This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

23641 e. 80

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΩΝ

ΕΝΔΟΞΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΤΩΝ

ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ

ΕΥΤΡΟΠΙΟΥ

συνερανισθὲν καὶ τύποις ἐκδοθὲν

παρὰ

ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΔΟΥΚΑ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΒΙΕΝΝΗ, 1807.

ΠΑΡΑ ΙΩΑΝΝΑ ΣΧΡΑΙΜΒΑ.

Digitized by Google

Ἀνδρῶν ἀγαθῶν Εὐκλεὴς μὲν ἁ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος, βωμὸς δ' ὁ τάφος· προγόνων δὲ μνᾶσις· ὁ δ' οἶκτος ἔπαινος· ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον ἔτ' εὑρὼς, οὔθ' ὁ παυδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος ἀνδρῶν ἀγαθῶν.

Σιμωνίδης
ὁ μελοποιός.

12·2·1958
LIBRARY
Digitized by Google

ΛΕΞΙΚΟΝ
ΤΩΝ
ΕΝΔΟΞΩΝ.

Ῥωμύλος ὁ πρῶτος Βασιλεὺς καὶ κτίτωρ τῆς Ῥώμης ἦτον ἀδελφὸς τῦ Ῥώμυ, καὶ υἱὸς τῆς Ῥέας Σιλβίας τῆς θυγατρὸς τῦ Νεμήτωρος Βασιλέως τῆς Ἄλβης. ὁ δὲ Νεμήτωρ ἔτος, ἀφ' ἓ ὁ ἀδελφός τε Ἀμύλιος ἥρπασε τὸν θρόνον αὐτῦ, εἰσήγαγε τὴν θυγατέρατε εἰς τὸν παρθενῶνα τῶν Ἑστιάδων (ὅρα Ἑστιάδες.) ἔνθα εὑρέθη παρ' ἐλπίδα ἔχυσα ἐν γαστρί. γεννήσασα δὲ διδύμυς τόντε Ῥωμύλον καὶ Ῥῶμον, συνεκάλυψε τὸ ἐντεῦθεν αὐτῇ γενόμενον αἶσχος μὲ ὑπόκρισιν δεξιὰν, λέγυσα, ὅτι εἶχε τινὰ συνυσίαν μετὰ τῦ Ἄρεως. οἱ δὲ δύο δίδυμοι ἀδελφοὶ ἐρρίφθησαν διὰ προσαγῆς τῦ Ἀμυλίυ περὶ τὰς ὄχθας τῦ Τιβέρεως ποταμῦ, ἔνθα ὁ βασιλικὸς ἀρχιποίμην εὑρὼν αὐτὲς, τὲς ἐνεχείρισεν εἰς τὴν συζυγόντυ τὴν Λαυρεντίαν πρὸς ἀνατροφήν. προϊόντος δὲ τῦ χρόνυ, φθάσαντες ἤδη εἰς ἡλικίαν οἱ ἀδελφοὶ, καὶ συναθροίσαντες καὶ ἄλλυς λῃςάς τε καὶ ἀποςάτας,

Digitized by Google

ἐφόνευσαν τὸν Ἀμύλιον, καὶ ἀποκατέστησαν αὖθις τὸν Νεμήτωρα εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἄλβης. ὁ δὲ Ῥωμύλος ἔκτισεν ἐξῆς τὴν Ῥώμην περὶ τὸ ἑπτακοσιοστὸν πεντηκοστὸν δεύτερον ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ· ἐπειδὴ ὅμως οἱ ὑπήκοοι ἐξερῦντο γυναικῶν, συνεκρότησεν ἐπὶ τέτῳ μίαν λαμπρὰν ἑορτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν συναθροισθέντων πολλῶν ἐκ τῶν πλησιοχώρων ἐθνῶν, ἥρπασε τὰς παρθένας αὐτῶν, ἃς τὰς ἤνωσε μετὰ τῶν ὑπηκόων εἰς γάμον. οἱ δὲ ἀδικηθέντες γείτονες ὀργισθέντες διὰ τὴν ὕβριν, ἐκινήθησαν μετὰ τῶν ὅπλων εἰς ἄμυναν. νικηθέντες ὅμως, ἐζήτησαν τὴν εἰρήνην. ἀφ' ἐντεῦθεν ὁ Ῥωμύλος διέταττε τὰ ἐσωτερικὰ εἰς ἀσφάλειαν, διαιρέσας τὴν γῆν εἰς τρεῖς μοίρας, ἐξ ὧν ἓν μέρος ἀφιέρωσε τοῖς θεοῖς, τὸ δὲ δεύτερον διώρισεν εἰς τὰ δημόσια ἔξοδα, καὶ τὸ τρίτον εἰς τὰς ὑπηκόους, ὑποδιερέσας αὐτὸ εἰς τριάκοντα μοίρας ἀναλόγως μὲ τῆς πόλεως τὰς βελὰς ἢ φυλὰς, ἐξ ὧν συνετίθετο σύμπαν τῶν πολιτῶν τὸ πλήρωμα. ἐδιαίρεσε δὲ ἔτι καὶ τὰς πολίτας εἰς τάξεις τρεῖς, εἰς Πατρικίους, εἰς Εὐγενεῖς, καὶ εἰς Δημοτικούς. καὶ ἐκλέξας ἑκατὸν ἀπὸ τῆς πρώτης τάξεως τὰς δοκιμωτέρας κατά τε ἡλικίαν, καὶ πλοῦτον, καὶ φρόνησιν, τὰς ἐδιώρισεν εἰς τῆς πόλεως τὴν διοίκησιν, Σενάτορας ὀνομάσας ἀπὸ τῦ Σένεξ, ὅπερ σημαίνει τὸ γηρατεῖον κατὰ τῶν Λατίνων τὴν γλῶσσαν. προϊόντος λοιπὸν τῦ χρόνυ, ἐξασκῶν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τὸν στρατὸν περὶ τὸ ἕλος τῆς Καπρίας, ἐνέμυ σφοδρᾶ πνεύσαντος καὶ νετᾶ γενομένυ, ἔγινεν ἀφανὴς, ἢ ὑπὸ κεραυνῦ καταφλεχθεὶς, ἢ ὑπὸ τῶν

Digitized by Google

Σενατώρων Φονευθείς. οἵτινες εἶχαν ἀρχίσῃ νὰ τὸν μισήσωσι διὰ φόβον τῆς δυναστείας· συνέβη δὲ τοῦτο τὸ ἑπτακοσιαστὸν δέκατον πέμπτον ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ, περὶ τὸ πεντηκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῦ, ἐξ ὧν ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα ϗ ἑπτά. οἱ δὲ Σενάτωρες διὰ νὰ σημώσωσι τὰς κατ' αὐτῶν ἐντεῦθεν ὑποψίας τῆ δήμῳ, διώρισαν τινὰ Πρόκυλον ὀνομαζόμενον, νὰ ὁμόσῃ δημοσίως, ὅτι ὁ Ῥωμύλος καταβὰς ἐρανοῦθεν, ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν, ὅτι συνηριθμήθη εἰς τὸν χορὸν τῶν θεῶν, ϗ ζητεῖ τὰς ἐπὶ τέτῳ θείας τιμὰς, τὰς ὁποίας ϗ ἐπρόσφερον παρευθὺς, οἰκοδομήσαντες νᾶον, ϗ ἱέρειαν κατατάξαντες εἰς ἐκτέλεσιν τῆς θυσίας. ὁ δὲ Ῥωμύλος ἔτι ζῶν, ἔκαμε ϗ ἀπογραφὴν ὅλων τῶν πολιτῶν, ϗ εὑρέθησαν πεζοὶ μὲν τριχίλιοι, ἱππεῖς δὲ εἰς τριακοσίους· καὶ τοιαύτη μὲν ἦτον ἡ ἀρχὴ τῆ Ῥωμαϊκῆ βασιλείου. ἀλλ' ὁ Ἰάκωβος ὁ Γορνόβιος ἐξέδωκεν ἕνα διάλογον ἐν τῷ 1684, εἰς τὸν ὁποῖον διϊσχυρίζεται νὰ ἀποδείξῃ τὴν γέννησιν, τὴν ἀνατροφὴν, ϗ τὴν ἁρπαγὴν τῶν παρθένων μίαν μυθιστορίαν ἁπλῆν, πεπλασμένην παρά τινος Ἕλληνος, ὅς τις ὠνομάζετο Διοκλῆς. τὸ ὁποῖον ἔδοξε πιθανὸν τοῖς φρονίμοις. ἀλλὰ μὲ ὅλον ὅτι ὁ μῦθος μεταπλάττει τὸ ἀληθὲς εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν βασιλείων, μὲ ὅλον τοῦτο ὁ ἱστορικὸς ἀναγκάζεται νὰ τὰ ἀναφέρει, καθ' ὃ μυθεύονται ϗ μὴ πιστεύων εἰς τὰ πεπλασμένα.

Ῥῶμος, ἀδελφὸς τῆ Ῥωμύλῳ. περὶ τούτῳ λέγουσί τινες, ὅτι μὴ συμφωνῶν μὲ τὸν ἀδελφάντῳ, ἐξωρίσθη ἐκεῖθεν εἰς Γάλλους. ὅπῳ ἔκτισε πόλιν ὀνόμα-

Digitized by Google

τι Ρ'έμυς (Reims) ἄλλοι δὲ λέγυσιν, ὅτι τὸν ἐφόνευσεν ὁ ἀδελφός τυ διὰ νὰ βασιλεύῃ μόνος. ἀλλὰ ταῦτα πάντα εἶναι πολλὰ ἀπίθανα.

Ρ'έα Σιλβία, ἢ Γ'λία, Βασίλισσα τῆς Α'λβης, ἡ θυγάτηρ τῦ Νυμήτωρος, τὴν ὁποίαν ὁ θεῖος της Α'μύλιος κατέκλεισεν εἰς τὰς Ε'σιάδας (ἴδε αὐτόθι.) διὰ νὰ μὴν ἔχῃ τῦ θρόνυ ἀντίζηλον. ἐν μιᾷ ὅμως τῶν ἡμερῶν ἐλθῦσα εἰς τὸν Τίβεριν ποταμὸν, τῦ ὁποίυ ἓν μέρος διέῤῥεε διὰ τῦ κήπυ τῶν Ε'σιακῶν παρθένων, εἰς ἄντλησιν ὕδατος, ἀπεκοιμήθη παρὰ τὰς ὄχθας, ἡ ἐνταῦθα ὀνειρεύεται συνυσίαν μετὰ τῦ Α'ρεως, ἐξ ἧ ἐγέννησεν ἔπειτα τὸν Ρ'ωμύλον ἡ Ρ'ῶμον.

Ε'σιάδες, ἢ Ε'σιακαὶ παρθένοι, ἱέρειαι ἦσαν ἀφιερωμέναι εἰς θεραπείαν τῆς Ε'σίας. ἡ ἀρχὴ δὲ αὐτῶν ἐξάθη παλαιοτάτη· ἐπειδὴ ἡ μήτηρ τοῦ Ρ'ωμύλυ ἡ Ρ'ώμυ ἦτον Ε'σιακὴ εἰς τὴν πόλιν Α'λβην. ὁ δὲ Νυμᾶς μετὰ ταῦτα ἀποκατέςησε τέσσαρας ἔπειτα εἰς τὴν Ρ'ώμην ὀνομαζομένας κατὰ τὸν Πλύταρχον, Γεγάνα, Βερνία, Κανυβεία, ἡ Ταρπεία. ὅρα δὲ περὶ τύτων καὶ ἐν τῷ α'. Βιβλίῳ. §. α'. σχόλ.

Νυμᾶς ὁ Πομπίλιος ἐκλεχθεὶς παρὰ τῆς Γερυσίας διάδοχος τῦ Ρ'ωμύλυ τῷ 718 ἔτει πρὸ τῆς Χριςῦ γεννήσεως. ἦτον δὲ τότε τεσσαράκοντα ἐτῶν, πλήρης καλοκἀγαθίας ἡ χρηςότητος. πρὸ πολλῦ δὲ καθησύχαζεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὴν ἐξοχὴν, καταγινόμενος εἰς τὴν σπυδὴν τῶν νόμων ἡ εἰς τὴν θρησκείαν. καὶ μὲ ὅλον ὅτι εἶχεν εἰς γυναῖκα

τὴν θυγατέρα τῦ Τατίυ, Τατίαν ϗ ταύτην ὀνομαζομένην, ϗ ἐντεῦθεν ἄξιζε νὰ ἀπολαμβάνῃ πολλὰς τιμὰς ἐν τῇ Ρ'ώμῃ, αὐτὸς ὅμως ἐπρόκρινε μᾶλλον τὴν ἡσυχίαν. πρέσβεις δὲ ἀπὸ τῆς Ρ'ώμης ϛαλέντες, ϗ οἱ συγγενεῖς αὐτῦ μετ' αὐτῶν ἐνωθέντες, τὸν κατέπεισαν νὰ δεχθῇ τῆς βασιλείας τὸ σκῆπτρον. ἦτον δὲ ἄνθρωπος ὀλίγος μὲν ἐν πολεμικοῖς προτερήμασι, ϗ πολὺ τῦ Ρ'ωμύλυ ἀπολειπόμενος, ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς ὅμως ἀξιόλογος βασιλεύς. καθότι οἱ Ρ'ωμαῖοι ἦσαν ἐκ φύσεως ἄγριοι, ϗ ἀτίθασσοι, αὐτὸς ὅμως τὺς ἐχαλήνωσεν, ἐμπνεύσας εἰς αὐτὺς τὴν ἀγάπην τῶν νόμων ϗ τὸ σέβας πρὸς τὴν θρησκείαν, ὑποκριθεὶς πρότερον δημοσίως ἐκ φήμης, ὅτι ἐδιδάχθη αὐτὺς ἐκ συναυροφῆς μυσικῆς μετά τινος Νύμφης ὀνομαζομένης Ε'γερίας, ϗ ἐντεῦθεν καταπείσας τὸ πλῆθος, ὅτι πᾶν ὅ,τι γίνεται παρ' αὐτῦ, τῦτο κατορθῦται ἀπὸ τῆς Νύμφης τὴν συμβυλήν. τὸ δὲ ἀξιολογώτερον κατόρθωμα τῆς πολιτικῆς αὐτῦ εἶναι ἡ διαίρεσις τῶν πολιτῶν εἰς τὰς τέχνας ἐκάσων. ἐπειδὴ μέχρι τῦδε οἱ Ρ'ωμαῖοι ἦσαν διηρημένοι εἰς δύο φατρίας ἐναντίας ἀλλήλαις εἰς τὸ ἦθικὸν, ἐξ αἰτίας τῆς εὑρισκομένης διαφορᾶς μεταξὺ τῶν Ρ'ωμαίων ϗ τῶν Σαβίνων. εἰς τὴν διαίρεσιν ὅμως τῦ Νυμᾶ εἰς τὰς τέχνας αὐτῶν ἐβιάθησαν νὰ ἀφήσωσι τὰ παλαιὰ πάθη, ϗ ἐπεμελῦντο νὰ αὐξήσωσι τὸ σῶμα ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον διὰ τῆς τέχνης συνεσωματώθησαν ἕκασος, ϗ διὰ νὰ τὺς ἀναγκάσῃ πλέον εἰς τὴν γεωργικὴν, τὺς διαίρεσεν εἰς κώμας, ϗ τὺς ἔδωκεν ἐπισάτας τῶν ἔργωντων, θεωρῶν ϗ

Digitized by Google

περιεργαζόμενος αὐτὰ πολλάκις ᾗ αὐτὸς αὐτοψεὶ, ᾗ προβιβάζων εἰς τὰς ἐπισασίας αὐτὰς, ὅσας ἔβλεπε μάλιστα καταγινομένας εἰς τὴν γεωργικήν. τούτων δὲ γενομένων καλῶς, ἔλαβε τὸ τέλος τοῦ βίου κατὰ τὸ 672 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, βασιλεύσας ἔτη τεσσαράκοντα ᾗ δύο. ὁ δὲ θάνατος αὐτοῦ ἐπροξένησε λύπην ἐχὶ μόνον εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἀλλὰ ᾗ εἰς τὰ πλησιόχωρα ἔθνη· ὥστε συνέδραμον παντοχόθεν εἰς τὴν ταφήν του, ὥσπερ εἰς θρίαμβον. ἐπειδὴ ᾗ ἠγρύπνησε διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς Ῥώμης μᾶλλον αὐτὸς, ἢ ὁ Ῥωμύλος διὰ τὴν αὔξησίν της. ἐξ ὧν δὲ ἀποκατέστησε περὶ τῆς θρησκείας, τὰ ἀξιολογώτερα εἶναι αὐτά· πρῶτον μὲν τὸ μοναξήριον τῶν Ποντιφήκων (ὅρα Ποντίφεξ) ὧν ὁ πρῶτος ἐλέγετο Δεσπότης Ποντίφεξ· τὸ δὲ δεύτερον ἦτον τῶν Φλαμίνων (ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον ἑλληνιστὶ, τῶν Πυρίνων ἤτοι ὀνομαζομένων ἐκ τοῦ Πυροειδοῦς καλύμματος, τὸ ὁποῖον ἐφοροῦσαν ἐπάνωτων) τὸ δὲ τρίτον ἦτον τῶν Ἑσιακῶν παρθένων καθιερωμένων εἰς λατρείαν τῆς Ἑστίας· τὸ δὲ τέταρτον ἦτον τῶν Ἱερέων Σαλίνων. καὶ πέμπτον τὸ τελευταῖον ἦτον τῶν οἰωνῶν ᾗ χρησμῶν· πολὺ δὲ πιστεύουσιν ὅτι αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς εἶχε γνῶσιν θεὸν μόνον ἀληθινὸν, περὶ οὗ πολλάκις ἀνέφερεν εἰς τὰ βιβλία του, κωλύων τὴν παράστασιν τῶν θεοτήτων εἰς εἰκόνας ᾗ ἄλλα εἰδωλα ὑλικὰ εἰς σχῆμα σωματικόν· καὶ ἐντεῦθεν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς διάστημα ἐνὸς ᾗ ἡμίσεως αἰῶνος δὲν εἰσήγαγον παντελῶς εἰς τοὺς ναοὺς των ἀγάλματα.

Digitized by Google

Τέλλος Ὀσίλλιος τρίτος Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων καὶ διάδοχος Νεμᾶ τῦ Πομπιλίε γενόμενος κατὰ τὸ 671 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, ἐσάθη Βασιλεὺς πολεμικὸς, ᾧ ἤνοιξε τὸν ναὸν τῦ Ἴάνε· διέταξε δὲ νὰ προπορεύωνται πρὸ αὐτῦ Φύλακες, ἔχοντες ἀνὰ χεῖρας δέματα Ῥάβδων, προσπαθῶν ἐντεῦθεν νὰ ἐνσπείρῃ σέβας τῷ λαῷ πρὸς τὴν βασιλικὴν μεγαλειότητα· οἱ κάτοικοι δὲ τῆς Ἄλβης ἠθάνθησαν πρῶτοι τὴν δύναμιν τῦ τοιύτε εἴδους τῶν ὅπλων. ἐπειδὴ μετὰ τὴν μάχην κατὰ τῶν Ὀρατίων ᾧ τῶν Κυριατῶν, ἀνέσκαψε τὴν Ἄλβην, ᾧ τὲς ἐγκατοίκες αὐτῆς μετὰ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν τὲς μετοίκισεν εἰς τὴν Ῥώμην· μετὰ δὲ τῦτο κινήσας πόλεμον κατὰ τῶν Λατίνων, ᾧ ἄλλων τινῶν ἐθνῶν ᾧ νικήσας αὐτὲς εἰς διαφόρες μάχας, ἐθριάμβευσε κατ' αὐτῶν· τὸ τέλος ὅμως αὐτὸ ἐσάθη παράδοξον κατὰ τὸ 640 ἔτος πρὸ τῆς ἐνσάρκε οἰκονομίας· τινὲς μὲν λέγεσιν, ὅτι ἐνεργῶν ἤδη ἱεροπραξίαν τινὰ μαγικὴν, ᾧ μὴ φυλάξας ἐξ ἀπροσεξίας τὴν τάξιν ἐπ' ἀκριβὲς, κατεκαύη παγοικὶ ὑπὸ κεραυνῦ καταπεσόντος ἐκ θείας ὀργῆς· ἄλλοι δὲ λέγεσι, τὸ ὁποῖον εἶναι ᾧ πιθανώτερον, ὅτι Ἄγκος ὁ Μάρκιος ἔκγονος τῦ Νεμᾶ ᾧ διάδοχος αὐτῦ, τὸν ἐφόνευσε, λέγοντες, ὅτι ὁ κεραυνὸς δὲν ἦτον ἄλλοτι, ἢ μόνον ἡ πυρκαϊὰ τῆς βασιλικῆς οἰκίας, τῆς ὁποίας αἴτιος ἐσάθη ὁ Ἄγκος δι' ἐλπίδα τῆς ἐκλογῆς αὐτῦ εἰς τὸν θρόνον, ἀφ' ἧ ἀποθάνῃ δηλονότι ὁ Τέλλος, χωρὶς νὰ ἔχῃ υἱόν· τὸ ὁποῖον ᾧ ἠκολέθησε.

Digitized by Google

Ἄγκος Μάρκιος τέταρτος Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον μετὰ τὸν Τύλλον Ὁστίλιον κατὰ τὸ 638 ἔτος πρὸ Χριστοῦ· κινήσας δὲ πόλεμον κατὰ τῶν Λατίνων, ἐθριάμβευσε κατ' αὐτῶν· ἐνίκησε δὲ πρὸς τέτοις τοὺς Βεείους καὶ Φιδηνάτας, καὶ Βολίσκους, καὶ Σαβίνους· μετὰ ταῦτα δὲ ἐκόσμησε τὴν πόλιν καὶ ᾠκοδόμησε ναὸν τοῦ Διός· ἐπρόσθεσε δὲ εἰς τὸ Βασίλειόν τε τὸ ὄρος ὀνομαζόμενον Ἰανίκυλον, κατεσκεύασε δὲ καὶ τὸν λιμένα τῆς Ὀστίας, καὶ ἀποκατέστησεν ἐν αὐτῷ μίαν ἀποικίαν Ῥωμαίων· ἀποκατέστησεν ἔτι ἁλικὰς ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὅθεν ἐλάμβανεν ὁ λαὸς μέγα τι μέρος ἅλατος· ἔκτισεν ἔτι μίαν εἱρκτὴν τόσον ἀναγκαίαν τὸ τότε, ὅσον ἡ αὐθάδεια τῶν ὑπηκόων ἔπρεπε νὰ αὐξήσῃ ἀναλόγως μὲ τὴν κατὰ καιροὺς ἀεὶ πολλαπλασίασιν τοῦ λαοῦ· ἀπέθανε τέλος πάντων κατὰ τὸ 616 ἔτος πρὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας βασιλεύσας ἔτη 24· ἦτον ὅμως Βασιλεὺς ἐρασὴς τῆς εἰρήνης καὶ τῶν τεχνῶν, καὶ ἐντεῦθεν ἔφερε τὸν λαόν τε εἰς εὐτυχίαν.

Ταρκύνιος ὁ Πρίσκος (πρεσβύτερος) Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον μετὰ τὸν Ἄγκον Μάρκιον κατὰ τὸ 615 ἔτος πρὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας Ἕλλην τὸ γένος, γεννηθεὶς ὅμως ἐν τῇ Ἑτρουρίᾳ ἐν Πόλει Ταρκυνίᾳ, ἐξ ἧς ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα· πλούσιος δὲ ὢν παρὰ πολὺ, καὶ ἐντεῦθεν ἐπαρθεὶς εἰς φιλοτιμίαν, ἦλθεν εἰς Ῥώμην· ἔνθα ἐπιδείξας τὰς ἀρετάς τε, ἐκρίθη ἄξιος προϊόντος τοῦ χρόνου νὰ γένῃ διάδοχος τοῦ Ἄγκου Μαρκίου· ἐκ τούτου δὲ προῆλθε, κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν ἱσορι-

Digitized by Google

κῶν, πρῶτον ἡ ἀρχὴ τῆς συνηθείας εἰς Ῥώμην νὰ ζητῆσι τὰ ἀξιώματα, ᾗ νὰ πολιτεύωνται μὲ διαφόρους τρόπους πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν αὐτῶν· οὗτος λοιπὸν διὰ νὰ κάμῃ οἰκείους, ᾗ νὰ ἀνταμείψῃ τοὺς συνεργήσαντας αὐτῷ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς Βασιλείας, ἀποκατέςησεν ἔτι ἑκατὸν Σενάτωρας, ἐκλέξας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν Πληβειάνων (τῶν δημοτικῶν patres minorum gentium) τοὺς ὁποίους ᾗ ὠνόμασε Σενάτωρας τῆς δευτέρας τάξεως πρὸς διαφορὰν τῆς πρώτης (patres majorum gentium) αἱ τάξεις αὗται ὅμως ἦσαν ἰσοδύναμοι εἰς τὰς ἀποφάσεις. κατορθώσας δὲ ταῦτα, κατεπολέμησε τοὺς Λατίνους ᾗ τοὺς Σαβίνους μὲ μίαν λαμπροτάτην νίκην ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀνίω· ταῦτα ᾗ ἄλλα ἄξια κατορθώσας, τρεῖς θριάμβους ἀτήλαυσε· καὶ ἐντεῦθεν εἰρήνης τυχὼν σαθερᾶς, ἀνῳκοδόμησε μεγαλοπρεπῶς τὰ τείχη τῆς πόλεως, ναοὺς ᾗ ἄλλα ἀξιόλογα ἔργα, δι' ὧν ἐκαλλώπισε τὴν πόλιν ἀξιολόγως, ᾗ μάλιςα μὲ τοὺς θαυμασιὰς ἐκείνους ὑπονόμους σχετὲς, τοὺς ὁποίους ὁ Πλίνιος μετὰ ὀκτακόσια ἔτη ἤδη ζῶν, τοὺς ἀναφέρει μὲ θαυμασμόν· ταῦτα ᾗ ἄλλα πολλὰ, ὅσον εἰς διάφορον ἰματισμὸν τῶν τε ἀξιωματικῶν, ᾗ εὐγενῶν διατάξας, ἐφονεύθη τέλος πάντων παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ Ἄγκυ Μαρκίου τὸ 577 ἔτος πρὸ Χριςοῦ, ζήσας τὸ ὅλον ὀγδοήκοντα ἔτη, βασιλεύσας δὲ τριάκοντα ᾗ ἑπτά.

Σερούιος ᾗ Σέρβιος Τύλλιος ἕκτος Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἦτον υἱὸς τῆς Ὀκρισίας αἰχμαλώτου γενομένης, ἐξ εὐγενῶν ὅμως γονέων καταγομένης

Digitized by Google

τῶν Κορνικύλων ἐν τοῖς Λατίνοις· τὰ δὲ προτερήματα αὐτῦ ἔδιδον ἐλπίδας χρησὰς, τὸ ὁποῖον ἔγινε μετὰ ταῦτα ἐ ἔργον· ἔγινε πρῶτον γαμβρὸς τῦ Ταρκυνίυ τῦ Πρίσκυ, εἰς τῦ ὁποίυ τὴν Βασιλικὴν οἰκίαν ἐ ἀνετράφη. μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῦ πενθερῦ ἔλαβεν αὐτὸς τὸν θρόνον κατὰ τὰ 577 ἔτος πρὸ Χρισῦ· καὶ εὐθὺς ἔδειξεν ἀρετὴν ἔν τε τοῖς πολεμικοῖς ἐ πολιτικοῖς, νικήσας μὲν τὺς Βεΐυς ἐ Τόσκυς, καταςήσας δὲ τὴν ἀπογραφὴν τῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπαριθμήθησαν τότε 84,000, ἀποκατέςησε τὰς διαφορὰς τῶν τάξεων ἐ τὰς ἑκατονταετηρίδας μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ἔφερεν εἰς τάξιν τὸ στρατιωτικὸν, ἐ ἐνταυτῷ ἐξέτεινε τὰ σύνορα τῦ Βασιλείυ, περιλαβὼν ἐντὸς ὅρυ τρία, τὸ Κυρινάλιον, τὸ Βιμινάλιον, ἐ τὸ Ἐσκύλιον· ὠκοδόμησε δὲ ἔτι ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἐπὶ τῦ ὄρυς Ἀβεντίνυ· ἔλαβε δὲ γαμβρὸν εἰς τὴν κόρην τὴν Τελλίαν Ταρκύνιον τὸν Σεπέρβαν (ἀλαζόνα) ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐ ἐφονεύθη κατὰ τὸ 533 ἔτος πρὸ τῆς Χρισῦ γεννήσεως· ἡ δὲ Τελλία ὄντως ἀσπλάγχνος ἐκινήθη εἰς τὸν φόνον τῦ πατρός της, ὥςε ἐ ἐπέρασε μὲ τὴν ἅμαξαν ἐπάνω ἀπὸ τῦ πατρός της τὸ σῶμα· τὸ ὁποῖον ἔτι αἱματωμένον ἔκειτο ἐπὶ γῆς καθ' ὁδὸν· ὡς τόσον ὁ Σέρβιος ἄφησε τόσην λύτην εἰς τὸ ὑπήκοόν τυ, ὅσον εἶχε ἐ ἀρετὰς ἀξίας ἑνὸς μεγάλυ ἡγεμόνος· ἐσάθη δὲ ὁ πρῶτος Βασιλεὺς τῆς Ῥώμης, ὅςτις ἔδωκεν εἰς τὰ νομίσματα σφραγίδα, ἥτις ἔφερε εἰκόνα προβάτυ.

Ταρκύνιος ὁ Συπέρβος (ἀλαζὼν) ἕβδομος Βασιλεὺς, ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Τελλίαν θυγατέρα

τῦ εἰρημένυ [ἀνωτέρω Σερβίυ· ἡ ἐπιθυμία ὅμως τῆς Βασιλείας τὸν ἔφερεν εἰς τὸ ἄτοπον νὰ φονεύσῃ τὸν πενθερὸν κατὰ τὸ 533 ἔτος προ τῦ σωτηρίυ· ἡ ἔτως ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον βιαίως χωρὶς τινὸς ἐκλογῆς· ἐφόνευσε δὲ διαφόρυς ἐκ τῦ Σενάτυ ἢ τῶν πλυσίων μὲ διαφόρυς προφάσεις, ἢ ἐκ τοιαύτης ἀλαζονίας ἢ ὠμότητος ἔλαβε ἢ τὸ ἐπώνυμον Συπέρβος, ὃ σημαίνει τὸν ἀλαζόνα ἢ ὑπερήφανον· ἔκτισε δὲ τὸν ναὸν τῦ Διὸς, τῦ ὁποίυ τὴν βάσιν εἶχεν ἀρχίσῃ νὰ οἰκοδομῇ πρότερον Ταρκύνιος ὁ πρεσβύτερος ἐπὶ ὄρυς τινὸς ἢ λόφυ· ἐν ᾧ δὲ εἰργάζοντο, εὑρέθη μία κεφαλὴ ἑνὸς ἀνθρώπυ ὀνομαζομένυ Τώλυ, ἔτι βαμμένη ἀπὸ τὸ αἷματος, ἢ ἐντεῦθεν ἔλαβεν ὁ τόπος τὸ ὄνομα Καπιτώλιον, ὅ ἐστι κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Λατίνων (caput Toli) Κεφαλὴ Τώλυ, ἢ ἐκ τύτυ ἐδόθη εἰς ὅλον τὸ κτίριον· μετὰ δὲ ταῦτα καταδαπανήσας τὸν δημόσιον θησαυρὸν, ὡσαύτως δὲ ἢ τὴν ὑπομονὴν τῶν ὑπηκόων, ἐσοχάθη συμφέρον νὰ ἀνοίξῃ τὸν πόλεμον, διὰ νὰ καταπαύσῃ τὰ παράπονα τῶν ἀνθρώπων· κηρύξας λοιπὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ῥυτύλων, ἐναχολεῖτο εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀρδίας τῆς πρωτευύσης ἐνταῦθα πόλεως· ἢ τότε ἡ ἐκ βίας ἀσέλγεια τῦ Σέξτυ πρὸς τὴν Λυκρητίαν ἐκίνησε τὺς Ῥωμαίυς νὰ κινηθῦν κατ' αὐτῦ· ἢ ὕτω κλείσαντες τὰς πύλας τῆς πόλεως, ἀνέτρεψαν τὸν θρόνον αὐτῦ κατὰ τὸ 509 ἔτος πρὸ τῆς Χριστῦ γεννήσεως, ἢ ὁ Ταρκύνιος δὲν ἐδυνήθη πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ. ἀλλὰ καταφυγὼν εἰς τὴν Ἑτρυρίαν, δὲν ὠφελήθη ἐδ' ἐκ ταύτης τῆς συμμαχίας, μὲ ὅλον ὅ-

τι ἐπολέμησαν δέκα ϗ τρία ἔτη· μετὰ δὲ τοῦτο γενομένης εἰρήνης, ἐβιάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀριοδήμη ἡγεμόνος τῶν Κύμων εἰς τὴν Καμπανίαν διὰ νὰ μὴν ἀποθάνῃ πλανώμενος ἔνθεν κἀκεῖσε· ἔνθα ϗ ἀπέθανε μετὰ ταῦτα, ζήσας ἔτη ἐννενήκοντα, ἐξ ὧν εἴκοσι ϗ τέσσαρα ἐβασίλευσεν· ὡς τόσον ἡ Ἱστορία μὲν πολλὰ τὸν καταδικάζει, δὲν πρέπει ὅμως ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων νὰ κρύπτωνται ϗ τὰ προτερήματα· καθότι ἦτον ἕνας ἐπιτήδειος τύραννος, ὅς τις μὲ τὰς νίκας του ηὔξησε ϗ τὴν δύναμίν του, ἄδικος μέν, ὅμως εἰς ἄκρον ἀγχίνους.

Λυκρητία, ἀρχόντισσα Ῥωμαία λαβοῦσα εἰς ἄνδρα τὸν Κολλατῖνον συγγενῆ Ταρκυνίου τοῦ Βασιλέως τῆς Ῥώμης· ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς συντρώγων μετὰ τοῦ Βασιλέως ϗ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐπήνεσε τὴν Λυκρητίαν παρὰ πολὺ εἰς τὸ κάλλος, ζωγραφήσας τὴν ὡραιότητά της μὲ τὰ πλέον ἀνθηρὰ χρώματα τῶν ἐπαίνων· ταῦτα ἀκούσας ὁ Σέξτος τοῦ Βασιλέως ὁ υἱὸς, διηγέρθη εἰς ἔρωτα, ϗ ἐλθὼν μετὰ τοῦ Κολλατίνου εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, βλέπει τὴν εἰκόνα τῆς Λυκρητίας τῷ ὄντι τοιαύτην, οἵαν παρέσησαν ἐν τῷ συμποσίῳ οἱ λόγοι τοῦ Κολλατίνου, ϗ ἐντεῦθεν κυριεύεται μᾶλλον ϗ μᾶλλον τῷ ἔρωτι· ϗ ἀποφυγὼν ἀπὸ τὸ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ἀρδέας στρατόπεδον δι' ὀλίγας ἡμέρας, ἦλθεν πρὸς ἀπόλαυσιν τοῦ ποθεμένου· ϗ εἰσελθὼν διὰ νυκτὸς εἰς τὸν θάλαμόν της, ἔχων ἐν μὲν τῇ χειρὶ τὴν μάχαιραν, ἐν δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ πῦρ τοῦ ἔρωτος, ἐζήτει τῆς αἰχρεργίας τὴν πρᾶξιν μετὰ δεήσεων· τῆς δὲ Λυκρητίας

Digitized by Google

μὴ καμπτομένης εἰς τὰς δεήσεις παντάπασιν, ἄρχισε νὰ διακαίηται μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, καὶ νὰ ἐπατείλῃ, ἢ νὰ πληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, ἢ νὰ τὴν φονεύσῃ καὶ αὐτὴν καὶ τὸν ἄλλον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ, μὲ σκοπὸν νὰ εὑρεθῶσι τὰ δύο σώματα εἰς τὴν αὐτὴν κλίνην, καὶ νὰ ἀποδοθῇ ὁ φόνος ὡς ἀποτέλεσμα τῆς μετὰ τοῦ ἄλλου μοιχίας της· ἐνδίδει λοιπὸν ἡ Λυκρητία, φοβουμένη τὸν θάνατον, καὶ πληρώσασα ἐκ τοιαύτης τυραννίας τὴν αἰσχράντου ἐπιθυμίαν, καταβυθίζεται εἰς τῆς λύπης καὶ ἀθυμίας τὴν ἄβυσσον· καὶ ἐντεῦθεν κράξασα εὐθὺς τὸν πατέρατης, τὸν ἄνδρατης, καὶ τοὺς ἄλλους της συγγενεῖς, τοὺς ἐξώρκισε νὰ ἐκδικηθῶσι τὴν ὕβριν, καὶ εὐθὺς διαπεράσασα μίαν μέχαιραν εἰς τὴν καρδίαντης, ἀπέθανε κατὰ τὸ 509 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· καὶ ἐντεῦθεν οἱ συγγενεῖς συγκαλέσαντες τὸ Σενάτον καὶ τὸν δῆμον ὁμοίως, καὶ ῥίψαντες τὸ σῶμα τῆς Λυκρητίας εἰς τὸ μέσον, ἐζήτευν ἐκδίκησιν κατὰ τῶν τυράννων· καὶ οὕτω γίνεται ψήφισμα τῆς ἐξορίας τοῦ Βασιλέως καὶ πάσης τῆς γενεᾶς αὐτοῦ· ὅρα ἀνωτέρω Ταρκύνιος Σουπέρβος.

Βροῦτος (Λούκιος Ἰούνιος) υἱὸς τοῦ Μάρκου Ἰουνίου καὶ τῆς Ταρκυνίας θυγατρὸς τοῦ Ταρκυνίου τοῦ Πρίσκου. οὗτος πνέων ἐκδίκησιν κατὰ Ταρκυνίου τοῦ Σουπέρβου, ὅστις ἐφόνευσε τὸν πατέρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, εὑρῆκεν εὐκαιρίαν νὰ τὴν φέρῃ εἰς ἔκβασιν· καθότι φονευθείσης τῆς Λυκρητίας ἀφ' ἑαυτῆς διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν μετὰ βίας γενομένην ὕβριν τοῦ Σέξτου υἱοῦ Ταρκυνίου τοῦ Σουπέρβου (ὅρα ἀνωτέρω Λυκρητία) ὁ Βρού-

Digitized by Google

τος σπασάμενος τὸ ξίφος ἀπὸ τῆς θήκης, ὤμοσεν εἰς αὐτὸ ἓν μῖσος αἰώνιον κατὰ τῦ ὑβρίσαντος, ἕως ἂ νὰ τὸν ἐξορίσῃ ἀπὸ τῆς πόλεως πανοικὶ, λαβὼν εἰς τῦτο συμπράκτορας ϗ τὺς ἄλλυς συγγενεῖς τυ ϗ φίλυς· ἐντεῦθεν συναθροισθέντος τῦ δήμυ, γίνεται τὸ ψήφισμα τῆς ἐξορίας τῦ τυράννυ ἐπὶ ζωῆς· καὶ ἡ διοίκησις τῦ Βασιλείυ ἐδόθη εἰς τὰς χεῖρας δύο Τ-πάτων ἐκ διαδοχῆς ἐτησίας, ἐκλελεγμένων παρὰ τῦ λαῦ ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Πατρικίων· ἡ δὲ ἐκλογὴ τῦ πρώτυ ἔτυς ἦλθεν εἰς τῦτον αὐτὸν τὸν Βρῦτον, ϗ εἰς τὸν Κολλατῖνον τὸν ἄνδρα τῆς Λυκρητίας κατὰ τὸ 509 ἔτος πρὸ τῆς ἐνσάρκυ οἰκονομίας· εἰσῆλθον δὲ ὕτοι εἰς τὴν διοίκησιν, ὡςκυμένυ τῦ δήμυ νὰ μὴ δεχθῶσι ποτὲ τὸν ἐξοριωθέντα τύραννον εἰς τὴν πόλιν, μήτε ἄλλον ἀντ' αὐτῦ Βασιλέα· ἀλλ' ὁ Βρῦτος δὲν ἐπρόβλεψεν, ὅτι πρῶτοι οἱ παῖδες αὐτῦ ἔμελλον νὰ παραβῶσι τὸν ὅρκον· καθότι μετὰ καιρὸν ἐλθόντες πρέσβεις ἐκ τῆς Ἑτρυρίας, συνεφώνησαν μετ' αὐτῶν νὰ ἀνοίξωσι τὰς πύλας τῆς πόλεως εἰς τὴν εἴσοδον τῦ τυράννυ· τῆς δὲ ἐπιορκίας ταύτης ἀποκαλυφθείσης, ϗ ὁ Βρῦτος πλέων θερμὸς ὑπέρμαχὸς ὢν τῆς ἐλευθερίας, ἢ πατὴρ τῶν παίδων φιλόστοργος, κατεδίκασεν αὐτὺς εἰς τὸν θάνατον, πρῶτος αὐτὸς ἐπιφέρων τὴν μέλαιναν ταύτην ψῆφον· ἐν τῷ αὐτῷ δὲ χρόνῳ κινηθέντος πολέμυ ἐκ τῶν εἰρημένων, ἦλθεν εἰς χεῖρας μὲ τὸν υἱὸν τῦ τυράννυ ἔμπροσθεν τῶν ἑκατέρωθεν στρατευμάτων μετὰ τοιαύτης προθυμίας ἀμφότεροι, ὥςε ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐφονεύθησαν ὑπ' ἀλλήλων· ϗ τὸ σῶμα αὐτῦ μετακομισθὲν

Digitized by Google

εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὲς πρώτες εὐγενεῖς, ὑπεδέχθη ὑπὸ τῶν Σενατώρων μετὰ πάσης τιμῆς ἐν εἴδει θριάμβου. καὶ οἱ ῥήτορες ἐξεφώνησαν ἐπιτάφιον λόγον ἐν τῷ βελευτηρίῳ· αἱ δὲ Ἀρχόντισσαι τῆς Ῥώμης ἐπένθησαν αὐτὸν ἓν ἔτος ὁλόκληρον, ὡς ὑπερασπισὴν τῆς τιμῆς των.

Κολλατῖνος (Λέκιος Ταρκύνιος) ὁ ἀνὴρ τῆς Λεκρητίας (ὅρα αὐτόθι) τῆς βιαθείσης ὑπὸ τὲ Σέξτε τὲ υἱὲ τὲ Ταρκυνίε τὲ Σεπέρβε· ὁ αὐτὸς δὲ ἐσάθη κατά τι ὁ αἴτιος τὲ δράματος διὰ τὲς ἀδιακρίτες ἐπαίνες, τὲς ὁποίες ἔλεγε περὶ τῆς Λεκρητιας· ὡς τόσον ἐξακολεθήσας τὸν Βρῦτον εἰς τὴν ἐκδίκησιν, συνενήργησε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐξορίαν τὲ βασιλέως, καὶ ἐχειροτονήθη μετ' αὐτὲ Ὕπατος κατὰ τὸ 509 ἔτος πρὸ Χριςὲ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον καὶ αὐτὸς ἀπὸ γένος βασιλικὸν, καθηρέθη μετ' ὀλίγον καιρόν.

Οὐαλέριος (Λέκιος Πεβλικόλας) ἐσάθη εἷς τῶν πρώτων Ὑπάτων τῶν συσησάντων τὴν Ῥωμαϊκὴν δημοκρατίαν· ἐθριάμβευσε δὲ μετὰ τὲ Βρέτε κατὰ τὲ Ταρκυνίε καὶ τῶν Τὲσκίων τῷ 507 ἔτει πρὸ τὲ σωτηρίε· ἐδέχθη δὲ καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας τετράκις, καὶ ἀπέθανε τόσον πτωχὸς, ὥςε ἐτάφη ἐκ συνεισφορᾶς τῶν συμπολιτῶν τε.

„Πορσήνας Βασιλεὺς τῆς Ἐτρερίας· τῆς ὁποίας ἡ μητρόπολις ἦτον τὸ Κλέσιον, νῦν δὲ Χίεσι ἐν τῇ Τὲσκάνᾳ· ἔτος ἐπολιόρκησε τὴν Ῥώμην διὰ νὰ εἰσάξῃ τὸν Ταρκύνιον εἰς τὸν θρόνον· τὸ ὁποῖον ἤθελε κατορθώσῃ, ἂν ἡ ἀνδρία τὲ Μεκίε (ὅρα Μέκιος) καὶ τῶν μετ' αὐτὲ δὲν τὸν ἐβίαζε μὲ

Digitized by Google

τὸν Φόβον νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν· μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέθανε.

„Μέκιος ἐπονομαθεὶς Κόρδος, ᾧ ἔπειτα Σκαιβόλας, ἀπαθανατίσθη εἰς τὴ Πορσήνε τὸν πόλεμον τῆ βασιλέως τῶν Τύσκων κατὰ τῶν Ῥωμαίων· αὐτὸς ὁ Πορσήνας διὰ νὰ εἰσάξῃ τὸν Ταρκύνιον ἐξοριωθέντα ἤδη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, ἐπολιορκῆσε τὴν πόλιν αὐτῶν. ὁ δὲ Μέκιος διὰ τὴν συντήρησιν τῆς δημοκρατίας, ἐκθέτει τὸν ἑαυτόν τε εἰς κίνδυνον, ᾧ ἀλλάξας ςολὴν εἰς τὸν ἱματισμὸν τῶν Τύσκων, εἰσέρχεται εἰς τὸ ςρατόπεδον τῆ Πορσήνε νὰ τὸν φονεύσῃ· ᾧ εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτῆ καθημένε αὐτόθι μετά τινος τῶν μυσικῶν, φονεύει τὸν ἄλλον, τὸν ὁποῖον ἐνόμισε βασιλέα. ᾧ ἕτω γενομένε θορύβε, συλλαμβάνεται παρὰ τῶν φυλάκων. ἐξεταζόμενος δὲ παρ' αὐτῶν, μήπως εἶναι ᾧ ἄλλοι μετ' αὐτῆ συνωμόται, ἐδὲν ἀπεκρίνετο, εἰμὴ μόνον ἐγὼ εἰμὶ Ῥωμαῖος, ᾧ ἕτω προχωρήσας ὀλίγον, ἐξήπλωσε τὴν δεξιὰν εἰς τὸ πῦρ διὰ νὰ τὴν ἐκδικήσῃ ὡς λαθοῦσαν εἰς τὸν σκοπόντε, βλέπων ἐν ταὐτῷ πρὸς τὸν Πορσήναν μὲ χῆμα ςαθερὸν ᾧ ἀτάραχον. ἰδὼν δὲ τοιαύτην καρτερίαν ὁ βασιλεὺς, ᾧ ἐπαινέσας τὴν ςαθερότητα, τὸν ἔδοσεν ὀπίσω τὸ ξίφος τε, τὸ ὁποῖον ἐδέξατο ἐκεῖνος μὲ τὴν ἀριςερὰν, καταφλεχθείσης ἤδη τῆς δεξιᾶς· ᾧ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ ἐπώνυμον Σκαιβόλας, οἷον ἀριςερὸς κατὰ τὴν φωνὴν τῶν Λατίνων· βλέπων δὲ Μέκιος τὴν γενναιότητα τῆ Πορσήνε, ὅτι τὸν ἐχάρισε τὴν ζωὴν, εἶπε πρὸς αὐτὸν ταῦτα. „Κύριε, ἡ γενναιότης σε ἀναγκάζει με εἰ-

Digitized by Google

„πεῖσοι τὶ μυστικὸν ὅπερ, ἐκ ἂν εἴποιμι ἄλλως, εἰ ἄν „διὰ δεινοτάτων βασάνων δέῃ ἐλθεῖν· ἴσθι τοίνυν, ὅτι „ἡμεῖς ἐσμὲν τριακόσιοι, οἳ περιερχόμεθα εἰς τὸ σφατό„πεδόν σε, ζητοῦντές σε ἀποκτεῖναι· ὧν πρῶτον ἤδη ἐμὲ „ἡ τύχη προέταξε τοσούτῳ προθυμότερον, ὅσῳ δέδοικα πε„ρίσοι, μὴ τύχῃς τῆ δευτέρᾳ ἐπικινδύνως. μάλισά γε νῦν, „ὅτε ἔγνωκα σὲ ἀξιώτερον ὄντα τῆς φιλίας Ῥωμαίων, ἢ „τῆ μίσης αὐτῶν." Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς, καὶ θαυμάσας μᾶλλον τὴν ἀνδρίαν τῶν πολεμίων, ἢ ἀπὸ φόβου τῶν ζητούντων νὰ τὸν φονεύσουν, ἔκαμεν εἰρήνην πρὸς τὸς Ῥωμαίους.

Κάσσιος (Σπέριος) ἵππαρχος τῶν Ῥωμαίων τὸ πρῶτον, μετὰ ταῦτα δὲ ὑπατος τρὶς, ἠρίσευσε κατὰ τῶν Σαβίνων, ὑπ ἐθριάμβευσε δὶς· σοβαρὸς δὲ ὢν ὑπ βαρὺς, ἔκαμεν ἐχθρὺς· ὑπ κατηγορηθεὶς, ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ βασιλεύσῃ, κατεκρημνίσθη ἀπὸ τὸ Ταρπήϊον ὄρος· κατὰ τὸ 485 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίου.

Κόϊντος Μάρκιος ὁ ὕστερον Κοριολάνος ἐκ Πατρικίων γονέων καταγόμενος, ἐστράτευεν ὡς ἁπλῦς στρατιώτης εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Κορικόλων τὸ 493 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίου· ἀπωσθέντων δὲ τῶν Ῥωμαίων ὑπ ἀποχωρούντων ἐν τῇ μάχῃ, αὐτὸς ἐκ παρακελεύτεως συναθροίζει ὀλίγους τῶν συστρατιωτῶν, ὑπ ὁρμήσας μετ' αὐτῶν κατὰ τῶν ἐναντίων, ὑπ τρέψας αὐτὸς εἰς φυγὴν, συνεισπίπτει μετ' αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν ὑπ τὴν κυριεύει· ἐντεῦθεν ὁ ἀρχιστράτηγος ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸν νὰ λάβῃ κατ' ἐκλογὴν τὴν πλουσιωτέραν μερίδα τῶν λαφύρων· αὐτὸς ὅμως δὲν ἔλαβεν ὐδὲν, εἰ μὴ μόνον τὸ ὄνομα Καριολὰν τῆς νίκης ἐπώνυμον,

Digitized by Google

καὶ ἕνα αἰχμάλωτον, τὸν ἔκπαλαι ξενοδόχοντα, τὸν ὁποῖον ἅμα λαβὼν, ἠλευθέρωσε· μετὰ ταῦτα δὲ, μὴ δυνάμενος νὰ προβιβασθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας ὡς ἄξιος ὤν, καὶ ἐν ταὐτῷ κατηγορηθεὶς, ὅτι ἐπιθυμεῖ τὴν τυραννίαν, καὶ ὅτι θέλει νὰ τὴν ἀπολαύσῃ μὲ βίαν τῶν ψήφων, κατεδικάσθη παρὰ τῦ Δημάρχυ Δεκίυ εἰς ἐξορίαν αἰώνιον· ἐκ τέτυ λοιπὸν ἐφάνη μετ' ὀλίγαν καιρὸν εἰς τὰς πύλας τῆς Ῥώμης στρατηγὸς τῆς στρατιᾶς τῶν Βολέσκων, εἴτινες ἦσαν θανάσιμοι ἐχθροὶ τῶν Ῥωμαίων· ἐν τεύθεν στέλλονται πρέσβεις παρὰ τῦ Σενάτυ, πρῶτον μὲν ἐκ τῶν Πατρικίων διὰ νὰ τὸν καταπραΰνωσιν, ἀλλ' ἐδὲν ἐκατώρθωσαν· δεύτερον δὲ ἀπὸ τῦ πλήθους τῶν Ποντιφήκων, φορεμένοι μὲ τὴν ἱερὰν ἐκείνην στολὴν, ἀλλ' ἐπανῆλθον ἄπρακτοι καὶ αὐτοί· ἐλθοῦσα δὲ τελευταία ἡ μήτηρ αὐτῦ Βετουρία μετὰ τῆς συζύγυ αὐτῦ Βελεμνίας καὶ τῶν δύο υἱῶντυ, ἔχουσα καὶ ἄλλας ἐκ λαμπρῶν οἴκων γυναῖκας, καὶ χύσασα δάκρυα μητρικὰ, κατεπράϋνε τὸ πάθος τῦ Κοριολάνυ· καὶ ἔτως ὁ ἀνεξιλέωτος νικητὴς ἐξιλεωθεὶς, ἐφώναξε πρὸς τὴν Ῥώμην, „ὦ πατρὶς νενίκηκας ἤδη ἀκαταμαχήτῳ ὅπλῳ τῆς φύσεως τοῖς μητρικοῖς δάκρυσι χρησαμένη· τυχοῦσα τοίνυν συγγνώμης ἀπομνημόνευε εἰς τὴν μητέρα τὴν χάριν. Ταῦτα εἰπὼν ἔστρεψεν ἐκεῖθεν· ἀφ' ἧ δὲ ἔφερε τὴν στρατιὰν εἰς τὲς Βολέσκυς, ἐκατηγορήθη ὡς προδότης παράτινος Ἀττίυ Τυλλίυ τῦ συστρατήγυ, ἀντιζήλυ ὄντος τῆς δόξης τυ, καὶ ἐντεῦθεν ὁ δῆμος ἐπέφερε τῦ θανάτυ τὴν ψῆφον κατὰ τὸ 489 ἔτος πρὸ τῆς ἐνσάρκυ οἰκονομίας· μαθοῦσαι δὲ τῦτο αἱ

Ἀρχόντισσαι τῆς Ῥώμης, τῶν ὁποίων αἱ παρακλήσεις ἐνήργησαν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, ἐφόρεσαν τὸ πενθικὸν σημεῖον εἰς ἐξαμηνίαν.

Κίντιος Κικιννάτος ἀνὴρ ἀρετῆς· ἔτος ἁρπασθεὶς παρὰ τῶν πολιτῶν ἀπὸ τῆ ἀρότρε, ἐχειροτονήθη Ὕπατος τῶν Ῥωμαίων· τελειώσας δὲ τὸν καιρὸν τῆ ἀξιώματός τε μετὰ φρονήσεως σερεᾶς ϗ ἡσύχε, ἐπέσρεψεν αὖθις εἰς τὰ ἀγρῆτε τὴν γεωργίαν· λυφθεὶς δὲ ϗ αὖθις ἐκεῖθεν παρὰ τῶν πολιτῶν, διὰ νὰ ἀντιταθῇ ἐναντίον τῶν Αἰκανῶν ϗ Βολέσκων, ἔδειξεν εἰς τὲς Σενάτωρας δυσαρέσκειαν, καθότι ὁ ἀγρός τε μένει ἀγεώργητος τὸ ἔτος ἐκεῖνο· ἀλλ' οἱ Σενάτωρες θαυμάσαντες τὴν τοσαύτην φυσικὴν εἰλικρίνειαν, ἐδιώρισαν νὰ γεωργηθῇ μὲ δημόσια ἔξοδα· αὐτὸς δὲ χειροτονηθεὶς ἤδη Δικτάτωρ, περιεκύκλωσε τὲς ἐχθρὲς, ϗ κατατροπώσας, ἔφερεν εἰς τὴν Ῥώμην τὸν σρατηγὸν αὐτῶν, ϗ τὲς ἄλλες ἀξιωματικὲς εἰς τὰ δεσμὰ· ἐντεῦθεν ἐψήφησαν θρίαμβον, ϗ ἐπιθυμοῦντες νὰ τὸν βλέπεν ϗ πλέσιον, ὅσον ἦτον λαμπρὸς ϗ ἔνδοξος εἰς τὴν ἀρετὴν, τὸν ἐπρόσφεραν ἐκ τῆ δημοσίε ϗ χωρία, ϗ δέλες, ϗ ποίμνια· τὰ ὁποῖα αὐτὸς κατ' ἐδένα τρόπον δὲν τὰ ἐδέχθη· ἀλλ' εὐθὺς ἀφεθεὶς τῆς Δικτατορίας τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ἡμέρᾳ, ἐπανέλαβεν εἰς τὰς χεῖρας τὸ ἄροτρον· ἐκλεχθεὶς δὲ ϗ δεύτερον εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς Δικτατορίας περὶ τὸ ὀγδοηκοσὸν ἔτος τῆς ἡλικίας, ἐθριάμβευσε κατὰ τῶν Πραινεσίνων· ἕτω λοιπὸν ἔζησεν αὐτὸς ὁ Ῥωμαῖος ἁπλῆς ϗ ἔνδοξος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἔνδοξος ἐν ἁπλότητι· τόσον μέγας, λέγει ὁ ἱσορικὸς, ὅσον αἱ θριαμ-

Digitized by Google

τὸν, ὅτι ἐσφετέρισεν ἐκ τῶν λαφύρων τῶν Βειίων, ἐξορίζεται, ᾗ καταδικάζεται εἰς ζημίαν ὡς ἀπειθὴς· ἀναχωρῶν λοιπὸν ἐκ τῆς πατρίδος, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸς θεὸς, ὅτι ἂν εἶναι ἀθῶος, νὰ ἀναγκαθῶσιν οἱ Ῥ'ωμαῖοι νὰ τὸν ἐπιθυμήσωσιν· τὸ ὁποῖον ᾗ ἔγινε παρευθὺς· καθότι οἱ Γάλλοι κινηθέντες εἰς πόλεμον, ἦλθον ἔμπροσθεν εἰς τὴν πόλιν· ἡ δὲ Γερουσία μόνον τὸν Κάμιλλον ἐγνώριζον ἄξιον νὰ ἀπαντήσῃ τοσέτες ἐχθρές· ὅθεν χίσαντες τῆς καταδίκης τὸ ψήφισμα, ἀνεκάλεσαν αὐτὸν εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ Σελπίκιος ὁ δήμαρχος, ἐσυμφώνησε μὲ τὸν Βρέννον τὸν ςρατηγὸν τῶν Γάλλων νὰ λάβῃ μίαν ποσότητα ἀργυρίε, ᾗ νὰ ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τῆς Ῥ'ώμης τὴν ἐπικράτειαν· ἐν τέτῳ δὲ Φθάσας ὁ Κάμιλλος, λέγει πρὸς τὸν Βάρβαρον, Ῥ'ωμαῖοι ἐκ ἂν ξυνθοτεν πρὶν ἂν οἱ πολέμιοι ἀποχωρήσωσιν ἐκ τῆς χώρας, ᾗ δὲ χρήμασιν, ἀλλὰ σιδήρῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀγοῦνται· καὶ εὐθὺς κινήσας τὴν μάχην, τὸν ἔτρεψεν εἰς φυγὴν, ᾗ ἐλευθέρωσε τὴν Ῥ'ώμην. Δικτάτωρ δὲ ὢν ἔλαβε καιρὸν νὰ καταπαύσῃ τὰς ςάσεις τῆ λαῆ, οἱ ὁποῖοι ἤθελον νὰ ἀφήσωσι τὴν Ῥ'ώμην ᾗ νὰ ἀποκαταςαθῶσιν εἰς τὸς Βειίες· χειροτονηθεὶς δὲ τὸ τρίτον Δικτάτωρ, ὑπέταξε τὸς Αἰκανὸς, τὸς Βολύσκες, τὸς Ἐτρύσκες, (ἢ Σετρίνες) τὸς Λατίνες, τὸς Ἑρνίκες, ᾗ ἐν ἑνὶ λόγῳ ὅλες τὰς ἐχθρὰς τῶν Ῥ'ωμαίων, ᾗ ὕτω τὸ τρίτον ἐθριάμβευσεν· ἀφιέρωσαν δὲ εἰς τιμήν τε τρεῖς φυάλας χρυσᾶς εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας ἐπιγεγραμμένας μὲ τὸ ὄναμά τε· ἔλαβε δὲ ᾗ τὸ ὄνομα τῆ Ῥ'ωμύλε, ᾗ πατὴρ ὠνομάθη τῆς

Digitized by Google

πατρίδος, ᾗ κτίτωρ τῆς Ῥώμης δεύτερος· κινηθέντων δὲ αὖθις τῶν Γάλλων, ἔλαβε ᾗ πέμπτον ἤδη τὸ ἀξίωμα τῆς Δικτατορίας περὶ τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας, ᾗ ἐδίωξε τῆς ἐχθρὲς ἔξω τῶν ὁρίων τῆς Ῥώμης, ἀπέθανε τέλος πάντων ἀπὸ τὴν πανώλην κατὰ τὸ 365 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· ᾗ ἀνέσησαν αὐτῷ ἀνδριάντα ἔφιππον ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Μάνλιος Τορκυάτος ἐσάθη Ὕπατος καὶ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, ἦταν δὲ εὐφυὴς πολλὰ, ἐσερεῖτο ὅμως τῆς εὐγλωττίας· ὁ πατὴρ αὐτῦ μὴ τολμῶν νὰ τὸν βασᾷ εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἔσειλεν εἰς τὴν ἐξοχὴν νὰ ζῇ μετὰ τῶν δέλων· ἰδὼν δὲ τῦτο τὸ ἄδικον Μάρκος ὁ Πομπήνιος δήμαρχος ὢν, ἀνακαλεῖ αὐτὸν εἰς τὴν κρίσιν νὰ δώσῃ λόγον τῦ ἔργυ· ὁ δὲ υἱὸς Τορκυάτος ἀναξιοπαθήσας, ὅτι καταδιώκεται ὁ πατὴρ, ἔρχεται κρυφίως εἰς τὸν δήμαρχον, ἔχων ᾗ μάχαιραν εἰς τὴν δεξιὰν, τὸν ἐβίασε νὰ ὀμόσῃ, ὅτι παραιτεῖται ἀπὸ αὐτὴν τὴν κρίσιν· τὸ ὁποῖον ἐκίνησε τὸν δῆμον νὰ θαυμάσῃ τὸ σέβας αὐτῦ πρὸς τὸν πατέρα, ᾗ ἔτω τὸ μετὰ ταῦτα ἔτος τὸν ἐχειροτόνησαν Χιλίαρχον· κινηθέντων δὲ τῶν Γάλλων εἰς πόλεμον, ἕνας ἀπὸ αὐτὲς ἐλθὼν εἰς τὸ μέσον, ζητεῖ τὸν ἀνδρειότερον τῶν Ῥωμαίων εἰς μονομαχίαν· τὸ ὁποῖον δεξάμενος ἀσμένως ὁ Μάνλιος, ἐφόνευσε τὸν ἔχθρὸν, ᾗ λαβὸν τὸν σρεπτὸν ἀπὸ τὸν λαιμὸν τῦ νεκρῦ, τὸν ἐπέρασεν εἰς τὸν ἴδιον, ᾗ ἐντεῦθεν ἔλαβεν τὸ ἐπώνυμον Τορκυάτος, ὅ ἔσιν ἐξελληνιζόμενον, σρεπτοφόρος· τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ἐξῆς ᾗ εἰς τὲς ἀπογόνυς· μετὰ ταῦτα δὲ, προϊόντος τῦ χρόνυ, ἔγινε ᾗ Δικτά-

Digitized by Google

τωρ· ἔγινε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Γ΄ατος κατὰ τὸ 340 πρὸ τῦ σωτηρίυ ἐν τῷ κατὰ τῶν Λατίνων πολέμῳ· καθ' ὃν ὁ υἱὸς αὐτῦ ἀναπληθεὶς ὑπότινος τῶν ἐχθρῶν εἰς μονομαχίαν, ὑ ἐμποδιθεὶς παρὰ τῦ πατρὸς, δὲν ὑπήκυσεν, ἀλλ' ἐξελθὼν ἐν τῷ μέσῳ κρυφίως, ἐφόνευσε τὸν πολέμιον· ἐκ τύτυ δὲ ὀργισθεὶς ὁ Μάνλιος, ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸ ςάδιον, ὑ ςεφανώσας αὐτὸν διὰ τὴν ἀρετὴν, τὸν ἐφόνευσεν εὐθὺς διὰ τὴν παρακοήν.

Μάρκιος (Κάϊος) Γ΄ατος τῶν Ρ΄ωμαίων νικητὴς τῶν Πριβερνάτων, τῶν Τύσκων, ὑ τῶν Φαλίσκων· ἔτος ἐσάθη ὁ πρῶτος Δικτάτωρ ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Πληβειάνων (τῦ δήμυ) κατὰ τὸ 354 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ.

Οὐαλέριος Κορβῖνος Ρ΄ωμαῖος λέγεται, ὅτι πρὸ δύο ἐτῶν πρὶν νὰ ἀποθάνῃ, ἔχασε τόσον τὸ μνημονικόντυ, ὥςε δὲν ἐνθυμᾶτο μήτε τὸ ὄνομά τυ, ἂν πρέπει νὰ πιςεύσωμεν εἰς τὸν Πλίνιον· τὸ δὲ ἐπώνυμον Κορβῖνος τὸ ἔλαβεν, ἐπειδὴ ἐν ᾧ ἐμονομαχῆσε μὲ ἕνα Γάλλον, καταπτὰς ἕνας κόραξ εἰς τὴν περικεφαλαίαν αὐτῦ, ἔπυπτε τὸ πρόσωπον τῦ ἐναντίυ συχνάκις μὲ τὰ πτερὰ ὑ τὺς ὄνυχας, ὥςε δὲν ἐδυνήθη ὁ ἐχθρὸς νὰ ὑποφέρῃ τὴν μάχην δύο ἐναντίων ἀνταγωνιςῶν.

Πατίριος Κέρσωρ (Λέκιος) Δικτάτωρ τῶν Ρ΄ωμαίων περὶ τὸ 320 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, νικητὴς τῶν Σαβίνων, θριαμβευτὴς τῶν Σαμνιτῶν, ὑ πολιορκητὴς τῆς πόλεως Λυκερίας· ἡ ἄκρα αὐτῦ ὅμως σφοδρότης ὑ ἀκρίβεια εἰς τὰ θελήματά τα ἐσήκω-

Digitized by Google

σαν τὴν εὔνοιαν τῦ δήμυ· τὸ γένος τυ ἐσάθη λαμπρον μεταξὺ τῶν Πατρικίων, ἐξ ὧν ἐσάθησαν πολλοὶ ἐπίσημοι εἰς τὴν δημοκρατίαν.

Φάβιος Μάξιμος ὁ πρῶτος τῆς γενεᾶς τῶν Φαβιάνων· ὅς τις ἐσάθη Ἵππαρχος κατὰ τὸ 324 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· ἐνίκησε τὲς Σαμνίτας μίαν νίκην λαμπρὰν· ὁ δὲ Δικτάτωρ Παπίριος ὀργισθεὶς ἐπὶ τύτῳ, ὅτι ἔκαμε ταύτην τὴν μάχην, ἐμποδισμένος ὢν ὑπ' αὐτῦ, ἠθέλησε νὰ τὸν παιδεύσῃ διὰ τὴν παρακοήν· ὁ δῆμος ὅμως ἐ τὸ στρατιωτικὸν ἐναντιωθέντες, ἐκώλυσαν τὸν σκοπόντυ· ἔγινε δὲ ὁ Φάβιος Τ'πατος πεντάκις, ἐ δὶς Δικτάτωρ, ἐ ἅπαξ Κήνσωρ ἦγεν Τιμητὴς· ζητηθεὶς δὲ εἰς τῦτο ἐ ἄλλοτε, τὸ ἀπέφυγεν ἐκυσίως, λέγων, ὅτι εἶναι ἐναντίον εἰς τὸ ἔθος τῆς πολιτείας· ἐθριάμβευσε δὲ κατὰ τῶν Ἀπυλείων, ἐ τῶν Λυκερίων· ἔπειτα δὲ κατὰ τῶν Σαμνιτῶν, ἐ αὖθις κατὰ τῶν Γάλλων, τῶν Οὐμβρίων, τῶν Μάρσων, ἐ Τύσκων.

Ἄππιος Κλαύδιος Κήνσωρ, εἷς τῆς γενεᾶς τῶν Ἀππίων πολλῶν ὄντων· ἔτος δὲ ἐλιθόστρωσε τὴν ὁδὸν τῆς πύλης Καπήνης ἕως τὸ Βρυνδύξιον, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν ἀπ' αὐτῦ (via Appia) ὁδὸν Ἀππίαν.

Φάβιος Μάξιμος (Κύντος) ἐπονομαθεὶς Βραδυχρόνιος (conctator, ἢ temporiseur) ἐσάθη ἀπὸ τὲς ἐνδοξοτάτυς στρατηγὲς τῶν Ῥωμαίων, ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας πεντάκις· κατὰ δὲ τὸ 233 ἔτος πρὸ Χρισῦ ἐνίκησε τὲς Λιγύρας ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῦ ὑπατείᾳ· ἡ πατρίς τυ διαφθαρεῖσα ἐ ἀδυνατήσασα μεσὰ τὴν μάχην ἐν Τρασυμένῃ, κατέφυγεν εἰς

αὐτὸν· ἐντεῦθεν χειροτονηθεὶς Δικτάτωρ, ἐξηκολέθησε τὸν πόλεμον μὲ τὰ ἐπιχειρήματα τῆς Φρονήσεως, χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς χεῖρας μετὰ τῦ Ἀννίβα στρατηγῦ τῶν Καρχηδόνων· ἀλλὰ προχωρῶν ἢ ἀποχωρῶν, ἢ διαφόρως μεταβαλλόμενος κατέκοπτε τῦ ἐναντίυ τὸ φρύαγμα, ἢ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ ἐπώνυμον Βραδυχρόνιος (temporiseur) ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἀγνοοῦντες τῆς Φρονήσεως αὐτῦ τὴν λεπτότητα, τὸν παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς· ὡς τόσον ἔλαβεν ἔπειτα, ἀφ' ὗ ἐγνώρισαν οἱ συμπολῖται τὴν ἀρετήν τυ, καὶ τὸ ἐπώνυμον Bouclieur de Rome, ὃ ἔςι ἀσπὶς τῆς πατρίδος· μετὰ δὲ τὴν ἐν Κάνναις μάχην, ἀπήμβλυνε τόσον τῦ Ἀννίβα τὸ στράτευμα, ὥςε δεν ἐδύνατο πλέον νὰ ἀντιςῇ εἰς τῶν Ῥωμαίων τὴν δύναμιν· ἀνέλαβε δὲ ἢ τὰ Τάραντα ἀπὸ τὸν στρατηγὸν τῦ Ἀννίβα· ἢ ἀπέθανε τέλος πάντων μετὰ ταῦτα ἑκατοταετὴς ἤδη γενόμενος.

Πύβλιος Κορνήλιος Ῥεφῖνος ἴδε παρακατιὼν Φαβρίκιος Κάϊος

Μάρκος Κέριος Δεντάτος ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν Ῥωμαίων, ἀναβὰς εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας· ὃς δὲ ἀξιωθεὶς τῦ θριάμβυ, νικήσας Σαμνίτας, Σαβίνυς, καὶ Λευκανίυς, τέλος ἐκτύπησε καὶ τὸν Πύῤῥον πλησίον τῶν Ταράντων κατὰ τὸ 272 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς ἐσάθη ἔτι λαμπρότερος· ἐλθόντες δὲ ποτὲ πρέσβεις πρὸς αὐτὸν παρὰ τῶν Σαβίνων, διατρίβοντα ἔξω εἰς τὸν ἀγρόντυ, ἢ εὑρόντες αὐτὸν μαγειρεύοντα χόρτα ἁπλᾶ εἰς ἀγγεῖον πήλινον, τὸν ἀπρόσφεραν ἀγγεῖον

Digitized by Google

χρυσῦν, διὰ νὰ τὸν ἐλκύσωσι νὰ τὸς βοηθήσῃ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς πρεσβείας των· ἀλλ' ὁ γενναῖος στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων δὲν τὸ ἐδέχθη, λέγων ταῦτα· αἱρετώτερόν μοι τὸ πίλιον τῦ χρυσοῦ· βέλομαι γὰρ πτωχὸν μὲν εἶναι, πλουσίοις δὲ προστάττειν.

Πύῤῥος Βασιλεὺς τῆς Ἠπείρυ ἀπόγονος Ἀχιλλέως· ἔτος, φονευθέντος τῦ πατρὸς αὐτῦ, ὑπὸ τὸν μαθὸν ἔτι ὢν, κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀποσατῶν· τῶν οἰκείων δὲ τινὲς πιστοὶ ὄντες τὸν διέσωσαν εἰς τὸν Γλαυκίαν, καθότι ὁ Κάσανδρος τῶν Μακεδόνων ὁ Βασιλεὺς συνενεργῆσεν ἐπίσης εἰς τὸν φόνον τῦ ἀθῶυ ἐκείνυ βρέφυς· ὁ δὲ Γλαυκίας, Βασιλεὺς ὢν τῶν Ἰλλυριῶν, σπλαγχνισθεὶς ἐπ' αὐτῷ, τὸν ἀνέτρεφε μετὰ τῶν ἰδίων παίδων Βασιλικῶς· ᾧ ἀφ' ἧ ἔφθασεν εἰς τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας, τὸν ἀποκατέστησεν εἰς τὸ βασίλειόν τε· ἀλλ' ὁ Πύῤῥος ἐβιάσθη κατ' ἀρχὰς νὰ τὸ μοιραθῇ ἐκ τῦ ἴσυ μετὰ τῦ Νεοπτολέμυ, ὅς τις τὸ εἶχεν ἁρπάσῃ πρότερον ὅλον, ὕστερον ὅμως ἐξέκαμεν ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄπισον, ᾧ ἐβασίλευε μόνος· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ζητήσας τὴν συμμαχίαν αὐτῦ κατὰ τῦ Δημητρίυ τῦ Βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐπέτυχε τῦ ζητήματος, πλὴν ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ λάβῃ ἐκεῖθεν χωρία τινὰ εἰς ἀνταμοιβήν· τὰ ὁποῖα ᾧ εὐθὺς ἐκυρίευσεν· ἀλλ' ὁ Δημήτριος τὸν ἐβίασε νὰ τραβηχθῇ παρευθὺς· ᾧ ἔτως ὁ μὲν Δημήτριος διέφθειρε τὴν Ἤπειρον, ᾧ ὁ Πύῤῥος ἐκδικεῖτο ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ὅπυ ἐκέρδησε ᾧ μίαν νίκην λαμπρὰν ἥτις ἄφησε πολλὴν ἰδέαν τῆς ἐν πολέμοις ἀρετῆς αὐτῦ εἰς τὺς Μακεδόνας· μαθὼν δὲ ἐντεῦθεν, ὅτι

Digitized by Google

ὁ Δημήτριος εἶναι ἄῤῥωστος, ἐκινήθη ὀπίσω κατὰ τῶν Μακεδόνων, κατὰ τὸ 290 ἔτος πρὸς τῷ σωτηρίῳ, καὶ προχωρῶν ὑπέταττε πάντα ἕως ἐ ἀναλαβὼν ὁ Δημήτριος αὖθις, τὸν ἐβίασε νὰ τραβηχθῇ πάλιν· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, κινεῖται αὖθις κατὰ Μακεδονίας, καὶ κυριεύσας αὐτὴν, τὴν ἐμοιράθη μετὰ τοῦ Λυσιμάχου· πλὴν δὲν τὴν ἐχάρη πολὺν καιρὸν· καθότι ἀποστήσαντες οἱ Μακεδόνες, προσετέθησαν σύμπαντες εἰς Λυσίμαχον· μετὰ δὲ ταῦτα προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν Ταραντίνων εἰς βοήθειαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἦλθεν εὐθὺς εἰς Τάραντα ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, καὶ συγκροτήσας μάχην πρὸς Λεβῖνον τὸν Ὕπατον τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ, ἐκέρδησε νίκην ἐπίσημον· ἐπειδὴ εἶχεν ἐλέφαντας, τῶν ὁποίων ἡ θέα, ἡ ὀσμὴ, καὶ αἱ φοβεραὶ φωναὶ ἐπροξένησαν μέγαν φόβον εἰς τῶν Ῥωμαίων τοὺς ἵππους, καὶ ἐντεῦθεν ἔγινεν ἡ τροπὴ· τῆς δὲ σφαγῆς τῶν σωμάτων ἔσης ἑκατέρωθεν ἐκ τοῦ ἴσου πολλῆς, εἶπεν ὁ Πύῤῥος μετὰ τὴν μάχην, βαβαὶ! εἰ ἔτως ἄπαξ ἔτι νικήσω, ἀνάγκη ἐπανελθεῖν με μόνον εἰς Ἤπειρον· ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐπιθυμῶν εἰρήνην, ἔξειλεν εἰς Ῥώμην περὶ ταύτης τὸν φιλόσοφον Κυνέαν· ὅς τις ἐλθὼν καὶ πολλὰ εἰπὼν εἰς τὴν βουλὴν τῶν Ῥωμαίων, ἔλαβεν αὐτὴν τὴν ἀπόκρισιν μόνον, „εἰ Πύῤῥος φίλος Ῥωμαίοις βούλεται εἶναι, ἐξελθὼν πρῶτον τῆς Ἰταλίας, λεγέτω." (ἰδε Φαβρίκιος) συγκροτήσας δὲ καὶ δευτέραν μάχην περὶ τὸ Ἀσκόλιον, ἔκαμε τὴν νίκην ἀμφιῤῥεπῆ μετὰ πολλῆς τῆς σφαγῆς ἑκατέρωθεν ἐκ τοῦ ἴσου· ἐντεῦθεν ἐπέρασεν εἰς τὴν Σικελίαν πρὸς βοήθειαν ἐκείνων κατὰ τῶν Καρ-

Digitized by Google

χηδονίων, ϗ ἄλλων διαφόρων τυράννων· ϗ εὐθὺς ἐ-
κέρδησε δύο μάχας κατὰ τῶν Καρχηδονίων κατὰ τὸ
276 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ· ἐκυρίευσε δὲ ϗ τὴν Ἔ-
ρυκα ϗ ἄλλα τινὰ πολίσματα· ἀνακληθεὶς δὲ αὖ-
θις μετὰ ταῦτα παρὰ τῶν Ταραντίνων, ἅπαντᾷ τὸν
ξόλον τῶν Καρχηδονίων ἐν τῷ σενῷ τῆς Σικελίας,
ϗ ἀναγκασθεὶς εἰς ναυμαχίαν, νικᾶται, ϗ μένει μό-
νον μὲ δώδεκα ναῦς ἐκ τῶν διακοσίων· ἐλθὼν δὲ εἰς
Ἰταλίαν ϗ συγκροτήσας μάχην αὖθις περὶ τὸ Βε-
νεβέντιον, νικᾶται πάλιν παρὰ τῶν Ῥωμαίων, στρα-
τηγοῦντος Κυρίε Δεντάτε· καταισχυνθεὶς δὲ ἐντεῦ-
θεν ἔρχεται εἰς τὴν Ἤπειρον, ϗ ζητήσας τὴν βοή-
θειαν Ἀντιόχε τῆ Βασιλίσσης τῆς Συρίας, ϗ τῆ Ἀν-
τιγόνε τῆ Μακεδόνος, δὲν εἰσηκούθη· ὅθεν ὀργισθεὶς
διέφθειρε τὰς ἐπαρχίας τῆς Μακεδονίας, ἔπειτα δὲ
ἐκ φιλοδοξίας ἐκυρίευσε ϗ πόλεις πολλὰς τῆς ἄνω
Μακεδονίας, ϗ τῆς Θεσσαλίας· ἔπειτα δὲ προσκλη-
θεὶς παρὰ τῆ Κλεωνύμε εἰς βοήθειαν, εἰσῆλθεν εὐ-
θὺς εἰς Πελοπόννησον, ϗ ἐπολιόρκησε τὴν Σπάρτην·
ἐβιάσθη ὅμως νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν, καὶ ὥρμη-
σε πρὸς τὸ Ἄργος· ὅπε ὁ Ἀρίστιππος ϗ ὁ Ἀριστίας
εἶχον πρὸς ἀλλήλες διχόνοιαν, ἐξ ὧν ὁ Ἀριστίας ἤ-
νοιξεν τὰς πύλας διὰ νυκτὸς, ϗ ὅτως εἰσῆλθεν ὁ
Πύῤῥος· εἰσαγαγὼν ὅμως ϗ τὲς ἐλέφαντας ἐν χω-
ρίῳ σενῷ, ἔσφαλεν· καθότι ἔβλαπτον αὐτοὶ μᾶλ-
λον τῆς μάχης τὴν ἔκβασιν, ἐν τῷ σενῷ πιεζόμενοι·
ὅθεν φυγόντων τῶν οἰκείων, ἐκινδύνευσε τὸ πρῶτον
νὰ πέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν πολεμίων ζῶν, ἀλλ' εὐ-
θὺς ἀλλάξας τὸ Βασιλικὸν χῆμα, ἐπολέμει ὡς ἰ-

Digitized by Google

διώτης ἐκ μόνης Φυσικῆς ἀνδρίας, ἢ ταυταχῦ εὐδοκίμει· ἀλλὰ τραυματιωθεὶς τέλος πάντων διὰ τῦ θώρακος παράτινος νέυ, ἑτοιμάζετο νὰ ἐπιφέρῃ κατ' αὐτῦ τὴν ἐκδίκησιν· ἢ ἐνταῦθα ἡ μήτηρ τῦ νέυ ἐκείνυ, ἀγανακτήσασα, ἔῤῥιψε μίαν κεραμίδα ἀπὸ τῦ δώματος κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῦ, ἢ τὸν ἐφόνευσε· ἢ τοιῦτον ἔλαβε τέλος, ἀνὴρ γεννάιος γενόμενος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐπίσημος ἀναμίξ ἢ διὰ πολλὰ πλεονεκτήματα, ἢ διὰ μεγάλα μειονεκτήματα· ὁ Ἀννίβας ὡς τόσον πολλάκις ἀναφέρων αὐτὸν, μέγαν στρατηγὸν τὸν ὠνόμαζεν, ὡς ἀξιώτατον νὰ εὕρῃ τοποθεσίαν, νὰ κατατάξῃ τὸ στράτευμα, νὰ ἑλκύσῃ τὴν εὐνοιάν των, νὰ τὺς ὑποχρεώσῃ εἰς πάντα· εἶχε δὲ μεγάλην τινὰ ζωηρότητα, ἀνδρίαν τελείαν, τὴν θερμότητα τὴν πολεμικὴν τῦ Ἀλεξάνδρυ, πλὴν ὄχι τοσῦτον τὴν φρόνησιν· ἀπεκινδύνευεν ἀφειδῶς εἰς τὰς μάχας ὡς εἷς ἁπλῆς στρατιώτης, ἀφειμένος ἁπλῶς εἰς τὴν τύχην, μὴ δυνάμενος ἐκ τῆς φύσεως νὰ καθησυχάσῃ, πλανώμενος ἀεὶ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν ὡς δῆθεν νὰ εὕρῃ τὴν εὐδαιμονίαν, ἢ ἐδαμῦ δὲν ἐδύνατο νὰ τὴν εὕρῃ· ὅθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν λέγει πρὸς τὸν Φιλόσοφον Κυνέαν, „ὅτι θέλει νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ἰταλίαν, ἔπειτα τὴν Σικελίαν, ἢ μετὰ ταύτην τὴν Καρχηδόνα, ἢ ἐκ τύτυ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ἢ ὕτω νὰ ἡσυχάσῃ ἢ νὰ συνευφραίνηται μετ' αὐτῦ." εἰς αὐτὺς τὺς λόγυς ἀπεκρίθη ὁ Κυνέας, καὶ τί κωλύει τῦτο ποιεῖν νῦν; λέγυσι δὲ ὅτι ὁ Πύῤῥος ἐφεῦρε ἢ τὴν Παιδειὰν τῦ ζατρικῦ ἢ σατράντζ· ἀνάγνωθι δὲ περὶ τύτυ ἢ τὸν βίον τῦ Φαβρικίυ.

Digitized by Google

Φαβρίκιος (Καΐος) ἐπονομαθεὶς Λῦσκος, Τ'ατος τῶν Ῥωμαίων γενόμενος κατὰ τὸ 282 ἔτος πρὸ τῦ Σωτηρίυ· ἔτος παλλὰς ὡπας κατορθώσας κατὰ τῶν Σαμνιτῶν, τῶν Βρυτίων ϗ τῶν Λευκανίων, ἐθριάμβευσε κατ' αὐτῶν· ὅσα δὲ λάφυρα ἔλαβεν ἐκ τύτων ἦσαν τόσα πολλὰ, ὥσε ἀφ' ἑ διένειμεν εἰς τὸ στράτευμα τὰ ἀρκοῦντα, ϗ ἐμέτρησεν ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν δῆμον τῶν Ῥωμαίων τὰ ἔξοδα τῦ πολέμυ, ἔφερεν ἔτι εἰς τὸν δημόσιον θησαυρὸν εἰς τὴν ἡμέραν τῦ θριάμβυ ϗ τετρακόσια τάλαντα· ϗαλεὶς δὲ πρίσβυς εἰς τὸν Πύῤῥον μετὰ διετίαν, δὲν ἐδέχθη τὰ δῶρα προσφερθέντα παρ' αὐτῦ εἰς διαφθορὰν τῆς πρὸς τὴν ἰδίαν πατρίδα ἀγάπης· ὁ δὲ Πύῤῥος θαυμάσας ταῦτα, ἐξεπλάγη περισσότερον δι' ἐκεῖνο τὸ ἐξῆς· καθότι ὁ ἰατρὸς αὐτῦ ἐλθὼν εἰς τὸν Φαβρίκιον, ἐζήτει ἀνταμοιβὴν διὰ νὰ φαρμακώσῃ τὸν Πύῤῥον· ὁ δὲ Φαβρίκιος δήσας αὐτὸν, τὸν ἔστειλεν εἰς τὸν Πύῤῥον νὰ λάβῃ ἐκεῖθεν τῆς προδοσίας τὴν ἀμοιβὴν· οἱ Σαμνῖται δὲ ἐπρόσφεραν ποτὲ εἰς αὐτὸν μίαν μεγάλην ποσότητα ἀργυρίυ, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας εἰς τὰ αὐτία τυ, εἰς τὺς ὀφθαλμύς τυ, ϗ εἰς τὸ στόματυ, ἀπεκρίθη, παρ' ὅσον δύναμαι ταύτης κρατῶ, ἀχρεῖα ἔμοιγε ταῦτα. Ὁ δὲ Πύῤῥος θαυμάσας τὴν καθερότητα αὐτῦ ϗ ἀνδρίαν, ἠθέλησε νὰ τὸν δοκιμάσῃ προσέτι ἔτως, ἐπρόσαξε νὰ ἀνοίξυν ἕνα τάπητα ὡς παραπέτασμα, ἐν ᾧ τόπῳ ἔμελλε νὰ ἔλθῃ εἰς ὁμιλίαν μετὰ τῦ Φαβρικίυ, ϗ ὄπιθεν τῦ παραπετάσματος νὰ φέρωσι τὸν φοβερώτατον ἐλέφαντα· τύτυ δὲ γενομένυ, ϗ ἐλθόντων εἰς ὁμιλίαν, ἐτράβηξαν ἐξαίφ-

Digitized by Google

νης τὸ παραπέτασμα, ἡ ὁ ἐλέφας ὑψώσας τὴν προβοσκίδα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῦ Φαβρικίυ, ἀφῆκε μίαν φωνὴν φοβερὰν· ἀλλ' ὁ Φαβρίκιος στρέψας ὀλίγον τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν ἐλέφαντα, ζῶον τοιῦτον, τὸ ὁποῖον ἐδέποτε εἶδε, μετὰ ἀταραξίας εἶπε πρὸ τὸν Πύῤῥον, ἔτε χθὲς μετέβαλέμε ἀργυρία ὑπόχεσις, ἔτε σήμερον κατεφόβησε τῦ θηρίυ τὸ εἶδος· δοκιμάσας δὲ ὁ Πύῤῥος αὐτὸν ἡ εἰς ἄλλας πολλὰς εὐκαιρίας, τὸν ὑπεξέθη νὰ τὸν δώσῃ τὴν πρώτην τάξιν ἐν τοῖς οἰκείοις ἡ φίλοις ἡ στρατηγοῖς, ἐὰν ἀφήσῃ τὴν Ῥώμην. μετὰ τὴν εἰρήνην, ἡ ἦλθε εἰς αὐτὸν· ὁ δὲ Φαβρίκιος ἀπεκρίθη, ὦ Πύῤῥε, σὺ μὲν εἶ ἀριδήλως μέγας στρατηγὸς ἡ λαμπρὸς Βασιλεὺς, τὸ δὲ ὑπήκοον γενάζει ἐν τῇ δυσχία· πῶς ἔν ἐ φοβῇ, μήτιμοι εὐνοήσαντες, νεωτερίσωσιν, ἄδειαν ἀντὶ τῶν ὑπερμέτρων προτιμήσαντες φόρων; ἡ ἔτως ὁ σήμερον φίλος σοι, ἡ οἰκεῖος, αὔριον ἔσομαι κύριός συ. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸν Πύῤῥον· ἐσάθη δὲ ὁ αὐτὸς καὶ Κήνσωρ ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸ 277 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, ἔχων συναξιωματικὸν ἡ τὸν Αἰμίλιον Πάπον ἄνδρα ἡ αὐτὸν ἀκριβῆ ἡ ἀπέριττον· ἐξ ὧν ὁ μὲν Φαβρίκιος εἶχε μόνον ἀργυρᾶν σκεῦος ἕνα ἁλατερὸν· τῦ ὁποίυ ἡ βάσις ἦτον κερατείνη· ὁ δὲ Αἰμίλιος ἕνα τρυβλίον μικρὸν, ὅσον νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὺς θεύς· ἔτοι δὲ οἱ δύο ὁμῦ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς ἐκ συμφώνυ ἀπὸ τῆς Γερυσίας Κορνήλιον τὸν Ῥυφῖνον, δὶς γεγενημένον Υπατον, ἡ ἅπαξ Δικτάτωρα, ἐπειδὴ ἡ εὑρῆκαν παρ' αὐτῷ δέκα λίτρας ἀργυρῶν σκευῶν τῆς τραπέζης· ἡ ἔτως αὐτὸς ὁ περίφημος Ῥωμαῖος ἔζησε ἡ ἀπέθανε πένης, τρεφόμενος μὲ λάχανα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐ-

Digitized by Google

περιποιεῖτο, χωρὶς νὰ θελήσῃ ποτὲ νὰ μεταχειριωθῇ σκεύη ἀργυρᾶ τῆς τραπέζης· ἀποθανόντος δὲ αὐτῦ, ἡ Γερουσία ἐβιάωθη νὰ ὑπανδρεύσῃ τὰς θυγατέρας τε μὲ δημόσια ἔξοδα.

Κυνέας Θεσσαλὸς μαθητὴς τῦ Δημοσθένες καὶ σύμβυλος τῦ Πύῤῥυ, περίφημος εἶς τε Φιλοσοφίαν ϗ Ῥητορικὴν, περὶ τῦ ὁποίυ ὁ Πύῤῥος ἔλεγεν, ὅτι περισσοτέρας πόλεις ἐκυρίευτε διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτῦ, ἢ μὲ τῶν ὅπλων τὴν δύναμιν· σαλεὶς δὲ παρ' αὐτῦ εἰς τὴν Ῥώμην πρὸς ζήτησιν τῆς εἰρήνης, ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸ κατορθώσῃ, δεξαμένων πάντων τὺς λόγυς αὐτῦ, πλὴν τῦ Ἀππίυ Κλαυδίυ, ϗ τῦ Φαβρικίυ, τὺς ὁποίυς τὰ κάλλη τῆς Ῥητορικῆς δὲν μετεκίνυν ἀπὸ τῦ καθήκοντος· ἐπιστρέψας δὲ ἐκεῖθεν εἰς τὸ στρατόπεδον, ἐπερίγραψεν εἰς τὸν Πύῤῥον τὴν Ῥώμην ὡς ἕνα ναὸν· τὸ δὲ Συνέδριον, ὡς μίαν συνάθροισιν Βασιλέων· τὸ δὲ πλῆθος τῶν Ῥωμαίων, ὡς μίαν Τ'δραν, ἥτις αὐξάνει ἀναλόγως ὅσον τὴν ἐλαττώνυσιν· ὁ δὲ Πλίνιος ἀναφέρει περὶ τῆς εὐγλωττίας τῦ ἀνδρὸς ὡς περί τινος θαύματος· καθότι τὴν δευτέραν ἡμέραν παῤῥησιασθεὶς εἰς τῶν Ῥωμαίων τὴν Γερουσίαν, ἐχαιρέτησε κατ' ὄνομα πάντας τὺς Συνέτωρας ϗ τὺς εὐγενεῖς· ἴδε ϗ μίαν φιλοσοφικὴν συμβυλὴν πρὸς τὸν Πύῤῥον ἐν τῷ, Πύῤῥας ἀνωτέρω.

Μάρκος Ἀττίλιος Ῥηγῦλος Τ'πατος τῶν Ῥωμαίων μετὰ Ἰανυὶν Λίβωνος τὸ 267 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ ἐνίκησε τὺς Σαλλεντίνυς, ϗ ἐκυρίευσε τὴν πρώτευσαν πόλιν αὐτῶν· γενόμενος δὲ Τ'πατος ἐκ δευτέρυ μετὰ τῦ Μαλλίυ Βόλσυ, ἐνίκησαν τὸν Ἀμίλ-

Digitized by Google

κάρην ᾗ Ἄννωνα ναυμαχήσαντες ἐν Σικελίᾳ περὶ τὴν Ἡράκλειαν, λαβόντες ναῦς τῶν ἐχθρῶν ἑξήκοντα τέσσαρας, καταποντίσαντες δὲ τριάκοντα· ὁ δὲ Ῥηγῦλος μείνας ἐν τῇ Ἀφρικῇ μετὰ τὴν ναυμαχίαν, ἐκέρδησεν ἔτι ᾗ ἑτέραν νίκην ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, δι' ἣν παρεδόθησαν εἰς αὐτὸν πόλεις πλέον τῶν διακοσίων, ᾗ μάλιστα τὸ Τύνισι πλησίον τῆς Καρχηδόνος τρία ἢ τέσσαρα μίλια γαλλικά· ἐντεῦθεν οἱ Καρχηδόνιοι ἐζήτησαν τὴν εἰρήνην, ὁ Ῥηγῦλος ὅμως δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τὸ ζήτημα· ὅθεν ἐπικαλεμένων τῶν Καρχηδονίων, ἔρχεται ὁ Ξάνθιππος ἀνὴρ Σπαρτιάτης μετὰ δυνάμεως, ᾗ συγκροτήσας μάχην μετὰ τοῦ Ῥηγύλου, ἐνίκησε, ᾗ διέφθειρε τὸν στρατὸν τῶν Ῥωμαίων πανωλεθρίᾳ, τριάκοντα μὲν χιλιάδας φονεύσας, δεκαπέντε δὲ αἰχμαλωτίσας, ᾗ αὐτὸν τὸν ἴδιον Ῥηγῦλον· τὸν ὁποῖον ᾗ ἔφερεν εἰς τὴν Καρχηδόνα μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων (ἴδε Φάλβιος.) μετὰ ταῦτα δὲ τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Ῥώμην νὰ προβάλῃ περὶ τῆς εἰρήνης ᾗ τῆς ἀμοιβῆς τῶν αἰχμαλώτων, μεθ' ὅρκου ὅμως νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω μετὰ τὸ πρόβλημα· αὐτὸς ὅμως ἔδειξε μάλιστα ἐναντίαν τὴν γνώμην εἰς τὴν ψυχήν, ᾗ ἀντὶ νὰ τὴν καταπείσῃ νὰ δεχθῇ τὴν εἰρήνην, τὴν ἔπεισεν ὅλον τὸ ἐναντίον νὰ τὴν ἀποστραφῇ· ᾗ ἔπειτα ἐπέστρεψε νὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσίν του, ᾗ νὰ παραδοθῇ τιμημένα εἰς τὰς βασάνους τῶν πολεμίων· ὅθεν οἱ Καρχηδόνιοι ὀργισθέντες, ἐφεύρηκαν βασάνους τὰς πλέον σκληρὰς, κόψαντες αὐτῷ τὰ βλέφαρα, ᾗ ῥίψαντες αὐτὸν ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἥλιον ἀπὸ ἡμέρας τινὰς εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν,

Digitized by Google

μετὰ δὲ τοῦτο τὸν ἔκλεισαν εἰς ἕνα βαένι, ἐν ᾧ εἶχον πεπηγμένους ἥλους ἐκ λόγχας σιδηρᾶς· καὶ ἔτως ἔδοσε τέλος τῷ βίῳ κατὰ τὸ 251 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ· ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ῥηγέλλ μαθοῦσα ταῦτα, ἔλαβε καὶ αὐτὴ παρὰ τῆς Γερουσίας τὰς μεγαλητέρους αἰχμαλώτους τῶν Καρχηδονίων, καὶ τοὺς ἔκλεισεν ὁμοίως εἰς ἕνα ἁρμάριον περιηλωμένον καὶ λελογχισμένον χωρὶς τροφῆς εἰς πέντε ἡμέρας, ἔνθα ἀπέθανον πάντες, πλὴν ἑνὸς μόνου· ὅς τις ὠνομάζετο Ἀμιλκάρης, τὸν ὁποῖον ἐπεριποιήθησαν μετὰ ταῦτα νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ τὰς πληγάς του, καὶ τὸν ἐλευθέρωσαν.

Ἱέρων ὁ δεύτερος, Βασιλεὺς τῶν Συρακουσίων, ἀπόγονος τοῦ Γέλωνος, καὶ μιμητὴς τῶν ἀρετῶν του· ὅλαι αἱ πόλεις ἐκ συμφώνου ἐπρόσφεραν αὐτῷ τὸ διάδημα, καὶ τὸν ἐχειροτόνησαν στρατηγὸν γενικὸν κατὰ τῶν Καρχηδονίων. καὶ ἔτως ἐξακολουθοῦσε τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Μαμερτίνων μὲ σκοπὸν νὰ τοὺς διώξῃ ἀπὸ τὴν Μεσσίνην· οἱ δὲ Μαμερτῖνοι κατέφυγον εἰς τὴν βοήθειαν τῶν Ῥωμαίων, εἰς τοὺς ὁποίους, καὶ παρέδοσαν τὴν Μεσσίνην κατὰ τὸ 260 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι προσκληθέντες ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐπολιόρκησαν τὴν Μεσσίνην, καὶ ἔκαμαν συμμαχίαν μετὰ τοῦ Ἱέρωνος. ἀλλ' ὁ Ὕπατος τῶν Ῥωμαίων Ἄππιος ὁ Κλαύδιος ἐκτύπησε πρῶτον τοὺς Συρακουσίους, καὶ ἡ μάχη ἔγινε σκληρὰ, ἔνθα ὁ Ἱέρων ἔδειξε μίαν ὑπὲρ φύσιν ἀνδρίαν, ἐκινήθη ὅμως καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὰς Συρακούσας. τὸ αὐτὸ δὲ ἔπαθον μετὰ ταῦτα καὶ οἱ Καρχηδόνιοι. καὶ ἔτως ὁ Κλαύδιος ἐπαρθεὶς εἰς τὰς νίκας,

Digitized by Google

ἐκινήθη εἰς πολιορκίαν τῶν Συρακουσίων. τὸ ὁποῖον προλαβὼν ὁ Ἱέρων, τὸ ἀπήντησε μὲ τὴν εἰρήνην πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. τὴν ὁποίαν ἐφύλαξεν ἔπειτα πεντήκοντα ἔτη χωρὶς νὰ παραβιάσῃ τὰς συνθήκας πάντελῶς ἐν τῷ πολέμῳ αὐτῶν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους. αὐτὸς λοιπὸν ἐφάνη μέγας Βασιλεὺς, καὶ ἀπέθανε τὸ 215 ἔτος πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἐν τῷ 91 της ἡλικίας· οἱ ὑπήκοοι δὲ αὐτοῦ ἐνομίζοντο παῖδες, ἡ πᾶσα ἡ ἐπαρχία ὡς οἶκος αὐτοῦ. ἡ ἀγάπη αὐτοῦ εἰς τὸ κοινὸν καλὸν, εἰς τὰς ὠφελίμους τέχνας ἡ ἐπισήμας, ἡ προσοχὴ εἰς τὸ νὰ μεταχειρισθῇ τὰ χαρίσματα τοῦ περιφήμου Ἀρχιμήδους τοῦ προπάτορός του, τὸν δίδουσι τάξιν μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων ἐν τῇ ἀϊδιότητι τῶν αἰώνων.

Γάϊος Δυέλλιος ἐπονομασθεὶς Νέπος Τ᾽πατος τῶν Ῥωμαίων. ὗτος πρῶτος ἁπάντων ἐναυμάχησεν ἐν θαλάσσῃ, καὶ ἐκέρδησε τὴν νίκην, λαβὼν πεντήκοντα ναῦς αἰχμαλώτους τῶν ἐναντίων. μετὰ ταῦτα δὲ ἐσήκωσε τὴν πολιορκίαν τῆς Σεγέστης, καὶ ἔλαβε μὲ ὁρμὴν τὸν πόλιν Μακέλλαν ἐν τῇ Καλαβρίᾳ. καὶ ἐκ τούτων ἔλαβε τὴν ἀνταμοιβὴν παρὰ τῆς Γερουσίας, τὸν πρῶτον θρίαμβον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ 260 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, καὶ νὰ ἔχῃ εἰς τὸν δεῖπνον του μουσικὴν καὶ δύο φρυκτοὺς ἐκ δημοσίου δαπάνης. μὲ τοιαύτας χάριτας ἀνταμείβοντο οἱ Ῥωμαῖοι. αἱ ὁποῖαι ἀπέβλεπον εἰς τῆς ἀρετῆς τὴν τιμὴν, καὶ ὄχι εἰς τὴν εὐπορίαν τοῦ βίου. ἐτύπωσαν δὲ πρὸς τούτοις καὶ νόμισμα εἰς μνήμην τῆς ἐκστρατείας

Digitized by Google

αὐτῦ, ᾧ ὕψωσαν ἕνα πύργον· ὅς τις σώζεται μέχρι τῆς τήμερον.

Ἀμιλκάρης σύνηθες ὄνομα τῶν Καρχηδονίων. ὁ δὲ γνωριμώτερος εἶναι Ἀμιλκάρης ὁ Βάρκας ο πατὴρ τῦ Ἀννίβα. ἕτος διέφθειρε τὴν Ἰταλίαν εἰς πενταετίαν, ἕως ἔ ἐνικήθη ἐν τῇ ναυμαχίᾳ κατὰ τὸ 242 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, ᾧ ἔτως ἔγινεν ἡ πρώτη εἰρήνη. μετὰ ταῦτα δὲ διαπεράσας εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ἄνοιξε τὸν δεύτερον πόλεμον, ᾧ ὑποτάξας ἐκεῖ ἔθνη πολλὰ, ἐφονεύθη τέλος πάντων μὲ τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας, ἀφήσας ἐντολὴν εἰς τὸν υἱόν τε Ἀννίβαν μῖσος ἄσπονδον κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἀφῆκε δὲ μετ' αὐτὸ ἔτι δύο υἱές. οἵτινες ἐνωθέντες ὡς τρεῖς Λέοντες, διεσπάραξαν τὴν καρδίαν τῆς Ῥώμης σχεδὸν μέχρι θανάτυ.

Ξάνθιππος στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων ἐξάθη ἀληθῶς Σπαρτιάτης ᾧ μὲ τὸ σοβαρώτατον ἦθος, ᾧ μὲ τὴν ἀνδρίαν τῆς ψυχῆς τε. ἕτος ἐξάλη κατὰ τὸ 255 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ εἰς βοήθειαν τῶν Καρχηδωνίων. ἐπειδὴ ᾧ Ῥηγῦλος Ἀττίλιος νικήσας τὸν Ἀμιλκάρην ᾧ τὸς δύο Ἀσδρυβάλας, δὲν ἐδέχετο τὴν εἰρήνην προσφερομένην παρὰ τῶν Καρχηδονίων. ὁ δὲ ἀνδρεῖος ἕτος Ξάνθιππος ἅμα ἐλθὼν, συγκροτεῖ μάχην πρὸς τὸν Ῥηγῦλον, ᾧ νικήσας λαμπρῶς, διέσωσε τὴν Καρχηδόνα ἀπὸ τελείυ κινδύνυ. ἔδειξαν λοιπὸν οἱ Καρχηδόνιοι τὴν εὐγνωμοσύνην εἰς τὰς ἀρχὰς, ὁμολογῦντες αὐτῷ χάριν διὰ τὴν ἐλευθερίαν των, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζον ἐπ' αὐτόν. ἔδειξαν ὅμως ἔπειτα τοσαύτην ἀχαρι-

Digitized by Google

σίαν, ὅση ἦτον μεγάλη ἡ χάρις καὶ ἡ εὐεργεσία ἐκ τῦ ἐναντίυ. ἐπειδὴ πέμποντες αὐτὸν διὰ τῆς θαλάσσης, ἐπρόσαξαν τὸν κυβερνήτην τῆς πως νὰ τὸν ῥίψῃ ἀνελεῶς εἰς τὴν θάλασσαν.

Ποντίφεξ Μάξιμος, ὅ ἐστιν μέγιστος, ἔτω καλύμενος κατὰ τὸ ἐξαίρετον, ὡς Κεφαλὴ τῶν ἄλλων Ποντιφήκων. τὸ δὲ ἀξίωμα τῦτο ἔχει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῦ Νυμᾶ Πομπιλίυ. εἶχε δὲ ἐπισασίαν γενικὴν τῶν τε πολιτικῶν καὶ τῶν ἐκ τῆς θρησκείας τάξεων καὶ κοινῶν καὶ ἰδίων, καὶ ὡς λέγει ὁ Φέστος, Maximarum rerum, quae ad sacra et religiones pertinent judex erat. ἐδίδετο τὸ ἀξίωμα τῦτο εἰς ἕνα ἀπὸ τὺς Ποντίφηκας ἐκλελεγμένυς εἰς τὴν ἀρχαιρεσίαν τῦ δήμυ. ἡ δὲ ἐκλογὴ τῦ μεγίστυ ἐγίνετο κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπὸ τὸ γένος τῶν Πατρικίων. μετὰ δὲ ταῦτα, ἀφ' ὗ ὁ δῆμος ὑπερισχύσας, ἔλαβε τὸ δικαίωμα νὰ προβιβάζεται εἰς τῶν εὐγενῶν τὰ ἀξιώματα, ἔλαβε καὶ τῦτο κατὰ τὸ 500 ἔτος, καὶ ὁ Τιβέριος Κορυνκάνος Πληβειάνος (δημοτικὸς) ὧν ἔλαβε κατ' ἐκλογὴν τὸ Ποντιφηκάτον. καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῦ Λεπίδυ, ὅστις ἦτον Τριάνδρος, ὁ Αὔγυστος ἔλαβε τὸ μέγα Ποντιφηκάτον, καὶ οἱ μετ' αὐτὸν Βασιλεῖς ὡσαύτως ἐξῆς. ὁ μέγας λοιπὸν Ποντίφεξ, καθὼς εἴρηται ἀνωτέρω, εἶχε τὴν φροντίδα τῶν ἀνηκόντων γενικῶς τῇ θρησκείᾳ, διορίζων τὰς τάξεις, καὶ ἐξηγῶν τὰ μυςήρια· ἔτι δὲ τὴν ἐπισασίαν τῶν Ἑσιακῶν παρθένων, καὶ τῶν Ἱερέων. προδιέθετε τὰς δημοσίας ἱεροπραξίας, προέβρευεν εἰς τὰς ὑποθεσίας, εἶχε νὰ φυλάττῃ τὲς χρυσ-

Digitized by Google

μὲς κώδικας, νὰ διατάττῃ τὴν τάξιν τῦ χρόνυ, ᾗ νὰ φροντίζῃ περὶ τινων κεφαλαίων τῦ γάμυ, ᾗ νὰ δίδῃ εἰς τῦτο τὴν ἄδειαν. αὐτὸς ὅμως ἦτον ἐξαιρημένος ἀπὸ τὸ νὰ δίδῃ λόγον τῆς διαγωγῆς τυ μήτε εἰς τὴν Γερυσίαν μήτε εἰς τὸν δῆμον. πρὸς τύτας εἶχε δικαίωμα νὰ ἔχῃ τὸ ἀξίωμα τῦτο διὰ βίυ, ᾗ τὸ νὰ μὴν ἔχῃ ἄλλον ὅμοιον εἰς τὸν βαθμὸν τῦ ἀξιώματός τυ. καὶ τῦτο ἔδειξε μάλιςα ὁ Αὔγυςος, ὅς τις ἐπρόσμενε τὸν θάνατον τῦ Λεπίδυ διὰ νὰ λάβῃ αὐτὰς τὸ ὑψιλὸν Ποντιφικάτον. ἀλλὰ μὲ ὅλον ὅτι ἔχει τοσαύτην ὑπεροχὴν, εἰς κεφάλαια ὅμως τινὰ ἦτον συνεσταλμένος, ᾗ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ χωρὶς τὴν συναίνεσιν ᾗ τῶν ἄλλων Ποντιφήκων. πρὸς τύτοις δὲν ἐδύνατο νὰ ἐξέλθῃ τῆς Ἰταλίας. ὁ Κάσσος ὅμως πρῶτος τῶν Ποντιφήκων παρέβη τὸν νόμον τῦτον, ᾗ ἐξῆς οἱ Βασιλεῖς ἠκολύθησαν τὸ παράδειγμα. δὲν ἐδύνατο νὰ καθήσῃ εἰς ἰδιαιτέραν οἰκίαν, εἰμὴ μόνον εἰς δημασίαν, μήτε νὰ συνέλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, μήτε νὰ ἰδῇ, ἢ νὰ ἐγγίξῃ ἕνα σῶμα νεκρόν. καὶ διὰ τῦτο ἔξαινον ἕνα κυπαρίσσιον εἰς μίαν οἰκίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον νεκρὸς διὰ νὰ μὴ τύχῃ ᾗ ἔμβῃ ἐκεῖ ὁ Ποντίφεξ ᾗ μιανθῇ. ἡ χειροτονεία δὲ αὐτῦ ἐγίνετο μεγαλοπρεπεςάτη.

Πύπλιος Κλαύδιος Πύλχρος υἱὸς τῦ Ἀππίυ Κλαυδίυ Καίκυ Ὕπατος τῶν Ῥωμαίων κατὰ τὸ 219 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, μετὰ τῦ Λευκίυ Ἰυλίυ Πόλλυ (κατὰ δὲ τὸν Εὐτρόπιον μετὰ τῦ Γαΐυ Ἰυνίυ) συνυπάτευ ἐνικήθη διὰ θαλάσσης ἐν Σικελίᾳ παρὰ τῶν Καρχηδονίων. μετὰ ταῦτα δὲ ἐπεχείρησε νὰ περασβάλῃ εἰς τὸ Δρέπανον, ὁ Ἀσδροβάλης ὅμως

ὁ τῆς πόλεως ταύτης ἄρχων προμαθὼν τὸν σκοπὸν αὐτȣ̃, τὸν ἐπρόσμενε μὲ πόλεμον ἔμπροσθεν τȣ̃ λιμένος. ὁ δὲ Κλαύδιος μὲ ὅλον ὅτι ἠπατήθη εἰς τὸν πρῶτον σκοπὸν, ϗ εὗρε τὸν ἐχθρὸν ἤδη εἰς θέσιν καλὴν, μὲ ὅλον τȣ̃το ἦλθεν εἰς χεῖρας ἀπερισκέπτως. ὅθεν ὁ Ἀσδροβάλης, βοηθȣ́μενος ἀπὸ τὴν θέσιν τȣ̃ τόπȣ, ἐβύθισε πολλὰς τῶν Ῥωμαίων ναῦς, ϗ ἔλαβεν αἰχμαλώτȣς ἐννενήκοντα τρεῖς, ϗ κατεδίωξε τὰς λοιπὰς μέχρι τȣ̃ Λιλυβαίȣ. ὁ δεισιδαίμων δὲ λαὸς ἀπέδωκε ταύτην τὴν δυςυχίαν εἰς τὴν ἀσέβειαν τȣ̃ Κλαυδίȣ· ἐπειδὴ ἐν ᾧ παρέςησαν εἰς αὐτὸν τȣ̀ς ἱερȣ̀ς ὄρνιθας νὰ τȣ̀ς ἰδῇ, ὅτι δὲν τρώγȣσι σῖτον, αὐτὸς λαβὼν τȣ́τȣς μετὰ περιφρονήσεως εἶπεν ȣ̃τως, ἂν δὲν θέλȣν νὰ φάγȣν, ἂς πίωσιν ὕδωρ, ϗ ȣ̃τω τȣ̀ς ἔῤῥιψεν εἰς τὴν θάλασσαν. ἐπανελθὼν δὲ ἀπὸ τῆς δυςυχίας αὐτῆς τȣ̃ πολέμȣ, παρελύθη εὐθὺς τῆς ἀρχῆς, ϗ κατεδικάσθη νὰ μετρήσῃ μίαν ποσότητα πρόςιμον τῆς ἀυθαδείας τȣ.

Γάϊος Λȣτάτιος Κατȣ̃λος Ὕπατος τῶν Ῥωμαίων κατὰ τὸ 242 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίȣ ἐναυμάχησε μὲ τȣ̀ς Καρχηδονίȣς μεταξὺ τȣ̃ Δρεπάνȣ ϗ τῆς Αἰγȣ́σης νήσȣ, ϗ νικήσας κατεβύθισε πεντήκοντα ναῦς τῶν ἐχθρῶν, ϗ ἔλαβεν αἰχμαλώτȣς ἑβδομήκοντα. ϗ αὐτὴ ἡ νίκη ἐβίασε τȣ̀ς Καρχηδονίȣς νὰ ζητήσωσι τὴν εἰρήνην, ϗ ἔδοσε τέλος εἰς τὸν πρῶτον πόλεμον κατὰ τῶν Ἄφρων.

Σέρβιος Φȣ́λβιος ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας κατὰ τὸ 255 ἔτος πρὸ τȣ̃ σωτηρίȣ μετὰ τȣ̃ Αἰμιλίȣ Παύλȣ. ἔγιναν δὲ ἀμφότεροι ἐπίσημοι

Digitized by Google

διά τε τὰς νίκας ϗ τὰς δυσυχίας. ἐπειδὴ μαθόντες, ὅτι ὁ Ῥηγέλος αἰχμαλωτίσθη εἰς τὴν Καρχηδόνα, ἔδραμον αὐτοὶ διὰ νὰ διατηρήσωσι τὴν τιμὴν τῶν Ῥωμαϊκῶν ὅπλων. καὶ διώξαντες τὸς Καρχηδονίους ἀπὸ τὴν πολιορκίαν τῆς Κλεπέας, ϗ πολλὰ λάφυρα λαβόντες τῶν πολεμίων, ἐναυάγησαν τέλος πάντων, ϗ ἔχασαν ὀχεδὸν διακοσίας ναῦς εἰς ταύτην τὴν ταραχὴν τῆς θαλάσσης.

Μάρκος Κλαύδιος Μάρκελλος ἐπίσημος στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, πολεμήσας εὐτυχῶς κατὰ τῶν Γάλλων, ἐφόνευσεν αὐτοχειρὶ τὸν Βασιλέα αὐτῶν Βριδόμαρον. διαβὰς δὲ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Σικελίαν, δὲν ἐδυνήθη νὰ καταπείσῃ τὸς Συρακουσίους νὰ παραδοθῶσι μὲ συμφωνίαν, ϗ ἐντεῦθεν πολιορκήσας αὐτὸς ϗ διὰ θαλάσσης ϗ διὰ ξηρᾶς, διήρκησεν εἰς τριετίαν· καθότι ὁ μαθηματικώτατος Ἀρχιμήδης ἐφεύρε τὰς πολυθρυλλήτους μηχανὰς, μὲ τὰς ὁποίας ἐβύθιζε τὰς ναῦς τῶν ἐναντίων. τέλος δὲ πάντων ἐβιάθησαν νὰ παραδοθῶσι. καὶ ὁ Μάρκελλος εἶχε προσάξῃ νὰ μὴ τύχῃ ϗ φονεύσωσι τὸν περίφημον μαθηματικὸν Ἀρχιμήδην· μαθὼν ὅμως ὅτι ἐφονεύθη, ἐλυπήθη παρὰ πολύ. ἐφάνη δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Μάρκελλος ἄξιος στρατηγὸς ϗ κατὰ τὲ Ἀννίβα. (ἴδε Ἀννίας) καθότι δὶς τὸν ἐνίκησεν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Νώλης. καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ ἐπώνυμον νὰ ὀνομάζηται ξίφος τῆς δημοκρατίας, καθὼς ὁ Φάβιος ὁ συνύπατός τε ὠνομάσθη Ἀσπὶς τῆς Ῥώμης. αἱ εὐτυχίαι τε ὅμως τὸν ἐπροξένησαν ἐχθρὺς, ϗ ἐντεῦθεν ἐκατηγορήθη ἐνώπιον τοῦ δήμου παράτινοι

Digitized by Google

Φυλάρχυ. ἀλλ' ὁ μέγας ἔτος ἀνὴρ ἐδικαιολογήθη πρὸς τὸν δῆμον μὲ μόνην τὴν διήγησιν τῶν κατορθωμάτων τυ. καὶ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐκλέγετα, Τ'πατος πέμπτον ἤδη· καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησε νὰ ἐξακολυθήσῃ τὸν πόλεμαν. ὁ θάνατός τυ ὅμως δὲν ἐσάθη ἄξιος τοιέτυ ἀνδράς. ἐπειδὴ μὲ ὅλον ὅτι ἦτον προβεβηκὼς ἤδη εἰς ἐξηκανταετίαν, εἶχεν ὅμως τὴν ζωηρότητα τῆς νεότητος, ἡ ἐντεῦθεν ἐκινήθη νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὸ στρατόπεδον τῦ Α'ννίβα πρὸς κατασκοπὴν τῆς τοποθεσίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ μεθ' ἑαυτῦ δύναμιν ἀνάλογον τῦ κινδύνυ. ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ Α'ννίβας εἶχεν ἓν σῶμα ἱππέων Νυμίδων κεκαλυμμένυς ἐν τῷ κρυπτῷ. οἱ ὁποῖοι προσπεσόντες ἐξαίφνης ἐπὶ τὸν Μάρκελλον ἡ τὺς περὶ αὐτὸν, ἐφόνευσαν σχεδὸν πάντας ἡ αὐτὸν τῦτον ὁμοίως κατὰ τὸ 207 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ. τὸν ὁποῖον ὁ Α'ννίβας τὸν ἔθαψε μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς.

Α'ννίβας Καρχηδονίων στρατηγὸς υἱὸς τῦ Α'μιλκάρυ. ἔτος ὠρκώθη εἰς τὸν πατέρα τυ (ὅρα Α'μιλκάρης) νὰ φυλάξῃ αἰώνιον μῖσος κατὰ τῶν Ρ'ωμαίων. εἰς δὲ τὺς ἐννέα χρόνυς τῆς ἡλικίας τυ ἄρχισε νὰ μανθάνῃ τῆς πολεμικῆς τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῇ Ι'σπανίᾳ, γυμναζόμενος εἰς τὺς στρατιωτικὺς κόπυς ἔκτοτε. εἰς δὲ τὸ εἰκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας, τὸ 220 πρὸ τῦ σωτηρίυ ἔλαβε τὴν στρατηγίαν τῶν Καρχηδονίων, ἡ διαβὰς εἰς τὴν Ι'σπανίαν, ἐκυρίευσε τὴν Σαγῦντον, πόλιν σύμμαχον τῶν Ρ'ωμαίων. ἐντεῦθεν ὑπερβὰς τὰ Πυρηναῖα ὄρη, ἡ ἐκεῖθεν διαβὰς τὸν Ρ'ῶνον ποταμὸν, ἔφθασεν εἰς

Digitized by Google

τὰς ὑπωρείας τῶν Ἄλπεων εἰς δέκα ἡμέρας. τὸ πέρασμα ὅμως τούτων τῶν ὀρέων τὸν ἐπροξένησε κόπον ἀνεκδιήγητον, ἀλλὰ καὶ ὄνομα ὅμως ἀθάνατον. ἡ χιὼν, οἱ κρύσταλλοι, οἱ ὑψηλοὶ πάγοι, οἱ κρημνοὶ ἐφαίνοντο ἀδύνατοι εἰς διάβασιν στρατιᾶς. αὐτὸς ὅμως εἰς ἐννέα ἡμέρας ἀνέβη εἰς τὰς κορυφὰς τῶν Ἄλπεων διὰ μέσου τῶν νάπεων καὶ ὀρέων. καὶ ἐκεῖθεν κατέβη ὡς πρὸς τὴν Ἰταλίαν εἰς πέντε ἡμέρας· ἔνθα ἐπιθεωρήσας τὴν στρατιὰν, εὗρεν ἀπὸ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας πεζῶν, καὶ ἐννέα ἱππέων, μόνον εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν, καὶ ἓξ ἱππέων. ὁ δὲ Ἀννίβας μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ζημίαν, ἐκυρίευσεν ὅμως εὐθὺς τὸ Τυρινον, ἐνίκησε καὶ τὸν Ὕπατον τῶν Ῥωμαίων Κορνήλιον τὸν Σκιπίωνα εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Τεσίνου, καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν τὸν Σεμπρώνιον πλησίον τοῦ ποταμοῦ Τρηβίου κατὰ τὸ 218 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, καὶ ἡ μάχη αὐτὴ ἐφάνη πολλὰ αἱματώδης· καθότι ὁ νικηθεὶς ἔχασεν ἐνταῦθα εἴκοσι καὶ ἓξ χιλιάδας. τὸ δὲ ἀκόλουθον ἔτος ἐνίκησεν αὖθις ὁ Ἀννίβας τὸν Φλαμίνιον Γάϊον πλησίον τῆς λίμνης Τρασυμένης, ἔνθα ἐφονεύθη καὶ ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, καὶ δεκαπέντε χιλιάδες στρατιωτῶν, καὶ προσέτι αἰχμάλωτοι ἓξ χιλιάδες. ἐξ ὧν τοὺς μὲν Λατίνους ἀπέστειλεν ἐλευθέρους ὀπίσω, τοὺς δὲ Ῥωμαίους ἐφύλαξεν. ἐντεῦθεν δὲ οἱ Ῥωμαῖοι φοβηθέντες ἐχειροτόνησαν Δικτάτωρα τὸν Κύντον Φάβιον Μάξιμον. οὗτος λοιπὸν ὁ ἐπονομασθεὶς Temporiseur (ἰδὲ Φάβιος Μάξιμος) ἐπαρατηροῦσε μόνον τὰ κινήματα τοῦ Ἀννίβα, κρύπτων δὲ τὰ ἴδια ὅσον τὸ δυνατὸν, ἀπ-

Digitized by Google

πήμβλυνε τὴν ὁρμὴν τῶ ἐχθρῶ μὲ τὰ στρατηγήματα, χωρὶς νὰ ἔμβῃ παντελῶς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς μάχης. ἀλλ' ἐντεῦθεν ἀντὶ εὐχαριστίας ἀπήλαυσε μῖσος παρὰ τῶν Ῥωμαίων, ᾧ διὰ τοῦτο ἔδοσαν τὸ ἥμισυ τῆς δυνάμεως εἰς τὸν Μινούτιον Φέλικα· ὅς τις περικυκλωθεὶς ὑπὸ τῶ Ἀννίβα, ἦλθε κεδὸν εἰς κίνδυνον, ᾧ ὁ Φάβιος ἔγινε τῆς σωτηρίας του αἴτιος. τελειωθέντος δὲ τοῦ καιροῦ τῆς στρατηγίας τοῦ Φαβίου, ἔγιναν διάδοχοι αὐτῶ ὁ Τερέντιος Βάῤῥων ᾧ Παῦλος Αἰμίλιος, ἀλλὰ ᾧ οἱ δύο νικηθέντες παρὰ τῶ Ἀννίβα ἐν τῇ μάχῃ τῶν Κανῶν, κατὰ τὸ 216 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ, ᾧ ἐφονεύθησαν ἐνταῦθα τεσσαράκοντα χιλιάδες πεζῶν, ᾧ εἴκοσι ᾧ ἑπτὰ ἱππέων, ᾧ ὁ Γ'ατος Παῦλος Αἰμίλιος. ᾧ λέγουσιν ὅτι ὁ Ἀννίβας ἔσειλεν εἰς τὴν Καρχηδόνα μὲ τὸν ἀδελφόν του Μάγνωνα τρεῖς μοδίους δακτυλιδίων ἀπὸ 5630 εὐγενεῖς, τοὺς ὁποίους εὗρῆκε πεφονευμένους εἰς τὴν μάχην αὐτήν. ὁ δὲ Ἀννίβας ἐδύνατο ἴσως ἐντεῦθεν νὰ κινηθῇ πρὸς τὴν Ῥώμην κατὰ τὸν Λίβιον ᾧ ἄλλους κριτικοὺς ἡθικὸς μᾶλλον ὄντας, ἢ πολεμικούς. αὐτὸς ὅμως ἐσοχάθη συμφερώτερον νὰ διαχειμάσῃ εἰς τὴν Καπύαν. ᾧ ἐντεῦθεν ἡ τρυφὴ τῆς πόλεως ταύτης διάφθειρε τὴν ἀρετὴν τοῦ στρατοῦ. ὁ Ἀββᾶ Κουδιλλὰκ ὅμως δὲν συμφέρεται εἰς τὴν γνώμην αὐτὴν ἀποδεικνύων ὡς ψεῦδος, ὅτι αἱ ἡδοναὶ ἀπήμβλυναν τῶν Καρχηδονίων τὴν ἀνδρίαν ᾧ τακτικὴν ἐμπειρίαν. ὡς τόσον ὁ Ἀννίβας διέτριψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν δεκατρία, ἢ δεκατέσσαρα ἔτη κυριεύων πόλεις, ᾧ κερδαίνων μάχας. ὅταν δὲ ἐνικᾶτο, εἶχε τὸν στρα-

Digitized by Google

τὸν αὖθις πρόθυμον εἰς δευτέρας ἀγῶνας, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐδέποτε διχονοίας ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Πολυβίου. τὸ δὲ ἀληθὲς αἴτιον τῆς ἀδυναμίας τοῦ Ἀννίβα προῆλθεν ἐκεῖθεν, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι στρατολογοῦντες διηνεκῶς, ἐνεδυναμοῦντο ἐκ τοῦ εὐθέος· καθότι εἰς ἓν ἔτος ἐστρατολόγησαν δεκαοκτὼ λεγεῶνας, ἐν ἐν ταὐτῷ εἶχον κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν ἐν τοὺς πλέον ἐμπείρους τῶν στρατηγούς. ὁ δὲ Ἀννίβας ἐκ τοῦ ἐναντίου μὴ δεξάμενος σχεδὸν ἀπὸ τῆς Καρχηδόνος ἐδεμίαν ἐπιβοήθειαν, ἐν ὀλιγοστευομένης ἑκάστοτε τῆς δυνάμεως, ἐχώρησεν εἰς μάτην εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ῥώμης κατὰ τὸ 211 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· καθότι ἐβιάσθη μετ' ὀλίγον νὰ ἀποχωρήσῃ· ἐν ὁ Τίτος τῶν Ῥωμαίων ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ εἰς τρεῖς μάχας ἐκ διαδοχῆς. τῶν ὁποίων γενομένων ἀμφιρρεπῶν, δὲν ἐδέχθη ὁ Ἀννίβας πλέον ἐν τὴν τετάρτην, εἰπὼν „τί δεῖ ποιεῖν, πρὸς τὸν „ἄνθρωπον τοῦτον, ὅς τις μήτε νικᾶν οἶδε, μήτε ἡττᾶσθαι ἐθέλει;" ὡς τόσον ὁ Ἀσδρουβάλης (ἴδε αὐτόθι) ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβα, ἐπροχώρει πρὸς τὴν Ἰταλίαν εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀννίβα. ἀπαντήσας ὅμως αὐτὸν ὁ Κλαύδιος Νέρων, ἦλθεν εἰς μάχην τοιαύτην σκληρὰν, ὥστε κατέκοψε πάντα σχεδὸν τὸν στρατὸν, φονεύσας ἐν αὐτὸν τὸν ἴδιον, ἐν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ λαβὼν, τὴν ἔῤῥιψεν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ στρατοπέδου τῶν Καρχηδονίων ἔτι αἱματωμένην. ὁ δὲ Ἀννίβας ἰδὼν αὐτὴν, εἶπεν, ὅτι δὲν ἀμφιβάλλει πλέον, ὅτι ἐπλησίασεν ἡ δυσυχία εἰς τὴν πατρίδα του (ἴδε Ἀσδρουβάλης) ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ Καρχηδόνιοι πισ-

Digitized by Google

ζόμενοι πανταχόθεν, ἀνεκάλεσαν τὸν Ἀννίβαν ἐκ τῆς Ἰταλίας· ὃς τις ἅμα ἐλθὼν, ἐπρόβαλε τὴν εἰρήνην πρὸς τὸν Σκιπίωνα. ὁ δὲ Σκιπίων τὸς ἔσειλεν εἰς τὴν Ῥώμην, λέγων, ὅτι αὐτὸς δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ συμφωνήσῃ συνθήκας. ἐντεῦθεν ἦλθον αὖθις εἰς μάχην πλησίον τῆς Ζάμας κατὰ τὸ 202 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, ᾗ ἐκέρδησεν ὁ Σκιπίων τὴν νίκην, μὲ ὅλον ὅτι εὗρεν ἀπ' ἐναντίας τὴν ἀνδρίαν τῦ Ἀννίβα ἀκαταμάχητον. ἐνταῦθα δὲ τέσσαράκοντα χιλιάδες Καρχηδονίων μετὰ τῶν αἰχμαλώτων ἐχάθησαν. καὶ αὐτὴ ἡ ἡμέρα ἔφερε τὴν τελείαν εἰρήνην. ὁ δὲ Ἀννίβας μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ὑποφέρῃ ἐν ὄψει τῆς πατρίδος τὸ ὄνειδος, κατέφυγε πρῶτον μὲν εἰς τὸν Ἀντίοχον τῆς Συρίας τὸν Βασιλέα, ἔπειτα δὲ εἰς Πρεσίαν τῆς Βιθυνίας τὸν Βασιλέα· βλέπων ὅμως ὅτι δὲν ἔχει ὕτε ἐνταῦθα τὸ ἀσφαλὲς, ζητύμενος παρὰ τῶν Ῥωμαίων, ἐφαρμακώθη ἀφ' ἑαυτῦ κατὰ τὸ 183 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε εἰς τὸ 64 ἔτος τῆς ἡλικίας, λέγων ὕτως „ἀπαλλάξωμεν τοὺς „Ῥωμαίους τῦ φόβυ· ἦσαν γὰρ ἔτοι ποτὲ γενναῖοι μή„νυσαι πρὸς Πύῤῥον τὴν σκαιωρίαν τῦ ἰατρῦ, νῦν δὲ „ζητῦσί με ἀποκτεῖναι." οὕτω λοιπὸν ἡ μὲν Ῥώμη ἔχασεν ἕνα μέγαν ἐχθρὸν, ἡ δὲ Καρχηδὼν ἐκ τῦ ἐναντίε ἕνα μέγαν ὑπέρμαχον. τῦτον οἱ ἱστορικοὶ Λατῖνοι παραξαίνυσιν ὡς σκληρὸν ᾗ ἀτάνθρωπον, ἀλλὰ τ' το προέρχεται μᾶλλον ἀπὸ πάθος πρὸς τὺς Καρχηδονίυς. τὸ δὲ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ ἀνδρία μετὰ φρονήσεως, ἡ σαθερότης, τὴν ὁποίαν ἐδὲν δὲν μετέβαλλεν, ἡ ἀκριβὴς ἐμπειρία τῆς τακτικῆς, ἡ σα-

Digitized by Google

θερὰ προσοχὴ εἰς τῶν πάντων τὴν παρατήρησιν, ἡ διηνεκὴς ἐνέργεια εἰς τὰς πράξεις, ταῦτα ἡ τὰ τοιαῦτα δίδουσιν εἰς τὸν Ἀννίβαν τὴν πρώτην τάξιν τῶν στρατηγῶν ἁπάντων τῶν Αἰώνων· ἡ αἱ μέμψεις ἡ ψόγοι ἐκείνων εἶναι ψευδεῖς. Ὅθεν δὲν πρέπει νὰ προφέρῃ τις κατ' αὐτοῦ τι, κινέμενος μόνον ἀπὸ κακοήθειαν, τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἡ ἀντίζηλος Ῥώμη τὸν γνωρίζει ὡς μέγαν ἄνθρωπον.

Ἀσδροβάλης Βάρκας, υἱὸς τοῦ Ἀμιλκάρη ἡ ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβα, στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ. οὗτος λαβὼν προσαγὴν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν νὰ ἑνωθῇ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦτε, ἦλθε πρῶτον εἰς τὴν Σαρδηνίαν. ἡ εὐθὺς ἀποβὰς, ἀπέπεμψε τὸ ναυτικὸν εἰς τὴν Ἀφρικὴν διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς Σαρδοὺς, ὅτι θέλει ἢ νὰ νικήσῃ ἡ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Ῥωμαίων, ἢ νὰ ἀποθάνῃ· ὁ Μάνλιος ὅμως ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, συναθροίσας αὐτόθι τὰς δυνάμεις του πανταχόθεν ἦλθεν εἰς μάχην, ἡ ὁ Ἀσδροβάλης ἀπολειφθεὶς μόνος παρὰ τῶν Σαρδῶν, μόλις εὑρῆκε τρόπον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ὅπου πᾶσαι αἱ ἐπαρχίαι ἐδέχθησαν αὖθις τῶν Ῥωμαίων τοὺς νόμους. αὐτὸς ὅμως μεταχειρισθεὶς σπουδαίως τὸ ἔμφυτον πνεῦματου, συνεκρότησεν αὖθις μίαν φρατιὰν δυνατὴν, μεθ' ἧς καίτοι δὶς νικηθεὶς αὖθις, δὲν ἔχασεν ὅμως τὴν ὑπόληψιν τοῦ νὰ νομίζηται μέγας στρατηγός. ἐντεῦθεν δὲ ἐρχόμενος κατὰ προσαγὴν μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸς τὸν ἀδελφόν του Ἀννίβαν, περιεκυκλώθη ὑπὸ τοῦ Νέρωνος τοῦ στρα-

Digitized by Google

τηγῦ τῶν Ῥωμαίων εἰς τὰ στενὰ τῶν Ἄλπεων. καὶ ἐνταῦθα συγκροτῆσι μίαν μάχην θανατηφόρον, ἔνθα κατεκόπη ὁ στρατὸς τῶν Καρχηδονίων, ᾗ αὐτὸς ὁ Ἀσδροβάλης ὁμοίως μετὰ μίαν ἀνδρίαν ἀπαρομοίωτον. τῦ ὁποίυ τὴν κεφαλὴν ἔῤῥιψεν ὁ νικητὴς εἰς τὸ στρατόπεδον τῦ Ἀννίβα (ὅρα Ἀννίβα) τὴν ὁποίαν ἰδὼν ὁ Ἀννίβας, εἶπεν. ἔχασα τὸν Ἀσδροβάλην, ἔχασα ᾗ ὅλην τὴν εὐτυχίαν, ᾗ ἡ Καρχηδὼν ὁμοίως ὅλας της τὰς ἐλπίδας. αὐτὴ δὲ ἡ αἱματώδης μάχη συνέβη κατὰ τὸ 207 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, ἐν ᾗ κατεκόπησαν πεντήκοντα ᾗ ἓξ χιλιάδες τῶν Καρχηδονίων, ᾗ ὀκτὼ χεδὸν τῶν Ῥωμαίων ᾗ τῶν συμμάχων αὐτῶν.

Μάγνων ἕτερος ἀδελφὸς τῦ Ἀννίβα. ὅς τις εὐδοκίμησε μετ' αὐτῦ εἰς τὴν μάχην ἐν Κάνναις, ᾗ ἔφερε τῆς νίκης τὴν εἴδησιν πρῶτος αὐτὸς εἰς τὴν Καρχηδόνα. ἔνθα ἔδωκε μίαν πλέον αἰθαντικὴν ἰδέαν τῆς εὐτυχίας, ὅταν ἔχυσεν εἰς τὸ μέσον τῆς Γερυσίας τρεῖς μοδίυς δακτυλιδίων χρυσῶν. τὰ ὁποῖα συνήθροισαν ἀπὸ τὺς δακτύλυς τῶν φονευθέντων Ῥωμαίων, (ὅρα Ἀννίβας.) ἐντεῦθεν ἐσάλη εἰς τὴν Ἱσπανίαν κατὰ τῦ Σκιπίωνος, ἔνθα νικηθεὶς ᾗ καταδιωχθεὶς μέχρι τῆς θαλάσσης, ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον Μαϊόρκαν. οἱ δὲ ἐγκάτοικοι ἔτοι ὄντες οἱ ἐπιτηδειότατοι σφενδονῆται ἐν πάσῃ τῇ οἰκυμένῃ, ἔῤῥιψαν κατ' αὐτῦ μίαν τρομερὰν χάλαζαν λίθων, ὥσε τὸν ἐβίασαν νὰ ἀποτλεύσῃ ἐκεῖθεν, ᾗ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν ἄλλην νῆσον Μινόρκαν ὀνομαζομένην. ᾗ ἐντεῦθεν διαβὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐκυρίευσε τὴν Γέ-

νβαν, καὶ ἐνταῦθα ἐλθὼν εἰς μάχην μετὰ τῦ Κυντιλιυ τῦ Βάρυ, ἐνικήθη, ᾗ αὐτὸς πληγωθεὶς, ἀπέθανε μετ' ὀλίγον κατὰ τὸ 203 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίυ.

Φλαμίνιος (Καΐος) Τ῎πατος τῶν Ρ῾ωμαίων, κινηθεὶς εἰς μάχην πρὸς τὸν Α῾ννίβαν ἐκ τῶν στρατηγημάτων ἐκείνυ, ἐνικήθη ἐν τῇ λίμνῃ Τρασυμένῃ, ὅπυ ἐφονεύθη ᾗ αὐτὸς ᾗ πολὺς ἀριθμὸς τῶν Ρ῾ωμαίων. κατὰ τὸ 217 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ.

Βάῤῥων (Μάρκος Τερέντιος) Τ῎πατος τῶν Ρ῾ωμαίων τολμηρὸς μὲν, ἄφρων ὅμως, ᾗ ἐκ τύτυ ἐνικήθη εἰς τὴν μάχην ἐν Κάνναις παρὰ τῦ Α῾ννίβα κατὰ τὸ 216 ἔτος πρὶν τῦ σωτηρίυ. ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Ρ῾ώμην, δὲν ἐζητήθη νὰ δώσῃ λόγον τῆς στρατηγίας, ἀλλ' ἔλαβε μάλιστα εὐχαριστίας παρὰ τῦ δήμυ, ἐπειδὴ ᾗ δὲν ἀπελπίσθη εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, μετὰ τοσαύτην μεγάλην ἀπώλειαν τῦ στρατεύματος.

Α῎ττταλος ὁ πρῶτος, Βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας πρωτεξάδελφος τῦ Εὐμενῦς ᾗ διάδοχος ἐνταύτῳ, ἐνίκησε τὺς Γαλάτας, ᾗ πρὸχώρησε μέχρι τῦ ὄρυς Ταύρυ, λαβὼν ἐντεῦθεν ᾗ τὸ ὄνομὰ Βασιλεὺς, τὸ ὁποῖον οἱ προκάτοχοι αὐτῦ δὲν τὸ εἶχον· αὐτὸς ἐβοήθησε ᾗ τὺς Ρ῾ωμαίυς κατὰ τῦ Φιλίππυ μετὰ πολλῆς εὐτυχίας, ᾗ τέλος πάντων ἀπέθανε κατὰ τὸ 198 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, βασιλεύσας ἔτι 44 ἔγένετο δὲ λαμπρὸς εἰς ἀνδρίαν, εἰς γενναιοψυχίαν, ᾗ εἰς ζῆλον τῶν φίλων τυ· μεταχειριζόμενος δὲ τὸν πλῦτον μεγαλοπρεπῶς, ἤυξησε τὴν ἔκτασιν τῦ βα-

Digitized by Google

σιλείᾳ τε· ἐπιτήδειος νὰ ἔχῃ συμμάχους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐβοηθοῦσαν εἰς τὰ ἐπιχειρήματά του, ἐξάθη καὶ ὁ πλέον δίκαιος εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ λαοῦ του. καὶ ἐντεῦθεν ἐφέρετο ὡς πατὴρ τῶν ὑπηκόων.

Σκιπιων (Πόπλιος Κορνήλιος) ὁ ἐπονομασθεὶς Ἀφρικανὸς, υἱὸς τοῦ Πουβλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος, Ὕπατος ἐν τῷ δευτέρῳ Ἀφρικῷ πολέμῳ. ἐν δὲ τῷ 18 ἔτει διέσωσε τὸν πατέρα του ἀπὸ τὸν θάνατον εἰς τὴν μάχην τοῦ Τεσίνου. μετὰ δὲ τὴν ἧτταν ἐν Κάνναις μαθὼν, ὅτι πολλοὶ ἀξιωματικοὶ ἀπελπισθέντες εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς Ῥώμης, ἐμελετοῦσαν νὰ καταφύγωσιν εἴς τινας Βασιλεῖς φίλους ἔξω, ἐτράβησεν εὐθὺς τὸ ξίφος, καὶ εἶπεν, εἴτις ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα, ἀκολουθήτω μοι, ἔδραμεν εἰς τὴν σκηνὴν τῶν ἀξιωματικῶν ἐκείνων, καὶ δεικνύων εἰς αὐτοὺς τὴν λόγχην τοῦ ξίφους εἶπεν, „ἢ μὴν μὴ προδώσει τὴν πατρίδα, ὅτε ἄλλῳ τινὶ ἐπιτρέψει τοῦτο ποιεῖν Ζεῦ μέγιστε! „ἐπιμαρτύρομαί σε, εἴτι παραβῶ τῶν ὅρκων, κατακεραυνωθῆναι καὶ ἐμὲ αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς συγγενεῖς μου. ὁμόσατε δὲ καὶ ὑμεῖς, ὅσοι σύνεσθε ἐνταυθοῖ. ὅς τις δὲ ὑσταχθείη, ἀπολεσθήσεται παραχρῆμα." ταῦτα εἰπόντος τοῦ Σκιπίωνος, ὤμοσαν τὸν αὐτὸν ὅρκον ἅπαντες. καὶ ἔτως ἡ ἀνδρία ἑνὸς μόνου ἴσως ἔσωσε τὴν δημοκρατίαν τῆς Ῥώμης. ἐντεῦθεν δὲ ὁ Σκιπίων ἐχειροτονήθη Αἰδιλικὸς (edile ἀξιωματικὸς παρὰ Ῥωμαίοις) εἰς τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας, μὲ ὅλον ὅτι ἦτον ἐμποδισμένον κατωτέρω ἀπὸ τὰ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ ἔτη, διὸ καὶ οἱ Φύλαρχοι δὲν τὸ ἔδιδον εἰς αὐτόν. ἀλλ' ὁ Σκιπίων ἀποκριθεὶς, ὅτι ἐπει-

Digitized by Google

δὴ τὸ ἔθνος τὸν εὑρὲν ἄξιον, εἶναι ᾗ ἡλικιωμένος, τὸ ἔλαβεν. τῇ δὲ πατρὸς αὐτῇ ᾗ τῇ θείᾳ φονευθέντων, ἐξάλλη αὐτὸς εἰς τὴν Ἱσπανίαν εἰς τὸ εἰκοσὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας τε, ᾗ ἐντεῦθεν πρὲχώρει εὐτυχῶς εἰς τετραετίαν, κυριεύσας ᾗ τὴν Καρχηδόνα (ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ) εἰς μίαν μόνην ἡμέραν. ἔνθα εὑρέθησαν ᾗ ἡ γυνὴ τῇ Μαρδονίᾳ, ᾗ οἱ παῖδες τῇ Ἰνδιβίλεως· οἵτινες ἦσαν οἱ πρῶτοι τῇ τόπῳ· ὁ γενναῖος ὅμως στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων τὲς ἔξειλε τιμημένα εἰς τὲς συγγενεῖς των· ᾗ ἐντεῦθεν ἔλαβε τόσην ὑπόληψιν εἰς τὰ κατορθώματά τε, ὅσον βοήθειαν εἶχε ᾗ ἀπὸ τὴν φυσικήν τε ἀνδρίαν. ᾗ τέλος πάντων κερδήσας μίαν μεγάλην μάχην ἐν τῷ Βετίκῳ, φονεύσας πεντήκοντα χιλιάδας πεζῶν, ᾗ τέσσαρας ἱππέων, ἔδοσε τέλος τῇ πολέμῳ ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ· ᾗ ἐντεῦθεν διέβη εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ᾗ ἐκτύπησε τὸν Ἀσδροβάλην γενναῖον στρατηγὸν τῶν Καρχηδονίων, ἐνίκησεν ὡσαύτως ᾗ τὸν Σύφακα Βασιλέα τῶν Νεμιδίων κατὰ τὸ 203 ἔτος πρὸ τῇ σωτηρίᾳ, κυριεύσας πρότερον ἐξαίφνης διὰ νυκτὸς τὸ στρατόπεδον. ἐκ τέτων λοιπὸν ἐξεπλάγησαν οἱ πολέμιοι, ᾗ ἤθελαν φοβηθῇ ἔτι πλέον, ἂν ὁ Σκιπίων μετὰ τὰς νίκας αὐτὰς, ὡρμᾶσε πρὸς τὴν Καρχηδόνα. αὐτὸς ὅμως ἐσοχάθη νὰ ἀσφαλιωθῇ ἔξωθεν βεβαιότερον, τὸ ὁποῖον ἔκαμε ᾗ ὁ Ἀννίβας εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸς αὐτὰς τὰς Πύλας τῆς Ῥώμης. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἔτος ἦλθον εἰς λόγυς περὶ εἰρήνης ἤτοι οἱ περίφημοι στρατηγοί. μὴ συμφωνήσαντες ὅμως ἔδραμον ἄνθις εἰς τῶν ὅπλων τὴν δύναμιν, ᾗ

Digitized by Google

γενομένης μάχης κρατερᾶς ἐν τῇ Ζάμῃ, νικᾶται ὁ Ἀννίβας, ἀφ' ἧς ἔδειξε τὴν πλέον θαυμασὴν ἀνδρίαν. ἡ ἄυτη ἡ μάχη, ἐν ᾗ ἐφονεύθησαν εἴκοσι χιλιάδες τῶν Καρχηδονίων, ἡ προσέτι ἕτεραι εἴκοσι χιλιάδες αἰχμαλωτίθησαν, ἀπεφάσισε τὴν εἰρήνην, τὴν πλέον εὐτυχισμένην διὰ τὴν Ῥώμην, ἡ διὰ τὴν δόξαν τοῦ Σκιπίωνος, ὅς τις ἐθριάμβευσεν ἐντεῦθεν κατὰ Καρχηδονίων, ἔλαβε δὲ ἡ τὸ ἐπώνυμον Ἀφρικανός. ἐδόθη δὲ ἡ εἰς τὸς στρατιώτας νὰ λάβωσιν ἀπὸ δύο πλέθρα γῆς δι' ἕκαστον ἔτος, ὅσον ἐστράτευσαν εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἡ εἰς τὴν Ἀφρικήν. μετὰ δὲ ὀλίγον καιρὸν ἔλαβεν ἄυθις ὁ Σκιπίων τὴν ὑπατείαν· τὸ ἀπατηλὸν ὅμως πολίτευμα τῶν ἀντεραζῶν τε τὸν ἐσήκωσε τὴν ὑπόληψιν. τὸ ὁποῖον αὐτὸς παραβλέψας, διέβη εἰς τὴν Ἀσίαν πολεμῶν πρὸς τὸν Ἀντίοχον ἐκ συμφώνε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τε. τὸν ὁποῖον ἡ ἐνίκησε κατὰ τὸ 189 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίε. ἡ ἐντεῦθεν γίνεται παρὰ τοῦ νικηθέντος τὸ πρόβλημα τῆς εἰρήνης, νὰ δώσῃ δηλαδὴ τὸν υἱὸν τοῦ Σκιπίωνος, ὅς τις νέος ὢν, ἐλήφθη αἰχμάλωτος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμε, χωρὶς λύτρον, ἡ νὰ μοιραθῶσιν ἐξ ἴσε οἱ δύο τὰ εἰσοδήματα πάντα τῆς Βασιλείας τε. ἀκέσας ταῦτα ὁ Σκιπίων ἠθάνθη μὲν τινὰ ἡδονὴν περὶ τέτε, ἤθελεν ὅμως μᾶλλον τὸ συμφέρον τῆς πόλεως. ὅθεν συμφωνήσας τὴν εἰρήνην καθὼς αὐτὸς ἤθελεν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἡ εὗρεν αὐτόθι τὸν φθόνον ἠριθισμένον καθ' ἑαυτοῦ. ἔλκεται δὲ εὐθὺς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δήμε παρὰ τῶν δύο Πετιλίων. οἵτινες δήμαρχοι ὄντες, ἐκινοῦντο εἰς τοῦτο

παρὰ τῦ Κάτωνος· ὅς τις δὲν ἔπαυε, καθὼς λέγει ὁ Λίβιος, νὰ ὑλακτῇ κατὰ τῦ μεγάλυ τότυ ἀνδρὸς, ἐγκαλῶν ὅτι ἐσφετέρισεν εἰς τὴν εἰρήνην ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων παρὰ τῦ Ἀντιόχυ. ἀλλ' ὁ Σκιπίων ἅμα παρασὰς εἰς τὴν δῆμον, ἢ διηγησάμενος, ὅσα μεγάλα ἢ ἀξιόλογα ἔργα κατώρθωσεν, ἐκροτήθη ἀπὸ τὸν εὐγνώμονα δῆμον τῶν Ῥωμαίων. ἢ τὴν δευτέραν αὖθις ἡμέραν ἐλθὼν εἰς ἀπολογίαν, εἶπεν, „Ἄρχοντες τῦ λαῦ, ἢ ὑμεῖς ἅπαν„τες συμπολῖται, αὐτὴ ἡ ἡμέρα ἐςὶ καθ' ἣν ἐγὼ ἐ„νίκησα τὸν Ἀννίβαν, ἢ τὺς Καρχηδονίυς· ἕλθετε οὖν „ὅσοι ἐςὲ Ῥωμαῖοι, ἀκολυθεῖτέμοι πρὸς τὸ Καπιτώ„λιον, ὅπως ἀποδῶμεν τοῖς θεοῖς τὰς ἐτησίυς εὐχαρι„ςίας" ταῦτα δὲ αὐτῦ εἰπόντος, ἠκολύθησαν ἅπαντες, ἢ οἱ Δήμαρχοι μετὰ τῶν ἄλλων κατηγόρων ἔμειναν μόνοι εἰς τὸ Βελευτήριον. ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ τὸ ἐνήργησαν ἢ ἐκ τρίτυ· ὁ Σκιπίων ὅμως ἔλλειπεν εἰς τὸν ἀγρόν τυ ἐν τῇ Λιτέρνῃ, ὅπυ ἐγεωργῦσε, κατὰ παράδειγμα τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων, μὲ τὰς θριαμβευτικάς τυ ἰδίας χέιρας· ἔνθα ἢ ἀπέθανε μετὰ ταῦτα κατὰ τὸ 180 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ μὲ ὑπόλιψιν ςρατηγῦ τῆς πρώτης τάξεως τῶν αἰώνων. ἢ τὴν μαρτυρίαν ταύτην τὴν ἔχομεν ἀπὸ τὸ σῶμα τῦ ἰδίυ Ἀννίβα, ὅς τις ὁμιλῶν ποτὲ ἔμπροσθεν τῦ Σκιπίωνος περὶ τῶν ςρατηγῶν, ἔταττεν ἑαυτὸν μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἢ τὸν Πύῤῥον. εἰπόντος δὲ τῦ Σκιπίωνος, πῦ ἤθελε νὰ καταταχθῇ, ἐὰν ἐνικᾶτο παρ' αὐτῦ; ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, ὅτι τότε θέλει ὁμολογήσῃ τὸν ἑαυτόν τυ κατώτερον ἢ τῦ

Digitized by Google

Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τοῦ Πύρρου καὶ πάντων τῶν ἐκπαλαι στρατηγῶν. εἶχε δὲ ἔτι ὁ Σκιπίων ἀρετὰς εἰς πάντα ἀναλόγους μὲ τὴν ἀνδρίαν. καὶ δὲν λανθάνει ἐκεῖνο τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔπραξεν ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ. ἔνθα οἱ στρατιῶται ἔφερον ἔμπροσθέντε μίαν νέαν εὐγενῆ αἰχμάλωτον, τῆς ὁποίας τὸ κάλλος ὑπερέβαινε τὴν ἐκ τοῦ γένους λαμπρότητα, καὶ τῆς ὁποίας τῷ ἔρωτι κατείχετο σφοδρῶς ἕνας Βασιλικὸς ἀνὴρ ὀνομαζόμενος Ἀλλύτιος. μὲ τὸν ὁποῖον ἦτον ἀρραβωνισμένη. ὁ δὲ Σκιπίων ἰδὼν τὴν ὡραιοτάτην ταύτην αἰχμάλωτον, καὶ θαυμάσας τὴν ἀρετὴν, τὴν ἀπέστειλε τιμημένα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πατρός της καὶ τοῦ ἀρραβῶνος, ἐρωτικὸς μὲν ὢν καὶ αὐτὸς, ἐρωτικώτερος ὅμως τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δόξης. ὅταν δὲ ἐνίκησε τὸν Βασιλέα Σύφακα, βλέπων τὸν Μασινίσσαν, ὅτι ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς Σοφονίσδης τῆς γενομένης ἤδη αἰχμαλώτου (ὅρα Σύφαξ), λαβὼν αὐτὸν ἐν γωνίᾳ, εἶπεν οὕτω. „πίστευσόν μοι, ὦ φίλε, ὅτι ἡμεῖς ὀφείλο„μεν δεδιέναι τοὺς ἐνόπλους ἐχθροὺς, ἢ τούτους τοὺς ἀο„ράτους, πολιορκοῦντας ἡμᾶς παντοχόθεν. ὃς ἂν ἔν κρατῇ „τούτων, ἔτος τῆς δόξης ἔτυχε, νικήσας αὐτοὺς λαμ„πρότερον, ἢ ἡμεῖς τὸν Σύφακα."

Σύφαξ Βασιλεὺς μέρους τῆς Νομιδίας· ἔτος ἀφήσας τοὺς Ρωμαίους, συνεμάχησε μετὰ τῶν Καρχηδονίων. ἔλαβε δὲ εἰς γυναῖκα τὴν Σοφονίσδην· τὴν ὁποίαν εἶχαν ὑποχεθῇ εἰς τὸν Μασινίσσαν, κατὰ τοῦ ὁποίου αὐτὸς ἐκίνησε πόλεμον. ἀλλὰ νικηθεὶς, ἐλήφθη αἰχμάλωτος πλησίον τῆς Κύρθας μετὰ τῆς γυναικός του κατὰ τὸ 203 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου.

Digitized by Google

ἐντεῦθεν ἔδοσαν οἱ Ῥωμαῖοι ἓν μέρος τῆς Βασιλείας αὐτῷ εἰς τὸν ἐχθρὸν αὐτῷ Μασινίσσαν. ἴδε ἐν παρακατιὼν Μασινίσσας.

Μασινίσσας Βασιλεὺς μιᾶς ἐπαρχίας τῆς Ἀφρικῆς σύμμαχος τὸ πρῶτον τῶν Καρχηδονίων κατὰ τῶν Ῥωμαίων· μετὰ τὴν νίκην ὅμως αὐτῶν κατὰ τῆ Ἀσδροβάλ ὁ Παλαιὸς Σκιπίων εὑρὼν μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων τὸν ἀνεψιὸν τῆ Μασινίσσα, τὸν ἔχσιλε μὲ ἕνα τάγμα στρατιωτῶν ἐφοδιασμένον ἐν μὲ δῶρα πολλὰ εἰς τὰς χεῖρας τῆ θείυ· τὸ ὁποῖον ἰδὼν ὁ Μασινίσσας ἐν θαυμάσας τὴν γενναιότητα τῆ ἐχθρῆ, ἔλαβεν ἰσχυρὰν κλίσιν πρὸς τὲς Ῥωμαίες, ἐν συμμαχήσας ἤνωσε μετ' αὐτῶν τὰς δυνάμεις τε, ἐν ἐντεῦθεν ἐβοήθησε πολὺ ἐν μὲ τὴν ἰδίαν ἀνδρίαν, καὶ μὲ τὴν ἐμπειρίαν τῆ πολέμυ εἰς τὴν νίκην τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῆ Ἀσδροβάλ ἐν Σύφακος· μετὰ δὲ ταῦτα ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν τολυθρύλλητον Σοφονίσδην, τὴν γυναῖκα τῆ Σύφακος (ὅρα ἀνωτέρω Σύφαξ καὶ Σκιπίων) εἰς τῆς ὁποίας τὰ κάλλος δὲν ἐδυνήθη νὰ ἀντισῇ, μὲ ὅλον ὅτι ὁ Σκιπίων δὲν ἐδικαιολογᾶσε τὸ συνοικέσιον μετὰ μιᾶς αἰχμαλώτυ γυναικὸς τῆ θανασίμυ ἐχθρῆ τῶν Ῥωμαίων· ὡς τόσον ἔδωκεν ὁ Σκιπίων εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα Βασιλεὺς ἔμπροσθεν τῆ στρατεύματος, ἐν ἡ Γερυσία τῶν Ῥωμαίων τὴν ἐπαρχίαν τῆ νικηθέντος Σύφακος ἐν τῇ Νυμιδίᾳ· ὅθεν ἐν ὁ Μασινίσσας διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Σκιπίωνα, ἐπαρακάλεσε μετὰ ταῦτα εἰς τὰς τελευταίας ἀκαπνὰς τῆς ζωῆς τε τὸν νέον Σκιπίωνα Ἀφρικανὸν νὰ ἔλθῃ νὰ μοιράσῃ τὸ Βασιλειόν

τȣ εἰς τȣ̀ς υἱȣ́ς τȣ· ϗ ȣ̈τως ἀπέθανεν ἐννενηκονταετὴς κατὰ τὸ 149 ἔτος πρὸ τȣ̃ σωτηρίȣ· αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς εἰς μὲν τὴν νεότητά τȣ ἔπαθεν ἄπειρα, ςερηθεὶς τὸ Βασίλειον, ϗ φεύγων ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν, κινδυνεύσας πολλάκις ϗ αὐτὴν τὴν ζωὴν· ἀφ' ȣ̃ ὅμως κατέςη αὖθις μεθ' ἡσυχίας, ἔζησε βίον ἀτάραχον ϗ εὐδαίμονα, λαβὼν προσέτι ϗ τὸ βασίλειον τȣ̃ Σύφακος τȣ̃ ἐχθρȣ̃τȣ· ϗ ȣ̈τως ἔγινε κύριος πάσης τῆς χώρας ἀπὸ τῆς Μαυριτανίας μέχρι τῆς Κυρήνης, ϗ ἐντεῦθεν ἔλαβε δύναμιν ἐχυρὰν ἐν τῇ Ἀφρικῇ, ὑγιὴς εἰς ὅλον τὸ διάςημα τὸ μακρὸν τῆς ζωῆς ἐξ αἰτίας τῆς εἰς τὴν τροφὴν ἐγκρατείας, ϗ τῆς μετριότητος εἰς τȣ̀ς κόπȣς· καθότι εἰς τὸ ἐννενηκοςὸν τῆς ἡλικίας τȣ ἔτος, ἐςέκετο ȣ̈τω ςαθερὸς εἰς τὸν ἵππον χωρὶς καθέδραν ἐπάνω, ὥςε ἐξησκεῖτο ἐπ' αὐτȣ̃, ὅσον χρεωςȣ̃σι νὰ ἐξασκῶνται οἱ νέοι· ὁ δὲ Πλȣ́ταρχος λέγει, ὅτι τὴν ἐπιȣ̃σαν μιᾶς νίκης κατὰ τῶν Καρχηδονίων τὸν εἶδον νὰ τρώγῃ ἔμπροσθεν τῆς σκηνῆς τȣ ἓν τεμάχιον ἄρτȣ μελανȣ̃· ἀπὸ δὲ τȣ̀ς τεσσαράκοντα τέσσαρας υἱȣ̀ς, τȣ̀ς ὁποίȣς ἄφησεν εἰς τὸν κόσμον, μόνον οἱ τρεῖς ἦσαν γνήσιοι, ὁ Μισίσπας, ὁ Γȣλȣ́σσας, καὶ ὁ Μαςαναβάλης, ϗ εἰς τȣ́τȣς ὁ νέος Ἀφρικανὸς Σκιπίων (ὅρα αὐτόθι) ἐμοίρασε τὸ Βασίλειον· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἀποθανόντων τῶν δύο, τὸ ἐχάρη μόνος ὁ Μισίσπας· ἔλαβον δὲ ϗ οἱ νόθοι διάφορα εἰσοδήματα.

Φίλιππος πέμπτος Βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, ἀποθανόντος τȣ̃ πατρὸς αὐτȣ̃ Δημητρίȣ τȣ̃ τρίτȣ, ἔμεινε παιδίον μικρὸν ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τȣ̃ Ἀντιγόνȣ

Digitized by Google

ἐξαδέλφῳ αὐτῦ ὄντος· ὃς τις γενόμενος Βασιλεὺς, διήρκησεν εἰς τὸν θρόνον δώδεκα ἔτη· ἀποθανόντος δὲ αὐτῦ, ἐβασίλευσεν ὁ Φίλιππος δέκα καὶ τριῶν ἐτῶν γενόμενος· ἤδη κατὰ τὸ 220 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Βασιλείας αὐτῦ ἔλαβε φήμην, ὅτι συνέλαβε τὸν Ἄρατον· ἦτον δὲ ὁ Ἄρατος ἐρασὴς μᾶλλον τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἔμπειρος τῆς πολεμικῆς, ἀναγκαζόμενος ὑπό τινος εὐγενῦς χαρακτῆρος νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ ταυτὸς ἐλαττώματος· τῦτον ὁ Φίλιππος ἀναξίως τῦ ἀξιώματός τε μετὰ πολλῆς τῆς ὠμότητος ἐφαρμάκωσεν· μετὰ ταῦτα δὲ φιλόδοξος ὢν καὶ ἐντεῦθεν ἀνήσυχος, ἐκινήθη νὰ ἀνοίξῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων, συμμαχήσας μετὰ τῦ Ἀννίβα· ἀλλ' ὁ Λεβῖνος καλεὶς παρὰ τῆς Γερυσίας κατ' αὐτῦ, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ προφθάσας αὐτὸν ἐξαίφνης καὶ διὰ νυκτὸς ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ, τὸν ἐκτύπησεν ἰσχυρῶς, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ τραπῇ εἰς φυγὴν· καὶ ἔτως ἔγινεν ἡ εἰρήνη· ἥτις πολλὰ ὀλίγον διήρκησεν· ἐπειδὴ εὑρόντες οἱ Ῥωμαῖοι νέας αἰτίας πολεμικὰς, ὅτι ἔπεμψε βοήθειαν καὶ στρατιωτικὴν καὶ χρηματικὴν ἐν Ἀφρικῇ εἰς Ἀννίβαν, ἔξειλαν κατ' αὐτῦ τὸν Τίτον Κύντον Φλαμίνιον· καὶ ἐλθάντες εἰς χεῖρας ἐν Θεσσαλίᾳ κατὰ τὴν πόλιν Σκοτῦσαν ἐν Κυνοκαιφαλαῖς, ἔκαμον μάχην κρατερὰν, καὶ τὸ στράτευμα τῦ Φιλίππυ νικηθὲν, ἐτράπη εἰς φυγὴν· καὶ ἐντεῦθεν ἐβιάσθη νὰ ζητήσῃ εἰρήνην· καὶ ἔτως ὁ πόλεμος ἔτος ἔλαβε τέλος κατὰ τὸ 196 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· μετὰ δὲ ταύτας τὰς δυσχίας ἐνεφύησαν καὶ ἕτεραι οἰκειακαὶ εἰς αὐτόν·

Digitized by Google

καθότι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Περσεὺς κινούμενος ἀπὸ φθόνον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δημητρίου, διαβάλλει αὐτὸν πρὸς τὸν Φίλιππον, ὅτι μελετᾷ νὰ τὸν κρημνίσῃ ἀπὸ τὸν θρόνον· ὁ δὲ δυσυχὴς πατὴρ πιστεύσας ἐκ τοῦ εὐθέος, τὸν ἐφαρμάκωσε· ἀποτελέσας δὲ τοῦτο, ὡς ϛερηθεὶς τοιοῦτον υἱὸν κεκοσμημένον μὲ ἀρετὰς, τότε ἠθάνθη τὴν ἀδικίαν τόσον τὴν ἑαυτοῦ, ὅσον ὡς τοῦ Περσέως· ὡς ἐντεῦθεν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τὴν διαδοχὴν τῆς Βασιλείας εἰς τὸν Ἀντίγονον εἰς τόπον ἑνὸς υἱοῦ ἀδίκου ὡς μισαροῦ, ἀλλὰ φθὰς ὁ θάνατος τὸν ἐμπόδισεν· ἀπέθανε δὲ ἐν Ἀμφιπόλει κατὰ τὸ 178 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, Βασιλεύσας σεσσαράκοντα δύο ἔτη· ἦτον δὲ ἄξιος νὰ συγκριθῇ μετὰ Φιλίππου τοῦ πατρὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου· καθότι ἀμφότεροι ἦσαν ἐπίσης συντεθειμένοι ἐξ ἀρετῶν ὡς ἐλαττωμάτων, διαφέροντες κατ' ἐκεῖνο, ὅτι ὁ πρῶτος ἔδειξε τὴν αὔξησιν τῆς Μακεδονίας, ὁ δὲ δεύτερος τὴν ἔκπτωσιν αὐτῆς.

Φλαμίνιος Τίτος Κύντος ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας παρ' ἡλικίαν τριακονταετὴς ἤδη ὢν ἐξ δίας ἀρετῆς προκριθεὶς κατὰ τὸ 198 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ἔχων δὲ παράδειγμα ὡς Σκιπίωνα τὸν Ἀφρικανὸν· τὸν ὁποῖον ὡς ἐμιμήθη εἰς τὴν ἀρετὴν τήν τε πολιτικὴν ὡς τῶν ὅπλων· λαβὼν δὲ τὴν ϛρατηγίαν κατὰ τοῦ Φιλίππου τοῦ πέμπτου, ἐβίασεν αὐτὸν κατὰ τὰ ϛενὰ τῆς Ἠπείρου, ὡς ἐκυρίευσε χεδὸν πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, ὡς μετὰ ταύτην, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Φωκίδα, ὡς τὴν Λοκρίδα· ὡς μέγας γενόμενος ἐκ τούτων ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἐκή-

Digitized by Google

ρυξεν εἰς τὰς δημοσίους ἀγῶνας τὰ Νέμεα, τῶν Ἑλλήνων τὴν ἐλευθερίαν, ἐλευθερωτὴς ᾗ πατὴρ αὐτῶν καὶ ἔργῳ γενόμενος· ἐντεῦθεν ἐπέμφθη ὡς πρὸς τὸν Πρυσίαν διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀννίβα (ὅρα αὐτόθι) μὲ πρόφασιν, ὅτι ἐκεῖνος ἐνεργῆσε τι κατὰ τῶν Ῥωμαίων· κατορθωθέντος δὲ τῆ σκοπῆ, ἐλευθερώθησαν οἱ Ῥωμαῖοι τοιούτῳ ἐχθρῆ φοβερῆ.

Ἀντίοχος ὁ τρίτος ὁ ᾗ μέγας ἐπικληθεὶς, Βασιλεὺς τῆς Συρίας, διεδέξατο τὸν θρόνον τῆ ἀδελφῆτε Σελεύκε Σεραύνε κατὰ τὸ 223 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίε· ἔτος ἐνικήθη παρὰ τῆ Πτολεμαίε τῆ Φιλοπάτορος τῆ Βασιλέως τῆς Αἰγύπτε εἰς μάχην αἱματωδεσάτην· πλησίον τῆς Ῥαφίας· ἀλλ' ἐδιώρθωσε τὴν ζημίαν αὐτὴν μετὰ ταῦτα, κυριεύσας τὰς Σάρδεις, τὲς Μήδες, τὲς Πάρθες, ὑπέταξεν ἔτι τὴν Ἰυδαίαν, τὴν φοινίκην ᾗ τὴν κοίλην Συρίαν· ἐκτεινόμενος δὲ ᾗ ἐπὶ πλέον μὲ τὸν λογισμὸν, ἔμαθεν, ὅτι ἡ Σμύρνη, ἡ Λάμψακος καὶ ἄλλαι πόλεις Ἑλληνικαὶ ἐν τῆ Ἀσίᾳ, ἐζήτησαν βοήθειαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων· οἱ ὁποῖοι ἔσειλαν πρεσβῆς εἰς Ἀντίοχον, ζητῆντες νὰ ἐπισρέψῃ τὲς τόπες εἰς τὸν Πτολεμαῖον τὸν Ἐπιφανῆ, ᾗ νὰ ἀφήσῃ εἰς εἰρήνην τὰς πόλεις τῶν Ἑλλήνων· τῆ δὲ Ἀντιόχῳ μὴ δεξαμένῳ τὸ ζήτημα, ἐκήρυξαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸν πόλεμον κατὰ τὸ 192 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίε· ἔχων δὲ ὁ Ἀντίοχος σύμβελον τὸν Ἀννίβαν, ἐσοχάθη, ὅτι δύναται νὰ ἀπαντήσῃ τὴν δύναμιν τῶν Ῥωμαίων· ἀλλ' ὁ Ἀκίλιος Γλαυρίων τὸν ἔδειξε τἐναντίον, βιάσας αὐτὸν

Digitized by Google

νὰ ἀφήσῃ τὺς Ἕλληνας, ᾗ ὁ Σκιπίων ὁ Ἀσιατικὸς μετὰ ταῦτα διέφθειρεν ὁλοκλήρως τὴν στρατιάν τε· ἐντεῦθεν λοιπὸν βιαζόμενος ὁ Ἀντίοχος, ἐδέχθη μίαν σκληροτάτην εἰρήνην, νὰ ἀφήσῃ δηλονότι τῆς Εὐρώπης τὰς ἐπαρχίας, ᾗ τὰς πέραν τῆ Ταύρυ ὄρυς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ᾗ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐφονεύθη εἰς τὴν Ἐλυμαΐδα, ὅτε ἐγύμνωσε τὸ Διὸς τὸν ναὸν, κατὰ τὸ 187 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίυ· ἔδωκε δὲ ἄδειαν εἰς τὺς Ἰυδαίυς νὰ πολιτεύωνται κατὰ τὺς ἰδίυς νόμυς, λαμβάνοντες παρ' αὐτῆ τὰ ἔξοδα διὰ τὰς θυσίας· ἐφαίνετο δὲ φιλάνθρωπος, ἐπιεικὴς, ᾗ ἐλευθέριος· φοβῦμενος ὅμως νὰ μὴ σφάλῃ εἴς τι τῆ νόμυ κεφάλαιον, ἐξέδωκεν ἕνα κήρυγμα, κωλύων νὰ μὴ τὸν ἀκέσωσιν, ἐὰν προσάξῃ παράνομόν τι, βεβαιώνων ἐντεῦθεν τὴν ἔννομον βασιλείαν τε· ἦτον δὲ ἔτι ἐρασὴς τῶν ἐπιςημῶν ᾗ τεχνῶν· τὰ ὁποῖα νέος ἔτι προσπαθῆσε νὰ τὰ αὐξήσῃ, μετὰ ταῦτα δὲ ἀδυνατήσας, ἀπήμβλυνε ᾗ τὴν προθυμίαν.

Σκιπίων (Λύκιος Κορνήλιος) ὁ ἐπονομαθεὶς Ἀσιατικὸς, ἀδελφὸς τῆ Ἀφρικανῆ Σκιπίωνος, ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας ἐξ ἰδίας ἀρετῆς προκριθεὶς κατὰ τὸ 189 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίυ· ἔλαβε δὲ τὴν στρατηγίαν κατὰ τῆ Ἀντιόχυ ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ᾗ συγκροτήσας μετ' αὐτῆ μάχην κρατερωτάτην ᾗ αἱμετωδεςάτην, ἐνίκησε, φονεύσας πεντήκοντα χιλιάδας ἐκ τῶν ἐχθρῶν πεζῶν, ᾗ τέσσαρας χιλιάδας ἱππέων· ἔλαβε δὲ ἐντεῦθεν ἀμοιβὴν τὸ ἐπώνυμον Ἀσιατικὸς ᾗ τὸν θρίαμβον· τῦτο ὅμως ἐκίνησε τὸν φθόνον τινῶν πολιτῶν, ᾗ ὁ Κάτων Κήνσωρ ὢν

ἤδη, ζητεῖ παρ' αὐτῦ ἐκ τῦ νόμυ τὴν ποσότητα τῦ ἀργυρίυ, τὸ ὁποῖον ἔλαβε παρὰ τῦ Ἀντιόχυ· ἐντεῦθεν ὁ Σκιπίων καταδικάζεται εἰς ζημίαν σφετερισμῦ, τὸ ὁποῖον εὗρον ἔγκλημα πρότερον εἰς τὸν ἀδελφόντυ Σκιπίωνα· πωληθέντων ὅμως τῶν ὑπαρχόντων αὐτῦ, δὲν ἔφθασεν ἡ συναχθεῖσα ποσότης τὸ ὑπέρογκον τῆς ζημίας, ἐντεῦθεν τὸ ἔργον τῦτο ἐδημοσίευσε τὴν μετριότητα τῆς περιυσίας τυ.

Ἄτταλος δεύτερος ὁ Φιλαδέλφης Βασιλεὺς τῆς Περγάμυ ἦ ἀδελφὸς τῦ Εὐμενεῦς τῦ δευτέρυ· ἄφησε διάδοχον τῦ θρόνυ τὸν ἀνεψιόν τυ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἐπετρόπευεν· ὗτος ἐνίκησε τὸν Ἀντίοχον, καὶ συνεμάχησε μετὰ τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῦ Περσέως, ἦ ἐντεῦθεν ἔλαβεν ἐκ μέρυς ἦ τῆς νίκης τὴν δόξαν· ἐλθὼν δὲ εἰς Ῥώμην κατὰ τὸ 167 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, ἀπήλαυσε παρὰ τῆς Γερυσίας Βασιλικὴν ὑποδοχὴν ὡς φίλος τῆς Ῥώμης ἦ σύμμαχος· ἐπανελθὼν δὲ ἐκεῖθεν, ἐκινήθη εἰς πόλεμον κατὰ τῦ Πρυσίυ· ὅς τις νικήσας αὐτὸν κατὰ τὸ 156 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, εἰσῆλθεν νικητὴς εἰς τὴν Πέργαμον· ὁ δὲ Ἄτταλος ἔσειλε τὸν ἀδελφόντυ Ἀθήναιον εἰς τὴν Ῥώμην νὰ ζητήσῃ βοήθειαν· ἀλλ' ὁ Πρυσίας ἐμπόδισε τὴν βοήθειαν ταύτην, τόσον μὲ τὰς ἀναβολὰς τῶν στρατηγημάτων, ὅσον ἦ μὲ τὴν ἀπισίαν· ἐπειδὴ ἠθέλησε νὰ συλλάβῃ τόν τε πρέσβυν τῶν Ῥωμαίων ἦ αὐτὸν τὸν Ἄτταλον εἰς μίαν συνέλευσιν· τῆς δὲ συνωμοσίας ἀποκαλυφθείσης, ἔμεινε τὸ ἔργον μέχρι τῆς ἐννοίας· ὡς τόσον ἔγινε μετὰ ταῦτα εἰρήνη, καὶ ὁ Ἄτταλος τυχὼν εὐκαιρίας ἐντεῦθεν ἔκτισε τὴν Ἀτ-

Digitized by Google

ταλίαν, τὴν Φιλαδελφίαν, καὶ ἄλλας πόλεις· καὶ τέλος ἀπέθανεν ἀπὸ φάρμακον κατὰ τὸ 139 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ζήσας ἔτη ὀγδοήκοντα δύο· ἀγαπᾶσε δὲ πολλὰ τοὺς σοφούς, καὶ μᾶλλον τὸν φιλόσοφον Πολέμωνα, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶχε συχνὴν ἀμοιβὴν γραμμάτων.

Εὐμενὴς ὁ δεύτερος Βασιλεὺς τῆς Περγάμου ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του κατὰ τὸ 198 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· εὑρὼν δὲ τὸ Βασίλειον πολλὰ ἀδύνατον, τὸ ἤυξησε τόσον μὲ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν φρόνησιν, ὥσε ἐμιλλᾶτο μὲ τὸ πλέον δυνατὸν βασίλειον τοῦ καιροῦ του, μὲ τὴν φιλίαν μάλισα, τὴν ὁποίαν ἐφύλαττε πρὸς Ῥωμαίους, μετὰ τὴν νίκην κατὰ τοῦ Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου· ἐνίκησε δὲ τὸν Πρυσίαν καὶ τὸν Ἀντίοχον, καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ 160 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· εἶχε δὲ προθυμίαν νὰ περιποιῆται τὰς Μούσας, ἤυξησε παρὰ πολὺ τὴν περίφημον τῆς Περγάμου βιβλιοθήκην κατὰ μίμησιν τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· οἱ ἀδελφοί του Ἄτταλος, Φιλεθαίρης, καὶ Ἀθήναιος ἦσαν τοσοῦτον ἐξηρτημένοι ἀπὸ αὐτὸν, ὥσε ἤθελεν νὰ εἶναι σωματοφύλακες· ὁ Εὐμενὴς (λέγει ὁ Πολύβιος) εἶχε ψυχὴν μεγάλην καὶ εὐγενικὴν ἐν σώματι ἀδυνάτῳ, ἐρασὴς δόξης ἐπαινετῆς, τὴν ὁποίαν κατώρθωσε διὰ τῆς εὐεργεσίας πρὸς ἀνθρώπους μάλισα ἰδιώτας.

Περσεὺς τελευταῖος Βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων, διάδοχος τοῦ πατρός του Φιλίππου (ἴδε Φίλιππος) ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον κατὰ τὸ 178 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· διεδέξατο δὲ καὶ τὸ μῖσος τοῦ πατρὸς καὶ τὶς

Digitized by Google

σκοπὲς κατὰ τῶν Ῥωμαίων· ἐπειδὴ ἀφ' ἓ ἔλαβεν ἀσφάλειαν εἰς τὸν θρόνον τε, ἀποθανόντος ἤδη τῦ ἀντιζήλε αὐτῦ Ἀντιγόνε, ἐκηρύχθη πολέμιος κατ' αὐτῶν, ᾧ διέφθειρε τὸ πρῶτον τὴν στρατιὰν τῦ ἐχθρῦ εἰς τὰς ὄχθας τῦ Πηνεῦ μετὰ νίκης λαμπρᾶς, τὸ δεύτερον ὅμως νικηθεὶς, διεφθάρη κατὰ κράτος παρὰ τῦ Παύλε Αἰμιλίε τῦ Γ'πάτε τῶν Ῥωμαίων εἰς τὴν μάχην τῆς Πύδνας, ᾧ λιφθεὶς αἰχμάλωτος, προεπορεύετο ἐν Ῥ'ώμῃ εἰς τὸν θριαμβον τῦ νικητῦ· ὅστις κατ' ἀρχὰς σοχαζόμενος τῆς τύχης τὰς μεταβολὰς, ἐλυπεῖτο αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ δυσυχίᾳ περιπεσόντα. καθότι ἅμα ἰδὼν αὐτὸν προσπεσόντα ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῦ ταπεινῶς, τὸν ἐσήκωσε παρηγορήσας ἐκ τῶν δυνατῶν διὰ τὴν συμβάσαν αὐτῷ δυσυχίαν· ᾧ ἐπισρέψας πρὸς τὲς περὶ αὐτὸν Ῥ'ωμαίες, εἶπεν αὐτὲς τὲς λόγες. „βλέπετε, ὦ Ῥ'ωμαῖοι, ἐνώ„πιον ἡμῶν συμβὰν φοβερὸν τῆς τύχης τὸ ἄστατον; σκέπ„τεσθε τοίνυν, ὅσοι ὑμῶν νέοι ἐστὲ, εἰ δεῖ ἡμᾶς εὖ νῦν „φερομένες μηδένα οἴκτον λαμβάνειν τῶν ἡττημένων „ὅπερ νῦ ἀφνοῦμεν, ὁποῖον ἔξομεν τέλος ἐς ἑσπέραν αὖ„τὴν· ἐμοίγε δ' ἓν ἐπαινετὸς ἂν εἴη, ὅς μήτε ἐν εὐ„τυχίαις ἐπαίρεται, μήτε τοῖς ἐναντίοις, εἴποτε τύχοι, „τὴν ψυχὴν κατακίπτει." Ταῦτα εἶπεν ὁ Παῦλος Αἰμίλιος· ὁ Περσεὺς ὅμως ἐμβληθεὶς εἰς εἰρκτὴν, ἀπέθανε μετ' ὀλίγα ἔτη ἐν τοῖς δεσμοῖς κατὰ τὸ 168 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε.

Αἰμίλιος Παῦλος ὁ ἐπονομασθεὶς Μακεδονικὸς (ἦν) ὁ Παῦλος Αἰμίλιος ὁ Βάρρων, ὅστις ἐνικήθη ἐν Κάνναις) στρατηγὸς τῶν Ῥ'ωμαίων ἐπίσημος, δὶς ἀναβιβασθεὶς εἰς τὴν ὑπατείαν· ᾧ ἐν μὲν τῇ πρώ-

Digitized by Google

τη ἐνίκησε τὸς Λιγύρυς ἀπὸ ἐλάσσονος δυνάμεως ὁρμηθεὶς κατὰ τὸ 182 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐξηκοντέτης ἤδη ὢν, καθεῖλε τὸ Βασίλειον τῶν Μακεδόνων, λαβὼν ἐκ τὸν Περσέα τὸν Βασιλέα αὐτῶν αἰχμάλωτον· κατέσρεψε δὲ ἐκ ἑβδομήκοντα πόλεις· αἱ ὁποῖαι εἶχαν βοηθήσῃ τὸν Περσέι· καὶ ἔτως ἐπέσρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ μεγίσης δόξης· ὁ δὲ ψηφισθεὶς αὐτῷ θρίαμβος ἐπὶ τέτοις διήρκησεν ἀσυνήθως τριήμερος, κεκοσμημένος μὲ τὴν προπομπὴν τῦ Περσέως· πολλὰ δὲ αἰσθαντικὸς ὢν ὁ Παῦλος Αἰμίλιος εἰς τῆς τύχης τὰ παίγνια, ἐπαρηγόρει τὸν Περσέα εἰς τὴν συμβάσαν αὐτῷ δυσυχίαν (ὅρα Περσεὺς.) ἔτος δὲ ὁ σρατηγὸς ἐπηγγέλλετο ἓν εἶδος φιλοσοφίας· ἡ ὁποία δὲν τὸν ἐσυγχωρῆσε νὰ ἐπαρθῇ εἰς τὰς νίκας τε, καθότι ἦτον κυριευμένος ἀπὸ τὴν Στωϊκὴν αἵρεσιν· ἥτις ἀπέδιδε πᾶν τὸ γενόμενον εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς τύχης· ἀφιλοκερδὴς δὲ ἐκ τέτε γενόμενος, ἀπέδωκεν ὅλας τὰς θησαυρὰς, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Περσέα, εἰς τὸν θησαυροφύλακα τῆ κοινῆ, φυλάξας μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν τε τὴν βιβλιοθήκην· ἀπέθανε δὲ τέλος πάντων κατὰ τὸ 168 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· λέγεσι δὲ ἐκ ταῦτα περὶ αὐτῦ, ὅτι θέλων νὰ χωρίσῃ τὴν σύζυγόν τε Παπιρίαν, ὡμίλησε περὶ τέτε μεταξὺ τῶν φίλων τε ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν· οἱ δὲ φίλοι θαυμάσαντες ἐπὶ τέτοις, ἐρώτησαν τὴν αἰτίαν, διὰ τὶ νὰ ἀποβάλῃ μίαν γυναῖκαν εὔμορφον ἐκ φρονίμην, ἥτις ἐγέννησε ἐκ παῖδας ἀξίυς χρηςῶν ἐλπίδων· εἶναι ἀληθινὸν, ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα ὁ Αἰ-

Digitized by Google

μιλιος· ὅμως ἰδέτε τὸ ὑπόδημά με, εἶναι νέον ϗ εὔμορφον, ὅμως ἀναγκάζομαι νὰ τὸ ῥίψω, καθότι ἐγὼ μόνος αἰσθάνομαι τῦ μὲ θλίβει.

Νικομήδης δεύτερος ἐπονομασθεὶς ἐξ ἀντιφράσεως Φιλοπάτωρ, ἐπειδὴ ἁρπάσας τὸν θρόνον τῦ πατρὸς Πρυσίαν, ἐφόνευσεν αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος κατέφυγε κατὰ τὸ 148 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· ϗ εἰς τὸ ἑξῆς ἐβασίλευεν ἐν εἰρήνῃ· περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς τε ἐτυραννεῖτο ἀπὸ τὸν φόβον τῦ Μιθριδάτυ, τῦ ὁποίυ τὴν ἀδελφὴν εἶχεν εἰς γυναῖκα, τὴν χήραν δηλονότι τῦ Ἀριαράθυ. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι διὰ νὰ ἀπονεκρώσωσι τὰς δύο ἀντιζήλυς αὐτὰς Βασιλείς, ἐκίνησαν τὰς μὲν Καππαδόκας κατὰ τῦ Μιθριδάτυ, τὰς δὲ Παμφλαγόνας κατὰ τῦ Νικομήδυς· ὅς τις ἀπέθανε κατὰ τὸ 90 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· ἔτος ὁ μονάρχης εἶχεν ἐξαρτήσῃ ἀφ' ἑαυτῦ τὸ ὑπήκοόν τε μὲ τὸν γλυκύτατον χαρακτῆρατε, ϗ μὲ τὰς Βασιλικὰς ἀρετάς τε· ἡ δόξα ὅμως ἀμαυρώθη διὰ τὴν ἄκαιρόν τε φιλοτιμίαν, ϗ διὰ τὸν φόνον τῦ ἰδίυ πατρός.

Ἀσδρυβάλης ἕτερος στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων, μήτε συγγενὴς τῦ προειρημένυ Ἀσδρυβάλυ Βάρκα· ἔτος ἐπροσπάθησε νὰ διασώσῃ τὴν πατρίδατε ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Ῥωμαίων εἰς τὸν τρίτον Ἀφρικὸν πόλεμον, ἔχων στρατιὰν εἴκοσι χιλιάδας, ϗ δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ ἐνοχλῇ τὰς πολεμίυς πολιορκῶντας τὴν πόλιν ἔξωθεν μὲ συχνὰς ἀκροβολισμὰς, παιδεύων σκληρῶς, ὅσυς ἐλάμβανεν ἐξ αὐτῶν· βιαθεὶς δὲ τέλος πάντων ϗ καταδιωχθεὶς παρὰ τῦ

Digitized by Google

Σκιπίωνος τοῦ νέου, ὅς τις ἦτον τὸ τότε στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, κατεκλείσθη ἐντὸς τῆς πόλεως· ἥτις καὶ ἁλώσθη κατὰ τὸ 146 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· ὁ δὲ Ἀσδρυβάλης μετά τινων στρατιωτῶν, καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων, κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἐσκυλάπιου· ὅς τις εἰς θέσιν ὢν δυνατὴν, ἔδιδεν ἐλπίδα τινὰ εἰς τοὺς πολιορκημένους· ὁ Ἀσδρυβάλης ὅμως ἀφήσας αὐτοὺς αὐτόθι, ἦλθε καὶ προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Σκιπίωνος, ζητῶν παρ' αὐτοῦ σωτηρίαν καὶ συγγνώμην τῶν πεπραγμένων· ὁ δὲ Σκιπίων ἔδειξεν αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ κατασάσει εἰς τοὺς καταφυγόντας εἰς τὸν ναόν· οἵτινες γενναιότεροι ὄντες τοῦ Ἀσδρυβάλου, ἄναψαν τὸν ναὸν, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ἀφ' ἧς ἔρριψε μίαν χάλαζαν λόγων ἐλεγκτικῶν κατὰ τοῦ ἀνδρός της, ἐσολίσθη μεγαλοπροπῶς, καὶ σφάξας πρότερον τοὺς υἱές της, ἐρρίφθη μετ' αὐτῶν καὶ μετὰ τῶν ἄλλων πολιορκημένων εἰς τὰς φλόγας, καὶ κατεκάησαν· ὡς τόσον ὁ Ἀσδρυβάλης κυριευμένος ἀπὸ θυμὸν καὶ σκληρότητα, ἔφερε τὴν πατρίδα του εἰς ἀπώλειαν μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὴν ἐλευθερώσῃ· ὁ δημοκρατικὸς ἐν θερμασμός του ἔφερε τὸν λαὸν εἰς δυσχόνοιαν, καὶ ἐντεῦθεν πολλοὶ ἀξιόλογοι τῶν πολιτῶν ἐξωρίσθησαν· οἵτινες κατέφυγον πρὸς τὸν Μασινίσσαν τὸν Βασιλέα τῶν Νουμιδῶν· ὅς τις ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Καρχηδόνος. ἐλθόντες δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ ταῦτα αὖθις μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, τὴν εὗρον ἐξηντλημένην καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ χρήματα, καὶ ἐντεῦθεν ἐπέφερον τὸ ἔσχατον τέλος της.

Digitized by Google

Σκιπίων (Πόβλιος Αἰμιλιανὸς.) ὁ ἐπονομασθεὶς Ἀφρικανὸς ὁ νέος, υἱὸς τοῦ Παύλου Αἰμιλίου, καὶ υἱοθετηθεὶς παρὰ τοῦ Σκιπίωνος υἱοῦ τοῦ Ἀφρικανοῦ Σκιπίωνος· ἔτος ἀφ' οὗ ἐστράτευσεν ὑπὸ τῷ ἰδίῳ πατρὶ, ἐσάλπιγξεν εἰς τὴν Ἱσπανίαν ὡς χιλίαρχος λεγεῶνος, καίτοι τριακονταετὴς ἤδη ὢν, ἔδειξεν ὅμως τις γενήσεται μετὰ ταῦτα μὲ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀνδρίαντος· καθότι, ἐπειδὴ εἷς Ἱσπανὸς γιγαντιαῖος εἰς τοῦ σώματος τὸ ἀνάστημα ἀνεκάλεσεν ἕνα τῶν Ῥωμαίων εἰς μονομαχίαν, ἐδέχθη τὸ ἀγώνισμα ὁ Σκιπίων, καὶ νικᾷ τὸν ἀντίμαχον, καὶ ἐκ ταύτης τῆς νίκης ἐκυριεύθη ἡ Ἰντερκατία· εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἥρως ἔτος ἀνέβη πρῶτον μετὰ προσβολῆς εἰς τὸ τεῖχος, καὶ ἔλαβε τῆς δόξης τὸν στέφανον· ἀπὸ δὲ τῆς Ἱσπανίας διέβη εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ὅπου ἀπέκρυψε τὰς τῶν ἀντιζήλωντος ἀρετὰς, καὶ ὁ Φαμέας ὁ ἵππαρχος τῶν Καρχηδονίων τὸν ἐφοβεῖτο τοσοῦτον, ὥσε δὲν ἐτόλμα νὰ ἔλθῃ ἀπ' ἐναντίας αὐτοῦ· καὶ τέλος πάντων εἰς τοσαύτην ὑπόληψιν τὸν ἔλαβεν, ὥσε ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ νὰ μείνῃ διὰ πάντα ὡς μαθητής του· μεγάλην δὲ τιμὴν ἔλαβεν ὁ Σκιπίων ἔτι καὶ ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπολήψεως τοῦ Μασινίσσα· ὅς μέλλων ἤδη νὰ ἀποθάνῃ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ διανείμῃ τὸ βασίλειόν του εἰς τοὺς υἱούς του (ὅρα Μασινίσσα) ἀπολαύσας δὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ Αἰδιλικίου, ἀνέβη καὶ εἰς τῆς ὑπατείας τὸν βαθμὸν μετὰ ταῦτα κατὰ τὸ 158 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, καίτοι ἀνήλικος ὢν εἰς τοῦτο κατὰ τὸν νόμον, ἡ πατρὶς ὅμως ἔκαμεν ἐξαίρεσιν εἰς Σκιπίωνα· δεξάμενος δὲ τὸν κατὰ Καρχηδόνος πόλεμον, ἔλαβε παρὰ τῶν

Digitized by Google

Ῥωμαίων νὰ ἐκλέξῃ ὅποιον θέλει συστρατηγὸν καὶ συνύπατον· ὅθεν προτιμᾶται εἰς τοῦτο ὁ ἄκρος τοῦ φίλος Λαίλιος ὁ υἱὸς τοῦ Λαιλίου ἐκείνου, ὅστις συνεισέφερε πολὺ εἰς τὴν ἀνδρίαν τοῦ μεγάλου Σκιπίωνος· ἐλθὼν ὡς τόσον εἰς τὴν Ἀφρικὴν, εὗρε τὴν πολιορκίαν τῆς Καρχηδόνος πλέον μακρὰν ἀπὸ πρῶτα, καὶ αἱ τάξεις τῶν πολιορκούντων δὲν ἦσαν τόσον πυκναὶ· διὰ νὰ ἐπανορθώσῃ λοιπὸν αὐτὴν τὴν κατάχρησιν, μετεκόμισε τὴν στρατιὰν ἐπάνω εἰς μίαν γλῶσσαν τῆς γῆς, ἔνθα ἀπεκόπη ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἡ κοινωνία πρὸς τὴν χερσόνησον, ἐν ᾗ ἦτον ἡ Καρχηδών· καὶ ἐντεῦθεν ἔφερε τὴν ἀπελπισίαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ νὰ λάβωσι πλέον ζωοτροφίας ἐκεῖθεν· αὐτοὶ ὅμως ἐδύναντο νὰ εἰσάξωσι διὰ θαλάσσης αὐτάς· καθότι τὸ ναυτικὸν τῶν Ῥωμαίων δὲν ἐτολμᾶτο νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν λιμένα, ἐν ὅσῳ ἐφθανον αἱ ἐπὶ τάτε πολεμικαὶ μηχαναὶ τῶν Καρχηδονίων· ὁ δὲ Σκιπίων προχώσας τὸν στόμα τοῦ λιμένος μὲ ἕνα πρόχωμα μακρὸν καὶ πλατὺ· τοῦ ὁποίου ἡ βάσις, ὡς λέγουσιν, ἦτον ἐννενήκοντα καὶ δύο πόδες, τὸ δὲ ὕψος εἰκοσιτέσσαρες, πρᾶγμα χεδὸν ἀπίθανον, ἐξέρησε τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἀπὸ τὴν ἐλπίδα ταύτην τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι ἄνοιξαν ἑτέραν πηγὴν τῆς ἐλπίδος· καθότι ἑπτακόσιαι χιλιάδες ψυχαὶ ὄντες ἐν τῇ Καρχηδόνι, σύμπαντες ὁμοθυμαδὸν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παιδία μὲ ἄμιλλαν ἔσπευσαν νὰ κατασκευάσωσιν ἕνα νέον λιμένα, καὶ ἕνα στόλον ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἤθελαν κινδυνεύσῃ, ὅταν εἶδον ἐξαίφνης ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου νὰ ἔρχηται ἐναντίον των ἕνας στόλος

Digitized by Google

συντεθειμένος ἀπὸ πεντήκοντα ναῦς τεταγμένας καλῶς ὡς εἰς μάχην· ἀλλ' οἱ Καρχηδόνιοι ἔσφαλον εἰς τοῦτο πολλά, ἀναβαλόντες τὴν μάχην εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν, μέχρις οὗ ἐκεῖνοι ἀντιπαρετάχθησαν ἀσφαλέστερον, καὶ ἐντεῦθεν ναυμαχήσαντες ἐκέρδησαν μᾶλλον τὴν νίκην· μετὰ δὲ τοῦτο κυριεύσας ὁ Σκιπίων ἕνα μέρος γῆς ὑψηλὸν ὑπεράνω τῆς πόλεως, διεβίβασε τετρακισχιλίους στρατιώτας αὐτόθι, οἵτινες ἐχυρωθέντες καὶ ἀσφαλισθέντες, ἀπεφασίσθησαν νὰ διαχειμάσωσιν αὐτοῦ· καὶ ἔτως ἁλώθη ἡ πόλις ἐκ τούτου· ὁ δὲ Σκιπίων ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ῥώμην, λαμβάνει τὸν θρίαμβον καὶ πρὸς τούτῳ τὸ ἐπώνυμον νέος Ἀφρικανὸς· ἔλαβε δὲ μετὰ ταῦτα τὴν ὑπατείαν καὶ ἐκ δευτέρου κατὰ τὸ 134 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ κατέσκαψε τὴν Καρχηδόνα, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, τὴν Νεμάγκην, καὶ ἐντεῦθεν λαβὼν καὶ τρίτον θρίαμβον ἐπὶ τούτοις, προσέλαβεν ἔτι καὶ τὸ ἐπώνυμον Νεμαντῖνος· μετὰ ταῦτα δὲ ἐπιθυμῶν νὰ λάβῃ τὸ ἀξίωμα τῆς Δικτατωρίας, εὗρε τὸ τέλος τῆς ζωῆς εὐκολώτερον· ἐπειδὴ οἱ Τριανδρικοὶ τὸν ἔπνιξαν εἰς τὴν κλίνην του· καὶ ἔτως ἀπέθανεν ὁ Σκιπίων, ὅς τις ἔφθασεν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν ἀρετὴν τὸν νικητὴν τοῦ Ἀννίβα· τοιαύτη εἶναι ἡ ἀνδρία τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς, τὰ στρατηγήματα, ἡ ἀγχίνοια, ὁ ζῆλος εἰς ἐμπειρίαν τῶν ὅπλων, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα· τὸ δὲ βιβλίον δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὰς χεῖρας του πώποτε καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στρατοπέδου, ἀναδεχόμενος καὶ τὸ ἔργον ἑνὸς στρατιώτου πρὸς παράδειγμα τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ἔργον τοῦ στρατηγοῦ·

Digitized by Google

καὶ ἄλλα πολλὰ ἀξιομνημόνευτα λέγονται περὶ τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς· καὶ πρὸς τούτοις λέγουσιν, ὅτι ἀποθανόντος τοῦ Παύλου Αἰμιλίου, κληρονόμος αὐτοῦ μείνας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Φαβίου, καὶ βλέπων, ὅτι ἐκεῖνος ἔχει ὀλιγωτέραν περιουσίαν ἀπὸ αὐτὸν, τὸν ἀφῆκε κληρονόμον εἰς ὅλα, τὰ ὁποῖα ἐξαργυριζόμενα συνεποσοῦντο εἰς ἑξήκοντα τάλαντα· τότε δὲ φανέντος μεγαλοπρεποῦς καὶ γενναίου ἔργου, ἐδείξεν ἀκολούθως καὶ ἕτερον ἀξιολογώτερον· ὁ Φάβιος θέλων νὰ κάμῃ ἀγῶνα τῶν μονομάχων εἰς τὰ ἐπικήδεια τοῦ πατρός του, δὲν ἐδύνατο νὰ φθάσῃ τὴν ἐκ τούτου δαπάνην· τοῦτο ἰδὼν ὁ Σκιπίων, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του· ἀποθανούσης δὲ καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν μετὰ ταῦτα τῆς Παπιρίας, ἀφῆκεν ὁ Σκιπίων τὴν κληρονομίαν εἰς τὰς ἀδελφάς της, μὲ ὅλον ὅτι δὲν εἶχον οὐδὲν δίκαιον ἐκ τοῦ νόμου.

Ἀνδρίσκος ὁ καὶ ψευδοφίλιππος, ἀνὴρ ἀγενὴς ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀδραμύσης ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ὑποκρινόμενος υἱὸς τοῦ Περσέως τοῦ Βασιλέως τῶν Μακεδόνων, καθότι τὸν ὡμοίαζε πολὺ εἰς τοῦ σώματος τὸ ἀνάστημα, καὶ εἰς τὸ πρόσωπον· αὐτὸς ὁ πλάνος λοιπὸν, καταπείσας τοὺς Μακεδόνας, ἔγινε στρατηγός των, καὶ ἐνίκησε τὸν Ἰωβέντιον τὸν ἔπαρχον τῶν Ῥωμαίων ἐν Μακεδονίᾳ· ἐκ τούτου δὲ σέλλεται κατ' αὐτοῦ μετὰ ταῦτα Κύντος Καικίλιος Μέτελλος, καὶ διαφθείρας αὐτὸν κατὰ κράτος, λαμβάνει ἐκ τούτου τὸν θρίαμβον κατὰ τὸ 148 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· καὶ ἕτεροι δὲ δύο προσέτι τοιοῦτοι ἠθέλησαν νὰ ἀνακαινίσουν τὴν σάσιν, ἀλλ' ἔλαβον τὴν αὐτὴν ἀμοιβὴν

Digitized by Google

τῆς ἀνοησίας των, ᾧ ἔτως ἡ Μακεδονία μετεβλήθη εἰς ἐπαρχίαν τῆς Ῥωμαϊκῆς Βασιλείας.

Μέμμιος (Λεύκιος) Τ᾽πατος τῶν Ῥωμαίων ὑπέταξεν ὅλην τὴν Α᾽χαΐαν, λαβὼν δὲ ᾧ τὴν Κόρυνθον, τὴν ἔκαυσε κατὰ τὸ 146 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· ᾧ ἐντεῦθεν ἔλαβε ᾧ τὸν θρίαμβον ᾧ τὸ ἐπώνυμον Α᾽χαϊκὸς· ὑποπεσὼν δὲ μετὰ ταῦτα εἰς τὸν φθόνον τῶν συμπολιτῶν, ἀπέθανεν εἰς τὴν Δῆλον ἐξόρισος, καθὼς ᾧ ἕτεροι ἀξιόλογοι ἄνδρες.

Α᾽τταλος τρίτος Βασιλεὺς τῆς Περγάμυ ἐπονομαθεὶς Φιλομήτωρ, υἱὸς τῦ Εὐμενῦς ᾧ τῆς Στρατονίκης (ὁ δὲ Εὐτρόπιος ἀδελφὸν λέγει τῦ Εὐμενῦς ᾧ ἴσως ἐξητατήθη.) ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον μὲ τὸ μέσον τῦ φαρμάκυ, τὸν ὁποῖον ᾧ ἐμίανε μὲ τὴν χύσιν τῦ αἵματος τῶν φίλων ᾧ τῶν συγγενῶντυ, κατορθώνων αὐτὰ διὰ μέσου ξένων στρατιωτῶν, τὺς ὁποίυς ἐσύναξεν ἐξ ἀνθρώπων ἀγριωτάτων εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὠμῶν τε σκοπῶν· ἀφ᾽ ᾧ δὲ ἐκορέθη τῆς τοιαύτης βαρβαρότητος, ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ φαίνεται εἰς τὸν δῆμον, ᾧ ἐνδυθεὶς ταπεινὰ, ᾧ ἀφήσας τὸ γένειον, ἔκαμνεν, ὅσα κάμνυν οἱ πλέον μεγάλοι κακῦργοι διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ δῆθεν ᾧ νὰ ἐκπλύνῃ τὰ ἀνομήματα· μετὰ τῦτο δὲ ἐδόθη εἰς ἄλλον ἀξιοεγέλασον, ἀφήσας τὰς φροντίδας τῦ Βασιλείυ, κατεγίνετο ἰσχυρῶς εἰς τῦ παραδείσυ τὴν καλλιέργειαν, ἐχθυοτρέφων, ᾧ ἐκ τύτων φιλοδωρῶν εἰς τὺς φίλυς τυ· μετὰ ταῦτα δὲ ἀμελήσας ᾧ τῦτο, ἐδόθη εἰς τὸ νὰ χύνῃ τὰ μέταλλα· ᾧ βυλόμενος νὰ ἀνασήσῃ ἕνα ἀνδριάντα ἐκ χαλκῦ εἰς μνημόσυ-

Digitized by Google

νον τῆς μητρός τυ, ἐκακοπάθησεν εἰς τὸ ἡλίυ τὴν καῦσιν, ᾧ ἐντεῦθεν περιπεσὼν εἰς σφοδρὸν πυρετὸν, ἐτελεύτησε κατὰ τὸ 134 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ υἱὸν ἐκ τῆς Βερενίκης τῆς γυναικός τυ· τὴν δὲ οἰκειακὴν κατασκευὴν τὴν ἄφησεν εἰς τὴν κληρονομίαν τῶν Ῥωμαίων μετὰ διαθήκης ἔτω λεγύσης (populus Romanus meorum haires esto) ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων ἔστω τῶν ἐμῶν κληρονόμος· οἱ Ῥωμαῖοι ἀντεποιήθησαν ἐκ τύτυ ᾧ τὸ βασίλειον· ἴδε Ἀ ρισόνικος.

Ἀ ρισόνικος υἱὸς τῦ Εὐμενῦς ἐκ παλλακίδος τινὸς Ἐφεσίας, ὀργισθεὶς, ὅτι ὁ Ἄτταλος ὁ τρίτος ἀφῆκε τὸ Βασίλιον τῆς Περγάμυ ἐκ διαθήκης εἰς τὺς Ῥωμαίυς, διήγειρε στράτευμα νὰ τὸ κυριεύσῃ αὐτὸς, ᾧ ἐντεῦθεν ἐκτύπησε τὸν Ὕπατον τῶν Ῥωμαίων τὸν Λικίνιον Κράσσον κατὰ τὸ 131 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ληφθεὶς ὑπὸ τῦ Ὑπάτυ Περπέννα, ᾧ κομισθεὶς εἰς Ῥώμην, ᾧ εἰς θέαν πάντων ἀγόμενος, ἐρρίφθη εἰς τὴν εἱρκτὴν, ἔνθα τὸν ἔπνιξαν κατὰ προσαγὴν τῦ Σενάτυ· καὶ ὕτως ἔδωσε τέλος, καὶ εἰς τὴν γενεὰν τῶν Ἀττάλων· οἵτινες ἐβασίλευσαν εἰς τὴν Πέργαμον ἔτη 154· ὁ δὲ Μιθριδάτης εἰς μίαν ἐπιστολὴν πρὸς Ἀ ρσάκην τὸν Βασιλέα τῶν Πάρθων, μέμφεται τὺς Ῥωμαίυς, ὅτι ἔπλασαν τὴν διαθήκην τῦ Ἀττάλυ διὰ νὰ ἀποκληρώσυν τὸν Ἀ ρισόνικον· ὁ Μιθριδάτης ὅμως ἦτον ἐχθρὸς, ᾧ ἐνθεῦθεν δὲν εἶναι ἄξιος νὰ πιστεύηται.

Digitized by Google

Μιθριδάτης Βασιλεὺς τῦ Πόντυ ἀναβὰς ἐκ τὸν θρόνον δωδεκαετὴς κατὰ τὸ 123 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ μετὰ τὸν θάνατον τῦ πατρός τυ Μιθριδάτυ τῦ Εὐεργέτυ. ὑπὸ ἐπιτρόπυς δὲ ὢν κακοθελητὰς, ἐφυλάχθη ἀπὸ τὰς ἐπιβυλάς των, μεταχειριζόμενος καθ' ἑκάσην ὀλίγον φαρμάκι τὸ πλέον λεπτόν. ἐν δὲ τῇ νεότητί τυ διέτριβεν εἰς τὴν θήραν ἢ εἰς ἄλλας βιαίας ἐξασκήσεις τῦ σώματός τυ εἰς τὰς ἐξοχὰς ἢ δάση, ὅπυ ἔλαβε μίαν εὐεξίαν θηριώδη, ἐξ ἧς κατήντησε τέλος πάντων εἰς ἄκραν ὠμότητα. ἐπειδὴ ἔχων ἀδελφὴν τὴν Λαοδίκην τὴν σύζυγον τῦ Ἀριαράθυ Βασιλέως τῶν Καππαδόκων, ἐφόνευσε τὺς δύο υἱὺς αὐτῆς, ἢ πᾶσαν τὴν Βασιλικὴν γενεὰν, ἢ ἔβαλεν εἰς τὸν θρόνον τὸν ἴδιον υἱὸν ἐννεατῆ ἔτι ὄντα ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ἑνὸς τῶν οἰκίων ὀνομαζομένυ Γορδίυ. ὁ δὲ Νικομήδης ὁ Βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας φοβέμενος τὸν Μιθριδάτην, ὡς κύριον ἢ τῆς Καππαδοκίας νὰ μὴν διαφθείρῃ τὺς τόπυς τυ, κατέπεισεν ἕνα νέον νὰ ὑποκριθῇ, ὅτι εἶναι τρίτος υἱὸς τῦ Ἀριαράθυ, ἔξελε δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἢ τὴν Λαοδίκην, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα μετὰ τὸν θάνατον τῦ Ἀριαράθυ, διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν Γερυσίαν, ὅτι ἔχει ἢ τρίτον υἱὸν ἤδη ζῶντα· ὁ δὲ Μιθριδάτης αὖθις μετεχειρίσθη τὸ αὐτὸ στρατήγημα ἢ αὐτὸς, ἔξελε δηλονότι τὸν Γόρδιον τὸν ἐπισάτην τῦ υἱῦ τυ διὰ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Γερυσίαν, ὅτι ὁ νέος ὁ λαβὼν τὸ Βασίλειον τῆς Καππαδοκίας εἶναι υἱὸς τῦ Ἀριαράθυ. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι διὰ νὰ τὺς συμφωνήσωσιν ἐσήκωσαν τὴν ἐξυσίαν τῦ μὲν Μιθριδά-

Digitized by Google

τε ἀπὸ τῶν Καππαδόκων, τῷ δὲ Νικομήδης ἀπὸ τῶν Παμφλαγόνων, ᾗ ἐκήρυξαν τὰ δύο ταῦτα ἔθνη ἐλεύθερα. οἱ Καππαδόκοι ὅμως μὴ εὐχαριστημένοι εἰς τοῦτο, ἐζήτησαν κατ' ἐκλογὴν τὸν Ἀριοβαρζάνην εἰς Βασιλέα. ὅς τις ἐναντιώθη μετὰ ταῦτα εἰς τὰς μεγάλας σκοπὰς τοῦ Μιθριδάτου, τὰς ὁποίας ἔτρεφεν εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς Ἀσίας. ὡς τόσον μῖσος ἄσπονδον ἔχων ὁ Μιθριδάτης κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἐκίνησεν ὅπλα ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ κατὰ τῶν αὐτῶν, ᾗ ἔπραξεν ἔργα ἀνήκουσα εἰς ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπίαν, ᾗ ἐφόνευσε παρὰ τὰ δίκαια τῶν ἐθνῶν ὅλους τοὺς ὑπηκόους τῶν Ῥωμαίων αὐτόθι, κατὰ μὲν τὸν Πλούταρχον ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας, κατὰ δὲ τὸν Ἀππιανὸν ὀγδοήκοντα. ὡς τόσον καὶ τοῦ Πλουτάρχου ὁ ἀριθμὸς ἄπιστος, ᾗ τοῦ Ἀππιανοῦ ἔχει ὑπερβολήν· μὲ ὅλον τοῦτο ᾗ τὸ ἥμισυ τούτων ἂν θῆς ἂν εἶναι, ὁ Μιθριδάτης ἐφάνη ὡμὸς ᾗ ἀπάνθρωπος, καθότι ὁ φόνος ἔγινεν κατὰ πάντας τοὺς ἰσορικοὺς, χωρὶς ἐξαίρεσιν εἰς ἄνδρας, εἰς γυναῖκας, ᾗ εἰς παιδία κατὰ πᾶσαν ἡλικίαν. τὸν δὲ Ῥατικὸν Ἀκίλιον λαβὼν αἰχμάλωτον, ᾗ μετακομίσας αὐτὸν εἰς τὴν Πέργαμον, ἔχυσε χρυσίον εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ διὰ νὰ ἐκδικηθῇ, ὡς ἔλεγε, τὴν φιλαργυρίαν ᾗ χρηματολογίαν τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτήν. σαλεὶς δὲ κατ' αὐτοῦ ὁ Σύλλας, ἐνίκησεν ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ πλησίον τῶν Ἀθηνῶν, τὸν Ἀρχέλαον τοῦ Μιθριδάτου τὸν ἀρχιστράτηγον. μετὰ ταῦτα δὲ εὐθὺς ἔκαμεν ἄλλην νίκην, ἐν ᾗ διέφθειρεν εἴκοσι χιλιάδας τοῦ Μιθριδάτου, ᾗ ὑπέταξεν ὅν-

Digitized by Google

τεῦθεν τὴν Ἑλλάδα, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἰωνίαν ϗ τὴν ἄλλην Ἀσίαν, ϗ εἴτι ἕτερον ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῦ Μιθριδάτυ. ὅς τις τὸ ἴδιον ἔπαθε ϗ διὰ θαλάσσης· καθότι ἔχασεν ὅλον τὸ ναυτικὸν εἰς μίαν ναυμαχίαν. αὐτὰ τὰ συμβάντα λοιπὸν ἐταπείνωσαν τὸ φρόνημα τῦ Μιθριδάτυ, εἰς τὸ νὰ ζητήσῃ εἰρήνην παρὰ τῶν Ῥωμαίων· ἥτις ϗ τῷ ἐδόθη κατὰ τὸ 84 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ μὲ συμφωνίαν νὰ πληρώσῃ τὴν δαπάνην τῦ πολέμυ εἰς τὲς Ῥωμαίυς, ϗ νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ κατὰ κληρονομίαν βασίλειόν τυ. ὁ δὲ Μιθριδάτης ἀναβάλλων τὴν ὑπογραφὴν τῆς συνθήκης, κατώρθωσεν ἐν κρυπτῷ νὰ στρατολογήσῃ ϗ νὰ κάμῃ ϗ σύμμαχον τὸν πενθερόν τυ Τιγράνην τὸν Βασιλέα τῆς Ἀρμενίας, ϗ ἑνώσας τὰς δυνάμεις εἰς ἑκατὸν τεσσαράκοντα χιλιάδας πεζῶν, ϗ δεκαὲξ ἱππέων, ἐκυρίευσεν μετ' εὐκολίας τὴν Βιθυνίαν. πέμπεται λοιπὸν εἰς βοήθειαν τῆς Ἀσίας ὁ Τίτος Λύκυλλος, ϗ πολιορκεῖ τὸν Μιθριδάτην ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ἐν ᾧ αὐτὸς ἐπολιόρκει τὴν Κύζικον ἐν τῇ Προποντίδι. ἐντεῦθεν δὲ πιεσθεὶς ὁ Μιθριδάτης ἀπὸ πεῖναν ϗ νόσον, ἐβιάσθη νὰ φύγῃ, ϗ ὁ στόλος, τὸν ὁποῖον εἶχε στείλῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, διεφθάρη εἰς δύο ναυμαχίας κατὰ τὸ 87 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ. ἀπελπισθεὶς δὲ ἐντεῦθεν, κατέφυγεν αὖθις εἰς τὰ κέντρον τῆς βασιλείας τυ, ϗ ἐκεῖ δεξάμενος τὸν Λύκυλλον διώκοντα ὄπισθεν, τὸν ἐνίκησε δίς· εἰς δὲ τρίτην μάχην ὅμως διεφθάρη ὁλοτελῶς, ϗ ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιφθῇ ϗ αὐτὸς, ἀλλ' ἐσώθη, ἐπειδὴ οἱ στρατιῶται Ῥωμαῖοι ἔτρεξαν εἰς τὸ χρυσίον πα-

Digitized by Google

ρευρεθὲν ἐκεῖ φορτωμένον εἰς ἕνα ἡμίονον κατὰ τύ-
χην, ἢ ἐξεπίτηδες, καθὼς ὁ Κικέρων λέγει. ὡς
τόσον νικηθεὶς κατὰ κράτος ὁ Μιθριδάτης κατέφυ-
γεν εἰς Τιγράνην. ὅς τις διὰ τῶν Ῥωμαίων τῶν φό-
βον, δὲν τὸν ἐδέχθη. τότε δὲ φοβέμενος τὲς Ῥω-
μαίες νὰ μὴ βιάσωσι τὰς γυναῖκας ϗ τὰς ἀδελφάς
τε εἰς τὴν τιμὴν, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὰς νὰ φονευθῶσιν
ἀφ' ἑαυτῶν. ὅθεν ἡ Μονίμη μία τῶν γυναικῶν αὐτῦ
ἐδοκίμασε νὰ πνιγῇ, ϗ μὴ δυναμένη, ἄνοιξε τὸ στό-
θος εἰς τὸ ξίφος τῶν δορυφόρων. μετὰ ταῦτα δὲ
πέμπεται ἐκ τῆς Ῥώμης ὁ Γλαυρίων εἰς τόπον Λευ-
κόλλε, ϗ ἐνταῦθα εὗρε καιρὸν ὁ Μιθριδάτης νὰ ἀνα-
λάβῃ ὅλον σχεδὸν τὸ βασίλειον. μετὰ τῦτο αὖθις
ἔρχεται ἐναντίον τε ὁ Πομπήϊος, ϗ συγκροτήσας
μάχην ἐν τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ κατὰ τὸ 65 ἔτος
πρὸ τῦ σωτηρίε, τὸν ἐνίκησεν, ἔνθα ὁ Μιθριδάτης
περικυκλωθεὶς, διέχισε τὴν τάξιν τῦ ἐχθρῦ μὲ
ὀκτασίες ἱππεῖς, ϗ διεσώθη μὲ μόνες τριακοσίες.
καταφυγὼν δὲ ἐντεῦθεν εἰς τὸν Τιγράνην, ϗ μὴ
δεχθεὶς παρ' αὐτῦ, διέβη εἰς Σκύθας. ἔνθα εὑρὼν
δεξίωσιν φιλικὴν ϗ φιλάνθρωπον, ἄρχισε νὰ σχη-
ματίσῃ ἐκ νέε σκοπὲς ἐκδικήσεως, ϗ νὰ ζητήσῃ βοή-
θειαν παρ' αὐτῶν, μὲ τὴν ὁποίαν νὰ ἐκστρατεύσῃ
διὰ ξηρᾶς κατὰ τῆς Ἰταλίας εἰς τὸ κέντρον αὐτὸ δη-
λαδὴ τῶν Ῥωμαίων. ἀλλ' ἀπροθύμων ὄντων τῶν
στρατιωτῶν τε εἰς τῦτον τὸν νέον ϗ ἐπικίνδυνον ἀγῶ-
να, ἔμεινεν ἄπρακτος. ϗ στείλας πρέσβεις εἰς τὸν
Πομπήϊον, ἐζήτησε παρ' αὐτῦ τὴν εἰρήνην. ὁ δὲ Πομ-
πήϊος ἐφιλοτιμεῖτο νὰ ἔλθῃ αὐτὸς ὁ Μιθριδάτης

Digitized by Google

προσωπικῶς, ᾧ διὰ τοῦτο οἱ πρέσβεις ἔμειναν ἄπρακτοι. ἐντεῦθεν λοιπὸν ἀπελπισθεὶς πανταχόθεν, ἀπεφάσισε νὰ ἀποθάνῃ μὲ τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας· τὸ ὑπήκοον ὅμως αὐτοῦ φιλόζωοι μᾶλλον, ἢ φιλόδοξοι ὄντες, ἐκήρυξαν Βασιλέα τὸν υἱὸν αὐτοῦ Φάρνακον. ᾧ ἕτω λοιπὸν ὁ δυσυχὴς ἕτος πατὴρ ζητεῖ τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ υἱοῦ του ᾧ Βασιλέως νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν νὰ ζήσῃ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς ἔξω τῆ Βασιλείᾳ, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἀφήρπασεν ἀπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ υἱὸς ὅμως ἐπιλαθόμενος τῆς φύσεως, τὸν ἀπεκρίθη πικρῶς μὲ τὰς λέξεις αὐτὰς, μενέτω ἐνταῦθα. ὁ δὲ Μιθριδάτης ἀγανακτήσας, ἐκαταράσθη αὐτὸν οὕτως, εἴθε τοιαῦτα ἀκούσαις, οἷα λέγεις κατὰ πατρός. ἐντεῦθεν ἔρχεται εἰς τὴν βασιλίσσαν, ᾧ τὴν ἔκαμε νὰ ποτισθῇ τὸ φαρμάκι, τὸ ὁποῖον ἔπιε ᾧ αὐτὸς ἐν ταὐτῷ. ἡ συχνὴ ὅμως χρῆσις τῶν ἀντιδότων, καὶ μάλιστα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ ὄνομά του, ἐκώλυσε τοῦ θανάτου τὸ ἀποτέλεσμα. ὅθεν κτυπᾶται μόνος του μὲ τὸ ξίφος, πλὴν μὲ μίαν ἄτολμον χεῖρα, ἡ ὁποία ἐκινεῖτο μετὰ συσολῆς, κωλυομένη ὑπὸ τῆς φύσεως· ἀλλ' ἀξιωματικός τις παρ' αὐτῷ ὢν, ᾧ παρακαλέμενος ἔδωκε τέλος τῆς ταλαιπώρου ζωῆς του κατὰ τὸ 64 ἔτος τῆ σωτηρίου. ἕτος λοιπὸν ὁ δυσυχὴς Βασιλεὺς εἶχε μὲν τὴν ὠμότητα τοῦ Ἀννίβα, ἀλλ' εἶχεν ἐπίσης ἐκ ὀλίγου ᾧ ἐκ τῶν ἀρετῶν ἐκείνου, κύριος ὢν μεγάλης ἐκτάσεως, κυριευμένος ἀπὸ μίαν φιλοτιμίαν ἀπεριόριστον, ἀνδρεῖος εἰς ἄκρον, εὐφυὴς εἰς τὰς πράξεις, ἔμπειρος εἰς τὰς τάξεις, δραστήριος εἰς τὰς ἀποφάσεις. ᾧ ἂν δὲν

Digitized by Google

εἶχεν ἐναντίους ἀντιστρατήγους Σύλλαν, Λευκόλλον, καὶ Πομπήϊον, ἤθελε φέρῃ μεγαλώτατον φόβον εἰς τοὺς Ῥωμαίους. ὁ δὲ Πόλεμος ἔτος διήρκεσε τὸ μὲν πρῶτον εἴκοσιν ἔτη, τὸ δὲ δεύτερον ἕνδεκα· μεταξὺ δὲ τοῦ πολέμου τὸ βιβλίον δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐβοήθει τὰς ἐπιστήμας. ὅμως αὐτὸς ποτὲ σχεδὸν δὲν ἔζησεν ἥσυχος.

Λικίνιος Κράσσος (Πόβλιος) λαμπρὸς ἀπὸ τὸ γένος τῶν Κράσσων, ἐξ ὧν ἔγιναν πολλοὶ Ὕπατοι κατὰ καιροὺς, ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τὸ ὑψηλότατον τοῦ Ποντίφηκος κατὰ τὸ 131 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου. ἔπειτα δὲ παραιτηθεὶς ἀπὸ αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἕτερός τις πρὸ αὐτοῦ δὲν ἔκαμε πώποτε, ἔλαβε τὴν στρατηγίαν, καὶ διέβη εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ τῆς στρατιᾶς κατὰ τοῦ Ἀριστονίκου. νικηθεὶς ὅμως εἰς μίαν μεγάλην μάχην, ἐλήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν, οἵτινες ἦσαν μισθοφόροι τοῦ Ἀριστονίκου. εἶτα παροξύνας εἰς ὀργὴν τὸν ἄγοντα στρατιώτην, ἐφονεύθη παρ' αὐτοῦ μὲ τὸ ξίφος, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐτάφη εἰς Σμύρνην.

Κύντος Μέκιος Σκαιβόλας ἀναβὰς εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας κατὰ τὸ 117 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ἐνίκησε τοὺς Δαλμάτας, καὶ ἐθριάμβευσε κατ' αὐτῶν μετὰ τοῦ συνυπάτου Καικιλίου Μετέλλου. ἔδειξε δὲ καὶ ἄλλα μεγάλα κατορθώματα ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ κατὰ τῶν Μάρσων. ἦτον δὲ καὶ νομικὸς θαυμασὸς, ὅσον καὶ στρατιωτικὸς, καὶ μάρτυς ὁ Κικέρων εἰς τοῦτο, ὅς τις μαθὼν τὰ δίκαια παρ' αὐτοῦ, ὁμιλεῖ ἐπαινετικῶς περὶ αὐτοῦ πολλαχῇ.

Digitized by Google

Κύντος Καικίλιος Μέτελλος· ὅρα ἀνωτέρω Κύντος Λύκιος.

Ἰυγύρθας υἱὸς τῦ Μανασσαβάλυ Βασιλέως τῆς Νυμιδίας, γεννηθεὶς μὲ χάρισμα εὐφυΐας ϗ κάλλυς, ἀνατραφεὶς δὲ εἰς τὸν οἶκον τῦ Μικίψα τῦ θείυ τυ. ὅς τις βλέπων τὴν φιλοτιμίαν αὐτῦ τὸν ἔσειλε μετάτινος δυνάμεως εἰς βοήθειαν τῦ Σκιπίωνος, ὅς τις ἐπολιόρκει τὸ τότε τὴν Νυμάγκυην, σοχαζόμενος, ὅτι δὲν θέλει ἐπισρέψῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐκσρατείαν. ἡπατήθη ὅμως εἰς τὰς ἐλπίδας τυ· καθότι ὁ Ἰυγύρθας, ἀνδρεῖος ϗ θαῤῥαλαῖος ὢν, ἔδειξε τὴν ἀρετήν τυ, ϗ ἀπέφυγε τὸν κίνδυνον. ἐντεῦθεν δὲ ὁ θεῖος αὐτῦ τὸν υἱοθέτησεν εἰς τὴν διαθήκην τυ μετὰ τῶν ἄλλων αὐτῦ δύο παίδων Ἀδερβάλυ ϗ Ἱεμψάλυ μὲ σκοπὸν νὰ ἀγαπήσῃ τέτυς, μεμνημένος τῦ πατρός των τὰς εὐεργεσίας. ἀλλ' ἐξηπατήθη ϗ εἰς αὐτό. καθότι ὁ ἀχάριτος ϗ προδότης Ἰυγύρθας ἐφόνευσε μὲν τὸν Ἱεμψάλην, ἐκήρυξε δὲ ϗ τὸν πόλεμον κατὰ τῦ Ἀδερβάλυ, ϗ τὸν ἐβίασε νὰ ἀποκλεισθῇ εἰς τὴν Κίρθην τὴν πρωτεύυσαν πόλιν τῦ θρόνυ, ϗ ἐντεῦθεν καταπιέσας αὐτὸν μὲ τὴν πεῖναν, τὸν ἠνάγκασε νὰ παραδοθῇ μὲ συμφωνίας. τὰς ὁποίας ὁ αὐτὸς παραβὰς, τὸν ἐφόνευσε μὲ τὰς πλέον σκληροτέρας βασάνυς· ὡς τόσον ὁ Ἀδερβάλης εἶχε καταφύγῃ εἰς τὲς Ῥωμαίυς, ζητῶν βοήθειαν παῤ αὐτῶν, ὁ χρυσὸς ὅμως τῦ Ἰυγύρθα ἔφραξε τὸ σόμα τῆς Γερυσίας, ϗ τῶν πεμπομένων σρατηγῶν κατ' αὐτῦ. ϗ ἐντεῦθεν ἔλεγεν ὁ Ἰυγύρθας, ὅτι ἡ Ῥώμη ῥᾴξα πωλεῖται, εὑρεθσα τὸν ὠνησόμενον. ὁ Καικι-

Digitized by Google

λιος Μέτελλος ὅμως πλέον γενναῖος ὢν, δὲν ἐδελεάθη μήτε ἀπὸ τὰς ὑποχέσεις αὐτῦ, μήτε ἀπὸ τὰ δῶρα, ἀλλὰ νικήσας αὐτὸν, τὸν ἐβίασε νὰ τρέξῃ νὰ εὕρῃ βοήθειαν ἔξω τῆς ἐπαρχίας τε εἰς τὺς Γετύλυς ϗ Μαύρυς. μετὰ δὲ τὸν Καικίλιον ἐξαπολεθήσαντες τὸν πόλεμον Μάριος ϗ Σύλλας, ὁμοίως εὐτύχησαν, ϗ ὁ Βόκχος ὁ Βασιλεὺς τῆς Μαυριτανίας παρέδοσε τὸν Ἰυγύρθαν, καίτοι πενθερὸς αὐτῦ ὢν, εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων κατὰ τὸ 106 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ. ϗ ἐντεῦθεν κομιθεὶς εἰς Ῥώμην αἰχμάλωτος, προπορευόμενος τῦ ἅρματος εἰς τὸν θρίαμβον τῦ Μαρίυ, ἀπεκλείσθη εἰς εἱρκτὴν, ὅπυ ἀπέθανεν ἀπὸ πεῖναν ϗ ἀπὸ νόσον μετὰ ἓξ ἡμέρας.

Ἀδερβάλης υἱὸς τῦ Μικίψα Βασιλέως τῆς Νυμιδίας νικηθεὶς παρὰ τῦ Ἰυγύρθα (ὅρα αὐτόθι ἀνωτέρω) ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τῶν Ῥωμαίων. ἡ δὲ Γερυσία διώρισε τὸν Ἀδερβάλην νὰ ἔχῃ τὴν κάτω Νυμιδίαν, τὸν δὲ Ἰυγύρθαν νὰ ἐξυσιάζῃ τὴν ἄνω. ἀλλ' ἔτος μὴ εὐχαριστύμενος εἰς τὸ μέρος, πολιορκεῖ τὴν πρωτεύυσαν τῦ Ἀδερβάλ Κίρθην, ϗ λαβὼν αὐτὴν, τὸν ἐφόνευσε κατὰ τὸ 113 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίου.

Μικίψας Βασιλεὺς τῶν Νυμιδῶν ἐν Ἀφρικῇ υἱὸς ἦν τῦ Μασινίσσα (ὅρα αὐτόθι) ὅς τις τὸν ἐπροτίμησεν ἀπὸ τὺς δύο ἑτέρυς υἱύς τε τὸν Μανασδραβάλην ϗ τὸν Γυλάσσαν. ὁ δὲ Μανασδραβάλης εἶχεν υἱὸν τὸν Ἰυγύρθαν, τὸν ὁποῖον ὁ θεῖος τε Μικίψας ἔξειλεν εἰς τὴν Ἱσπανίαν εἰς βοήθειαν τῶν

Digitized by Google

Ῥωμαίων. ὁ Μικίψας δὲ ἀποθανὼν κατὰ τὸ 120 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ, ἀφῆκε δύο υἱὸς Ἀδερβάλην, καὶ Ἱεμψάλην, τὸς ὁποίος φονεύσας ὁ Ἰυγύρθας, ἔλαβε το βασίλειον μόνος τῆς Νεμιδίας. ὅρα τὰ ἀνωτέρω.

Μάριος (Γάϊος) περίφημος στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων ἐκάθη ἑπτάκις Ὕπατος γεννηθεὶς ἐξ οἴκε ταπεινῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀρπίνης, καταγινόμενος ἐν τῇ νεότητί του εἰς τὴν γεωργικὴν τέχνην. ἔπειτα δὲ λαβὼν τὰ ὅπλα, ἐστράτευσεν ἐντεῦθεν νὰ τιμήσῃ τὸ γένος τε διὰ τῆς ἀρετῆς, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρῶτον στρατευόμενος ὑπὸ τὸν Σκιπίωνα τὸν Ἀφρικανόν. ὅς τις ἰδὼν τὴν πολεμικὴν αὐτῦ ἀρετὴν καὶ ἀνδρίαν, τὸν προβίβασεν εἰς τὰς πρώτας ἀξίας τῆς Ῥώμης. ἐντεῦθεν γενόμενος Ὕπατος, διέβη εἰς τὴν Ἀφρικὴν κατὰ τὸ 107 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ, ἐνίκησε τὸν Ἰυγύρθαν τὸν Βασιλέα τῆς Νεμιδίας, καὶ τὸν Βόκχον τὸν Βασιλέα τῆς Μαυριτανίας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐστάλη εἰς τὴν Προβένκιαν κατὰ τῶν Τευτώνων καὶ Ἄμβρων, ἔνθα λέγεσι νὰ ἐφόνευσεν εἰς δύο μάχας διακοσίας χιλιάδας ἐχθρῶν, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας ἔλαβεν αἰχμαλώτες. εἰς δὲ μνήμην τύτων ἐσήμωσεν ὁ νικητὴς μίαν πυραμίδα· τῆς ὁποίας τὰ θεμέλια φαίνονται ἔτι εἰς τὴν μεγάλην ὁδὸν τὴ Αἰξ καὶ τὴ ἁγίε Μαξιμίνε. αἱ δὲ γυναῖκας τῶν Τευτώνων βλέπεσαι, ὅτι ἔμειναν χωρὶς ὑπερασπιςῶν, ἔστειλαν εἰς τὸν Μάριον παρακαλῦσαι νὰ διατηρήσῃ τὴν τιμήν των καὶ τὴν ἐλευθερίαν των. τῦ δὲ Μαρίε βαρβαρικῶς καὶ ὠμῶς ἀποσταφέντος τὸ αἴτημα, ἀπελ-

Digitized by Google

πιωθεῖσαι ἐκεῖναι, ἐφονεύθησαν ἀφ' ἑαυτῶν ἡ αὐταὶ καὶ τὰ παιδία, διὰ νὰ προφθάσωσι τὴν φύλαξιν τῆς τιμῆς των. ὅθεν ὅταν εἰσῆλθεν ἐκεῖσε ὁ Μάριος, εὑρῆκε μόνον σωρὸς σωμάτων νεκρῶν. τὸ δὲ ἑπόμενον ἔτος 108 πρὸ τῦ σώτηρίυ κατεπολέμησεν αὖθις τὸς Κίμβρυς, φονεύσας ἐξ αὐτῶν, ὡς λέγυσιν, ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ ἑξήκοντα χιλιάδας λαβὼν αἰχμαλώτυς. εἰς δὲ τὴν ἕκτην ὑπατείαν κατὰ τὸ 100 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ εἶχε τὸν Σύλλαν ἀντίζηλον καὶ ἐχθρὸν ἑνταυτῷ· ἐλθὼν δὲ ὁ Σύλλας κατ' αὐτῦ εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ δυνάμεως, τὸν ἐβίασε νὰ κρυφθῇ εἰς τὰ ἕλη τῆς Μιντέρνης ἐν τῇ Καμπανίᾳ. ἔνθα στρατιώτης τις διὰ νὰ λάβῃ τὸ ὑποχρεωθὲν βραβεῖον παρὰ τῦ Σύλλυ, ἔρχεται νὰ κόψῃ τὴν κεφαλήν τυ. ἀλλὰ τὸ ἄγριον εἶδος τῦ Μαρίυ τὸν ἐβίασεν εἰς φόβον, ὥστε ἔπεσον τὰ ὅπλα ἀπὸ τὰς χεῖρας τυ. ἐντεῦθεν λοιπὸν οἱ Μιντερνῆνοι ἰδόντες τὸ παράδοξον, ἔδοσαν εἰς αὐτὸν ἓν πλοῖον μικρὸν νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ὅπ ἐκεῖ εὗρε τὸν υἱόν τυ περὶ τὴν τοτὲ οὖσαν Καρχηδόνα. ἔνθα εὗρεν ὀλίγην παρηγορίαν εἰς τὰ ἐρείπεια μιᾶς πόλεως εὐτυχοῦς τοτὲ οὔσης, τότε δὲ ἀπολαβέσης τὰ ἀριστερὰ συμβάντα τῆς τύχης, καθὼς ἡ αὐτός. ἀλλ' εὐθὺς ἄλλος φόβος διάδοχος τὸν ταράττει. ἐπειδὴ ὁ ἔπαρχος τῆς Οὐτίκας (Utique) δελεασθεὶς χρήμασι παρὰ τῦ Σύλλυ, ἀπεφάσισε νὰ τὸν φονεύσῃ. ὁ δὲ Μάριος ἀφ' ὅ ἀπέφυγε τὸς πολλὸς τότες κινδύνυς, ἐπροσκαλέσθη αὖθις εἰς τὴν Ῥώμην παρὰ τῦ Κορνηλίυ Κίννα. ὅς πως στρωθεὶς παρὰ τῆς Γερυσίας τὴν ὑπατείαν, ἠθέλησε νὰ ἐπι-

Digitized by Google

φέρῃ ἐκδίκησιν, κινῶν τὸς λεγεῶνας εἰς ἀποστασίαν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῦ Μαρίυ. ἐντεῦθεν λοιπὸν πολιορκεῖται ἡ Ρ῾ώμη, ᾗ βιάζεται νὰ ἀνοίξῃ τὰς πύλας εἰς τὸν δυνατώτερον· εἰσελθὼν δὲ ὁ Κίννας ὡς θριαμβευτὴς, ἀνέγνωσε τὸ ψήφισμα τῆς καθόδυ τῦ Μαρίυ. ᾗ ἐντεῦθεν ἄρχισε νὰ τρέχῃ τὸ ἐμφύλιον αἷμα ποταμιδὸν πέρι τὸν ἐκδικητικώτατον αὐτὸν νικητὴν, καθότι ἐφόνευον πάντας, ὅσοι ἤρχοντο πρὸς χαιρετισμόν τυ, ἀπὸ συνθήματος. ᾗ ἐντεῦθεν ἡ ὠμότης ᾗ βαρβαρότης τότε τῦ γέροντος διέφθειρε τὸς πλέον λαμπρὸς Σενάτωρας, ἥρπασαν δὲ ἅμα ᾗ τὰς περιυσίας αὐτῶν. οἱ δὲ δορυφόροι τῦ Μαρίυ, ἐκλελεγμένοι οἱ πλέον σκληροὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰταλίᾳ, ἔρθασαν εἰς τοιαύτας ὑπερβολὰς τῆς ὠμότητος, ὥσε ἔσπευδον νὰ ἐξολοθρεύσωσι τὴν εὐγένειαν ῥιζιδὸν, ἐπιπίπτοντες διὰ νυκτὸς εἰς αὐτὲς, ᾗ φονεύοντες χωρὶς οἶκτον. μετὰ δὲ τῦτο γίνεται ὁ Κίννας Τ῾ πατος μετὰ τῦ Μαρίυ τὸ ἑπόμενον ἔτος. ᾗ αὕτη ἦτον η ἑβδόμη ὑπατεία τῦ Μαρίυ, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπρόφθασε νὰ χαρῇ περαιτέρω τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν. καθότι νοσήσας ἀπὸ πολυπαθίαν, ἀπέθανε κατὰ τὸ 86 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ. ἔτος λοιπὸν ὁ Μάριος ἀνατραφεὶς μεταξὺ ἀγροίκων ᾗ γεωργῶν, ἐφύλαττεν ἀεὶ τινὰ χαρακτῆρα θηριώδη ᾗ ἄγριον, ἔχων εἶδος σοβαρὸν, ᾗ φωνὴν τραχεῖαν ᾗ βαρεῖαν, βλέμμα θηριῶδες ᾗ τρομερόν. εἰς δὲ τὸς πολέμυς ἐσάθη μίγας ᾗ ἀναγκαῖος ὡς τοιῦτος εἰς τὴν πατρίδα, ἐν ᾧ ἐπαπειλεῖτο ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τοσέτων βαρβάρων ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. ἀφ᾽ ἧ ὅμως δὲν ἐσάλη κατὰ

Digitized by Google

τῶν Κίμβρων καὶ τῶν Τευτόνων, ἔμεινε πάντοτε ἰδιώτης, πάντοτε ὅμως σκληρὸς, καὶ πλημμὴ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ πατρίδος, ἔχων τὸ αὐστηρὸν καὶ σκυθρωπὸν ἐκ τῆς ἀγροίκου ἀνατροφῆς, τὸ δὲ ἐπίπονον καὶ ἀνάργυρον ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἐξουσίας. ὥστε αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ προσηκόντως νομίζονται, ὅτι ἔλαβον τὴν ἀρχήν των ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων αὐτοῦ.

Μάριος δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ εἰρημένου εἶχε τὸν αὐτὸν σκληρὸν καὶ ὠμὸν χαρακτῆρα τοῦ ἰδίου πατρός. ὅς τις ἀφ' οὗ ἤρπασε τὴν ὑπατείαν εἰς τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας κατὰ τὸ 82 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ἐπολιόρκησε τὴν Γερουσίαν, ἥτις ἐναντιοῦτο εἰς τὰ κακά του ἐπιχειρήματα, καὶ διέφθειρε πάντας, ὅσους ἐνόμιζεν ἐναντίους του. νικηθεὶς δὲ μετὰ ταῦτα παρὰ τοῦ Σύλλα, κατέφυγεν εἰς τὴν Πραίνεστον, ἔνθα ἐξ ἀπελπισίας καὶ ἐφονεύθη.

Κόϊντος Λουτάτιος Κατοῦλος Ὕπατος τῶν Ῥωμαίων κατὰ τὸ 102 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ἐνίκησε τοὺς Κίμβρους ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ Μαρίου τοῦ συνυπάτου. (ὅρα ἀνωτέρω Μάριος) μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Σύλλα ὁ Κατοῦλος ἤθελε νὰ βασιλεύσῃ τοὺς λεγεῶνας εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν ὁ Δικτάτωρ τοὺς εἶχε δώσῃ, ὁ δὲ Λέπιδος ἐξ ἐναντίας ἔλεγε νὰ δοθῇ ἐπίσω εἰς τοὺς πρώτους κυρίους αὐτῆς. ἐντεῦθεν λοιπὸν γενομένης φιλονεικείας, καὶ ὁ Κατοῦλος ἰσχυρογνωμῶν ἐν πάσει πολιτικῇ, διήγειρε πολλοὺς εἰς ἔχθραν, καὶ ὕστως ἐχάθη δυσυχῶς εἰς ἐμφύλιον πόλεμον.

Digitized by Google

Καίσαρ (Γάϊος Ἰούλιος Καίσαρ) γεννηθεὶς εἰς Ῥώμην κατὰ τὸ 98 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου ἐκ γένους λαμπροῦ, ἤνοιξε τὸν δρόμον εἰς τὸ νὰ φθάσῃ εἰς τὰ μέγιστα ἀξιώματα μὲ τὴν ἀρετὴν τῆς εὐγλωττίας καὶ τῆς ἐμπειρίας τῶν ὅπλων. ὁ Τύραννος Σύλλας προνοήσας αὐτοῦ τὴν δραστήριον φύσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ὅτι θέλει περάσῃ τὸν Μάριον, ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ, κωλυθεὶς ὅμως ὑπὸ τῶν φίλων του, ἐχάρισε τὴν ζωήν του, εἰπὼν ταῦτα, ὅτος ὁ ἀνὴρ καταλύσει τὴν δημοκρατίαν. ὁ δὲ Κάτων, ὅς τις τὸν ἐγνώριζε πολλὰ καλὰ, εἶπεν ἔτω περὶ αὐτοῦ. οὗτος καταγίνεται μετὰ σπουδῆς καὶ μελέτης προσεκτικῆς καταλύσαι τὴν δημοκρατίαν. ὁ Καίσαρ λοιπὸν νέος ἔτι ὢν ἔπλευσεν εἰς τὴν Ῥόδον νὰ διδαχθῇ τὴν Ῥητορικὴν παρὰ τοῦ Ἀπολλωνίου, ὑπέπεσεν ὅμως ἐν τῷ πλῷ εἰς λῃσὰς, οἵτινες ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ εἴκοσι τάλαντα λύτρον, αὐτὸς δὲ ἀκούσας ταῦτα ἄρχισε νὰ γελᾷ περὶ αὐτῶν, ὡς ἀγνοούντων, ὁποίον ἄνδρα ἔχουσιν εἰς τὰς χεῖρας των, καὶ ἐντεῦθεν ἀντὶ τῶν εἴκοσι ζητηθέντων, ὑπεχρέωσε αὐτοὺς πεντήκοντα τάλαντα. ἔμεινεν ὡς τόσον τριάκοντα ἡμέρας ὑπ' αὐτοῖς, ἀτάραχος εἰς τὴν τύχην, καταφρονῶν ἐκείνους τοσοῦτον, ὥστε ὅταν ἔμελλε νὰ κοιμηθῇ, τοὺς ἐπρόσταζε νὰ μὴ κάμνουν θόρυβον, καὶ τέλος πάντων τοὺς ἀπειλοῦσε νὰ τοὺς σαυρώσῃ· τὸ ὁποῖον ἐξέλαβον οἱ λῃσαὶ ὡς ἀνόητον κάυχησιν τῆς νεότητος. τέως δ' ἓν ἀναλαβὼν τὴν ἐλευθερίαν, ἑτοιμάζει ὀλίγα μικρὰ πλοιάρια ἐκ τοῦ παραχρῆμα, καὶ ἐπιπίπτει εἰς τοὺς λῃσὰς ἐξαπίνης, ἐν ᾧ ἦσαν ἀνύποπτοι

Digitized by Google

ἐπὶ τῆς ἀγκύρας, ᾗ συλλαβὼν αὐτὸς, ἐπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσιν, κρεμάσας ἐν τῷ σαυρῷ. ἔδειξε δὲ τὴν ἀνδρίαν πρῶτον εἰς τὴν Ἀσίαν ὑπὸ τὸν Θέρμον, τὸν ἔπαρχον, ὅς τις τὸν ἔσειλε πρὸς τὸν Νικομήδην τὸν Βασιλέα τῆς Βιθυνίας, εἰς τὸν ὁποῖον, ὡς λέγουσιν, ἐδόθη εἰς ἀσωτείας. ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ῥώμην ἔδειξε τὴν εὐγλωττίαν κατὰ τοῦ Δολαβέλλα, ἐπεὶ ἠκατηγορεῖτο, ὅτι ἐσφετέρισεν ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων. αὐξάνων δὲ κατ' ὀλίγον ἐν ὑπολήψει, ἔλαβε πρῶτον τὸ ἀξίωμα τῆς χιλιαρχίας, ἔπειτα δὲ τοῦ θησαυροφύλακος, ᾗ τρίτον τοῦ Αἰδιλικίου, ᾗ ἐκ τούτου τοῦ μεγίστου Ποντίφηκος, ᾗ μετὰ τοῦτο τῇ Ἐπάρχου εἰς τὴν Ἱσπανίαν. ἔνθα ἐλθὼν εἰς Κάδιξ, ᾗ ἰδὼν ἀνδριάντα τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἶπε περιῤῥεόμενος ἀπὸ δάκρυα, ἐν τῇ ἐμῇ ἡλικίᾳ νῦν πάσης γῆς ἐκράτησεν ἔτος, ἐμοὶ δ' οὐδὲν ἔτι πέπρακται εἰς μνήμην ἀνθρώποις! αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἐπιθυμία τῆς δόξης ἠνωμένη μὲ τὰς ἀρετάς του, ᾗ βοηθουμένη ἀπὸ τὴν τύχην, τὸν ἔφερε κατ' ὀλίγον εἰς τὸ μοναρχεῖν. λέγουσι δὲ νὰ εἶπεν, ὅτι εὐχαριστεῖτο νὰ εἶναι πρῶτος εἰς ἓν χωρίον μικρὸν μᾶλλον, ἢ δεύτερος εἰς τὴν Ῥώμην. ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐζήτησε θρίαμβον ᾗ τὴν ὑπατείαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε κατὰ τὸ 59 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου μετὰ τοῦ Βιβύλου, τὸν ὁποῖον ἐβίασε νὰ παραιτηθῇ εὐθὺς αὐτὸ τὸ ἀξίωμα· ᾗ ὕστως ὁ Φιλόδοξος Καίσαρ εἶχε μόνος τὴν διοίκησιν μιᾶς δημοκρατείας, ἥτις ἔδιδε νόμους σχεδὸν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. οἱ δὲ εὐφυεῖς Ῥωμαῖοι αὐτὶ νὰ ταραχθῶσιν εἰς τὸ γενόμενον, ἀσείζον-

Digitized by Google

το, ἢ ἀντὶ νὰ γράψωσι τὸ ἔτος εἰς τὰ γράμματά των ὕτως, ἐπὶ τῆς ὑπατείας Καίσαρος καὶ Βιβύλε, αὐτοὶ ἔγραφον, ἐπὶ τῆς ὑπατείας Γ'ελίυ ἢ Καίσαρος, περιήρχετο δὲ ἐντ' αυτῷ ἢ ἓν δίςιχον τοιῦτον

„Non Bibulo quicquam nuper, sed Caisare factum est;
„Nam Bibulo fieri consule nil memini."

αὐτὸς ἐνώθη μετὰ Πομπηΐε ἢ Κράσσε μεθ' ὅρκε ἢ ἀπακατέςησε τὸ λεγόμενον Τριάνδρον. ὁ δὲ Κάτων ἰδὼν τὸ τραῦμα αὐτὸ τῆς πολιτείας, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ τὸ ἰατρεύσῃ, ἐφώναξεν ὕτως, ἡμεῖς ἔχομεν δεσπότας, ἡ δημοκρατία ἐξέπνευσεν. κατορθώσαντος δὲ τῦτο τῦ Καίσαρος, ἔκλιναν πάντα εἰς τὴν θέλησίν τε, ἢ εἰς τὴν βίαν, ἔξω μόνον ὁ Κάτων. ἐντεῦθεν δὲ εἵλκυσε τὴν εὔνοιαν τῶν εὐγενῶν τῶν λεγομένων Ἱππέων μὲ τὴν δόσιν μέρες τῶν φόρων, ὡσαύτως δὲ ἐκέρδησε ἢ τῶν ξένων τὴν εὔνοιαν, κηρύξας αὐτὲς φίλες ἢ συμμάχες Ῥωμαίων. ἔπειτα ἀπεμάκρυνεν ἐκ τῆς πόλεως τὸν Κικέρωνα ἢ τὸν Κάτωνα τὲς δύο μόνες ὑπερασπισὰς τῆς ἐλευθερίας. γενομένων δὲ Ὑπάτων τὸ ἑπόμενον ἔτος τῶν φίλωντε, ἔλαβεν αὐτὸς νὰ γένῃ ἔπαρχος εἰς τὲς Γάλλες, πρὸς τὲς ὁποίες ὑπάγων, ἐχημάτιζεν ἀεὶ τὲς μεγάλες σκοπὲς, νὰ ὑποτάξῃ δηλονότι πρῶτον αὐτὲς, ἢ ἐντεῦθεν νὰ ἐπισρέψῃ τὰ ὅπλα κατὰ τῆς δημοκρατίας, ὥςε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ῥώμην δεσποτικῶς μετὰ ὅπλα εἰς χεῖρας. ἄρχισε λοιπὸν

Digitized by Google

πρῶτον ἀπὸ τὲς Ἑλβετὲς, τὲς ὁποίες νικήσας, διέβη κατὰ τῶν Γερμανῶν ϗ Βελγίων. τῶν ὁποίων κατακόψας τὴν στρατιὰν, ἐκτύπησεν εὐθὺς τὲς Νερβίες, ϗ σχεδὸν ὑπέταξεν ὅλα τὰ ἔθνη τῶν Γάλλων. ἡ δὲ ἔκβασις τέτων ἐνεδυνάμωσε μᾶλλον τὴν τριανδρίαν μεταξὺ αὐτῦ ϗ τῦ Κράσσε ϗ τῦ Πομπηίε. οἵτινες, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶσιν, ἐγίνοντο τὸ ὄργανον τῆς εὐτυχίας τῦ συντρόφε τες, ϗ τῆς ἰδίας ἀπωλείας. καθότι εἶχον ἓν ἄρθρον ἐν τοῖς ἄλλοις τῆς πρὸς ἀλλήλες συμφωνίας νὰ δοθῇ ἡ διοίκησις τῶν Γάλλων εἰς τὸν Καίσαρα ἔτι εἰς πενταετίαν, μὲ τὴν ἀξίαν τῦ Ἀνθυπάτε. ἐντεῦθεν δὲ νέα ἀνδραγαθήματα ϗ νίκαι εἰς τὲς Γάλλες, εἰς τὲς Γερμανὲς, ϗ εἰς τὴν μεγάλην Βρετανίαν τὸν ἐκάλυψαν αὖθις μὲ ἄπειρον δόξαν, ϗ ἀνεκαίνισαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἤυξησαν τὰς ἐλπίδας τε εἰς τὴν δεσποτίαν τῆς Ῥώμης. ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁ Πομπήϊος ἄρχισε νὰ μακρύνηται ἀπ' αὐτῦ, ϗ εὑρὼν βοήθειαν τῶν συμπολιτῶν τε τὴν εὔνοιαν, ἐξέδωκεν ἕνα ψήφισμα ἐναντίον τῦ Καίσαρος. πρὸς τὸ ὁποῖον ἐναντιωθεὶς ὁ Ἀντώνιος, δήμαρχος ὢν τὸ τότε, ϗ μηδὲν κατορθώσας, ἔφυγεν ἐκ τῆς Ῥώμης. ἐκτότε λοιπὸν ὁ Καίσαρ, ἔχων ἤδη ἕνα μόνον λεγεῶνα εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀρχίζει μὲ τέτον νὰ κινῆται κατὰ τῆς Ῥώμης μὲ πρόφασιν εὔλογον, ὡς δῆθεν ἀναξιοπαθῶν, νὰ ὑπερασπισθῇ τὸ δίκαιον τῆς πολιτείας, τὸ ὁποῖον κατεπατήθη δῆθεν εἰς τῦ Ἀντωνίε τὸ πρόσωπον. ὅθεν ἔρχεται κρυφίως ὡς πρὸς τὸ Ῥιμίνιον, διαπερᾷ

Digitized by Google

τὸν Ῥοβίκωνα, καὶ ἐνταῦθα ἴσαται πρὸς ὀλίγον εἰς τὰς ὄχθας τούτου τοῦ ποταμοῦ. ἐπειδὴ τὸ νὰ διαπεράσῃ τοῦτο μὲ ἕνα στρατὸν, ὅς τις ὑπέταξε μὲν τοὺς Γάλλους, κατεφόβησε δὲ τοὺς Γερμανοὺς, καὶ κατεπολέμησε τοὺς Βρεταννοὺς, τοῦτο ἐδόκει, ὅτι ἐσήκωνε τὴν σημαίαν τῆς ἀποστασίας· ἐνταῦθα λοιπὸν ἡ τύχη τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας ἐταλαντεύετο ὡς ἐπὶ τριτάνης μὲ τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Καίσαρος· καὶ εὐθὺς αὐτὴ ἡ φιλοδοξία λαβοῦσα περισσοτέραν ῥοπὴν, ἐπεκράτησε, καὶ καθείλκυσεν εἰς τὸν Καίσαρα τὸ Ῥιμίνιον, τὸ Πέσαρον, τὸν Ἀγκῶνα, τὸ Ἄρεκον, τὸ Ὄσιμον, τὸ Ἀσκόλιον καὶ τὰ λοιπά. ἐντεῦθεν πολιτευόμενος μετὰ φρονήσεως καὶ μετριοφροσύνης, ἔσειλεν εἰς τὴν Ῥώμην τοσότητας ἀργυρίου πρὸς διαφθορὰν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ δυνατῶν· ὅθεν ἐλέγετο ὁ ἀληθὴς λόγος ἐκεῖνος, Καίσαρ τῷ σιδήρῳ τῆς Ῥώμης Γάλλων ἐκράτησε, τῷ δὲ χρυσίῳ τῶν Γάλλων Ῥώμην ὑπέταξεν. ἐντεῦθεν λοιπὸν ἔχων τὴν εὔνοιαν τοῦ στρατοῦ, καὶ τῆ Πομπηΐῳ μάλιστα διαπεράσαντος εἰς τὴν Ἤπειρον, ἔρχεται εἰς τὴν Ἰταλίαν ὡς νικητὴς καὶ δεσπότης, καὶ ἡ Ῥώμη εὐθὺς ἔχασε τὰς αἰσθήσεις τῆς δυναμεώς της. εἰσελθὼν δὲ ὁ Καίσαρ εἰς αὐτὴν, ζητεῖ νὰ ἔχῃ τὸν θησαυρόν. ὁ δὲ δήμαρχος Μέτελλος μὲ πατριωτικὸν ἐνθουσιασμὸν ἀνθίσταται εἰς τὸ ζήτημα. ἀλλ' ὁ Καίσαρ ὁμιλῶν ἐκ τοῦ κρείττονος, τὸν ἠπείλησε θάνατον ἐν τῷ ἅμα, λέγων ἔτως, ἀγνοεῖς, ὡς ἔοικε, ὦ νέε, ὡς ῥᾷον μοι ἐστὶ ποιεῖν, ἢ εἰπεῖν. τοῦτο λοιπὸν ἀκούσας ὁ Μέτελλος, ἐξετέλεσε μετ' ἄκρας ὑποταγῆς τὰς προσαγὰς τοῦ ἰσχυροῦ. ὁ δὲ Πομπήϊος

λαβὼν τὴν στρατηγίαν τῆς δημοκρατίας, ἐτραβήθη περὶ τὰς ἐσχατιὰς τῆς Ἰταλίας μὲ ἕνα στρατὸν ὀλίγον ἐξησκημένον· οἱ δὲ ὑποστράτηγοι αὐτοῦ ἦσαν εἰς διαφόρους ἐπαρχίας· ὅθεν ὁ Καίσαρ κινέμενος κατ' αὐτῶν, ἔλεγεν, ὅτι ὑπάγει νὰ κτυπήσῃ ἕνα στρατὸν χωρὶς στρατηγὸν, καὶ ἐντεῦθεν νὰ ἐπιστρέψῃ νὰ κτυπήσῃ τὸν στρατηγὸν χωρὶς στρατιάν· εἰς ὅλας ὅμως τὰς ἐκστρατείας ἦτος ὁ μέγας ἀνὴρ προσπαθοῦσε νὰ ἐξαρτήσῃ πάντας ἀφ' ἑαυτοῦ μὲ τὰς εὐεργεσίας μᾶλλον, παρὰ νὰ τὸς ὑποτάξῃ μὲ τῶν ὅπλων τὴν δύναμιν· ὅθεν Δομίτιός τις, μὴ δυνάμενος νὰ διασώσῃ τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ χωρίον, καὶ ἀπελπισθεὶς, ἐζήτησε παρὰ τοῦ δήλεως (ὅστις ἔτυχε νὰ εἶναι ἰατρὸς) φάρμακον, καὶ ἤτις νὰ δώσῃ τέλος τοῦ βίου· ὁ δὲ δῆλος τὸν δίδει ἕνα ἐμετικὸν ἀντὶ τοῦ φαρμάκου· ἀλλὰ μόλις ἔφθασεν εἰς τὸν στόμαχον, καὶ ὁ Δομίτιος ἔμαθε τὴν ἐπιείκειαν, τὴν ὁποίαν ἐμεταχειρίζετο ὁ νικητὴς πρὸς τοὺς ἡττημένους· καὶ ἐντεῦθεν ἄρχισε νὰ μετανοῇ καὶ νὰ κλαίῃ τὴν δυσυχίαν του· ἀλλ' ὁ ἰατρὸς τὸν ἐπαρηγόρησε παρευθὺς, βεβαιώσας αὐτὸν, ὅτι τὸ ποτὸν δὲν εἶναι θανάσιμον, εἰμὴ μόνον πρόξενον ἀποκαρώματος μέχρι τινὸς· ταῦτα ἀκούσας ὁ Δομίτιος, ἔδραμε πρὸς τὸν Καίσαρα, καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἔλαβε τὴν ἐλευθερίαν του· ὁ δὲ Καίσαρ καταπαύσας τὰς σάσεις εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ εἰς τὴν Ῥώμην μὲ τὴν ἀρετὴν τῆς γλυκύτητος ἅμα καὶ σταθερότητος, ἔτρεξεν εὐθὺς πρὸς τὴν Ἱσπανίαν· καὶ πολιορκήσας τὴν Μαρσίλλειαν καθ' ὁδὸν, ἀφῆκεν εἰς τὸν Τρεβώνιον αὐτὴν τὴν φροντίδα, αὐτὸς δὲ ἤρχετο εἰς τὴν

Digitized by Google

Ἱσπανίαν νὰ κτυπήσῃ τὸν Πετρήϊον, Ἀφράνιον, καὶ τὸν Βάῤῥωνα τὸς στρατηγὸς τῦ Πομπηΐε· ἐντεῦθεν δὲ ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ λαβὼν τὸ ἀξίωμα τῦ Δικτάτωρος, εἵλκυσε πρὸς ἑαυτὸν τὸς καταλαλῦντας, ἔφερεν ὀπίσω τὸς ἐξωρισμένος, ἀποκατέστησε τὸς παῖδας αὐτοῖς, ἐξιλέωσε τὸς ἐχθρός τε μὲ τὴν ἐπιείκειαν, καὶ ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος· ἐντεῦθεν δὲ καταλιπὼν τὴν Ἰταλίαν, διαπερᾷ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ κυριεύει ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἠπείρε, κατακολεμήσας τὸν Πομπήϊον εἰς διαφόρυς μάχας, ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ, ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ, ἐν τῇ Μακεδονίᾳ, καὶ ἔσβυσεν αὐτὸν παντελῶς· ὅθεν ἔλεγε πρὸς τὸς στρατιώτας. ἴδετε ὅσον δόξης ἐρῶμεν· τὸ δὲ στράτευμα τῦ Πομπηΐε διεφθάρη ὁλόκληρον εἰς τὴν ἐν Φερσάλοις μάχην κατὰ τὸ 48 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε· καὶ ὐδεὶς πλέον ἀμφίβαλλεν, ὅτι αὐτὴ ἡ ἡμέρα, ὑποτάξασα τὴν Ῥώμην εἰς τὴν δύναμιν τῦ Καίσαρος, δὲν τὸν ἔκαμε καὶ τῆς οἰκυμένης δεσπότην· μαθὼν δὲ ὁ Καίσαρ πρὸ τῆς μάχης αὐτῆς, ὅτι οἱ ἱππεῖς τῦ Πομπηΐε εἶναι εὔμορφοι, ἐπρόσαξε τὸς στρατιώτας νὰ τὸς κτυπῶν εἰς τὰ πρόσωπα· τότε δὲ γενομένε, ἔτρεψαν ἐκεῖνοι τὰ νῶτα διὰ νὰ φυλάξων τὰ πρόσωπα, ὥστε ἑπτὰ χιλιάδες ἐξ αὐτῶν ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ὑπὸ ἓξ λόχων τῦ Καίσαρος· καὶ ὅτως ἐκ μὲν τῦ Πομπηΐε ἐφονεύθησαν πεντακαίδεκα χιλιάδες, ἐκ δὲ τῦ Καίσαρος μόλις χίλιοι διακόσιοι· μετὰ τῦτο δὲ ἡ ἐπιείκεια καὶ γλυκύτης τῦ νικητῦ εἵλκυσεν ἕνα πλῆθος στρατιωτῶν νὰ ἔλθωσιν ὑποκάτω εἰς τὰς σημαίας τε· ὃ

Digitized by Google

δὲ Πομπηΐας ἀπελπισθεὶς, κατέφυγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἔνθα ἔγινε θυσία τῆς βαρβαρότητος (ὅρα Πομπήϊος.) τὸν ἱππέα κλαύσας ὁ Καισαρ ὡς μέγαν ἄνθρωπον, ᾠκοδόμησεν αὐτῷ ἐν μνημεῖον μεγαλοπρεπὲς· ἐντεῦθεν διαβὰς εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐνίκησε τὸν Πτολεμαῖον, καὶ κυριεύσας τὸ Βασιλειον, τὸ ἀφῆκεν εἰς τὴν πολυθρύλλητον Κλεοπάτραν, ἐξ ἧς ἐγέννησεν υἱὸν ὀνομασθέντα Καισαρίωνα· ἐκ τότε δὲ περάσας κατὰ τὸ Φαρνάκη τὸ Βασιλέως τὸ Πόντου, τὸν ἐνίκησε, καὶ ὁπόλεμος διήρκησε μίαν μόνην ἡμέραν· ὅθεν εἶπεν ὁ Καισαρ (veni, vidi, vici,) ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα. ἐντεῦθεν δὲ παραχρῆμα διέβη εἰς την Ἰταλίαν, καὶ ἡ ταχύτης ἅμα μετὰ τῆς νίκης ἀκολουθήσασα, ἐξέπληξε τὸς ἀκέοντας· ἐλθὼν δὲ εἰς Ῥώμην, καὶ παραμείνας μικρὸν, διέβη εὐθὺς εἰς τὴν Ἀφρικὴν διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν Ἰόβαν καὶ τὸν Σκιπίωνα, καὶ ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ τὸς υἱὸς τὸ Πομπηΐου· καὶ εὐθὺς ἐφάνη αὖθις εἰς τὴν Ῥώμην θριαμβεύων πέντε ἡμέρας ἐξῆς κατὰ τῶν Γάλλων, κατὰ τῶν Αἰγυπτίων, κατὰ τῶν Ποντικῶν, κατὰ τῶν Ἀφρων, κατὰ τὰ τῶν Ἱσπανῶν· καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τὸ Δικτάτωρος διὰ βίου, ἡ δὲ δημοκρατία ἐξέπνευσεν ἤδη, καὶ ἡ Ῥώμη ἔχε τὸν δεσπότην ὑπὸ τὸ ὄνομα τὸ Ἰμπεράτορος· ἡ δὲ Γερουσία ἐψήφισε νὰ φορέσῃ τὴν φαλακρὰν κεφαλήν τὸ μὲ ἕνα στέφανον δάφνης· εἰς τοιαύτην λοιπὸν ἀκμὴν ὢν τῆς δόξης, ἤθελεν ἔτι νὰ τὴν αὐξήσῃ, καλλωπίζων τὴν Ῥώμην μὲ νέα κτίρια τάχιστα ὠφέλιμα, ὅσον καὶ ἡδονικὰ, κατασκευάζων ἕνα λιμένα εἰς τὰς ἐκβολὰς τὸ Τιβέρεως ἄξιον νὰ

Digitized by Google

δέχηται τὰ πλέον μεγαλήτερα πλοῖα, ϗ ἀποξηραίνων τὰ τῶν Πωντίνων (de pontins) ἕλη, ἐξ ὧν προήρχετο νόσος εἰς ἓν μέρος τῆ Λατίῃ, ϗ διακόπτων τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθε, διὰ νὰ ἑνώσῃ τὸ Αἰγαῖον μὲ τὸ Ἰόνιον πέλαγος, ἐπιδιορθώνων τὰς νόμους ἐπὶ τὸ βέλτιον, ἐπισυναθροίζων βιβλιοθήκας εἰς τὸ δημόσιον· αὐτὸς δὲ κατέσησε ϗ τὸ καλυνδάριον τῶν Ῥωμαίων μεταμόρφωσεν παρὰ τῆ σοφῆ ἀρχονόμῃ Σωσιγένες, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἔφερεν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας διὰ νὰ κανονίσῃ τὸ ἔτος κατὰ τῆ ἡλίε τὴν κίνησιν· ὅθεν ἔλεγεν ὁ Κικέρων περὶ τύτε, ὅτι ὁ ἐρανὸς μετεβλήθη κατὰ τὴν θέλησιν τῆ Καίσαρος· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ προσθέσῃ ἔτι, ὅτι καὶ ἡγῆ ὁμοίως· ταύτας λοιπὸν τὰς εὐεργεσίας βλέποντες οἱ Σενάτωρες, ἠθέλησαν, ὡς λέγυσι, νὰ προσφέρωσιν εἰς αὐτὸν τὸ διάδημα τῆ Βασιλέως ἐπάνω πάσης τῆς ἐπικρατείας, πλὴν τῆς Ἰταλίας· ἀλλ' ὁ Βρῦτος ϗ Κάσσιος φθάσαντες τὸν ἐφόνευσαν ἐν μέσῳ τῆς Γερυσίας κατὰ τὸ 43 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίε ἐν ἡλικίᾳ 56 ἐτῶν· εἶπον δὲ πολλὰ περὶ τῆς τύχης τῆ Καίσαρος, αὐτὸς ὅμως ὁ μέγας ϗ θαυμάσιος ἄνθρωπος εἶχε πολλὰς ϗ μεγάλας ἀρετὰς χωρὶς ἑδενὸς ἐλαττώματος· καθότι ϗ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων δῆθεν ἐλαττωμάτων ἐπήγαζον ἀρεταὶ, ὥσε ὁποῖον σρατὸν ἢ δυνατὸν ἢ ἀδύνατον εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξυσίαντε, δύσκολον ἦτον νὰ μὴ νικήσῃ· ϗ ὁποῖον λαὸν ἢ πεπαιδευμένον, ἢ ἀπαίδευτον, δύσκολον ἦτον νὰ μὴ τὸν δισκήσῃ μετ' εὐκολίας, ἔχων πνεῦμα ϗ εὐφυΐαν μεγάλην, εὐγλωττίαν καθαρὰν, ϗ περίτρανον, ἐπίσης ἐπιτηδείαν εἰς

τὸν αὐτὸν καιρὸν νὰ κερδήσῃ τὴν εὔνοιαν ϗ καρδίαν μιᾶς γυναικὸς, ϗ νὰ ἀνάψῃ τὴν ψυχὴν εἰς ἀνδρίαν ἑνὸς στρατιώτου, μίαν δραστηριότητα ἔξοχον εἰς τὸ νὰ γεννᾷ τοὺς πλέον μεγάλους σκοποὺς τοῦ, μίαν ἐνέργειαν ἀκατάπονητον εἰς τὸ νὰ τοὺς ἐξακολουθῇ εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, ϗ μίαν χάριν ὑπέροχον νὰ τοὺς φέρῃ εἰς ἔκβασιν, μίαν ἀνδρίαν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεστάσσοντο πάντα, ϗ μίαν ἐπιείκειαν εἰς τὴν ὁποίαν αἰχμαλωτίζονται ϗ τῶν ἐχθρῶν αἱ καρδίαι (ἴδε Κατέλος.) μαθὼν δὲ τὸν θάνατον τοῦ Κάτωνος ἐφώναξεν ὕστερος· ὦ Κάτων, φθονῶ σοι τῆς δόξης! εἶγε καὶ σὺ ἐφθόνησας τῆς ἐμῆς, ἥτις ἂν εἴη, εἶπερ ἦν μοι σὲ σώζειν· μία τοιαύτη γλυκύτης ἐπήγαζε, τόσον ἐκ τῆς πολιτικῆς ἠθικῆς, ὅσον ϗ ἐκ τοῦ φυσικοῦ χαρακτῆρος· βέλομαι γάρ, ἔφη, πάντας ἐμαυτοῦ ἀναρτῆσαι, ἵνα μοι εἴη ἐπὶ πλέον ἀπολαβεῖν τῶν θριάμβων. εἶχε δὲ ἔτι τὴν μεγίστην τέχνην νὰ κάμῃ ἀνθρώπους ὁμοίους τοῦ, καὶ νὰ ἀποδείξῃ ἥρωας ὅλους τοὺς στρατηγούς τοῦ, διδοὺς εἰς αὐτοὺς αὐτὸς τὸ παράδειγμα εἰς τὴν μάχην τῆς Μένδας ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν ἰδὼν τὴν στρατιὰν νὰ στρέψῃ τὰ νῶτα, ἐρρίφθη μόνος τοῦ ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν διὰ νὰ ἀποθάνῃ, τὸ ὁποῖον ἔδωκε τὴν νίκην εὐθὺς εἰς αὐτὸν· ϗ τέλος πάντων ἦτον τοιοῦτος, οἷον κύριον ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἡ Ῥώμη, ἂν ἦτον ἀνάγκη νὰ ἔχῃ· ὅσον δὲ εἰς μάθησιν, τὸ βιβλίον δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τὰς χεῖράς τοῦ ϗ ἐν μέσῳ τοῦ στρατοπέδου, εἶχε δὲ ἀντίζηλον εἰς τὴν εὐγλωττίαν Κικέρωνα τὸν περίφημον· ἐκ δὲ τῶν ἐμμέτρων ϗ πεζῶν συγγραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἄφησεν εἰς Λατίνους σώζονται μό-

Digitized by Google

νον ὁ Γαλλικὸς ἡ ἐμφύλιος πόλεμος, τὸ ὁποῖον μὲ ὅλον ὅτι εἶναι ὡς ἀπομνημονεύματα μόνον, εἶναι ὅμως ἱστορία τελεία, μὲ ὅλον ὅτι δὲν εἶναι παντάχῃ ἀδιάφορος (ὅρα Μέτελλος.)

Πομπήϊος ὁ μέγας (Γνέϊος Πομπήϊος Μάγνος) υἱὸς τῦ Πομπηΐυ Στράβωνος ἡ τῆς Λεκιλίας ἐκ γενεᾶς λαμπρᾶς γεννηθεὶς κατὰ τὸ 106 πρὸ τῦ σωτηρίυ σύγχρονος τῷ Κικέρωνι· ἐγυμνάσθη τὴν πολεμικὴν τέχνην ὑπὸ στρατηγόντων πατέρα τε· ὅς τις ἐσάθη ὁ ἐμπειρότερος τῦ καιρῦτε· Κύντος Πομπήϊος ὁ Πάπτος αὐτῦ ὁ πρῶτος ἐλθὼν εἰς τὰς τιμὰς ἡ τὰ ἀξιώματα τῆς δημοκρατίας, ἐνικήθη ἀπὸ τῦς Νομαντίνυς, ἡ ἐντεῦθεν ἔκαμεν εἰρήνην ἄτιμον· ὁ δὲ Γνέϊος Πομπήϊος Στράβων ὁ υἱὸς αὐτῦ εὐδοκίμησε μᾶλλον, ἡ στρατηγῶν εἰς τὸν ἑταιρικὸν πόλεμον, ἐθριάμβευσε κατὰ τῶν Πικέντων· ἡ ἐντεῦθεν ἐκ τῆς ἰδίας ἀνδρίας ἡ τῦ πρὸς τὸ κοινὸν ζήλυ ἔλαβε μέγα ὄνομα· ὁ δὲ μέγας Πομπήϊος ὁ υἱὸς αὐτῦ, περὶ ὃ ὁ λόγος ἐνταῦθα, εὑρὼν τοιῦτον πατέρα διδασκαλον, ἔμαθε τὸ κάλλιστον μάθημα· εἰς τὸ 23 ἔτος τῆς ἡλικίας τε ἔκαμεν ἀφ' ἑαυτῦ τε τρεῖς λεγεῶνας, ἡ τὰς ἔφερεν εἰς τὸν Σύλλαν· μετὰ δὲ τρία ἔτη ἐκ τύτυ, ἀνέλαβε τὴν Σικελίαν ἡ τὴν Ἀφρικὴν ἀπὸ τῦς ἐξορίσυς· ὁ δὲ Σύλλας φοβηθεὶς τὴν ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν ὁ Πομπήϊος, νέος ὢν ἔτι, λαμβάνει ἐπάνω εἰς τὰς ψυχὰς τῶν στρατιωτῶν ὑπὸ τῆς γλυκύτητος ἡ τῆς πολεμικῆς ἐμπειρείας, τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν Ῥώμην· αὐτὸς δὲ εὐθὺς ὑπήκυσε μὲ ὅλον ὅτι οἱ στρατιῶται ἐπροσπαθῦσαν νὰ μὴ

Digitized by Google

εἰσακούσῃ τῆ Σύλλᾳ τὴν προσαγήν· ὁ δὲ Σύλλας τόσον εὐχαρισήθη εἰς τοῦτο, ὥσε ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν, ἢ ἐναγκαλίσας, τὸν ἐχαιρέτησε μὲ τὸ ἐπώνυμον Μέγας· ἐντεῦθεν ὁ Πομπήϊος ζητεῖ τὴν τιμὴν τοῦ θριάμβου, ἀλλ' ὁ Σύλλας δι' ἰδίας σκοπὸς ἀντιφέρεται, λέγων, ὅτι εἶναι πολλὰ νέος εἰς τοῦτο, ἢ θέλει κινήσῃ ἐντεῦθεν ἀπαραιτήτως τὸ μῖσος, ὁ δὲ Πομπήϊος ἀπεκρίθη, ὅτι ἦν, ὡς ἀνατέλλων ὁ ἥλιος θερμότερος φαίνεται, ἢ δύων. ὁ δὲ Δικτάτωρ Σύλλας κατ' ἀρχὰς μὲν παρήκουσε τὸν λόγον, ἀφ' οὗ ὅμως τὸν ἤκουσε πολλάκις, ἐκπλαγεὶς πρὸς τὴν αὐθάδειαν τοῦ λέγοντος, ἐφώναξε, θριαμβευσάτω ἦν, θριαμβευσάτω· ἢ ἐντεῦθεν εἶδον τὸ πρῶτον τῷ 81 ἔτει πρὸ τοῦ σωτηρίου νὰ θριαμβεύσῃ εἰς τὴν Ῥώμην ἕνας ἁπλῶς ἱππεὺς· πολλοὶ δὲ ἀξιωματικοὶ μὴ ἀπολαβόντες, ὃ ἤλπιζον παρ' αὐτοῦ, ἠθέλησαν νὰ συγχίσωσι τὸν θρίαμβον· ἀλλ' ὁ Πομπήϊος σαθερὸς ὢν, εἶπεν, αἰρετώτερόν μοι τῆς δόξης ἐκπεσεῖν, ἤπερ κολακείᾳ φανῆναι δουλεύειν· ὅθεν ὁ Σερβίλλιος ἀξιωματικὸς ἀνὴρ ἐν Ῥώμῃ ἢ ἐν ὑπολήψει, ὁ ἢ πρότερον μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθισάμενος εἰς τὸν θρίαμβον, ἀκούσας ταῦτα, ἐξεφώνησεν· ὁμολογῶ συνειδὼς τὸν Πομπήϊον Μέγαν, ἢ ἄξιον θριάμβου· ἐξαρτήσας δὲ τὸ πλῆθος ἀφ' ἑαυτοῦ, ἔλαβε τόσην δύναμιν ἐκ τῆς εὐνοίας παρ' αὐτῷ, καίτοι ἀπὼν, ὅσην εἶχεν ὁ Σύλλας μὲ τῶν ὅπλων τὴν δύναμιν· μαθὼν δὲ διὰ γραμμάτων αὐτὴν τὴν εἴδησιν, ἢ συγχαιρόμενος παρὰ τῶν φίλων παρόντων, αὐτὸς ἐκρέμασε μικρὸν τὰς ὀφρῦς, ἐξεφώνησε μὲ ἕνα χῆμα λυπηρὸν, ὦ θεοὶ! μέχρι τίνος ἀτελεύτητοι πόνοι! ἐκ

Digitized by Google

ἄφαγε μοι βέλτιον ἦν τῶν ἀφανῶν εἶναι; εἴημι μεθ' ἡσυχίας τὸ λοιπὸν διαβιῶναι μετὰ τῶν φιλτάτων· ἐχ ἔξω ποτὲ τῶν πόνων μου τέλος; εἴθε ἀπέρευγον τὴν φθονερὰν τύχην, ἥτις μὲ καταδιώκει ἕως ὅτου διάγειν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μὲ μεθ' ἡσυχίας· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τὸ Σύλλα ἐβίασε τὸν Λέπιδον νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἐκίνησε τὸν πόλεμον ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ κατὰ τὸ Σερτωρίου· εὐδοκιμήσας δὲ ἐντύτῳ, ἠξιώθη τὸ δευτέρου θριάμβου κατὰ τὸ 73 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ, ἁπλῶς ὢν ἔτι ἱππεὺς τῶν Ῥωμαίων· μετ' ὀλίγον δὲ ἐχειροτονήθη Ὕπατος, ἐντεῦθεν ἀποκατέστησεν αὖθις τὴν δύναμιν τῶν δημάρχων· ἐξήλειψε τὸς πειρατὰς, ἐνίκησε τὸν Τιγράνην, καὶ τὸν Μιθριδάτην, εἰσῆλθε νικῶν εἰς τὴν Μηδίαν, εἰς τὴν Ἀλβανίαν, καὶ εἰς τὴν Ἰβηρίαν, ὑπέταξε τὸς Κόλχους καὶ Ἀχαιοὺς καὶ τὸς Ἰουδαίους, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν μετὰ μείζονος καὶ δυνάμεως καὶ μεγαλειότητος ἀπὸ ὅσον ἤλπιζε καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι Ῥωμαῖοι· καὶ ἀπολύσας τὰ στρατεύματα εἰς τὰ ἴδια, εἰσῆλθεν ἰδιώτης εἰς τὴν Ῥώμην, ὡς εἷς ἁπλῶς συμπολίτης· καὶ ἐκ τοιαύτης μετριοφροσύνης μετὰ τοσαύτας νίκας, ἐκέρδησε τὰς καρδίας ἁπάντων· ἐθριάμβευσε δὲ μετὰ τοσαύτης μεγαλοπρεπείας ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐξῆς, ἀλλ' αὐτὸς εὐχαριστεῖτο μᾶλλον ὑπὸ τῆ πλήθυς κροτέμενος· ἐκ τοιαύτης δόξης λοιπὸν ἐνεφύη ὁ φθόνος καὶ ἡ ζηλοτυπία· καὶ ἐντεῦθεν ἐνώθη μετὰ τῆ Κράσσου καὶ Καίσαρος πρὸς ἀποφυγὴν· (ὅρα Καίσαρ.) οὗτοι οἱ τρεῖς ἑνωθέντες, ὡρκώθησαν νὰ συμβουλεύωνται ἀλλήλοις, τῆς Ἰουλίας θυγατρὸς τῆ Καίσαρος μά-

Digitized by Google

λισα πλεξάσης τὸν σύνδεσμον τοῦτον, τὴν ὁποίαν ὁ Πομπήϊος ἐνυμφεύθη· αὐτοὶ οἱ δύο λοιπὸν μεγάλοι ἄνδρες ἐνωθέντες ᾗ πολιτικῶς ᾗ συγγενικῶς, ᾗ ὑποσηριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Κράσσου, ἐσύρησαν τὸ παρὰ τῶν Ῥωμαίων λεγόμενον πρῶτον τριανδρικὸν κατὰ τὸ 60 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· ᾗ ἐντεῦθεν συνέβη ἡ πρώτη ἐποχὴ τῆς δημοκρατικῆς καταλύσεως· ᾗ ἔκλιναν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τριῶν ἀνδρῶν διαφερόντων ᾗ εὐφυΐᾳ ᾗ ὑπολήψει ᾗ πλούτῳ· ὁ δὲ Κάτων ἰδὼν τοῦτο, ᾗ μὴ δυνάμενος νὰ τὸ ἐπανορθώσῃ, ἐξεφώνησε, ἡμεῖς ἔχομεν δεσπότας, ἐξέψυξεν ἡ δημοκρατία· ᾗ ὁ Φόβος αὐτοῦ εἶχε λόγον· καθότι ὁ Πομπήϊος ἐμεταχειρίσθη βίαν εὐθὺς διὰ νὰ ἐκλέξωσιν αὐτὸν ᾗ τὸν Κράσσον Ὑπάτους· ἠθέλησαν δὲ νὰ δώσωσι καὶ εἰς τὸν Κάτωνα τοῦ Πραίτωρος τὸ ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὁ Πομπήϊος προσποιήθη, ὅτι εἶδεν ἕνα σημεῖον εἰς τὸν οὐρανὸν, τὸ ὁποῖον κωλύει νὰ λάβῃ αὐτὸς αὐτὸ τὸ ἀξίωμα· ἐντεῦθεν τὸ τριανδρον ἔλαβε μίαν δύναμιν σχεδὸν ὁμοίαν μὲ τῶν τυράννων· ὡς τόσον κατ' ἀρχὰς διοικοῦσαν τὰ πράγματα μὲ τῶν συμπολιτῶντων τὴν εὐχαρίσησαν, ἐτριπλασίασαν τῆς δημοκρατίας τὰ εἰσοδήματα, ᾗ ἐξήπλωσαν τῆς ἐπικρατείας τὰ σύνορα τόσον, ὥστε ἡ μικρὰ Ἀσία, ἡ ὁποία πρὸ αὐτῶν ἦτον ἡ ἐχάτη ἐπαρχία τῆς Ῥώμης, ἔφθασε μετὰ τὰς νίκας αὐτῶν, νὰ εἶναι τὸ κέντρον· ᾗ μετὰ ταῦτα ἤλπιζον ἔτι πλεῖα, ἀλλ' οἱ συμπολῖται ἐναντιώθησαν εἰς τὰ ζητήματά των, ᾗ τοῖς προσήρμοσαν μάλιστα ἔκτινος τραγῳδίας, τὴν ὁποίαν παρέσαινεν τότε, τὸν εἶχον αὐτὸν, ἐκ ἐπ' ἄλλῳ Μεγας ἐγένη, ἢ ἐπὶ τῷ

Digitized by Google

κακῶ ἡμῶν. εἰς τοῦτον λοιπὸν τὸν σίχον ἐκρότησε τὸ πλῆθος τὰς χεῖρας, ᾗ ἐβίασαν νὰ τὸν ἐπαναλάβῃ ἑκατοντάκις· ὡς τόσον ὁ Πομπήϊος μὲ τοιοῦτον ἀνόητον πολίτευμα ἤυξανε τὸν ἀντίζηλον Καίσαρα· τὸ ὁποῖον σωιδὼν ᾗ αὐτὸς τέλος πάντων, ἐπροσπάθησε νὰ τὸν διαβάλῃ εἰς τὴν ὑπόληψιν τοῦ λαοῦ· διορισθεὶς δὲ ἔπαρχος εἰς τὴν Ἱσπανίαν ᾗ Ἀφρικὴν, ἠφάνετο, ὅτι δὲν τὸν συμφέρει νὰ μακρυνθῇ τῆς πατρίδος, εἰς τὴν ὁποίαν ἤθελε νὰ ὑπερέχῃ τῶν ἄλλων· ὅθεν εὐχαρισήθη νὰ διοικῇ τὰς ἰδίας ἐπαρχίας μετὰ τῶν ὑποστρατήγων τε, πρᾶγμα ἀσύνηθες μέχρι τότε, ἐν ᾧ ἔτι διέτριβεν εἰς τὴν Ῥώμην διὰ νὰ ἑλκύσῃ τοῦ πλήθους τὴν εὔνοιαν διὰ τῶν θεάτρων, τὰ ὁποῖα ἔδωκε μεγαλοπρεπέσατα ἐν λόγῳ ἐγκαινιασμοῦ ἑνὸς νέου θεάτρου, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ᾠκοδόμησε, ᾗ τὸ θέατρον τοῦτο τὸ μέγιστον πάντων ὅν ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐδύνατο νὰ δεχθῇ τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνθρώπων· ᾗ ἐντεῦθεν τὸ πλῆθος δελεασθὲν ἐχειροτόνησεν αὐτὸν μόνον ὕπατον κατὰ τὸ 52 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· ἡ δὲ τοιαύτη παράδοξος ἐκλογὴ, καί τοι ἀπαραδείγματίσος μέχρι τοῦδε, ἐπεβεβαιώθη ᾗ ὑπὸ τοῦ Κάτωνος ᾗ τῆς Γερουσίας ὁμοίως· τοῦτο ὅμως τὸν ἐψύχραινε πρὸς τὸν Καίσαρα, καθότι δὲν ἦσαν πλέον ἑνωμένοι μὲ τοὺς ἰδίους δεσμοὺς ὡς τὸ πρότερον· καθότι ἡ Ἰουλία ἀπέθανε, ᾗ ὁ Πομπήϊος ἐνυμφεύθη τὴν Κορνηλίαν θυγατέρα τοῦ Μετέλλου Σκιπίωνος, τὸν ὁποῖον ἤνωσεν εἰς τὴν ὑπατείαν τε· ὁ δὲ Καίσαρ τρέφων τὸν θυμὸν νὰ γένῃ κύριος τῆς Ῥώμης, ἤθελεν ἐν ταὐτῷ νὰ ἔχῃ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γάλλων, ᾗ νὰ λάβῃ

βη ἡ τὴν ὑπατείαν, ἡ ἐντεῦθεν ἡ Γερουσία, πεισθεν-
τος τοῦ Πομπηΐου, ἐξέδωκεν ἕνα ψήφισμα νὰ λογίζη-
ται ὡς πολέμιος, ἐὰν δὲν ἀφήσῃ τὸν στρατὸν εἰς διά-
στημα τριῶν μηνῶν· τοιαύτην λαικὴν ἀρχὴν ἔχει ἡ
ἔχθρα τῶν δύω τούτων μεγάλων ἀνδρῶν· ἔκαμε δὲ
τοῦτο ὁ Πομπήϊος διὰ νὰ δοκιμάσῃ, πόσον ἔχει ἐξηρ-
τημένον ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν Ῥωμαίων τὸ πλῆθος· ἐπει-
δὴ ὅταν ἀνέλαβεν ἀπὸ μίαν νόσον ἀπηλπισμένην, ὅ-
λη ἡ Ἰταλία ἐώρτασε τὴν ἀνάληψιν τῆς ὑγείας τοῦ·
ἡ ἐκ τοιούτου συμβάντος ἦλθεν εἰς ἀλαζονίαν ὁ μέ-
γας ἄνθρωπος· ὅθεν εἰπόντος τινὸς, ὅτι ἂν ὁ Καί-
σαρ ἔλθῃ κατὰ τῆς Ῥώμης, ἂν δὲν ἔσαι ὁ ἀνθισάμε-
νος, ἀπεκρίθη εἰς τοῦτο, ὅτι ἔνθα τῆς Ἰταλίας ὧν πα-
τάξω τὸν πόδα ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκεῖθεν ἐξελεύσονται πολ-
λοὶ λεγεῶνες· ἐλθόντος λοιπὸν τοῦ Καίσαρος ἐναντίον
τῆς Ῥώμης, ἂν δαμοῦ τὸν πόδα ἐκτύπησεν, ἀλλὰ λα-
βὼν τοὺς Τριβούνους, ἡ ἀφεὶς τὴν Ῥώμην, κατακλείθη
εἰς τοὺς Βρίνδυς, ἡ ἐντεῦθεν διέβη παραυτὰ ἀντιπέ-
ρας εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἔνθα εὐδοκιμήσας, εἵλκυσεν
ὅλα τὰ ἀνατολικὰ πρὸς τὸ ἴδιον ὠφελος, ἡ ἀποκα-
τέσησε δύο στρατιὰς μεγάλας, μίαν τῆς ξηρᾶς, καὶ
μίαν ναυτικὴν· ὁ δὲ Καίσαρ διώκει αὐτὸν, αὐτὸς δὲ
ἀπέφυγε προσεκτικῶς νὰ ἔλθῃ μετὰ πάσης τῆς δυ-
νάμεως νὰ κινδυνεύσῃ ἅπαξ περὶ τῶν ὅλων· ὁ δὲ Καί-
σαρ μὴ δυνάμενος νὰ τὸν βιάσῃ εἰς τοῦτο, τὸν ἐκύ-
κλωσεν τέλος πάντων· ἀλλ' ὁ Πομπήϊος ἐν τῷ μεγί-
στῳ κινδύνῳ ὢν, κτυπᾷ τὰς τάξεις τοῦ Καίσαρος, καὶ
τὰς στρέπει εἰς τόσην φυγὴν, ὥστε ἂν ἤρχετο εὐθὺς
εἰς τὸ Καίσαρος στρατόπεδον, τὸ κυρίευεν ἐξ ὁ-

Digitized by Google

λοκλήρῳ χωρὶς τινὸς ἀντισάσεως· ὅθεν ἔλεγε μετὰ ταῦτα ὁ Καίσαρ, ἡ νίκη ἧττον τῷ ἐχθρῷ, ἂν αὐτὸς κέρδαινε τῆς νίκης τὸ ὄφελος· γενομένης δὲ μετ ὀλίγον δευτέρας μάχης εἰς τὰ Φέρσαλα τῆς Θετταλίας, κατὰ τὸ 48 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ, οἱ ἱππεῖς τῆ Πομπηΐᾳ ἐτράπασαν εἰς φυγήν, χωρὶς μεγάλης τινὸς ἀνάγκης, ᾗ ἐντεῦθεν ἀδυνατήσας ὁ Πομπήϊος, ἐνικήθη κατὰ κράτος, ᾗ ἐντεῦθεν καταλιπὼν πᾶσαν ἐλπίδα, καταφεύγει εἰς Αἴγυπτον πρὸς τὸν Πτολεμαῖον· ὅς τις ἔξειλε δύο ἀξιωματικὲς λόγῳ μὲν εἰς ὑποδοχὴν τῆ μεγάλῃ ἀνδρὸς, ἔργῳ δὲ νὰ δώσωσι τέλος εἰς τὴν ζωήν τε· τὸ ἀποῖον ᾗ ἔγινεν ἐν ὄψει τῆς ἀθλίας τε γυναικὸς· ἦν δὲ ὁ Πομπήϊος τότε ἐτῶν κατὰ μὲν τὸν Πατέρκυλον, πεντήκοντα ᾗ ὀκτὼ, κατὰ δὲ τὸν ἡμέτερον Πλύταρχον, πεντήκοντα ᾗ ἐννέα· τὸ δὲ νεκρὸν σῶμα ἔκειτο ἐπὶ τῆς παραθαλασσίας, ἔπειτα δὲ ὀψὲ τὸ ἐνεταφίασεν εἷς τις στρατιώτης αὐτῆ κατὰ τὴν τότε συνήθειαν, ἀποτεφρώσας αὐτὸ πρότερον· τοιοῦτος ἐσάθη ὁ τάφος τῆ μεγάλῃ Πομπηΐᾳ· ὁ δὲ Καίσαρ ἰδὼν τὴν κεφαλὴν αὐτῆ προσφερομένην αὐτῷ, ἐδάκρυσε, ᾗ τὸν ἔκαμεν ἕνα τάφον ἀνάλογον εἰς τιμὴν τοιούτε ἀνδρὸς· τὸν χαρακτῆρα τῆς ψυχῆς τότε τῆ μεγάλῃ ἀνδρὸς τὸν ἐζωγράφησε καταλλήλως ἐν συντόμῳ ὁ Ἱσορικὸς Σάλλυστος ὕστως εἰπὼν, ἡ καλοκἀγαθία αὐτῆ ἴσατο μᾶλλον ἐπὶ τῆ προσώπε, ἢ ἐν τῇ καρδίᾳ. (orbis probi, animo inverecundo) αὐτὸς ὁ λόγος λαμπὸν γενικώτερον λαμβανόμενος, μᾶς ἐξηγεῖ ἱκανῶς τὸν Πομπήϊον, σεβόμενον μὲν τὴν ἀρετὴν ὡς μὴ δο-

Digitized by Google

κεῖν ὅτι καταφρονεῖ, μὴ ἀγαπῶντα δὲ αὐτὴν ἐκ καρδίας. ἡ ἐντεῦθεν ἡ τοσαύτη προσποίησις ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐκρύπτετο πάντοτε εἰς τὸ νὰ φαίνηται ὅτι ζητεῖ τὰ πάντα κατ' ἀξίαν ἢ ἀρετήν, ἐν ᾧ ἀνέτρεπε τὰ πάντα μὲ τὴν πολιτικὴν πονηρίαν. τὸ δὲ ἐπώνυμον Μίγας, τὸ ὁποῖον ἐδόθη αὐτῷ παρὰ τοῦ Σύλλα, τῆ Τυράννιδος τῆς ἰδίας πατρίδος, τῷ ἐφαίνετο ἐλάττωμα μᾶλλον, ἢ προθήκη τῆς δόξης, αὐτὸς ὅμως τὸ ἐδέχθη ὡς ἀγαθὸν οἰωνὸν, ἢ ἐνόμιζεν ὅτι εἶναι ἄξιος νὰ τὸ ἔχῃ ἢ πρὶν νὰ τὸ λάβῃ. ἔχε μὲν τὸν Καίσαρα ἀντίζηλον εἰς ἀνδρίαν, ἀλλ' ὑπερέβη εἰς τὴν καθαρότητα τῶν ἠθῶν, ἢ εἰς τὴν μετριότητα τῆς φρονήσεως. καθότι ὁ μὲν Καίσαρ ἤθελε νὰ εἶναι τοῦ κόσμου ὁ κύριος, ὁ δὲ Πομπήϊος, ὁ πρῶτος συμπολίτης. ἐκάθη φίλος μὲν σαθεὸς, ἐχθρὸς δὲ μέτριος, ἢ πολίτης εἰρηνικὸς, ἐν ὅσῳ δὲν ἐφοβεῖτο ἀντίζηλον τῆς τε δόξης ἢ τῆς δυνάμεως.

Σύλλας (Λεύκιος Κορνήλιος) ἐκ γένους λαμπροῦ, γεννηθεὶς πτωχός. γενόμενος ὅμως κληρονόμος τῆς πλουσίας Νικοπολίδος, ἔγινε πάμπλουτος. ἐκ τοιαύτης λυπτὴν εὐτυχίας ἢ ἀξιωμάτων ὑπὸ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς, ἔφθασε νὰ φανῇ τις μεταξὺ τῶν εὐγενῶν Ῥωμαίων. ἔδειξε δὲ τὰς πρώτας ἀρετάς τε ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπὸ τὸν Μάριον ὢν ἐν τῇ Ἀφρικῇ. ὅς τις τὸν ἐμεταχειρίσθη δεξιῶς εἰς πολλὰς περιστάσεις, ἢ ἔπειτα τὸν ἔξειλε κατὰ τῶν Μάρσων. τὸς ὁποίους ὁ Σύλλας, μεταχειριζόμενος μόνον τὴν εὐγλωττίαν, τὸς ἔπεισε νὰ εἶναι φίλοι τῶν Ῥωμαίων. καὶ ἐντεῦθεν ἴσως φθονηθεὶς τῆς τοιαύτης δόξης, ἄρχι-

σε νὰ μισῇται παρὰ τῦ Μαρίε, τὸ ὁποῖον ᾗ τὸς ἐ-
χώρισεν ἀπ' ἀλλήλων, ᾗ ὁ Σύλλας ἐπέρασεν ἐφε-
ξῆς ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τῦ Γ' πάτε Κατύλε τῦ συ-
νπάτε τῦ Μαρίε εἰς τὴν τετάρτην αὐτῦ ὑπατείαν.
ὡς τόσον ὁ Σύλλας ἐκτύπησε τὸς Σαμνίτας, ᾗ τὸς
ἐβίασε δὶς εἰς δύο διάφορα μέρη. ᾗ ἐντεῦθεν ζητή-
σας τὸ ἄθλον τῆς νίκης, ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τῦ Ε'-
πάρχε. τὸ ἴσον ὁ Στράβων ὁ πατὴρ τῦ Πομπηΐε
τῦ μεγάλε διέχυρίζετο, ὅτι τὸ ἀγόρασε, ᾗ τὸν
ἔγγιξε τότε εἰς τῦτο μάλιςα, ἐν ᾧ ὁ Σύλλας τὸν
ἐπαπειλησε νὰ μεταχειριθῇ κατ' αὐτῦ τῦ ἀξιώμα-
τος τότε τὴν δύναμιν, καὶ τὸν εἶπεν ὑπογελῶν,
δίκαια λέγεις, ᾦ Σύλλα, εἶχε τὸ ἀξίωμα ἀληθῶς σὸν
ἔργον, ἂν δὴ χρήμασιν ἐωνημένον. ὁ δὲ Σύλλας με-
τὰ ἓν ἔτος τῆς Ε'παρχίας τε ταύτης, ἐσάλη διοι-
κητὴς τῆς Ἀσίας, ὅπε κατ' εὐτυχίαν ἐδιωρίθη
νὰ ἀναβιβάσῃ ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον τῆς Κα-
ππαδοκίας τὸν Ἀριοβαρζάνην ἐκλελεγμένον παρὰ
τῦ ἔθνες ἐν συναινέσει ᾗ τῶν Ῥωμαίων. ἐπειδὴ
ὁ Βασιλεὺς τῦ Πόντε ὁ παλωθρύλλητος Μιθρι-
δάτης ὁ Εὐπάτωρ, φονεύσας τὴν Βασιλικὴν ἅ-
πασαν οἰκογένειαν τῆς Καππαδοκίας, ἔβαλεν εἰς
τὸν θρόνον ἕνα τῶν παίδων αὐτῦ ὑπὸ τὴν ἐπισασίαν
τῦ Γορδίε ἑνὸς τῶν οἰκείων ᾗ φίλων (ὅρα Μιθριδά-
της) πρὸς τὸν ὁποῖον ᾗ πολεμήσας ὁ Σύλλας, εἰς
μίαν μάχην, ἐτελείωσε τὴν διαφοράν. μετὰ δὲ ταῦ-
τα δεξάμενος μίαν πρεσβείαν ἀπὸ τὸν Βασιλέα τῶν
Πάρθων, ὅς τις ἐζήτει τῶν Ῥωμαίων τὴν συμμα-
χίαν, ἐπολιτεύθη πρὸς τῦτο μὲ τοσαύτην μεγα-

Digitized by Google

λειότητα ᾗ ἐνταὐτῷ μὲ τοσαύτην μεγαλοπρέπειαν, ὥςε εἷς τις τῶν παρισαμένων ἐξεφώνησεν, ὦ! οἷος ἐςὶν ὁ ἀνήρ! ἔτος ἐςὶν ὁ δεσπότης τῆς γῆς, ἢ γενήσεται τοῦτο. ἐντεῦθεν ἔδειξε τὸ δεύτερον ἀρετὴν κατὰ τῶν Σαμνιτῶν, ᾗ ἔλαβε τὴν πρωτεύουσαν πόλιν αὐτῶν Βοβιάνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγίνετο γενικῶς τὸ ἔθνος ὁ σύλλογος, ᾗ ἐνταῦθα ἐκτήσατο τὴν μεγίςην δόξαν τῆς ἀρετῆς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εὐτυχίας. καθότι ᾗ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔλεγεν, ὅτι πλέον κατορθώνει ταῦτα βοηθούμενος ἐκ τῆς τύχης, ἢ ἐκ τῆς φρονήσεως. ὅθεν ᾗ ἐνασμενίζετο καλούμενος Εὐτυχής. ἐκ τοιούτων λοιπὸν κατορθωμάτων ἔλαβε ᾗ τὴν ὑπατείαν κατὰ τὸ 88 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ᾗ μετὰ ἕτος ἓν ἔλαβε τὴν στρατηγίαν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου. ὁ δὲ Μάριος τῷ φθόνῳ κατατηκόμενος, καὶ ἐπιθυμίᾳ πρωτείων, κατώρθωσε νὰ παραλύσωσιν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς, ᾗ πρὶν νὰ ἔλθῃ εἰς πεῖραν. ἀλλ' ὁ Σύλλας κινηθεὶς εἰς ὀργὴν, ἔρχεται μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ τῆς Ῥώμης, ᾗ γίνεται κύριος πάντων, φονεύει τὸν Σουλπίκιον τὸν αἴτιον τοῦ τοιούτου ἀδίκου ψηφίσματος, ᾗ ἐξορίζει τὸν Μάριον. κορεσθεὶς δὲ τῆς ἐκδικήσεως, ᾗ ἀποκαταςήσας τὴν εἰρήνην εἰς τὴν Ἰταλίαν, διέβη εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 86 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ᾗ ἀπεφάσισε νὰ κυριεύσῃ τὰς Ἀθήνας ᾗ τὸν Πειραιᾶ ἐν ταὐτῷ. μὴ ἐξαρκούντων δὲ τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν οἴκοθεν εἰς τὴν τροφὴν τοῦ στρατεύματος (ἐπειδὴ ἔδιδεν ἀφθόνως εἰς τοὺς στρατιώτας διὰ νὰ τοὺς ἑλκύσῃ εἰς εὔνοιαν) ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ναοὺς τὰ ἐλλείποντα, ᾗ ἀπ' αὐτὸν μά-

Digitized by Google

λισα τῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς, λέγων ὅτως ἀ-
σείως, ἡ νίκη ἐκ ἔσαι ἀμφίβολος, ἐπειδὴ οἱ θεοὶ ἐμι-
σθωσαν τὲς αὐτῦ στρατιώτας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πιεζό-
μενοι τῷ λιμῷ, ἐζήτεν συγγνώμην, ᾗ ὁ Ἀρισίων με-
τὰ ᾗ ἄλλων τινῶν πρέσβεων ἔρχεται πρὸς τὸν Σύλ-
λαν, ᾗ ἄρχισε νὰ ῥητορεύῃ, εἰσάγων εἰς τὸν λόγον
Θησέα, ᾗ Κόδρον, ᾗ νίκην Μαραθῶνος ᾗ Σαλα-
μῖνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπεκρίθη ὁ Σύλλας, ἅλις
τῶν εὐτυχῶν ᾗ ἐνδόξων νεκρῶν! λέγε δὲ τέτες τὲς κα-
λὲς λόγες ἐν τοῖς σχολείοις. ἐγὼ δὲ ἐκ ἐπὶ μαθήσει
τῆς ἱςορίας ἐνταῦθα ἐλήλυθα, ἀλ' ἐπὶ ἀμύνῃ τῶν
ἀποςάντων. ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ πόλις ἀλώθη μὲ προ-
σβολὴν, ᾗ ἐλεηλατίωθη. τὴν ὁποίαν ἑτοιμαζόμενος
ὁ νικητὴς νὰ τὴν κατασκάψῃ, ἐμνήσθη τῆς δόξης τῶν
ἀρχαίων ἡρώωντης, ᾗ ἐντεῦθεν ἔδωκε συγγνώμην εἰς
τὲς ζῶντας πρὸς τιμὴν τῶν ἀποθαμένων. ὁ δὲ Ἀρ-
χέλαος εἷς τῶν ἐνδόξων στρατηγῶν τῦ Μιθριδάτε,
ἐβιάσθη νὰ ἀφήσῃ τὸν Πειραιᾶ, ὃς ᾗ κατεκαύθη
τελείως. ἐντεῦθεν κερδήσας ὁ Σύλλας δύο τελείας
νίκας, μίαν μὲν ἐν τῇ Χαιρωνείᾳ, ἑτέραν δὲ ἐν τῷ
Ὀρχομενῷ, ἀνέτρεψε πᾶσαν ἐλπίδα τῶν πολεμίων.
ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ μάχῃ ἔλαβε δόξαν ὑψηλοτέραν·
καθότι τραπέντων τῶν στρατιωτῶν εἰς φύγην, ἔδρα-
μεν αὐτὸς παρευθὺς, καταπηδᾷ ἀπὸ τὸν ἵππον, ἀ-
γριώνει τὸ πρόσωπον, καταφρωεῖ τὸν κίνδυνον, ᾗ
ἐξεφώνησεν ὅτω, ἡ ἐμὴ δόξα ἐςὶν ἀποθανεῖν ἐνταῦ
θα, ὑμεῖς δὲ ἐρωτηθέντες, ὅπη κατελίπετε τὸν στρατη-
γὸν, ἀποκρίνεσθε, ἐν τῷ Ὀρχομενῷ. καὶ τῦτο ἐκίνησε
τὸν στρατὸν εἰς θυμὸν, ᾗ ἐνίκησεν. ἐν ᾧ δὲ κατωρ-

Digitized by Google

ὅθτο ταῦτα εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰς δόξαν τῆς Ῥώμης, κατεδάφιζον τὴν οἰκίαν αὐτῦ εἰς τὴν Ῥώμην οἱ συμπολῖται ἐχθροὶ, ὃ δημεύσαντες τὴν περιουσίαν αὐτῦ, τὸν ἐκήρυξαν πολέμιον τῆς πατρίδος. αὐτὸς ὅμως ἐξηκολούθει τὰς νίκας, ὃ διαβὰς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐβίασε τὸν Μιθριδάτην νὰ ζητήσῃ εἰρήνην. δοθείσης δὲ ταύτης, αὐτῦ μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἄφῆκε διοικητὴν τὸν Μυρήναν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς στρατιᾶς ἐπανέρχεται πρὸς τὴν Ἰταλίαν, ὃ εὑρίσκει πολλὲς ἐξορίσας εἰς τὴν Καμπανίαν, ὁμοίως ὃ τὸν μέγαν Πομπήϊον εἰς τὸν Ἄγκῶνα μὲ τρεῖς λεγεῶνας. τῦτον ὁ Σύλλας ἠγάπα, ὃ ἐσάθη τὸ πρῶτον τῆς τύχης τυ ὄργανον. ἀλλὰ μὲ ὅλον ὅτι εὗρε τοιαύτην βοήθειαν, ἦτον ὅμως πολλὰ κατώτερος τῶν ἐχθρῶν τυ. ὅθεν μεταχειρίζεται τὴν ἀλωπεκῆν, ὃ καταπείθει ἐκείνους νὰ δεχθῶσι μίαν ἀνακωχὴν πρὸς καιρὸν τῶν ὅπλων, καθ' ἣν αὐτὸς ἐν τῷ ἀποκρύφῳ εἵλκυσεν ἱκανὲς στρατιώτας ἐκ τῶν ἐναντίων. ὃ ἐντεῦθεν ἐβιάσθη ὁ Τίτος Κάρβων ὁ κατ' αὐτῦ σαλεὶς νὰ εἴπῃ, μαχήσομαι πρὸς τὸν Σύλλαν ὃ Λέοντα ὄντα ὃ Ἀλώπεκα ἅμα. δέδοικα δ' ἓν μᾶλλον τὴν Ἀλώπεκα, ἢ τὸν Λέοντα. ἐντεῦθεν δὲ κτυπᾷ ὁ Σύλλας πρῶτον τὸν νέον Μάριον, ὃ τὸν ἐβίασε νὰ κλεισθῇ εἰς τὴν πόλιν Πραίνεσον, ὅπυ τὸν ἐπολιόρκησε παρευθύς. ὃ ἐντεῦθεν λαβὼν μέρος τῦ στρατεύματος, ἦλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσελθὼν χωρὶς τινὸς ἀντιστάσεως, ἐπεριώρισε τὸν θυμόν τυ εἰς τὸ νὰ πωλήσῃ δημοσίως τὰς περιουσίας τῶν φυγόντων. ἐκεῖθεν δὲ ἐπανελθὼν εἰς τὴν Πραίνεσον, τὴν

Digitized by Google

ἐπυρίευσε, ᾗ τὴν ἐλαφυραγώγησεν. ἀπὸ δὲ τῆς στρατιώτας τῇ Μαρίᾳ ὀλίγοι διέφυγαν τὴν ῥομφαίαν τε νικητῆ. ὁ δὲ Σύλλας καταδαμάσας ἤδη τὰς πολεμίας, εἰσῆλθε μετὰ τῆς στρατιᾶς εἰς τὴν Ῥώμην, ᾗ ἔλαβε τὸ ἐπώνυμον Εὐτυχὴς δημοσίως. ἐπώνυμον, τὸ ἀποῖον λέγει ὁ Βελλεῖος, ἤθελε τῷ δοθῇ δικαιότερον, ἐὰν ἀπέθνησκε πρὶν νὰ κατορθώσῃ τὰς νίκας τε. τὸ δὲ ἐντεῦθεν ἡ ζωὴ αὐτῆ ἐξάθη μία σειρὰ τῶν ἀδικημάτων ᾗ τῆς ὠμότητος. ἐφόνευσε εἰς τὴν Κίρκην (cirque) τῆς Ῥώμης ἓξ, ἢ ἑπτὰ χιλιάδας αἰχμαλώτους εἰς τὰς ὁποίας προϋπεχέθη τὸ ζῆν. οἱ δὲ Σενάτορες συνηθροισμένοι ὄντες τὸ τότε εἰς τὸν ναὸν τῆς Βελλόνης ἐκεῖ πλησίον, ᾗ ἀκέσαντες τὰς φωνὰς τοσαύτης πληθύος φονευομένης, ἐταράχθησαν εἰς τὸν ἔσχατον βαθμόν. ὁ δὲ Σύλλας εἶπε, χωρὶς νὰ ταραχθῇ παντελῶς πρὸς αὐτούς. μὴ ταράττεσθε peres conscriptis (Πατέρες συγγεγραμμένοι) ἤτοι εἰσιν ὀλίγοι τινὲς τῶν ἀποστατῶν, οἱ τιμωρῆνται ἐξ ἐμῆς προσαγῆς. ἀλλ' αὐτὴ ἡ τοσαύτη σφαγὴ ἦτον μόνον προμήνυμα τῆ φόνε εἰς τὰς ἀκολέθες ἡμέρας. εἰς αὐτὴν δὲ τὴν θλῖψιν τὴν γενικὴν εἷς νέος ἐκ τῆς Γερουσίας Κάϊος Μέτελλος τόνομα ἐτόλμησεν ἐκ θερμότητος ᾗ θυμῆ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Σύλλαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς Γερουσίας, ὁποῖον τέλος θέλει Φέρῃ εἰς τὰς δυσυχεῖς συμπολίτας τε! ἡμεῖς εἶπεν, ἐκ αἰτήματα συγγνώμης τινι, ὧν ἔγνως ἀποκτεῖναι, ἀλλ' ἀπαλλάξαι ἡμᾶς τῆς ἀμφιβολίας, τίνας ἡμῶν βέλει ζῶντας καταλιπεῖν. ταῦτα ἀκούσας ὁ Σύλλας ἀπεκρίθη χωρὶς ταραχὴν, ὅτι δὲν ἀπεφά-

Digitized by Google

σισεν ἔτι εἰς ποίους θέλει δώσῃ συγγνώμην. λέγε τοίνυν, ἀπεκρίθη ἕτερος ἐκ τῆς Γερουσίας, τίσι κατέγνως θάνατον; ὁ δὲ Σύλλας ἀπεκρίθη, ποιήσω τοῦτό γε. ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐφάνη ἡ τρομακτικὴ ἐκείνη καταγραφή. ἥτις προξενεῖ φρίκην ἔτι καὶ νῦν μνημονευομένη μετὰ τοσούτους αἰῶνας. καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐδημοσίευαν εἰς τοὺς τοίχους τὰ ὀνόματα ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἀφιέρωσεν εἰς τὸν θάνατον. ἡ Ῥώμη καὶ πᾶσα ἡ Ἰταλία ἐπλήσθη σφαγῆς, καὶ φόνου. βραβεῖα ἐλάμβανον οἱ δοῦλοι, ὅσοι ἔφερον τὴν καφαλὴν τῶν δεσποτῶν των, καὶ παῖδες ὅσοι ἔφερον τὴν κεφαλὴν τῶν πατέρων των. ὁ Κατιλίνας ἐφάνη διάφορος εἰς τὸ παρὸν μακελλεῖον, ὅς τις ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του, ἔλαβεν ἐπισασίαν νὰ τιμωρήσῃ τὸν Μ. Μάριον Κρατιάνον, τοῦ ὁποίου πρῶτον μὲν ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, δεύτερον ἔκοψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, εἶτα συνέθλασε τὰ ὀστᾶ τῶν μηρῶν του, καὶ τέλος ἀπέκοψε τὴν κεφαλήν του, καὶ εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς τοιαύτης ὠμότητος ἔλαβεν τὴν διοίκησιν τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων. οἵτινες ἐκτέλεσαν τὸ πλεῖσον τῶν σκληροτάτων καὶ τυραννικῶν τούτων ἔργων. ἐφονεύθησαν δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης καταγραφῆς τετρακισχίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι· καθότι ἔφθανε μόνον νὰ μὴν ἔχῃ τις τὴν εὔνοιαν τοῦ Σύλλα, ἢ τινος τῶν αὐτοῦ φίλων, καὶ εὐθὺς νὰ καταδικασθῇ, ἢ ἔφθανε μόνον νὰ εἶναι πλούσιος. ὁ δὲ Πλούταρχος ἀναφέρει περίτινος Κύντου Αὐρηλείου. ὅς τις δὲν ἐδέχθη ποτε πολιτικὸν ἐπάγγελμα, ἰδὼν τὸ ὄνομά του εἰς τὸ ὠμὸν ἐκεῖνο κατάστιχον τῶν καταδικασθέντων, ἐξε-

Digitized by Google

φώνησεν, Αἰ! δυσυχὴς ἐγώ! διὰ τὸ ἐν Ἄλβῃ μικρόν μοι χωρίον καταδεδίκασμαι! καὶ προβὰς ἐκεῖθεν ὀλίγα βήματα, ἐφονεύθη. ὁ δὲ βάρβαρος Σύλλας κηρύττεται Δικτάτωρ διὰ βίᾳ, ἢ ἔρχεται εἰς τὴν ἀγορὰν μετὰ μεγίστης παρασκευῆς, καταξαίνει νέας νόμους, ἀκυρῶν τὰς ἀρχαίας, ἢ μεταβάλλει τὴν πολιτείαν κατὰ τὸ θέλημά τε. μετὰ ταῦτα δὲ ἀνανεώνει τὴν εἰρήνην μετὰ τῦ Μιθριδάτε, δίδει ἢ τὸ ἐπώνυμον Μέγας εἰς τὸν Πομπήϊον, ἢ παρελύθη ἀπὸ τὸ ἄξίωμα τῆς Δικτατωρίας. ἢ ἐντεῦθεν εἷς τις τῶν νέων θερμότερον κινηθεὶς, εἶπεν ὕβρεις πολλὰς κατ' αὐτῦ παῤῥησίᾳ, ὁ δὲ Σύλλας εἶπε πρὸς τὰς περὶ αὐτὸν φίλας τε, ἰδὲ εἷς ἔτος ὃς τις κωλύσει ἄλλον τινὰ ὡς ἐμὲ παραιτηθῆναι ἐκὼν τῆς ἀρχῆς. ἐντεῦθεν διέτριβεν εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐν τῇ Πιζόλα, ἔνθα παρεδόθη εἰς τὴν πλέον αἰχρὰν ἀσωτείαν, χωρὶς νὰ χαλινώσῃ ἢ τὴν ὠμότητα τῆς ψυχῆς τε. ἐπειδὴ εἰς μίαν ἑορτὴν μεγαλοπρεπῆ, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς τὸν δῆμον τῆς Ῥώμης, ἐχώρισε τὴν σύζυγόν τε ἴσαν ἀθενῆ εἰς τὰ λοίθια, ἢ τὴν μετεκόμισεν ἐκεῖθεν εἰς ἄλλο μέρος πρὶν νὰ ἀποθάνῃ, μὲ ὅλον ὅτι ἐφαίνετο νὰ τὴν ἀγαπᾷ. ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ συγχίσῃ τὸ συμπόσιον μὲ τὸν θάνατόν της, μήτε αὐτὸς ἀποσπώμενος νὰ στερηθῇ τὴν παρῦσαν ἡδονὴν τῆς τρυφῆς. καὶ τῦτο ἔχει τὸν Πλύταρχον μάρτυρα. ὁ δὲ Σύλλας ἀπέθανε τέλος πάντων ἀπὸ τὸ πάθος τῆς Φθειριάσεως κατὰ τὸ 78 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, ἐν ἡλικίᾳ ἑξήκοντα ἐτῶν. λέγυσι δὲ ὅτι ἡ τοιαύτη νόσος συνέβη ἐκ τῆς ὑπερβολῆς τῆς

Digitized by Google

τρυφῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη ὅλος διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς λήθην τῶ συνειδότος, ὧν ἔπραξεν. ὁ ἐπιτάφιος αὐτῶ λόγος, τὸν ὁποῖον, ὡς λέγουσιν, αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν ἐσύνθεσε, περιεῖχεν ἐν συντομία, ὅτι ἤδεις τῶν ἀνθρώπων μήτε τὸς φίλους τω εὐεργέτησε τόσον, μήτε τὸς ἐχθρὸς ἐτιμώρησε. τὸ δὲ ἐπώνυμον αὐτῶ Εὐτυχὴς δὲν ἔχει σχέσιν μετὰ πάθη, ἐξ ὧν ἐκυριεύετο ἡ ψυχὴ αὐτῶ. ἔδιδε δὲ τίσιν εἰς τὸς μάντεις, εἰς τὸς ἀστρολόγους, ἢ εἰς τὰ ἐνείρατα. ἔγραψεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τω δύο ἡμέρας πρὶν νὰ ἀποθάνῃ, ὅτι εἰδοποιήθη ἐν ὕπνοις, ὅτι τρέχει ἤδη νὰ εὕρῃ τὴν σύζυγόν τω Μετέλλαν. δὲν ἦτον ὅμως δύσκολον νὰ προβλέψῃ ἓν τοιοῦτον ἄφευκτον ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο. ἐβίασεν ὅμως τὸν θάνατον κατάτι, κυριευθὶς ἀπό τινος θυμῶ. ἐξ αἰτίας τῶ ὁποίω διερράγη ἓν ἀπόσημα, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐν τοῖς ἐντέροις, ἢ τῶ ὁποίω ἡ ὕλη ἐξῆλθεν ἄνωθεν ἐκ τῶ στόματος. ὅταν δὲ ἐκυρίευσε τὰς Ἀθήνας, ἐξεκάλυψεν ἐκεῖθεν καὶ τὰς βίβλους τῶ Ἀριστοτέλους.

Σουλπίκιος Ῥοῦφος (Σέρβιος) ἐξαίρετος νομοδιδάσκαλος σύγχρονος τῷ Κικέρωνι, ἀνὴρ ἐν ὑπολήψει εἰς ἀρετήν· ἦν δὲ ἢ Ὕπατος. ἴδε περὶ τούτου ἀνωτέρω εἰς τὸ, Σύλλα.

Ἀριστίων. ὅρα ἀνωτέρω ἐν τῷ Σύλλα.

Ἀρχέλαος. ὅρα αὐτόθι.

Κίννας (Λέκιος Κορνήλιος) Ὕπατος τῶν Ῥωμαίων γενόμενος κατὰ τὸ 87 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίε. οὗτος βουλόμενος νὰ ἀνακαλέσῃ τὸν Μάριον ἐκ τῆς

Digitized by Google

ἐξορίας, ἐναντιωμένε τῦ συνυπάτε Ὀκταβιανῦ φίλε τῦ Σύλλα, ἐβιάθη νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ῥώμην, καὶ ἀφηρέθη παρὰ τῆς Γερυσίας τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας. καταφυγὼν δὲ εἰς τὰς συμμάχυς, συνήγειρε μίαν στρατιὰν ἀπὸ τριάκοντα λεγεῶνας, μεθ' ὧν ἦλθε νὰ πολιορκήσῃ τὴν πόλιν, συνωδευμένος ἀπὸ τὸν Μάριον, καὶ Καρβωνα, καὶ Σερτώριον, ὧν ἕκαστος εἶχεν ἐν σῶμα τῆς στρατιᾶς. ἡ δὲ Γερυσία βιαζομένη τῷ λιμῷ καὶ τῇ ἄλλῃ ταραχῇ, ἦλθον εἰς συμφωνίαν μετ' αὐτε. ἐντεῦθεν δὲ εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν ἐν λόγῳ θριάμβε, καὶ συναθροίσας τὸν δῆμον, ἀνέγνωσε τὸ ψήφισμα τῆς καθόδε τῦ Μαρίε (ὅρα Μάριος) καὶ ἐντεῦθεν ἄρχισαν νὰ τρέχωσι τῦ ἐμφυλίε αἵματος οἱ ποταμοί. οἱ δορυφόροι αὐτε ἐφόνευον ἀφειδῶς πάντας τὰς ἐρχομένας πρὸς χαιρετισμόντε ὡς ἀπὸ ξυνθήματος. ἐνταῦθα ἐφονεύθη καὶ ὁ Ὀκταβιανὸς ὁ συνύπατος αὐτε. μετὰ δὲ τριετίαν κατὰ τὸ 84 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε ἐφονεύθη καὶ αὐτὸς ὁ ὠμότατος τύραννος ὑπότινος ἑκατοντάρχε τῆς ἑαυτε στρατιᾶς. ἦτον δὲ ἄνθρωπος, ὅς τις εἶχε πολλὰ πάθη εἰς τυραννίαν, ὐδὲν δὲ χάρισμα εἰς τύτο βοηθητικόν.

Μάρκος Αἰμίλιος Λέπιδος ἐκ παλαιοτάτης καὶ λαμπροτάτης γενεᾶς τῶν Ῥωμαίων, ἔφθασεν εἰς τὰ πρῶτα ἀξιώματα τῆς δημοκρατίας, γενόμενος μέγας Ποντίφεξ, Ὕπαρχος, καὶ Ὕπατος δὶς κατὰ τὸ 46, καὶ 42 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε. ἐν δὲ τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ παρακινηθεὶς ἀπὸ τὰς κληρονόμυς καὶ φίλυς τῦ Καίσαρος, ἔλαβε τὴν στρατηγίαν μιᾶς στρα-

Digitized by Google

τιᾶς, ϗ ἔδειξεν ἱκανὴν ἀνδρίαν, ἔχων ἐνωμέναν μεθ' ἑαυτῦ ϗ τὸν Μάρκον Ἀντώνιον ϗ Αὔγυστον. οἵτινες ἐμοιράθησαν τὴν οἰκεμένην ἀμφότεροι, ϗ ὁ Λέπιδος ἔλαβε μοῖραν τὴν Ἀφρικήν. ϗ ἔκτοτε ἐχηματίθη τὸ ὁλέθριον ἐκεῖνο Τριανδρικόν. ὁ Λέπιδος ἔτος διέφθειρεν ἅπαντας τὲς ἐχθρὲς, παραδὲς ϗ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν εἰς τὴν λύσσαν τῶν τυράννων, μεθ' ὧν ἦν ϗ αὐτὸς ἡνωμένος· μετέχε δὲ μετὰ ταῦτα ϗ τῆς νίκης τῦ Αὐγύστυ κατὰ τῦ νέυ Πομπηΐυ. ἐπειδὴ ὅμως δραμὼν ἀπὸ τὰ βάθος τῆς Ἀφρικῆς, ἐπρόφθασεν εἰς τὴν μάχην αὐτὴν, ἐζήτει νὰ τρυγήσῃ μόνος αὐτὸς τὲς καρπὲς τῆς νίκης αὐτῆς, ϗ διϊσχυρίζετο εἰς τῦτο ἐν δυνάμει τῶν ὅπλων· ὁ δὲ Αὔγυστος πληροφορημένος, ὅτι μισεῖται ἐκεῖνος ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν, δὲν ἔδιδεν ἀκρόασιν εἰς αὐτὸν, μήτε κατεδέχθη νὰ ἐλκύσῃ τὸ ξίφος ἐναντίον αὐτῦ, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῦ, ἔλαβε μεθ' ἑαυτῦ ὅλην τὴν στρατιάν τυ, ἔπειτα τὸν ἐγύμνωσεν ἀπὸ ὅλα τὰ ἀξιώματα, ἔξω μόνον ἀφῆκεν εἰς αὐτὸν τὸ Ποντιφικάτον, ϗ τὸν ἐξώρισεν κατὰ τὸ 36 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς Ἰταλίας ὀνομαζομένην Κιρκεῖαι (circeïes) ἔνθα ἀπέθανεν ἀφανὴς ϗ ἀδιάφορος τῦ κόσμυ. πρὸς τὸν ὁποῖον εἶχε στηρίξῃ τὸ βλέμμα ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ. ἡ σέρησις ὅμως τῶν πολιτικῶν δὲν τὸν ἐλύπησε τόσον, λέγει ὁ Ἱσορικὸς, ὅσον ἓν γράμμα μηνύον αὐτῷ, ὅτι ἡ γυνὴ αὐτῦ ἐβίασε τὴν πίσιν τῦ γάμυ. εἶχε δὲ χαρακτῆρα σαθρὸν νὰ ὑποφέρῃ εὐμαρῶς τὴν πικρίαν τῆς ἐξορίας, ἐρασὴς ὢν ἡσυχίας. καθότι δὲν εἶχε

Digitized by Google

μήτε ἀρεταὶ, μήτε ἐλαττώματα ἱκανά. τὰ ὁποῖα ἀμφότερα δίδυσιν ὄνομα μέγα τοῖς ἔχουσι.

Σερτώριος (Κύντος) στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων ἐκ τῆς πόλεως Νυκίας, ἠκολούθησε κατ' ἀρχὰς τὸν Μάριον εἰς τὰς Γαλλίας, ὅτε ἔγινε ταμιευροφύλαξ, ἐν ἔνθα ἔχασε τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν εἰς τὴν πρώτην μάχην. ἔπειτα δὲ ἑνωθεὶς μὲ τὸν Μάριον, ἐκυρίευσαν τὴν Ῥώμην κατὰ τὸ 87 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίω. εἰς τὴν ἐπανέλευσιν ὅμως τῆ Σύλλα, αὐτὸς εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἱσπανίαν. ἐ λέγεσιν, ὅτι μελαγχολήσας εἰς ὑπερβολὴν, ἐμελετᾶσε νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὰς Εὐτυχεῖς νήσους (fortunées) νὰ ζήσῃ καθ' ἡσυχίαν ἰδιώτης τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς τε. ἡ γλυκύτης μὲν τῆ χαρακτῆρος εὐκόλως τὸν ἐκίνει εἰς μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία τῆς δόξης τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν Λυσιτανίαν. ἔνθα ἔγινε στρατηγὸς τῶν ἀποστατησάντων. εὗρε δὲ πολλοὺς τῶν εὐγενῶν Ῥωμαίων αὐτόθι, τοὺς ὁποίους ἡ τυραννία τῆ Σύλλα, εἶχε βιάσῃ νὰ φεύγωσι τὴν πατρίδα. ἀποκατέστησε δὲ σχεδὸν νέους νόμους εἰς ὅλην τὴν Ἱσπανίαν, κατατάξας σχολεῖα δημόσια, ἐ Γερεσίαν, μεταχηματισας τὸ τᾶν ὡς μίαν νέαν Ῥώμην, ὅτε ἐδίδασκον τοὺς παῖδας τὰς τέχνας τῶν Ἑλλήνων ἐ τῶν Ῥωμαίων, ἐ ὁ πολὺς λαὸς ὑπετάσσοντο εἰς αὐτὸν μετὰ ἐνθουσιασμῶ, καθὼς ἐ τὸ σύσημα τῶν εὐγενῶν. καθότι εἶχε καταπείσῃ αὐτοὺς, ὅτι ἔχει ὁμιλίαν μὲ τοὺς θεοὺς, ἐ ὅτι λαμβάνει τὰς ἰδέας ἐκεῖθεν διά τινος Ἐλάφου λευκῆς, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἀνέθρεψεν. ἥτις ἐ τὸν ἀκολουθοῦσε παντοχῦ ἐ εἰς

Digitized by Google

αὐτὴν τὴν μάχην. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ταραχθέντες ἀπὸ τῆς αὐξήσεως τῦ Σερτωρίυ, ἔσειλαν κατ' αὐτῦ τὸν Πομπήϊον· τῦ ὁποίυ τὰ ὅπλα δὲν εὐδοκίμησαν τόσον κατ' ἀρχὰς, καθότι ἐβιάσθη νὰ σηκώσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Λαυρώνης ἐν τῇ ἐνδοτέρᾳ Ἱσπανίᾳ, ἀφ' ἧ ἔχασε δέκα χιλιάδας στρατιωτῶν. ἡ δὲ ἐν τῇ Σεκρώνῃ μάχη τὸ ἐπόμενον ἔτος ἔμεινεν ἀμφιρρεπὴς ἑκατέρωθεν. ἔνθα ὁ Σερτώριος ἔχασε τὴν ἔλαφον. μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ὅμως εὗρον αὐτὴν οἱ διωριωθέντες παρ' αὐτῦ στρατιῶται ἐν τῷ κρυπτῷ. μαθὼν δὲ τῦτο ἐπροσποιήθη, ὅτι εἶδε κατ' ὄναρ, ὅτι εὐθὺς θέλει ἔλθῃ τὸ ζῶον τῦτο, ἢ εὐθὺς ἀφῆκαν τὴν ἔλαφον εἰς τὸ μέσον, ἢ ἔρχεται μόνη πρὸς τὸν κύριόν της, κρυπτομένη ὑπὸ πάσης τῆς στρατιᾶς. σαλεὶς δὲ ἢ ὁ Μέτελλος μετὰ ταῦτα, ἢ ἐνωθεὶς μετὰ τῦ Πομπηΐυ, ἐκτύπησαν αὐτὸν ἐκ συμφώνυ πλησίον τῆς Σεγυντίας. ἢ ἐκ τύνυ κινηθεὶς ὁ Σερτώριος ἔκαμε συμμαχίαν μετὰ τῦ Μιθριδάτυ, ἢ τῦτο ἐτάραξεν ὀλίγον τὴν Ῥώμην. ἀλλὰ Περπέννας τὶς ὀνομαζόμενος ἀξιωματικὸς εἰς τὴν στρατιὰν τῦ Σερτωρίυ, μὴν ὑποφέρων νὰ εἶναι μικρότερος, λαμπρὸς ὢν αὐτὸς κατὰ γένος, ἐφόνευσεν αὐτὸν ἐν τῷ δείπνῳ κατὰ τὸ 73 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ. ἔτος λοιπὸν γενόμενος ἡδονικὸς ἢ σκληρὸς περὶ τὸ τέλος τῦ βίυ, δὲν ἐφρόντιζε πλέον δόξης, εἰμὴ μόνης ἡδονῆς ἢ ἐκδικήσεως τῶν ἰδιαιτέρων. εἶχεν ὅμως χαρίσματα στρατιωτικά. καθότι ὐδεὶς ἔτε πρὸ αὐτῦ, ἔτε μετ' αὐτὸν δὲν εἶχε τοσαύτην ἰδέαν πολέμυ ἐπὶ τῶν ὀρέων. ἦτον τολμηρὸς εἰς τὸς κινδύνυς, σα-

Digitized by Google

θερὸς εἰς τὸς σκοπός τε, ᾗ ἕτοιμος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, ἔχων τὲνδόσιμον ᾗ ἀπὸ τῆς φύσεως τῆς εὐκράτε, τὴν ὁποίαν διετήρησε πολὺν καιρὸν μὲ μίαν δίαιταν ἁπλῆν ᾗ μετρίαν.

Μάρκος Αὐρήλιος Κόττας ἔλαβε τὴν ὑπατείαν κατὰ τὸ 74 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, ἐστρατήγησε κατὰ τῦ Μιθριδάτε, ὅμως ἐνικήθη εἰς τὴν Χαλκιδῶνα, ὁμοίως ᾗ διὰ θαλάσσης· μετὰ δὲ τριετίαν ἐκυρίευσε τὴν Ἡράκλειαν μὲ προδοσίαν, ᾗ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ ὄνομα Ποντικός.

Λέκιος Λέκελλος Λευκίνιος ἐξ ὑπατικῆς γενεᾶς, γεννηθεὶς κατὰ τὸ 115 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, εὐφυὴς πρὸς φιλοσοφίαν ᾗ εὐγλωττίαν· ἀφ' ἧ δὲ εὐδοκίμησεν εἰς τὸ βῆμα τῆς Γερεσίας, ἔγινε θησαυροφύλαξ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ᾗ ἔπαρχος ἐν τῇ Ἀφρικῇ, ἔνθα ἐδιοίκησε μετὰ δικαιοσύνης ᾗ φιλανθρωπίας· ἔδειξε δὲ τὰς πρώτας δοκιμὰς τῆς ςρατιωτικῆς αὐτῦ ἀρετῆς κατὰ τῦ Ἀμιλκάρε, τὸν ὁποῖον ἐνίκησε δὶς ἐν θαλάσσῃ· γενόμενος δὲ Ὕπατος, ᾗ ἀναλαβὼν τὸν κατὰ Μιθριδάτε πόλεμον, ἠλευθέρωσε τὸν συνύπατόν τε Κότταν περικεκλεισμένον ὄντα ἐν τῇ Χαλκηδῶνι, ᾗ ἐκέρδησε μίαν νίκην εἰς τὰς ἴχθας τῦ Γρανικῦ κατὰ τὸ 74 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε· τὸ δὲ ἑπόμενον ἔτος ἐκυρίευσεν ὅλην τὴν Βιθυνίαν, ἐξωμόνον τὴν πόλιν Νικομηδίαν, ἔνθα κατεκλείσθη ὁ Μιθριδάτης· διέφθειρεν ἔτι ᾗ τὸν ςόλον, τὸν ὁποῖον ὁ Μιθριδάτης εἶχε ςείλῃ πρὸς τὴν Ἰταλίαν· ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁ νικηθεὶς ἀπελπισθεὶς, ἐτραβήθη εἰς τὸ βασιλειόν τε, ὅπε ᾗ ὁ νικητὴς κατεδίωκεν· ὡς τάχος ᾗ

Digitized by Google

προχώρησις τῦ Λευκύλλυ εἰς μὲν τὰς ἀρχὰς δὲν ἐγίνετο πολλὰ εὐτυχὴς, ἀλλ' ἔπειτα συναιρομένης τῆς τύχης, εὐδοκίμησε παρ' ἐλπίδα· ἐπειδὴ κτυπηθέντων τινῶν ἑκατέρωθεν κατὰ μέρος, οἱ τῦ Μιθριδάτυ τοσῦτον διεσκορπίσθησαν, ὥσε γενομένυ θορύβυ καὶ εἰς τὸ γενικὸν στρατόπεδον, ἐτράπη ἡ αὐτὸς εἰς φυγὴν παρευθὺς, ἡ κατέφυγεν εἰς τὸν πενθερόντυ Τιγράνην τὸν Βασιλέα τῆς Ἀρμενίας κατὰ τὸ 72 ἔτος πρὶ τῦ σωτηρίυ· ὁ δὲ Λεύκυλλος διαβὰς τὸν Εὐφράτην, ἐφορμᾷ κατὰ τῦ Τιγράνυ· ὅς τις τὸν ἀνέμενε μὲ ἕνα στρατὸν δυνατόν· ἀλλ' αὐτὸς ὁ μαλακὸς ἡ ἄνανδρος Βασιλεὺς ἰδὼν τὸν στρατηγὸν τῶν Ρ'ωμαίων νὰ τρέχη κατ' αὐτῦ πεζῶς μὲ τὸ ξίφος εἰς χεῖρας, ἐτράπη εἰς φυγὴν ὁ πρῶτος ἁπάντων· φεύγων δὲ ἔχασε τὸ διάδημα, τὸ ὁποῖον ἔπεσεν εἰς τῦ Λευκύλλυ τὰς χεῖρας· ὅς τις ἐφόνευσε ἡ ἔλαβεν αἰχμαλώτες ἑκατὸν χιλιάδας πεζῶν, ἡ χεδὸν σύμπαν τὸ ἱππικὸν· μετὰ δὲ τῦτο εὐθὺς ἐκυρίευσε τὴν Τιγρανοκέρτην τὴν πρωτεύσαν πόλιν· ἔνθα εὗρε ἡ μέρος τῦ Πλύτυ τῦ Βασιλέως αὐτῦ ἀποτεθειμένον· (ὅρα Μιθριδάτης) ἀλλὰ ταῦτα μέχρι τύτυ ἦσαν εὐτυχῆ, ἐπειδὴ ἐψύχρανε τὰς καρδίας τῶν στρατιωτῶν ἡ μὲ τὸν αὐχηρὸν τρόπον τῦ πολιτεύματός τυ, ἡ μὲ τὴν ἔπαρσίν τυ· ὅθεν ἐλθὼν ὁ Πομπήϊος παρέλυσεν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς· ἐλθόντες δὲ εἰς λόγυς, ἐμεμφθησαν ἀμοιβαίως τὰ ἐλαττώματά των, ἡ ὁ μὲν Λεύκυλλος εἶπεν τὸν Πομπήϊον φθονερὸν, ὁ δὲ Πομπήϊος τὸν Λεύκυλλον, ἄπληστον χρημάτων· τὰ ὁποῖα ἑκατέρωθεν ἦσαν ἀληθῆ ἐκ τῦ ἴσυ· ἐλθὼν δὲ τέλος πάντων ὁ Λεύκυλλος εἰς τὴν Ρ'ώμην, ἠξιώθη τῆς τιμῆς

Digitized by Google

τῦ θριάμβυ· ἀλλὰ τῦτο ἐγένετο ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς δόξης· καθότι ὁ λοιπὸς αὐτῦ βίος ἐσερήθη τῆς τύχης· τὸ ὁποῖον ἡ αὐτὰς συνειδὼς ἔλεγε πρὸ τὲς φίλυς τυ, „ἡ τύχη ἔχει ὅρον, ὅνπερ εἰδέναι δει τῷ νοῦν ἔχοντι." δοθεὶς δὲ τέλος πάντων εἰς τὴν σπυδὴν καὶ εἰς ἀμοιβὴν γραμμάτων μετὰ σοφῶν ἡ πεπολιτευμένων ἀνδρῶν, διέτριβεν ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς μίαν βιβλιοθήκην πλυσιωτάτην, τὴν ὁποίαν συνήθροισεν ἐκ πολιτίμων βιβλίων εἰς χρῆσιν ἁπάντων τῶν σοφῶν· ἐκδεδομένος ὅμως ἡ εἰς τὴν τρυφὴν, ὑπερέβη εἰς τῦτο ἡ τὲς Βασιλεῖς τῆς Ἀσίας, τὲς ὁποίυς αὐτὸς πολλάκις ἐνίκησε· τὰ κτίρια τυ ἐν τῇ Καμπανίᾳ καὶ πέριξ τῆς Νεαπόλεως ὑπερέβαινον τὴν φαντασίαν τῦ ἀνθρώπυ· κατεσκεύασεν ὁδὲς ἐπάνω εἰς λόφυς, οἱ ὁποῖοι ἔμενον τρόπον τινὰ ὡς μετέωροι· ἔφερε δὶ ὑδραγωγῶν ὕδωρ θαλάσσιον περὶ τὰς κατασκευὰς ταύτας εἰς τροφὴν ἰχθύων· οἱ ὁποῖοι εἰς τοσῦτον ἐπολλαπλασιάθησαν, ὥςε μετὰ τὸν θάνατον αὐτῦ ἐπωλήθησαν διὰ τέσσαρα μιλιόνια sesterces (χεδὸν τριακόσιαι χιλιάδες γρόσια) ἔκτισε δὲ τέλος πάντων ἡ οἴκυς ἡδονῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης· εἶχε μίαν οἰκίαν τῆς ἐξοχῆς πλησίον τῦ Τυσκύλυ εἰς μίαν τοποθεσίαν ἐξαίρετον, μὲ παραπετάσματα κύκλωθεν, ἀναπεταμένην πανταχόθεν εἰς ὑποδοχὴν τῦ ἀέρος ἡ τῦ φωτὸς, ἔχυσαν ἡ περιπάτυς ἐκτεταμένυς· εἰς αὐτὴν ἐλθὼν ποτὲ ὁ Πομπήϊος νὰ τὴν ἰδῇ, εὗρεν ἐλάττωμα μόνον, ὅτι ἐν χειμῶνι δὲν ὑποφέρεται· ἀπεκρίθη δὲ πρὸς ταῦτα ὁ Λύκυλλος μετὰ γέλωτος, „τίδε; ἔλαττον μὲ οἶει φρονεῖν τῶν πελαργῶν

ἢ γεραιῶν; ἢ δὲ μετοικήσειν πρὸς τὰς μεταβολὰς τῶν καιρῶν; εἴς τις Πραίτωρ θέλων νὰ θεραπεύσῃ τὸ πλῆθος τῆς Ῥώμης μὲ ἕν θέατρον μεγαλοπρεπὲς, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Λευκέλλου, ἂν ἔχῃ νὰ τὸν δανείσῃ ἐπανοφόρια ἐρυθρᾶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους του, ὁ δὲ Λεύκελλος τὸν ὑπεχέθη νὰ ἐρευνήσῃ εἰς τὸ ἱματοφυλακεῖον, ἢ ἂν εὕρῃ θέλει τὸν κάμῃ τὴν χάριν· ὡς τόσον τὰ ἱμάτια ταῦτα ἐχρειάζοντο ἑκατὸν, ἐκεῖ δὲ εὑρέθησαν πέντε χιλιάδες, τὰ ὁποῖα τὰ ἔσειλε παρευθὺς· ἤτως ἔπρεπε νὰ εἶναι ἢ νὰ λέγεται πλούσιός τις ἐν τῇ Ῥώμῃ· ἐλθόντες ποτὲ τῶν Ἑλλήνων τινὲς εἰς τὴν Ῥώμην, ἠξιώθησαν μεγίστης ἢ λαμπρᾶς ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ Λευκέλλου ὡς ἦν σύνηθες αὐτῷ καθ' ἑκάστην· ἐσχαζόμενοι δὲ ὅτι προξενοῦν βάρος εἰς τὸν ὑποδεξάμενον, ἢ ὅτι ἤτω λαμπρῶς ὑποδεδεγμένοι γίνονται αἴτιοι μεγάλης δαπάνης, τὸν ἐπαρακάλεσαν νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἐλευθέρους νὰ μὴ τρώγωσιν εἰς αὐτὸν τοῦ λοιποῦ, διὰ νὰ μὴ τὸν κατεξοδεύωσιν· ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα ὁ Λεύκελλος, „πολλοστὸν τούτων ὑμῶν ἕνεκα παρατίθεται, τὸ δὲ πολὺ δι' ἐμέ·" εἶχε πολλὰς σοὰς μεγάλας· ὧν ἑκάστη εἶχεν ὄνομα μιᾶς θεότητος, ἢ τοῦτο ἦτον τὸ σημεῖον τῆς ἑτοιμασίας τῆς τραπέζης, πόσα ἔξοδα δηλονότι ἐδέχετο ἑκάστη αὐτῶν, ἢ διὰ πόσους ἀνθρώπους ἔπρεπε νὰ ἑτοιμάσῃ ὁ ἐπισάτης· ὅθεν ὅταν ὁ Πομπήϊος ἢ ὁ Κικέρων ἐξαίφνης τὸν εἶπαν, ὅτι θέλουσι φάγῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, εἶπεν εἰς τὸν ἐπισάσην μόνον, ὅτι θέλει δειπνήσῃ εἰς τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν σοὰν καὶ ἐκ τούτου μόνου τοῦ λόγου ἔγινεν ἑτοιμασία, εἰς

Digitized by Google

τὴν ὁποίαν κατεδαπανήθησαν περίπου δεκαπέντε χιλιάδες γρόσια· ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὠργίσθη κατὰ τοῦ ἐπισάτου, ὅτι εἶδεν ὅτι θέλει μείνῃ μόνος τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐλάττωσε τῶν βρωμάτων τὴν ἀφθονίαν, ὁμοίως καὶ τὴν δαπάνην δι' οἰκονομίαν· εἶπεν πρὸς αὐτὸν, ἡγούμενε, ὦ κατάρατε, ὅτι ὁ Λεύκολλος ἔμελλε δειπνήσειν σήμερον παρὰ τῷ Λευκόλλῳ; ἔτος ἔφερε πρῶτος ἀπὸ τοῦ βασίλειου τοῦ Πόντου κερασιὰς εἰς Εὐρώπην· περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐξετρίπη εἰς ἀφροσύνην, καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 67, ἢ 68 ἐτῶν μὲ μίαν ὑπόληψιν ὁμοίαν μὲ ἐκείνην τοῦ Σύλλα εἰς τὸ πολεμικὸν, ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς καὶ ὑπερεῖχεν ἐκείνου· καὶ ὡς ἐν γένει εἰπεῖν, ἐξάθη υἱὸς ἀγαπητὸς, καλὸς ἀδελφὸς, πατὴρ συγκαταβατικὸς, φίλος εἰλικρινὴς, δεσπότης ἐλευθέριος, ἐξαίρετος συμπολίτης, κριτὴς ἀδέκαστος, ἔμπειρος στρατηγὸς, ἐχθρὸς τῶν πονηρῶν καὶ σασιωτῶν, καθαρὸς κενοδοξίας· αὐτὸς ἐδύνατο, ἐὰν ἦτον ὀλίγον αὐθάδης καὶ θερμότερος, νὰ φθάσῃ τὴν δύναμιν τοῦ Πομπηΐου καὶ Καίσαρος, ἐφύλαττε τὸ δίκαιον μετὰ σπουδῆς, καὶ μὲ ὅλας τὰς ἀσωτείας του, εἶχε μίαν χρηστότητα ἠθῶν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδύνατό τις νὰ εὕρῃ μήτε εἰς τοὺς πάλαι Ρ'ωμαίους.

Τιγράνης Βασιλεὺς τῆς Α'ρμενίας ἔλαβεν εἰς τὴν ἐξουσίαντου καὶ τὸ βασίλειον τῆς Συρίας διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους στάσεις τῶν ἐγκατοίκων κατὰ τὸ 85 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· διὰ νὰ βοηθήσῃ δὲ καὶ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Μιθριδάτην, ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ρ'ωμαίων· ἐνικήθη ὅμως παρὰ τοῦ Λευκόλλου (ὅρα ἀνωτέ-

Digitized by Google

ρω Λύκυλλος) ϗ ἔπειτα παρὰ τῦ Πομπηΐυ· ἐντεῦθεν δὲ διδὺς τῷ νικητῇ μέρος τῦ βασιλείυ, ἔλαβε παρ' ἐκείνυ τὴν ὑπεράσπισιν ἐφεξῆς, ϗ ὕτως εἰρηνεύσας εἰς τὸ λοιπὸν, ἔζησεν ἥσυχος μέχρι τέλυς τῦ βίυ· ὁ δὲ δεύτερος υἱὸς αὐτῦ, Τιγράνης ὀνομαζόμενος ϗ αὐτὸς, ἀπεςάτησε κατ' αὐτῦ· ϗ νικηθεὶς κατέφυγεν εἰς τὸν Φραάτην τὸν Βασιλέα τῶν Πάρθων, τῦ ὁποία ἐβάςα τὴν θυγατέρα· ἐντεῦθεν δὲ λαβὼν τὰς δυνάμεις τῦ πενθερῦ, ἐκινήθη κατὰ τῦ ἰδίυ πατρὸς· φοβύμενος ὅμως τὰ ἐκ τῆς ἀποςάσεως συμβάντα τῆς τύχης, ἐζήτησε τῶν Ῥωμαίων τὴν ὑπεράσπισιν, τὸ ὁποῖον ἔκαμε ϗ ὁ Τιγράνης ὁμοίως· ὅθεν ὁ Πομπήϊος διατηρεῖ τὸν θρόνον εἰς τὸν πατέρα μὲ συμφωνίαν νὰ δώσῃ ἕνα φόρον διὰ τὴν δαπάνην τῦ πολέμυ, ϗ τὴν ἐπαρχίαν Σωφανήνην εἰς τὸν υἱόν τυ· δυσευχαριςηθεὶς δὲ ὁ νέος εἰς τῦτο, ἐκίνησε τὸν θυμὸν τῦ Πομπηΐυ, ϗ ἐντεῦθεν ἐβλήθη εἰς τὰ δεσμὰ· ὁ δὲ Τιγράνης εἶχε μὲν ὑπόληψιν Βασιλέως γενναίυ, ἦτον ὅμως σκληρός.

Λικίνιος Κράσσος (Μάρκος) ἐπραγματεύετο κατ' ἀρχὰς ὥσπερ δῦλος, χωρὶς νὰ ἔχῃ μήτε τριάκοντα τάλαντα· μετὰ ταῦτα ὅμως ἔγινε πλυσιώτατος, ὥςε ἔκαμεν ἕν συμπόσιον εἰς τῶν Ῥωμαίων τὸ πλῆθος, ϗ ἔδωκεν ἑκάςῳ πολίτῃ τόσον σῖτον, ὅσον ἐδύνατο νὰ τὺς θρέψῃ εἰς μίαν τριμηνίαν· ἡ δὲ καταγραφὴ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῦ, ὅταν αὐτὸς ἐκινήθη κατὰ τῶν Πάρθων, ἔφθασεν εἰς ἑπτακιοχίλια ϗ ἑπτακόσια τάλαντα· ὅς τις δὲ εἶχε τὸν βαθμὸν αὐτῦ, ϗ δὲν ἐδύνατο νὰ θρέψῃ ἐκ τῆς ἰδίας παριυσίας ἕνα

Digitized by Google

στρατὸν, δὲν ἐλέγετο πλέσιος· ὁ φόβος ὅμως τῆς λύτσης τῦ Κίννα ἡ τῦ Μαρίυ τὸν ἐβίασε νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ἔνθα ἐκρύβη εἰς διάσημα ὀκτὼ μηνῶν ὑποκάτω εἰς ἕνα σπήλαιον· ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, προϊόντος τῦ χρόνυ, ἔδειξεν ἀρετὴν κατὰ τῶν ἀποσάντων δέλων, ἡ ἐντεῦθεν ἐθριάμβευσε τὸν μικρὸν θρίαμβον· ἔπειται δὲ ἔγινε Πραίτωρ κατὰ τὸ 71 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, ἡ ἐνίκησε τὸν Σπάρτακον τὸν στρατηγὸν τῶν ἀποσάντων δέλων· τὸ δὲ ἑπόμενον ἔτος ἔγινεν Ὕπατος μετὰ τῦ Πομπηΐυ, μετὰ δὲ τῦτο ἡ Κήνσωρ· ἐκ τύτυ δὲ ἐσχημάτισεν ἕν εἶδος τριανδρίας μετὰ τῦ Πομπηΐυ ἡ Καίσαρος· μετὰ τῦτο δὲ ἔγινε τὸ δεύτερον Ὕπατος, ἡ λαβὼν εἰς τὸ μέρος τυ τὴν Συρίαν, ἡ διαβὰς ἀπὸ τῆς Ἰυδαίας, ἐσυλησε τὸν θησαυρὸν τῦ ναῦ τῆς Ἱερυσαλὴμ· ἐκ δὲ πλεονεξίας κινέμενος, ἐκίνησε ἡ πόλεμον κατὰ τῶν Πάρθων· ἡ ἐλπίζων νὰ λάβῃ ὅλον τὸν πλῦτον αὐτῶν, εἶδε τὴν στρατιάντυ παρ' ἐλπίδα διεφθαρμένην ἀπὸ τὸ ξίφος τῦ Συρένα τῦ στρατηγῦ τῶν ἐχθρῶν· καθότι εἴκοσι χιλιάδες ἔπεσον εἰς τὸν τόπον τῆς μάχης, ἡ δέκα αἰχμαλώτων εἰς τὰς χεῖρας τῶν πολεμίων· οἱ δὲ λοιποὶ διεσώθησαν ἐν τῷ σκότει διεσπαρμένοι, ἡ καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν Πάρθων· ὁ δὲ Κράσσος καλεσθεὶς παρὰ τῦ ἐχθρῦ στρατηγῦ εἰς συνομιλίαν, ἐβιάσθη νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ διὰ τὴν σᾶσιν ἡ χαιρεκακίαν τῶν στρατιωτῶν, ἡ εὐθὺς ἐπληροφορήθη, ὅτι ὁ σκοπὸς τῦ ἐχθρῦ ἀπέβλεπε νὰ τὸν συλλάβῃ ζῶντα· ἐντεῦθεν λοιπὸν προσπαθῶν νὰ διαφυλαχθῇ, ἐφονεύθη μὲ τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας κατα

Digitized by Google

τὸ 53 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· οἱ δὲ Πάρθοι κόψαντες τὴν κεφαλὴν αὐτῦ, τὴν ἔφερον εἰς τὸν Ὀρόδην τὸν Βασιλέα των· ὅστις ἔχυσε χρυσίον εἰς τὸ σόμα αὐτῆς, λέγων ταῦτα, κορέσθητι τάτυ, ὧ ἡ καρδία συ ἦν ἀκόρεσος· ἀλλὰ μ' ὅλα τὰ ἐλαττώματα ταῦτα, ἦ ἄλλα ἔτι, εἶχε καί τινας ἀρετὰς· ἦ μάλισα ἡ ἀταραξία, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν εἰς τὸν θάνατον τῦ υἱῦτυ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἐφάνη ἀρετὴ ἑνὸς ἥρωος· οἱ δὲ λόγοι, τὺς ὁποίυς εἶπεν εἰς τὺς περὶ αὐτὸν, ὅταν ἐβιάσθη νὰ πέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῦ Συρένα, εἶναι ἀξιοσημείωται· οἱ ὁποῖοι εἶναι αὐτοὶ· ὅποι ἂν ἡ τύχη ὑμᾶς ὁδηγήσῃ, λέγετε πανταχῦ, ὁ Κράσσος ἀπώλετο ἐξαπατηθεὶς παρὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλ' ἐχὶ παραδοθεὶς παρὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν.

Σπάρτακος· ὅρα ἀνωτέρω Λούκιος Κράσσος.

Ὀρόδης Βασιλεὺς τῶν Πάρθων διάδοχος τῦ ἀδελφῦ αὐτῦ Μιθριδάτυ, τῦ ὁποίυ ἥρπασε ἦ τὸ ζῆν ἦ τὸν θρόνον· κηρυχθέντος δὲ κατ' αὐτῦ πολέμυ Ῥωμαϊκῦ, ἐνίκησε τὸν Κράσσον κατὰ τὸ 53 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, ἔλαβε τὰς σημαίας τῆς στρατιᾶς, καὶ πλῆθος πολὺ αἰχμαλώτων (ὅρα ἀνωτέρω Κράσσος) λέγυσι δὲ ὅτι ἔχυσε χρυσίον εἰς τὸ σόμα τῦ Κράσσυ διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὴν ἀπληστίαν αὐτῦ, ἐξ ἧς ἐκινήθη νὰ πράξῃ πολλὰς ἀδικίας, ἦ φόνυς· ἔλαβον ὅμως μετὰ ταῦτα οἱ Ῥωμαῖοι ἐκδίκησιν παρὰ τῦ Πακόρυ τῦ υἱῦ αὐτῦ· ὅστις ὀλίγαν ἔλειψε νὰ χάσῃ τὸν νῦντυ· μετὰ ταῦτα δὲ ἐπειδὴ ὁ Ὀρόδης ἐγήρασε, ἦ μάλισα ἐκυριεύθη ἀπὸ ὑδρόπικα, κατεπείσθη ὑπὸ τῶν υἱῶν τυ τριάκοντα ὄντων ἐκ διαφόρων γυναικῶν,

Digitized by Google

νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀρχῆς, ἡ ἔτως ἐδόθη ὁ θρόνος ἐκ προτιμήσεως εἰς τὸν Φραάτην τὸν νεώτερον πάντων· ὅς τις ἅμα λαβὼν τὸ διάδημα, ἠθέλησε νὰ φαρμακώσῃ ἐκεῖνον, ὅς τις τὸ ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν· ἀλλὰ τὸ φάρμακον ἀντὶ βλάβης ἔγινεν ὠφέλιμον μάλιστα, ἰατρεύσαν αὐτὸν, ὡς λέγουσιν, ἀπὸ τὸν ὑδρόπικα· ἀλλὰ ἡ ἔτως αὖθις ὁ ἀχάριστος Φραάτης τὸν ἔπνιξεν ἰδίαις χερσὶ κατὰ τὸ 35 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ μετὰ 50 ἔτη τῆς βασιλείας· ἦν δὲ ὁ Ὀρόδης λαμπρὸς καὶ ἀνδρεῖος Βασιλεὺς, κεδόδοξος ὅμως καὶ ἐμός.

Κικέρων (Μάρκος Τύλλιος.) ἐγεννήθη ἐν Ἀρπίνῳ εἰς τὴν Τυσκάναν κατὰ τὸ 106 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ ἐκ γένες εὐγενῆς τῶν Ῥωμαίων· ἡ τὸ μὲν Κικέρων, ἔχει κύριον ὄνομα· τὸ δὲ Μάρκος, ἐπώνυμον ἴδιον· τὸ δὲ Τύλλιος, κοινὸν ἐκ διαδοχῆς πάσης τῆς γενεᾶς· τὸ δὲ Κικέρων ἔλαβεν ἐξ αἰτίας ἑνὸς σημείᾳ, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τὴν ῥῖνα ὡς ἕν ῥεβίνθιον, ὅπερ Λατινιστὶ ὀνομάζεται Κίκερ (cicer) τοῦτον ἡ Φύσις ἐπροίκισε μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα χαρίσματα, τὰ ὁποῖα συνδραμόντα δεικνύουσι τῆ ῥήτορος τὸ ἀξιόλογον ἄγαλμα· μία ἰδέα τῆ προσώπε ἀξιοθέατος, μία εὐφυΐα διαπερασικὴ ἡ δρασήριος, μία καρδία αἰθαντικὴ, μία φαντασία πλουσία ἡ ἐφευρετικὴ, ὅλα αὐτὰ ἐφαίνοντο εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆ Κικέρων ος· ὅθεν ἡ ὁ πατὴρ αὐτῆ δὲν ἀμέλησε παντελῶς εἰς τὸ νὰ τὰ γεωργήσῃ ἐπὶ τὸ κρεῖττον, πέμψας αὐτὸν εἰς διδασκάλες τὲς πλέον σοφὲς τῆ καιρῆτε, ἔνθα ἐπέδιδε τόσον, ὥςε ἔτρεχον οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰ σχολεῖα

Digitized by Google

μὲ λόγον νὰ ἰδῶν ὀφθαλμοῖς, ἢ νὰ πιστεύσῃ τῇ πίστει· ὅταν ἐδημηγόρησε τὸ πρῶτον εἰς τὸ Σενάτον εὐδοκίμησε τόσον, ὥστε ἐκίνησε τὸν θαυμασμὸν πάντων, ἢ ἔκαμε τὸς κριτὰς νὰ ἀπολύσωσι τὸν Ῥώσκιον, περὶ ὃ ἦν ὁ λόγος, τῆ ἐγκλήματος, ὅτι ἐφόνευσε τὸν πατέρατε· ἀλλ' ὁ Κικέρων μὴ εὐχαριστηθεὶς ἢ εἰς τὸν κρότον αὐτὸν, ἐζήτει ἔτι τὴν τελειότητα τῆς ῥητορικῆς ἕξεως· ὅθεν ἀφήσας τὴν Ῥώμην, ἔρχεται εἰς Ἀθήνας, ἢ εἰς δύο ἐτῶν διάστημα φθάνει εἰς ἄμιλλαν τῶν πλέον προκομμένων αὐτόθι ῥητόρων· διὰ τῦτο ἢ ὁ Ἀπολλώνιος ὁ πλέον Ῥητορικὸς ἐν αὐτοῖς, ἀκέσας αὐτὸν νὰ ῥητορεύῃ ποτὲ, ἔμεινεν ἐκστατικὸς ἢ ἀκίνητος, ἐν ᾧ σύμπαντες οἱ ἄλλοι τὸν ἐκρατῦσαν· ἐρωτήσαντος δὲ τῦ Κικέρωνος τὴν αἰτίαν τῆς σιωπῆς, ἀπεκρίθη ὁ Ἀπολλώνιος, Αἰνῶ ἐπαινῶσε ἢ θαυμάζω τῆς ἀρετῆς, θρηνῶ δὲ τῆς Ἑλλάδος τὴν τύχην, ἢ ἤδεν ἐσὶ πλέον, εἰμὴ ἡ δόξα τῆς εὐγλωττίας· ἀλλὰ ἢ ταύτην ἁρπάσας, μετακομίζεις νῦν εἰς τὴν Ῥώμην. ἐντεῦθεν δὲ ὁ Κικέρων ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ῥώμην, μετεχειρίσθη τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον ἢ ὁ Δημοσθένης εἰς τὰς Ἀθήνας· ἢ ἐκεῖθεν ἔφθασεν ἐξ ἀρετῆς εἰς τὰ πρῶτα ἀξιώματα τῆς πατρίδος· εἰς τὸ 31 ἔτος τῆς ἡλικίας ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τῦ θησαυροφύλακος ἢ τῦ διοικητῦ εἰς τὴν Σικελιαν· ἐπανελθὼν δὲ ἐκεῖθεν ἔλαβεν τὴν ἀξίαν τῦ Αἰδιλικίε ἢ κατώρθωσε νὰ καταδικασθῇ ὁ Βήρρης (verres) ὁ καταφαγὼν ταύτην τὴν ἐπαρχίαν· ἐντεῦθεν ἐχειροτονήθη Πραίτωρ ἢ Ἔπαρχος, ἢ τέλος ἔλαβε καὶ τὴν ὑπατείαν κατὰ τὸ 93 ἔτος πρὶν τῦ σωτηρίε· ἐν

Digitized by Google

ᾧ δὲ ἦν Αἰδιλίκιος, εὐδοκίμησεν ὁ μόνον διὰ τὰς ἀ-
γῶνας ᾗ τὰ θεάματα, τὰ ὁποῖα ἦν ὑποχρεωμένος
νὰ παρασήσῃ ἐξ αἰτίας τῆ ἀξιώματος, ἀλλ' ὅτι
μᾶλλον διὰ τὴν μεγάλην ποσότητα τῶν χρημάτων,
τὰ ὁποῖα ἐσκόρπισεν εἰς τὴν πόλιν εἰς τὴν συμβάσαν
τότε μεγίσην ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων· εἰς τὴν ὑπα-
τείαν αὐτῆ ἀπεκαλύφθη ᾗ ἡ συνωμοσία τῆ Κατιλί-
νε, ὅστις ἤθελε κατὰ παράδειγμα τῆ Σύλλε νὰ
βαπτίσῃ τὰς χεῖρας αὐτῆ εἰς τὸ ἐμφύλιον αἷμα· ὁ
δὲ Κικέρων εἰδοποιηθεὶς τῆτο παρὰ τῆς Φυλβίας ἐ-
ρωμένης ὕσης ἑνὸς τῶν συνωμοτῶν, ἀπεκάλυψε τὴν
συνωμοσίαν, ᾗ ἐξέθετο εἰς παιδείαν τὲς ἐπιβλευόν-
τας τῶν πολιτῶν τὴν ζωήν· αὐτὸ δὲ τὸ ἐπιχείρημα ἦ
τον τόσον δύσκολον νὰ ἀποκαλυφθῇ, ὅσον εἶχε συνή-
γορον ἐξ ἐναντίας τὸν Καίσαρα· πρὸ δὲ τέτε πολλοὶ
ἐμέμφοντο τὸν Κικέρωνα ὡς ἀνάξιον ἔτι τῆς ὑπα-
τείας· τέτε δὲ συμβάντος, ἔδοσαν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνο-
μα πατὴρ τῆς πατρίδος· εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ἡμέ-
ραν τῆς ὑπατείας τε, ὑπόχρεως ὢν νὰ κάμῃ τὸν ὅρ-
κον κατὰ τὸ ἔθος, ᾗ ἑτοιμαζόμενος νὰ δημηγορήσῃ,
ἐμποδίθη παρὰ τῆ δημάρχε Μετέλλε, ὅστις ἤθελε
νὰ τὸν ἀτιμάσῃ μὲ τῆτο· ὁ δὲ Κικέρων εἶχεν ἀρχί-
σῃ ἔτως, ἐγὼ ὀμνύω ... ἐνταῦθα ὁ δήμαρχος τὸν
ἐμπόδισε, ᾗ ἐκήρυξεν ὅτι δὲν συγχωρεῖ νὰ δημη-
γορήσῃ ἐκεῖνος· ἐντεῦθεν κινηθέντος τινὸς θορύβε,
ὁ Κικέρων διακοπεὶς πρὸς μικρὸν, ἀνέλαβε τῆς φω-
νῆς τὸν τόνον δραστηριώτερον, ᾗ ἐξεφώνησεν ὅλον τὸν
λόγον ἔτως, ἐγὼ ὀμνύω, ὅτι ἔσωσα τὴν πατρίδα·
ὁ δὲ σύλλογος ἡθεὶς τῷ τοιέτῳ λόγῳ, ἐξεφώνησαν

πρὸς ἀλλήλους, ἡμεῖς ὀμνύομεν, ὅτι εἶπε τὸ ἀληθές· καὶ αὐτὴ ἡ ὥρα ἐξάθη ἡ ἡδονικωτέρα τῶ σύμπαντος βίου τε· μετὰ ταῦτα δὲ διελθόντος καιροῦ καταδιωχθεὶς ἐκ συνωμοσίας παρὰ τῦ Κλωδίου, ἐβιάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς Ῥώμης, τὴν ὁποίαν διέσωσε τῦ ἐχάτε κινδύνε, καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐν Μακεδονίᾳ· ἀλλ' αἱ φωναὶ συμπάσης τῆς Ἰτάλλας ἐνωθείσης, τὸν ἔφερον ὀπίσω τὸ ἑπόμενον ἔτος τὸ 58 πρὸ τῦ σωτηρίε· καὶ ὕτως ἡ ἡμέρα τῆς ἐπανελεύσεώς τε ἐξάθη μία ἡμέρα θριάμβε· τὰ δὲ ὑπάρχοντα αὐτῦ ἐδόθησαν παρευθὺς, αἱ οἰκίαι ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ ἐξοχῇ ἀνοικοδομήθησαν ἐκ δημοσίε δαπάνης· ὥστε ἐκ τέτε κινέμενος ἔλεγε, φυλάξαντί μοι ἐντίμως τὴν δόξαν, ἐ μόνον ἀντιςῆναι Κλωδίῳ ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐμαυτῦ πάντα ἀναλαβεῖν, ἅπερ ἀδίκως ἀφήρημαι· ὡς τάσον αἰσθάνθη καλὰ τὴν καταδίκην αὐτὴν, καὶ τοσῦτον μᾶλλον, ὅσον δὲν ἠλπίζετο νὰ πάθῃ τοιῦτος φιλόσοφος ἄνθρωπος· ἐνώχλει παλλάκις τὲς φίλες καὶ συγγενεῖς ἀναξιοπαθῶν, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ ἀπολογηθῇ αὐτοπροσώπως περὶ αὐτῦ, αὐτὸς, ὅστις συνηγόρησεν εἰς βοήθειαν ἄλλων πολλῶν· διοικητὴς δὲ ὢν τῆς Κιλικίας, εὐδοκίμησε μὲ τὴν ἀρετὴν τῦ δικαίε, ἑνώσας εἰς τὸ αὐτὸ δύο ἀρετὰς ἀσυμβιβάσες σχεδὸν πρὸς ἀλλήλας, τὴν εὐπροσηγορίαν, καὶ τὴν δραστηριότητα· τῶν Πάρθων δὲ καταπολεμησάντων ἐν εἰρήνῃ φανερᾷ τὸν Ἀντίοχον, ἔλαβεν αὐτὸς τὰ στρατεύματα πρὸς φύλαξιν τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ ἐπαρχίας ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν τοιύτων ἐθνῶν· καὶ ὕτως ἐξαίφνης

προλαμβάνει ἡ νικᾶ τὸν ἐχθρὸν, ἡ κυριεύσας τὴν Πιντενίσσαν πόλιν ἰσχυράν, τὴν ἀφῆκεν εἰς ἁρπαγὴν, ἡ τὲς κατοίκυς αὐτῆς τὲς ἐπώλησεν· ἐντεῦθεν οἱ στρατιῶται κινηθέντες, ἔδοταν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα Ἰμπεράτωρ, ἡ εἰς τὴν Ῥώμην ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὸν Θριαμβον, ἐὰν δὲν ἐκώλυον τὰ ἐκ τῶν ἐμφυλίων σάσεων τὸ τότε συμβάντα· εἰς δὲ τὴν ἀρχὴν τῦ ἐμφυλίυ πολέμυ μεταξὺ τῦ Καίσαρος καὶ τῦ Πομπηΐυ, ἔδειξεν ἕνα χαρακτῆρα ἀξύνατον, πεφοβισμένον, ἡ ἐπιῤῥεπῆ ἄλλοτε ἄλλως, ἀποφεύγων τὸ μέρος τῦ Πομπηΐυ, καὶ φοβέμενος νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸ μέρος τῦ Καίσαρος· Θριαμβεύσαντος δὲ τέλος πάντων τῦ Καίσαρος κατὰ τῦ ἀντιζήλυ, ἔλαβεν ὁ Κικέρων τὴν εὔνοιαν παρ' αὐτῷ μὲ τὰς πλέον χαμερπεῖς κολακείας· εἰς δὲ τὰς ταραχὰς μετὰ τὸν Θάνατον τῦ Καίσαρος, ἐβοήθει τὸ μέρος τῦ Ὀκταβιανῦ, μὲ σκοπὸν νὰ τὸν ἔχῃ ὑπερασπισήν· ὅθεν αὐτὸς, ὅς τις ἐκαυχᾶτο, ὅτι ἡ Τήβεννος αὐτῦ διέφθειρε τὰς δυνάμεις τῦ Ἀντωνίυ, ἔφερεν εἰς τὴν δημοκρατίαν ἕνα ἐχθρὸν ἑκατοντάκις ἐπικινδυνώτερον· διὰ τῦτο ἐμέμφοντο αὐτὸν, ὅτι μᾶλλον ἐφοβεῖτο τὴν αὔξησιν τῦ Ἀντωνίυ, παρὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐλευθερίας· ἀφ' ἧ ὅμως συνέχη τὸ Τριανδρικὸν, ὁ Ἀντώνιος, κατὰ τῦ ὁποίυ ἐξεφώνησε τὲς Φιλιππικὲς αὐτῦ λόγυς, ἐζήτησε τὴν κεφαλὴν αὐτῦ ἀπὸ τὸν Ὀκταβιανὸν, ὅς τις ἐν χωρὶς ἀντιλογίας τινὲς τῷ τὴν ἔδωκεν· ὁ δὲ Κικέρων κατ' ἀρχὰς μὲν ἠθέλησε νὰ διασωθῇ διὰ τῆς θαλάσσης· μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ ὑποφέρῃ τὲς

Digitized by Google

αὐτόθι ταλαιπωρίας, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν, λέγων ταῦτα, ὅτι προτιμᾷ νὰ ἀποθάνῃ εἰς τὴν πατρίδα, τὴν ὁποίαν ἄλλοτε ἔσωσεν ἀπὸ τὴν λύσσαν τῦ Κατιλίνε, παρὰ νὰ ζῇ μετὰ ταλαιπωρίας μεμιαρυσμένος· ἐν τέτῳ λοιπὸν ἔφθασαν οἱ φονεῖς, ἡ ἀπαντῶσιν αὐτὸν πλησίον τῆς οἰκίας αὐτῦ ἐν τῇ ἐξοχῇ· τὲς ὁποίυς ἰδὼν, ἐκέλευσε νὰ βασάσωσι τὸν δίφρον, ἡ ἐξέτεινε τὸν λαιμόν τε χωρὶς ταραχήν τινα εἰς τὸ ξίφος τῦ δημίυ Ποπιλίε Λήνα· ὅς τις ἐχρεώσει τὴν ζωήν τε εἰς τὴν εὐγλωττίαν αὐτῦ· καὶ ὕτως ἀποκόψας τὴν κεφαλὴν, συναπέκοψε καὶ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν αὐτῦ, ἡ τὰ ἔφερεν εἰς τὸ λελυσσωμένον Τριανδρικὸν· ἡ δὲ Φυλβία ἡ σύζυγος τῦ Ἀντωνίε ὁμόγνωμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὖσα, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ὁμόσκληρος, διεπέρασε τὴν γλῶσσαν αὐτῦ εἰς πολλὰ μέρη μὲ μίαν χρυσῆν βελώνην ἐκ τῆς κεφαλῆς της· αὐτὰ τὰ μέλη λοιπὸν τῦ μεγίσε πάντων τῶν ῥητόρων, ἡ τῦ σωτῆρος τῆς πατρίδος, ἐρρίφθησαν ἐν τῷ κριτηρίῳ ἔμπροσθεν τῦ ῥητορικῦ βήματος· τὸ ὁποῖον αὐτὸς πολλάκις ἔκαμε νὰ ἀντηχῇ μὲ τὴν εὐγλωττίαν· ἦτον δὲ ἐν ἡλικίᾳ ϛξ ἐτῶν εἰς τὸ ἔχατον τῦτο τέλος κατὰ τὸ 43 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε· οἱ ἱςορικοὶ ζωγραφίζυσι τὴν ἰδέαν τῦ σώματος αὐτῦ ὕτω· κατὰ μὲν τὸ ἀνάςημα ἦτον μέγας, ὅμως λεπτὸς, λαιμὸν ἔχων ἐκτεταμένον ἐπὶ πολὺ, τὸ δὲ πρόσωπον ἀρρενικὸς, ἡ τὰς γραμμὰς αὐτῦ ἔχων ἐν συμμετρίᾳ, τὸ δὲ βλέμμα τόσον ἀνοικτὸν ἡ γαληνιαῖον, ὥςε ἐκ πρώτης προσβολῆς ἐνέσπειρεν εἰς τὲς ὁρῶντας τὸ σέβας· ἡ κράσις ὅμως τῦ σώμα

τος ἦτον ὀλίγον ἀδύνατος, ἡ τὴν ἐνεδυνάμωνε μὲ τὴν δίαιταν· εἰς δὲ τὸν ἱματισμὸν, ἡ τὴν περὶ τὸ σῶμα εὐπρέπειαν, τὸ ὁποῖον οἱ σοφοὶ παρατηροῦν, ὡς σημεῖον τῶν ἔνδον, αὐτὸς διετήρει, ὥσπερ ἔγραψεν εἰς τὰ καθήκοντά του, ἐνδυόμενος μετὰ μετριοφροσύνης, καθὼς ἀπαιτοῦσεν ὁ βαθμὸς καὶ τὸ ἀξιώματος αὐτοῦ ἡ τὸ χαρακτῆρος· καθότι ἀγαποῦσε τὴν καθαρότητα, χωρὶς ὅμως ὑπερβολῆς· ἀπέφευγε δὲ τὸς νεωτερισμὸς τῆς μόλης μετὰ πολλῆς Φροντίδος, ἀπὸ τοῦ ἴσου ἀπεχόμενος ἡ τῆς ἀμελείας, ἡ τῆς περιεργείας εἰς ἑαυτόν· ὁ δὲ τρόπος τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ πολιτεύματος ἡ τῆς πρὸς τὸς φίλους κατ' ἰδίαν συμπεριφορᾶς ἦτον γλυκύτατος, πατὴρ γενόμενος συγκαταβατικὸς, ἡ φίλος ζηλωτὴς ἡ εἰλικρινὴς πρὸς τὸς φίλους, δεσπότης εὐσυνείδητος ἡ ἐλεύθέριος, φαιδρὸς τῇ διαθέσει ἐκ φύσεως, ἡ ἐπιῤῥεπὴς πολλάκις πρὸς εἰρωνείας ἀσείας· ἐν δὲ τοῖς πεπολιτευμένοις ἐφρόντισε νὰ μὴν ἔχῃ ἐδεμίαν κηλίδα, τῷ ὀρθῷ λόγῳ πάντοτε χρώμενος, ἐν δὲ ταῖς ἰδιαιτέραις ὅμως συμπεριφοραῖς συνεμίγνυεν ἐν τοῖς λόγοις ἡ ἐν τοῖς ἔργοις ἐπίσης ἀσειότητας ἡ ἐπαινετὰς ἡ μεμπτὰς· παρετήρησαν δὲ ἔτι, ὅτι ἡ ἐν ταῖς εὐτυχίαις ἐπαίρετο, ἡ ἐν ταῖς δυσυχίαις ἐταπεινοῦτο, ἡ ἐν ἑνὶ τούτων γενόμενος, δὲν ἤλπιζε πώποτε τὴν ἐπὶ τὸ ἐναντίον μεταβολήν· τὸ δὲ μεγαλήτερον ἡ φανερώτερον πάθος τῆς ψυχῆς του ἐφάνη ἡ δόξα ἡ ἡ δίψα τῶν ἐπαίνων, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδυνήθη ἐδέν νὰ τὴν σβέσῃ· εἰς τὰ νομικάτα τὰ δύο κυριώτερα πρόσωπα τοῦ διαλόγου παρασαίνονται ὡς δύο μαθηταὶ ἔμπροσθεν τοῦ δι-

Digitized by Google

δασκάλων ἐκσατικοὶ, ὥσπερ καταγινόμενοι δῆθεν νὰ προσφέσωσι τὰς ἐπαίνους εἰς τὸν Κικέρωνα, τόσω διὰ τὸ πεζὸν ὕφος τῆς φράσεως, ὅσον καὶ τῶν σχεδιασμάτων αὐτοῦ, ὁ ἐστι πρᾶγμα παράδοξον νὰ εἰχωρήσῃ τοσοῦτον ἡ ματαιότης εἰς τοιαῦτα ἐξαίρετα πνεύματα· καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ὅσον προεφυλάττετο πρὸς τὰς ψήφους τῶν μεταγενεστέρων, τόσον οἱ μεταγενέστεροι, ἐπιλαθόμενοι τῶν ἐλαττωμάτων αὐτοῦ ἐδικαίωσαν τὰς λαμπρὰς ἀρετάς του· τὰ δὲ συγγράμματα αὐτοῦ, ὅσα ἄφησε τοῖς Λατίνοις εἶναι τοσαύτης ἀθανασίας ἐπάξια, ὅσον ἦσαν μεγάλα ὁ ἔρως καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

Κατιλίνας (Λεύκιος) εἷς ἐκ τῶν πρώτων γενῶν τῆς Ῥώμης, κατηγορηθεὶς δημοσίᾳ πρῶτον μὲν ἐπὶ ἀνόμῳ συνουσίᾳ μιᾶς τῶν Ἑστιακῶν παρθένων, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἀπέφυγε δὲ διὰ χρηματοδοσίας καὶ διὰ τῶν οἰκείων φίλων· καὶ δεύτερον, ὅτι ἐφόνευσε τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ ἀδελφόν· (ἴδε ἐν τῷ Σύλλας·) ἔλαβε δὲ ἀξιώματα ἀλληλοδιαδόχως τὸ τοῦ Θησαυροφύλακος, τὸ τοῦ Ὑποστρατήγου, τὸ τοῦ Πραίτωρος, χωρὶς νὰ μεταβάλῃ παντελῶς καὶ τῆς ψυχῆς του τὸν χαρακτῆρα· παῤῥησιασθεὶς δὲ δὶς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ὑπατείας, ἀπέτυχεν, ἐναντιωμένου τοῦ Κικέρωνος, τὸν ὁποῖον καὶ ἐπεχείρησε νὰ φονεύσῃ, καταγινόμενος πρὸ πολλοῦ νὰ κάμῃ συνωμότας μὲ ἀπόφασιν ἄνομον, νὰ παραδώσῃ τὴν πόλιν τῷ πυρὶ καὶ τῷ ξίφει, ἑλκύσας εἰς τοῦτο πολλοὺς νέους πτωχοὺς ὄντας ἐξ ἀσωτείας, καθὼς καὶ αὐτὸς, τοὺς ὁποίους καὶ ἔπεισε λέγουσι νὰ πίωσιν ἀνθρώπινον αἷμα εἰς βεβαίωσιν τῆς εἰς τὴν συνω-

Digitized by Google

μοσίαν ἀδιαιρέτε ἐνώσεως· τῦτο δὲ μαθὼν ὁ Κικέρων παρὰ τῆς Φυλβίας τῆς ἐρωμένης ἑνὸς τῶν συνωμοτῶν, ἀπεκάλυψε τὸν ὀλέθριον ἀκοτὸν τῦ Κατιλίνε· ὅς τις κατηγορηθεὶς ἐπὶ τύτῳ ἐπὶ τῆς Γερυσίας, εἶπε τεταραγμένος, ὅτι θέλει σβέσῃ ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς Ῥώμης τὴν πυρκαϊὰν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἔῤῥιψαν· ἀλλ' ὁ Κικέρων ὀλίγον φροντίσας τῶν ἀπειλῶν, ἠγρύπνει εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως· ἐντεῦθεν περιέπεσον τὰ γράμματα τῶν πρώτων συνωμοτῶν, ἐξ ὧν ἐφόνευσαν πέντε· ὁ δὲ Κατιλίνας εἰς μάτην ἀπελογεῖτο, εἰσάγων γένος λαμπρότητα, ἢ ἀνδραγαθήματα τῶν προγόνων· βλέπων δὲ τὴν κατ' αὐτῦ τῶν πάντων ὀργὴν κορυφυμένην, ἀφίνει τὴν Ῥώμην, ἢ καταφεύγει εἰς τὴν Ἑτρυρίαν εἰς τὸν ἐκεῖσε ςρατὸν μὲ ἀπόφασιν, ἢ νὰ κατορθώσῃ τι εἰς ἐκδίκησιν, ἢ νὰ ἀποκινδυνεύσῃ· ὁ δὲ Ἀντώνιος συνύπατος ὢν τὸ τότε Κικέρωνος, ἔξειλε κατ' αὐτῦ τὸν Πετρήϊον ὑποςράτηγον αὐτῦ ὄντα· ὁ δὲ Κατιλίνας δεξάμενος αὐτὸν, ἐπολέμησεν ἐν ἀπελπισίᾳ, ἢ νικηθεὶς, ἐφονεύθη, μὴ ἀνεχόμενος ἐπιζῆν, ἐν ᾧ δὲν κατώρθωσε τὸν σκοπόντα, κατὰ τὸ 62 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε· ἢ ἔτος ἐςάθη ὁ δικαιότατος θάνατος τῦ παρανόμε τύτε ἀνδρὸς· τῦ ὁποίε ἡ αὐθάδεια ὑπερέβαινε τὴν ἐπιτηδειότητα, ἢ ἡ κενοδοξία τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν, ἢ ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἐλεθρίων σκοπῶν τὴν εὐφυΐαν τῆς ἐκτελέσεως· ἔτος ἂν ἐμεταχειρίζετο εἰς τὸ καλὸν τῆς πατρίδος τὴν δραςηριότητα τῆς ψυχῆς τε, τὴν ἀκοίμητον πρόνοιαν, τὴν θαυμαςήν τε ἀνδρίαν, τὴν ἀμίμητον εὐγλωττίαν τε, ἤθελε

Digitized by Google

φανῇ τῷ καιρῷ τε ὁ πρῶτος ἥρως. ἀλλ' ὡς ἔζησεν, ἕτω καὶ ἐτελεύτησεν, ἐπίσης δῆλονότι μὲ τὸς φονευομένυς ἐν τῇ ἀγχόνῃ κακέργυς.

Ἀντώνιος (Μάρκος) εἷς τῶ Τριανδρικῶ συςήματος, γενόμενος ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εὔγλωττος, καὶ παιδευθεὶς τὰ εἰς πόλεμον καὶ εἰς ἡδονήν. ἀφ' ὧ δὲ ἔδειξεν ἐν Ῥώμῃ τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας, διεπέρασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ παιδευθῇ τὴν ἀρετὴν τῶ λέγειν καὶ πολεμεῖν. λαβὼν δὲ ἐκεῖθεν τὴν ςρατηγίαν τῶ ἱππικῶ παρὰ τῶ Γαβινίῳ, ὅς τις ἦρχετο κατὰ Ἀριςοβύλυ, ἔδειξεν ἱκανὴν ἀνδρίαν ἐν τῷ πολέμῳ τύτῳ. ὁ αὐτὸς δὲ Γαβίνιος τὸν ἔφερε μεθ' ἑαυτῶ εἰς τὴν Αἴγυπτον εἰς βοήθειαν τῶ Πτολεμαίυ, ὅπυ ἔδειξεν αὖθις ὀλίγην ἀνδρίαν. ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἔγινε Δήμαρχος καὶ οἰωνοσκόπος. καὶ ἐγκαλώθη μετὰ τῶ Κικέρωνος τὸ μέρος τῶ Καίσαρος, ὅς τις ἐξηκολύθει ἐν τῷ τότε τὸν πόλεμον εἰς τὰς Γάλλυς. ὁμιλῶν δὲ μετὰ παῤῥησίας εἰς βοήθειαν τῶ διαβεβλημένυ τότε μεγάλυ ἀνδρὸς, ἐμισήθη παρὰ τῆς Γερυσίας. καὶ ἐντεῦθεν διωκόμενος, μόλις μεταβαλὼν τὸ ὀχῆμα εἰς δελικὸν, διέφυγεν εἰς τὸν Καίσαρα· ὅς τις πειθεὶς ὑπ' αὐτῶ, ἔφερε τὸν πόλεμον εὐθὺς εἰς τὴν Ἰταλίαν. καὶ κυριεύσας αὐτὴν, ἔδωκε τὴν διοίκησίν της εἰς τὸν Ἀντώνιον Μάρκον. ἐν δὲ τῇ ἐν Φαρσάλοις μάχῃ διοικῆσεν αὐτὸς τὸ ἀριςερὸν κέρας τῆς ςρατιᾶς, πολὺ συμβαλλόμενος εἰς τὴν ἥτταν τῶ Πομπηΐυ. τὸ δὲ ἑπόμενον ἔτος 49 πρὸ τῶ σωτηρίυ, λαβὼν ὁ Καίσαρ τὴν δικτατωρίαν, ἔδωκε τὴν ςρατηγίαν τῶ ἱππικῶ εἰς τὸν Ἀ-

Digitized by Google

τώνιον γενικῶς, ᾧ ἐξῆς αὖθις τὸν ἔλαβε σύντροφον τῆς ὑπατείας. διὰ τὸ ὁποῖον ἔδειξε τὴν εὐγνωμοσύνην τε εἰς αὐτὸν μὲ μίαν χαμερπῆ κολακείαν. ἐπειδὴ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἐν ᾗ ἐκάθητο ὁ Καίσαρ ἐπὶ θρόνου χρυσοῦ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶ Πανὸς (Lupercales) ὁ Ἀντώνιος ἀπομακρύνας ἐκεῖθεν τὸ πλῆθος, ἐπροχώρησε πρὸς τὸ βῆμα τε, ᾧ ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὸν ἓν διάδημα, κυκλωμένον μὲ ἕνα στέφανον ἐκ δάφνης. αὐτὸ τὸ ἀσεῖον ὅμως (ἐκ συμφώνου γενόμενον καθὼς λέγουσι) ἐτάχυνε τὸν θάνατον τῦ Ἰουλίου Καίσαρος. φονευθέντος δὲ τότε τῦ μεγάλου ἀνδρὸς, ἐπροστοιήθη ὁ Ἀντώνιος Φιλίαν μετὰ τῶν φονέων, ᾧ ἔδωκεν εἰς αὐτὲς τὰς υἱὰς τε εἰς ὁμηρίαν. ὁ δὲ Κάσσιος ἐδείπνησεν εἰς αὐτὸν τὴν αὐτὴν ἡμέραν. τὸν ὁποῖον ὁ Ἀντώνιος ἐρώτησεν ὑπομειδιῶν, ἂν φυλάττη πάντοτε ὑπὸ μάλης ξιφίδιον, ναὶ, τὸν ἀπεκρίθη ὁ Κάσσιος, ᾧ μακρὰν ἀπ' ἐμῦ, ἐὰν φαντάζεσαι αὐτοκρατορίαν. ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁ Ἀντώνιος, καταιωθείσης τῆς ἐλπίδος εἰς Καίσαρα τὸν ὑπέρμαχον, ἐλυπήθη σφοδρῶς. τὸ ὁποῖον, καίτοι πλαττόμενος ἐκ τῶν ἐνόντων πρὸς τὸ φαιδρότερον, τὸ ἔδειξε παρευθὺς, ἀντιφερόμενος εἰς τὴν Γερεσίαν, ἥτις ἔμελλε νὰ τὸν κηρύξῃ ὡς τύραννον. ἐκφωνήσας δὲ καὶ τὸν ἐπιτάφιον αὐτῦ λόγον, ἐκίνει τὸν δῆμον εἰς ἐκδίκησιν τῶν φονέων τῦ μεγάλου τότε ἀνδρός· ᾧ ἐντεῦθεν ἤυξανεν ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ᾧ βέβαια ἤθελε φθάσῃ εἰς τὸν τόπον τῦ Καίσαρος, ἐὰν ὁ Κικέρων δὲν κατέσαινεν ἀντίζηλον εἰς αὐτὸν τὸν Ὀκταβιανὸν, ὅς τις ὠνομάσθη Αὔγουστος μετὰ ταῦτα.

Digitized by Google

τὸ δὲ μῖσος αὐτῦ πρὸς τῦτον τὸν νέον, τὸν ἔκαμε μισητὸν εἰς τὲς Ῥωμαίες, οἱ ὁποῖοι ἀγαπῶσαν τὸν Ὀκταβιανὸν εἰς ὑπερβολήν. ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁ Ἀντώνιος κηρυχθεὶς ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων, ἔφυγεν εἰς τὲς Γάλλες. καλεὶς δὲ κατ' αὐτῦ ὁ Ὀκταβιανὸς μετὰ τῶν Ὑπάτων Πάνσε ϗ Ἱρτίε ἐπολέμησε, ϗ ἡ νίκη ἐσάθη ἀμφιῤῥεπὴς ἐν πολλοῖς· γενομένης δὲ τέλος πάντων τῆς μάχης ἐν τῇ Μοδήνᾳ, ἀντέση μὲν γενναιότατα ὁ Ἀντώνιος, ἀλλ' ὕστερον ἐνικήθη, ϗ κατέφυγεν εἰς τὸν Λέπιδον. ὁ δὲ Πάνσας ἀπέθανεν εἰς τὴν μάχην, ϗ ἀποθνήσκων, συνεβύλευσε τὸν Ὀκταβιανὸν νὰ φιλιωθῇ μετὰ τῦ Ἀντωνίε. τὸ ὁποῖον μετ' ὄπολυ ϗ ἐγένετο, ἀφ' ὗ ὁ Ἀντώνιος συναγείρας δεκαεπτὰ λεγεῶνας πεζῶν, ϗ δεκαεξακισχιλίες ἱππεῖς, ἐφάνη εἰς τὴν Ἰταλίαν. ϗ ἐνταῦθα ἔλαβεν ἀρχὴν αὖθις τὸ Τριανδρικὸν τῦ Λεπίδε, τῦ Ὀκταβιανῦ, ϗ τῦ Ἀντωνίε. ὅς τις πρῶτον τῆς ἐπιθυμίας τε ἀποτέλασμα ἔδειξε νὰ ζητήσῃ παρὰ τῦ Ὀκταβιανῦ τὴν κεφαλὴν τῦ Κικέρωνος. τὴν ὁποίαν ἡ γυνὴ αὐτῦ Φυλβία ἐξύβρισε μάλιστα. (ὅρα Κικέρων) ἐμπλήσαντες τέλος πάντων τὰς ἐπιθυμίας ἐκ τῦ αἵματος τοσύτων λαμπρῶν πολιτῶν, ἐπέστρεψαν εἰς διωγμὸν τῦ Βρύτε ϗ Κασσίε τῶν φονέων τῦ Καίσαρος. τὲς ὁποίες ἀπαντήσας ὁ Ἀντώνιος ἐν Φιλίπποις, ϗ ἐλθὼν εἰς μάχην, ἐνίκησε. ϗ μετὰ τὸν θάνατον τῶν δημοκρατικῶν τύτων ἀνδρῶν, οἱ τῆς Ῥώμης τύραννοι διένειμαν ἑαυτοῖς τὴν ἀρχὴν, ὡς μίαν γῆν ἐκ κληρονομίας, ϗ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἔλαβε τὴν Ἑλλάδα, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Συρίαν,

Digitized by Google

ἡ τὴν Ἀσίαν, κ' ἐντεῦθεν ἐβιάσθη νὰ καταπολεμήσῃ τὸς Πάρθυς. ἀλλὰ τοῦτο κατώρθωσε μόνον διὰ τῶν στρατηγῶν τε, αὐτὸς δὲ δὲν ἔδειξεν ἐν τούτοις ἀδαμοῦ, ὅτι εἶναι τοῦ Καίσαρος μαθητής, ἀλλ' ἐκδεδομένος εἰς τὰς ὑπερβολὰς τῆς κακίας, ἔνθεν μὲν ἁρπάζων ἐξ ἀδικίας, ἐκεῖθεν δὲ ἐξοδεύων ἐξ ἀσωτείας· ἡ δὲ Κλεοπάτρα ἡ Βασιλὶς τῆς Αἰγύπτου, φοβουμένη τὴν δύναμίν τε, ἐπροσπάθησε νὰ τὸν καθυποβάλῃ μὲ τὰς ἡδονάς της. ὅθεν ἀποζραφεὶς τὰς φαντασίας τῆς συζύγου Φυλβίας, ἐκυριεύθη εἰς ἐκείνας τῆς Κλεοπάτρας, λαβὼν μίαν τύχην ἐκ διαμέτρου ἀντίλογον, νὰ κυριεύσῃ μὲν τὴν οἰκουμένην, νὰ κυριευθῇ δὲ ὑπὸ δύο γυναικῶν. ὕστερον λοιπὸν ἡ Βασιλὶς τῆς Αἰγύπτου ἐμέθυσε τὸν Ἀντώνιον μὲ τὰς ἡδονάς, ὥστε αὐτὸν μὲν τὸν ἔθαψεν εἰς τὰς ἀσωτείας, αὐτὴ δὲ ἀπήλαυσε παρ' αὐτοῦ ὅ,τι ἐπεθύμει. καθότι τὴν ἐκήρυξε βασίλισσαν τῆς Αἰγύπτου, τῆς Κύπρου, τῆς Κοίλης Συρίας, μέρους τινὸς τῆς Κιλικίας, τῆς Ἀραβίας, καὶ τῆς Ἰουδαίας, τοὺς δὲ δύο υἱοὺς αὐτοῦ ἐξ αὐτῆς, τοὺς ἐκήρυξε Βασιλεῖς τῶν Βασιλευόντων, ἐνδύων αὐτοὺς βασιλικῶς μετὰ τῆς ἄλλης βασιλικῆς μεγαλοπρεπείας ἁπάσης. τούτων δὲ ὕστερον γενομένων ὠργίσθησαν οἱ Ῥωμαῖοι βλέποντες νὰ διαφθείρηται τὸ Ῥωμαϊκὸν βασίλειον ἐξ αἰτίας μιᾶς γυναικὸς καὶ τῶν ξένων, ἀπεφάσισαν νὰ κινήσουν τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, κινούμενοι πρὸς τοῦτο κατὰ δεύτερον λόγον, ὅτι ἀπέβαλε καὶ τὴν πρώτην αὐτοῦ γυναῖκα τὴν Ὀκταβίαν ἀδελφὴν οὖσαν τοῦ Ὀκταβιανοῦ, μὲ πρόφασιν ὅτι παίζων τὰ χαρτία

Digitized by Google

τῆς τύχης κατὰ τῦ Ὀκταβιανῦ, δὲν ἐπετύχαινε ποτὲ κατὰ τὴν ἐλπίδα. ἐξάλλ λοιπὸν ὁ Ὀκταβιανὸς κατ' αὐτῦ, ἡ ἀπαντηθέντων τῶν ἑκατέρωθεν ναυτικῶν ἐν τῷ Ἀκτίῳ τῆς Ἠπείρυ κατὰ τὸ 31 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ, ἐνικήθη ὁ Ἀντώνιος κατὰ κράτος, μετέχε δὲ ἡ αὐτὴ ἡ ἰδία Κλεοπάτρα τῆς μάχης, ἔχυσα εἰς βοήθειαν τῦ Ἀντωνίυ ἑξήκοντα ναῦς. τραπεὶς δὲ εἰς φυγὴν, ἔμαθεν ὅτι διεφθάρη ἡ κατὰ γῆν ὁ ςρατὸς. ἡ τῦτο ἐςάθη τόσον λυπηρὸν εἰς αὐτὸν, ὥςε προσπαθῦσε νὰ πίῃ τὸ ὕδωρ τῆς λήθης ἡ δὲν ἐδύνατο, νῦν μὲν ἀπομακρυνόμενος εἰς τὰς ἐρημίας, νῦν δὲ ἐκδιδόμενος εἰς τὰς ἀσωτείας. τὸ δὲ ἑπόμενον ἔτος εἰσέρχεται ὁ Ὀκταβιανὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἡ κυριεύει εὐθὺς τὸ Πηλύσιον. ὁ δὲ Ἀντώνιος ἐξυπνήσας μικρὸν, ἐκτύπησε τὸ ἱππικὸν τῦ ἐχθρῦ ἡ τὸ ἐσκόρπισεν εἰς Φυγὴν, πλὴν ὅλος αὐτῦ ὁ ςρατὸς ἡ ὅλον τὸ ναυτικὸν ἀποςάντες, προσεχώρησαν εἰς τὸν Ὀκταβιανόν. μονωθεὶς λοιπὸν ὁ Ἀντώνιος, ἡ ἀπελπισθεὶς ὁλοκλήρως, ἐκάλεσε τὸν Ὀκταβιανὸν εἰς μονομαχίαν· πρὸς τὸ ὁποῖον ἀπεκρίθη ἐκεῖνος χωρὶς ταραχὴν, ὁ Ἀντώνιος εὑρήσει ἡ ἑτέρας ὁ δὲς πρὸς τὸν Ἅδην. ἡ δὲ ἄπιςος Κλεοπάτρα Φοβηθεῖσα τὰ περισατικὰ, κατεκλείσθη εἰς ἕνα πύργον, ἀφήσασα παραγγελίαν νὰ εἰπῶν εἰς τὸν Ἀντώνιον, ὅτι ἐφονεύθη αὐτοχειρία. τῦτο μαθὼν ὁ Ἀντώνιος ἡ πιςεύσας εὐθὺς, ἠσχύνθη νὰ λάβῃ παράδειγμα γενναιότητος παρὰ γυναικὸς εἰς τὰς μεγίσας δυσυχίας, ἡ ἕτω παρακαλεῖ ἕνα ἀπὸ τὲς ἀτελευθέρυς τυ, ὅς τις ὠνομάζετο Ἔρος, νὰ ἐπιφέρῃ τέλος εἰς

Digitized by Google

τὴν ζωήν τε, ὡ ἑπομένως εἰς τὰς ἀπείρους τε δυσυχίας. ἀλλ' ὁ Ἔρος ἐμαχαίρωσε πρῶτος αὐτὸς ἑαυτὸν, ὡ πίπτων ἔδωκε τὸ ξιφίδιον ὡ εἰς τὸν Ἀντώνιον νὰ τὸν μιμηθῇ. τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἀντώνιος ἐξεφώνησεν, ἔξεσί μοι πρᾶξαι τὸ καθῆκον παρὰ γυναικὸς ὡ δοῦλε μαθόντα; ὡ ταῦτα εἰπὼν ἐκύτηκε τὸ ξιφίδιον εἰς τὸ σῶμά τε, ὡ μετὰ μίαν σιγμὴν μανθάνει, ὅτι ἡ Κλεοπάτρα ζῇ ἔτι. ἐντεῦθεν θέλει νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτὴν μὲ ὅλην τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος εἰς τὸν πύργον. ἡ δὲ Κλεοπάτρα ἰδοῦσα αὐτὸν ἄνωθεν ὡ φοβουμένη νὰ ἀνοίξῃ τὰς πύλας διὰ τὰ ἐνδεχάμενα, ἐκρέμασε μίαν ἄλυσον ἄνωθεν, ὡ βαυθυμένη ὑπὸ δύο γυναικῶν, τὸν ἀνεβίβασεν ἄνω. καὶ ἐνταῦθα ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου εἶπεν εἰς τὴν Κλεοπάτραν ἐπερειδόμενος εἰς τὸ πρόσωπόν της, ὅτι ἀποθνήσκει εὐχαριστημένος εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς, ὡ ὅτι δὲν αἰσχύνεται εἰς τὴν ἥτταν καθότι Ῥωμαῖος ἐνικήθη παρὰ Ῥωμαίου. ὡ ταῦτα εἰπὼν ἀπέθανε μετ' ὀλίγον κατὰ τὸ 30 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ἐν ἡλικίᾳ 56 ἐτῶν. ὡς τόσον ὁ Ἀντώνιος εἶχε μὲν τὴν ἀνδρίαν τοῦ Καίσαρος, ὡ τὴν κλίσιν ὁμοίως πρὸς τὰς ἡδονάς. ὅμως ἐξεδόθη πλέον τοῦ δέοντος εἰς τὰς ἡδονάς. ὡ ἐντεῦθεν ἔχασε τὴν ὑπόληψίν τε εἰς τῶν Ῥωμαίων τὰς γνώμας, ἔπαθε τόσας δυσυχίας ἐν τῷ πολέμῳ, ἔχασε τὸ βασίλειον, ὡ τέλος ἔθαψε τὰς ἀρετάς τε εἰς τὸν τάφον τῆς λήθης. καθάπερ αὐτὸς ἐξάθη ἀνὴρ γενναῖος, στρατηγὸς ἐξαίρετος, στρατιώτης δρασήριος, ὡ ἄνθρωπος ἐπιεικὴς ὡ εὐεργετικὸς εἰς τοὺς φίλους τε. μετὰ ταῦτα ὅμως ἐπροδόθεις

Digitized by Google

εἰς τὰς ἡδονὰς, συνεμίγη μεθύσοις, καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς, περιφερόμενος εἰς τὸ θέατρον τῶν ἀσωτειῶν, ἐλευθέριος πέρα τοῦ δέοντος ἐν οἷς οὐκ ἔδει μάλιστα. καθότι ἐσκόρπιζεν τὸν πλοῦτον ἀφειδῶς, καὶ ἔδοσεν εἰς ἕνατον δοῦλον πεντήκοντα χιλιάδας δραχμὰς χωρὶς νὰ ὑπηρετηθῇ εἰς οὐδὲν ἄξιον παρ' αὐτοῦ. καὶ ἓν δεῖπνον καλὸν τὸν ἐβίασε νὰ δώσῃ μίαν πόλιν εἰς ἕνα μάγειρον. καὶ ἡ ἑτοιμασία μιᾶς τραπέζης ἐδύνατο νὰ θρέψῃ χιλίους ἀνθρώπους. ἐντεῦθεν ἔλεγεν ὁ Καίσαρ ὑμνῶν περὶ αὐτοῦ. ἐφοβητέοι μοι οἱ τοιοῦτοι. αἱ γὰρ χεῖρες αὐτῶν ἐδιδαγῆσαι δρέπεσθαι ἅπαν, οὐκ ἂν αἴρειν δυνηθεῖεν τὸ ξίφος. ὁ δὲ Ἀντώνιος εἶχε δύο υἱοὺς ἐκ τῆς πρώτης γυναικὸς τῆς Φυλβίας. ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἐκαλεῖτο Ἀντώνιος ὁ νέος, τὸν ὁποῖον ὁ Αὔγουστος ἐφόνευσεν εἰς ἕνα ναόν. ὁ δὲ δεύτερος ὠνομάζετο Ἴυλλος Ἀντώνιος, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ἡ ψῆφος τῆς Γερουσίας.

Ἀντώνιος Γάϊος θεῖος τοῦ Τριανδρικοῦ Ἀντωνίου τοῦ ἀνωτέρω εἰρημένου, καὶ υἱὸς τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου τοῦ περιφήμου ἐν Ῥώμῃ Ῥήτορος. ἀπεβλήθη δὲ ἔτος ἀπὸ τῆς Γερουσίας ὑπὸ τῶν Τιμητῶν (Κηνσώρων) δι' αἰσχρόντι πολίτευμα. μετὰ ταῦτα ὅμως ἀνέλαβε τὸ ἀξίωμα, καὶ ἔγινεν Ὕπατος μετὰ τοῦ Κικέρωνος. κελευσθεὶς δὲ νὰ καταπολεμήσῃ τὸν Κατιλίναν, ἐκωλύθη ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς ποδαλγίας. ἐκ τούτου δὲ ἐστάλη εἰς Μακεδονίαν Ἀνθύπατος, ἔνθα πολλὰς ἀδικίας πράξας καὶ ἁρπαγὰς, καλεῖται εἰς τὸ δικαστήριον εἰς τὴν Ῥώμην.

Digitized by Google

Μέτελλος Κύντος Καικίλιος Τίτατος τῶν Ῥωμαίων ἐγένετο κατὰ τὸ 60 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ. ἐσάθη Πραίτωρ ἀπατεύοντος τῦ Κικέρωνος, ἔδειξε δὲ μεγάλην ἀνδρίαν, ἀνθισάμενος εἰς τὸν φρατὶν τῦ Κατιλίνᾳ· ὅς τις ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν γῆν τῶν Κισαλπίνων, ἔλαβε δὲ μετὰ τὴν Πραιτωρίαν τὴν διοίκησιν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας. ἔλαβε δὲ εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τῦ Κλωδίᾳ, ἥτις ἀτιμάσασα αὐτὸν μὲ τὰς ἀσελγείας της, τέλος πάντων ἐφαρμάκωσεν. ἀποθανέντος δὲ τῦ Μετέλλᾳ κατὰ τὸ 57 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ, ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ Κικέρων ὡς φίλον εἰλικρινῆ καὶ σύμβουλον ἐξαίρετον.

Λέκιος Μυρήνας Τίτατος τῶν Ῥωμαίων περὶ Φημος εἰς ἀνδρίαν καὶ δικὴ τὸν ἐκφωνηθέντα ἐπ' αὐτῷ λόγον παρὰ τῦ Κικέρωνος. ἔδειξε δὲ ἀνδρίαν κατὰ τῦ Μιθριδάτᾳ κατὰ τὸ 62 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίου.

Γάϊος Κάσσιος Λογγῖνος κατ' ἀρχὰς μὲν ἐσάθη Θησαυροφύλαξ τῦ Κράσσᾳ· ἔνθα καὶ ἔδειξε τὴν ἀνδρίαν τῦ κατὰ τῶν Πάρθων, ἐπιδιώξας αὐτὲς τῆς Συρίας. ἐνωθεὶς δὲ μετὰ ταῦτα πρὸς τὸ μέρος τῦ Πομπηΐᾳ, ἐνικήθη καὶ αὐτὸς ἐν Φαρσάλοις κατὰ τὸ 48 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ. ὁ δὲ Καίσαρ ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὴν ζωήν. αὐτὸς ὅμως ἐχαρισήσας ἐπεβούλευεν ἐξ ἐναντίας τῦ ἰδίᾳ ἐλευθερωτῦ τὴν ζωήν. τέτε δὲ, προϊόντος τῦ χρόνᾳ, ἀποκαλυφθέντος, ἀπεκρίθη ὁ Καίσαρ εἰς τὲς πείθοντας αὐτὸν φίλυς τε νὰ φυλάττηται ἀπὸ τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν Δολαβέλλαν. ἔμε δεῖ τέτυς φοβεῖσθαι τῶν νέων πυὺς εὐειδεῖς καὶ ἁδυ-

Digitized by Google

παθοῦντας, ἀλλὰ τοὺς κατεσκληκότας ἐκείνους δὴ ἢ χλωροὺς, τοὺς αὐςηρότητι κατατηκομένους. ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἔγραψεν εἰς τὴν βάσιν ἑνὸς ἀνδριάντος τοῦ Βρούτου τοῦ εἰσάξαντος εἰς τὴν Ῥώμην τὴν δημοκρατίαν, εἴθε ἔζης ἔτι. ἄλλοτε δὲ διεσκόρπισε γραμμάτια περιέχοντα ταῦτα οὐσύγε τῷ ὄντι ὁ ἀληθὴς Βροῦτος, ἐπειδὴ κοιμᾶσαι. ταῦτα δὲ ἦσαν διεγειρτικὰ πρὸς τὸν ζῶντα Βροῦτον εἰς τὸ νὰ δώσῃ αὐτὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποςασίας κατὰ τοῦ Καίσαρος πρὸς μίμησιν τοῦ παλαίποτε Βρούτου. φονευομένου δὲ τοῦ Καίσαρος, εἷς τῶν συνωμοτῶν δὲν εἶχε τόπον πόθεν νὰ κτυπήσῃ τὸ ξίφος, βάλε, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Κάσσιος, κἂν βάλης ἐμὲ αὐτόν. μετὰ ταῦτα δὲ ὁ Ἀντώνιος καὶ Ὀκταβιανὸς ἑνωθέντες κατὰ τῶν φονέων τοῦ Καίσαρος, τοὺς ἀπήντησαν ἐν Φιλίπποις· ἔνθα ὁ μὲν Κάσσιος ἐνικήθη παρὰ τοῦ Ἀντωνίου, ὁ δὲ Βροῦτος ἐνίκησε τὸν Ὀκταβιανόν. ἀλλ' ὁ Κάσσιος ἀπελπισθεὶς ἐξ ἀγνοίας τῆς νίκης αὐτῆς, ἐλθὼν εἰς τὴν ἰδίαν σκηνὴν, ἐφονεύθη ὑπότινος τῶν ἀπελευθέρων, κελευσθέντος εἰς τοῦτο παρὰ τοῦ ἰδίου κατὰ τὸ 42 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου. (ἴδε Ἀντώνιος) εἰς τοῦτον λοιπὸν ὁ Βροῦτος ἔδωκε τὸ ὄνομα, ἔσχατος τῶν Ῥωμαίων. ὁ δὲ Βαλλέιος Πατέρκουλος ὁμιλῶν περὶ Βρούτου καὶ Κασσίου ἐκ παραλλήλου, λέγει, ὅτι ὁ μὲν Κάσσιος ἦτον ςρατηγὸς ἐμπειρότερος, ὁ δὲ Βροῦτος τιμιώτερος ἄνθρωπος, εἰς τρόπον ὅτι νὰ θέλῃ τις νὰ ἔχῃ φίλον τὸν Βροῦτον, καὶ νὰ φοβῆται μᾶλλον νὰ ἔχῃ τὸν Κάσσιον ἐχθρόν. ὡς τόσον ὁ Κάσσιος ἦτον ἀνὴρ πεπαιδευμένος, καταγινόμενος εἰς

Digitized by Google

τὴν ἀναγνωσιν, ἐπικύριος μᾶλλον. ὕτος ἐκώλυε τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην, μὲ λόγον νὰ λειποταχτήσωσιν οἱ στρατιῶται τῦ ἐναντίυ, ὡς ὑστερύμενοι τῶν ἀναγκαίων.

Μάρκελλος (Μάρκος Κλαύδιος) ἐφάνη εἰς τὸς ἐμφυλίυς πολέμυς, λαβὼν τὸ μέρος τῦ Πομπηΐυ κατὰ τῦ Καίσαρος. ὁ δὲ Καίσαρ νικήσας, ἐξώρισεν αὐτὸν, ἔπειτα δὲ δεήσει τῆς Γερυσίας τὸν ἀνεκάλεσεν ἐκ τῆς ἐξορίας. ὕτος δὲ εἶναι ἐκεῖνος, περὶ ὗ ἔχει ὁ Κικέρων τὸν περίφημον λόγον ἐπιγεγραμμένων ὑπὲρ τῦ Μαρκέλλυ.

Κάτων τῆς Οὐτρίκης (D'utrique) ὕτως ὀνομαζόμενος, ἐπειδὴ ἀπέθανεν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν ὕτος ἔδειξε μέγαν ζῆλον διὰ τὴν πατρίδα, ἢ ἀρετὴν μέχρις ἡρωϊσμῦ. διδόντος δὲ αὐτῷ τῦ Τ'πάτυ Γελλίυ δῶρα στρατιωτικὰ, δὲν τὰ ἐδέχθη, λέγων ὅτι δὲν εἶναι ἔτι ἄξιος τῶν τοιύτων. λαβὼν δὲ τὸ ἀξίωμα τῦ Θησαυροφύλακος, δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἀπὸ τῦ θησαυρῦ τὸν μισθὸν, τὸν ὁποῖον ὁ Σύλλας εἶχε νομοθετήσῃ εἰς τὸς δορυφόρυς τυ, εἶχε δὲ τοιαύτην αὐστηράτητα ἠθικὴν ἐξ αἰτίας τῆς σοφῆς φιλοσοφίας, τὴν ὁποίαν ἐνηγκαλίωθη κατάτε τὸ θεωριτικὸν ἢ τὸ πρακτικόν. καθότι ἐπαγγέλλετο νὰ εἶναι τῷ ὄντι, ἢ νὰ φαίνηται ἄνθρωπος. ἢ ὅσον ὀλιγώτερον ἐπεθύμει τὴν δόξαν, τόσαν αὐτὴ ἐφαίνετο μᾶλλον νὰ τὸν ζητῇ. ἐζήτησε δὲ ποτὲ τὸ ἀξίωμα τῦ Δημάρχυ μὲ σκοπὸν μόνον νὰ ἐμποδίσῃ ἕνα κακὸν ἄνθρωπον νὰ τὸ λάβῃ. ἐνώθη δὲ μετὰ τῦ Κικέρωνος κατὰ τῦ Κατιλίνυ τὸ 62 ἔτος πρὸ τῦ σω-

Digitized by Google

τηρίᾳ, ᾗ μετὰ τῶν χρηςῶν πολιτῶν κατὰ τῦ Καί-
σαρος. ἐναντιώθη κατὰ τῶν πανεργιῶν τῦ Πομπηίᾳ
ᾗ Καίσαρος, ὅτε ἦσαν ἔτι ἡνωμένοι. ᾗ Αὐλὶς ἐπρο-
σπάθησε μετὰ ταῦτα νὰ τὲς ἑνώσῃ ἐν τῷ ἐμφυλίῳ
πολέμῳ. τότε δὲ μὴ γενομένε, ἦλθεν εἰς τὸ μέρος
τῦ Πομπηίᾳ, τὸν ὁποῖον ὀνόμιζεν ὑπερασπισὴν τῆς
δημοκρατίας, τὴν ὁποίαν ὅσον ἄπω ἐπαπειλει ὁ ἀν-
τίζηλος Καίσαρ νὰ τὴν ἀκυρώσῃ. αὐτὸς δὲ ἐμαυρο-
φόρησεν ἀπὸ πρώτης ἡμέρας τῦ ἐμφυλίε πολέμε,
μὲ ἀπόφασιν, ἐὰν μὲν νικήσῃ ὁ Καίσαρ, νὰ φο-
νευθῇ, ἐὰν δὲ νικήσῃ ὁ Πομπήϊος, νὰ ἐξοριωθῇ. γε-
νομένης δὲ τῆς ἐν Φαρσάλοις μάχης, ᾗ βεβαιω-
σης τὴν τύχην τῆς Ῥώμης, αὐτὸς κατεκλείσθη εἰς
τὴν Οὐτρίκην ἔνθα νὰ ἐκτελέσῃ τὸν μεμελετημένον
σκοπόν τε. ἀποχαιρετήσας δὲ τὲς υἱές τε ᾗ Φίλες,
ἐτέδειξεν εἰς αὐτὲς, ὅτι ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος εἶναι
ἐλεύθερος ἄνθρωπος, ᾗ ὁ ἀχρεῖος εὑρίσκεται πάν-
τοτε δῦλος. ἐντεῦθεν δὲ διελθὼν μέρος τῆς νυκτὸς
εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν διαλόγων τῦ Πλάτωνος περὶ
ἀθανασίας ψυχῆς, ἔπειτα δοκιμάσας τὴν ἀκμὴν τῦ
ξιφιδίε, ᾗ ἀφήσας αὐτὸ ἐκεῖπε πλησίον, εἶπεν,
ἐγὼ εἶμι τοίνυν κύριος ἐμαυτῦ. ἔπειτα ἀναγινώσκων
ἐκ δευτέρε τὸν Πλάτωνα, ἀπεκοιμήθη, ᾗ ἐξυπνή-
σας τὸ πρωΐ, ἔλαβε τὸ ξίφος, ᾗ τὸ ἔχωσεν εἰς
τὸ σῶμά τε κατὰ τὸ 45 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, ἐν
ἡλικίᾳ 48 ἐτῶν. περὶ τότε εἶπέ τις τῶν σοφῶν,
„ὅτι ἐὰν ὁ Κάτων ἔζη εἰς τὴν δημοκρατιαν, ἤθελε
„δώσῃ μίαν ἄλλην μορφὴν εἰς τὰ πράγματα." ἄλ-
λος δέτις ἀντιλέγων πρὸς ταῦτα, εἶπεν ἐκεῖνο, ὅ

Digitized by Google

Κάτων πολιτευόμενος κατὰ τὲς νόμες τῆς δημοκρατίας τῦ Πλάτωνος, μεταξὺ ἀνθρώπων κακύργων, δὲν ἐδύνατο νὰ λάβῃ δυνάμεις ᾗ νὰ κατορθώσῃ τὲς σκοπές τυ. εἰς δὲ τὸ παράλληλον αὐτῦ ᾗ τῦ Κικέρωνος εὑρίσκονται ταῦτα, „ἡ μὲν ἀρετὴ ἠκολέθει „Κικέρωνι, ἡ δὲ δόξα τῷ Κάτωνι. ᾗ ὁ μὲν Κικέ„ρων ἐνόμιζεν ἑαυτὸν πρῶτον ἁπάντων, ὁ δὲ Κάτων „ἐπελανθάνετο ἑαυτῦ. ᾗ ὅτος μὲν ὑπεραστίζετο „τὴν δημοκρατίαν διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον ἁπλῶς, „ὁ δὲ Κικέρων, διὰ νὰ δοξάζηται ἐν αὐτῇ. ὅταν „προνοῦσεν ὁ Κάτων, ἔτρεμεν ὁ Κικέρων. ὅτε δὲ „ἤλπιζεν ὁ Κάτων, ἐνεπιστεύετο ὁ Κικέρων. ὁ Κά„των ἀδιαφόρως ἐνεργῦσε τὰ πάντα, ὁ δὲ Κικέ„ρων διὰ μυρίων παθῶν." ἔδειξε δὲ ὁ Κάτων τὸ ἀμετάβλητον τῆς γνώμης τυ ᾗ τὸ ἀυςηρὸν τῦ χαρακτῆρος ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων. καθότι ὄντος Δημάρχυ τῦ Δρύσυ τῦ θείυ αὐτῦ, ἦλθον πολλὰ ἔθνη τῆς Ἰταλίας σύμμαχα τῶν Ῥωμαίων ἐπιθυμῦντες νὰ ἑνωθῦν ᾗ εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Ῥώμης, ᾗ νὰ λάβωσι τὸ ὄνομα συμπολῖται. Πομπήδιος δέ τις ὁ πρῶτος αὐτῶν ἔρχεται εἰς τὸν Κάτωνα μικρὸν ἤδη ὄντα, ᾗ ζητεῖ παρ' αὐτῦ μετὰ ἀσεϊσμῶν τὴν σύςασιν εἰς τὸν θεῖόν τυ. ὁ δὲ Κάτων ἐσιώπα, δεικνύων ἐντεῦθεν, ὅτι ἀπαρέσκεται εἰς τὸ ζήτημά τυ. ὁ δὲ Πομπήδιος ἐβίαζε τὸ παιδίον εἰς ἐκτέλεσιν τῦ ζητήματος, ᾗ λαβὼν αὐτὸ ἀπὸ τὸ μέσον τῦ σώματός τυ, τὸ ἔφερεν εἰς τὸ παράθυρον, προσποιύμενος νὰ τὸ ἀφήσῃ νὰ πέσῃ κάτω, ἐὰν ἀποσραφῇ εἰς τέλος τὸ ζήτημά τυ, ἀλλ' ὁ φόβος δὲν κατώρθωσεν ἐδὲν πλέον

Digitized by Google

τῆς παρακλήσεως. τότε ὁ Πομπήδιος ἀνακομίσας αὐτὸν εἰς τὸ μέσον, εἶπεν, ὦ τῆς εὐτυχίας τῶν συμμάχων, ὅτι αὐτὸ τὸ παιδίον, τοῦτο αὐτὸ παιδίον ἐςὶ ἢ οὐκ ἀνήρ. ἄλλως γὰρ οὐδεμίαν ἂν σχοίημεν ψῆφον. τὸ δὲ μῖσος αὐτοῦ πρὸς τὴν τυραννίαν ἐφάνη ἔτι ἐκ δεκατεσσάρων ἐτῶν, ὡς διηγεῖται ὁ Πλούταρχος· Σαρπηδὼν ὁ παιδαγωγὸς αὐτοῦ, τὸν ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σύλλου Δικτάτωρος ὄντος εἰς θεωρίαν τῶν αἱματωμένων ἔτι κεφαλῶν τῶν ὑπ' ἐκείνου φονευθέντων. ὁ δὲ Κάτων ἐρώτησε, ποῖος ἐφόνευσε τοσούτους Ῥωμαίους; ὁ Σύλλας, ἀπεκρίθη ὁ Σαρπηδών. τίδε; ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα ὁ νέος μαθητὴς, ὁ Σύλλας ὁ ἀποκτείνας τοσούτους αὐτὸς περίεςι; δός μοι, ὦ Σαρπηδὼν, τὸ σὸν ξίφος, ἵνα ὠθήσω κἀγὼ εἰς τὴν καρδίαν ἐκείνου, καὶ ὅτως ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα. ἐπρόφερε δὲ τούτους τοὺς λόγους μὲ τόσον τόνον καὶ αὐςηρότητα μεγαλοφώνως, ὥςε ὁ Σαρπηδὼν ἐτρόμαξεν ἔκτοτε. καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἐφύλαττε τὸν μαθητὴν μὲ περισσοτέραν φροντίδα νὰ μὴ κάμῃ τι, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἐτόλμα τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων νὰ τὸ φέρῃ καὶ εἰς τὴν μνήμην. ἐπεμελεῖτο δὲ ὁ Κάτων εἰς τὴν εὐγλωττίαν διὰ νὰ ἔχῃ καὶ ἔτι ἓν ὅπλον εἰς τὴν διατήρησιν τῆς κοινῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν εἶπεν εἰς αὐτὸν τὶς τῶν φίλων. μέμφονται, ὦ Κάτων, οἱ Ῥωμαῖοι τὴν σιωπήν σου. ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα. τύχῃ ἀγαθῇ, οὐδὲν γὰρ μεμπτότερον εὑρίσκουσιν ἐν ἐμοί. ὑβρισθεὶς δὲ ὑπό τινος ἀχρείου, ἀπεκρίθη ἡσύχως. ἡ μάχη μεταξὺ σοῦ καὶ ἐμοῦ ἄνισος καὶ ἀνόμοιος, σοῦ μὲν εἰωθότος κακῶς λέγειν καὶ πράττειν, ἐμοῦ δὲ μηδὲν τούτων μήτε πράττοντος μήτε λέγοντος.

Digitized by Google

Φαρνάκης υἱὸς τῦ Μιθριδάτε τῦ Βασιλέως τῦ Πόντε, ἔκαμε τὸ στράτευμα νὰ ἀποστατήσῃ κατὰ τῦ ἰδίε πατρὸς (ὅρα Μιθριδάτης) ἔμεινε δὲ ἐδέτερος εἰς τὸν πόλεμον τῦ Πομπηΐε ϗ Καίσαρος· ἀλλ' ὁ Καίσαρ στρέψας τὰ ὅπλα κατ' αὐτῦ κατὰ τὸ 47 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, τὸν ἀφάνισε κατὰ κράτος, ϗ ἐντεῦθεν ἔγραψεν εἴς τινα τῶν φίλων αὐτῦ, ἦλθον, εἶδον, νενίκηκα· (veni, vidi, vici.) ἔγραψε δὲ τὰς τρεῖς αὐτὰς λέξεις μὲ μεγάλες χαρακτῆρας ἐπάνω τῶν ἁμαξῶν, τὰς ὁποίας ἐφόρτωσεν ἀπὸ λάφυρα, ϗ τὰς ἐδιώριτε νὰ ἀκολυθῶσιν τὴν ἅμαξαν αὐτῦ εἰς τὸν θριάμβον.

Γνέϊος ϗ Σέξτος υἱοὶ τῦ Πομπηΐε, ὃ ἀποθανόντος, ἔκαμαν μίαν στρατιὰν δυνατὴν ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ· ἀλλ' ὁ Καίσαρ ἐλθὼν κατ' αὐτῶν, τὲς ἐνίκησεν εἰς τὴν μάχην τῆς Μύνδας κατὰ τὸ 45 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε· ϗ ὁ μὲν Γνέϊος ἐφονεύθη αὐτόθι, ὁ δὲ νεώτερος Σέξτος διαβὰς εἰς τὴν Σικελίαν, τὴν ἐκυρίευσε μετ' ὄπολυ ὅμως νικηθεὶς ἐν μεγάλῃ ναυμαχίᾳ, παρὰ τῦ Αὐγύστε ϗ τῦ Λεπίδε, ἔφυγεν εἰς τὴν Ἀσίαν μὲ ἑπτὰ μόνας ναῦς, ἐν ᾧ εἶχε πρότερον 350, ἀδύνατος δὲ ὢν πλέον εἰς πόλεμον, κατέφυγεν εἰς τὴν Ἀρμενίαν, ὅπε ἐφονεύθη δι' ἐνεργίας τῦ Ἀντωνίε κατὰ τὸ 35 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε.

„Σέξτος· ἴδε ἀνωτέρω Γνέϊος.

„Βρῦτος (Μάρκος Ἰούνιος) υἱὸς τῦ Ἰουνίε Βρύτε ϗ τῆς Σερβιλίας ἀδελφῆς τῦ Κάτωνος· αὐτὸς ἐνόμιζεν ὅτι κατάγεται πρὸς μὲν πατρὸς ἀπὸ τὸν Βρῦτον τὸν συσήσαντα τὴν δημοκρατίαν, πρὸς δὲ μητρὸς

Digitized by Google

ἀπὸ τὸν Σερβίλλιον Ἀχάλα τὸν φονέα Σπυρίδ Μαιτίδ· ὅστις ὡπλίσθη νὰ γένῃ τύραννος· ἔλαβε δὲ παράδειγμα εἰς ἐλευθερίαν τὸν θεῖον τδ Κάτωνα, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐπ' ὄψιν ἀεὶ· ἐκαταγίνετο δὲ πολὺ εἰς τὴν μάθησιν, εἰς τὰς γλώσσας, ᾗ εἰς τὴν εὐγλωττίαν, ᾗ ἔλαβε πολλὰς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τὸς Ῥήτορας τῶν Ἑλλήνων ᾗ τῶν Ῥωμαίων, ᾗ ἐντεῦθεν ἐκινήθη εἰς συνωμοσίαν κατὰ τδ Καίσαρος, λαβὼν μεθ' ἑαυτδ τὸν Κάσσιον Πραίτωρα ὄντα, καθὼς ᾗ αὐτός· ᾗ ὕτω τὸν ἐφόνευσαν ἐν μέσῳ τῆς Γερουσίας κατὰ τὸ 43 ἔτος πρὸ τδ σωτηρίδ τῇ 15 μαρτίδ· ὁ δὲ Καίσαρ ἤδη ἀποθνήσκων, ᾗ ἰδὼν τὸν Βρδτον ἐν τοῖς φονεῦσι μὲ τὸ ξίφος εἰς χεῖρας, εἶπε, ᾗ σὺ ἔτως, ἀγαπητέμοι Βρδτε! ἔπρεπε νὰ δώσῃ μίαν τοιαύτην τρυφερὰν μέμψιν ὁ Καίσαρ εἰς τὸν Βρδτον, τδ ὁποίδ ἐσάθη, ὡς λέγουσιν, δεύτερος πατὴρ, μεταχειριζόμενος αὐτὸν ὡς υἱὸν ἀκριβὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Βρδτος ἐχρεώσει ᾗ μόνον τὸ ζῆν, ἀλλὰ ᾗ πᾶσαν τὴν εὐτυχίαν· ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐν Φαρσάλλοις μάχην ἡ πρώτη φροντὶς τδ Καίσαρος ἦτον νὰ προμηθεύσῃ τὴν ζωὴν αὐτδ· ὁ ἐνθουσιασμὸς ὅμως εἰς τὴν ἐλευθερίαν ὑπερέβη τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν εὐεργέτην· ὁ Κικέρων, ὅστις ἔδειξεν ἄκραν σπουδὴν ᾗ αὐτὸς περὶ τῆς ἐλευθερίας, εἶπεν, ὅτι οἱ συνωμόται κατώρθωσαν ἕνα σκοπὸν νήπιον μὲ μίαν ἀνδρίαν ἡρωϊκὴν, ἐπειδὴ κόψαντες μόνον τὸ δένδρον, ἀφῆκαν τὰς ῥίζας αὐτδ· καθότι ὁ Βρδτος ἐφόνευσε μὲν τὸν εὐεργέτην τδ, ἀλλ' ἀφήσας τὸς φίλως ἐκείνδ ᾗ τὸς ὁμόφρονας, ἔπραξεν ἔργον ἀχάριστον, ἐξ ὧ ἡ δημο-

Digitized by Google

κρατία δὲν ὠφελήθη· ἐπειδὴ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἀνέκυψεν εὐθὺς ἀπὸ τὸν τάφον ἐκείνου· τὸ δὲ πλῆθος ἰδόντες εἰς τὴν ταφήν του ἕνα κομίτην μὲ μεγάλην ὀργὴν, ἐπίστευσαν, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀνέβη εἰς οὐρανὸς· καὶ ἐντεῦθεν ὁ Ἀντώνιος καὶ ὁ Ὀκταβιανὸς ἐκίνησαν τὸ μῖσος τοῦ δήμου κατὰ τῶν φονέων, καὶ ἕτω αὐτὸς μέχρι Μακεδονίας, ἦλθον εἰς μάχην ἐν τοῖς Φιλίπποις, ἔνθα ὁ Βροῦτος μὲ μίαν ἡρωϊκὴν ἀνδρίαν ἐνικήθη ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ ἀτελπισθεὶς ἐφονεύθη ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἀκόλουθον νύκτα.

Πάνσας (Γάϊος Βίβιος) ἔγινεν Ὕπατος μετὰ τοῦ Ἱρτίου φίλος ὤν, ὥσπερ καὶ ὁ Ἵρτιος, καὶ μαθητὴς τοῦ Κικέρωνος· ἐνώθη πρῶτον μετὰ τοῦ Καίσαρος, καὶ ἔπειτα μετὰ τοῦ Ὀκταβιανοῦ, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Ἀντωνίου· ἐν μιᾷ δὲ μάχῃ ἐν τῇ Πολωνίᾳ, ὅπου αὐτὸς ἐμβῆκε πολὺ εἰς τὸν κίνδυνον, ἐπληγώθη, καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπεθάνε.

Ἵρτιος· ὅρα ἀνωτέρω εἰς τὸ Πάνσας· καὶ παρακατιὼν Ὀκταβιανός.

Ὀκταβιανὸς (Αὔγουστος Γάϊος Ἰούλιος Καίσαρ) υἱὸς τοῦ Ὀκταβίου καὶ τῆς Ἀκκίας θυγατρὸς τῆς Ἰουλίας ἀδελφῆς τοῦ Καίσαρος, ἐγεννήθη ἐν Ῥώμῃ τῷ 63 ἔτει πρὸ τοῦ σωτηρίου· διαιρημένης δὲ τῆς γενεᾶς τῶν Ὀκταβίων εἰς δύο εἰς Γναῖους, καὶ Γαΐους, οἱ μὲν Γναῖοι ἐκάθησαν ἄνωθεν λαμπροὶ εἰς τὴν δημοκρατίαν· οἱ δὲ Γάϊοι, ἐξ ὧν κατήγετο καὶ ὁ Ὀκταβιανὸς μόλις ἐν τῇ καταπαφῇ τῆς Καρχηδόνος ἐξῆλθον

ἀπὸ τῶν Ἱππέων τὴν τάξιν· ὁ δὲ προπάππος τῦ Ὀκταβιανῦ ἦτον Δήμαρχος στρατιωτικὸς ἐν τῇ Σικελίᾳ· ὁ ἐκγονὸς αὐτοῦ ὅμως ἔφθασεν ἀπὸ ἁπλῆς συμπολίτης εἰς τὸν μέγιστον βαθμὸν τῆς μεγαλειότητος, μονάρχης γενόμενος πάσης τῆς οἰκυμένης· ἀποθνήσκοντος δὲ τῦ πατρὸς αὐτῦ, ἦτον τετραετὴς, ὑφ' Ἰουλίου Καίσαρος, ἔμεινεν. αὐτὸς δεκαοκτὼ ἐτῶν κατὰ τὸ 44 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· κἀθ' ὃν χρόνον εὑρεθεὶς εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν τῆς Ἑλλάδος, εὐθὺς μαθὼν ἦλθεν εἰς Ῥώμην ὡς κληρονόμος τῦ Καίσαρος ἐξ υἱοθεσίας ὑ διαθήκης· ἐλθὼν δὲ ἐξήρτησεν ἑαυτῦ τὴν μὲν Γερουσίαν μὲ τὰς γλυκεῖς τρόπους τῆς πολιτικῆς, τὰν δὲ δῆμον μὲ τὰς ἑορτὰς καὶ ἀγῶνας· τὰ ἀποῖα ἔδιδεν ἐλευθερίως εἰς τὸ κοινόν· ὑ δὲ Γερμανία θέλωσα νὰ ἀντιτάξῃ αὐτὸν εἰς τὴν δύναμιν τῦ Ἀντωνίυ, τὸν ὁποῖον ἐκήρυξεν ἐχθρὸν τῶν Ῥωμαίων, ἀνέσησεν εἰς τιμήν τυ ἕνα ἀνδριάντα, ὑ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν μὲ τοὺς Τριάτους· τὴν ὁποίαν ὑ μετεχειρίσθη ἐν εὐτυχίᾳ· καθότι νικηθέντος τῦ Ἀντωνίυ ἐν τῇ Μοδήνῃ, ὑ τῶν δύο Τριάτων τῦ Πάνσα ὑ Ἱρτίυ φονευθέντων αὐτόθι, ἔμεινε μόνος ὁ Ὀκταβιανὸς κύριος πάσης τῆς στρατιᾶς· ὁ δὲ Πάνσας ἀποθνήσκων ἤδη, ἐκοινολόγησεν εἰς τὸν Ὀκταβιανὸν τὸν μυστικὸν σκοπὸν τῆς Γερουσίας, ὅτι στεύδει θῆθαι νὰ ἀδυνατίσῃ αὐτὸν ὑ τὸν Ἀντώνιον κατατριβομένους ὑπ' ἀλλήλων τῷ πολέμῳ, ὑ ἔτω νὰ δώσῃ τῆς δημοκρατίας τὰς ἡνίας εἰς τὰς χεῖρας τῶν φίλων τῦ Πομπηΐυ· ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁ Ὀκταβιανὸς ἤρξατο νὰ φιλιώνεται πρὸς τὸν ἀντίζηλόν τυ Ἀντώνιον, ὡδυνα-

Digitized by Google

μωθέντα ἤδη μὲ τὴν ἕνωσιν τȣ̃ Λεπίδȣ· αὐτοὶ δὲ οἱ τρεῖς στρατηγοὶ ἐλθόντες εἰς ὁμιλίαν, συνέστησαν τὸ λεγόμενον Τρίανδρον, συμφωνήσαντες νὰ διαμοιρασθῶσιν ϗ ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῶν Ῥωμαίων, καὶ τὴν ὑπέρτατον δύναμιν εἰς πενταετίαν, μὲ τὴν ὀνομασίαν, Τρίανδρον ἐπανορθωτικὸν τῆς δημοκρατίας μετὰ δυνάμεως ὑπατικῆς· συνώμοσαν δὲ προσέτι νὰ συνδιαφθείρωσιν ἐκ συμφώνȣ πάντα τὸν ἀνθιστάμενον εἰς τȣ̀ς κενοδόξȣς σκοπȣ́ς των· ἐφιλονείκησαν δὲ πρὸς ἀλλήλȣς μὲ ὅλον τȣ̃το περὶ τῶν καταδικασθησομένων εἰς θάνατον, ἀλλὰ τέλος πάντων παρεχώρησαν εἰς ἀλλήλȣς τȣ̀ς φίλȣς ϗ συγγενεῖς των· καὶ ὁ Ὀκταβιανὸς ἔδωκε τὴν κεφαλὴν τȣ̃ Κικέρωνος τȣ̃ ἐνεργέτȣ, ϗ ὡς εἰπεῖν τȣ̃ πατρὸς εἰς τὰς χεῖρας τȣ̃ Ἀντωνίȣ, ὅς τις ἔδωκε ϗ αὐτὸς εἰς ἀλλαγὴν τὴν κεφαλὴν τȣ̃ θείȣτȣ, ϗ ὁ Λέπιδος ὁμοίως τȣ̃ ἀδελφȣ̃τȣ· αὐτὴν δὲ τὴν συμφωνίαν τȣ̃ αἵματος τὴν ἐπεβεβαίωσαν μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τȣ̃ συνοικεσίȣ τȣ̃ Ὀκταβιανȣ̃ ϗ τῆς Κλοδίας τῆς προγονῆς τȣ̃ Ἀντωνίȣ· συνομόσαντες λοιπὸν ταῦτα οἱ Τύραννοι ȣ̃τοι, ἦλθον εἰς τὴν Ῥώμην, ϗ ἐδημοσίευσαν τὴν καταγραφὴν τῶν καταδικασθέντων, ϗ ἐν ταὐτῷ τὴν ἔφερον ϗ εἰς πρᾶξιν, φονεύσαντες ὑπὲρ τȣ̀ς τριακοσίȣς Σενάτωρας, ϗ διακοσίȣς ἔτι Ἱππεῖς· ἐνταῦθα παρέδιδον πολλοὶ παῖδες τȣ̀ς πατέρας εἰς τὸν θάνατον διὰ νὰ ὠφεληθῶσιν ἀπὸ τὴν κληρονομίαν ἐκείνων· ἄλλοι δὲ διὰ πάθη ἰδιαίτερα ἐφονεύθησαν ὑπ' ἀλλήλων, περισσότεροι ἀπὸ τȣ̀ς ὑπὸ τȣ̃ Τριανδρικȣ̃ καταδικασθέντας, ἔχοντες ἕκαστος πρόφασιν μόνον δικαιοσύνης,

ὡς μὲ ψῆφον τρότον τινὰ τῦ Τριανδρικῦ, τὸ ὁποῖον εἰς μίαν πόλιν εὐνομεμένην, ἀναίσχυντον ὂν, ἄπιστον, πανηρὸν, ἀχάριστον, ἀκόρεστον, καὶ αἱμοβόρον, ἦτον ἄξιον μυρίων θανάτων· τὸ ὁποῖον διὰ πλεονεξίαν ἐπεφόρτωσεν ἕνα φόρον ὑπέρμετρον εἰς τὰς γυναῖκας καὶ παῖδας τῶν φονευθέντων, διὰ νὰ μὴν ἀποφαγῆν ἕτοι οἱ ἐνδικηταὶ τῦ αἵματος τῦ Καίσαρος, ὅτι ἐνδίδανται ἁπλῶς εἰς τὴν ἁρπαγήν· ὁ δὲ Ὀκταβιανὸς ἐφάνη καὶ αὐτὸς βάρβαρος ἐκ τῦ ἴσυ· καθότι ἐλθόντος πρὸς αὐτὸν τινὸς τῶν καταδικασθέντων, καὶ ζητήσαντος παρ' αὐτῦ νὰ ἐπισρέψῃ εἰς τὺς συγγενεῖς τυ νὰ τὸν θάψωσι κατὰ νόμυς, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ἔτω, μὴ ἐκταράττε· οἱ γὰρ κόρακες ἔξυσι πρόνοιαν τῦ σώματός συ· ὡς τόσαν ὁ Ἀντώνιος, καὶ Ὀκταβιανὸς πληρώσαντες ἤδη τὴν λύσσαντων ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐκινήθησαν κατὰ τῦ Βρύτυ καὶ Κασσίυ τῶν φονευσάντων τὸν Καίσαρα, οἵτινες εἶχαν καταφύγῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν· γενομένης δὲ μάχης εἰς τῶν Φιλίππων τὸ πεδίον, ἐκέρδησεν ὁ Βρῦτος τὸ πρῶτον τὴν νίκην κατὰ τῦ Ὀκταβιανῦ, ὅς τις προφασιζόμενος μᾶλλον ἀθένειαν δὲν ἦτον παρὼν εἰς τὴν μάχην, ἀλλ' ἐνωθεὶς μετ' αὐτῦ ἔπειτα ὁ Ἀντώνιος, ἐνίκησαν τὸν Βρῦτον, ὅς τις καὶ ἐφονεύθη τὴν ἐπῦσαν νύκτα ἐξ ἀπελπισίας κατὰ τὸ 42 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ· καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτῦ ὑβριωθεῖσα τὸ πρῶτον παρὰ τῦ Ὀκταβιανῦ, ἐξάλη εἰς Ῥώμην νὰ τεθῇ εἰς τὴν βάσιν τῦ ἀνδριάντος τῦ Καίσαρος, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ λαμπροὶ ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἀπήλαυσαν τὴν χαμερπῆ ταύτην ἐνδίκησιν τῦ Ὀκταβιανῦ· ὅς τις ἐπανελθὼν εἰς

τὴν Ἰταλίαν, ἥρπασε τὴν πλέον ὡραιοτέραν χώραν πολλῶν κατοίκων, ᾗ τὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς στρατιώτας κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ὑπόσχεσιν εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς πίστεώς των ᾗ ὑπηρεσίας πρὸς τὰς ὠμάς του θελήσεις· αὕτη δὲ ἡ τυραννία παρώργισε τὰς καρδίας ἁπάντων, ᾗ ὁ Ὀκταβιανὸς διὰ νὰ καταπαύσῃ τὰς φωνὰς τῶν ἀδικουμένων, ἐδανείσθη· ἀλλὰ τότε μὴ ἐξαρκῶν-τος εἰς ἀποπλήρωσιν τῆς ζημίας, ἔκλεισε τὰς ἀκοάς του πλέον εἰς τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἀδικηθέντων, ᾗ τὰς ἤνοιξε μετέπειτα μόνον εἰς τὰς ἐπαίνους τοῦ Βιργιλίου· ὅστις δι' ἕν μέρος τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν δὲν ἐσερήθη, ἀνεβίβασε τὸν Ὀκταβιανὸν ὑπεράνω πάντων τῶν ἡρώων· ἡ δὲ Φλαμία ἡ γυνὴ τοῦ Ἀντωνίου, διὰ νὰ φέρῃ τὸν ἄνδρατης εἰς τὴν Ῥώμην καταβυθισμένον ἤδη ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τῆς Κλεοπάτρας τὰς ἡδονάς, ἐκίνει σάσιν κατὰ τοῦ Ὀκταβιανοῦ· ὅστις παροργισθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἀπέβαλε τὴν συγατέρα αὐτῆς Κλοδίαν, ᾗ ἐδίωξε ᾗ αὐτὴν ἐκ τῆς Ἰταλίας· ὁ δὲ Λέκιος ὁ γυναικάδελφος αὐτοῦ, λαβὼν τὰ ὅπλα ὑπὲρ αὐτῆς, ἐνικήθη, ᾗ ἐλήφθη αἰχμάλωτος παρὰ τοῦ Ὀκταβιανοῦ· ὁ δὲ Ἀντώνιος ταῦτα μαθὼν, ἀφίνει τὴν ἐρωμένην, ᾗ κινῆται νὰ βάλῃ ὅρια εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἀντιζήλου Ὀκταβιανοῦ· ἀποθανόσης ὅμως τῆς Φυλβίας, ἀνεκαίνησαν ἐκ δευτέρου τὸν πρὸς ἀλλήλους δεσμὸν, ᾗ ὁ Ἀντώνιος ἀτεφάσισε νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ὀκταβιανοῦ τὴν Ὀκταβίαν· καὶ ὕστος ἐμοίρασαν ἐπομένως ᾗ τὸ βασίλειον, τὸ μὲν ἀνατολικὸν λαβὼν ὁ Ἀντώνιος, τὸ δὲ δυτικὸν ὁ Ὀκταβιανὸς· ᾗ ὁ πρῶτος διώξας ἐκ τῆς Σικελίας τὸν νέου

Digitized by Google

Πομπήϊον, ἠθέλησε νὰ ἑνώσῃ τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος, ϛερήσας τὰν Λέπιδον ϗ τῆς χώρας ϗ τῶν ἀξιωμάτων, πλὴν μόνον τῷ ἄφησε τὸ τῆ μεγάλη Ποντίφηκος· ἐντεῦθεν ἡ δύναμις αὐτῆ ἔγινεν ἐν Ῥώμῃ ἀπεριόριϛος· ϗ ἔτως ἔδοσαν εἰς αὐτὸν δημοσίᾳ τὰς μεγίϛας τιμὰς, ἐξ ὧν αὐτὸς ἓν μέρος μόνον ἐδέξατο, ἐσήκωσε τὺς φόρυς τεθειμένυς εἰς τὸν λαὸν ἐν τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ, ἀποκατέϛησεν ἓν σῶμα ϛρατιωτικὸν εἰς ἐξάλειψιν τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ λῃϛῶν ϗ κακούργων, ἐκαλλώπιϛε τὴν Ῥώμην μὲ κτίρια πολλὰ εἴϛ τε χρείαν ϗ ἡδονὴν τῶν Ῥωμαίων, διεμοίρασε μέρος τῆς δημοσίας γῆς εἰς τὺς ἀπομάχυς ϛρατιώτας κατὰ τὴν προδοθεῖσαν ὑπόχεσιν, κατέκαυσε δημοσίας πολλὰς ὁμολογίας πολλῶν Σενατιώρων, τὰς ὁποίας εὗρεν εἰς τὸ μιβώτιον τῦ ἐχάτυ Πομπηΐυ, ἐδύνατο νὰ μεταχειριϛθῇ εἰς ζημίαν αὐτῶν· ἐντεῦθεν ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων νομιζόμενος εὐτυχὴς ἀτὸ τὰς πράξεις τῦ Ὀκταβιανῦ, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Δήμαρχον διὰ βίυ· μετὰ δὲ ταῦτα τῦ Ἀντωνίυ μὴ δεχομένυ εἰς γυναῖκα τὴν Ὀκταβίαν, ἐκινήθη ὁ πόλεμος αὖθις, ἔχων πρὸς τύτῳ ἔτι ϗ ἄλλα αἴτια· γενομένων δὲ τινῶν ἀκροβολισμῶν, ἔδωκε τέλος ἡ ναυμαχία περὶ τὸ Ἄκτιον κατὰ τὸ 31 ἔτος πρὸ τῦ ϛωτηρίυ· ἐντεῦθεν ὁ Ἀντώνιος ἀπελπισθεὶς ἀναϗαλεῖ τὸν ἀντίζηλον εἰς μονομαχίαν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπεκρίθη ὁ Ὀκταβιανὸς, ὁ Ἀντώνιος εὑρήσει ϗ ἕτερον ὁδὸν ἐξελθεῖν τῦ βίυ· ἡ νίκη λοιπὸν τῦ Ἀκτίυ ἔδωκεν εἰς τὸν Ὀκταβιανὸν τὴν μοναρχίαν τῆς οἰκυμένης· ἡ ἐπιείκεια αὐτῦ πρὸς τὺς ἐξωματικὺς, καὶ

εἰς ὅλους τοὺς στρατιώτας ἤθελε φέρῃ μεγίστην τιμὴν εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, ἂν αἱ προλαβοῦσαι ὠμότητες δὲν ἀπέδιδον ταῦτα εἰς τὴν πολιτικὴν μᾶλλον, ἢ εἰς τὴν προαίρεσιν κατ' εὐθεῖαν· καθότι αὐτὸς ἐν μὲν τῇ καταγραφῇ τῶν καταδικασθέντων, καὶ μετὰ τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην ἐστάθη σκληρὸς, ὅτι δὲν εἶχεν ἔτι πλήρη τὴν δύναμιν, τὸ ὁποῖον ἐπόθει· μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ ὅμως νίκην φθάσας ἤδη εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς δυνάμεως, ἐνηγκαλίσθη τὴν ἐπιείκειαν πρὸς διατήρησιν τῆς ὑπεροχῆς ταύτης· χωρήσας δὲ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ λαβὼν αὐτὴν, ἔδοσε συγνώμην εἰς τοὺς κατοίκους, καὶ ἄδειαν εἰς τὴν Κλεοπάτραν νὰ τιμήσῃ τὴν ταφὴν τοῦ ἐρωμένου, τοῦ ὁποίου αὐτὸς ἐπροσποιήθη τὸν θρῆνον· μετ' ὄπολυ ὅμως ἐφόνευσε τὸν Καισάριον τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν νεώτερον· ἐπανελθὼν δὲ νικητὴς εἰς τὴν Ῥώμην κατὰ τὸ 29 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, ἔλαβε τρεῖς θριάμβους, κατὰ τῶν Δαλμάτων, ὅπου καὶ ἐπληγώθη θανάσιμα· κατὰ τοῦ Ἀντωνίου ἐν τῷ Ἀκτίῳ, καὶ τελευταῖον κατὰ τῆς Ἀλεξανδρείας· εἰς δὲ τὸν θρίαμβον τοῦτον εἶδον τὴν εἰκόνα τῆς Κλεοπάτρας, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἤθελε φέρῃ ὄπισθεν τῆς ἁμάξης, ἐὰν δὲν ἐφονεύετο διὰ τῆς ἀσπίδος (ὅρα Κλεοπάτρα.) ἐντεῦθεν ἐκλείσθη ὁ ναὸς τοῦ Ἰάνου, ὅς τις ἐστάθη ἀεὶ ἀνοικτὸς εἰς διάστημα 205 ἐτῶν· καὶ ἐδόθη εἰς τὸν Ὀκταβιανὸν ἡ τιμὴ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅς τις ἔχυσε τοσοῦτον ἐμφύλιον αἷμα διὰ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτὴν τὴν δύναμιν· ἐδιπλασίασαν ἔτι τὰ θεάματα καὶ τοὺς ἀγῶνας εἰς τιμὴν αὐτοῦ, ἐγείραντες αὐτῷ ἔτι καὶ ναοὺς καὶ βωμοὺς, καὶ ἡ

Γερμσία τῷ ἔδωκε τὸ ὄνομα Αὔγυστος· λέγυσι δὲ ὅ-τι αὐτὸς ἡ θέλησε νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορίαν· συμβυλευθεὶς ὅμως τὸν Ἀγρίππαν ᾗ τὸν Μηκήνην εἰς τοῦτο, τῷ Ἀγρίππυ συγχωρήσαντος, ἐκωλύθη παρὰ τῆ Μηκήνυ· τὸ δὲ ἀληθὲς, ἐπρόβαλε μὲν ὁ Ὀκταβιανὸς εἰς τὴν Γερμσίαν νὰ ὀλιγοσεύσῃ τὴν δύναμίν τυ, τὴν ὁποίαν τὸν ἐπαρακάλεσαν ἐκεῖνοι νὰ τὴν βασάξῃ, ἀλλὰ τοῦτον ἦτον ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς· „ὁ Σύλλας (λέγει τῶν Γάλλωντις) „θυμώδης ὢν, ἔφερε μὲ βίαν τὺς Ῥωμαίυς εἰς τὴν „ἐλευθερίαν, ὁ δὲ Αὔγυστος, πανοῦργος ὢν, τὺς ἔ-„φερεν ἀνεπαισθήτως μετ' ἐπιεικείας εἰς τὴν δυλείαν· „ὅταν ἡ δημοκρατία ἐπὶ τῆ Σύλλυ ἐπανελάμβανε „τὰς δυνάμεις της, πάντες ἐφώναζον κατὰ τῆς τυ-„ραννίας, ᾗ ὅταν ἐπὶ τῆ Αὐγύστυ ἡ τυραννία ἐνεδυ-„ναμοῦτο, ὡμιλοῦσαν πάντες περὶ ἐλευθερίας." ἦν δὲ πρὸς μὲν τὸ στρατιωτικὸν μετοδοτικὸς, πρὸς δὲ τὸν λαὸν εὐάρεστος, ἀπὸ δὲ τῶν πεπαιδευμένων ἀχώρι-στος, ᾗ ἐντεῦθεν ἐξήρτησε πάντας ἀφ' ἑαυτῦ, καὶ ἐθαυμάζετο παντοχῦ, ὅτυ διέτριψεν ἢ πολὺ, ἢ ὀ-λίγον εἰς τὺς Γάλλυς, ἐν τῆ Ἱσπανίᾳ, ἐν τῆ Σικε-λίᾳ, ἐν τῆ Ἑλλάδι, ᾗ ἐν τῆ Ἀσίᾳ· λαβὼν δὲ τὸ ἀξίωμα τῦ Ποντίφικος τῷ ᾗ ἔτει πρὸ τῦ σωτηρίυ, ἔκαυσε τὰ βιβλία τῶν Σιβίλλων, ᾗ μετεχημάτισε τὸ Καλενδάριον· ᾗ ἔκτοτε ἔδωκε τὸ ὄνομα εἰς τὸν μῆνα Αὔγυστον ὀνομαζόμενον πρότερον Σεξτίλις· κατασήσας τέλος πάντων νόμυς εἰς τὸ ὑπήκοόντυ, καὶ ἐξαλείψας τὰς καταχρήσεις, εἰσήγαγε τὸν Τιβέ-ριον εἰς τὴν μοναρχίαν, ᾗ ἔτως ἀπέθανε ἐν τῆ Νώλῃ

Digitized by Google

ἐν ἡλικίᾳ 76 ἐτῶν τὸ 14 ἔτος ἀπὸ χρισῦ· ἀποθνήσκων δὲ εἶπεν εἰς τὺς φίλυς, ὅτι εὗρε τὴν Ῥώμην κτισμένην μὲ κεραμίδας, καὶ τὴν ἀφῆκε κτισμένην μὲ μάρμαρα· αἰθόμενος δὲ ἀδυναμίαν αὐξάνυσαν κατ' ὀλίγον, ἐζήτησε κάτοπτρον, καὶ ἰδὼν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἀτημελήτυς, εἶπε νὰ τὸν κτενίσωσι, καὶ νὰ ξυρίσωσι τὸ γένειον· μετὰ δὲ τῦτο εἶπεν εἰς τὺς περιεστῶτας, ἐπέπαικταί μοι καλῶς τὸ δράμα; μάλιστα, ἀπεκρίθησαν· ὁ δὲ ἐδευτέρωσε πρὸς αὐτύς· κροτήσατε τοίνυν τὰς χεῖρας· ἡσυχὴν γὰρ τετέλεσται· ἡ Φήμη ὅμως τὴν ὁποίαν ἔλαβε περὶ τὸ τέλος τῦ βίυ, δὲν ἐσάθη ἱκανὴ νὰ ἐξαλείψῃ τὰς νεανικὰς τυραννίας αὐτῦ· καθότι οἱ ἱσορικοὶ προσάπτυσιν αὐτῷ καὶ αἰσχροτάτην ἀσέλγειαν· καθότι εἰς ἕν συμπόσιον παραλαβὼν γυναῖκά ὑπατικὴν ἀπὸ τῦ ἀνδρὸς τὰς χεῖρας, εἰσῆλθε μετ' αὐτῆς εἰς ἕνα οἰκίσκον πλησίον, καὶ παραμείνας μικρὸν, τὴν ἔφερεν ὀπίσω εἰς τὸ συμπόσιον χωρὶς νὰ ἐρυθριάσῃ παντάπασιν· καὶ ταῦτα ποιῶν, ὡμίλεσε πολλάκις περὶ ἀρετῆς, προσποιύμενος καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβειαν, καὶ μέχρι δεισιδαιμονίας πολλάκις· κατὰ δὲ τὸν Σβετώνιον ἐπίσευσεν, ὅτι ἰχθύς τις ἐξελθὼν τῆς θαλάσσης εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῦ Ἀκτίυ, προεμήνυσεν εἰς αὐτὸν τὴν νίκην τῆς μάχης· καὶ μετὰ τῦτο ἀπαντήσας ὀνηλάτην τινὰ, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν, πῶς ὀνομάζει τὸν ὄνον, καὶ μαθὼν, ὅτι ὀνομάζεται ὁ ὄνος νικητὴς, ἐπίσευσεν ἐκ τύτυ, ὅτι θέλει νικήσῃ, καὶ ἐντεῦθεν κατεσκεύασεν ἀγάλματα ἐκ χαλκῦ τῦ ὀνηλάτυ, τῦ ὄνυ, καὶ τῦ ἰχθύος, τὰ ὁποῖα ἔσησεν εἰς

Digitized by Google

τὸ Καπιτώλιον· ἦν δὲ εἰς πολλὰ μικρὸς ἄνθρωπος, καὶ μάλιστα δεσποζόμενος παρὰ τῆς Λιβίας τῆς γυναικός τε· ὡς τόσον ὡκοδόμησαν εἰς τὴν Ῥώμην ναοὺς καὶ βωμοὺς εἰς τιμήν τε, καθότι διαρκησάσης διὰ πολλοῦ τῆς εἰρήνης, ἔγινεν εὐθυμία, καὶ εὐθυμία εἰς ἡδονάς, καὶ ἐντεῦθεν αἱ τυραννίαι αὐτοῦ κατ' ἀρχὰς ἐδόθησαν εἰς τὴν λήθην· ὁ δὲ Αἰὼν αὐτοῦ ἐπέδωκε πολὺ εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ ὁ Βιργίλιος, ὁ Ὀβίδιος, ὁ Προπέρκιος ἤνθησαν εἰς τὸν λαμπρὸν τοῦτον χρόνον· ἐξ ὧν οἱ δύο πρῶτοι λαβόντες παρ' αὐτοῦ ἀμοιβὰς, τὸν ἐτίμησαν μὲ τὴν ἀθανασίαν· ὁ δὲ τρίτος ἔγραψε τὴν γενεαλογίαν αὐτοῦ χρονολογικῶς· ἥτις φέρεται καὶ νῦν ἐν τῷ Λεξικῷ τῶν ἐνδόξων.

Κλεοπάτρα Βασιλὶς τῆς Αἰγύπτου Συγάτηρ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Αὐλητοῦ· ὁ πατὴρ αὐτῆς ἀφῆκεν ἐν διαθήκῃ τὸν θρόνον εἰς τὸν νεώτερον υἱὸν καὶ εἰς αὐτὴν ἅμα μὲ λόγον νὰ ἔλθωσι καὶ εἰς γάμον κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ γένους αὐτοῦ κατὰ τὸ 51 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου· ὁ δὲ Πτολεμαῖος Διονύσιος ὁ ἀδελφὸς τῆς Κλεοπάτρας, πλεονεξίᾳ τοῦ βασιλεύειν μόνος, ἀπέβαλε τὴν Κλεοπάτραν, καὶ τὴν ἐξώρισε μὲ τὸν μέσον τοῦ Πομπηίου· ὅς τις ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὡς ἐκ προτιμήσεως τοῦ δικαίου τὴν Αἴγυπτον· τοῦ δὲ Πομπηίου νικηθέντος ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐν Φαρσάλοις, καὶ ὑπὸ τοῦ εὐεργετηθέντος Πτολεμαίου φονευθέντος ἐν Αἰγύπτῳ (ὅρα Πομπήιος) ἔρχεται εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ἡ Κλεοπάτρα εἰς Καίσαρα, καὶ ζητεῖ τὸ δίκαιον παρ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦτης· εἶχε δὲ ὅλας τὰς χάριτας, δι' ὧν ἐδύνατο νὰ ἑλκύσῃ τὸν Καίσαρα εἰς τὸ ζητημάτης, πρῶ-

Digitized by Google

τον μὲν ἐπειδὴ ἦτον ἡ ὡραιοτέρα γυνὴ τῦ καιρῦτης, ἐράσμιος εἰς τὰ κινήματά της, καὶ εὐφυεςάτη εἰς τὸ πολίτευμάτης, δεύτερον πολύγλωσσος μάλιςα, καὶ μηδενὸς ἑρμηνέως ἐν ἀδεμιᾷ γλώσσῃ τῶν πασῶν δεομένη· θέλεσα λοιπὸν νὰ καταπείσῃ αὐτὴ δι' ἑαυτῆς τὸν Καίσαρα εἰς τὸ δίκαιόντης, ἔρχεται διὰ νυκτὸς εἰς αὐτὸν, λαθῦσα τὲς Αἰγυπτίες φύλακας μὲ τρόπον τριῦτον· ὁ ὁδηγός αὐτῆς τὴν περιτειλίττει εἰς ἕν δέμα παλαιῶν ἱματίων, καὶ λαβὼν αὐτὴν εἰς τὲς ὤμες, τὴν ἔφερε λανθάνων διὰ μέσῃ τῶν φυλάκων εἰς τὴν κατοικίαν τῦ Καίσαρος· ὅς τις ἅμα ἰδὼν, ἔδωκεν αὐτῇ καὶ τὸ δίκαιον, νὰ συμβασιλεύῃ δηλονότι μετὰ τῦ ἀδελφῦτης· καὶ ὁ κριτής της ἐκτεῦθεν ἐγένετο καὶ ἐρασὴς ἐν ταύτῳ, ἐξ ἧ καὶ ἐγεννήθη υἱὸς Καισαρίων ὀνομαθεὶς, καὶ ὑπεχέθη αὐτῇ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν Ῥώμην κατὰ τῦ υἱῦ, καὶ νὰ τὴν νυμφευθῇ, ἀφ' ἧ κατασήσῃ νόμον μὲ τὴν θέλησιν τῆς Γερυσίας νὰ λαμβάνωσιν οἱ Ῥωμαῖοι, ὅσας γυναῖκας θέλεσιν ἕκασος καὶ ἐκ τῶν Ῥωμαΐδων καὶ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ὁμοίως· ἐλθὼν δὲ εἰς Ῥώμην, ἀνέςησε τὸ ἄγαλμα τῆς ἐρωμένης τε εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης πλησίον τῦ ἀγάλματος αὐτῆς· τῦ δὲ Πτολεμαίε πνιγέντος ἐν τῷ Νείλῳ, ἔδωκεν ὁ Καίσαρ τὸν θρόνον εἰς τὴν Κλεοπάτραν καὶ εἰς τὸν ἄλλον ἀδελφόντης τὸν μικρότερον ἐνδεκαετῆ ἤδη ὄντα· ἀλλ' ἡ Κλεοπάτρα ἐκ φιλοδοξίας κινεμένη, ἐφαρμάκωσεν αὐτὸν μετὰ τριετίαν· καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῦ Καίσαρος, ἔλαβε το μέρος τῦ Τριανδρικῦ· ἐντεῦθεν δὲ μετὰ τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην, τὴν ἔφερεν ὁ Ἀντώνιος ἔμπροσθέν τε

Digitized by Google

νὰ ἀπολογηθῇ εἴς τινας κατηγορίας τινῶν· αὐτὴ δὲ ἐσοχάθη νὰ τὸν κατατρωπώσῃ μὲ τὰ αὐτὰ ὅπλα, δι' ὧν καθυπέβαλε καὶ τὸν Καίσαρα· ὅθεν ἐπιβαίνει εἰς μίαν ναῦν χρυσολαμπῆ, πεπλωτισμένην μὲ μίαν λαμπρὰν ζωγραφίαν, μεταξωτὰ ἔχουσαν τὰ ἱσία, καὶ χρυσοπόρφυρα· τὰς δὲ κώπας ἀργυρᾶς, κινουμένας εὐρύθμως κατὰ μέλος τῆς μουσικῆς πολλῶν καὶ ὡραίων ὀργάνων· αὐτὴ δὲ ἐνδεδυμένη εἰς σχῆμα τῆς Ἀφροδίτης, ἐξήρχετο τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηρὰν ὑπὸ σινδόνα τινὰ χρυσοκέντητον· αἱ δὲ περὶ αὐτὴν γυναῖκες παρέσαινον λαμπρῶς τὰς νύμφας καὶ χάριτας· ἡ δὲ πρώρα καὶ πρύμνη τῆς νεὼς ἦσαν κεκαλυμμέναι ἀπὸ παιδία τὰ πλέον ὡραῖα μετεσχηματισμένα εἰς ἔρωτας· ταῦτα ἰδὼν ὁ Ἀντώνιος εὐθὺς ἐκρατήθη τῇ γνώμῃ, ὁ δὲ στρατὸς αὐτοῦ ἐν θαύματι ὢν, ἐξεφώνησεν· ἡ Ἀφροδίτη ἔρχεται πρὸς τὸν Βάκχον. σύγκρισις αὕτη ἀρέσασα εἰς Ἀντώνιον· ἡ δὲ Κλεοπάτρα ἅμα φανεῖσα, ἔφερεν ἔκλειψιν εἰς τῶν παρισαμένων τὴν ὅρασιν τῆς Λυκορίας τῆς ὡραίας ἐρωμένης τοῦ Ἀντωνίου· καὶ τόσον ἐκυρίευσε τὴν καρδίαν του, ὥστε πειθόμενος εἰς αὐτὴν, ἐφόνευσε τὴν ἀδελφήν της Ἀρσινόην, καταφυγοῦσαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος ὡς εἰς ἄσυλον· ὅσον δὲ χρόνον διάτριψεν ἐν Ταρσῷ, ἐσάθη θέατρον ἑορτῶν καὶ συμποσίων· μετὰ ταῦτα δὲ αὖθις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁμοίως τοσοῦτον μαγαλοπρεπῶς, ὥσε δὲν ἔχομεν παράδειγμα εἰς παράσασιν· ἐν τούτοις δὲ ἡ Κλεοπάτρα περὶ τὸ τέλος, λαβοῦσα ἕνα μαργαρίτην ἀπὸ τὸ ἀντίον της μιᾶς τιμῆς ἀκατανοήτου, τὸ ἔβαλεν εἰς ποτήριον ἔμπλεον ὄξους, καὶ τὸ κατέ-

Digitized by Google

πιε, διὰ νὰ καταναλώσῃ τοσοῦτον πλοῦτον εἰς μίαν στιγμὴν, ὅσον ὁ Ἀντώνιος εἶχεν ἐξοδεύσῃ εἰς ὅλας τὰς τρυφάς των καὶ ἡδονάς· μία ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐσάθη καὶ τοῦτο, τὸ νὰ συμμιγῇ μετά τινων ἀνοήτων διὰ νυκτὸς, ματαχηματιζόμενος εἰς ἰδιώτην ἰδέαν, καὶ νὰ περιέρχεται εἰς τὴν πόλιν, καὶ νὰ ἵσταται εἰς τὰς θύρας τῶν ἐργαστηρίων, κινῶν φιλονεικείαν πρὸς τοὺς τεχνίτας, ὑβρίζων καὶ ὑβριζόμενος· ἡ δὲ Κλεοπάτρα μεταχηματιζομένη καὶ αὐτὴ πολλάκις εἰς ὑπηρέτιδος σχῆμα, ἐγίνετο αὐτῷ παντάχοῦ τῶν ἡδονῶν τὸ ἕρμαιον· καὶ μὲ ὅλον ὅτι ἦτον εὐφυεσέρα καὶ εὐγενεσέρα, ἀλλ' ἐβάσα εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὴν σάθμην, καθ' ἣν ἔμελλε νὰ τὸν καθυποβάλῃ εἰς τὰ νεύματά της· μετὰ τοῦτο δὲ ἐλθόντος τοῦ Ἀντωνίου εἰς τὴν Ῥώμην ἔπαυσαν αἱ ἑορταὶ· ἐξ ὧν αἱ μὲν ἦσαν λαμπραὶ καὶ Βασιλικαὶ, αἱ δὲ αἰσχραὶ καὶ ἐπονείδιστοι· ἡ δὲ Κλεοπάτρα παρηγορεῖτο ἐν τούτῳ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βιβλίων, ἀποκατασήσασα τῆς Ἀλεξανδρείας τὴν βιβλιοθήκην· ἥτις εἶχε κατακαῇ πρὸ ὀλίγου καιροῦ, καὶ τὴν ἐπήυξησε μὲ τὴν προυθήκην τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης· ἥτις περιεῖχε 200 χιλιάδας βιβλία· ὁ δὲ Ἀντώνιος ἐπανελθὼν ἐκ τῆς Ῥώμης, ἐκήρυξε τὴν Κλεοπάτραν Βασίλισσαν τῆς Αἰγύπτου, τῆς Κύπρου, τῆς Κοίλης Συρίας, καὶ τοὺς υἱοὺς των Βασιλεῖς τῶν Βασιλευόντων· ἐντεῦθεν δὲ ὁ Ὀκταβιανὸς κινούμενος εἰς ὀργὴν, ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τῶν ἐρωμένων αὐτῶν· ὅστις καὶ ἔλαβε τέλος εἰς τὴν ναυμαχίαν περὶ τὸ Ἄκτιον· ἐν ᾗ ἡ Κλεοπάτρα φοβηθεῖσα, ἐτράπη εἰς Φυγὴν, ὁμοίως καὶ ὁ Ἀντώνιος μετὰ ταύ-

Digitized by Google

την· φοβηθεῖσα λοιτὸν ἡ Κλεοπάτρα, προδίδει τὸς ἔρωτας τῦ Ἀντωνίυ, μὲ ἐλπίδα νὰ τὸς ἐφάψῃ εἰς τῦ Ὀκταβιανῦ τὴν καρδίαν· ἀλλ' ἐψεύσθη τῆς ἐλπίδας παντάπασιν· ὅθεν διὰ νὰ μὴ κοσμήσῃ τῦ Ὀκταβιανῦ τὸν θρίαμβον ἐν Ῥώμῃ μὲ τὴν παρυσίαντης, ἔφερε μίαν ἀσπίδα εἰς τὸ στῆθος αὐτῆς, ἐξ ἧς δηχθεῖσα, ἀπέθανε κατὰ τὸ 30 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίυ ἐν ἡλικίᾳ 49 ἐτῶν· ᾗ ἐντεῦθεν ἡ Αἴγυπτος συνήφθη ὡς ἐπαρχία εἰς τῆς Ῥώμης τὸν ἐπικράτειαν.

Ἀγρίππας (Μάρκος Βισπάνιος) ἐξ ἀφανῶν γενηθεὶς, ἔφθασε δι' ἐναρέτων πράξεων πολιτικῶν τε ᾗ στρατιωτικῶν εἰς τὰ μέγιστα ἀξιώματα τῶν Ῥωμαίων, τρὶς γενόμενος Ὕπατος, ᾗ δὶς Δήμαρχος μετὰ τῦ Αὐγύστυ, ᾗ ἅπαξ τιμητὴς, ἤτοι Κήνσωρ· ἔδειξε δὲ ἀνδρίαν στρατιωτικὴν εἰς τὰς περιφήμυς μάχας ἐν Φιλίπποις καὶ ἐν Ἀκτίῳ, ἔνθα ἐβεβαιώθη ἡ μοναρχία τῷ Ὀκταβιανῷ· ὅς τις χρεωςῶν αὐτῷ τὴν ἔκβασιν τῶν πραγμάτων, ζητεῖ παρ' αὐτῦ συμβυλὴν, ἂν πρέπῃ νὰ παραιτηθῇ τὴν διοίκησιν· ὁ δὲ Ἀγρίππας ἀπεκρίθη μὲ ζῆλον δημοκρατικὸν, νὰ ἀποκατασήσῃ αὖθις τὴν δημοκρατίαν· ἐνίκησεν ὅμως ἡ ἐναντία δόξα τῦ Μηκήνυ· ὁ δὲ Αὔγυστος κυριευόμενος ὑπὸ τῆς εἰλικρινείας αὐτῦ, τὸν ὠνόμασε διάδοχον εἰς μίαν μεγάλην ἀθένειαν· ᾗ διὰ νὰ αὐξήσῃ τὴν τιμὴν ᾗ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην, τὸν ἐβίασε νὰ ἀποβάλῃ τὴν σύζυγόντε τὴν θυγατέρα τῆς σοφῆς Ὀκταβίας, ᾗ νὰ λάβῃ ἀντ' αὐτῆς τὴν κόρην αὐτῦ Ἰυλίαν· τῆς ὁποίας αἱ ἀταξίαι εἶναι γνωσαί· ᾗ ἔτως ὁ Ἀγρίππας ἐπώλησε τὴν εὐτυχίαντε μὲ τὴν ἐπι-

Digitized by Google

κίνδυνον τιμὴν τοῦ νὰ λέγηται ἀνὴρ μιᾶς τοιαύτης συζύγου· ἔσχε δὲ ἐξ αὐτῆς πέντε παιδία· ἐξ ὧν ὁ Λούκιος Καίσαρ, καὶ Γάιος Καῖσαρ ἀπέθανον νέοι· οἱ δὲ λοιποὶ ἦσαν Ἰουλία Ἀγριππίνα, ἡ σύζυγος τοῦ Γερμανικοῦ γενομένη, καὶ Ἰουλία Βισπανία, καὶ Μάρκος Ἰούλιος Καίσαρ Ἀγρίππας· τὸν ὁποῖον ὑποπτεύσας ὁ Τιβέριος ἐθυσίασεν· ὁ δὲ πατὴρ τῆς λαμπρᾶς ταύτης οἰκίας ἐλθὼν εἰς τοὺς Γάλλους, ὑπέταξε τοὺς Γερμανοὺς, κατεδάμασε τοὺς Καντάβρους, καὶ ἐπὶ τούτοις δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τὸν θρίαμβον προσφερόμενον· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τῶν πολέμων, ἐκόσμησε τὴν Ῥώμην μὲ λουτρὰ, μὲ ὑδραγωγοὺς, μὲ λεωφόρους δημοσίας, καὶ μὲ ἄλλα πολλὰ οἰκοδομήματα ἀναγκαῖα, ἐν οἷς ἀξιολογώτερον φαίνεται ὁ Πανθέων, ναὸς τῶν ἁπάντων θεῶν· ὅς τις ὑπάρχει ἔτι ὑπὸ τὸ ὄνομα Ν. Θ. τῆς Ῥοτόνδης· ἀπέθανε δὲ κατὰ τὸ 12 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, θρηνηθεὶς παρὰ τοῦ Αὐγούστου καὶ πάντων τῶν Ῥωμαίων ὡς ὁ πλέον τίμιος ἄνθρωπος, καὶ γενναιότατος στρατηγὸς, καὶ κάλλιστος συμπολίτης, καὶ εἰλικρινέστατος φίλος· ἐτάφη δὲ ἐν μνημείῳ, τὸ ὁποῖον ὁ Αὔγουστος εἶχε διὰ τὸν ἑαυτόν του.

Βεντίδιος Βάσσος Ῥωμαῖος ἐκ ταπεινῆς γενεᾶς, ἐστάθη τὸ πρῶτον ἐπιστάτης τῶν ἡμιόνων· ἔπειτα δὲ ἀπέφυγε ταύτην τὴν ταπεινὴν πολιτείαν διὰ τῆς ἀνδρίας, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρῶτον μετὰ τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Ἀντωνίου κατὰ τῶν ἐναντίων· ἐντεῦθεν ἔγινε Δήμαρχος, καὶ Πραίτωρ, καὶ Ποντίφεξ, καὶ τέλος πάντων Ὕπατος· ἐνίκησε δὲ τοὺς Πάρθους ἐν τρισὶ μάχαις μεγαλαις, καὶ ἐντεῦθεν ἐθριάμβεύσε κατ' αὐ-

Digitized by Google

τῶν τὸ 38 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ· ὁ δὲ θάνατος αὐτῆ ἔγινε πένθος κοινὸν εἰς τὴν Ῥώμην, ἡ δὲ ταφὴ ἐδόθη ἐκ τῆ δημοσίᾳ.

Δρῦσος υἱὸς τῆ Τιβερίᾳ Νέρωνος καὶ τῆς Λιβίας, ἥτις ἔλαβεν εἰς ἄνδρα τὸν Αὔγυστον μετὰ ταῦτα, καὶ ἀδελφὸς τῆ Αὐτοκράτορος Τιβερίᾳ, γεννηθεὶς τὸ 38 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ· ἔδειξε δὲ εὐτυχῶς τὴν ἀνδρίαν ἐκ τῶν προοιμίων· ἐπειδὴ ὑποτάξας τοὺς Γριζόνας, ἐνίκησε τοὺς Γάλλας καὶ Γερμανοὺς· καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε τῆ Πραίτωρος τὸ ἀξίωμα· καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐταγελθὼν εἰς τὸν Ῥῆνον, τὸν ὁποῖον διεβὰς ἔλαβε δόξαν μεγίσην, καὶ ἐπὶ τούτοις τὸν θρίαμβον, καὶ τὸ ἀξίωμα τῆ Ἀνθυπάτου μετὰ τὴν Πραιτωρίαν· εὐτυχέντων δὲ τῶν ὅπλων αὐτῆ πανταχῆ, ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἰμπεράτωρ παρὰ τῶν στρατιωτῶν· τὸ ὁποῖον ὁ Αὔγυστος δὲν ἐδέχθη· ἐξακολυθῶν δὲ τὰς νίκας, ἔφθασεν εἰς τὰς ὄχθας τῆς Ἔλβης· μὴ δυνηθεὶς δὲ νὰ διέβῃ καὶ τοῦτον τὸν ποταμὸν, ἀπεφάσισε νὰ ἐγείρῃ ἐνταῦθα τὰ τρόπαια μνημεῖα τῆς εἰς τόδε αὐτῆ προχωρήσεως· μετ' ὄπολυ δὲ καταπεσὼν ἀπὸ τῆ ἵππε, ἀπέθανεν ἐν ᾗ λικίᾳ 30 ἐτῶν, τὸ 9 ἔτος πρὸ τῆ σωτηρίᾳ· καὶ ὅτως ἐσερήθη ἡ Ῥώμη ἑνὸς ἀνδρειοτάτε ἀνδρὸς, ὅστις εἶχε καὶ μίαν ἔμφυτον ἀγαθότητα, ἄξιος ὢν τῆς διαδοχῆς τῆ Αὐγύστε· ἀλλὰ κακῇ τύχῃ ἀποθανὼν, ἀφῆκε τὴν τάξιν τῆ θρόνε εἰς τὴν ἀπανθρωπίαν τῆ Τιβερίε· ἀφῆκε δὲ ὁ Δρῦσος τρία παιδία ἐκ τῆς Ἀντωνίας, τὸν Γερμανικὸν, τὴν Λιβίαν, καὶ τὴν Κλαυδίαν.

Digitized by Google

Τιβέριος (Κλαύδιος Τιβέριος Νέρων) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, καταγόμενος κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῆ Ἀντπίᾳ Καυδίᾳ Κίψωρος εἰς τὴν Ῥώμην. ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆ ἦν ἡ πολυθρύλλητος Λιβία, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ Αὔγυστος εἰς γυναῖκα, ἀφ' ἧ συνέλαβεν ἐν γαστρὶ παρ' αὐτῆ. μὲ τῆς ὁποίας τὰς τέχνας ὁ Αὔγυστος ἠ τὸν υἱοθέτησεν. ἔπειτα δὲ τὸν ἐβίασε νὰ ἀποβάλῃ τὸν σύζυγόν τε Βισπανίαν, ἠ νὰ λάβῃ τὴν θυγατέρα αὐτῆ Ἰουλίαν τὴν χήραν τῆ Ἀγρίππε. καθότι εἶχεν ὁ Τιβέριος πολεμικὰς ἀρετὰς, ἠ ἐντεῦθεν ἦν χρήσιμος τῷ Αὐγύστῳ. ὅθεν ἐξαπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν Παννωνίαν, εἰς τὴν Δαλματίαν, ἠ εἰς τὴν Γερμανίαν. οἵτινες ἐπαπειλῦσαν ἀποστασίαν, αὐτὰς δὲ τὰς κατεδάμασε. μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆ Αὐγύστε, παρ' ἧ ἐκηρύχθη διάδοχος πρότερον, ἔλαβε τὰς ἡνίας τῆ βασιλείε. τὴν δὲ πᾶσαν δύναμιν ὅμως ἐχὶ εὐθὺς, πολιτικῇ πανηρίᾳ Φερόμενος, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα παρακεκλιμένος, ἠ κατὰ τὸ 14 ἔτος τὸ σωτήριον προσποιήμενος, ὅτι ἀποσρέφεται τὴν αὐτοκρατορίαν, τὴν ἐνηγκαλίσθη εὐθὺς εἰς ὅλην τῆ βασιλείε τὴν ἔκτασιν. τῦτο δὲ γενόμενον ἐναντίον τῶν λόγων, τὺς ὁποίυς εἶπεν ἐν τῇ Γερυσίᾳ, ἐτείραξε τινὰς ἐκ τῶν Σεναπόρων. ἠ ἂν ὁ Σβετώνιος εἶναι ἀξιόπιςος, εἷς ἐξ αὐτῶν εἶπεν ὕστω, οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων βραδέως ποιῦσιν, ὅπερ ἠθάσαντες ὑποκέθησαν, σὺ δὲ, ὦ Καῖσαρ, βραδέως ὑπιχνῇ, ὅπερ ἤθης πεποιηκώς. τέως δ' ἦν ὁ Τιβέριος πρὸς παράδειγμα τῆ Αὐγύστε δὲν ἐδέχθη τὸ ὄνομα κύριος, ἢ δεσπότης. καὶ ἔλεγε πολλάκις, ἐγὼ εἰμὶ δεσπότης τῶν ἐμαυτῆ δέλων, στρατηγὸς τῶν στρατιω-

Digitized by Google

τῶν, ὁ ἀρχηγὸς τῶν συμπολιτῶν. ἐν δὲ τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας ἔδειξεν ἄκραν προθυμίαν εἰς δικαιοσύνην, ἀγρυπνῶν εἰς τοῦτο ἀεί, ὁ ἐρχόμενος ἐξαίφνης εἰς τὸ κριτήριον, ὡς ἰδιώτης χωρὶς νὰ ἀφήσῃ νὰ κινηθῇ ὁ Πραίτωρ ἀπὸ τὴν καθέδραν τῆς προεδρίας· ἤκουε δὲ τὰς συνηγορίας μετὰ προσοχῆς. ὁ δὲ Τάκιτας λέγει, ὅτι ὁ Τιβέριος ὑπερασπίζετο τρόπον τὸ δίκαιον διὰ νὰ συγείλῃ τὴν ἐλευθερίαν. ἀφ' ἑ ὅμως ἔλαβε τὰς δυνάμεις εἰς χεῖρας, ἔδειξεν εὐθὺς τὴν σκληρότητα τῆς ψυχῆς του. ὁ Αὔγουστος εἶχεν ἀφήσῃ τὶ μὲ διαθήκην εἰς τὸν λαὸν, τὸ ὁποῖον ὁ Τιβέριος δὲν ἐφρόντιζε νὰ πληρώσῃ. ἐν τούτοις δὲ ἄνθρωπός τις ἰδιώτης ἰδὼν ἀποθαμένον ἐκφερόμενον διὰ τῆς ἀγορᾶς εἰς ταφὴν, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν, ὁ εἶπεν, ἐνθυμήσου, ὅταν φθάσῃς εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον, νὰ εἰπῇς εἰς τὸν Αὔγουστον, ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐλάβομεν ἔτι τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον μᾶς ἄφησε. μαθὼν δὲ τὴν ἀσεβότητα ταύτην ὁ Τιβέριος, ἐφόνευσε τὸν ἄνθρωπον, εἰπὼν πρὸς αὐτόν. πορεύου σὺ ἰδὲ, ὅτι ἐκπεπλήρωται ταῦτα. ἔδειξε δὲ μετὰ τοῦτο σκληρότητα πρὸς τὸν Ἀρχέλαον τὸν Βασιλέα τῶν Καππαδόκων. ἐπειδὴ ἐν ᾧ ἦτον ὡς ἐξωρισμένος ἐπὶ τῆς βασιλείας Αὐγούστου, δὲν ἔδειξε πρὸς αὐτὸν τινὰ ὑπόκλισιν. ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁ Τιβέριος μεταχειριζόμενος κολακείαν, τὸν ἐκραξεν εἰς τὴν Ῥώμην. εἰς τὴν ὁποίαν μόλις ἔφθασε, καὶ συκοφαντεῖται ἐκ προνοίας, ὁ ἐντεῦθεν ῥίπτεται εἰς μίαν σκοτεινοτάτην εἱρκτὴν, ἐν ᾗ φονεύεται ἐν λύπῃ ὁ δυσυχίᾳ ἐχάτῃ. ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν προαναπρεσματα τῶν μετὰ ταῦτα μεγίστων ἀνομημάτων.

Digitized by Google

καθότι ἐφόνευσεν Ἰυλίαν τὴν σύζυγόν τε, τὸν Ἀγρίππαν, τὸν Δρῦσον, τὸν Νέρωνα, τὸν Σείαν, τὰς φίλας, τὰς συγγενεῖς, τὰς πλέον ἠγαπημένας ἐκ τῆς πρὸς αὐτὰς χαμερπῆς ζηλοτυπίας. ὅθεν αἰσχυνόμενος νὰ ζῇ ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἔνθα τὸ πᾶν ἐθεωρεῖτο τὰ ἀνομήματά τε, ἔνθα ἑκάστη οἰκία ἐθρήνει τὸν ἀρχηγὸν τῆς τὸν θάνατον, ἔνθα πᾶσα τάξις πολιτικὴ ἔκλαιεν ἔτι μέλος λαμπρὸν, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν νῆσον Καπρέαν κατὰ τὸ 27 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ἢ ἐξεδόθη εἰς τὰς αἰσχροτέρας ἀσωτείας, ἔχων ἓν πλῆθος παίδων εἰς αἰσχρουργίαν κατὰ παράδειγμα τῶν Βαρβάρων, ἐφεύρισκεν ἔτι ἢ νέας πρὸς τούτοις αἰσχρὰς ἡδονὰς, ἢ ὀνόματα διὰ νὰ τὰς ἐξηγήσῃ, ἔχων ὑπηρέτας διωρισμένους νὰ τὸν προξενοῦν παντοχόθεν τοιαῦτα, ἢ νὰ ἁρπάζωσι τὰ παιδία ἢ ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀγκάλας τὰς πατρικάς. εἰς μίαν λοιπὸν τοιαύτην αἰσχρὰν ζωὴν, ἠμέλησε τὰ ὅπλα παντάπασιν, ἠμέλησε τὰς ἐπαρχίας φθειρομένας ἐν τοῖς ὁρίοις παρὰ τῶν πολεμίων, ἀφῆκε τὸς Δάκας ἢ Σαρμάτας νὰ κυριεύσωσι τὴν Μοισίαν, ἢ τὸς Γερμανοὺς νὰ διαφθείρωσι τὸς Γάλλους. ὑπέφερε νὰ ὑβρίζηται παρὰ τοῦ Ἀρταβάνου τοῦ Βασιλέως τῶν Πάρθων. ὃς τις ἀφ' οὗ ἔκαμε πολλὰς ἐπιδρομὰς εἰς τὴν Ἀρμενίαν, τὸν ὠνείδιζε διὰ γραμμάτων ὡς φονέα τῶν συγγενῶν τε, τῶν φίλων τε, ἢ τῶν ἄλλων ἁπάντων· ἢ ὡς μεμολυσμένον ἢ ὀκνηρὸν, παρακινῶν αὐτὸν νὰ ἐξιλεώσῃ τῶν ὑπηκόων τὸ μῖσος μὲ ἕνα ἐπίσημον θάνατον. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἄρχισε τῷ ὄντι ὁ δεσποτισμὸς, ἢ τῆς Γερουσίας ἡ

ὑποδήλωσις. ἰδὲ τρία αἴτια, τὰ ὁποῖα ἀποδίδωσι εἰς τὴν μεγάλην ταύτην μεταβολήν. „ἐπὶ τῆς δημοκρα-„τίας, ὁ πλοῦτος ἑκάστε πολίτε ἦτον ἀμέτρητος, ᾗ τὰ „ἀξιώματα, ἐξ ὧν ὁ πλοῦτος ἐπήγαζε, τὲς ἔτρεφον „πάντοτε μὲ ὅλας τὰς δαπάνας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ τρυ-„φὴ, ᾗ ἡφιλοδοξία ἔῤῥιπτε τὲς μεγάλες. ἐπὶ δὲ „τῶν Βασιλέων ἡ πηγὴ τῦ πλύτε ἐξηράνθη, κα-„θότι οἱ ἐπισάται εἰς τὰς ἐπαρχίας δὲν ἄφινον αὐ-„τὲς νὰ λάβωσι τὶ παρὰ τῶν χωρικῶν, ᾗ μάλισα „τῶν ἐξόδων σωζαμένων ἀεὶ τῶν αὐτῶν, ἐβιάζοντο „νὰ λάβωσιν ἀξιώματα εἰς ἀπόλαυσιν ἀργυρίε. τῦ-„το δὲ νὰ κατορθωθῇ ἀπαιτῦσε πολλὰ δῶρα πρὸς „τὲς φίλες τῦ Βασιλέως, εἰς τὲς ὁποίες ἐθυσίαζον „τόσον πλῦτον, ὅσον μόλις ἐλάμβανον· ὅταν δὲ αἱ „ἀρχαιρεσίαι ἐγίνοντο διὰ τῦ δήμε, ἐπροτιμᾶτο ἡ „ἀρετὴ τὐλάχισον ἐξωτερικῶς. ὅταν ὅμως διαθέτῃ „ὁ Αὐτοκράτωρ τὰ ἀξιώματα, ἡ ἐκλογὴ γίνεται „ἐχὶ ἐξ ἀρετῆς, ἀλλ' ἐκ πανυργίας, ἐκ κολακείας, „ᾗ ἐνὶ λόγῳ ἐκ δώρων πρὸς τὲς φίλες τῦ Βασι-„λέως. ὅθεν ὅς τις θέλει νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Βασι-„λέα, πρέπῃ νὰ διδαχθῇ τὴν τέχνην τῆς κολα-„κείας, τὴν ἐξομοίωσιν τῶν ἠθῶν, τὴν συναίνεσιν „εἰς τὰς κλίσεις ἐκείνε. ἐξ ὧν ἡ ἀλήθεια φυγα-„δεύεται, ᾗ πάυει ἀπὸ τὸ νὰ ἔχῃ τὲς ἐρασάς της, ἐ-„πικίνδυνος εἰς τὲς ἔχοντας γενομένη πολλάκις. ἡ-„τον νόμος κατὰ τῶν παρανόμων, τῦτον ὁ Τιβέριος „λαβὼν, τὸν ἐπρόσαπτεν εἰς ὅλα ἐκεῖνα, τὰ ὁ-„ποῖα ὑπηρετῦσαν τὰ πάθητε. ᾗ ὕτω πᾶσα πρᾶ-„ξις, λόγος, σχῆμα, αὐτὸς ὁ διαλογισμὸς τῶν

Digitized by Google

„ἀνθρώπων καθυπεβάλλοντο εἰς τὸν νόμον αὐτῶν ὡς „ἐγκλήματα καθοσιώσεως· διότι ἔτως ἤθελεν ὁ „Τιβέριος νὰ ἔχῃ νὰ παιδεύῃ ἀνθρώπους ἀθῴους δι' „ὡμότητα καὶ ἔμφυτον κακίαν καὶ μῖσος. χωρὶς δὲ τέ„των ἐπειδὴ οἱ συκοφάνται καὶ πονηροὶ ἐτιμήθησαν, „καὶ ἐντεῦθεν αὐτὴ ἡ τέχνη ἔγινεν ἡ μόνη ὁδὸς ἐν „τοῖς πολιτικοῖς εἰς ἀπόλαυσιν πλούτου, καὶ ἀξιωμά„των, ἐδόθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ λαμπρότεροι τῶν Σε„νατώρων εἰς τοῦτο, ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους διὰ „συκοφαντίας καὶ ἀπιστίας καὶ προδοσίας. πρὸς δὲ τού„τοις ἐπὶ τῶν Βασιλέων δὲν ἐδυνήθησαν νὰ γρά„ψωσι μετ' ἀκριβείας τὴν ἱστορίαν, ἀπάντων γενο„μένων διὰ μόνου τοῦ Βασιλέως ἐν τῷ κρυπτῷ, εἰμή „τι αὐτὸς ἐξ ἀψηφισίας καὶ ἀνθαδείας ἀποκαλύψῃ, „τὰ δ' ἄλλα ἐξ εἰκασίας ἔχουσιν οἱ ἱστορικοὶ, καὶ ὑπά„νυτοι βέβαια." καὶ ταῦτα μὲν εἶπεν l'abbé des fontaines dans son Abrégé de l'Histoire Romaine d'aprés le president de Montesquieu, ὁ δὲ Τιβέριος Φθάσας εἰς τὸ 23 ἔτος τῆς Βασιλείας, καὶ αἰσθόμενος τὴν ἐκ τοῦ βάθους τῶν γηρατείων ἀδυναμίαν, ὠνόμασε διάδοχον τοῦ θρόνου τὸν Γάϊον Καλιγόλαν, κινούμενος ὡς λέγουσιν εἰς ταύτην τὴν ἐκλογὴν, ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων, τὰ ὁποῖα ἔβλεπεν εἰς αὐτὸν, μὲ τὰ ὁποῖα ἤθελε καλύψῃ τὰς τυραννίας αὐτοῦ διὰ νὰ μὴν μνημονεύωνται εἰς τὴν διαδοχὴν τῶν χρόνων. ὅθεν ἐσυνήθιζε νὰ λέγῃ, ὅτι ἀνέθρεψεν ἕνα ὄφιν εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Αὐτοκράτορος διὰ τὸν λαὸν τῶν Ρωμαίων, ἐν τούτοις λοιπὸν ἀπέθανεν ὁ Τιβέριος εἰς τὴν Μιζήναν ἐν τῇ Καμπανίᾳ

τῷ 37 ἔτει ἀπὸ τῆ σωτηρίε τῆ 16 Μαρτίε ἐν ἡλικία 78 ἐτῶν. λέγυσι δὲ ὅτι ἐκ βίας τῆ Καλιγύλε, ὡς τόσον ὁ Τιβέριος ἦτον ἀνὴρ πνευματώδης εἰς ἄκρον βαθμὸν. ἔχων ὅμως διεφθαρμένην ψυχὴν, ἐμετεχειρίσθη κακῶς τὰ χαρίσματα κατὰ τῆς ἰδίας πατρίδος. ἔδειξε μὲν πρῶτον τῆς συγκαταβάσεως τὰς βλάσὰς, μετὰ ταῦτα ὅμως κατεφρόνει ἡ ἐπιτιμήσεις, ἡ ἐλέγχυς, ἡ παραχὰς ὑβρίσικὰς, ἡ τέλος πάντων σίχες ὑβρισικὰς ἡ ἄλλα σατυρικὰ, εὐχαριστύμενος μόνον νὰ λέγῃ, ἐν πόλει ἐλευθέρᾳ ἡ γλῶσσα ἡ ὁ νῦς ἐςὶν ἐλεύθερα. ἠθέλησεν ἡ Γερυσία νὰ ἐξετάσῃ ποτὲ περὶ τῶν τοιύτων ἡ νὰ παιδεύσῃ τὰς ἐνόχυς ἡ παραχώδεις, ἀλλ' αὐτὸς ἀπεκρίθη, ὅτι εὐκαιρῶμεν τοιαῦτα μάταια ἐξετάζειν. εἰδέτι μοι λέλειπται ἡ πέπρακται. ἕτοιμός εἰμι δοῦναι λόγον τῷ κατειπόντι μυ. λέγονται δὲ τοιαῦτα πολλὰ περὶ αὐτῦ, τὰ ὁποῖα δεικνύυσι τὴν μεγάλην αὐτῦ ἀγχίνοιαν. Ἄλλος δὲ τὶς ὀνομαζόμενος, Πραίτωρ ποτὲ γενόμενος, εἶχε διασκορπίσῃ τὴν περιυσίαν τυ εἰς τὴν ἀσωτείαν, ἡ ἐπεφορτίσθη ἡ μὲ χρέος δυσβάσακτον. ἐντεῦθεν παρακαλεῖ τὸν Τιβέριον νὰ πληρώσῃ τὰ χρέητ. ὁ δὲ Τιβέριος ἀπεκρίθη, Πραίτωρ, πολλὰ βραδέως ἐξύπνηκας. τέως δ' ἂν δὲν ἀπεσράφῃ τὸ ζήτημά του, ἀλλὰ ζητήσας παρ' αὐτῦ τὴν ποσότητα, ἐκέλευσε τὸν θησαυροφύλακα νὰ τὰ μετρήσῃ, λέγων ἐκεῖνο, ὃς τὸ μέτρον τῦτο τῆ ἀργυρίε τῷ ἀσώτῳ Ἀλλίῳ. ἐντεῦθα ἤνωσε πολλὰ φρονίμως τὴν αὐςηρότητα ἡ τὴν συγκατάβασιν. ἡ Γερυσία ἔδειξεν, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ δώσῃ τὸ ὄνομα αὐτῦ εἰς τὸ Νοέμβριον μῆνα,

Digitized by Google

καθ' ὃν ἐγεννήθη, λέγοντες, ὅτι ἔχουσιν ἔτι δύο μῆνας, οἱ ὁποῖοι ἔχουσιν, ὁ μὲν, τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, ὁ δὲ τοῦ Αὐγούστου τὸ ὄνομα, ὁ Ἰούλιος δηλονότι καὶ Αὔγουστος. ὁ δὲ Τιβέριος, ὅς τις δὲν ἀγαποῦσε τοιαύτας μικροπρεπεῖς κολακείας, ἀπεκρίθη αὐτοῖς λόγον ζωηρὸν ἅμα καὶ εὐφυέστατον. τί οὖν ποιήσετε, ὅτι δέκα καὶ τρεῖς ὑμῖν ἔσονται Καίσαρες; ἐπιπληχθεὶς δὲ ὑπό τινος (ὅρα ἐν τῷ γενικῷ λεξικῷ τῶν ἐνδόξων ἐν τῷ Μαρούλλος I.) εἰς τὸ λέγειν πολλὰ θρασέως, ἔτρεψεν εὐθὺς τὸν στοχασμὸν εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν. εἰπόντος δὲ τινὸς ποτὲ πρὸς αὐτὸν, μέμνησαι σεαυτοῦ, ὦ Βασιλεῦ . . . αὐτὸς δὲ ἀντικόψας τὸν λόγον αὐτοῦ θέλοντος ἤδη νὰ δείξῃ καὶ παραδείγματα τοῦ σκοποῦ του, ἀπεκρίθη δριμέως, οὐμένουν, οὐμέμνημαι ὅ,τι ποτὲ ἦν. μὲ ὅλον ὅτι ἐστάθη ἐν Ῥώμῃ σκηρὸς, εἰς τοὺς ἔξω ὅμως ὑπηκόους ἐφάνη φιλάνθρωπος. δεξάμενος ποτὲ γράμματα παρὰ τῶν ἐπάρχων ζητούντων νὰ αὐξήσωσι τοὺς φόρους εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀπεκρίθη, τὰ πρόβατα κείρειν χρὴ, οὐμὴν δὲ ἐκδέρειν. γενομένου δὲ σεισμοῦ φοβεροῦ, καὶ ἀφανίσαντος πολλὰς πόλεις ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ κατὰ τὸ 17 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ἔδειξε πολλὴν εὐσπαγχνίαν πρὸς τοὺς ζημιωθέντας κατοίκους, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς Σάρδεις, δοὺς αὐτοῖς δέκα μιλλιόνια sesterces, καὶ ἄδειαν ἀπὸ τῶν φόρων εἰς πενταετίαν, ὁμοίως δὲ καὶ εἰς ἄλλας πόλεις κατὰ ἀναλογίαν, ἀνθ' ὧν αἱ πόλεις τῆς Ἀσίας ἐτύπωσαν νομίσματα εἰς μνήμην τῆς εὐεργεσίας ἀθάνατον. ἐξ ὧν τινὰ ἔτι σώζονται. εἰς δὲ τὴν ἀγχίνοιαν αὐτοῦ ἀναφέρονται καὶ ἐκεῖνα. ἐλθόντων ποτὲ πρέσβεων ἀ-

Digitized by Google

πὸ τῆς Τρωάδος εἰς παρηγορίαν αὐτῦ διὰ τὸν θάνατον τῦ Δρύσε τῦ υἱῦ τε, πολλὰ ἀργὰ ὅμως. ἀπεκρίθη εἰς αὐτὲς, κἀγὼ συλλυπᾶμαι ὑμῖν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἕκτορος. αὐξηνθείσης δὲ τῆς τρυφῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐ τῶν Αἰδιλικίων προβαλλόντων νὰ κατασήσωσιν αὖθις τὲς σωφρονισικὲς νόμες, ἀντέλεξεν εἰς αὐτὸ, γνωρίζων, ὅτι ἐ ἡ ἐστωτεία εἶναι κακὸν ἀναγκαῖον ἐωότε. ὅθεν ἀπεκρίθη πρὸς τὲς προβάλλοντας. σώφρανες ἐσμὲν ἐ ἐλαφαρικὲς, ὅτι μόνην τὴν πόλιν εἴχομεν. νῦν δὲ ἁπάσης τῆς γῆς κρατῦντες, καταναλίσκομεν τὰ ἐκείνων, ἐ κοπιῶσι δι' ἡμᾶς ἐ δεσπόται ἐ δῦλοι.

Μάρκος Λέλλιος Τ῎πατος τῶν Ῥωμαίων, ἐτιμήθη παρὰ τῦ Αὐγύστε, ἐ ἔλαβε παρ' αὐτῦ τὴν διοίκησιν τῆς Γαλατίας, τῆς Λυκαωνίας, τῆς Ἰσαυρίας, ἐ τῆς Πισιδίας κατὰ τὸ 23 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐδιώρισεν αὐτὸν ἐπισάτην εἰς τὸν ἔγγονόν τε Γάϊον Ἀγρίππαν, τὸν ὁποῖον νέον ἤδη ὄντα ἔξειλεν εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῦ Βασιλείε εἰς ἀποκατάσασιν τῶν πραγμάτων. ἐν τύτῳ δὲ ὁ Λέλλιος ἀπεκάλυψε τὴν πλεονεξίαν ἐ τὰς ἄλλας ἔτι καιρίας τε, τὰς ὁποίας πρότερον κατεκάλυπτε μὲ τὸν τρόπον τῆς πονηρίας. τὰ ἄπειρα δῶρα, τὰ ὁποῖα ἐδέχετο μὲ βίαν μάλιστα παρὰ πάντων τῶν Βασιλέων εἰς τὴν μετὰ τῦ Ἀγρίππα ὁδὸν, ἐδημοσίευσαν τὰ ἐγκείμενον πῦρ τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῦ. αὐτὸς δὲ ἔτρεφε ἐ τὴν διχόνοιαν μεταξὺ Τιβερίε, ἐ τῦ Ἀγρίππα. ἐ πιςεύσι μάλιστα, ὅτι ἦτον κατάσκοπος τῦ Βασιλέως τῶν Πάρθων διὰ νὰ ἀτομα-

κρύψῃ τὴν εἰρήνην. μαθὼν δὲ τοιαύτην προδοσίαν ὁ Γάϊος, τὴν ἐμήνυσεν εἰς τὸν Αὔγυστον. ὁ δὲ Λέλλιος φοβηθεὶς τὴν παιδείαν ἐκ τῦ εἰκότος, ἐφαρμακώθη, ἀφήσας ἄπειρον πλῆτον εἰς τὸν υἱόν του τὸν Μάρκον Λέλλιον. ὅς τις ἐσάθη Τ'πατος, ἐ τῦ ὁποίε τὴν κόρην Λελλίαν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα ὁ Καλιγούλας.

Α'ρχέλαος Βασιλεὺς τῶν Καππαδόκων ἀξιωθεὶς εἰς τῦτο διὰ Μάρκε τῦ Α'ντωνίε, τὸν ὁποῖον ἐ ἐβοήθησεν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ περὶ τὸ Α'κτιον κατὰ τῦ Αὐγύστε, ὁ δὲ Τιβέριος ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ κατ' αὐτῦ, ὅτι ἐν ᾧ διέτριβεν εἰς τὴν Ρ'όδον δὲν τὸν ἔδειξεν ἐδεμίαν ὑπόκλισιν. ἐντεῦθεν ὑποχόμενος πολλὰ εἰς αὐτὸν, τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν Ρ'ώμην μὲ διαφόρες ἀπάτας. ὅθεν ἐλθὼν ὁ Α'ρχέλαος, ῥίπτεται εὐθὺς εἰς μίαν εἰρκτὴν σκληροτάτην, ἐν ᾗ ἐ ἀπέθανε κατὰ 16 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε. τὸ δὲ βασιλειον αὐτῦ συνήφθη εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐπικρατείας τῆς Ρ'ώμης.

Καλιγύλας (Γάϊος Καίσαρ) Αὐτοκράτωρ τῶν Ρ'ωμαίων διάδοχος Τιβερίε, γεννηθεὶς εἰς τὸ Α'ντιον κατὰ τὸ 13 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε, υἱὸς τῦ Γερμανικῦ ἐ τῆς Α'γριππίνης θυγατρὸς τῆς Ι'υλίας ἐ τῦ μεγάλυ Α'γρίππυ. ὅτος ὁ ἀνόητος αἰδέμενος νὰ ἔχῃ τοιῦτον ἄνθρωπον θεῖον, τὸν μέγαν δηλονότι Α'γρίππαν, ἔλεγεν ὅτι ἡ Α'γριππίνα ἡ μήτηρ αὐτῦ ἔγινεν ἀπὸ τῦ Αὐγύστε ἐ τῆς Ι'υλίας τῆς θυγατρός τυ. τῦτον δὲ υἱοθέτησεν ὁ Τιβέριος ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων. ἐ εἰς τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας τυ ἐκ-

Digitized by Google

ρύχθη Αὐτοκράτωρ κατὰ τὸ 37 ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίω. ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτῆ ἔδειξεν εἰς τὸν δῆμον τῶν Ρωμαίων ἡμέρας εὐτυχεῖς. καθότι ἐπεσχέθη εἰς τὴν Γερυσίαν νὰ δρικῆ μετ' αὐτῶν, τὰ πράγματα ἐκ τῆ ἴσε, ὴ νὰ τὲς σεβηται ὡς ἀνατραφεὶς υἱὸς ὑπ' αὐτῶν. ὴ ἐλευθέρωσε τὲς Φυλακωμένες, ἐκάλεσε τὲς ἐξωρισμένες ὀπίσω εἰς τὴν πατρίδα, ἔκαυσεν ὅλα τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ὁ Τιβέριος εἶχε συναθροίσῃ κατ' αὐτῶν. ἀποκατέςησεν αὖθις τῶν ἱππέων τὴν τάξιν, ἀκύρωσε τὲς φόρες ἐκ τῆς προθήκης, ἐξώρισε γυναῖκας ἐκ τῆς Ρώμης, αἵτινες ἐφεύρισκον νέας ἡδονάς· ἐντεῦθεν ἐκαλεῖτο ὁμοθυμαδὸν παρὰ πάντων τῶν Ρωμαίων, τῶν Βασιλέων παράδειγμα. εὐθὺς ὅμως μετὰ ταῦτα μετενόησαν, εἰς τὲς ἐπαίνες ἀπατηθέντες. ἐπειδὴ μία ἀθένεια τὸν ἐμετέβαλε εἰς πᾶν τἐναντίον. ὴ ὅς τις εἰς ὀκτομηνίαν ἔδειξε τρομάκτην ἀρετὴν, μετατραπεὶς εὐθὺς, ἔγινεν ἀνυπόστατος τύραννος, ἕνα τέρας βδελυκτὸν, ἕνας ἀναίσθητος ἄνθρωπος, φθάσας εἰς τὸ ἔσχατον τῆς ὑπερηφανείας, ὴ ὴ ἀλαζονίας, καυχώμενος, ὅτι εἶναι ὁ δεσπότης τῶν Βασιλέων τῆς γῆς, θεωρῶν τὲς ἄλλες ἡγεμόνας τῶν ἐθνῶν ὡς δέλες αὐτῆ, ὴ ἀντιποιούμενος θείας λατρείας, ἀφαίρεσε τὴν κεφαλὴν τῆ Διὸς ὴ τῶν ἄλλων ἐκ τῶν ἀγαλμάτων, ὴ ἔβαλεν ἀντ' ἐκείνων τὴν ἑαυτῆ. ὠκοδομήσας ναὸν, διώρισεν ἱερεῖς, ὴ ἐδέχετο θυσίας. ὴ κατηχήθη ὁ ἴδιος ἐν αὐτῷ τῷ Ἱερατικῷ οἴκῳ, λαβὼν μεθ' ἑαυτῆ ὴ τὴν γυναῖκα τε ὴ τὸν ἵππον. ὁ νέος ὢν ἔτος Ζεὺς διὰ νὰ ἐπιβεβαιώ-

Digitized by Google

ση τὴν ἀποδέωσιν, ὑμιμεῖτο τὰς ἀστραπὰς ϗ τοὺς κεραυνές. εἰς τὰς τρικυμίας ἔκαμνε μίαν ταραχὴν διὰ μηχανῆς ὁμοίαν μὲ ἐκείνην τῦ κεραυνῦ, ϗ ῥίπτων ἕνα λίθον πρὸς ἑρανὸν, ἐξεφώνει, κτεῖνον με, ἢ ἀποκτεννῶσε ἐγώ. ϗ ταῦτα μὲν δὲν περιορίζονται μέχρι τέτων. καθότι αὐτὸς ἐκρήμνισε τὲς ἀνδριάντας ϗ τὰς εἰκόνας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ἐρήμωσεν ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην τὰς προταμὰς τῦ Ὁμήρυ, τῦ Βιργιλίυ, τῦ Τίτυ Λιβίυ, ἐξήλειψε τὰ μνημεῖα τῶν ἀρετῶν πολλῶν παλαιῶν, ἁρπάσας αὐτὰ ἐκ τῶν συγγενῶν ἀπογόνων των. ἐνταῦθα δὲ ἐνώθησαν εἰς τὸ ἀναίθητον τέτο τέρας ἡ ἀσωτεία, ἡ ὠμότης, ἡ ἀλαζονία, ἡ φρίκη τῆς ἀνθρωπότητος, ϗ ἀνέπλασαν τὸ βδέλυγμα τέτο εἰς μάσιγα ϗ ταλαιπωρίαν τῶν ζώντων. ὕτω δὲ συγκεκροτημένος, παῤῥησιάζετο εἰς τὸν δῆμον μετὰ κατασάσεως αἰσχροτάτης. ἀφ' ἧ συνεσιάθη παρανόμως μὲ τὰ τρεῖς ἀδελφάς τε, ἤρχετο μετ' αὐτῶν ἀναισχύντως εἰς τὸ κοινόν. ἐβίασεν εἰς αἰσχρεργίαν τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν, ἁφαρπάσας πολλὰς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀνδρῶν των, ϗ μεταχειριζόμενος αὐτὰς ἐπροσθέντων (ἴδε Μάκρων, ϗ Δρύσιλλος 11. ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ τῶν ἐνδόξων.) κατέσησε τόπυς χωρισὲς τῶν αἰσχρεργιῶν τε, ἐν τῷ Βασιλικῷ οἴκῳ. ἀποκατέσησεν ἔτι μίαν ἀκαδημίαν τῆς παιδιᾶς, ἐν ᾗ ἐβάσα ὁ ἴδιος τὸ σχόλεον τῆς πονηρίας. ἐν δὲ μιᾷ τῶν ἡμερῶν σερέμενος ἀργυρίυ, ἀφῆκε τὲς παίζοντας, ϗ καταβὰς εἰς τὴν αὐλὴν, ἐφόνευσεν εἰς μίαν σιγμὴν πολλὲς λαμπρὲς ἄνδρας, ϗ ἔφερεν ὀπίσω ἑξακοσίας χιλιάδας ες-

Digitized by Google

erces. ἡ δὲ χύσις τῦ ἀνθρωπίνε αἵματος ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν μία πανευφρόσυνος θέα, οἱ δὲ φόνοι ἦσαν ὡς μία ἀνάπλασις ϗ ἀναγέννησις. καθήμενος ποτὲ μεταξὺ δύο Τ'πάτων, ἐγέλασε μέγαν γέλωτα ϗ πλατύν. ἐρωτησάντων δὲ τὴν αἰτίαν ἐκείνων, ἀπεκρίθη, ἐγὼ γελῶ, καθότι ϛοχάζομαι ὅτι δύναμαι νὰ σᾶς φονεύσω εἰς αὐτὴν τὴν ϛιγμὴν ϗ τὸς δύο. φονευθέντος δὲ ποτὲ ἑτέρε τινὸς ἐκ συναρπαγῆς ἀντὶ τῦ καταδικαθέντος παρ' αὐτῦ, εἶπεν, τί μοι μέλει. ὤφειλε γὰρ κἀκεῖνος καθεῖν. εἷς τὶς τῶν ἱππέων ραπτόμενος εἰς βορὰν τῶν θηρίων, ἐξεφώνησεν, ὅτι εἶναι ἀθῷος, ὁ δὲ Καλιγέλας, ἀνακαλέσας αὐτὸν, ἔκοψε τὴν γλῶσσαν αὐτῦ, ϗ οὕτω τὸν ἔρριψε πάλιν εἰς τὰ θηρία. οἱ συγγενεῖς τῶν καταδικαζομένων ἦσαν βεβιασμένοι νὰ παρευρίσκωνται μετ' αὐτῦ εἰς τὰς καταδίκας τῶν συγγενῶν, ϗ νὰ ἄϛειεύωνται ἐκ τῦ ἴσε. ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἀπόγονος ἐπίσης ϗ τῦ Αὐγέϛε ϗ τῦ Α'ντωνίε, ἐπαπείλησε τὸς Τ'πάτες, ἐὰν ἐορτάσωσιν τὴν περὶ τὸ Α'κτιον νίκην ἀποκαθιϛαμένην ἔκτοτε, ϗ πάλιν εἶπε ὅτι θέλει τὸς παιδεύϛ, ἐὰν δὲν τὴν ἐορτάσωϛι, τὸ μὲν, διὰ τὸν Α'ντώνιον, τὸ δὲ, διὰ τὸν Αὔγυϛον. ἀποθανέϛης δὲ τῆς ἀδελφῆς τε Δρυλλίσης, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἀπεθέωσεν, ὁ θρηνήσας αὐτὴν ἐνομίζετο ἔνοχος, ὡς θεὰν δὴθεν ὖσαν, ϗ πάλιν ὁ μὴ θρηνήσας, ὡς ἀδελφήν τε, ὁμοίως. εὐφραίνετο νὰ βλέπϛ τὴν ἀνθρωπότητα πάχυσαν τοσῦτον, ὥϛε ἐνασμενίζετο νὰ βασανίζϛ, ἢ νὰ φονεύϛ ἀνθρώπυς ἐν τῇ ὁδῷ. κατέβλειϛε τὰ δημόσια ϛιτηδοχεῖα, ἀρεσκόμενος νὰ βλέ-

Digitized by Google

τὴν ἐν Ῥώμῃ τὴν θλῖψιν τῆς πείνας. καὶ ἔφθασεν εἰς τοσαύτην παραφροσύνην καὶ λύσσαν, ὥστε ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ μίαν κεφαλὴν ὅλον τὸ πλῆθος τῆς Ῥώμης, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ τὴν κόψῃ μὲ μίαν φορὰν τὸ ξίφος. ὁ λιμός, ἡ πυρκαϊὰ, ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος σεισμὸς τῆς γῆς, ἡ φθορὰ ἑνὸς τῶν στρατῶν τε, πάντα αὐτὰ μάσιγες τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ γενόμενα, εὔφρανον τὴν σκληροτάτην αὐτοῦ ψυχὴν, καὶ ταῦτα ἤυχετο συνεχῶς. ἐπρόσταξε δὲ νὰ θρέφωσι καὶ τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ θηρία μὲ ζῶντας ἀνθρώπους. ὥστε μόνα τὰ ἄλογα ζῶα δὲν ἐκλαίοντο δι' αὐτόν. ὁ Ἅπτος αὐτοῦ ὀνομαζόμενος Γ'ηπτάτος ἐλάμβανε τὰς τιμὰς τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἔτι μεγάλων ἀνδρῶν. ἔδωκε δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Ποντίφηκος, καὶ ἔμελεν ἔτι νὰ τῷ δώσῃ καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ Τ'πάτου. ὤμνυε πολλάκις εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν τύχην ἐκείνου. ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἰκίαν ἐκ μαρμάρου, καὶ σκάφην εἰς πότισμα ἐξ ἐλέφαντος, καὶ καλύμματα ἐκ πορφύρας, καὶ στρῶμα εἰς τὸν λαιμὸν ἐκ μαργαριταρίων, ἔχων αὐτὸν ἄξιον ἑαυτοῦ πάντοτε σύντροφον τῆς τραπέζης. ἔνθα ὁ αὐτὸς Αὐτοκράτωρ τὸν ἔτρεφε μὴ κριθάρι κύτρινον, καὶ τῷ ἐπρόσφερεν οἶνον εἰς μίαν φυάλην χρυσῆν, ἐν ᾗ ἔπινε πρῶτος αὐτὸς. ὡς τόσον ὁ θάνατος τότε τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ τῆς μάσιγος τοῦ ἔθνους τῶν Ῥωμαίων, ἔφερε τέλος εἰς πάσας τὰς δυσυχίας. καθότι ἐξερχόμενος τοῦ θεάτρου, ἐφονεύθη παρά τινος χιλιάρχου τῆς πραιτωρικῆς φυλακῆς κατὰ τὸ 41 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἐν ἡλικίᾳ 29 ἐτῶν, βασιλεύσας δὲ ἔτη σχεδὸν τέσσαρα. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ κομισθὲν

Digitized by Google

εἰς ἕνα κῆπον, ἐτάφη ἡμίεφθον ἐκ βίας παρὰ τῶν ἀδελφῶν τε διὰ φόβον νὰ μὴ τὸ ἀρπάσῃ τὸ πλῆθος ἢ τὸ ὗβρίσῃ. ἔτω λοιπὸν ἀπωλέσθη τὸ τέρας αὐτο τὸ ἐκ μυρίων παθῶν κατασφακελιωθὲν, πάγγυμον ὂν ἡσινοσῶν ἀρετῆς ἢ τῆς ἐλαχίσης, ἐδὲ μέχρι τῦ δοκεῖν, ὁ ὄφις κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῦ Τιβερίε, ὅς τις ἔμελλε νὰ καταφάγῃ τῶν Ῥωμαίων τὸ ἔθνος. καὶ ἐπεθύμει νὰ λάβῃ ἡ βασιλεία τε ἐποχὴν μὲ δημόσιόν τινα δυσυχίαν. μ' ὅλον ὅτι μεγαλητέρα ἐποχὴ δὲν γίνεται ἀπὸ τῦτο, (ὡς εἶπε τις τῶν σοφῶν.) τὸ νὰ βασιλεύεται τὸ πᾶν τῦ κόσμε ὑπὸ τοιῦτε βδελύγματος. ὁ δὲ Ἀββᾶς Κονδιλλιὰκ διερμήνευσε καλῶς τὸν χαρακτῆρα τῦ Καλιγύλε· βλέπων, λέγει, τὸς φόνυς συνεχῶς ἐκ νεότητος περὶ τὰ τέλη μάλιστα τῆς βασιλείας τῦ Τιβερίε, ὧν δὲ ἢ ἐκ φύσεως ὠμὸς εἰς ὑπερβολὴν, ἔλαβε ἢ ἐπείσακτον τὸ ἐνδάσιμον εἰς τὸ νὰ χύνῃ τὸ αἷμα τῶν συμπολιτῶν τε. φοβύμενος ὅμως περὶ ἑαυτῦ κατ' ἀρχὰς, ἐν ᾧ δὲν εἶχεν ἔτι τὴν ἐξυσίαν ἀπόλυτον, μετεχημάτισεν ἑαυτὸν εἰς ὑπόκρισιν, διδαχθεὶς ἴσως κατ' ἀνάγκην ὑπὸ τῶν δυσυχιῶν τῶν συγγενῶν τε. περὶ δὲ τῆς τύχης τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν του ποτὲ δὲν φαίνεται νὰ ἐπρόφερε λόγον, ἐπιλαθόμενος ἴσως, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ποτὲ ἐν τοῖς ζῶσιν. ἀλλὰ ἢ εἰς τὰς ὕβρεις, τὰς ὁποίας ἐδέχετο ὁ αὐτὸς, ἐφάνη πάντῃ ἀδιάφορος ἢ ἀναίθητος. ἀφ' ἧ ὅμως ἐχερεώθη εἰς τὸν θρόνον ὅλος ὁ δρόμος τῆς βασιλείας τε ἐχάθη ὁδὸς ἀφροσύνης ἢ θηριότητος, ἢ τὸ δὴ λεγόμενον περὶ αὐτῦ, ἐδεὶς αὐτῦ βελτίων ἐγένετο, ἐδὲ δι-

Digitized by Google

σπότης χείρων πώποτε μνημονεύεται. καθότι ἐβάσα τὴν ῥομφαίαν κρεμαμένην εἰς τὸν λαιμὸν τῶ ἔθνους τῶν Ῥωμαίων, ἀνίλεος εἰς ἐκδίκησιν, ϗ ἀνυτόσατος εἰς ὠμότητα. τὸ δὲ ὄνομα αὐτῦ, ἅμα ἀναφερόμενον, δίδει ἰδέαν βδελυρωτάτε ϗ ὀλεθριωτάτε ἀνθρώπε. ἡ δὲ ἰδέα τῦ προσώπε ἐξωμοιῦτο μὲ τὰ ἐλαττώματα τῆς μιαρᾶς τε ψυχῆς. ὁ δὲ πώγων αὐτῦ μέγας, ϗ τὰ βλέμμα ἐξηγριωμένον ϗ φρικώδες, ϗ ὁ λαιμὸς λεπτὸς, τὸ μέτωπον μέγα, ϗ ἡ καρυφὴ τῆς κεφαλῆς φαλακρὰ, οἱ δὲ πόδες λεπτοὶ, ϗ τὸ σῶμα ὅλον ἀσύμμετρον.

Κλαύδιος (Νέρων) υἱὸς τῦ Δρέσε ϗ Θείος τῦ Καλιγέλε γεννηθεὶς εἰς τὸ Λῦγδωνον τὸ δέκατον ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, ὁ μόνος τῶν συγγενῶν πεφευγὼς τὸν θάνατον τῦ ξίφες τῦ Καλιγέλε τῦ ἀνεψιῦτε. μετὰ τὸν θάνατον τῦ ἑποίε ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ παρὰ τῶν στρατιωτῶν· οἵτινες τὸν ἀπήντησαν κατὰ τύχην, ἀποφεύγοντα ἐν τῷ κρυπτῷ τὲς φονεῖς. μὲ ὅλον ὅτι οἱ Σενάτορες ἐτεθύμια νὰ ἀποκαταςήσωσιν αὖθις τὴν δημοκρατίαν, δὲν ἐτόλμησαν ὅμως νὰ ἀντιςαθῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ στρατῦ. ὅθεν τὸν ἐγνώρισαν διὰ Αὐτοκράτορα τὸ 41 ἔτος ἀπὸ Χριςοῦ πεντηκοντέτην ἤδη γεγενημένον. ἐκ δὲ τῆς ἀσθενείας τῆς νεότητός τε εἶχε γένη ἤδη ἀδύνατος ϗ δειλὸς, ϗ κατ' ἀρχὰς μὲν τῆς βασιλείας τε ἐφάνη καλὸς ὁπωσῦν, μετὰ ταῦτα ὅμως ἐξέπεσε, ϗ ἐφάνη ὡς ἓν γήπιον ἐν τῷ θρόνῳ. τὰς δὲ ἐκ κολακείας προσφερομένας τιμὰς δὲν ἐδέχετο παντελῶς. ἐκόσμησε δὲ τὴν Ῥώμην μὲ διαφόρες

Digitized by Google

οἰκοδομὰς, ᾗ ἐχαροποίει τὸ πᾶν μὲ τὸ εὐτροσήγορον, ᾗ τὴν πολιτικὴν ἐπιείκειαν. μετὰ ταῦτα ὅμως κατέπεσεν εἰς μίαν μωρίαν ᾗ ἀναισθησίαν, ὥςε δὲν ἠθάνετο ὅτε τὴν δυναμίν τε, ὅτε τὴν ἀδυναμίαν, μήτε τὰ δίκαιά τε, μήτε τὰ χρέη. ἡ δὲ Γερουσία μὴ ὖσα πλέον κυρία τῶν πραγμάτων, ἐψήφισεν αὐτῷ ἐκ κολακείας τὸν θρίαμβον, διὰ τὰς νίκας τῶν στρατηγῶν τε ἐν τῇ Βρετανίᾳ. ὁ δὲ Κλαύδιος διὰ νὰ ἀντιποιηθῇ τῷ ὄντι ἐξ ἰδίας ἀρετῆς τὸ θριάμβε, ἐπέρασεν εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν τὸ 43 ἔτος ἀπὸ τῦ Σωτῆρος, ᾗ ἐκέρδησε τὴν νίκην διὰ τῶν στρατηγῶν τε. ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ῥώμην, κατέπεσεν· αὖθις εἰς τὴν αὐτὴν ἀναισθησίαν. ἡ ἀκόλαςος Μεσσαλλίνα ἡ σύζυγός τε τὸν ἐκυρίευσε κατὰ κράτος, ὥςε ᾗ βλέπων τὰς ἀσωτείας αὐτῆς, δὲν ἐσυγχίζετο. αὐτὸ δὲ τὸ ἀναίσχυντον τέρας τῆς Φύσεως ὅ,τι ἐζήτει, ἐγίνετο παρ' αὐτῦ εἰς ἐκδίκησιν τῶν αἰσχροτάτων ἐρώτων της, ἔχουσα τὸν ἀνόητον αὐτὸν ἕτοιμον εἰς τὰ νεύματά της. ἐντεῦθεν φονεύονται τριάκοντα ἐκ τῆς Γερουσίας, ᾗ τριακόσιοι τῶν ἱππέων. ὁ δὲ ἀναίσθητος τύραννος ἐθεωρῦσε τὸς φόνες μὲ μίαν ἄκραν ἡλιθιότητα. ᾗ τόσον ἐσυνήθισεν εἰς τὰς βασάνες ᾗ εἰς τὸ αἷμα, ὥςε διηγεμένε ἑνὸς ἀξιωματικῦ τὴν παιδείαν ἑνὸς ὑπατικῦ, τὴν ὁποίαν αὐτὸς κατὰ προσαγὴν ἐκείνε ἐνήργησεν, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν, ταῦτα μὲ ἄκραν ἀδυναμίαν, ἐγὼ μενῦν ἐκ ἐπέταξά σοι ἀποκτεῖναι αὐτὸν, ἀλλ' ὃ γέγονεν, ἐκ ἀποσγύσται. ὁ Κάμιλλος διοικητὴς ὢν τῆς Δαλματίας, ᾗ κηρυχθεὶς Αὐτοκράτωρ, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὸν μετὰ ἀπειλῆς νὰ

Digitized by Google

ἀφεθῇ ἀπὸ τὴν βασιλείαν· ὁ δὲ Κλαύδιος, ἅμα δεξάμενος τὰ γράμματα, ἔμελλε νὰ τὸ βάλῃ εἰς πρᾶξιν, ἂν δὲν ἐκωλύετο παρὰ τῶν οἰκείων· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς Μεσσαλίνης τῆς τρίτης συζύγου, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀποβάλῃ ἐξ αἰτίας τῆς ἀσωτείας της, ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Ἀγριππίναν τὴν ἀνεψιάντου, καίτοι προϋπολαμβάνεις νὰ μὴν ἔλθῃ πλέον εἰς γάμον· γυναικοκρατηθεὶς δὲ ἐπίσης καὶ ὑπ' αὐτῆς, υἱοθέτησε διὰ μεσιτείας αὐτῆς τὸν Νέρωνα ἐναντίον τοῦ Βριτανίκου· ἔπειτα τὸν ἐφαρμάκωσεν ἡ ἰδία μὲ ἓν καρύκευμα ἐξ ἀμανιτῶν· ἐπειδὴ ὅμως τὸ δηλητήριον ἀδύνατον ὂν, δὲν ἐνήργησε δραστηρίως, ἔκραξεν εὐθὺς Ξενοφῶντα τὸν Ἰατρὸν, ὅστις ὑποκρινόμενος, ὅτι προσφέρει εἰς αὐτὸν τὸ μετὰ τὰς ἀσωτείας αὐτοῦ σύνηθες ἐμετικὸν, ἐπέρασεν ἕν πτερὸν εἰς τὸν λαιμόντου φαρμακωμένου, ᾧτινος ἐπέθηκεν αὐτῷ ᾗ τὸ τέλος τοῦ βίου κατὸ 54 σωτήριον ἔτος· ἦτον λοιπὸν ὁ Κλαύδιος ἄνθρωπος αὐτοχέδιος, ἰδιότης, ᾗ ἐκ τῆς πολλῆς ἀφυΐας ἔγινε τύραννος· λέγεσι δὲ νὰ ἐφεῦρε τρία γράμματα· ἀφῆκε δ' ἔτι καὶ συγγράμματα, τὰ ὁποῖα δὲν σώζονται εἰς ἡμᾶς.

Νέρων (Δομετιανὸς) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων υἱὸς τοῦ Γαΐου Δομετίου Αἰνοβάρβου, ᾗ τῆς Ἀγριππίνας, υἱοθετήθη παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Κλαυδίου κατὰ τὸ 50 σωτήριον ἔτος, ᾗ διεδέχθη τὸν θρόνον αὐτοῦ τὸ 54 ἔτος· ἦτος λοιπὸν κατ' ἀρχὰς μὲν τῆς Βασιλείας ἐφέρθη ὡς ὁ Αὔγουστος εἰς τὸ τέλος· ἔλαβε δὲ μίαν ἐξαίρετον ἀνατροφὴν παρὰ τοῦ Βούρρου ᾗ Σενέκα, πα-

Digitized by Google

ρὰ μὲν τῷ Βάῤῥῳ μαθὼν τὴν ἀρετὴν τῶν μεγάλων κατορθωμάτων, παρὰ δὲ τῷ Σενέκᾳ παιδευθεὶς τὴν πολιτικὴν ἠθικήν· ἄθεν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκαυχῶντο εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς δῶρον θεόθεν ἀπεσταλμένον, δίκαιον ὄντα καὶ ἐλευθέριον, εὐάρεστον, καὶ πεπολιτευμένον, εὐπροσήγορόντε καὶ εὔσπαγχνον· ὅθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν δοθείσης αὐτῷ ἀναφορᾶς καταδικαθέντος τινὸς νὰ τὴν ὑπογράψῃ, εἶπεν, ἠβουλόμην μὴ εἰδέναι γράμματα· μία ἄκρα μετριοφροσύνη καὶ κοσμιότης ἐπροξένει τὰς ἀρετὰς αὐτὰς· ἐπαινέσης δὲ ποτὲ τῆς Γερουσίας τὴν καλὴν αὐτοῦ τῆς Βασιλείας διαίκησιν, εἶπε πρὸς αὐτὰς, ἀνατίθεσθε εἰσέτι τὸν ἔπαινον, μέχρις ἂν τότε ἄξιος γένωμαι· καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν ἀρχαὶ, τὰ δὲ ἑξῆς πάντη διάφορα καὶ εἰς πᾶν τἐναντίον ἀπηλλαγμένα· κατ' ἀρχὰς μὲν ἐτείναξε τὸν ζυγὸν τῆς μητρὸς Ἀγριππίνας, ἔπειτα δὲ ἐπελάθετο, ὅτι χρεωστεῖ εἰς αὐτὴν καὶ τὸ ζῆν καὶ τὸ βασιλεύειν ὡσαύτως· ὅθεν ἡ Ἀγγριπίνα ἄπιστος ἔσα καὶ παραπεκινημένη εἰς ὀργὴν, ἦτον ὑποπτος εἰς αὐτὸν, νὰ μὴ τὸν σηκώσῃ ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ βάλῃ ἀντ' αὐτοῦ τὸν Βρεττάνικον τὸν υἱὸν τοῦ Κλαυδίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκεν ἐκ τοῦ δικαίου· ἀλλ' ὁ Νέρων διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὰς ὑποψίας, ἐφόνευσεν ἐκεῖνον μὲ δηλητήριον φάρμακον (ἴδε ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ τῶν ἐνδόξων Κορβυλῶν, Ἥλιος (Helius) καὶ Λοκύστας) δοθεὶς δὲ ἅπαξ εἰς τὴν διαφθορὰν τῆς καρδίας τοῦ, δὲν ἔπαυεν τοῦ νὰ πράττῃ ἀναίσχυντα πάντοτε, διαιυκτερεύων εἰς τὰς ὁδὸς, καὶ εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα ἀκολασαίνων, τύπτων, κλέπτων, φονεύων μετὰ πολλῶν νέων ὁμοφρόνων καὶ ἀνοήτων· ἐν τούτοις δὲ ὢν,

Digitized by Google

ἅπαντᾷ ἐν μιᾷ τῶν νυκτῶν, ἅμα ἐξελθὼν τῆ οἰνοπωλείᾳ, τὸν Τ᾽πατον Μοντάνον μετὰ τῆς γυναικός τε, τὴν ὁποίαν ἄρχισε νὰ βιάζῃ· ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς τὸν ἐρράπισε μετὰ σφοδρότητος, ἢ ὀλίγον ἔλειψε ἢ νὰ τὸν φονεύσῃ· μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς, μαθὼν τὰ γενόμενον, ὅπως εἶχε τῇ ἀληθείᾳ, ἐσχάθη συμφέρον νὰ ζητήσῃ ἐγγράφως συγγνώμην· πρὸς τὸ ὁποῖον ἀπεκρίθη ὁ Νέρων, ἢ πῶς; αὐτὸς μὲ ἐρράπισε ἢ ἔτι ζῇ; ἢ εὐθὺς πέμψας δήμιον, τὸν ἐφόνευσε· συνειθίσας δὲ κατ᾽ ὀλίγον εἰς τὲς φόνες, ἐχώρησε καὶ ἐπὶ πλέον ἀνομίας ἢ βδελυρότητος, ἢ ἐφόνευσε τὴν ἰδίαν μητέρα τὴν Ἀγγριππίναν· τὴν ὁποίαν διὰ νὰ τὴν θανατώσῃ μὲ εὐπρεπέστερον τρόπον, τὴν ἔβαλεν νὰ πλεύσῃ εἰς μίαν ναῦν κατεσκευασμένην ἐξεπίτηδες, ὥστε νὰ ἀνοίξῃ ἀφ᾽ ἑαυτῆς, ἢ ὕστω νὰ πέσῃ ἐκείνῃ ἐν τῇ θαλάσσῃ· τῆ δὲ στρατηγήματος τέτε μὴ εὐτυχήσαντος, ἔστειλε τὸν ἀπελεύθερον Ἀνικέταν ἢ τὴν ἐφόνευσε (ἴδε Ἀγριππίνα ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ τῶν ἐνδόξων) ἀλλὰ μόλις αὐτὴ ἐξέπνευσε, ἢ ἡ Φύσις τὸν κατεδίκασε· καθότι ὁ μητραλοίας ἔτος υἱὸς ἐνόμιζεν, ὅτι βλέπει αὐτὴν τυπτομένην ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τῶν σκληρῶντε θελήσεων, αἱματωμένην, ἢ λειποψυχῆσαν ἐν ταῖς βασάνοις· ὅθεν ἠθέλησε καὶ νὰ δικαιολογηθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν, ἐπιφέρων ἀεὶ ἐγκλήματα κατὰ τῆς μητρὸς· μάλιστα δὲ ἢ ἔγραψεν, ὅτι ἐξέρησεν αὐτὴν τῆς ζωῆς, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἑαυτῆ· ἡ δὲ Γερουσία ἀναξίως ἑαυτῆς πολιτευομένη ἤδη, ἐνέκρινεν ὡς δίκαιον τὸ γενόμενον· ὁ δὲ δῆμος διεφθαρμένος ἢ αὐτὸς ὡς ἢ ἡ Γερουσία, ἦλθον συνάμα

Digitized by Google

εἰς ἀπάντησιν τῦ θηρίυ εἰσερχομένυ εἰς Ρ'ώμην, ᾗ τὸν ἐδέχθησαν τόσον λαμπρῶς, ὡσὰν νὰ ἀπανήρχετο ἀπὸ μίαν λαμπρὰν νίκην κατὰ τῶν πολεμίων· ταῦτα δὲ ὁ Νέρων ἰδὼν, ὡς περικυκλωμένος ὑπὸ δέλων ἐπίσης ᾗ ὑπηκόων, ἐσυμβελεύετο ἐξῆς εἰς τὰ πράγματα μόνην τὴν διεφθαρμένην καρδίαν τυ· ὅθεν ἤρχετο εἰς τὰς κωμῳδίας, ᾗ ἐλάμβανε πρόσωπον, ᾗ ἔπαιζε δράμα, ᾗ ἔτω τῶν Ρ'ωμαίων ὁ Αὐτοκράτωρ μετεχημάτιζετο εἰς κωμῳδὸν εἰς τὴν ὅρασιν τοσαύτης πολυαριθμυ πληθύος· ᾗ ἐνόμιζε μάλιστα ὅτι ἐξέχει ἀπάντων εἰς τὴν τέχνην αὐτὴν, κυριευόμενος κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὸ πάθος τῶν ἀσμάτων· καθότι ἐγαυρία ὅτι ἔχει φωνὴν καλὴν, ἀλλ' ἔτε καλὴν εἶχεν, ἔτε δυνατὴν· τὴν ἐπεμελεῖτο ὅμως νὰ μὴν τὴν ὀλιγοσεύσῃ, ἀπεχόμενος πολυφαγίας, ᾗ λαμβάνων καθάρσια· ἐφάνη δὲ πολλάκις ὑπὸ τὴν σκηνὴν τῦ θεάτρυ μὲ τὴν λύραν εἰς τὰς χεῖρας, ἔχων ἐνταύτῳ ἀκολέθυς τότε Βέρρον, ᾗ Σένεκαν κροτῦντας τὰς χεῖρας· ὅταν δὲ ἔμελλε νὰ τραγῳδήσῃ εἰς τὸ κοινὸν, εἶχε φύλακας παρευρισκομένυς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐκ διασημάτων, οἵτινες ἐπαίδευον τὺς μὴ αἰσθανομένυς τὰς χάριτας τῆς φωνῆς τυ· ἀμιλλᾶτο δὲ μετὰ μεγάλυ ἀγῶνος διὰ νὰ ὑπερβῇ τὺς μυσικὺς ᾗ δραματυργύς· ἦλθε δὲ τελευταῖον ᾗ εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ τρέξῃ τὸ στάδιον ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσιν, ἀλλὰ καίτοι ἀγωνιωθεὶς μετὰ πάσης σπυδῆς, δὲν ἐδυνήθη νὰ λάβῃ τὸ βραβεῖον, εἰμὴ κατὰ χάριν, καταπεσὼν ἀξιοναλάσως ἐν μέσῳ τῦ σταδίυ· ἐπανελθὼν δὲ ἐντεῦθεν Ὀλυμπιονίκης, εἰ-

Digitized by Google

σῆλθε θριαμβεύων εἰς Ῥώμην ἐπὶ τῆς ἁμάξης τοῦ Αὐγούστου, περικυκλωμένος ὑπὸ μυρίων μουσικῶν καὶ κωμῳδῶν πανταχόθεν τῆς γῆς· ἀλλ' ἐνταῦθα τῆς ἀτοπίας χωρήσαντος, οὐδεὶς ἤλπιζεν ὅτι θέλει φανταστῇ ἑτέραν τινὰ ἀτοπίαν τῶν εἰρημένων· αὐτὸς ὅμως θέλων νὰ ζωγραφήσῃ τὸ τέρας τῆς βδελυρότητος ἀρτιμελὲς ἐξ ἁπάντων τῶν ἀτοπημάτων, ἔφθασε νὰ φανταστῇ, ὅπερ καὶ ἐν ὕπνοις τὶς ἰδὼν ἐρυθριᾷ νὰ τὸ διηγῆται· καθότι ἐφάνη εἰς τὸ κοινὸν τῶν Ῥωμαίων ὁ Αὐτοκράτωρ ἐνδεδυμένος στολὴν γυναικεῖαν, καὶ λαμβάνων εἰς γάμον ἐν λόγῳ ἀνδρὸς τὸν ἀναίσχυντον Πυθαγόραν μετὰ πάσης τῆς γαμικῆς τάξεως, καὶ μετὰ τοῦτον αὖθις τὸν Δορυφόρον, ἕνα τῶν ἀπελευθέρων αὐτοῦ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον· ἐντεῦθεν δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ὀκταβία, ὁ Βοῦῤῥος, ὁ Σένεκας, ὁ Λουκαῖος, ὁ Πετρώνης, ἡ ἐρωμένη αὐτοῦ Πομπία ἔγιναν θυσίαι τῆς λύσσης του, καὶ μετὰ τούτους αὖθις ἐφονεύθησαν πλῆθος ἄμετρον, ὥστε δὲν ἐφαίνετο πλέον μὲ εἶδος ἀνθρώπινον, ἀλλὰ θηρίον αὐτόχρημα, διψῶν ὅλον τὸ αἷμα τῆς ἀνθρωπότητος· καὶ ταῦτα ποιῶν ὁ ἐξηγριωμένος οὗτος δράκων, ἐγαυρία, ὅτι ὑπερέβη πάντας ἀνθρώπους εἰς τὴν εὕρεσιν τῶν ἀτοπημάτων· διὸ καὶ ἔλεγεν, οἱ πρὸ ἐμοῦ οὐκ ᾔδεσαν ὄνασθαι τῆς ἀρχῆς ἐπ' ἀδείας· ἔμοιγε γὰρ μισεῖσθαι ἥδιον, ἢ ἀγαπᾶσθαι· ἐκεῖνο γὰρ τῶν ἐπ' ἐμοὶ, τοῦτοδ' οὐ μόνῳ· ἀκούσας τινὰ ποτὲ νὰ ὁμιλῇ μετὰ τῆς παροιμιώδους ἐκείνης φράσεως· ὁ κόσμος πυρὶ παραδοθήτω, ἐμοῦ ἀποθανόντος, ἀπεκρίθη πρὸς τοῦτο, κἀγὼ φημι, ἀλλ' ἐμοῦ ὁρῶντος· ἐντεῦθεν μετὰ ἓν συμπόσιον παράξε-

Digitized by Google

νον ϗ βλελυρὸν ἔβαλε πῦρ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς Ῥώμης διὰ νὰ κάμῃ μίαν εἰκόνα εἰς τὴν φαντασίαν τῆς πυρκαϊᾶς τῆς Τρῳάδος· ὁ δὲ ἐμπρισμὸς οὗτος διήρκεσεν ἡμέρας ἐννέα, κατακαύσας εἰς τέφραν δέκα μοίρας τῆς πόλεως, ϗ διαφθείρας ἄπειρα ἀξιόλογα πράγματα τῆς ἀρχαιότητος· αὐτὴ ὅμως ἡ ἀξιοθρήνητος θέα ἐςάθη εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ μία πανήγυρις πανευφρόσυνος· καθότι ἀνέβη εἰς ἕνα πύργον πολλὰ ὑψηλὸν διὰ νὰ βλέπῃ καλὰ τὸ γινόμενον, ϗ ἐντεῦθεν νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν εὐφροσύνην κατὰ τὴν ἔφεσιν τῆς μυαρᾶς του καρδίας· τούτων δὲ γενομένων ἔῤῥιψεν εὐθὺς τὸ ἔγκλημα εἰς τοὺς χριςιανοὺς, τοὺς ὁποίους ϗ ἐτυράννει μετὰ πάσης ὠμότητος, ϗ ἀλείφων αὐτοὺς, ὅσους ἐσυκοφάντει, μὲ κηρίον, καὶ μὲ ἄλλας ὕλας εὐψαύςους, τοὺς ἄναπτε τὴν νύκτα, λέγων, χρήσιμον τοῦτό ἀντὶ φρυκτῶν· ϗ τοῦτο ἦτον μόνον πρῶτος τρόπος πολιτικὸς ϗ ὑπόκρισις πρὸς ἀθόωσίν του, δεύτερος δὲ ἡ μεγάλη φροντὶς, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβεν εἰς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, ϗ καλλώπισμὸν τῆς αὐτῆς πόλεως· ἐπειδὴ ἀνῳκοδόμησε τὸ κατακαυθὲν μέρος ὅλον, ἔκαμε τὰς ὁδοὺς πλατυτέρας, ϗ πλέον εὐθείας, ἤυξησε τὰς ἀγορὰς, ᾠκοδόμησε πέριξ ςοὰς, ϗ ἐπὶ πᾶσιν τὸν βασιλικὸν οἶκον μεγαλοπρεπέςατα ϗ τῷ ὄντα βασιλικὸν, ἀςράπτοντα ἐκ χρυσοῦ ϗ ἀργύρου, ἐκ μαρμάρων, ἀλαβάςρου, Γάσπου, ϗ ἐκ πολυτίμων λίθων (ὅρα Κέλερ, ϗ Ἐπίχαρις ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ τῶν ἐνδόξων.) ϗ οὐ μόνον ἐν τούτῳ ἐςάθη τοσοῦτον μεγαλοπρεπὴς, ἀλλὰ ϗ εἰς ἄλλα τοιαῦτα ἐπίσης· ὅταν ἤρχετο εἰς θήραν ἰχθύων, εἰ-

Digitized by Google

χε δύκτια τὸ μὲν πλέγμα ἐκ σύρματος χρυσοῦ, τὰ δὲ σχοινία μεταξωτὰ· ὅτε δὲ ἐξήρχετο εἴς τινα περιήγησιν ἐφόρτωνε χιλίας ἁμάξας μόνον μὲ τὰ ἱμάτιά τε· καθότι δὲν ἐφάνη ποτὲ νὰ φορέσῃ τὴν αὐτὴν στολὴν δὶς· αὐτὴ ἡ ἐλευθεριότης καὶ μεγαλοδωρία πρὸς τῶν Ῥωμαίων τὸ πλῆθος ὑπερέβη τοὺς προκατόχους τε· καθότι ἔῤῥιπτεν, ἔσπειρε πανταχοῦ ἐπάνω τῶν ἀνθρώπων ἀργύριον καὶ χρυσίον, πολλάκις καὶ λίθους πολιτίμους· καὶ ὅταν δὲν εἶχεν ἐκ τοῦ προχείρου ἐσημείωνε τὴν τιμὴν τῶν δώρων εἰς γραμματεῖα, καὶ τὰ ἔῤῥιπτεν εἰς αὐτοὺς· ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀσωτεία ἡ τόσον ἐπωφελὴς διὰ τῶν Ῥωμαίων τὸ πλῆθος, ἔγινεν ἐσχάτη φθορὰ εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας· πολλῶν δὲ γενομένων συνωμοσιῶν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἀποκαλυφθεισῶν, ἡ πλέον γνωστὴ εἶναι ἡ τοῦ Πίσωνος, ἥτις ἀπεκαλύφθη διάτινος ἀπελευθέρου ἀνθρώπου· μεταξὺ δὲ τῶν συνωμοτῶν ἦτον καὶ ὁ Σέβριος Φλάβιος Δήμαρχος ὢν, ὁ ὁποῖος ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ Νέρωνος, ἐκ τίνος αἰτίας ἐβιάσθη νὰ παραβῇ τὸν στρατιωτικὸν ὅρκον, διὰ τοῦ ὁποίου ἦτον συνδεδεμένος καὶ μὲ τὸν Αὐτοκράτορα, ἀπεκρίθη, σὺ μὲ ἠνάγκασας ἐπιβουλεύειν σοι· οὐδεὶς γάρ σοι οὔτε ἀξιωματικὸς, οὔτε στρατιώτης σοὶ εὐνοεῖ μέχρις ἂν γένῃ ἄξιος τούτου· ἔμοιγε δὲ προσγεγένηται μῖσος, ἐξ ὅτου σὺ ἀπέκτεινας τὴν μητέρα καὶ γαμετὴν, καὶ τἄλλα ἔπραξας ἄτοπα· ἕτερος δέ τις Σουλπίκιος Ἄσπερος τοὔνομα, ἑκατόνταρχος δὲ τὸ ἀξίωμα ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ Νέρωνος, τὸ αὐτὸ ἀπεκρίθη μὲ τὴν αὐτὴν σταθερότητα, ἐγὼ συνώμοσα κατὰ σοῦ ἐξ εὐνοίας, οὐδὲν γὰρ ἂν κωλύσειε σὲ τῶν ἀτόπων, (ἴδε ἐν τῷ γενικῷ λεξικῷ Λατεράνος) ἡ δὲ τε-

Digitized by Google

λευταία συνωμοσία ἦτον τοῦ Γάλβα, τοῦ διοικητοῦ τῶν Γάλλων· ἔτος δὲ λαμπρὸς ἢ ἄνωθεν ἐκ τοῦ γένους, ἢ ἔνδοξος ἐξ οἰκείας ἀρετῆς γενόμενος, ἠγανάκτει πολλάκις ἐν τῷ φανερῷ εἰς τὰς ἀτοπίας τοῦ Νέρωνος· τότε δὲ ἀκωθέντος, ἀσάλη προσαγὴ νὰ τὸν φονεύσωσιν· ὁ δὲ Γάλβας ἀποφεύγει τὸν θάνατον, κηρυχθεὶς Αὐτοκράτωρ, παρακινηθεὶς εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Βίνδηκος, ὅστις τὸν εἶχε γράψῃ νὰ κάμῃ ἔλεος εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, τοῦ ὁποίου ὁ μυσαρὸς Αὐτοκράτωρ εἶναι ἡ ἐχάτη μάσιξ· τότε δὲ γενομένου, τὸν ἐδέχθη εὐθὺς σύμπασα ἡ ἐπικράτεια τῶν Ῥωμαίων, ἢ ἡ Γερουσία κηρύττει τὸν Νέρωνα πολέμιον τοῦ κοινοῦ, ἢ ἡ καταδίκη αὐτοῦ ἐψηφίσθη νὰ ῥιφθῇ ἐκ τῆς ὑψηλῆς πέτρας τοῦ Καπιτωλίου, ἀφ' ἧ περάσῃ ὁλόγυμος διὰ τῆς πόλεως, μαστιζόμενος κατ' ὀλίγον μέχρι θανάτου· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Τύραννος διὰ νὰ προφθάσῃ τὴν καταδίκην, ἐμαχαιρώθη ὑφ' ἑαυτοῦ τὸ 68 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἐν τῷ 32 ἔτει τῆς ἡλικίας, δικαίαν καταδίκην ἀποδιδοὺς, αὐτὸς ἑαυτῷ γενόμενος δήμιος, μητραλοίας ὤν, ἢ τρισκατάρατον τέρας ἢ φάντασμα, ἐξ ὧν ὁ ἅδης ἐξήμεσεν εἰς τὸν κόσμον· προλαβὼν δὲ ἐπαρακάλει εἰς μάτην νὰ ἔλθῃ τις νὰ τὸν δώσῃ τὸν θάνατον, καθότι ἐδειλίασε τόλμησε νὰ τὸν ἀκέσῃ εἰς τοῦτο· ὅθεν ἐξεφώνει πρὸς τοὺς οἰκείους, πῶς ἂν εἶμαι τοῦτο μήτε φίλον μὲ ἔχειν πρὸς σωτηρίαν, μήτε ἐχθρὸν εἰς ἀπώλειαν; τότε δὲ γενομένου ἡ χαρὰ τῶν Ῥωμαίων ἐσάθη ἀπερίγραπτος, ἢ ὅταν ἔμαθον τὸν θάνατον τοῦ καθάρματος τότε, ἐσήμωσαν δημοσίως τὸ σημεῖον τῆς ἐλευθερίας, καὶ τὸ

Digitized by Google

πλῆθος ἐφόρεσεν εἰς τὴν κεφαλὴν πίλον παρόμοιον μὲ ἐκεῖνον τῶν δούλων, ὅταν ἐλάμβανον τὴν ἐλευθερίαν· ἡ δὲ Γερουσία ὁμοίως ἐπλήσθη χαρᾶς· καθότι ὁ Νέρων εἶχε σκοπὸν νὰ τὴν ἀκυρώσῃ, ἀφ' οὗ φονεύσῃ ὅλους τοὺς Σανάτωρας· καὶ ὅταν ἔμαθε πρῶτον τὴν ἀποστασίαν, ἐστοχάσθη νὰ φονεύσῃ πάντας τοὺς διοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ πάντας τοὺς στρατηγοὺς τῶν στρατῶν, ὡς ἐχθροὺς τῆς ἐπικρατείας· καὶ ἐπὶ τούτοις νὰ φονεύσῃ ὅλους τοὺς ἐξορίστους, καὶ ὅλους τοὺς Γάλλους, ὅσοι ἦσαν εἰς Ῥώμην, καὶ τὰ πράγματα αὐτῶν νὰ τὰ παραχωρήσῃ εἰς τοὺς στρατιώτας πρὸς ἁρπαγὴν· ἔπειτα νὰ φαρμακώσῃ ὅλην τὴν Γερουσίαν εἰς ἕνα συμπόσιον, καὶ νὰ κατακαύσῃ τὴν Ῥώμην καὶ δεύτερον ἤδη, καὶ ἐν ταὐτῷ νὰ ἀπολύσῃ τὰ θηρία εἰς τὰς ὁδοὺς, νὰ μὴ τολμήσῃ τὸ πλῆθος νὰ τρέξῃ εἰς ἀπόσβυσιν τοῦ πυρὸς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔγινεν, ὄχι ὅμως ἐκ συνειδήσεως, μήτε ἐκ λογισμοῦ τινὸς ὀρθοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀδυναμίας νὰ τὸ φέρῃ εἰς πρᾶξιν (ἴδε παρακατιὼν, Γάλβα, περὶ τὸ τέλος καὶ ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ, Μάκερ II.) ὡς τότον μὲ ὅλον ὅτι ἐστάθη μυσαρὸς καὶ βδελυκτὸς ἔτι ζῶν, ἔσχεν ὅμως μετὰ θάνατον τοὺς κοσμήσαντας μὲ ἄνθη τὸν τάφοντου· ἄλλοι δὲ αὐθαδέστεροι ἔτι ἔστησαν τὸν ἀνδριάντα αὐτοῦ ὁλοπόρφυρον ἐπὶ τοῦ κρητηρίου ἐν τῷ βήματι τῶν Ῥητόρων, καὶ ἐξέδοσαν ἔξω εἰς τὸ κοινὸν ψηφίσματα ὡς ζῶντος ἔτι αὐτοῦ, καὶ ὅτι μετ' ὀλίγον θέλει ἐκδικήσῃ τοὺς ἐχθρούς του· καθότι ἠγαπᾶτο ἔτι ὑπὸ πολλῶν καὶ δημωτῶν καὶ στρατιωτῶν· ἐντεῦθεν πολλοὶ πλάνοι καὶ ἀπαταιῶνες ἐξέλαβον τοῦτο ἐπάνωτων, ὡς συστατικὸν

Digitized by Google

στίχεως· ἀλλὰ τοῦτο προήρχετο ἐκ τῆς διαφθορᾶς τῶν ἠθῶν· καθότι ὁ Νέρων ἔλαβε τῶν στρατιωτῶν τε τὴν εὔνοιαν μὲ τὴν ἄφθονον δόσιν, καὶ μὲ τὴν ἀπόλυσιν ἀπὸ τῶν στρατιωτικῶν κόπων· τὸ δὲ πλῆθος αὖθις ἐξήρτησε μὲ τὰ θέατρα τὰ ἐλεύθερα καὶ ἄτακτα, ἐν οἷς ἐλάμβανε μέρος καὶ αὐτὸς τῶν προσώπων μεμίαν ἄκρεν ἀναισχυντίαν· ὅθεν πᾶν εἶδος ἐλαττώματος εἶχε τινὰ συνήγορον, καθ' ἣν εἶχεν ἕκαστος κλίσιν εἰς τὸ ἐλάττωμα· ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ἐφαίνετο ἐωθότε ὁ Νέρων νὰ δείξῃ καί τινα ἐπιείκειαν εἴς τι παραμικρὸν σφάλμα τινὸς ἢ ἐκ χαυνότητος, ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς συμβάντος· ὅθεν μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός τε εὑρεθέντων ἐκείνων τῶν στίχων

Quis negat Aeneae magna de stirpe Neronem?
Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.

ἔτε τὸς στιχουργὸς ἐζήτησε τότε τῇ ἐπιγράμματος, ἔτε ἄλλων τινῶν παρομοίων στίχων, ἀλλ' ἐμπόδισε μάλιστα, κατὰ τὸν Σβετώνιον, ἀπὸ τὸ νὰ παιδεύσωσι τινὰς ὑπόπτως εἰς τοῦτο· οἱ δὲ Χριστιανοὶ ὅμως ἀληθεῖς ὄντες τῆς ἀρετῆς τιμηταὶ, δὲν μετεβλήθησαν ἐπὶ τοῦ Νέρωνος πώποτε, ἀλλ' ἐμαρτύρησαν πάντοτε διὰ τὰς ἀνομίας καὶ ἀτοπίας τε, δοκιμάσαντες τὴν λύσσαν κατὰ τὸ χρέος των· καὶ αὐτὸ τὸ νόμιμον θέλημα ἔῤῥιψε πολλὲς εἰς τὰς βασάνες τῆς ἀθῳότητος· τοῦτο ἦτον σύνηθες εἰς τὲς πρώτες αἰῶνας τῆς

ἐκαλησίας εἰς τὰς χρισιανὰς· οἵτινες ἐνόμιζον τὸν Νέρωνα, ὅτι ἐγεννήθη νὰ λάβῃ τὸ Ἀντιχρίςῳ τὸ πρόσωπον.

Γάλβας (Σέρβιος Σελτίκιος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν Σελπικίων γεννηθεὶς εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς Ἰταλίας πλησίον τῆς Τερρακίνης κατὰ τὴν 24 τοῦ Δεκεμβρίου τὸ 5 ἔτος πρὸ τῆς Χριςοῦ γεννήσεως· ἐςάθη Πραίτωρ μεθ' ὑπολήψεως, μετὰ ταῦτα δὲ διοικητὴς τῆς Ἀκιταίνης, ὡς ἔπειτα Ἀνθύπατος ἐν τῇ Ἀφρικῇ, ὡς ςρατηγὸς εἰς τὸν ἐν Γερμανίᾳ ςρατὸν, ὡς μετὰ τοῦτο ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ· ἐν δὲ τῇ Ἀφρικῇ ὢν, ἔκαμε μίαν κρίσιν σοφὴν, ὥσπερ ὁ Σολομὼν περὶ τοῦ πεδίου· δύο πολῖται ἐφιλονεικοῦσαν περὶ ἑνὸς ἵππου, ἀντιποιούμενος ὡς οἰκεῖον ἑκάτερος, ὡς οἱ μάρτυρες αὐτῶν ἦσαν ἀσύμφωνοι πρὸς ἀλλήλους· ὁ δὲ Γάλβας ἐπρόσαξε νὰ δέσωσι τὰ ὄμματα τοῦ ἵππου, ὡς νὰ φέρωσιν αὐτὸν, ὅπου τὸν ἐπότιζον πρότερον, ὡς ἔπειτα νὰ σηκώσωσι τὸ κάλυμμα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ὡς ἐντεῦθεν νὰ τὸν λάβῃ ἐκεῖνος, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν οἶκον θέλει ἔλθῃ ἀφ' ἑαυτοῦ· ἔδειξε δὲ δικαιοσύνην ἀκριβῆ ὡς εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ἀποκόψας τὰς χεῖρας ἑνὸς τραπεζίτου ἀπίσω, ὡς προσάξας νὰ τὰς καρφώσωσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐν ᾗ ἐμέτρα τὰ χρήματα πρὸς παράδειγμα καὶ τῶν ἄλλων· κατεδίκαζε δὲ ἔτι ἕνα ἐπίτροπον ἑνὸς παιδίου μικροῦ, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐφαρμάκωσεν, εἰς τὸ ςαυρωθῆναι· τοῦ δὲ καταδικαωθέντος ζητοῦντος ἐλαφροτέραν ποινὴν, ὡς συμπολίτου ὄντος ὡς Ῥωμαίου, τὸν ἔκαμεν ἔχα ςαυ-

ρον λευκὸν ἢ πλέον ὑψηλὸν ἀπὸ τὲς συνηθισμένους· μετὰ ταῦτα δὲ ἐδόθη εἰς ἡσυχίαν διὰ νὰ μὴ δώσῃ αἰτίαν εἰς τὰς πολλὰς ὑποψίας τῦ Νέρωνος· τὰς ὁποίας, ἢ δὲν ἀπέφυγε τέλος πάντων· καθότι ἀπαρεσκόμενος εἰς τὰς σκληρὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐπισατῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῦ βασιλείε, ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς τῦ Νέρωνος, ἢ ἐντεῦθεν ἔμελλε προσαγὴν νὰ τὸν θανατώσωσι· τὸ ὁποῖον ὁ Γάλβας ἀπέφυγε κηρυχθεὶς Αὐτοκράτωρ· καὶ εὐθὺς τὸν ἐδέχθη ὅλη ἡ Γαλλία· ὁ δὲ Νέρων ἐβιάθη νὰ φονευθῇ κατὰ τὸ 68 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε· ὁ δὲ Γάλβας μὲ ὅλον ὅτι δὲν ἦτον τόσον ςερεὸς ἐπὶ τῦ θρόνε, καθὼς ἦσαν οἱ προκάτοχοι αὐτῦ, δὲν ἐφυλάττετο ὅμως παντελῶς πρὸς ἀσφάλειαν, ἀλλὰ παρεδόθη μάλισα εἰς τρεῖς ἀνθρώπες ἐξ ἀφανῶν ἀφανεῖς, τὲς ὁποίες οἱ Ρωμαῖοι ὠνόμαζον παιδαγωγὲς αὐτῦ· ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἦτον Τ. Βίνιος Ρυφῖνος, ὑποςράτηγος αὐτῦ γενόμενος πρότερον ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ, ἄνθρωπος ἐς ἄκρον φιλάργυρος· καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν συντρώγων εἰς τῦ Κλαυδίε τὴν τράπεζαν, ἔκλεψε μίαν φυάλην χρυσῆν· μαθὼν δὲ τῦτο ὁ Αὐτοκράτωρ, τὸν ἐπροσκάλεσε ἢ τὴν δευτέραν ἡμέραν, παρατιθεὶς ἔμπροσθέν τε τρυβλίον πίλινον· ἦτον δὲ ἄνθρωπος δεξιὸς, θερμεργὸς, ζωηρὸς, ἢ πρόθυμος· κακῆς ὅμως φύσεως, καὶ ἐπιρρεπὴς νὰ δώσῃ ἀχρείας συμβελὰς ἢ ἐπικινδύνες εἰς ἕνα Αὐτοκράτορα· ὁ δὲ δεύτερος ἐλέγετο Κορνήλιος Λάκων, ἀξιωματικὸς ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων, τὸν ὁποῖον ἡ ἀλαζονεία αὐτῦ τὸν ἔκαμ-

Digitized by Google

νεν ἀφόρητον εἰς ὅλον τὸν κόσμον· ἦτον ὅμως εἰς ἄκρον μαλακὸς καὶ ἀμελὴς, ἐναντίος εἰς ὅλας τὰς γνώμας τῶν ἄλλων, τὸ ἑαυτῦ πρεσβεύων ἀείποτε, καὶ ἔχων τοσαύτην ἀμάθειαν, ὅσην εἶχε καὶ πρόληψιν· ὁ δὲ τρίτος ἦτον Μαρκιανὸς ὁ Ἰκελος ὁ πρῶτος πάντων τῶν ἀπελευθέρων τῦ Γάλβα· ὅς τις ἀντεποιεῖτο τῆς πρώτης τάξεως τῶν ἱππέων· αὐτοὶ λοιπὸν οἱ τρεῖς οἰκεῖοι καὶ φίλοι συνῆσαν αὐτῷ ἀδιακόπως, καὶ συνεβούλευαν ἕκαστος ἐκ διαδοχῆς πρὸς τὴν κλίσιν τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν, καὶ ἐντεῦθεν τὸν ἔκαμνον νὰ ἀντιπίπτῃ ἀπὸ τύτυ εἰς ἄλλοτι ἐλάττωμα αὔριον, καὶ τὴν μετὰ ταύτην εἰς ἕτερον· τῇ δὲ ἀληθείᾳ ἀνεκάλεσεν ὕστος τὸς ἐξορίσυς τῦ προκατόχυτυ, ἡ φιλαργυρία ὅμως δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ δώσῃ καὶ τὰ πράγματά των ὀπίσω· καὶ ἐντεῦθεν ἀντὶ τῦ νὰ διορθώσῃ τῦ Νέρωνος τὸ ἐλάττωμα, τὸ ἐπεβεβαίωσε μὲ τὴν ἀρταγήντυ· καὶ μὲ πρόφασιν νὰ γεμίσῃ τὸν δημόσιον θησαυρὸν, κενωθέντα ἤδη ἀπὸ τὴν μεγαλοδωρίαν τῦ Νέρωνος, διώρισεν ἀνθρώπυς νὰ ἐρευνήσωσιν εἰς τίνας ἐχάρισεν ἐκεῖνος, διὰ νὰ τὰ λάβῃ αὐτὸς ὀπίσω· αἱ δὲ δωρεαὶ αὗται ἀνέβαινον εἰς 250 μιλλιόνια· τὰ ὁποῖα εἶχαν δοθῇ εἰς τὺς ἀσώτυς, εἰς τὺς μίμυς, καὶ εἰς τὺς τοιύτυς ὑπηρέτας τῶν ἡδονῶν τῦ Νέρωνος· ταῦτα ὁ Γάλβας ζητῶν, ἄφινε μόνον τὸ δέκατον εἰς αὐτὺς, τὸ ὁποῖον μόλις ἔτι νὰ ἐσώζετο εἰς αὐτὺς· καθότι οἱ πλέον πλούσιοι μόλις νὰ ἐφύλαττον ἕνα ἕκαστος κινητὸν ἐκ τῶν δώρων, τὸ ὁποῖον ἐφύλαττον ἴσως εἰς μνήμην, ἢ εἰς τρυφὴν των καὶ μαλα-

Digitized by Google

κότητα ὡς πολύτιμον· ἀλλ' ὁ Γάλβας ἀκόρεστος ὢν χρημάτων, εἰρὼν δὲ ἐκ τῶ ἐναντίω ἀδυνάτους τοὺς λαβόντας τὰς δωρεὰς, ἐκίνησε τὴν ἐξέτασιν καὶ εἰς τοὺς ἀγοράσαντας παρ' αὐτῶν ἐκ δευτέρου· καὶ ἐντεῦθεν συνέβη μία μεγάλη μεταβολὴ τῆς κατασάσεως τῶν ἀνθρώπων· καθότι τριάκοντα ἱππεῖς ἐδιωρίσθησαν εἰς τοῦτο ἀνὰ πᾶσαν τὴν πόλιν, καὶ ὃν ἔβλεπε τις ἄλλοτι, εἰμὴ μόνον πράγματα πανταχοῦ πωλούμενα τιμημένων ἀνθρώπων· ἐκεῖνο ὅμως ἐχαροποίησε τοὺς πολίτας, ὅτι εὑρέθησαν οἱ παρὰ τοῦ Νέρωνος πλουτιζόμενοι, πτωχότεροι τῶν ἄλλων συμπολιτῶν, τοὺς ὁποίους ἐχύμνωσεν· ὑπέφερον ὅμως μὲ μεγάλην βίαν τὴν ἀναίδειαν τοῦ Βινίου τοῦ φίλου τοῦ Αὐτοκράτορος, τὸν ὁποῖον ἐβίαζεν εἰς τοιαύτας λογοτριβὰς δυσβασάκτους εἰς πολλοὺς τῶν πολιτῶν· ὅς τις χωρὶς νὰ ψηφᾷ τοὺς παρόντας, καταχρώμενος ἤδη καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος τὴν εὔνοιαν εἰς τὸ νὰ πωλῇ τὰ πάντα καὶ νὰ τὰ δέχηται μὲ τὰς δύο χεῖρας, ἔβλαπτε πολλὰ τοὺς πολίτας· καὶ οὐχὶ μόνον ἕτος μετεχειρίσθη αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ πλουτεῖν, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἀπελεύθεροι τοῦ Γάλβα ἠμιλλῶντο νὰ κερδήσωσί τι ἐκεῖθεν τὸ ὁποῖον ἐξηκολούθησαν ἔπειτα καὶ πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, λαβόντες ἕκαστος τὸ μέρος του ἐκ διανομῆς, καὶ ἐντεῦθεν ἔγινεν ἓν ἐμπόριον παράξενον πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων ἀλλέτρια· ὥστε ἡ ἀνοησία πανταχοῦ ἔμενεν ἀτιμώρητος, ἡ δὲ ἀθωότης κατεδικάζετο· καὶ κατ' ὀλίγον ἐπανῆλθον τὰ τοῦ προκατόχου του ἐλαττώματα καὶ αἱ ἀτοπίαι εἰς τὸ κοινὸν· καὶ ταῦτα ἦσαν ὀλέθρια πρὸ τοῦ κοινοῦ πλήθος, οἱ δὲ στρατιωτικοὶ αὖθις ἐπαρατονῦν-

το εἰς ἄλλα· καθότι οἱ ναυτικοὶ ἐλθόντες νὰ ζητήσωσι παρ' αὐτῆ τὸ νὰ ὀνομάζωνται λεγεῶνες, τὸ ὁποῖον εἶχον λάβῃ πρότερον ἢ παρὰ τῆ Νέρωνος, κατεκόπησαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἱππέων διὰ προσαγῆς τε· ἐπιθυμῶν δὲ κατ' ἀρχὰς τὸν θρόνον, ὑπεχέθη πολλὴν ποσότητα ἀργυρίε εἰς τὲς Πραιτωριανὲς, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδέχθη νὰ τὸ βάλῃ εἰς πρᾶξιν, ἀφ' ἧ ἀνεκηρύχθη Αὐτοκράτωρ, ἀποκριθεὶς μετὰ σαθερότητος πρὸς αὐτὲς, ὁ Αὐτοκράτωρ ὀφείλει ἐκλέγειν τὲς στρατιώτας, ἀλ' ἐχὶ ἐξωνεῖσθαι· αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἀπόκρισις, ἠρέθισε τὲς στρατιώτας, ἢ ὅτως ἐκήρυξαν τὸν Ὄθωνα Αὐτοκράτορα, τὸν δὲ Γάλβαν ἐφόνευσαν κατὰ τὸ 69 ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίε· ὁ Γάλβας λοιπὸν ἔκαμεν εἰς τὸ βασίλειον, ὅπερ ἢ ὁ Σύλλας εἰς τὴν δημοκρατίαν· ἐκεῖνος μὲν ἤνοιξε τὸν δρόμον τῆς τυραννίας, ἔτος δὲ ἔδωκε τὸ παράδειγμα τῆς ἀποσασίας, ὀλέθριον ἢ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς τὲς Ῥωμαίες γενόμενον, διδάξας αὐτὲς, ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ δύναται νὰ ἐκλεχθῇ ἢ ἔξω τῆς Ῥώμης, ἢ ἐντεῦθεν ἐγίνετο πανταχῆ, ὅπε εὑρίσκοντο οἱ στρατοὶ· ὡς τόσον ὁ Γάλβας ἐσάθη μέγας ἐν ὅσῳ δὲν εἶχεν ἀναβῇ εἰς τὸν θρόνον, αἱ ἀρεταὶ αὐτῆ ὅμως ἔγιναν ἐλαττώματα μετὰ ταῦτα· καθότι δὲν ἠθέλησε νὰ μεταχημαθισθῇ μετὰ τῆς τύχης, ἀλλὰ φυλάξας τὸν ἰδιωτικὸν χαρακτῆρα, ἀτίμασε τὸν αὐτοκρατορικὸν· ἦν δὲ 73 ἐτῶν, ὅταν ἐφονεύθη, ὁ τελευταῖος τῶν ἐκ παλαιᾶς εὐγενείας Αὐτοκρατόρων γενόμενος· οἱ δὲ διάδοχοι αὐτῆ ἐσάθησαν οἱ πρῶτοι τῆ γένες των· ἢ τέσσαρες ἐξ αὐτῶν ἐσπεύδασαν μάλισα νὰ

Digitized by Google

ἐξολοθρεύσωσι πάσας τὰς λαμπρὰς γενεάς· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν, διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς των καθησύχασαν ἐν γωνίᾳ, ϗ ἐντεῦθεν ἔσβυσαν ϗ τὴν λαμπρότητα τῦ γένους αὐτῶν.

Ὄθων (Μάρκος Σαλβῖνος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ρ'ωμαίων γεννηθεὶς ἐν Ρ'ώμῃ τὸ 32 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, καταγόμενος δὲ ἐκ τῶν παλαίποτε Βασιλέων τῆς Τοσκάνας· τὸν ἐποῖον ὁ Νέρων ἔχων σύντροφον εἰς τὰς ἀσωτείας, τὸν ὕψωσεν εἰς τὰ πρῶτα ἀξιώματα τῦ βασιλείυ· λαβὼν δὲ τὴν διοίκησιν τῆς Πορτογαλλίας, ἐτιμήθη μὲν παρὰ τῶν μεγάλων, ἠγαπήθη δὲ παρὰ τῶν μικρῶν· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῦ Νέρωνος κατὰ τὸ 68 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, προσεκολλήθη εἰς τὸν Γάλβαν, ἐξακολυθῶν εἰς αὐτὸν χαμερπῶς ϗ ἀναξίως· πληροφορηθεὶς δὲ, ὅτι ἂν δὲν ἐπροτιμᾶτο ὁ Πίσων, ἔμελλε νὰ γένῃ αὐτὸς υἱὸς θετὸς εἰς τὸν Γάλβαν, ἐσοχάθη νὰ λάβῃ τὸν θρόνον μὲ βίαν, κινέμενος ὑπό τε τῦ μίσυς πρὸς Γάλβαν, ϗ ὑπὸ τῦ φθόνυ πρὸς Πίσωνα, ϗ τρίτον ἐπειδὴ ἦτον καταπνιγμένος εἰς τὸ χρέος ἐκ τῆς ἀσωτείας· ϗ μόνον ἐκ τῆς ἀπολαύσεως τῦ θρόνυ ἤλπιζε νὰ πληρώσῃ τὸ δάνειον· ὥςε ἐξηγήθη εἰς τῦτο ϗ δημοσίως, εἰπὼν, εὐδεμία μοι ἐλπὶς, εἰμὴ Αὐτοκράτωρ γενοίμην· καὶ τότε εὐδέν μοι διαφέρει, ἤτοι ἐν πολέμῳ, ἢ ὑπὸ τῶν δανειςῶν δεῖμε ἀποθανεῖν· ὅθεν διαφθείρας πολλὰς ἀξιωματικὰς τῦ στρατιωτικῦ, ἐφόνευσε τὸν Γάλβαν ϗ Πίσωνα, ϗ ἀνέβη αὐτὸς εἰς τὸν θρόνον κατὰ 69 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ· τὸν ἐδέχθη δὲ καὶ ἡ Γερυσία, ϗ οἱ περισσότεροι τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις

Digitized by Google

διοικητῶν ἔβαλον τὸν ὅρκον τῆς πίστεως· ἐν τούτοις δὲ ὄντων τῶν πραγμάτων ἔτι ἐν Ῥώμῃ τεταραγμένα, οἱ λεγεῶνες τῆς κάτω Γερμανίας ἐψήφισαν Αὐτοκράτορα τὸν Βιτέλλιον· εἰς τὸν ὁποῖον ὑποχεθεὶς ὁ Ὄθων ποσότητα ἱκανὴν ἀργυρίου, δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν μεταπείσῃ εἰς τὸ νὰ ἀφεθῇ ἀπὸ τὸν σκοπόντου· βλέπων λοιπὸν αὐτὸν ἀκλινῆ, ἐκίνησε τὸν πόλεμον κατ' αὐτοῦ, ὃ ἐνίκησεν εἰς τρεῖς διαφόρους μάχας· διαφθαρείσης ὅμως πάσης σχεδὸν τῆς στρατιᾶς εἰς μίαν γενικὴν μάχην μεταξὺ τῆς Κρεμώνης καὶ Μάντουας, ἐφονεύθη ἀφ' ἑαυτοῦ κατὰ τὸ 69 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου τὸ 37 ἔτος τῆς ἡλικίας· ὡς τόσον ὁ Ὄθων, κατὰ „τὸν Crevier, εἰς τὰς ἑξάτας ἡμέρας ταύτας ἐφά„νη ὅμοιος εἰς τὴν γνώμην τῶν ἰδεῶν μὲ τὸν Κάτω„να, μὲ τὸν ὁποῖον εἰς ἄλλα ἦτον πάνυ ἀνόμοιος. „καθότι σαθεὶς εἰς τὸ μέσον τῶν περὶ αὐτὸν „μὲ ἦθος σαθερὸν καὶ ἀκίνητον ἐπὶ τοῦ πρώτου „χήματος, ὃ ἐπιπλήττων τοὺς θρηνοῦντας ὃ λυπου„μένους περὶ τῆς τελευταίας του ἀποφάσεως, ἔλεγε „πρὸς αὐτοὺς μετὰ γλυκύτητος ἀναλόγως πρὸς τὸ „ἐπάγγελμα ὃ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιώματος ἑκάστου, „ὃ τὴν ἡλικίαν, νὰ ἀναχωρήσωσι πρὸς τὸν νικητὴν „παρευθὺς, διὰ νὰ μὴ τὸν ἐρεθίσωσιν εἰς θυμὸν μὲ „τὴν ἀναβολήν των, δίδοὺς εἰς αὐτοὺς ὃ πλοῖα, ὃ ἀ„μάξας τὰς ἀναγκαίας· ἔκαυσε δὲ ὅλα τὰ γράμ„ματα τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας ὃ πίστεως τῶν ἀξιω„ματικῶν, ἢ τῆς κατὰ τοῦ Βιτελλίου κατηγορίας καὶ „ἀτιμίας· ἐδιαμοίρασε δὲ ὃ ἀρχήματα εἰς πολλοὺς, ἓν

„χὶ ὅμως ὡς ἄνθρωπος ἀπελπισθεὶς, ἀλλὰ μετα-
„φρονήσεως ϗ οἰκονομίας· ἰδὼν δὲ τὸν ἀνεψιόντε
Σαλβῖνον Κοκκηϊάνον λυπέμενον εἰς ἄκρον ϗ τρέ-
μοντα, ἄρχισε νὰ τὸν συμβουλεύῃ, ἐπαινῶν μὲν τὴν
ἀγαθὴν ψυχὴν, μεμφόμενος δὲ τὸν φόβον, λέγων
πρὸς αὐτὸν· ὁ Βιτέλλιος, ὥστερ ἐγὼ διέκοψα τὲς συγ-
γενεῖς, ἀκ ἂν ἐς τοσόνδε ἀγνώμων ἔσοιτο, ὥσε μὴ φεί-
σασθαι τῶν ἐμῶν, ἐμοίτε δίκαιος ἂν εἴη χαρίζεσθαι, ἐκ-
σίνης ἤδη παραχωρεῦντι· ἔγραψε δὲ τὰ αὐτὰ ϗ εἰς τὴν
ἀδελφήντε, ϗ ἐπέτρεψε τὴν φροντίδα τῶν ἐπιτα-
φίων αὐτῆ εἰς τὴν χήραν τῆ Νέρωνος Στατιλίαν Μεσ-
σαλίναν, τὴν ὁποίαν ἐσοχάζετο νὰ τὴν νυμφευθῇ·
μετὰ ταῦτα δὲ ἀνεπαύθη ὀλίγον, ϗ ἐλθέσης τῆς
ὥρας νὰ λάβῃ τὸν ἐκέσιον θάνατον, μία ἐπανάςασις
ἐξαπίνης συμβάσα παρὰ τῶν ςρατιωτῶν ἐπαπειλέν-
των τὴν ἀνεχώρησιν τῶν Σενατώρων, τὸν ἔφερεν εἰς
ἄλλην φροντίδα· ὅθεν εἶπε, δῶμεν ἔτι ζωὴν ἑαυτοῖς
μίαν νύκτα· ϗ ἐξελθὼν ἔξω, ἤλεγξε μὲν τὲς πρω-
ταιτίες τῆς ἀποςάσεως, ἀπεχαιρέτησε δὲ τὲς ἀνα-
χωρεῦντας, φροντίσας περὶ πάντων πρὸς τὴν ἀσφά-
λειάντων· πρὶν δὲ νὰ ἐπιφέρῃ ἑαυτῷ τὸ ἔσχατον τέ-
λος εἶπεν αὐτὲς τὲς λόγες, δικαιότερον ἕνα ἀποθανεῖν
περὶ πάντων, ἢ πολλὲς περὶ ἑνὸς· ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐ-
κίνησε τὸν ςρατὸν πάντα εἰς δάκρυα· ϗ πολλοὶ ἐξ
αὐτῶν ἐλθόντες, ϗ ἀσπασάμενοι, οἱ μὲν τὲς χεῖ-
ρας, οἱ δὲ τὲς πόδας, ἐφονεύθησαν ὑφ' ἑαυτῶν ἐπὶ
τῆς ἑτοιμαθείσης πυρᾶς τῆ Ὄθωνος· ὡς τόσον ἀ-
γνοεῦμεν, ἂν ὁ Ὄθων ἦτον ἄξιος τοσαύτης ἀγάπης,
ὅς τις ἐν τοῖς προλαβοῦσι καιροῖς ὀπαδὸς ἐφάνη τῆ

Digitized by Google

Νέρωνος. ἡ ἐκ τέτε, ἂν δὲν ἐγίνετο ἡ διάδοχος τῶν ἀνομιῶν ἢ τῶν ἡδονῶν τε ἀχρείε ἐκείνε. κατὰ τὲς ἰσχυρὲς ὅμως, αὐτὸς ἤθελε γένῃ τύραννος μᾶλλον, ἢ νόμιμος Αὐτοκράτωρ. ἡ κατὰ τὸν αὐτὸν Crevier εἶχε χαρακτῆρα μεμιγμένον κακίᾳ ἡ ἀρετῇ. ἡ παρανομία αὐτε κατὰ τῆς ζωῆς τε Αὐτοκράτορος, ἡ ἄκρα ἀσωτεία, ἡ μαλακότης, ὥστε ἐλάμβανε φροντίδα καλλωπισμε, ὥσπερ γυνὴ, καὶ βαφῆς τε προσώπε, ταῦτα εἶναι πράγματα ἀληθῆ. ἡ δὲ μετριοφροσύνη ἡ ἐπιείκεια ἐπὶ τῆς βασιλείας τε ἴσως ἦσαν ἀποτελέσματα τε κινδύνε, τὸν ὁποῖον ἔτρεξε διηνεκῶς εἰς τὸ ὀλίγον διάςημα τῆς Αὐτοκρατορίας αὐτε. ὡς τόσον, ἐὰν ἐπανελάμβανε τὸ πρῶτον ἔθος τῆς ἀσωτείας τε, ἤθελε γένῃ ὄφις ἀλεθριώτατος, ἐὰν ὅμως ἐμεταχειρίζετο τὸ πνεῦμα τε εἰς καλὸν, ἦτον ἡ χρησὴ ἐλπὶς τῶν Ρωμαίων.

Βιτέλλιος (Αὖλος) γεννηθεὶς τὸ 15 ἔτος ἀπὸ τε σωτηρίε, υἱὸς τε Λευκίε Βιτελλίε. ἐςάθη Ὕπατος τρὶς, ἡ ἀπέρασε τὴν ἔφηβον ἡλικίαν εἰς τὴν Καπρίαν, διατριβὴ αὖτη, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἐξηγεῖ τὸ ἐνταῦθα πολίτευμά τε. ἐπειδὴ λέγεσιν ὅτι ἀγόρασεν ἐνταῦθα διὰ τῆς αἰσχρᾶς ἡδονῆς τὰς χάριτας, τὰς ὁποίας ὁ Τιβέριος ἔδωκεν εἰς τὸν πατέρα αὐτε, τὴν ὑπατείαν δηλονότι, ἡ τὴν διοίκησιν τῆς Συρίας. ὁ δὲ λοιπὸς αὐτε βίος ἠκολέθησε σύμφωνος μὲ τὰ προοίμια. ἡ ὁ χαρακτὴρ αὐτε γενικῶς ἐςάθη τὸ θέατρον πάσης ἀσωτείας, ἡ λαιμαργίας, ὥςε ἔφθασεν εἰς ἔξιν νὰ ἐξεμῇ τὰ βεβρωμένα, ἡ νὰ ἀρχίζῃ αὖθις ἐξ ὑπαρχῆς νὰ τρώγῃ διὰ νὰ μὴ

στερηθῇ παντελῶς τῆς γευστικῆς ἡδονῆς. τὸ δὲ ὄνομά του ἤνοιξε τὴν εἴσοδον εἰς ὅλους τοὺς Αὐτοκράτορας, εἰς μὲν τὸν Καλιγέλαν γενόμενος ἄριστος ἁρματηλάτης, εἰς δὲ τὸν Κλαύδιον διὰ τὴν εἰς τὰ παίγνια κλίσιν του, ᾗ ἐκ τούτων συνέσχη ᾗ εἰς τὸν Νέρωνα ὡς ἐράσμιος. χωρὶς δὲ τούτων εἰς μίαν ὑπηρεσίαν ἀλλοίαν ᾗ παράξενον, σύμφωνον ὅμως πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ Νέρωνος ἀπήλαυσε τότε τὴν εὔνοιαν περισσότερον. ὁ Νέρων ἐκυριεύετο ἐμπαθῶς ἀπὸ τὸ νὰ λαμβάνῃ πρόσωπον μυσικοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐρυθριῶν ὅμως κατά τι, ἀνεχαιτίζετο. ὅθεν πιεσθεὶς ἀπὸ τὰς φωνὰς τῶν θεατῶν, οἵτινες τὸν ἐπαρακαλέσαν νὰ τραγῳδήσῃ, ἐτραβήθη μικρὸν, διὰ νὰ ἀποφύγῃ δῆθεν πρὸς καιρὸν τὴν ἐνόχλησιν. ὁ δὲ Βιτέλλιος, ἐπισάτης ὢν τῆς παιδιᾶς εἰς αὐτὴν τὴν σκηνὴν, ἐσάλπιζε ὡς ἀπὸ μέρους τῶν θεατῶν νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ κλίνῃ εἰς τὸ νὰ κάμῃ τὸ ζήτημά των. τὸ ὁποῖον ἤρεσεν εἰς τὸν Νέρωνα, ᾗ ἔλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγάπην εἰς τὸ ἑξῆς. ᾗ ὕστως ὁ Βιτέλλιος ἐκ τριῶν Αὐτοκρατόρων ἀγαπηθεὶς, ἐπέρασεν ὅλα τὰ ἀξιώματα, ἐνώσας αὐτὰ μὲ ἄπειρα ἐλαττώματα. στρατηγὸς δὲ ὢν ἐν τῇ κάτω Γερμανίᾳ, ὅταν τὰ Πραιτωρικὰ τάγματα ἐκήρυξαν τὸν Ὄθωνα Αὐτοκράτορα τὸ 69 ἔτος, ἐκηρύχθη ᾗ αὐτὸς παρὰ τῆς στρατιᾶς Αὐτοκράτωρ, ᾗ ἐπορεύθη ἐβιάσθη νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ ἀντιζήλου. νικηθεὶς δὲ ἐν τρισὶ μάχαις ἐξῆς, ἐνίκησε τὴν τετάρτην μεταξὺ τῆς Κρεμώνης ᾗ Μάντουας πρὸς τὸ Βεδριακον. εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς μάχης αὐτῆς ἠθέλησε νὰ στρατοπεδεύσῃ ἐπάνω εἰς τὰ πτώματα μόνον διὰ

νὰ θρέψῃ τὰς ὄψεις τε μὲ τὴν σφαγὴν τοσέτων σωμάτων ἀλλεπαλλήλων, τοσέτων μελῶν ἐσπαρμένων, ἢ τῆς γῆς ἔτι αἱματωμένης, ἢ ἁπλῶς εἰπεῖν πάντων, ὅσα νικῶσι τὰς αἰσθητικὰς καρδίας εἰς ἔλεος. ἢ ἡ ἐκ τῆς θέας αὐτῆς ἡδονὴ τὸν ἐμπόδιζε νὰ καταλάβῃ τὴν ἐκ τῶν πτωμάτων φθορὰν τῷ ἀέρος, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθησαν οἱ περὶ αὐτὸν παραχρῆμα. τῶν ὁποίων παραπονεμένων εἰς τοῦτο, ἀπεκρίθη αὐτὸς, ἡ δυσωδία ἐχθροῦ νεκρῦ ἡδεῖα εἶναι πότε. καὶ εὐθὺς ἐμοίρασεν οἶνον εἰς ὅλους τοὺς στρατιώτας, ἢ ἐμέθυσε ἢ αὐτὸς ἢ αὐτοὶ, ἐκδεδομένος εἰς τὸ τρώγειν ἢ πίνειν ἀδιακόπως, τετράκις ἢ πεντάκις τῆς ἡμέρας παρατιθέμενος τράπεζαν. ἢ εἰς τοσαύτην ἀλογίαν ἢ ἀφροσύνην ἐχώρησεν, ὥσε ὁ μόνος τρόπος, τὸν ὁποῖον ἐφεῦρε νὰ θεραπεύσῃ τὰ ἀναίσχυντα πάθητε, μόνος αὐτὸς τὸν ἔκαμνε νὰ ἐνθυμηθῇ, ὅτι εἶναι Αὐτοκράτωρ, συναυξάνων ἀεὶ μετὰ τῆς λαιμαργίας ἢ κοιλιοδαιμίας ἢ τὴν ὠμότητα. καθότι ἐπρόσαξε νὰ φονεύσωσιν ἔμπροσθέν τε τὸν Γούνιον Βλάσον ἐκ συκοφαντίας διὰ νὰ χορτάσῃ τὸς ὀφθαλμός τε ἀπὸ τὸ αἷμα ἐνὸς ἐχθρῦ. ἰδιώτης δὲ ἔτι ὢν, ἐφαρμάκωσεν ἕνα υἱὸν, τὸν ὁποῖον εἶχε ἐκ τῆς πρώτης αὐτῦ γυναικὸς Πετρωνίας, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὰ ὑπάρχοντά τε. ἀναβὰς δ' αὖθις ἢ εἰς τὸν θρόνον, ἔκαμε τὴν μητέρατε τὴν Σεξτιλίαν νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἐπειδὴ ἢ ἤκουσε παράτινων προφητευόντων, ὅτι θέλει βασιλεύσῃ πολὺ, ἐὰν ἀποθάνῃ ἐκείνη προτήτερα. αὐτὴ δὲ ἡ δυσυχὴς γυνὴ τὸν ἐγνώρισε πρὸ πολλῦ ἄξιον ὄντα τοιούτων ἔργων, ἐπει-

Digitized by Google

δὴ ὅταν ἔμαθεν, ὅτι τὸν ἐκήρυξαν Αὐτοκράτορα, δὲν ἐδύνατο νὰ βασάξῃ τὰ δάκρυα. τέως δ' ἓν Φλάσαντος τῇ Βιτελλίᾳ εἰς τὸ πλήρωμα τῆς ἀτοπίας, ὁ δῆμος συμφώνως μὲ τὲς λεγεῶνας ἐκήρυξαν τὸν Οὐεσπεσιανὸν Αὐτοκράτορα. ᾗ ὅταν τὸ κάθαρμα τοῦτο εἶδεν ἐν Ρ'ώμῃ τὸν ὑποστράτηγον τῆ νέᾳ Αὐτοκράτορος, τὸν Πρίμον τῆς πόλεως κύριον, ἔφυγε νὰ κρυφθῇ ὑπὸ τὰς σοὰς τῆς βασιλικῆς οἰκίας, ὅπου κατοικοῦσαν οἱ κύνες, ἔνθεν κατασύραντες αὐτὸν, ᾗ γυμνώσαντες, ᾗ τὰς χεῖρας ὀπισθοδήσαντες, ᾗ ξίφος ὑπὸ τὸν πώγωνα θέντες, διὰ νὰ ἴσαται ὄρθριος, ᾗ διαβιβάσαντες αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως πάσης, ᾗ ἀγαγόντες εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, τὸν ἐφόνευσαν, τύπτοντές τον κατὰ μικρὸν, κατὰ 69 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ κατασύραντες μὲ μίαν ἁρπαγὴν, τὸ ἔῤῥιψαν εἰς τὸν Τίβεριν ποταμόν. ὁ δὲ Λεύκιος Βιτέλλιος ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔφθασεν εἰς βαθμὸν καλῆς τύχης μὲ τὰς χαμερπεῖς κολακείας. ἦτος ἐσαθῃ ὁ πρῶτος. ὅς τις ἐλάτρευσε τὸν ἀνόητον Καλιγέλαν ὡς ἕνα θεὸν, ᾗ ἔλαβεν ὡς χάριν ἰδίαν παρὰ τῆς Αὐτοκρατορίσσης τὴν τιμὴν νὰ τῆς λύῃ τὰ ὑποδήματα· ὅθεν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ πάντοτε ἓν τῶν σανδάλων αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ᾗ ἐφίλει συχνῶς. ἀποθανόντος δὲ περὶ τὸ 49 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, ἀνέῤῥησεν ἡ Γερουσία ἕνα ἀνδριάντα μὲ ἐπίγραμμα τοῦτο, τῷ ἔχαντι συμπάθειαν ἀμεταβλήτου πρὸς τὸν ἑαυτῆ Αὐτοκράτορα.

Οὐεσπεσιανὸς (Τίτος Φλάβιος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ρ'ωμαίων ἐγεννήθη εἰς ἕνα οἰκίσκον εἰς μίαν χώ-

Digitized by Google

ραν πρὸς τὸ Ῥίτιαν τὸ ἔνατον ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, ἐκ γενεᾶς ἀφανεςάτης, ᾗ δὲν συνεςέλλετο παντελῶς νὰ ὁμολογῇ τὴν ἀρχήν τε, ᾗ ἐπεριπαιζε μὲ ἐκείνυς, ὁπόταν ἔλεγον, ὅτι κατάγεται ἐκ λαμπρᾶς γενεᾶς. ἐκ δὲ ἰδίας ἀρετῆς ᾗ φρονήσεως ᾗ ἐπὶ πᾶσιν ἐκ τῆς πίςεως τῦ Ναρκίσσυ, ἑνὸς τῶν ἀπελευθέρων τῦ Κλαυδίυ, ἔλαβε τὴν ὑπατείαν. ἠκολύθησε δὲ τὸν Νέρωνα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐμισίθη ὅμως παρ' αὐτῦ, ἐπειδὴ ἀπεκοιμήθη, ὅταν ἐκεῖνος ἀνεγίνωσκε τὰς ςίχυς τε εἰς ἐπήκοον. ἀποςάντων δὲ τῶν Ἰυδαίων, ἐπελάθετο τὸ πάθος ὁ Αὐτοκράτωρ, ᾗ ἔςειλεν αὐτὸν διὰ νὰ τὰς φέρῃ εἰς τὸ καθῆκον. ἐλθὼν ὅν εἰς Παλαιςίνην, ἐνίκησεν εἰς διαφόρυς μάχας, ᾗ ἐκυρίευσε τὴν Ἄσκαλον, τὴν Ἰοτάπαν, τὸν Ἰόππε, τὴν Γαμάλαν, ᾗ ἄλλας διαφόρυς πόλεις. ἑτοιμαθεὶς δὲ νὰ πολιορκήσῃ ᾗ τὴν Ἱερυσαλὴμ, παρητήθη ἔπειτα, καὶ ἀφῆκε εἰς τὸν υἱόν τε τὸν Τίτον τὴν δόξαν ταύτην μετέπειτα. ἀποθανόντος δὲ τῦ Αὐτοκράτορος Βιτελλίυ, ἀνηγορεύθη αὐτὸς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῆς ςρατιᾶς τε κατὰ τὸ 69 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ. ᾗ ἄρχισε πρῶτον νὰ βάλῃ εἰς τάξιν τὸ ςρατιωτικὸν, τῶν ὁποίων αἱ βίαι ᾗ ἁρπαγαὶ ἐξωλόθρευσαν ᾗ πόλεις ᾗ ἐπαρχίας. ἔπειτα ἠθέλησε νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἀμέλειαν αὐτῶν, ᾗ τὴν μαλακίαν. ἥτις ἐςὶν τῆς ςρατιωτικῆς ἐμπειρίας ᾗ ἐξασκήσεως ἡ ἐπικίνδυνος σκόπελος. ἓν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν εἷς τις τῶν νέων ἀξιωματικῶν, τὸν ὁποῖον ἐτίμησε μὲ ἓν τι ἐπάγγελμα ἦλθεν εἰς εὐχαρίςησίν τε, ἀρωματισμένος. τῦτο δὲ αἰσθόμενος, εἶπε πρὸς αὐ-

Digitized by Google

τόν. περὶ πλείονος ἐποιούμην ζυθῦσε ἢ νάρδε ἀπόζειν. ἡ κοσμιότης ὡς τόσον ἔφθασεν εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ἐπικρατείας. συνέτεμε δὲ τὴν τάξιν τῶν κριτηρίων, καὶ ἀποκαταςήσας νόμους θαυμαςοὺς, ἀπέδειξεν ἄχρηςον τὰς πολυπλόκους συνηγορίας. ἐκαλλώπισε τὴν Ῥώμην καὶ ἄλλας πόλεις τοῦ βασιλείου. ἐπιδιώρθωσε τὰ τείχη, καὶ ἐδυνάμωσε τὰς εἰσόδους πρὸς ἄμυναν. ἔκτισε τινὰς πόλεις, καὶ κατεσκεύασεν ὁδούς. ἐπρονόησε περὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν ἐν τοῖς ὁρίοις ἐπαρχιῶν. ἡ δὲ ὑπερτέρα αὐτοῦ ἀρετὴ παρὰ πάντας τοὺς Αὐτοκράτορας ἦτον ἡ πραότης καὶ ἐπιείκεια. καθότι οὐμόνον δὲν ἐφόνευε τοὺς ὑποπτευομένους κατ' αὐτοῦ συνωμότας, ἀλλ' ἔτι τοὺς ἔκαμνε νὰ αἰσθανθῶσι καὶ τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ. ὅθεν τῶν οἰκείων λεγόντων νὰ φυλάττηται τὸν Μέτιον Πομποσιανὸν, καθότι ἠκούετο, ὅτι τὸ ὡροσκοπεῖον αὐτοῦ ἐπρομήνυεν εἰς αὐτὸν τὸ βασίλειον, αὐτὸς τὸν ἔδωκε τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας, εἰπὼν ταῦτα ὑπομειδιῶν, εἰποθ' ὕςερον ἔσοιτο Αὐτοκράτωρ μεμνήσεται τῆς εὐποιΐας. ἔμοιγε δ' οὖν ἐλεεινοὶ τῆς ἀνοησίας, ὅσοις ἐπιμελές ἐςιν ἐκ νεωτερισμοῦ παραλύειν μὲ τῆς ἀρχῆς, σφᾶς αὐτοὺς πράγμασιν ἐμβαλόντας μεγίςοις. ἐντεῦθεν λοιπὸν μὲ τοιαύτην μετριοφροσύνην κατεπράϋνε τοὺς ἀπαρεσκομένους καὶ συνωμότας, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦσαν νὰ ἁρπάσουν τὸν θρόνον του. μόνος δὲ ὁ Σαβῖνος (ἴδε ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ Σαβῖνος 11.) ἀπήλαυσε τὴν αὐςηρότητα αὐτοῦ ἀμετάτρεπτον. δὲν εἶχεν ἔτι κλίσιν μήτε φιλοτιμίαν νὰ λαμβάνῃ μεγάλας ὀνομασίας καὶ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα οἱ πρὸ αὐτοῦ κάτοιχοι τοῦ θρόνου ἐνηγκαλί-

Digitized by Google

ζοντα, ἡ μάλιστα τὸ, πατὴρ τῆς πατρίδος· τὸ ὁποῖον αὐτὸς, μὲ ὅλον ὅτι εἶχε καὶ δίκαιον νὰ τὸ ἔχῃ, μόλις μετὰ ταῦτα ἐδέχθη· ὁ δὲ Βασιλεὺς τῶν Πάρθων γράψας πρὸς αὐτὸν, ἐπροσωμίασεν ἔτως, Ἀρσάκης Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων Οὐεσπεσιανῷ χαίρειν· ὁ δὲ Οὐεσπεσιανὸς χωρὶς νὰ ὀργισθῇ καὶ νὰ ἐλέγξῃ, ἀντέγραψεν ἔτως ἁπλῶς, Φλάβιος Οὐεσπεσιανὸς Ἀρσάκῃ τῷ Βασιλεῖ τῶν Βασιλευόντων χαίρειν· ἐσυγχωρεῖτο δὲ εἰς τὸς φίλους τε καὶ οἰκείους νὰ ἀσεβίζωνται πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίνετο αὐθις πρὸς ἐκείνους ἀσεβίζομένους· ἐπάγω εἰς τὸ δίκαιον ὅμως ἡ συγγνώμη ἦτον μακρὰν· ὅθεν ἐπειδὴ οἱ τοκισαὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἀφ' ὧν ἐδανείζοντο οἱ νέοι μετὰ τόκου βαρέος, ἐξωλόθρευσαν πολλὰς οἴκους, ἐξέδωκε θέσπισμα, ἐάντις τῶν δανειστῶν τέτων δανείσῃ νέον τινὰ ὄντα ἔτι ὑπὸ γονεῖς μετὰ τόκου, δὲν ἔχῃ δίκαιον νὰ ζητήσῃ μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων ἐκ τῆς κληρονομίας τῶν παίδων ἔτε τὸν τόκον ἔτε τὸ κεφάλαιον· ἐσάθη δὲ ὁ ἐχθρὸς τῆς κακίας, καὶ ἀγωνοθέτης τῆς ἀρετῆς· ὅθεν ἀνταμείβων τὸς ἐφευρετὰς τῶν πραγμάτων, ἔφερε τὰς τέχνας καὶ ἐπιτήμας εἰς μίαν ἀχθῆσαν κατάστασιν· ὅθεν καὶ εἰς τὸν διδάσκαλον τῆς Ῥητορικῆς μάνον ἐδιώρισε νὰ λαμβάνῃ κατ' ἔτος ἑκατὸν χιλιάδας sesterces ἀπὸ τὸν αὐτοκρατορικὸν θησαυρὸν· εἶναι δὲ ἀληθινὸν, ὅτι ἐξώρισε τινὰς τῶν φιλοσόφων ἀπὸ τὴν Ῥώμην, τῶν ὁποίων ἡ ἀψηφισία δὲν ὑπεφέρετο, καὶ τὰ δόγματα ἦσαν ἐπικίνδυνα, μ' ὅλον τέτο εἶχε πολλὴν ἔφεσιν εἰς τὴν παιδείαν, καὶ πολλὴν ἐλευθεριότητα πρὸς τὸς τεπαι-

Digitized by Google

δευμένως, ὃ μάλιστα εἰς τὸς ἐξαιρέτως συγγραφεῖς· ἐπειδὴ εἰς τὸς ἐφευρετὰς τινὸς πράγματος κοινωφελοῦς, ἔδιδεν ἡ μισθὸς ἀδρὸς, ἢ ἄλλας χάριτας ἀξιωματικὰς· ὁμοίως δὲ καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐτελειοποίουν τὰς μηχανικὰς τέχνας, τὰς ὁποίας αὐτὸς ἐτίμα, καθὼς καὶ τὰς ἐλευθέρους· μαθηματικός τις ἐφευρὼν τὸν τρόπον νὰ φέρῃ εἰς τὸ Καπιτώλιον μὲ ὀλίγα ἔξοδα, σύλυς τινὰς ἐκ μαρμάρου ἑνὸς βάρους ἀπείρου, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ βασιλικὴν τῷ ὄντι ἀμοιβήν· ἐντεῦθεν λοιπὸν ἠνθησεν εἰς εὐτυχίαν τὸ βασίλειον ἅπαν ἔξωθέντες, καὶ ἔσωθεν· ἐπειδὴ μόνον τὴν Ἰουδαίαν, καὶ τὴν Κομαγήνην, ἀλλ' ὑπέταξεν ἔτι καὶ τῆς Λυκίας καὶ Παμφυλίας τὰ βασίλεια ἐν τῇ Ἀσίᾳ, τὰ ὁποῖα μέχρι τότε εἶχεν ἰδίους Βασιλεῖς· ἡ Ἀχαΐα καὶ ἡ Θρᾴκη ὁμοίως ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἔλαβον τὴν αὐτὴν τύχην· ἡ νῆσος τῆς Ῥόδου καὶ τῆς Σάμου, καὶ ἡ πόλις τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἄλλαι πολλαὶ ὑπετάγησαν εἰς τὸν Ῥωμαίων· αὐτὰ ὅμως μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, ἐθολώθησαν ἀπὸ μίαν ἄκραν αὐτοῦ οἰκονομίαν, ἥτις ἐπήγαζε μᾶλλον ἐκ τῆς φιλαργυρίας αὐτοῦ· ὅς τις καὶ ἰδιώτης ἔτι ὢν, ἔδειξεν, ὅτι κατέχεται ὑπὸ τούτου τοῦ πάθους, καὶ Αὐτοκράτωρ αὖθις γενόμενος, δὲν τὸ ἀπέφυγε· καθότι ζητήσαντος ἑνὸς δήλου τὴν ἐλευθερίαν του χάριν, καὶ μὴ λαβόντος, εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτὸν, ἡ ἀλώπηξ τὴν μὲν τρίχα ἀμείβει τὴν δὲ γνώμην οὐδέποτε· ἐλθόντες δὲ ἀπεσταλμένοι παράτινος ἐπαρχίας, ἐζήτησαν νὰ σήσωσιν εἰς τιμήν του ἕνα ἀνδριάντα ἀποτετιμημένον ἓν μιλλιόνιον sestreces (125000 λίβρας) αὐτὸς δὲ ἐκτείνας τὴν χεῖρα βαθυλωτὴν εἶπεν,

Digitized by Google

ἰδὲ ἡ βάσις τῦ ἀνδριάντος, ἐπίδετε αὐτὸν ἄνευ πολλῶν πραγμάτων· πολλάκις δὲ ἐμπορεύετο· ἀπέδιδεν ὅμως τὴν αἰτίαν τῶν τοιούτων κατάτι εἰς τὴν ἐρωμένην τε Κένιν· ἥτις κατείχετο εἰς ὑπερβολὴν ἀπὸ τὸ πάθος τῆς φιλοκερδείας κατὰ τὸ ἔθος τῦ τάγματος τέτε, τῦ ὁποίε τὴν τέχνην ἐπαγγέλλετο ἡ αὐτὴ· ἡ ἐπώλει τὰ διὰ αὐτῆς πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα γενόμενα αἰτήματα ἡ ἀξιώματα, ἡ πρὸς τέτοις τὰς συγγνωσικὰς ἀποφάσεις τῶν τε ἀθώων ἡ τῶν ἐνόχων, ἀλλὰ ἡ αὐτὰς τὰς ἀποκρίσεις τῦ Αὐτοκράτορος· ἐπιφθρτώνεσι δὲ ἔτι ἐλάττωμα εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τέτον, ὅτι διώριζεν εἰς τὲς βασιλικὲς θησαυρὲς ἀγθρώπες φιλαργύρες ἀεί, διὰ νὰ τὲς καταδικάσῃ, ἀφ' ἧ πλετήσωσι ἡ νὰ τὲς γυμνώσῃ ἐξ ὑπαρχῆς, ἐκπιέζων αὐτὲς, καθὼς τὸν σπόγγον, ἀφ' ἧ πληρωθῇ τῦ ὑγρῦ· ἐπιβαλλομένε δὲ φόρε τινὸς, ἐκ οἶδα πῶς, εἰς τὸ ὄρος, ὁ Τίτος ὁ υἱὸς ἐναντιώνετο διὰ τὸ παράξενον τέτο ἔργον· ὁ δὲ πατὴρ λαβὼν ἀργύριον ἐκ τῆς ποσότητος τέτε τῦ ἀηδῦς φόρε, ἔδειξεν εἰς αὐτὸν, εἰπὼν, ἴδε ἐκ ὄζει· ἡ δὲ τελεύταία αὐτῦ νόσος ἐσάθη ἕνας πόνος ἐν τοῖς ἐντέροις· αὐτὸς δὲ μὲ ὅλον τέτο δὲν ἔπαυε νὰ θεωρῇ τὲ Βασιλείε τὰς ὑποθέσεις μετὰ δραστηριότητος, ἀποκρινόμενος πρὸς τὲς κωλύοντας ταῦτο, ὅρδιον δεῖ ἀποθανεῖν τὸν Αὐτοκράτορα· αἰθόμενος δὲ τὸν θάνατον γειτνιάζοντα, εἶπεν, δυκῶμαι αὐτίκα θεὸς γενέσθαι· ἀπέθανε λοιπὸν 70 ἐτῶν γενόμενος κατὰ τὸ 79 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὅπε ἡ ἐγεννήθη, βασιλεύσας ἔτη 10. ἡ Ἱστορία λοιπὸν ἐξελέγχει αὐ-

Digitized by Google

τὸν μόνον ὡς ἐκλεδομένον εἰς τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας, ἢ εἰς τὰς γυναῖκας· τὴν δὲ φιλαργυρίαν μάλιστα ἐμεταχειρίσθη μέχρι ἀηδίας ἢ εἰς παραμικρότατα πράγματα· ἀπολύεται ὅμως τῆς αἰτίας, ὅτι προσπαθῆσε νὰ ἀποπληρώσῃ τὸ χρέος τῦ βασιλικῦ θησαυρῦ, τὸν ὁποῖον ἐξεκένωσεν ὁ προκάτοχος.

Τίτος (Οὐεσπεσιανὸς) γεννηθεὶς τῇ 30 Δεκεμβρίε τὸ 40 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε, υἱὸς τῦ Οὐεσπεσιανῦ τῦ ἢ προκατόχε αὐτῦ, ἢ τῆς Φλαβίας Δομιτίλλης· ἔδειξε δὲ τὴν ἀνδρίαν τε ὑπὸ τῷ πατρὶ ἔτι ὢν, ἢ κατακρημνίσας τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔλαβεν ἔπειτα τῆς βασιλείας τὸ σκῆπτρον (ἄρα δὲ περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ Ἰωσὴφ 6.) μέχρι δὲ τύτε ἦτον ὀλίγον ἄτακτος, ἔχων εἰς τὸν οἶκόντε ἕνα πλῆθος μίμων, ἢ δέλων· τῶν ὁποίων τὰ ἔργα κάλλιστα σώφρων ἀποφεύγει· νὰ τὰ παρασήσῃ· οἱ δὲ ἔρωτες αὐτῦ πρὸς τὴν πολυθρύλλητον παρὰ τοῖς ποιηταῖς Βερενίκην εἶναι γνωστοὶ, τὰ ὁποῖα αὐτὸς κατεδάμασεν ἐνδόξως ἢ αὐτοκρατορικῶς, ἐνδιώξας τὴν ἐρωμένην ἀγαπῶσαν ἐρωτικῶς, ἢ ἀγαπωμένην ἐπίσης· μέμφονται δὲ αὐτὸν ἔτι διὰ τῆς τραπέζης τὴν ἀσωτείαν, ἐπειδὴ ἐχώρει εἰς μεσονύκτιον εὐφραινόμενος μετὰ τῶν παρασίτων, διδὺς ἐλευθερίαν τοῖς συμποσιασταῖς, ὡς ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, μετὰ μετριότητος ὅμως ἢ εὐχημοσύνης, ὅσον ἀνήκει πρὸς εὐφροσύνην κοσμίαν· τινὲς ὅμως τὸν μέμφονται ἢ ὡς φιλάργυρον, ἢ ὁ Σβετώνιος μάλιστα λέγει, ὅτι ἐπριμεύετο ὑπὸ τῆς αὐτῆς φιλαργυ-

δείας τῦ ἰδίυ πατρὸς· ὅταν ὅμως ἔγινε κύριος τῶν πάντων, ἐξήλειψε παντελῶς αὐτὴν τὴν μηλδα ἀφ' ἑαυτῦ μὲ ἓν πολίτευμα ὄχι μόνον ἀλλότριον πάσης ἀδίκυ πράξεως, ἀλλὰ ἐ μεγαλόδωρον ἐ μεγαλοπρεπὲς· τοιαύτην μεταβολὴν ἔκαμεν ἡ μοναρχία εἰς τῦ Τίτυ τὸ ὑποκείμενον· ὅς τις ἦν πληροφορημένος, „ὅτι ὀρῶτος ἔτος βαθμὸς ἐπεριώριζε τὴν ἐλευθερίαντυ, ἐ ὅσην δύναμιν μείζονα εἶχε, τόσον ὀλιγώτερα πράγματα ἦτον εἰς αὐτὸν συγκεχωρημένα· ὅθεν ἐ ἀπεκρίθη ἔτω θαυμαςὰ εἰς ἕνα τινὰ, ἀπορᾶντα διὰ τί ἀπεσράφη τὸ ζήτημά τυ, τὸ ὁποῖον αὐτὸς πρότερον πεσθεὶς, ἐζήτει παρὰ τῦ πατρὸς δι' αὐτὸν, τῦ πεῖθειν ἕτερον ἐ αὐτὸν εἶναι κριτὴν πολὺ τὸ διάφορον, ὥσπερ ἄν ἐ τῦ αἰτεῖσθαί τι τινὶ τῦ αὐτὸν διδόναι· ὡς τόσον τὸ πρῶτον μεγαλοπρεπὲς δῶρον αὐτῦ ἐςάθη τὸ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὰς χάριτας ἐ προνόμια τῦ ἔθνυς, τὰ ὁποῖα εἶχαν δοθῇ παρὰ τῶν προκατόχων Αὐτοκρατόρων· τὸ μῖσος ὅμως, τὸ ὁποῖον εἶχε πρὸς τὴν συκοφαντίαν, τὸν ἔκαμε πολλὰ σκληρὸν πρὸς τὺς κατηγόρυς, τὺς ὁποίυς ἐμασίγωσεν εἰς τὴν πρώτην δημόσιον ἀγορὰν, ἐ ἐτρόσαξε νὰ τὺς περάσωσιν ἔμπροσθεν τῦ θεάτρυ, ἐ ἐκεῖθεν νὰ τὺς πωλήσωσιν ὡς δῦλυς, ἢ νὰ τὺς ἐξορίσωσιν εἰς νήσυς ἐρήμυς· ἐ διὰ νὰ ἐπιδιορθώσῃ ἔτι τὰ κριτήρια, τὸ ὁποῖον ἐπεχειρίθη ὁπωσδῆ ἐ ὁ πατὴρ αὐτῦ, ἐ νὰ συντομεύσῃ τὰς κρίσεις, ἐδιώρισεν ὅτι πᾶσα αἰτία νὰ λάβῃ τέλος εἰς μίαν πρᾶξιν τῦ κριτηρίυ, ἐ νὰ μὴ δύναται τις νὰ κρισελογῆται μετὰ μίαν διωρισμένην ἐτῶν ποσότητα περὶ κληρονομίας· ἔλαβε δὲ ἐ μίαν κλίσιν, κα-

Digitized by Google

θὼς ᾗ ὁ πατὴρ αὐτῦ, νὰ ἐπιδιορθώσῃ τὰ παλαιὰ κτίρια, ἢ νὰ τὰ ἀνοικοδομήσῃ ἐκ νέυ· μετὰ δὲ τὸν ἐγκαινασμὸν τῦ περιφήμυ ἀμφιθεάτρυ, τὸ ὁποῖον ᾠκοδόμησεν ὁ πατὴρ αὐτῦ, ἐτελείωσε μετὰ μιᾶς σπυδῆς ᾗ ἐπιμελείας ἀπίσω τὰ πλησιόχωρα λυτρὰ· μετὰ ταῦτα ἔκαμε θέατρα μεγαλόδωρα, καὶ μίαν μάχην τῆς παλαιᾶς ναυμαχικῆς τέχνης· πέντε χιλιάδες θηρία ἐσφάγησαν εἰς μίαν ἡμέραν εἰς εὐφροσύνην τῦ πλήθυς· τὸ ὁποῖον ἐσυμβυλεύετο ἀεὶ πρὸ τῦ νὰ κάμῃ μίαν ἑορτὴν· ἐπειδὴ ἡ συγκατάβασις αὐτῦ ἦτον τοιαύτη, ὥςε ὅσοι ἦσαν ἀξιωματικοὶ ἐν τῷ πλήθει, ἤθελε νὰ ἔρχωνται εἰς αὐτὰ τὰ λυτρὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἤρχετο ᾗ αὐτὸς· τόσον δὲ ἐκδεδομένος εἰς τὸ εὐποιεῖν, ὥςε ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἰδὼν ὅτι δὲν ἔλαβεν αἰτίαν εἰς τῦτο, ἐπρόφερε πρὸς τὸς φίλυς τυ τὸ ᾗ παρ' ἑτέρυ ποτὲ ῥηθὲν, ἀπώλεσα μίαν ἡμέραν· ὅταν αὐτὸς ἐπαραπονεῖτο κατάτινος, ἐφυλάττετο παρὰ πολὺ τὰς κατὰ τῦ αὐτῦ παρὰ τῶν ἄλλων συκοφαντίας, παραπονέμενος ὁμοίως ᾗ περὶ αὐτῶν, διὰ τί νὰ τὸν διεγείρωσιν εἰς θυμὸν· ὅθεν ᾗ ἐ. δέποτε μνημονεύεται νὰ μεταχειριωθῇ τὴν ὑπερτάτην ἐξυσίαν εἰς τὸ νὰ φονεύσῃ τινὰ, μήτε ἐμίανε τὰς χεῖρας αἵματος ἀνθρωπίνυ, μὲ ὅλον ὅτι εἶχεν αἰτίας ἐκδικήσεως διαφόρυς· ἐπειδὴ ᾗ ἔλεγε συνεχῶς, ὅτι προτιμᾷ νὰ ἀποθάνῃ αὐτὸς, ἢ νὰ κάμῃ ἄλλον νὰ μελανειμονήσῃ· ὅθεν δύο ἐκ τῆς Γερυσίας συνωμοσάντων κατ' αὐτῦ, ᾗ μὴ δυναμένων νὰ ἀρνηθῶσι τὸ ἔγκλημα, διὰ τὸ ὁποῖαν κατηγορήθησαν, τὺς ἐμήνυσε νὰ ἀφεθῶσιν ἀπὸ τὸν σκοπόντων, ᾗ τοῖς ὑπεχέθη

νὰ τοῖς δώσῃ ὅ,τι ἐπιθυμῶν, ᾗ ἔφειλεν εὐθὺς εἰς τὴν μητέρα τοῦ ἑνὸς νὰ τὴν πληροφορήσωσιν, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς δὲν θέλει πάθῃ τι ἀπευκταῖον· ἐκάλεσε δὲ καὶ τοὺς δύο εἰς τὴν τραπεζάντε τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῆς ἀποκαλυφθείσης αἰτίας· τὴν δὲ ἐπιοῦσαν τοὺς ἔβαλε πλησίον ἑαυτοῦ εἰς μίαν μάχην τῶν μονομάχων, καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτῶν δημοσίως τὴν γνώμην των εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μαχαιρῶν, ἐν ᾧ τὰς εἶχαν φέρῃ προτήτερα εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν συνήθειαν πρὶν νὰ ἀρχίσωσι· (τοιοῦτον εἶδος χαρακτῆρος ἐπιεικοῦς ἀποδίδωσι καὶ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Νέρβαν) παρομοίως χεδὸν ἐφέρθη καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόντε Δομετιανὸν· ὅς τις ἐκίνει τοὺς λεγεῶνας εἰς ἀποστασίαν· ὡς τόσον πολλαὶ δυσχίαι συνέβησαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶντε, πρῶτον μὲν ἡ πυρκαϊὰ πολλῶν τόλεων ἐν τῇ Καμπανίᾳ ἐξ αἰτίας τῆς ἐκροῆς τοῦ πυρὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Βεζυβίου· δεύτερον δὲ, ἡ πυρκαϊὰ τῆς Ῥώμης· καὶ τὸ τρίτον μία λοιμικὴ νόσος, ἥτις διέφθειρε τὴν ἡμέραν μέχρι τῶν χιλίων ἀνθρώπων· τούτων δὲ ὄντως ἐχόντων, ὁ Τίτος ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χήματος ὡς Αὐτοκράτωρ γενναῖος, καὶ ὡς πατὴρ φιλόσοργος· ὅθεν ἐπώλησε τοὺς καλλωπισμοὺς τῆς βασιλικῆς οἰκίας διὰ νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὰς δημοσίας οἰκοδομάς· ἀλλ' ἡ Ῥώμη δὲν εἶχε τύχην νὰ ἀπολαμβάνῃ πολὺν καιρὸν τὰς εὐεργασίας του· καθότι ὁ Τίτος αἰσθόμενος ἀδυναμίαν σωματικὴν, ἦλθεν εἰς τὴν χώραν τῶν Σαβίνων, ἔνθα ἐκοιμήθη ἀπὸ μίαν μεγάλην θέρμην· καὶ τότε ὑψώσας τὰ ὄμματα εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπαρατονεῖτο, ὅτι ἀπεθνήσκει εἰς τοιαύτην ἀνδρικὴν ἡλικίαν, τὴν ὁποίαν

Digitized by Google

ἐμεταχειρίζετο διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον τῶν ὑπηκόων· οὕτω λοιπὸν ἐτελεύτησε τῇ 13 Σεπτεμβρίου τῷ 81 ἔτει ἀπὸ τῦ σωτηρίου ἐν ἡλικίᾳ 41 ἐτῶν, βασιλεύσας ἔτη δύο ϗ μῆνας δύο, ϗ ἡμέρας 20. λέγυσι δὲ, ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ ἰδὼν αὐτὸν ἐν ἀγωνίᾳ, τὸν ἔβαλεν εἰς μίαν κάδην γεμάτην ἀπὸ χιόνα, μὲ πρόφασιν νὰ δροσιωθῇ, καὶ ἐκεῖ ἀτέθανεν· ὡς τόσον τῦ Τίτυ ὁ ἔπαινος ὑπερβαίνει τὸν κάλαμον τῶν συγγραφέων.

Δομετιανος (Τίτος Φλάβιος) ἀδελφὸς τῦ Τίτυ, υἱὸς τῦ Οὐεσπεσιανῦ, καὶ τῆς Φλαβίας Δομιτίλλας γεννηθεὶς τὸ 51 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίου, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ κατὰ τὸ 81 χωρὶς νὰ προσμείνῃ νὰ ἀποθάνῃ ὁ Τίτος, τὸν ὁποῖον ἀβίασεν ἔπειτα εἰς τῦτο μὲ Φάρμακον κατά τινας συγγραφεῖς· κατ' ἀρχὰς δὲ τῆς βασιλείας αὐτῦ ἐδείκνυεν, ὅτι πνέει τὸ λαῦ τῶν Ρ'ωμαίων τὴν εὐδαιμονίαν, ὑποκρινόμενος γλυκύτητα, ἐλευθεριότητα, ἀφιλοκέρδειαν, δικαιοσύνην, ϗ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν· ἀποκατέστησεν αὖθις τὴν βιβλιοθήκην, τὴν ὁποίαν διέφθειρεν ἡ πυρκαϊὰ, ἀναπληρῶν παντοχόθεν αὐτὴν, ϗ μάλιστα ἔφερε πολλὰ βιβλία ἀπὸ τὴν Α'λεξάνδρειαν· ἐκόσμησε δὲ ἔτι τὴν Ρ'ώμην μὲ ὡραῖα οἰκοδομήματα· αὐταὶ ὅμως αἱ κατ' ἀρχὰς εὐτυχίαι μετεβλήθησαν ἐφεξῆς εἰς ἀνημερότητας ϗ ἀπίστους ὠμότητας· καθότι ἄρχισε νὰ χύνῃ τὰ αἵματα τῶν χριστιανῶν ποταμηδὸν, ϗ ἤθελε νὰ ἀποσβέσῃ αὐτῶν ϗ τὸ ὄνομα· ἐπρόσταξε δὲ ἔτι νὰ θάψωσι ζῶσαν τὴν Κορνηλίαν τὴν πρώτην τῶν Ε'σταικῶν παρθένων μὲ πρόφασιν ὅτι ἦτον ἀκρατὴς· ἀλλὰ

Digitized by Google

τοῦτο δὲν προύρχετο ἀπὸ ἀρετὴν· καθότι αὐτὰς ὁ ἴδιος συνέζησε πολὺν καιρὸν μετὰ τῆς ἐαυτοῦ ἀνεψιᾶς, καθὼς μετὰ τῆς νομίμου αὐτοῦ γυναικὸς· μὴ εὐχαριστηθεὶς δὲ ἡ εἰς αὐτὸ τὸ παράνομον ἔργον τῆς αἰμομιξίας, ἐξεδόθη ἀναισχυντότερα εἰς τὴν παρὰ φύσιν τὴν χρῆσιν, γενόμενος ἀσελγέστατος, ἡ πλαζὼν εἰς ὑπερβολὴν, ὥστε ἐζήτει νὰ τῷ δοθῇ ἡ τὸ ὄνομα Θεὸς ἡ Κύριος εἰς ὅλας τὰς πρὸς αὐτὸν ἀναφορὰς· κατεδίωκε δὲ τὺς σοφὺς, ἡ πεπαιδευμένους ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον· ἡ μάλιστα τὺς ἱστοριογράφους· οἵτινες διασκορπίζουσι δικαίως τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν διαδοχὴν τῶν μεταγενεστέρων· ἔτος λοιπὸν ταραττόμενος ἐκ τῆ συνειδότος τοσούτων ἀνομιῶν, ἡ ἐκ διαφόρων ἔτι προφητειῶν ἀπὸ τῶν ἀστρολόγων, συνείχετο ἀδιακόπως φόβῳ ἡ τρόμῳ· ἡ ἐντεῦθεν φαντάζεται νὰ περικλείσῃ τὴν Γαλερίαν τῆ βασιλικῆ οἴκῳ μὲ μάρμαρα ἀποσιλβοντα, τὰ ὁποῖα ἀντανακλῶσι τὰ ἀντικείμενα ὀχεδὸν ὡς τὰ κάτοπτρα, διὰ νὰ κάμῃ ἐκεῖ τὸν περίπατον, ἡ τὸ φῶς ἀνταναικλώμενον ἀπὸ τὴν σιλπνότητα τῶν μαρμάρων, νὰ τὸν εἰδοποιῇ, ἐάν τις ἐπέρχεται ὄπισθεν· ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν μάταιαι προφυλάξεις, καθότι ὁ ἀπελεύθερος τῆς Δομετίας τῆς συζύγου αὐτοῦ, ὀνομαζόμενος Στέφανος, τὸν ἐφόνευσε τῇ 18 Σεπτεμβρίῳ τῷ 96 ἔτει ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, ἐν ἡλικίᾳ 45 ἐτῶν, βασιλεύσαντα 15 ἔτη ἡ ἡμέρας πέντε· ἡ δὲ Γερουσία τὸν ἐξέρριψε πάσης τιμῆς μετὰ θάνατον, ἡ αὐτῆς τῆς ταφῆς· ἐπειδὴ καὶ πρὸς αὐτὴν ἐπολιτεύθη μετ' ὤκρας περιφρονήσεως· καθότι προσκαλέσας ποτὲ ὅλον τὸ λαμπρὸν τοῦτο

Digitized by Google

σύσημα, ἐζήτησε νὰ ἀποφασίσωσιν εἰς τὶ ἀγγελον νὰ ψήσῃ ὁ μάγειρος ἕνα ἰχθὺν ὀνομαζόμενον Ῥόμβον· ἄλλοτε δὲ αὖθις τὲς ἐπολιόρκησεν, ἕτως ὡς εὑρίσκοντο, μὲ στρατιώτας· καλέσας δὲ μετὰ ταῦτα τὲς πρώτες τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τράπεζαν τε, τὲς ἔφερεν εἰς μίαν οἰκίαν ἐν τῷ μυχῷ τῦ βασιλικῦ οἰκου σκοτεινὴν, ἐνδεδυμένην μὲ μελανὰ, ᾗ πεφωτισμένην μὲ λαμπάδας τινὰς φονικὰς, μόνον διὰ νὰ εἰδῶσιν αὐτόθι διάφορα νεκροκρέββατα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφαίνοντο τὰ ὀνόματα τῶν συμποσιατῶν· μετὰ ταῦτα δὲ εἰσῆλθαν εὐθὺς ἄνθρωποι τινὲς ὀλόγυμνοι, μελανοὶ ἐτίσης ὡς ᾗ ἡ οἰκία, ἔχοντες εἰς μὲν τὴν δεξιὰν χεῖρα ῥομφαίαν, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν λαμπάδα ἀναμμένην· αὐτὰ λοιπὸν τὸ εἶδος τῶν καταχθονίων δαιμονίων, ἀφ' ἕ κατετρόμαξαν ἐν ὀλίγῳ καιρῷ τὲς Σενάτωρας, τὲς ἄνοιξαν μετὰ ταῦτα τὴν θύραν· τοιαῦτα ἔπραττεν ὁ ἀνάητος Δομετιανὸς, ᾗ μετὰ τύτων τῶν τρομακτικῶν πολλάκις ἄλλα ἐκ τῦ ἐναντίε ἀξιογέλασα, μένων πολλάκις δι' ὅλης τῆς ἡμέρας εἰς τὸν κοιτῶνα καταγινόμενος νὰ φονεύῃ τὰς μυίας μὲ μίαν ὀξυτάτην βελόνην· ὅθεν εἶς τις ἀσεβὴς τῆς αὐλῆς ἐρωτηθεὶς, ἂν ὁ Αὐτοκράτωρ εὑρίσκεται μόνος, μοιώτατος, ἀπεκρίθη, διὰ γὰρ μυῖα εἶδον εἰς· ὧδε δὲ ᾗ Ἀσκληταρίων ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ τῶν ἐνυπνίων.

Νέρβας (Κοκκήϊος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων ἐδεδέχθη τὸν Δομετιανὸν εἰς τὸν θρόνον κατὰ τὸ 96 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε· ἐφόνευεν ὁ πρῶτος Αὐτοκράτωρ, ὅς τις μήτε Ῥωμαῖος ἦτον, μήτε ἔκτινος ἄλλη

μέρος τῆς Ἰταλίας· ἐπειδὴ, μὲ ὅλον ὅτι ἐγεννήθη εἰς τὴν Ναρνίαν πόλιν τῆς Ὀμβρίας, οἱ γονεῖς ὅμως αὐτῦ ἦσαν ἀπὸ τὴν Κρήτην· (ἴδε Κοκκέϊος ἐν τῷ γενικῷ λεξικῷ τῶν ἐνδόξων) ὁ δὲ θεῖος αὐτῦ Μάρκος Κοκκέϊος Νέρβας ἦτον Τ᾽πατος ἐπὶ τῦ Τιβερίυ, ἐμπιστευμένος παρ᾽ αὐτῷ ὀλίγον· ὕστις τὸν ἔφερε μεθ᾽ ἑαυτῦ εἰς τὴν νῆσον Καπρέαν, ὅπυ ἠθέλησε νὰ ἀποκαρτερέσῃ νὰ ἀποθάνῃ λιμῷ, μὴ ἀνεχόμενος νὰ βλέπῃ τὰς ἀνομίας τῦ καταράτυ τύτυ ἀνθρωπαρίυ: ὁ δὲ πατὴρ αὐτῦ αὖθις ἐκάθη τόσον σοφὸς νομοδιδάσκαλος, ὥςε ὁ Οὐεσπεσιανὸς τὸν ἀντήμειψεν ἀναλόγως μὲ τιμὰς καὶ χάριτας μεγαλοπρεπεῖς· ὁ δὲ υἱὸς ὕτος ἔγινεν ἄξιος τῦ πατρὸς, ἐπειδὴ ἔδωκε κάθοδον εἰς ὅλυς τὺς ἐξορίσυς χριστιανὺς, καὶ ἄδειαν ἅμα νὰ ἐξακολυθῶσι τὰ τῆς θρησκείας των· καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐξόρισοι ἦλθον ὁμοίως· ἀκύρωσε δὲ καὶ ὅλυς τὺς κακοπρεπεῖς φόρυς, καὶ ἐξήντλησε σχεδὸν ὅλα τὰ εἰσοδήματά τυ μὲ τὴν ἐλευθεριότητα τῆς ψυχῆς τυ, καὶ ἐντεῦθεν βιαζόμενος εἰς τὰς χρείας, ἐπώλησε τὰ πλέον πλούσια πράγματά τυ· καθότι ἤθελε νὰ ἀναπαφῶσι τὰ ἀρσενικὰ τῶν ἐνδεῶν μὲ τὰ ἔξοδά τυ· ἀπὸ δὲ τὺς νόμυς αὐτῦ ὁ πλέον ἀξιέπαινος ἐκάθη ὁ κωλύσας τὴν ἐκτομὴν τῶν παιδων, τὸ ὁποῖον ἐγίνετο ἐναντίον καὶ τῆς φύσεως καὶ τῦ ὀρθῦ λόγυ· ἡ δὲ μετριοφροσύνη αὐτῦ αὖθις ἐξιστύτο μὲ τὴν μεγάλην τυ ἐπιείκειαν καὶ δικαιοσύνην· ἐπειδὴ δὲν ἐδέχθη ποτὲ νὰ ἐγκωμιάσιν ἀνδριάντα αὐτῦ· καὶ μάλιστα ὅπυ εὗρεν ἀνεγαμένυς εἰς τιμὴν τῦ Δομετιανῦ, καὶ ἡ Γερμανία τὺς εἶχεν ἀνατρέψῃ, τὺς μετέβαλεν εἰς νομί-

Digitized by Google

ματα, ὅσοι ἦσαν ἐκ χρυσοῦ, ἢ ἀργύρου· αἱ δὲ εὐεργεσίαι ἐξηπλώθησαν εἰς ὅλους τοὺς ὑπηκόους. Ἀττικός τις εὑρὼν θησαυρὸν εἰς τὸν οἰκοντου, τὸ ἀνέφερεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ διωρήσῃ πόσον νὰ μεταχειρισθῇ· ὁ δὲ Νέρβας ἀπεκρίθη· χρεῶ ἐπ' ἀδείας, ὅπερ ἡ τύχη σοὶ ἐδωρήσατο· ὁ δὲ Ἀττικὸς ἀνέφερεν ἐκ δευτέρου, ὅτι ὁ θησαυρὸς εἶναι μείζων τῆς τύχης ἑνὸς ἰδιώτου· ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ ἀπεκρίθη ὅτως αὐτολεξεί, καταχρῶ, εἰβέλει, τῷ ἐμαίῳ, ᾧ ἀπροσδοκήτως ἐνέτυχες· σὸν γάρ ἐστι· τοῦτον λοιπὸν τὸν θησαυρὸν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀττικοῦ ὀνομαζόμενος Τιβέριος Κλαύδιος Ἀττικὸς Ἡρώδης δὲν τὸν ἐκίνησεν εἰς κατάχρησιν, ἀλλ' ἐκαλλώπισε τὰς Ἀθήνας μὲ οἰκοδομὰς θαυμασὰς· ἡ δὲ ἐπιείκεια αὖθις τοῦ Νέρβα ἔδιδε μάλιστα τὴν εἰλικρινότητα εἰς τῆς ἀρετῆς τὴν εἰκόνα· καθότι αὐτὸς ὤμοσε δημοσίως, ὅτι ἐν ὅσῳ ζῇ, δὲν θέλει φονευθῇ ἀπὸ τῆς Γερουσίας ὑθέλεις· ἦτον δὲ τόσον πιστὸς εἰς τὸν λόγον του, ὥστε ἀποκαλύψας δύο ἐξ αὐτῶν συνωμότας, εὐχαρισήθη μόνον νὰ τοὺς εἰδοποιήσῃ, ὅτι δὲν ἀγνοεῖ τὴν ἐπιβουλήτων· ἔπειτα παραλαβὼν αὐτοὺς εἰς τὸ θέατρον, καταθίσας αὐτοὺς πλησίον ἑαυτοῦ ἐκατέρωθεν, δεικνύων αὐτοῖς τὰ ξίφη, τὰ ὁποῖα παρέφαινον εἰς τὸν Αὐτοκράτορα κατὰ τὴν συνήθειαν, εἶπεν εἰς αὐτούς. λάβετε πεῖραν αὐτῶν ἐπ' ἐμέ, εἰ δύνασθε· ἀλλὰ μὴ ὄλαν ὅτι ἡ διοίκησις αὐτοῦ ἐσάθη γλυκυτάτη, μὴ ὄλον τοῦτο ἡ βασιλεία του ἐπειράθη ὑπὸ τῶν κακῶν ἐκ συνωμοσίας· ἥτις εἰς τοὺς τυράννους ἀναφύεται συνεχῶς· ἐπειδὴ δὲ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας του

ἐπανασάντες οἱ Πραιτωριοὶ, ὥρμησαν εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκίαν μὲ τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας, βιάζοντές τον νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὲς ὅ, τι ζητήσωσιν· ὁ δὲ Νέρβας ἀδύνατος ὢν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πολλὰ γηραλαῖος εἰς τὸ νὰ ἀντισαθῇ κατὰ τῶν ἀποσάντων, ἢ νὰ βασάσῃ τὸ βάρος τῆ θρόνε μόνος τε, υἱοθέτησε τὸν Τραϊανὸν· ἢ μετὰ ἔτος ἓν ἐτελεύτησε τὸ 98 ἀπὸ τῆ σωτηρίε· τέως δ' ἦν ὁ Αὐτοκράτωρ ἔτος ἑξάδη ἀξιόλογος καθ' ὅλας τὰς ἀρετὰς ὡς φιλόσοφος, ἢ διὰ τὴν ἄκραν μετριοφροσύνην ἐν τοσαύτῃ δυνάμει ἢ τύχῃ· ἡ μεγάλη ὅμως αὐτῆ γλυκύτης ἔφερεν ἀποτελέσματα δυσυχῆ εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἢ οἱ διοικηταὶ συνήθως καταφρονήσαντες, ἔπραττον τὰς πλέον μεγάλας παρανομίας ἢ ἀδικίας κατὰ τῶν μικροτέρων, ἐπειδὴ ἡ κεφαλὴ τῶν πάντων ἀγνοῦσε παντελῶς τὴν ὀργὴν, ἢ μέχρις οἰκονομίας ἢ ὑποκρίσεως· ὅθεν ὁ Φροτῶν εἶπέ ποτὲ δημοσίως· μεγάλη δυσυχία ζῆν ὑπὸ δισπότην, ὑφ' ἓ τὰ πάντα κωλύεται· μείζων ὅμως ζῆν ὅπε συγχωρῆνται τὰ πάντα· καθότι ἡ ὑπερβολικὴ ἡμερότης ἢ συγκατάβασις ἔβλαπτον εἰς πολλὰ· ὅθεν ἢ ὁ Γένιος Μαύρικος τὸν ἐγνίξεν εἰς τέτο ποτὲ πολλὰ δεξιῶς· καθότι ἐπανελθὼν ἀπὸ τῆς ἐξορίας τῆ Δομετιανῆ, συνέτρωγε μετὰ τῆ Αὐτοκράτορος τότε ποτὲ· ἰδὼν δὲ τὸν Βειέντιον ἕνα τῶν ὀργάνων τῆς τυραννίας τῆ Δομετιανῆ, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ περὶ τῆ τυφλῆ ἐκείνε τῆ ποτὲ Κατέλλι Μέσσαλίνε, τῆ ὁποίε ἡ μνήμη ἦτον ἀποτρόπαιος διὰ τὰς πολλὰς ἀνομίας ἢ ἀσωτείας· λεγόντων δὲ πάντων

Digitized by Google

πολλὰ κακὰ κατ' αὐτῦ, ὁ Νέρβας ἐπρόβαλε τῦτο, τὶ ἂν οἶεσθε παθεῖν αὐτὸν, εἰ περιῆν ἐς ἡμᾶς; συνεχῶτο ἂν μεθ' ἡμῶν ἀπεκρίθη ὁ Μαύρικος· ὁ Νέρβας ὡς τόσον ἀγαπῦσε τὴν μάθησιν, ᾧ ἔδιδε χάριτας εἰς τὰς καταγινομένας εἰς τὰς μαθήσεις· ὅθεν ᾧ ἠγαπήθη πολὺ προλαβόντως παρὰ τῦ Νέρωνος διὰ τὴν χάριν τῆς ποιητικῆς, εἰς τὴν ἐποίαν ἐκαταγίνετο ὡς ἄνθρωπος Φρόνιμος, χωρὶς νὰ κυριευθῇ παρ' αὐτῆς εἰς τὸ παντελές.

Τραϊανὸς (Οὔλπιος Κρίνιτος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων γεννηθεὶς εἰς τὴν Ἰταλίκαν πλησίον τῆς Σιβίλλης ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ τῇ 18 Σεπτεμβρίῳ τῦ 52 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίῳ· ἡ δὲ προγονικὴ αὐτῦ γενεὰ ἀπὸ τῆς αὐτῆς πόλεως ἐμνημονεύετο ἀρχαιοτάτη, δὲν ἦτον ὅμως λαμπρὰ· ὁ δὲ πατὴρ αὐτῦ ἐτιμήθη μὲ θρίαμβον εἰς τὰς ἡμέρας τῦ Οὐεσπεσιανῦ, ὅς τις τὸν συνηρίθμησεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Σενατώρων, ᾧ τῷ ἔδωκεν ἔπειτα ᾧ τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας· ὁ δὲ υἱὸς αὐτῦ ἔγινεν ἄξιος τῦ πατρὸς, εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς ἔργοις, ᾧ ἐπιδείξας τοσαύτην ἀγχίνοιαν, ᾧ καλοκἀγαθίαν, ὥςε ἐβίασαν τὸν Νέρβαν νὰ τὸν υἱοθετήσῃ· ᾧ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀποθανόντος ἐκείνε κατὰ τὸ 98 ἀπὸ Χριςῦ, ἐκυρίχθη αὐτὸς Αὐτοκράτωρ ὑπὸ τῦ Γερμανικῦ ᾧ τῦ Μοισιακῦ στρατῦ ἐν Κολόγνῃ· ᾧ ἐντεῦθεν ἐλθὼν, εἰσῆλθεν εἰς Ῥώμην ἐπὶ ποδὸς, δεικνύων μὲ τῦτο, ὅτι περιφρονεῖ τὰς ματαιοδοξίας· ἐντεῦθεν λοιπὸν πρῶτον ἐφρόντισε νὰ κερδήσῃ τὰς καρδίας τῦ πλήθυς, διανέμων αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ἀγυρώσας ὅλα τὰ

Digitized by Google

ἐγκλήματα τῆς καθοσιώσεως, ἡ ἀνιςάμενος εἰς προϋπάντησιν τῶν ἐρχομένων εἰς χαιρετισμόν τε, ἐναγκαλιζόμενος αὐτὸς ἐναντίον τῆς συνηθείας τῶν Αὐτοκρατόρων, οἵτινες δὲν ἐκινοῦντο παντελῶς ἀπὸ τοῦ θρόνου, εἰσερχομένων τινῶν ἢ τῶν λαμπροτάτων· διὰ τὸ ὁποῖον ἢ ἐπιτιμώμενος παρὰ τῶν οἰκείων ἢ φίλων, ἔλεγε πρὸς αὐτὸς, βάλομαι προσφέρεσθαι ἔτω πρὸς τὸς ἐντυγχάνοντας, οἷον ἂν ἐβαλόμην εἶναι τὸν Αὐτοκράτορα πρὸς ἐμὲ, εἰ ἰδιώτης ἦν· ἔγραψε δὲ εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς Βασιλικῆς οἰκίας, Οἶκος Δημόσιος, δε κνύων μὲ τοῦτο τὴν πρὸς πάντας ὑποδοχήν τε, μὲ σκοπὸν νὰ ἀγαπηθῇ παρὰ πάντων τῶν ὑπηκόων, ἢ δὲν ἐψεύσθη τῆς ἐλπίδος· ἐμίσει δὲ τὴν κενοδοξίαν εἰς ὑπερβολήν· ὅθεν ἢ δὲν ἐπέτρεπεν ἵνα εὐκόλως νὰ ἀναςήσωσιν εἰς τιμήντε εἰκόνας ἢ ἀνδριάντας, καταγελῶν πολλάκις τὰς προσφερομένας τιμὰς εἰς αὐτὸν διὰ χαλκοῦ ἢ μαρμάρων· ὅταν δὲ ἐξήρχετο ἔξω, δὲν εἶχεν ἀνθρώπους μεθ' ἑαυτοῦ διὰ νὰ παραμερίζωσι τὸς ἀνθρώπους, χωρὶς νὰ ἐντραπῇ παντελῶς, ἂν ἐμποδίζετο ποτὲ καθ' ὁδὸν ἀπὸ τὰς ἁμάξας, εὔθυμος δὲ ὢν ἢ ἀγχίνους εἰς ἄκρον, μετεβάλλετο ἀείποτε εἰς τὸς πόνους, νῦν μὲν διδόμενος εἰς τὴν θήραν, νῦν δὲ εἰς διοίκησιν μιᾶς νεὼς, ἄλλοτε δὲ ἐρέτων ἰδίαις χερσὶν, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ἢ τὸς φίλους τε, μὲ ὅλον ὅτι εἶχεν ἐπὶ χειρῶν τὴν ὑπερτάτην δύναμιν· καθότι ἐφύλαττεν εἰλικρινῶς τὰ καθήκοντα τῆς φιλίας, εἰς ἐπίσκεψιν τῶν φίλων πολλάκις ἐρχόμενος, ἢ παρακαθημένος λαμβάνων αὐτὸς εἰς τὴν ἅμαξαν, καθήμενος δὲ ἢ αὐτὸς μετ' ἐκείνων εἰς τὴν ἐκείνων,

Digitized by Google

ὴ συντρώγων παρ' αὐτοῖς μετ' αὐτῶν, ὴ παρισάμενος εἰς τὰς ἰδιαιτέρας των ὑποθέσεις, ἐμπιστευόμενος εἰς αὐτὸς μετ' εἰλικρινείας ἀκράτε· ἐντεῦθεν τινὲς φθονήσαντες τὸν Σῦραν διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν τῦ Αὐτοκράτορος πίςιν, τὸν ἐσυκοφάντησαν, ὅτι ἔχει πακὸς σκοπὸς κατ' αὐτῦ· ἔτυχε δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν νὰ προσκαλέσῃ ὁ Σῦρας ὴ τὸν Αὐτοκράτορα εἰς τὸν δεῖπνον· ἐλθὼν δὲ ὁ Τραϊανὸς, ἔξειλεν ὀπίσω τὸς Φύλακας, ὴ εὐθὺς ἐζήτησε τὸν χειρῦργον ὴ τὸν ξυρισὴν τῦ Σῦρα, ὴ ἐπρόσαξεν ἐξεπίτηδες, τὸν μὲν χειρῦργον νὰ ξυρίσῃ αὐτῦ τὰς ὀφρῦς, τὸν δὲ ξυρισὴν, τὸ γένειον. μετὰ δὲ τῦτο κατέβη εἰς τὸ λυτρὸν, ὴ ἐντεῦθεν ἀναβὰς ἐκάθησε μεθ' ἡσυχίας εἰς τὴν τράπεζαν μεταξὺ τῦ Σῦρα ὴ τῶν ἄλλων συμποτῶν· ὡς τόσον κατατάξας ἔτω τὰ πολιτικὰ ἐσωτερικῶς, ἔτρεψε τὰ ὅπλα κατὰ τῶν πολεμίων εὐθὺς τὸ 112 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, ὴ κινεῖ πόλεμον κατὰ τῦ Δηκεβάλυ τῦ Βασιλέως τῶν Δακῶν, τὸς ὁποίυς ὴ ἐνίκησεν εἰς μίαν μάχην, ὅτις ἐκάθη εἰς πολλὴν ὥραν ἀμφιῤῥεπὴς, ὴ αἱματωδεςάτη τοσῦτον, ὥςε ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ῥωμαίων δὲν ἐξήρκεσαν τὰ ἰσία· ὴ ῥάκη εἰς τὰ ἐπιβλήματα ὴ τὸς κατεδέσμους τῶν τραυμάτων· οἱ δὲ Δᾶκες ἐβιάσθησαν νὰ ὑποταχθῶσιν, ὁ δὲ Δηκεβάλης ἀπελπισθεὶς, ἐφονεύθη κατὰ τὸ 105 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ· ἐντεῦθεν δὲ ὁ Τραϊανὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀρμενίαν, ὴ ἐκεῖθεν ἐχώρει πρὸς τὸ ἀνατολικὸν κατὰ τῶν Πάρθων, ὴ ὑπέταξε μὲ εὐκολίαν τὴν Διαβήνην, τὴν Ἀσσυρίαν, ὴ τὰ Ἄρβηλλα· οἱ δὲ Πάρθοι ἀδύνατοι ὄντες ἐξ αἰτίας

Digitized by Google

τῶν ἐπ' ἀλλήλες διχονοιῶν, δὲν εἶχον ὑδεμίαν δύναμιν εἰς ἀντίστασιν· ᾗ ὁ Τραϊανὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν χωρὶς χεδὸν ἀντιστάσεως, ᾗ ἐκυρίευσε τὴν Σελεύκειαν, τὸν Κτησιφῶντα πόλιν δηλονότι αὐτῶν τὴν πρωτεύουσαν, ᾗ ἐβίασε τὸν Χοσρόην νὰ ἀφήσῃ ᾗ τὸν θρόνον τε ᾗ τὴν χώραν τε κατὰ τὸ 115 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε· ἐντεῦθεν ὑπέταξε τὰς πέριξ ἐπαρχίας ἁπάσας ἕως εἰς αὐτὰς τὰς Ἰνδίας· ἐπολιόρκησε δὲ ᾗ τὴν Ἄτραν πλησίον τῦ Τίγρητος ποταμῦ· ἡ καῦσις ὅμως τῦ θέρες τὸν ἐβίασε νὰ σηκώσῃ τὴν πολιορκίαν, μὲ ὅλον ὅτι εἶχε κάμῃ χαλάσρην εἰς τὸ τεῖχος αὐτῶν· ἐντεῦθεν κατεπολέμησε τὸς Ἑβραίες ἐν τῇ Κυρηναϊκῇ· οἵτινες κινηθέντες κατὰ τῶν Γραικῶν ᾗ κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἔφθασαν εἰς τόσην λύσσαν, ὥσε ἔφαγον ἀπὸ τὰς σάρκας των ᾗ τὰ ἔντερά των, ᾗ ἐβάφησαν μὲ τὸ αἵματων, ᾗ ἐνεδύθησαν μὲ τὰ δέρματά των· λέγεται δὲ, ὅτι ἐφόνευσαν αὐτόθι διακοσίας χιλιάδας ἀνθρώπων· ὁμοίως δὲ ᾗ τῆς Αἰγύπτε οἱ Ἑβραῖοι κινηθέντες, ἔπραξαν τὰ αὐτὰ· πλὴν ἔλαβον σύμπαντες ἄξια τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των, ὥσε δὲν ἀνείχοντο πλέον νὰ βλέπωσιν Ἑβραῖον εἰς τὰ παραθαλάσσια ταῦτα, ὥσε ᾗ τὸς ἐκβραζομένες ὑπὸ τῆς θαλάσσης ᾗ τότες τὸς ἐρεμῦσαν· ὁ δὲ Τραϊανὸς ἐξαντληθεὶς ἤδη ὑπὸ τῶν συνεχῶν κόπων, ἀπέθανε μετ' ὀλίγον εἰς τὴν Σελινῦντα, μετονομαθεῖσαν ἔκτοτε Τραϊανέπολιν περὶ τὰς ἀρχὰς τῦ Αὐγύσε μηνὸς τὸ 117 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε· ἔσχε δὲ διάδοχον τὸν Ἀδριανὸν, ὑπὸ τέχνης τῆς γυναικὸς αὐτῦ Πλωτίνης νιοθε-

Digitized by Google

τηθέντα· ἐπειδὴ καθὼς λέγεται, ἐν ᾧ ὁ Τραϊανὸς ἐξέπνευσεν, ἀποκρύψασα τὸ γενόμενον ἡ γυνὴ, ἔβαλεν ἕτερον τινὰ εἰς τὴν κλίνην αὐτῦ προστοιέμενον τὸ τέλος τῦ βίυ· ὅς τις χαλαρᾷ ἢ πλαστῇ τῇ φωνῇ, ὡς δῆθεν ὑπὸ ἀδυναμίας ἐμαρτύρησεν, ὅτι υἱοθέτησε τὸν Ἀδριανὸν, ἢ διὰ νὰ γένῃ τῦτο πιςότερον, ἔκρυψε τὸν νεκρὸν τῦ Τραϊανῦ ὀλίγας ἡμέρας· ὅθεν ὁ Ἀδριανὸς ἐν Ἀντιοχείᾳ διατρίβων τὸ τότε, ἐδέχθη τὴν μὲν υἱοθεσίαν εἰς τὰς ἐννέα Αὐγύςυ, τὴν δὲ εἴδησιν τῆς τελευτῆς τῦ Αὐτοκράτορος εἰς τὰς ἑνδεκα· ἕτω λοιπὸν αὐτὸς ὁ μέγας ἀνὴρ, ὁ Φοβερὸς νικητὴς ὁ γεφυρώσας τὸν Δένναβιν ἢ τὸν Τίγρην, ὁ κυριεύσας τὴν Δακίαν, ἢ ἀδυνατίσας εἰς ἕξακτον τὸ βασίλειον τῶν Πάρθων, ἀπέθανεν, ἀφήσας διάδοχον τὸν Ἀδριανὸν χωρὶς τῆς ἐκλογῆς τε, ἀλλ' ἐξ ἀπάτης τῆς Πλωτίνας· ἡ δὲ τέφρα τῶν μελῶν αὐτῦ ἐκομίθη εἰν Ῥώμην, ὅτε ἢ ἐτέθη ἐπάνω τῆς σήλης Τραϊανῆς ἐγκεγερμένης ἐκ τῶν ἐν Δακίᾳ λαφύρων· ὡς τόσον τοιαύτας ἀρετὰς ἔχων ὁ Τραϊανὸς, ἦτον ὑποκείμενος ἢ εἰς πάθη ὡς ἄνθρωπος, ἀγαπῶν τὴν δόξαν παρὰ πολὺ, ἢ τὸν πόλεμον, ἢ τὸν οἶνον, ἢ τὰς γυναῖκας, ἢ εἰς ἄλλα αἰσχρὰ, τῶν ὁποίων σώφρων κάλαμος ἀποσρέφεται τὴν διήγησιν· τὰ ἐλαττώματα ταῦτα ὅμως καλύπτονται ὑπὸ τὴν λαμπρότητα τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῦ· ὅθεν ἔλαβεν ἀξίως τὸ ὄνομα, Πατὴρ τῆς πατρίδος, μὴ ἀνεχόμενος ἀδικίαν, μήτε ἐδέχετο ὑπερβολὴν εἰς τὰς φόρυς· ὅθεν ἔλεγε περὶ τύτυ, ὁ βασιλικὸς θησαυρὸς ἀπαιτάζεται τῷ σπληνὶ· ὅς τις ὅσον πιαίνεται ἢ ὀγκῦται τροφόμε-

Digitized by Google

νος, τοσοῦτον ἰσχναίνονται καὶ καταπίπτουσι τὰ ἄλλα μέλη τοῦ σώματος· πρὸς δὲ τὸν Σαβουράνον ἀξιωματικὸν τῶν Πραιτωριανῶν φυλάκων, εἶπε τοιαῦτα, δίδες τὸ ξίφος, δέξαι τὸ ξίφος τοῦτο, καὶ χρῶ αὐτῷ εἰς ὅ,τι ποτὲ ἐντέλλωμαί σοι δίκαιον· εἰδέ γε εἰς ἄδικόν τι ποτὲ κελευσθῇς, χρῶ τῷ αὐτῷ ἐπ' ἐμὲ, μηδὲν ἐνδοιάζων· ἡ δὲ τέχνη τῶν κατηγόρων καὶ συνηγόρων εἰς τὰ δικαστήρια ἐ μόνον ἐφάνη ἄτιμος ἐπὶ τῆς Βασιλείας αὐτοῦ, ἀλλ' ἔτι καὶ ἐμποδίσθη παντάπασι μὲ παιδείαν μεγάλην· ἡ δὲ Ῥώμη καὶ ὅλαι αἱ μεγάλαι πόλεις τῆς Ἰταλίας καὶ παντὸς τοῦ βασιλείου ἔλαβον καλλωπισμὸς εἰς ὅλας τὰς οἰκοδομὰς, τὰς ὁποίας αὐτὸς ᾠκοδόμησεν· ἔκτισε δὲ καὶ πόλεις ὁλοκλήρους, καὶ προαστία ἔδωκεν εἰς τὸ δέον· ἀνεκαίνισε δὲ καὶ τὸν μέγαν Κύκλον εἰς καλλωπισμὸν τῆς Ῥώμης, αὐξήσας αὐτὸν παντοχόθεν, καὶ ἐπέγραψεν, ἵνα ἡ ἀξιώτερος τοῦ ἔθνους Ῥωμαίων· καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐταριθμήσῃτις τὰς γυφύρας, τὰς μεγάλας ὁδὸς, τὰ προχώματα καὶ ὑψώματα ἐν μέρει, διὰ νὰ ἐξομαλίσῃ τῆς γῆς τὸ ἐπίπεδον πρὸς κοινωνίαν ἐλευθέραν τῶν πόλεων πρὸς ἀλλήλας, καὶ πρὸς φυλακὴν καὶ ἀπαλέξησιν τῶν πλημμυρῶν καὶ χειμάῤῥων· ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ᾠκοδομήθη ἐν Ῥώμῃ ἡ περίφημος ἀγορὰ ἐκείνη, ἐν ᾗ ἔστι κατὰ τὸ μέσον ἡ Τραϊανικὴ στήλη· τὴν ὁποίαν διὰ νὰ ἐξομαλίσωσιν, ἐκρήμνισαν τὸ βουνὸ· τοῦ ὁποίου τὸ ὕψος ἦν 144 πόδας, καὶ ἀποκατέστησαν αὐτὸ εἰς ἐπίπεδον· ἀρχιτέκτων δὲ τότε ἦν ὁ περίφημος Ἀπολλόδωρος· τὰ δὲ πεπονημένα καὶ κατακαυθέντα πολλάκις ὑπὸ πυρκαϊᾶς

Digitized by Google

τῆς Ῥώμης οἰκοδομήματα, τὰ ἀνεκαίνισε πάντα, διορίσας τὸ ὕψος νὰ μὴν εἶναι πλέον τῶν 60 ποδῶν ἑκάστης οἰκίας, διὰ νὰ μὴ γένῃ βαρὺ εἰς τὲς ἰδιώτας.

Πλωτίνα (Πομπηΐα) σύζυγος τῦ Αὐτοκράτορος Τραϊανῦ, εἰσῆλθε μετ' αὐτῦ εἰς τὴν Ῥώμην, κρατέντων ἀπάντων τὰς χεῖρας· ἀναβαίνουσα δὲ εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκίαν, εἶπεν, εἰσέρχομαι, ὥσπερ εὔχομαι ἐξελθεῖν· ἡ Φρόνησις ἡ μετριοφροσύνη αὐτῆς εἵλκυσε τὰς καρδίας ἡ τῶν μεγάλων ἡ τῶν μικρῶν· δὲν ἐδέχθη τὸ ὄνομα Αὐγύστα, ἐν ὅσῳ ἡ ὁ Τραϊανὸς δὲν ἐδέχετο τὸ, Πατὴρ τῆς πατρίδος· ἡ φιλανθρωπία αὐτῆς συνεισέφερε πολὺ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν φόρων, ἐξ ὧν ἦσαν αἱ ἐπαρχίαι καταβεβαρυμέναι· ἔσα δὲ μετὰ τῦ Αὐτοκράτορος εἰς τὴν ἀνατολὴν, ἔλαβε τὰ λείψανα αὐτῦ ἀποθανόντος εἰς τὴν Σελινῦντα, ἡ τὰ ἔφερεν εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τῦ Ἀδριανῦ, τὸν ὁποῖον ἡ ἐβοήθησεν εἰς τὸ νὰ γένῃ διάδοχος μὲ τὴν τεχνικὴν ἡ ἐπίπλαστον υἱοθεσίαν τῦ Τραϊανῦ· ἠγάπα μὲν τὸν Ἀδριανὸν ἐκ καρδίας, ἀλλ' ἀγάπην εἰλικρινῆ χωρὶς τινὸς ὑποψίας ἑτέρας· ὅθεν ἡ ὁ Ἀδριανὸς χρεώσης ὢν τῦ παντὸς, ἔδωκεν αὐτῇ νὰ σώζῃ τὴν ἰδίαν τιμὴν ὡς ἡ πρότερον ἑαυτῇ· ἀπέθανε δὲ κατὰ τὸ 129 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ ἡ ἀπεθεώθη, γυνὴ ἀγχίνους ἡ ἐράσμιος γενομένη, ἀφιερωμένη εἰς τὸ εὐεργετεῖν, εἰδοποιῦσα ἀεὶ τὸν Τραϊανὸν τὰς κακίας τῶν διοικητῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἡ ἐντεῦθεν ἐξαλείφθησαν πολλαὶ καταχρήσεις.

Digitized by Google

Ἀδριανὸς (Αἰμίλιος) ἐξάδελφος ϗ υἱὸς θετὸς ϗ διάδοχος τῦ Τραϊανῦ, ἄξιος κατάτι εἰς τῦτο γενόμενος. μείνας δὲ ὀρφανὸς πρὸς πατρὸς, ὅς τις ἐσάθη Πραίτωρ, ἔλαβε τὴν κόρην τῆς ἀδελφῆς τοῦ Τραϊανῦ εἰς γυναῖκα, τὸν ὁποῖον εἶχε ϗ ἐπίτροπόν τε μετὰ τὸν θάνατον τῦ πατρός. γενόμενος δὲ ἄξιος εἰς ἀνδρίαν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ἔφθασεν εἰς τὰ πρῶτα ἀξιώματα τῦ βασιλείε. ϗ λαβὼν ἐντεῦθεν τὴν στρατηγίαν τῶν ἀνατολικῶν δυνάμεων, ϗ ἀποθανόντος τῦ Τραϊανῦ, ἐκηρύχθη αὐτὸς Αὐτοκράτωρ τὸ 117 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε, (ἴδε ἀνωτέρω Πλωτίνα, ϗ Τραϊανὸς) εἶχε δὲ ϗ ἐντοζήλες εἰς τῦτο, ἐξ ὧν τινὰς ἐσυγχώρησεν, ἕνα δὲ τινὰ παῤῥησιαθέντα ϗ ζητῆντα συγχωρῆμην, ἐνηγκαλίσατο λέγων, ἰδὲ σέσωσαι ἤδη. ὡς τόσον ἐφόνευσε τέσσαρας Ὑπατικοὺς τισὲς γενομένες τῦ Τραϊανῦ, διὰ παραμικρὰς ὑποψίας. ὡς τόσον ἐσάθη μεγαλόδωρος ὡς πρὸς τὸ πλῆθος, μὲ ὅλον ἔτι ἐφέρετο σκληρῶς πρὸς τὲς μεγάλες. ἡ δὲ πρωτίση αὐτῦ φροντὶς ἐσάθη νὰ κάμῃ εἰρήνην μετὰ τῶν Πάρθων, ϗ νὰ ἀποκατασήσῃ τὸν Χωσρόην εἰς τὸ βασιλειόν τε, ἀποδιδὲς αὐτῷ ὅλας τὰς ἐπαρχίας ὀπίσω, ϗ τῦτο φαίνεται φρόνιμον. καθότι τὸ νὰ βασάσῃ τὲς Πάρθες ὑπὸ ζυγὸν, ἔπρεπε νὰ βασᾷ ἀδιάκοπον πόλεμον πρὸς αὐτές. ἐντεῦθεν κατεγίνετο νὰ κατατάυσῃ τὰς ταραχὰς πανταχόθεν. ἐπειδὴ οἱ Ἑβραῖοι τῆς Κυρήνης κατερήμωσαν τὴν Λιβύαν ϗ Αἴγυπτον μὲ μεγάλην σκληρότητα. ἡ δὲ Λυκία ϗ ἡ Παλαισίνη ἀπεσάτησαν. ϗ ἓν μέρος τῆς Βρεταννίας ἀπετείναξε τὸν ζυγόν. ϗ τέλος πάν-

Digitized by Google

των οἱ Σαρμάται, ᾗ οἱ Μαῦροι ἐπολεμῆσαν ἐπὶ τῶν συνόρων, εἰσβάλλοντες πολλάκις εἰς τὰς ἐπαρχίας. ἀσφαλίσας δὲ τὴν εἰρήνην μὲ τοὺς Πάρθους, ἐπανῆλθεν εὐθὺς εἰς τὴν Ῥώμην. ᾗ δὲν ἐδέχθη τὸν θρίαμβον προσφερόμενον, τὸν ἐδιώρισε δὲ εἰς τὴν εἰκόνα τῆ Τραϊανῆ, ϛοχαζόμενος ὅτι τὸ βασίλειον δὲν εἶναι ἴδιον αὐτῆ, ἀλλὰ κοινὸν τῆ ἔθνους τῶν Ῥωμαίων. ἔδωκε δὲ ὅσα ἐχρεωϛείτο προ 16 ἐτῶν εἰς τὸν δημόσιον θησαυρὸν, ᾗ ἔκαυσε τὰς λογαριασμὰς διὰ νὰ μὴ μείνῃ τι ᾗ πάθητις τὶ κακόν. αὐτὴ δὲ ἡ γενναιότης ἐκίνησε τοὺς ἀνθρώπους νὰ κηρύττωσιν, ὅτι αὐτὸς ἐπλήτισε τὸ βασίλειον ὅλον· ἐβοήθει δὲ τὰ παλαιὰ γένη, τὰ ὁποῖα ἐξ ἀτυχίας τινὸς δυϛυχήσαντα, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐπαναλάβώσι τὴν προτέραν των τύχην. ἐδιώρισεν ἔτι ἀργύριον νὰ ἀνατρέφωνται οἱ παῖδες τῶν πτωχῶν. μετὰ δὲ ἓν ἔτος, ἀφ' ᾧ ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην, ἐκινήθη κατὰ τῶν Ἀλαίνων, ᾗ Σαρματῶν, ᾗ Δακῶν, τῶν ὁποίων ἐμπόδισε τὰς εἰσδρομάς. μετὰ δὲ τοῦτο περιῆλθε τὰς ἐπαρχίας τῆ Βασιλείῳ, ᾗ διατρίψας ὀλίγον καιρὸν ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ, ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην, ᾗ ἐντεῦθεν ἀπάρας αὖθις, περιώρισε τὸς ὅρους τῆ Βασιλείῳ, λαμβάνων λόγον πανταχῆ παρὰ τῶν διοικητῶν ἐν τῇ περιηγήσει, ᾗ κωλύων τὰς καταχρήσεις, ᾗ ἐπιδιορθώνων τὰς πεπονημένας οἰκοδομὰς, οἰκοδομῶν δὲ καὶ ἄλλας ἐκ νέου, ᾗ ἀνακουφίζων τὰ ἔθνη μὲ τὴν ἐλάττωσιν τῶν φόρων, ᾗ μὲ τὴν ἐλευθεριότητα τῆς χειρὸς, ᾗ ἡ παρουσία αὐτῆ δὲν ἐπροξένει βάρος ἐδαμῆ εἰς τὰς ἐπαρχίας. καθότι περιήρχετο παντα-

Digitized by Google

χοῦ πεζὸς ἔμπροσθεν τῆς στρατιᾶς, ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης, ἐκτεθειμένος εἰς τὸν ὑετὸν καὶ εἰς τὴν χιόνα, καὶ στρατοπεδεύων μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἐν τῷ ὑπαιθρίῳ, καὶ συντρώγων τὴν αὐτὴν τροφὴν μετ' αὐτῶν, συμμεριζόμενος τοὺς κόπους καὶ κακοπαθείας, ὡς ὁ πρῶτος στρατιώτης τοῦ βασιλείου. εἰς δὲ τὰς ὀγκώδεις ὀνομασίας δὲν ἐπαίρετο παντελῶς, οὔτε τὰς ἐδέχετο εὐχερῶς, ὥστε μόνον κατ' ἀρχὰς τῆς βασιλείας ἐδέχθη τὴν ὑπατείαν εἰς δύο ἔτη· μετὰ δὲ ταῦτα ἔζη ὡς ἰδιώτης μετὰ τοῦ λαοῦ καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων συνδιατρίβων αὐτοῖς, συναστρεφόμενος ἐλευθέρως καὶ μετὰ τῶν φίλων, καθὼς καὶ ὁ Τραϊανὸς, πλὴν ὅτι ὕποπτος ἐκ φύσεως ὤν, δὲν ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς τοσαύτην πίστιν. διατρίβων δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπεριποιεῖτο τοὺς φιλολόγους, συνανεστράφετο μὲ τοὺς φιλοσόφους, κονολογούμενος ἀμοιβαίως τὰς ἰδέας τοῦ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὠφελούμενος ἀπὸ ἀρχὰς σοφὰς καὶ ὀρθὰς (ὅρα ἐν τῷ γενικῷ Λεξικῷ τῶν ἐνδόξων, Ἀπολλόδωρος) ὁ δὲ Φαβορῖνος ἐλεγχόμενος παράτινος τῶν φίλων, ὅτι παρεχώρησέ τι οὐκ ἐν δέοντι χρόνῳ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τοῦτον, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν. τίδε; μηδὲν με ἐβούλου ὑποχωρῆσαι ἀνδρὶ, ὅς τις ἡγεῖται τριάκοντα λεγεώνων ἐνόπλων; ὡς τόσον οἱ Πάρθοι παραβάντες τὰς συνθήκας, ἀπέστησαν ἐκ δευτέρου. ὅθεν ὁ Ἀδριανὸς διέβη εἰς τὴν Ἀσίαν τὸ 123 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, καὶ καταπαύσας τὰς ταραχὰς, ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐνταῦθα παρέστη εἰς τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια, καὶ διατρίψας τὸν χειμῶνα αὐτόθι, ἐπανῆλθε μετὰ ταῦτα εἰς Ῥώμην. ἔνθα ἐκινήθη

Digitized by Google

ἕνας φοβερὸς διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν. ἀνατεινθεὶς δὲ εἰς τὰς δεήσεις τῦ Κυαδράτυ, ᾧ τῦ Ἀριστείδυ, συγκατένευσεν ἐμόγον νὰ παύσῃ τὸν διωγμὸν, ἀλλὰ ᾧ νὰ τιμωρῇ τὺς συκοφαντῦντας αὐτύς, μεταβληθεὶς ἀπὸ τὸ κατ' αὐτῶν μῖσος εἰς εὔνοιαν. ᾧ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῦ Λαμπρίδυ, ἔμελλε νὰ οἰκοδομήσῃ ᾧ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τῦ Χριστῦ, ᾧ νὰ τὸν δεχθῇ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν θεῶν. μετὰ ταῦτα δὲ ἐξηκολούθησεν αὖθις τὴν περιήγησιν τῦ βασιλείυ τὸ 125 ἔτος ᾧ ἐξῆς. ἔκτισε δὲ μίαν πόλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον εἰς τιμὴν τῦ Ἀντινόυ, τὸν ὁποῖον ἠγάπησεν ἐκ καρδίας. τότε δὲ ἀνεκτίσθη αὖθις ᾧ ἡ Ἱερυσαλὴμ διὰ τῆς φροντίδος αὐτῦ, ᾧ τῶν Ἰυδαίων. οἵτινες μὲ ὅλον ὅτι ἀπέτυχαν πολλάκις, συνεισέφερον ὅμως εἰς τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς, σοχαζόμενοι τῦτό συμφέρον· ἀλλὰ κατὰ δυσυχίαν τὴν ἐξερήθησαν αὖθις. καθότι ἀποστάντες ἐκ νέυ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἑνὸς ψευδομεσίυ ὀνομαζομένυ Βαρκοχέβα, ἐκωλύθησαν ᾧ μόνον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὴν, ἡ ὁποία τότε μετωνομάσθη ᾧ Αἰλία, ἀλλὰ ᾧ νὰ τὴν βλέπυν μακρόθεν. ᾧ ἐτέθη εἰς τὴν ἀποβλέπυσαν πρὸς τὴν Βηθλεὲμ πύλην της ἕνας χοῖρος μαρμάρινος. μσημένων δὲ ὄντων ᾧ τῶν Χριστιανῶν ἐκ τῦ ἴσυ, ἀνέσησεν ὁ Ἀδριανὸς ἕνα ἄγαλμα τῦ Διὸς εἰς τὰ δεξιὰ τῆς ἀνασάσεως τῦ Ἰησῦ Χριστῦ, ᾧ ἕτερον αὖθις τῆς Ἀφροδίτης εἰς τὸν τόπον τῦ Κρανίυ. ᾧ ὕψωσεν ἔτι ἕνα δένδρον εἰς τιμὴν τῦ Ἀδώνιδος ἐν Βηθλεὲμ, ᾧ ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὸν τὸ σπήλαιον, ἔνθα ἐγεννήθη ὁ Ἰησῦς. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέθανε τέλος πάντων

Digitized by Google

(à Bayes) τὸ 138 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ ἀπὸ ὑδρόπηκα, καταδαμασθεὶς ὑπὸ τῶν κόπων τῆς πολλῆς περιηγήσεως. ἐνοχλέμενος δὲ ὑπὸ τῶν ταλαιπωριῶν τυ, ἐκινήθη πολλάκις νὰ Φονευθῆ, ζητήσας Φάρμακον, ἢ μαχαιρίδιον τί. ὃ ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀπελπισίᾳ ὃ ὀργῇ ἐπέφερε τὸν θάνατον ὃ εἰς τολλὺς τῶν Σενατώρων, παραπονέμενος, ὅτι κύριος ὢν τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων, δὲν δύναται νὰ ἀποξενώσῃ τὴν ἑαυτῦ, ἔπειτα ἐδίωξεν ὅλυς τὺς ἰατρὺς, σοχαζόμενος, ὅτι ὅσον φροντίζυσι περὶ τῦ πάθυς, τόσον τὸ ἐπαυξάνυσιν. ὅταν δὲ ἀδιακόπως ἔκαμε περιήγησιν, ἔλαβεν αὐτὺς τὺς σίχυς παρὰ τῦ Φλώρυ,

ego nolo Caesar esse,
Ambulare parbritanas,
Scithicas pati pruinas,

ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ ἔσειλεν αὐτῷ παρευθὺς αὐτὴν τὴν ἀπόκρισιν,

ego nolo florus esse,
Ambulare per tabernas,
Latitare per popinas,
Culices pati rotundos.

λέγυσι δὲ ὅτι ὁ Τραϊανὸς δὲν ἐκάλυψε ποτὲ τὴν κεφαλήν τυ, ὃ πρῶτος αὐτὸς τῶν Αὐτοκρατόρων ἀφῆκε τὸ γένειον, διὰ νὰ καλύψῃ τὺς τήλυς, τὺς ὁποίυς εἶχεν ἐν τῷ πώγωνι. ἡ ζωὴ αὐτῦ ἐφάνη μεμιγμένη κακίᾳ ὃ ἀρετῇ. ὃ εἶχε μὲν τινὰ προτερή-

Digitized by Google

ματα ἐκ τῶν παλλῶν τῦ Τραϊανῦ· εἶχεν ὅμως ἡ ἐλαττώματα, ἐξ ὧν ἐκεῖνος ἦτον ἐλεύθερος, ἡ μάλιστα τῆς ῥοπῆς εἰς τὴν ὠμότητα. ἡ ὁποία δὲν ἀνῆκεν εἰς ἕνα ἄνθρωπον, ὅς τις εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς ἔτυχε τῶν ὑπηκόων τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἐπροστάθησε νὰ τὴν συσήσῃ ἡ μετὰ θάνατον ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν διαδόχων Ἀντωνίνυ ἡ Μάρκου Αὐρηλίυ, ἡ ἔλεγεν ἔτω περὶ τῦ πρώτυ, *πέπεισμαι ὅτι, ὧν ἐγὼ οἶδα, Ἀντωνῖνον μὲν ἔλαττον ἐπιθυμῶντα μοναρχεῖν, ἀξιώτερον δὲ γενησόμενον πάντων.*

Ἀντωνῖνος Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, ἐπονομασθεὶς Πῖος (Εὐσεβὴς) ἄξιος ὢν κατὰ τὸν Παυσανίαν νὰ ὀνομασθῇ, ὡς ὁ Κῦρος, πατὴρ τῶν ἀνθρώπων. ἐγεννήθη ἐκ γονέων τῶν Νίνων ἐν Ἰταλίᾳ εἰς τὴν πόλιν Λανύβιον τὸ 86 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ. ἔγινε δὲ κατ' ἀρχὰς Ἀνθύπατος εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔπειτα διοικητὴς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἡ μετὰ τῦτο Ὕπατος εἰς τὴν Ῥώμην τὸ 120 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ. ἔδειξε δὲ ἡ ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν ἀρετὴν, τὴν ἐποίαν ἔσχεν ἡ ἐν τῷ θρόνῳ, πρᾷος ὢν ἡ γλυκὺς, σοφὸς, φρόνιμος, μετριόφρων, ἡ ἐντεῦθεν διεδέχθη τὸν θρόνον κατὰ τὸ 138 ἀπὸ τῦ σωτηρίυ ἔτυς. ἡ πρῶτον ἀπέλυσεν εἰς ἐλευθερίαν τὺς φυλακωμένυς ὑπὸ τῦ Ἀδριανῦ εἰς κρίμα θανάτυ. ἡ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ ὄνομα Εὐσεβὴς παρὰ τῆς Γερυσίας λαβύσης τοιαύτας ἀρχὰς παρ' αὐτῦ τῆς Φιλανθρωπίας, ἡ πρὸς τύτοις ἐτιμήθη ἀξίως μὲ ἀνδριάντας. ἐντεῦθεν δὲ ἐλάττωσε τὺς Φόρυς, κωλύων τὰς βίας πανταχῦ εἰς τὰς διωρισμένας ἀργυρολογίας, ἀπὸν

ἀεὶ τὰς παραπονεμένας εἰς τί. ἐθυσίασε δὲ καὶ ἓν μέρος τῆς πατρικῆς του κληρονομίας εἰς τὴν βοήθειαν τῶν πτωχῶν. ἐλάμβανε δὲ ἐντεῦθεν τὸ σέβας οὐχὶ μόνον παρὰ τῶν ὑπηκόων, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἀλλοτρίων ἐπίσης, δεχόμενος πανταχόθεν πρέσβεις, ἄλλας μὲν ζητοῦντας ἢ συμβουλὴν, ἢ βοήθειαν παρ' αὐτοῦ, ἄλλας δὲ καὶ Βασιλεῖς ἑαυτοῖς. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Βασιλεῖς ἦλθον εἰς προσκύνησίν του, προσφέροντες μέγα σέβας. προσέχων δὲ νὰ φέρῃ τὸ ἔθνος εἰς εὐτυχίαν μὲ τὴν εἰρήνην, δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἐπιφορτώσῃ μὲ φόρους ἀλλεπαλλήλους διὰ νὰ ἐκτείνῃ τὸ βασίλειον εἰς γῆν ἀλλοτρίαν, καὶ ἐντεῦθεν νὰ φέρῃ τὴν ἐκ τῶν πολέμων δυσχίαν εἰς τὴν οἰκείαν· καὶ διὰ τοῦτο καταπαύσας τὸν πόλεμον, ἐκώλυε τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Βαρβάρων μὲ μόνην τὴν φήμην του. ὅθεν οὐδέποτε μνημονεύεται νὰ ἤνθησεν ἔτως ἡ Ρώμη, καὶ πᾶσα ἡ ἐπικράτεια. ἐπειδὴ ἂν πόλις τις ἔπασχε τοῦ διά τινα δυσχίαν, ἡ ἐλευθεριότης αὐτοῦ καὶ μεγαλοδωρία ἐπέφερεν εὐθὺς τὴν παρηγορίαν. ἂν ἐκαίετο ἄλλη ἐκ συμβεβηκότος, ἐκτίζετο εὐθὺς ἐξ ὑπαρχῆς ἐκ δημοσίων ἀναλωμάτων. τοιαῦτα δὲ ἔγιναν ἐν Ρώμῃ, ἐν τῇ Ναρβωνίᾳ, ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ εἰς ἄλλας πολλάς. ὅπου δὲ συνέβαινον ἢ πλημμύραι, ἢ λιμὸς, πανταχοῦ εὑρίσκετο βοηθός. κατεσκεύασε δὲ εἰς πολλὰς πόλεις καὶ μνημεῖα ἀξιόλογα καὶ ὠφέλιμα. ὅταν δὲ υἱοθετήθη, ὑπεσχέθη εἰς τὸν λαὸν κατὰ τὴν συνήθειαν μεγαλοδωρίας, τὰς ὁποίας ἔβαλε καὶ εἰς πρᾶξιν ἐκ τῆς ἰδίας περιουσίας· περὶ τῶν ὁποίων ἐπιπλητόμενος παρὰ τῆς Φαυστίνης τῆς

Digitized by Google

συζύγῳ αὐτῆ, ἀπεκρίθη, ἐκ οἴδας ὅτι ἅμα λαβοντες τὸ σκῆπτρον τῆς μοναρχίας, ἀπωλέσαμεν τὸ δικαίωμα τῶν ἰδίων, ἢ αὐτῶν μᾶλλον, ὧν ἡμεν ἢ πρότερον κύριοι; ἢ τῷ ὄντι ὁ Ἀντωνῖνος ἔδωκε τὴν ἰδίαν περιουσίαν εἰς τὸ κοινὸν, φυλάξας μόνον, ὅσον ἐξήρκει ἑαυτῷ ἢ τῇ θυγατρὶ Φαυστίνῃ, τὴν ὁποίαν συνέζευξεν εἰς γάμον μὲ τὸν Μάρκον Αὐρήλιον. ἐπειράζετο δὲ εἰς ἄκρον νὰ ἀκύῃ παράπαυσα. ὅθεν εἰς μίαν ἐπανάστασιν προελθοῦσαν ποτὲ ἐκ λιμοῦ, παῤῥησιασθέντων τικῶν ἐκ τῶν στασιωτῶν εἰς αὐτὸν, ἀντὶ νὰ μεταχειρισθῇ κατ' αὐτῶν τὴν μοναρχικὴν αὐστηρότητα, αὐτὸς ἐταπεινώθη τόσον, ὥστε ἐδιηγήθη εἰς αὐτὸς ἢ τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἐφεύρηκεν εἰς τὸ νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἔλλειψιν, ἢ ἑνταῦτῳ ἔδωκε ἢ μίαν πραγματικὴν ἐκ τῶν ἰδίων βοήθειαν, ἀγοράσας σῖτον, ἢ οἶνον, ἢ ἔλαιον εἰς ἀνακούφισιν ἢ παρηγορίαν τῶν πτωχῶν συμπολιτῶν, τῶν ὁποίων αὐτὸς ἦτον ὁ οἰκονόμος. τὸς δὲ διοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν δὲν τὸς ἄλλαζεν, ἵνα μὴ ἐπιφορτώσῃ ἐκ τύτη βάρη εἰς τὸν λαὸν, ἀλλ' ἐπροσπαθῦσε νὰ μεταδώσῃ ἢ εἰς ἐκείνυς τὰς ἑαυτῦ ἀρετάς. ἐμπόδιζε δὲ τὴν Γερυσίαν νὰ ἐρευνήσῃ νὰ εὕρῃ τὸς κατ' ἀρχὰς τῆς Αὐτοκρατορίας τυ συνωμότας, λέγων, οὐδὲν βέλομαι ἀπὸ αὐστηρότητος τὴν ἐμὴν ἀρχὴν ἄρξασθαι, μήτε ἄξιον δημοσίᾳ μισυμένυς ἀναφανῆναι ὑπὸ πολλῶν πολιτῶν. τὸ δὲ εἶδος τῶν κατηγόρων ἔλειψαν παντελῶς ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτῦ, περιττῶν ὄντων ἐν δήμῳ λατρεύοντι τὸν μονάρχην τυ. εἰς δὲ τὰς διαφορὰς τῆς μοιχίας ἐξήταζεν ἐκ τῦ ἴσυ ἢ τὸ πολίτευμα τῦ ἀνδρός. τὸ ὁποῖον ἀ-

Digitized by Google

ταιτεῖτο ἐπίσης ἀμώμητον, ᾗ ὅτως ἐπέφερε τὰς ἐκ τῦ νόμυ παιδείας, λέγων ὅτω. ἄδικόν ἐςι, τὸν μὲν ἄνδρα ἀπαιτεῖν πίςιν παρὰ τῆς γυναικὸς, αὐτὸν δὲ μὴ φυλάττειν τὸ ἑαυτῷ καθῆκον. ἀκέων δὲ παράτινος ἐπαίνες τῶν εὐδοκιμησάντων εἰς μάχας, εἶπεν μετὰ τῦ Ἀφρικανῦ Σκιπίωνος. ἐγὼ δὲ περὶ πλείονος ποιῦμαι ζῆν ἕνα τῶν πολιτῶν, ἢ χιλίες ἀποθανεῖν τῶν ἐχθρῶν. οἱ δὲ Χρισιανοὶ εὗρον καταφυγὴν παρ' αὐτῷ. τῶν ὁποίων δεχόμενος τὰ παράπονα, ἐξέδωκε δόγμα περὶ τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν, ᾗ περὶ τιμωρίας τῶν συκοφαντούντων αὐτές. ἀῤῥωςήσας δὲ ἤδη κατὰ τὸ 161 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, ἦλθεν εἰς παραφροσύνην τινὰ, ᾗ ἐκυριεύετο ἀπὸ θυμὸν κατά τινας καιρὲς μεταξὺ, κατὰ τῶν Βασιλέων, οἵτινες ἤθελον νὰ ἐπιφέρωσι πόλεμον κατ' αὐτῦ. ζητήσαντος δὲ τινὸς τὸ σύνθημα, ἔδωκε τὸ, Aequanimitas (ἰσόψυχος) ᾗ ἐντεῦθεν ἐπανελθὼν, ἀπέθανεν ἐν ἄκρᾳ ἡσυχίᾳ, ὡς ἀπὸ τῦ ὕπνυ, ἄξιος γενόμενος ἀποθεωθῆναι, ᾗ πένθος μέγα καταλιπὼν τῷ λαῷ τῶν Ῥωμαίων, Σωκράτης αὐτόχρημα νομιζόμενος ἐν τῷ θρόνῳ. ἄξιον δὲ τῦ λόγυ εἶναι ᾗ ἐκεῖνο εἰς τὴν μετριοφροσύνην αὐτῦ. Ἀνθύπατος ὢν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπέρασε ποτὲ ἐκ τῆς Σμύρνης, ἔνθα ἔλαβε τὸ κατάλυμά τυ παράτινι Πολέμωνι σοφισῇ. ὅςις ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον ᾗ εὑρὼν τὸν Ἀνθύπατον, ἄρχισε νὰ δυσαρέσκηται, ᾗ ταράξας τὸ πᾶν μὲ τὰς φωνάς τυ, τὸν ἐξέβαλεν ἀπὸ τῆς οἰκίας τὸ μεσονύκτιον. γενομένυ δὲ τῦ Ἀντωνίνυ μετὰ καιρὸν Αὐτοκράτορος, ἦλθεν ᾗ ὁ Πολέμων εἰς Ῥώμην, ᾗ ἐλθὼν εἰς

ἐπίσκεψιν τῦ Ἀντωνίυ ἐφιλοξενήθη παρ' αὐτῦ μὲ τοιαύτην ἀκριβότητα λόγων, κατάλυσον παρ' ἐμοὶ, μηδὲν ἐνδοιάζων μήτις σε ἐκδιώξῃ ἐντεῦθεν τὸ μεσονύκτιον.

Λύκιος Ἄννιος Ἀντωνῖνος Οὔηρος Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, υἱὸς τῦ Αἰλίυ ἐ τῆς Δομετίας Λυκίλλας. ἐπταετὴς δὲ ὢν, υἱοθετήθη παρὰ τῦ Μάρκυ Αὐρηλίυ διὰ προτροπῆς τῦ Ἀδριανῦ, ὅς τις ἀγαπᾶσε τὸν πατέρα αὐτῦ. ἔλαβε δὲ ἔπειτα εἰς γυναῖκα ἐ τὴν θυγατέρα τῦ Μάρκυ Αὐρηλίυ τὴν Λυκίλλαν, ἐ ἔγινε ἐ σύντροφος μετὰ τῦ πενθερῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς μοναρχίας. ἐαλεὶς δὲ παρὰ τῦ Μάρκυ Αὐρηλίυ εἰς τὴν Ἀσίαν κατὰ τῶν Πάρθων, ἐνίκησεν αὐτὸς κατὰ τὸ 163 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, ἐ ἐντεῦθεν μετὰ ἓξ ἔτη ἀπέθανεν ἐν Ἀλτίμῳ ἀπὸ ἀποπληξίαν ἐν ἔτει 169. καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβεν ὁ Μάρκος σύντροφον τῆς μοναρχίας τὸν Κόμμοδον. ὁ δὲ Λούκιος Οὔηρος ἦν μὲν ἀνὴρ γλυκὺς, ἐλευθέριος, φίλος εἰλικρινὴς, ἀγαπῶν τὴν φιλοσοφίαν ἐ τὴν μάθησιν ἱκανῶς ἐ συνανεστρεφόμενος πάντοτε μετὰ σοφῶν ἐ πεπαιδευμένων ἀνδρῶν, ὅμως μὲ ὅλον ὅτι εἶχεν εἶδος σοβαρὸν ἐ κατηφὲς ἐ γένειον μακρὸν, ἦτον ὅμως ἐκδεδομένος εἰς τὴν ἡδονήν. ἐ κατ' ἀρχὰς μὲν, διὰ τὸ πρὸς τὸν Μάρκον Αὐρήλιον σέβας, ἀνεχαιτίζετο ὀπωσῦν. μετὰ ταῦτα ὅμως καταφρονήσας, κατέπεσεν ὅλος εἰς τὸ πάθος αὐτό. ὅθεν ἀφήσας τὸ βάρος τῶν φροντίδων μόνῳ τῷ πενθερῷ, αὐτὸς συνδιέτριβε μετὰ τῶν κωμῳδῶν, παλαιστῶν, ἐ τῶν μυσικῶν. ἀφ' ἓ δὲ ἔτρωγεν ὀλί-

Digitized by Google

γον τι μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ἔκαμνε μετὰ ταῦτα ἓν συμπόσιον παρ' ἐκείνῳ, ἐν ᾧ συνηθροίζοντο οἱ νέοι τῆς ἀσωτείας. ἐν ἑνὶ δὲ τῶν συμποσίων τούτων δὲν εὐχαριςήθη νὰ ἔχῃ μόνον τὰ πλέον ἀκριβώτερα κρέατα, ἢ τὸν ἡδύτατον ἢ δυσεύρητον οἶνον, ἀλλ' ἔχων δώδεκα συμπότας, ἔδοσεν ἑκάςῳ ἕνα νέον οἰνοχόον, ἕνα ἐπιςάτην τοῦ οἴκου μὲ ὅλην τὴν κατασκευὴν τῶν οἰκιακῶν ἀγγείων, τὰ ἴδια ζῶα ζῶντα ἢ πετεινὰ, ἢ τετράποδα, τῶν ὁποίων τὰ κρέατα ἐφάνησαν εἰς τὴν τράπεζαν. τὰ δὲ ἀγγεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα ἔπινον, ἦσαν ὅλα πολύτιμα ἢ ἐκ τῆς ὕλης, ἢ τῆς κατασκευῆς, ἐκ χρυσοῦ, ἐξ ἀργύρου, ἐκ κρυσάλλου, ἐκ λίθων τιμίων. αὐτὰ δὲ τὰ ἄλλαζον, ὅταν ἔπινον ἐκ δευτέρου διηνεκῶς μέχρι τέλους, ἢ ἐκεῖνα εὐθὺς ἐδίδοντο ἕκαςον εἰς ἐκείνους, μὲ τὸ ὁποῖον ἔκαςος ἔπινεν. ἔδωκε δὲ ἔτι εἰς αὐτοὺς ςεφάνους πεπλεγμένους ἐξ ἀνθέων, τὰ ὁποῖα τότε ἡ ὥρα τοῦ ἔτους δὲν εἶχε, ἢ τούτους περικυκλωμένους μὲ ὑφάσματα χρυσᾶ, ἢ μὲ ἀγγεῖα χρυσᾶ ἔμπλεα πολυτίμων ἀρωμάτων. τὰ ὁποῖα διὰ νὰ τὰ φέρῃ ἕκαςος εἰς τὸν οἶκον του, ἔλαβον παρ' αὐτοῦ ἢ ἁμάξας ἁρπαπτούσας ἀγύρῳ, ἢ ζεύγος ἡμιόνων, ἢ ἁρματηλάτην διὰ νὰ τὰς ὁδηγήσῃ. τοῦτο τὸ συμπόσιον λοιπὸν ἡ δαπάνη ἔφθασεν εἰς ἓξ μιλιόνια sepcestres, (750 χιλιάδας λίβρας γαλλικάς.) πολλάκις δὲ μεμένος τὸν Νέρωνα, ἔτρεχε διὰ νυκτὸς ἄνω καὶ κάτω τῆς πόλεως, εἰσερχόμενος εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα, καὶ εἰς ἄλλους τόπους τῆς ἀσωτείας, ἔνθα ἐφιλονείκει μὲ ἀνθρωπάρια, ἐξ ὧν ἐλάμβανε καὶ πληγὰς πολλάκις, τῶν ὁποίων ἐφαί-

Digitized by Google

γοντο τὰ σημεῖα τὴν ἄλλην ἡμέραν. ᾧ ἐνὶ λόγῳ ἔτρεχεν εἰς ὅλα τὴν ὁδὸν τῦ Νέρωνος ᾧ τῦ Καλιγύλα, τὸν ὁποῖον μάλιστα ἐμιμεῖτο ᾧ εἰς ἐκεῖνο, ἠγάπησε δηλονότι ἕνα ἵππον τοσοῦτον, ὥστε ὀνομάσας αὐτὸν Ὄρνιν, τὸν ἔτρεφε μὲ ἀσαφίδας καὶ μὲ φιστίκια.

Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος ὁ φιλόσοφος γεννηθεὶς τὸ 121 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ ἐκ παλαιῦ γένους τῶν Ἀννίων, υἱοθετήθη παρὰ τῦ Ἀντωνίνυ τῦ Εὐσεβῦς. ὅς τις τὸν ἤνωσεν εἰς τὴν μοναρχίαν μετὰ τῦ Λευκίυ Οὐήρυ τῦ ἐξαδέλφυ ἐκείνυ τῦ Αὐτοκράτορος. μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῦ Ἀντωνίυ τὸ 161 ἔτος, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ ὡς ἐκ μιᾶς φωνῆς παρὰ πάντων. αὐτὸς δὲ ἐμέρισε τὴν ἐξουσίαν ᾧ τὴν τιμὴν μετὰ τῦ Λευκίυ Οὐήρυ, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκε ᾧ τὴν θυγατέρα τυ τὴν Λευκίλλαν εἰς γάμον. ᾧ ἔτως εἶδεν ἡ Ῥώμη, ὃ οὐδέπω πρότερον εἶδε δύο Αὐτοκράτορας ἅμα, μὲ ἰδιώματα ἑκάτερον πάντῃ διάφορα, συμφώνως ὅμως ᾧ ὁμογνώμονας· ὁ δὲ Μάρκος Αὐρήλιος δωδεκαετὴς ἤδη ὢν, ἐφόρεσε τὸν φιλοσοφικὸν τρίβωνα, ᾧ ἔπτοτε ἔζησε σύννυς, ἀσκούμενος ἐν χαμευνίαις, ᾧ μόλις δεομένῃ τῇ μητρὶ πειθόμενος, ὑπέρωνέ τι εἰς ὀλίγην ἀνάπαυσιν. ἐδιδάσκετο δὲ παρὰ τῶν διδασκάλων τῆς φιλοσοφίας, οὐχὶ ῥητορικὰς φωνασκίας εἰς μάτην, μήτε συλλογισμὲς γελοιώδεις, ἢ ἀχρονιμικὰς παρατηρήσεις, ἀλλὰ τὴν κτῆσιν τῆς Σωκρατικῆς φιλοσοφίας· ἥτις ἐστὶν τῆς ψυχῆς ὁ πολύτιμος κόσμος, ᾧ τὸ ἀνθρώπυ τὸ μάθημα. ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν θρόνον, ἐφρόντισε

Digitized by Google

πρῶτον νὰ ἐξομαλίσῃ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς μοναρχίας, ὥςε νὰ δέχηται τὸ σέβας ὕτω ϗ ἔξωθεν. ὅθεν κινήσας τὸ δραςήριον ἐν τῇ Γερουσίᾳ, παρίςατο εἰς ὅλους τοὺς συλλόγους ἐνδελεχῶς, ὥσπερ ὁ ἐλάχιςος τῶν Σενατώρων, συμβουλευόμενος περὶ τῶν πολιτικῶν ϗ ςρατιωκῶν ὑποθέσεων μετὰ τῶν φρονιμωτέρων ϗ σοφωτέρων τῆς πόλεως, ϗ τῆς αὐλῆς, ϗ τῆς Γερουσίας, ϗ συγκατανεύων εἰς τὰς ἀποφάσεις ἐκείνων μᾶλλον, ἢ εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, λέγων ὕτω, δικαιότερον τῇ τῶν πλειόνων γνώμῃ συγκατατίθεσθαι ἕνα ὄντα, ἢ τοὺς πολλοὺς βιαζομένους πείθεσθαι τῇ αὐτοῦ. ὅσον δὲ ἦτον προσεκτικὸς εἰς τὰς συμβουλὰς, τοσοῦτον ἐγένετο φρόνιμος ϗ εἰς τὴν ἔκβασιν τούτων, λέγων ὕτω, οὐδεῖ τὸν Αὐτοκράτορα ποιεῖν μηδὲν μήτε βραδέως, μήτε ταχέως· ἑκάτερον γὰρ τοῦ μετρίου ἐκπίπτον, ἐνέγκοι ἄν τινὰ ϗ κίνδυνον. ἥτε γὰρ εν τοῖς ἐλαχίςοις ἀμέλεια ὁδὸς γίνεται πρὸς τὰ μέγιςα, ϗ τὰ ἐκ τοῦ τάχους κακῶς πεπραγμένον, τρέφει τὸ ἔθος πρὸς διηνεκῆ καταφρόνησιν. ἐκλέγων δὲ τοὺς διοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν, ἐδείκνυεν εἰς τοῦτο μεγίςην φροντίδα, λέγων ἐκεῖνο τὸ γνωμικὸν· ποιεῖν μὲν ἀνθρώπους, οἵους αὐτὸς βούλεται, οὐ δύναται Βασιλεὺς, χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς, πρὸς ὃ πέφυκεν ἕκαςος, ἐπ' αὐτῷ κεῖται. μὲ ὅλον ὅτι ἦν, κατὰ τὸ τότε ἔθος, τῶν νόμων ἀνώτερος, ἀλλ' ὅμως αὐτὸς μετὰ τῶν νόμων ἐπολιτεύετο ὡς ἄνθρωπος ἁπλοῦς ϗ τίμιος τῆς ἐπικρατείας. ὅθεν δίδων τὸ ξίφος εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Πραιτώρων, εἶπεν, λάβε τὸ ξίφος τοῦτο πιςῶς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς ἐμέ. εἰδέγε ποτὲ καταφρονήσω τῶν μοι καθηκόντων, χρῶ

αὐτῷ ἐπ' ἐμέ. ἐζήτει ἄδειαν παρὰ τῶν Σενατώρων νὰ λάβῃ ἀργύριον εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆ οἴκε παρα τῶν δημοσίων, λέγων, ὅτι ἀδὲν κέκτηται ἴδιον, ἔτε τὸν, ἐν ᾧ κατοικηται οἶκω. οὕτω λοιπὸν χωρούσης τῆς διοικήσεως ἠγανάκτησαν ὑπ' ἀλλήλων εἰς ἄκρον ὁ Αὐτοκράτωρ ἡ ἡ Γερουσία, τιμῶντες ἀμοιβαδὸν ἡ τιμώμενοι. ζητέντων δὲ τῶν Σενατώρων νὰ τὸν τιμήσωσιν ὑπὲρ ἄνθρωπον, ἀπεκρίθη, ἐκ μόνης ἀρετῆς ἄνθρωπος ἰσόθεος γίνεται, ἡ ὁ Βασιλεὺς δίκαιος ὤν, ἔξει ναὸν μὲν τὴν οἰκεμένην, ἱερεῖς δὲ τὲς ἀμφ' αὐτόν. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας αὐτῆ συνέβησαν ἐκ τῆς φύσεως, δυσυχίαι πρῶτον μὲν λοιμὸς γενικὸς εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν, μετὰ δὲ τῦτο σεισμὸς, εἶτα λιμὸς, πλημμύραι, ἡ κάμπη· ὥσε ἂν ἔλιπεν ἡ φρονῖς αὐτῆ, ἤθελεν ἀφανισθῆ τὸ βασίλειον ὑπὸ τῶν Βαρβάρων, Γερμανῶν, Σαρμάτων, Κυάτων, καὶ Μαρκομάνων. οἵτινες τῶν δυσυχιῶν λαβόμενοι τύτων, ἐφώρμησάν εἰς τὸ βασίλειον, ἐπροχώρησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἡ μόλις ἐξεκρούσθησαν, ἀφ' οὗ ἔχαμον μεγίσην φθοράν. ὁ δὲ διωγμὸς τῶν Χριστιανῶν ἀποτέλεσμα ὢν τῆς θρησκείας, εἶχε μεγάλην ἐνέργειαν, ἔχων ἡ τὸν Μάρκον Αὐρήλιον μάλιστα ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὴν θρησκείαν τε σύμμαχον. οἱ δὲ Βάρβαροι ἐφορμήσαντες ἐκ δευτέρε εἰς τὸ Βασίλειον, ἀπεκρούσθησαν νικηθέντες. ἡ ἐντεῦθεν γενομένης εἰρήνης, κατέστησε νόμυς περὶ τῶν πενήτων ἡ ἀνηλίκων, ἡ ἄλλως αὖθις κατὰ τῆς τρυφῆς, χαλινώσας τὴν ὑπερβολικὴν τῶν ἀνθρώπων εἰς τῦτο κλίσιν. μετὰ ταῦτα δὲ οἱ Μαρκομάνοι, ἡ Κυάδαι ἐκίνησαν

Digitized by Google

αὐτὸν εἰς νέον ἀγῶνα. ὅθεν διὰ νὰ μὴν ἐπιβαρύνῃ τὸ ὑπήκοον μὲ ἀσωμήθεις φόρους, ἐπώλησε τὰ ἀξιολογώτερα πράγματα τῆ βασιλείᾳ, λίθους δηλονότι τιμίους, ἀγάλματα, εἰκόνας, σκεύη ἀργυρᾶ, ἢ χρυσᾶ, ἢ αὐτὴν τὴν ἰδίαν στολὴν ἢ τὲς μαργαρίτας τῆς Αὐτοκρατορίσσης. ὁ δὲ πόλεμος ἔτος ἐσάθη ἢ διαρκέσερος, ἢ μάλισα ἐπικίνδυνος, ἐν ᾧ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος περικυκλωθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων εἰς ἕνα δάσος ἐν Βοεμίᾳ (κατὰ τὸν Τερτυλλιανὸν) ἐκινδύνευε νὰ χάσῃ τὴν στρατιὰν ἀπὸ στέρησιν ὕδατος. διὰ δὲ τῆς δεήσεως τῆς Λεγεῶνος Μελιτινῆς, ἥτις ἦσαν Χριστιανοί, κατέβη ὑετὸς οὐρανόθεν πολὺς, ἢ ἐθεράπευσε τὴν χρείαν τῆς στρατιᾶς. οἱ δὲ ἐθνικοὶ οἰκειοποιῆντο τὸ θαῦμα, ἀποδίδοντες αὐτὸ εἰς τὸν Δία· ὁ Μάρκος ὅμως Αὐρήλιος μετὰ λόγυ τὸ ἀπέδιδε μᾶλλον εἰς τὸν θεὸν τῶν Χριστιανῶν, ἢ ἐντεῦθεν τὲς ὑπερασπίζετο, ἐμποδίζων τὰς κατ' αὐτῶν συκοφαντίας ἢ διωγμές. ὡς τοσον οἱ Βάρβαροι τόσον ἀπὸ τὲς εὐεργετικὲς τρόπες αὐτῆ, ὅσον ἢ ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ αὐτῆ προτερήματα ὑπετάγησαν εἰς αὐτὸν τὸ 175 ἔτος, καθ' ὃν χρόνον ἀποστατήσας ἢ ὁ Ἀβίδιος Κάσσιος ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ. εἶτα δὲ ἑτοιμαζομένυ τῆ Μάρκυ Αὐρηλίυ νὰ κινηθῇ κατ' αὐτῆ, ἐφονεύθη παράτινος τῶν οἰκείων ἑκατοντάρχων. σαλείσης δὲ τῆς κεφαλῆς αὐτῆ, δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν ἰδῇ παντελῶς ὁ Μάρκος Αὐρήλιος, ἔκαυσε μάλισα ἢ ὅλα τὰ εὑρεθέντα παρ' αὐτῷ γράμματα, διὰ νὰ μὴ βιαθῇ νὰ παιδεύσῃ τινὰς τῶν συνομωτῶν ἐκείνυ, ἢ μάλισα εἶπεν ἕτω ποτὲ, εἰγε

Digitized by Google

ἐπ' ἐμοὶ ἐγένετο Κάσσιος, ὃν οὐκ ἄλλως δίκην λάβοιμι παρ' αὐτοῦ, εἰμὴ τὸ ζῆν αὐτῷ περισώσας. ἐσυγχώρησε δὲ καὶ πάσας τὰς συναποστάσας τῶν πόλεων. καὶ ἐντεῦθεν ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ἀποκατέστησε διδασκάλους κοινοὺς, καὶ τοὺς μισθοὺς αὐτῶν, δὲς αὐτοῖς καὶ ἀτέλειαν καὶ ἄδειαν τῶν δημοσίων λειτουργιῶν. ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ῥώμην μετὰ δεκαετίαν, ἔδωκεν ἑκάστῳ πολίτῃ δῶρα, καὶ ἐσυγχώρησε τὸ χρέος ἐκείνων, ὅσοι ἐχρεωστοῦσαν εἰς τὸν κοινὸν θησαυρὸν, καὶ κατὰ μίμησιν τοῦ Τραϊανοῦ ἔκαυσε δημοσίως τὰς ὁμολογίας αὐτῶν. ἐντεῦθεν ἐσήκωσεν ἕνα πλῆθος ἀνδριάντων εἰς τιμὴν τῶν φονευθέντων εἰς τὸν πόλεμον ἀξιωματικῶν. καὶ ἐντεῦθεν διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον τὶ ἀπὸ τὰ βάρη τοῦ βασιλείου, ἐκήρυξε τὸν Κόμμοδον τὸν υἱόν του διάδοχον, καὶ ἐτραβήθη πρὸς καιρὸν εἰς τὸ Λαναΐνιον, καὶ ἐδόθη ἐνταῦθα εἰς τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐκάλει Μητέρα σχετικῶς πρὸς τὴν Ἀὐλὴν, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζε Μητρυιὰν, λέγων πολλάκις τὸ Πλατωνικὸν ἐκεῖνο ἀπόφθεγμα, εὐτυχήσει λαὸς, ὅταν ἢ Βασιλεῖς φιλοσοφήσωσιν, ἢ φιλόσοφοι βασιλεύσωσι. ἐντεῦθεν μία νέα ἀποστασία ἐκ τῶν βορείων ἐτάραξεν αὐθις τὴν ἡσυχίαν του, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ κινήσῃ τὰ ὅπλα, καὶ μετὰ διετίαν ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας ταύτης, ἀῤῥώστησεν ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀὐστρίας, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸ Σίρμιον (Sirmich) τὸ 180 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἐν ἡλικίᾳ 59 ἐτῶν. μέλλων δὲ νὰ ἀποθάνῃ, διὰ νὰ ἐνσπείρῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρετῆς εἰς τὸν υἱόν του τὸν Κόμμοδον, ἔκραξεν αὐτὸν καὶ τοὺς φίλους πλησίον τῆς κλίνης, ἐν ᾗ κατέκειτο,

Digitized by Google

ἢ μικρὸν ἀνακεφιωθεὶς ἀπὸ τῆ Σκίμπωδος, εἶπε τὸς λόγυς τύτυς. „Ὀφείλεταί μοι ἤδη, ὦ φίλοι, ἀποδρέ-„ψασθαι τὸς καρπὸς εὐγνωμοσύνης, ὧν πολλάκις ἢ „πολλῶν ἐν πολλοῖς ἤδη ἔτεσιν εὖ πεπόνθατε παρ' ἐμῦ. „ὁ γὰρ ἐμὸς υἱὸς ὅτος, ὃν ὑμεῖς ἀνεθρέψατε, ὑπὸ „τῆς ἡλικίας ἐκ τῆ εἰκότος παρασυρόμενος, ἵνα μὴ „καταφρονήσας τῶν καθηκόντων, παρενεχθῇ ὑπὸ „τῆ χειμῶνος εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον, δεῖται κυ-„βερνητῶν ἐμπείρων πρὸς τὰ κύματα τῆς παρύσης „θαλάσσης, ἵνα διευθύνωσι τὸ σκάφος αὐτῆ δεξιῶς „πρὸς τὸν ὅρμον τῆς εὐτυχίας, ὅπως μὴ ἐκτραπεὶς „ὑπὸ τῆς ἀπειρίας, ἐξοκείλῃ εἰς μυρίας σκοπέλυς „τῆς ἀπωλείας. γένεωθέ μοι τοίνυν ὑμεῖς ἀνθ' ἑνὸς „ἐμῦ, ὃν ὁ θάνατος αὐτὸν ἀφαιρεῖ, πατέρες αὐτῷ „πολλοί, ἢ ἀπομνημονεύοντες τὴν χάριν, ὧν ὑμᾶς „εὖ πεποίηκα, ἀπόδοτε τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῶν „μεγίστων καιρῶν, ὀρθαῖς γνώμαις ἢ φρονοῦσιν εὖ-„νοϊκαῖς πρὸς τὸν παῖδα, νῦν μὲν ἡγέμενοι αὐτῷ „πρὸς τὴν ἀρετὴν, ἀνιέντες τὸ φιλότιμον πρὸς τὰ „βέλτιστα, νῦν δὲ κατέχοντες αὐτῆ τὸ ἐπιῤῥεπὲς, „εἴποτέ τι τοιῦτο ξυμβαίη, πρὸς τἐναντίον, ἀναχαι-„τίζοντες αὐτῆ τὴν ὁρμὴν πρὸς τὰ χείρω, ἵνα ἢ αἰεὶ „ὑφ' ὑμῖν συμπροϊὼν ἡλικία ἢ ἀρετῇ, τῶν μὲν κοι-„νῇ ξυνοισόντων ἀπριξ προσιχόμενος, τῶν δὲ φαύ-„λων, ὅση δύναμις, ἀπεχόμενος. Σὺ δὲ, ὦ παῖ, „σάφ' ἴωθι, ὡς ὅτε πλῆτος ἱκανὸς ἂν εἴη πληρῶσαι „τὴν ἀκόρεσον κοιλάδα τῆς τυραννίας, ὅτε θορυφο-„ρία τοσαύτη ὑπάρξειεν ἀξιόχρεως, ἥτις περιτοιήσε-„ται σοὶ τὸ ζῆν, εἰμὴ ἐξαρτήσῃ σεαυτῆ τὸ ὑπήκοον

Digitized by Google

„ταῖς εὐνοίαις. ὕτω γὰρ ἐπὶ πλεῖσον τῆς ἀρχῆς ἦ-
„διστον ἀπολαύσαις ἀχὶ τοῖς ὑπὸ σὲ γενόμενος φο-
„βερὸς, ἀλλ' εἴπερ ἐπιθυμητὰς ταῖς ἀπὸ τῦ εὖ ποιεῖν
„εὐνοίαις φανείης αὐτοῖς." Καὶ ταῦτα εἶπεν ὁ φιλό-
σοφος Αὐτοκράτωρ, εἰθὼς τὸ σκληρὸν ϗ ἀκάθεκτον
ἦθος τῦ Κομμόδυ· τὸν ὁποῖον μήτε εἶχε σκοπὸν νὰ
τὸν ἀφήσῃ διάδοχον, ἀλλ' ὑπὸ φιλοτεκνίας τέλος
πάντων ἡττηθεὶς, βιαζομένων ἤδη ϗ τῶν καιρῶν,
συγκατένευσεν. ἔγραψε δὲ γνώμας βιβλία ἑπτὰ,
τὰ εἰς ἑαυτόν. τὸ δὲ δόγμα τῆς φιλοσοφίας Σωκρα-
τικὸν μᾶλλον εἶναι, εἰς ὀλίγα τινὰ διαφέρον κατὰ
τὸ ἀγαθὸν ϗ φαῦλον Δαιμόνιον· τὸ ὁποῖον ὁ Σω-
κράτης ἐδόξαζε νὰ ἐπιπολάζῃ ἑκάστῳ κατὰ τὴν ῥο-
πὴν εἰς τὸ ἀγαθὸν ϗ κακόν.

Κόμμοδος (Λεύκιος Αἴλιος Αὐρήλιος) ἐγεννήθη
ἐν Ῥώμῃ τὸ 161 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ ἀπὸ τὸν Ἀν-
τωνῖνον τὸν φιλόσοφον, ϗ Φαυσίαν. μετὰ δέ τινας
ἡμέρας τῦ θανάτυ τῦ πατρὸς ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ
κατὰ τὸ 180 ἔτος. εἶχε δὲ φιλοσόφυς σοφὺς καὶ
φρονίμυς διδασκάλυς τῆς ἠθικῆς, ἀλλ' ἡ ἀκάθεκτος
τῆς ἡλικίας ὁρμὴ ἐξενίκησε. ϗ ἔγινεν ἔτος δεύτε-
ρος Νέρων, ἀφανίσας ἐπίσης τὺς πλέον λαμπρὺς
ἄνδρας τῆς Ῥώμης, ϗ καταδιώξας τὺς Χριστιανὺς
μὲ σκληρότητα, ϗ ἐκτείνας τὴν τοιαύτην τυραννίαν
μέχρι τῶν συγγενῶν, ἔχων οἰκεῖον ϗ σύμβολον
ἕνα τινὰ Κλέανδρον, καταγόμενον ἐκ Φρυγίας,
ἐκ δέλων γονέων γενόμενον. τὸν ὁποῖον, ὥσπερ
καὶ ἄλλον τινὰ τοιοῦτον Περήννιον, ἐφόνευσαν οἱ
στρατιῶται. ἀλλ' ὁ Κόμμοδος ἦν ὁ αὐτὸς τύραννος

Digitized by Google

πάντοτε. ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν εἷς τις τῶν εὐγενῶν νέος, παρασὰς αὐτῷ ἐν τόπῳ τινὶ σκοτεινῷ, ἔδειξε μίαν μάχαιραν, εἰπὼν, ἰδὲ τοῦτό σοι πέμπει ἡ Γερουσία. ἐντεῦθεν λοιπὸν ὀργισθεὶς, ἐφύλαττεν ἀδιάλλακτον μῖσος κατὰ τῶν Σενατώρων, ᾗ ἡ Ῥώμη ἔγινε θέατρον τῆς σφαγῆς· μὴ ἔχων δὲ ἄλλας αἰτίας θανάτων, ἔπλαττε συνωμοσίας κατὰ τὴν φαντασίαν. ἀσελγὴς δὲ ὢν, ὡς ᾗ ὠμὸς, διέφθειρε τὰς ἑαυτῦ ἀδελφὰς, ᾗ ἐδιώρισε τριακοσίας γυναῖκας, ᾗ ἄλλα τόσα νέα παιδία εἰς τὰς αἰσχρὰς ἀσωτείας του. ἐφαντάσθη δὲ μετὰ ταῦτα νὰ ἀποβάλῃ τὸ πατρικὸν ὄνομα, ᾗ τῆς μητρός του νὰ τὸ δώσῃ εἰς μίαν τῶν ἐρωμένων, ὀνομασθεὶς αὐτὸς Ἡρακλῆς υἱὸς τοῦ Διός, ἐπαπειλήσας τὸν ἕκατον κίνδυνον εἰς τὸς μὴ δεχομένους τὴν ἀποθέωσιν. ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁ νέος Ἀλκιβιάδης περιήρχετο τὰς ὁδὸς ἐν Ῥώμῃ ἐνδεδυμένος Λεοντῆν, ᾗ ἐν χειρὶ ἔχων ῥόπαλον μὲ λόγον νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὰ θηρία κατὰ μίμησιν τοῦ Ἡρακλέους, ᾗ συνήθροιζε πάντας τὸς ἀθενεῖς ᾗ ἀνατήρους τοῦ χυδαίου λαοῦ, ᾗ δήσας αὐτῶν τὸς πόδας, ᾗ δὸς σπόγγους ἀντὶ λίθων, νὰ τὸν κτυπῶν εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐφωρμᾶσεν ἐπάνωτων, ᾗ τὸς ἀφάνιζε μὲ τὸ Ῥόπαλον. χωρὶς δὲ νὰ αἰσχύνηται ἤρχετο εἰς τὸ θέατρον, λαμβάνων πρόσωπον κωμῳδοῦ. ἠθέλησε δὲ νὰ φανῇ εἰς τὸ κοινὸν ᾗ ὁλόγυμνος, ὡς οἱ μονομάχοι· ἡ Μαρτία ὅμως ἡ ἐρωμένη του, ᾗ ὁ Λαῖτος ὁ προσάτης τοῦ Πραιτωρίου, ᾗ ὁ Ἔκλεκτος ὁ θαλαμοφύλαξ ἐπροστάθησαν νὰ τὸν ἐμποδίσωσιν. ἀλλ' ὁ Κόμμοδος, τοῦ ὁποίου ἡ γνώμη δὲν ἦτον νὰ

Digitized by Google

διοικήσῃ καλῶς τὸ ὑπήκοον, μήτε νὰ ἐξασκήσῃ τὰς λεγεῶνας, ἀλλὰ νὰ πολεμῇ κατὰ τῶν λεόντων, τίγρεων, ἢ λεοπαρδάλεων, ἢ αὐτῶν μᾶλλον τῶν ὑπηκόων, ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον του, ἢ γράφει μίαν ἀπόφασιν νὰ φονευθῶσιν ὅλοι οἱ πολεμήσαντες νὰ τὸν συμβουλεύσωσιν. ἡ δὲ Μαρτία ὅμως μαθοῦσα τὴν ἀπόφασιν ταύτην, τῷ προσφέρει ἓν ποτὸν μετὰ τὸν λουτρὸν φαρμακωμένον· τὸ ὁποῖον πιὼν ὁ Κόμμοδος, ἐδόθη πρῶτον εἰς ὕπνον· εἶτα ἐξυπνήσας, ἐξήμεσε. ἢ ἐνταῦθα φοβηθέντες νὰ μὴ διασωθῇ ἢ χορτάσῃ τὴν λύσσαντα εἰς τὸ ἀνθρώπινον αἷμα, τὸν ἔπνιξαν, ἐν ἡλικίᾳ 31 ἐτῶν τὸ 192 ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ.

Περτίναξ (Πέβλιος Ἕλβιος) γεννηθεὶς εἰς τὴν Βίλλαν πλησίον τῆς Ἄλβης τὸ 126 ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ, υἱὸς ἑνὸς ἀπελευθέρου, κεραμέως τὴν τέχνην· ἀνετράφη ὅμως καλῶς διδαχθεὶς τὰ ἐγκύκλια μαθήματα μὲ πολλὴν ἐπίδοσιν, ὥστε ἢ τὰ ἐδίδαξε μεθ' ὑπολήψεως εἰς τὴν Λιγυρίαν. μετὰ δὲ ταῦτα ἔγινε στρατιωτικὸς, ἢ ἐπροβιβάσθη κατ' ἀξίαν μέχρι τῆς ὑπατείας, ἢ Πραίτωρ ἐν Ῥώμῃ γενόμενος, ἢ διοικητὴς ἐν πολλαῖς ἐπαρχίαις. ἢ τέλος πάντων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κομμόδου, ἐκηρύχθη κατ' ἐκλογὴν Αὐτοκράτωρ ἑβδομηκοντούτης ἤδη γενόμενος κατὰ τὸ 193 ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ τῇ πρώτῃ Ἰανουαρίᾳ. ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν θρόνον, ἄρχισε πρῶτον νὰ χαλιγώσῃ τὴν αὐθάδειαν τῶν πραιτωρικῶν ταγμάτων· οἱ ὁποῖοι ἔκαμνον πολλὰς ἀδικίας ἐν Ῥώμῃ πρὸς καταφρόνησιν τῶν πολιτῶν. μετὰ ταῦτα δὲ ἐξεδίωξε τοὺς κατηγόρους ἐν τοῖς δικαστηρίοις, οἵτινες

Digitized by Google

παρεισέφρησαν πάλιν, διαφθαρείσης ἤδη τῆς Γερουσίας. ἐκ τούτου δὲ αὖθις ἐσήκωσε πολλὰς καταχρήσεις· τὰς ὁποίας ἡ παρανομία τῶν καιρῶν ἐβίαζε νὰ νὰ ὑποφέρωσι οἱ ἄνθρωποι. βουλόμενος δὲ νὰ μιμηθῇ τὸν δύο Ἀντωνίνους, ἐξέθετο ἔξω εἰς πώλησιν ὅλα τὰ πράγματα τὰ ἴδια τοῦ Κομμόδου· ὅσα δὲ ἔτος εἶχεν ἐξ ἁρπαγῆς, ταῦτα τὰ ἔδωκεν εἰς τοὺς πρώτους κυρίους. ὅσον δὲ μέρος γῆς ἦτον Αὐτοκρατορικὸν κατ' ἰδίαν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ᾗ διὰ τοῦτο ἔμενεν ἀγεώργητον, τὸ ἔδωκεν εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἶχον χρείαν νὰ τὸ γεωργήσωσι· τοὺς ὁποίους διὰ νὰ τοὺς ἐνδυναμώσῃ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς ταύτης, τοὺς ἐξαίρεσεν ἀπὸ τὴν Φορολογίαν εἰς δεκαετίαν, ᾗ τοῖς ὑποχέθη νὰ μὴ τοὺς ἐνοχλήσῃ εἰς οὐδὲν εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς αὐτοκρατορίας του. ἀφῆκε δὲ εἰς τὸν λαὸν ᾗ ὅλους τοὺς φόρους, τοὺς ὁποίους ἔδιδον εἰς τὰ περάσματα τῶν γεφύρων ἐν τοῖς ποταμοῖς, ἐν τοῖς λιμέσιν, ἐν τοῖς λεωφόροις. ᾗ ἐν ἑνὶ λόγῳ ὅλα τὰ παρὰ τοῦ δεσποτισμοῦ ἐπιτεθειμένα εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν. ἐπρόσταξε δὲ νὰ πωλήσωσι δημοσίᾳ τοὺς γελοτοποιοὺς τοῦ Κομμόδου, ᾗ μάλιστα τοὺς πλέον ἐπιβούλους ἐπὶ αἰσχρότητι ᾗ ἀναισχυντίᾳ, οἵτινες κατεπλούτησαν δι' ὁδῶν αἰσχρῶν ᾗ ἀτίμων. τὰ δὲ ἔξοδα τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τὰ ἐλάττωσεν ἐξ ἡμισείας. σωφρονισθείσης δὲ τῆς τραπέζης αὐτοῦ, ἐμιμοῦντο τοῦτο ᾗ ἄλλοι πολλοί, ᾗ ἐντεῦθεν κατέβη εὐθὺς ἡ τιμὴ τῶν ζωοτροφιῶν. ᾗ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἐξήλειψε τοῦ Κομμόδου τὴν τυραννίαν, καὶ εἰσήγαγε τὰς ἀρετὰς ᾗ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Μάρκου

Digitized by Google

Αὐρηλίῳ. οἱ δὲ Πραιτωρικοὶ ἐπιταχθέντες παρ' αὐτῷ νὰ φυλάττωσιν ἀκριβῶς τὰ καθήκοντά των ἐν τῇ στρατιωτικῇ αὐτῶν τάξει, ὠργίσθησαν, καὶ ἐπανέστησαν, καὶ ὅτως εἰς στρατιώτης τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸ στῆθος διὰ τοῦ ἀκοντίου, ἐκφωνήσας, ἰδοὺ σοὶ τοῦτο πέμπουσιν οἱ Πραιτώριοι. ἦν δὲ ὁ Περτίναξ ὡς τόσον Πατὴρ τοῦ λαοῦ, καὶ βλέπων τὸν ἄδικον θάνατον, ἐπεκαλέσθη τὸν οὐρανὸν εἰς ἐκδίκησιν. καὶ ὅτω καταλύψας τὴν κεφαλὴν, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα ἐκ πολλῶν καὶ καιρίων τραυμάτων τὸ 193 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, βασιλεύσας μόνον ἡμέρας 87. ἡ δὲ Γερουσία καὶ ὁ λαὸς ἐσιώπησαν, ἐν ὅσῳ ἐμονάρχει ὁ μετ' αὐτὸν Ἰουλιανός. εἰς τὴν μοναρχίαν ὅμως τοῦ μετὰ τοῦτον Σεβήρου, ἔκαμον μεγάλας ἐπαίνους εἰς τὸν Περτίνακα μὲ τὴν διάθεσιν τῆς καρδίας των, τῆς ἀπολίας μάρτυρες ἦσαν τὰ πράγματα. ὁ δὲ ἔπαινος εἶχεν ὅτως, ἐπὶ τοῦ Περτίνακος ἐζήσαμεν ἥσυχοι, φόβου παντὸς ἀπηλλαγμένοι, ἔχοντες αὐτὸν ὡς πατέρα, ὅτε Γερουσία καὶ ὁ δῆμος ἐπίσης καὶ πάντες ἄνθρωποι φρόνιμοι. Ὁ δὲ Σεβῆρος ἔκαμε τὰς ἐπιταφίους αὐτοῦ τιμὰς μὲ λόγον Ῥητορικὸν, ἐξ οὗ ἓν ἀποσπασμάτιον εἶναι καὶ τοῦτο, τὸ ὁποῖον λέγει ὁ Δίων. „ἡ στρατιωτικὴ ἀν„δρία κινεῖ τὸν ἔχοντα εἰς ὠμότητα, καὶ ἡ πολιτικὴ „φρόνησις αὖθις μεταβάλλει ἐκ φύσεως εἰς μαλα„κίαν τὸν ἄνθρωπον. ὁ δὲ Περτίναξ ὅμως μίξας ἐ„κατέρας τὰς ἀρετὰς, ἀκράτους τῶν ἐλαττωμάτων „ἐπ' ἀκριβὲς, ἅπερ πέφυκε παρακολουθεῖν, ἀμέμ„πτως διετέλεσεν ἔχων, φοβερὸς μὲν τοῖς ἔξω πο„λεμίοις καὶ τοῖς ἔνδον στασιώταις γενόμενος, ἐπιει-

Digitized by Google

„κὴς δὲ ἡ μετριώφρων τοῖς συμπολίταις, ἡ πρόμα-
„χος τῶν καλῶν, μήτε ἐπὶ τῷ ἀξιώματι ἔξω τῆ
„καθήκοντος ἐπαιρόμενος, μήτε τῇ χαμαιζήλῳ προ-
„σποιήσει ἀναξίως τῆς μεγαλειότητος ἐς τὸ ἀηδὲς
„ταπεινόμενος· ἀλλ' ἑκατέρας τῆς ἐναντιότητος τῇ
„φυγῇ, ἐτίμησε μέσως τὸ μεγαλοπρεπὲς ἑκατέ-
„ρας μερίδος τῇ μητριότητι, ὅτε ἀλαζονίᾳ παρα-
„χωρῶν πρὸς τὸ ἄυθαδες, ὅτε σμικροπρεπεῖ ταπεινώ-
„σει πρὸς καταφρόνησιν· ὑψηλὸς χωρὶς οἰασῆν ἐ-
„πάρσεως τῷ ὄντι φαινόμενος, ἡδὺς χωρὶς συγ-
„καταβάσεως προσποιήτε γενόμενος· φρόνιμος μετ'
„εἰλικρινείας· δίκαιος ἐν ἁπλότητι· οἰκονόμος ἐν ἐ-
„λευθεριότητι· μεγαλοπρεπὴς ἐν ἐπιεικείᾳ." Ἄξιος
δὲ τῆ ἐπαίνε τύτε ἦν ὁ Περτίναξ ἡ διότι ἦν ἔχατος
τῶν ἀπὸ Οὐεσπεσιανῆ νομίμως μοναρχησάντων, ἐξαι-
ρεμένων μόνων δύο, τῆ Δομετιανῆ ἡ Κομμόδε.

Ἰέλιανὸς (Δίδιος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων
γεννηθεὶς τὸ 133 ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίε εἰς τὸ Μι-
λάνον ἐκ γεννᾶς ἔγκονος ὢν τῆ Σαλβίε Ἰέλιανῦ,
ἔμπειρος εἰς τὰ νομικά. ἐσάθη δὲ Τ'πατος δὶς, καὶ
Ἔπαρχος ἐν Ῥώμῃ. τέλος δὲ ἀνέβη ἡ εἰς τὸν θρό-
νον τῆς μοναρχίας μὲ δόσιν χρημάτων ἐκ δημοπρα-
σίας. ἔπειτα δὲ ἐκλελεγμένε τῆ Σεβήρε, ἐφονεύθη
μὲ προσαγὴν τῆς Γερυσίας ἐν τῷ βασιλικῷ οἴκῳ
ἐν τῷ ἑξηκοστῷ ἔτει τῆς ἡλικίας, βασιλεύσας ἡμέρας
ἑξήκοντα ἡ ἕξ. τοιῦτον ἦν τὸ τέλος ἑνὸς γέροντος
ματαιόφρονος· ὅστις ἀγοράσας τὴν ἀρχὴν, ἔλαθεν
ἐξωνησάμενος μετὰ ταύτης θάνατον πονηρόν. περὶ
τύτε λοιπὸν οἱ ἱστορικοὶ, κἂν διαφέρωσι κατάτι, οἱ

Digitized by Google

πλείονες ὅμως κακὰ λέγουσιν εἰς κενοδοξίαν καὶ φιλαργυρίαν· καὶ οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐκ πρώτης ἡμέρας, κειμένου ἔτι τοῦ νεκροῦ τοῦ Περτίνακος ἐν τῇ βασιλικῇ οἰκίᾳ ἐδόθη εἰς ἡδονὴν καὶ εἰς θέατρον· οἱ δὲ ἀναιροῦντες ταῦτα σὺν λόγῳ, λέγουσιν, ὅτι μήτε ἐδειπνησε τὴν ἡμέραν ἐκείνην, μεμνημένος τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀνδρὸς, καὶ μάλιστα δὲν ἐσυγχωρεῖσαν ἔτε αἱ περισάσεις, ἔτε ὁ φόβος τῶν στρατιωτῶν νὰ φανῇ τοιοῦτος ἀχρεῖος εἰς καταφρόνησιν τοῦ Περτίνακος.

Σεβῆρος (Λούκιος Σεπτίμιος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων γεννηθεὶς ἐν τῇ Ἀφρικῇ κατὰ τὸ 149 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἐκ γένους λαμπροῦ· ἔφθασε δὲ νὰ γένῃ Θησαυροφύλαξ, Δήμαρχος, Ὑπάτος, καὶ ἔπειτα Πατὴρ εἶχε δὲ καὶ ἐν τοῖς στρατιωκοῖς μεγίσην ὑπόληψιν, καὶ ὐδεὶς ἐδύνατο νὰ ἀντιςῇ εἰς τὴν ἀνδρίαν καὶ ἐμπειρίαν αὐτοῦ, ἀγχίνους ὢν καὶ διαβατικὸς ἐν τοῖς πράγμασιν, ἔμπειρος, δεξιὸς, ἀνδρεῖος, δραςήριος, καὶ ἐργατικὸς· εὐθὺς δὲ ἐπράβλεπε τὸ καθῆκον, καὶ εὐθὺς τὸ ἔφερε καὶ εἰς πρᾶξιν· λέγεται δὲ, ὅτι ἦτον ὁ πολεμικώτατος πάντων τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης· ὅσον δὲ πρὸς τὰς ἐπιςήμας εἶχε περισσοτέραν κλίσιν εἰς αὐτὰς, ἢ ἀποσροφὴν· εἰς δὲ τὰ ἐπιχειρήματά του ἐφαίνετο ἀμετάτρεπτος, προορῶν πάντα, διατερῶν πάντα, καὶ φανταζόμενος πάντα· φίλος γενναῖος καὶ σερεὸς, ἐχθρὸς ἐπικίνδυνος καὶ ἐκδικητικὸς· τὸ δὲ λοιπὸν, πανοῦργος, ὑποκριτὴς, ψεύσης, ἄπιςος, ἐπίορκος, φιλάργυρος, πάντα ἑαυτῷ λαμβάνων, ὀργίλος, καὶ ὠμὸς· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Περτίνακος, ἀναπηδυχθέντος τοῦ Ἰουλιανοῦ ὑφ'

Digitized by Google

ἑαυτῦ, ἀναξίᾳ δὲ ὄντες, ἐκηρύχθη ὁ Σεβῆρος παρὰ τῆς στρατιᾶς ἐν τῇ Ἰλλυρίᾳ, τῆς ἀτοίας τὴν διοίκησιν εἶχε τότε τὸ 193 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ· ἐλθὼν δὲ εἰς Ῥώμην πολλὲς τῶν Σενατώρων ἐφόνευσεν· οἵτινες ἦσαν σύμφωνοι μετὰ τῦ Ἰελιανῦ ἢ Νίγρυ, ἄλλυς δὲ ἐξώρισε, ἢ τὰ πράγματα αὐτῶν ἐδήμευσεν· ἐντεῦθεν ἐκστρατεύσας κατὰ τῦ Βυζαντίυ, καὶ πολιορκήσας αὐτὸ ἔκτε γῆς ἢ θαλάσσης, τὸ ἐκυρίευσε, ἢ ἐλεηλάτισεν· ἐντεῦθεν διέβη εἰς τὴν Ἀσίαν, ἢ ἐκδίκησε τὰς πόλεις, ὅσαι εἶχαν λάβῃ τὸ μέρος τῦ Νίγρυ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐσοχάζετο νὰ κτυπήσῃ τὲς Πάρθυς ἢ Ἄραβας, ἀλλ' ἐν ὅσῳ δὲν καταβάλῃ τὸν ἐν τῇ Βρεταννίᾳ διοικῆντα Ἀλβῖνον, δὲν λέγεται μονάρχης ἐν Ῥώμῃ· ἔτω λοιπὸν κηρύξας αὐτὸν ἐχθρὸν, ἐκινήθη, ἢ τὸν ἀπήντησε πλησίον ἐν τῷ Λυγδώνῳ· ἡ νίκη δὲ ἐσάθη πολὺν χρόνον ἀμφιρρεπὴς, ἀλλ' ὁ Σεβῆρος τὴν ἐκέρδησεν ὕσερον τὸ 197. ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ σῶμα τὸ φονευθὲν τῦ ἐχθρῦ, τὸ κατεπάτησε μὲ τὸ ἄλογον· εἶτα δὲ ἐπρόσαξε νὰ τὸ ἀφήσωσιν ἔξω τῆς πύλης μέχρις ἕ νὰ σαπῇ, ἢ νὰ κατακοπῇ ὑπὸ τῶν κυνῶν μελιδὸν· τὸ δὲ λοιπὸν τότε νὰ τὸ ῥίψωσιν εἰς τὴν Ῥώμην· τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτῦ τὴν ἔστειλεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἢ ὀργισθεὶς κατὰ τῶν Σενατώρων, ὅτι ὡμίλησαν καλὰ εἰς μίαν συνέλευσιν περὶ τῦ Ἀλβίνυ, ἔγραψεν εἰς αὐτὲς ἔτως· αὐτολεξεί· πέμπω ὑμῖν τὴν κεφαλὴν ταύτην, ἵνα γνῶτε, ὅτι ἔχω τι καθ' ὑμῶν, ἢ μέχρι τίνος ἡ ἐμὴ ὀργὴ δύναται χωρεῖν· μετ' ὀλίγον δὲ ἐφόνευσε τὴν γυναῖκα ἢ τὲς παῖδας τῦ Ἀλβίνυ, ἢ τὲς νεκρὲς αὐ-

Digitized by Google

τῶν ἐῤῥίψεν εἰς τὸν Τίβεριν ποταμὸν· ἀναγὲς δὲ τὰ εὑρεθέντα γράμματα εἰς τὸν Ἀλβῖνον, ἐφόνευσεν ὅλως, ὅσοι εὑρέθησαν ἐκεῖ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο· ἦσαν δὲ ἔτοι οἱ περισσότεροι τῶν ἐνδόξων τῆς Ῥώμης, ᾗ πλῆθος ἀρχοντισσῶν· ἐντεῦθεν ἐκινήθη κατὰ τῶν Πάρθων, ᾗ ἐκυρίευσε τὴν Σελεύκειαν ᾗ τὴν Βαβυλῶνα, ᾗ μετὰ ταῦτα τὸν Κτησιφῶντα μετὰ μεγάλην ᾗ ἐπίπονον πολιορκίαν, τὸν ὁποῖον ᾗ ἐλεηλάτησεν, τοὺς δὲ ἄνδρας πάντας ἀπέκτεινεν, τὰς δὲ γυναῖκας ᾗ τέκνα ᾐχμαλώτισε· ᾗ ἐντεῦθεν ἔλαβεν ἀφ' ἑαυτῦ τὸ ὄνομα Παρθικὸς· ἐντεῦθεν δὲ ἦλθε πρὸς τὴ Ἀραβίαν ᾗ Παλαισίνην, ᾗ ἐνταῦθα ἐσυγχώρησε τοὺς συνωμότας τῦ Νίγρου· ἄναψε δὲ ἡ φλὼξ κατὰ τῶν Ἰουδαίων ᾗ τῶν Χριστιανῶν, ᾗ ὁ διωγμὸς ἔτος ἑξάθη πολλὰ διαςήριος· ἐκεῖθεν δὲ ἐλθὼν εἰς Αἴγυπτον, εἶδε τὸν τάφον τῦ μεγάλου Πομπηΐου, ἀποκατέςησε Γερουσίαν εἰς τοὺς Ἀλεξανδρεῖς, περιειργάσθη τὰς θρησκείας τῦ τόπου, ἐσήκωσεν ὅλας τὰς βίβλους ἀπὸ τοὺς ναοὺς, ᾗ τὰς ἔβαλεν εἰς τὸν τάφον τῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ᾗ τὰς ἀσφάλισεν ἔτως, ὥςε νὰ μὴν εἰδῇ τις ἐφεξῆς μήτε τὰς βίβλους, μήτε τὸ σῶμα τῦ Ἥρωος· μετὰ ταῦτα δὲ ἀποςάντων τῶν Βρετανῶν, ἐδραμεν εὐθὺς κατ' αὐτῶν ᾗ τοὺς ἐπέταξε, ᾗ ἔπειτα ἔκτισε ἐν τῷ 210 ἔτει ἕνα τεῖχος μακρὸν ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν· τῦ ὁποίου μένουσιν ἔτι, ὡς λέγουσι, τὰ ἐρείπια· τέλος πάντων ἐν τούτοις ἀῤῥώςησε ᾗ ἀπέθανεν ἐν τῷ Ἐβοράκῳ τὸ 211 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίου ἐν ἡλικίᾳ 66 ἐτῶν· ὡς τόσον ἦτον ἀνὴρ μὲ πολλὰ προτερήμα-

Digitized by Google

τα, εἶχεν ὅμως ἄλλα τόσα ἐλαττώματα ἐξ ὠμότητος· ὥςε ἀνήκει καὶ εἰς αὐτὸν τὸ περὶ Αὐγούςου ποτὲ λεχθὲν, ἔδει ἢ μὴ γεννηθῆναι, ἢ γεννηθέντα μὴ ἀποθανεῖν.

Ἀλβῖνος (Δέκιος Κλαύδιος Σεπτίμιος) γεννηθεὶς ἐκ γένους λαμπροῦ εἰς τὴν Ἀνδρομέτην ἐν τῇ Ἀφρικῇ, καὶ ἀνατραφεὶς εὐγενικῶς, εὐτύχησεν εἰς τὴν τύχην τῶν ὅπλων, ςρατηγὸς παρὰ Μάρκου Αὐρηλίου γενόμενος, καὶ Ὕπατος· μετὰ ταῦτα δὲ αὖθις παρὰ τοῦ Κομμόδου ςρατηγὸς τῶν Γαλλικῶν Λεγεώνων, δι' ὧν ἐκέρδησε νίκας πολλὰς, καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῶν Βρετανῶν· διὸ καὶ ὁ Σεβῆρος τὸν ὠνόμασε Καίσαρα μετὰ ταῦτα, εἰς τὸ ὁποῖον μὴ εὐχαριςηθεὶς ὁ Ἀλβῖνος, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ὅπου διέβη μετὰ πάσης τῆς ςρατιᾶς· ὁ δὲ Σεβῆρος ἐλθὼν κατ' αὐτοῦ, συνεκρότησε μάχην φθοροποιὰν, ἐν ᾗ ἀμφιῤῥεψάσης τῆς τύχης ἐπὶ πολὺ, ἐνικήθη τέλος πάντων ὁ Ἀλβῖνος, καὶ τὴν ἧτταν μὴ φέρων, ἐφονεύθη· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ καταπατηθὲν ὑπὸ τοῦ Σεβήρου, ἐςάλη εἰς Ῥώμην κύνεσσιν καὶ οἰωνοῖσι πᾶσιν ἔλδωρ καὶ βρῶμα γενέσθαι· οἱ δὲ συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ φίλοι ἔγιναν θῦμα τῆς ὠμότητος τοῦ Σεβήρου· ὡς τόσον ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἦτον ἀξία τοιούτου τέλους· ἐβασίλευσε δὲ ἔτη τέσσαρα.

Νίγρος (Πεσκέντιος Ἰοῦςος) διοικητὴς τῆς Συρίας, ἄξιος γενόμενος εἰς ἀνδρίαν καὶ φρόνησιν· οἱ δὲ λεγεῶνες τῶν Ῥωμαίων ἐνταῦθα τὸν ἐψήφισαν Αὐτοκράτορα ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὸ 193 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἀπριλλίου μετὰ τὸν θάνα-

Digitized by Google

τον τȣ̃ Περτίνακος· σεβόμενος δὲ τȣ̀ς ἀξίȣς ἄνδρας, εἶχε σκοπὸν νὰ μιμηθῇ τὸν Τίτον, Τραϊανὸν, Ἀντωνῖνον, Μάρκον Αὐρήλιον, ςερεὸς ὢν πρὸς τὰ καλὸν ϗ γλυκὺς ἅμα μετὰ σεμνότητος, χωρὶς νὰ ἐπαρθῇ εἰς τῆς τύχης τὴν εὔνοιαν, μήτε νὰ νοςιμευθῇ ποτὲ τὰς προσφερομένας αὐτῷ κολακείας διὰ τὴν δύναμιν· ὅθεν εἰς τὸν προβιβασμόντȣ ἠθέλησεν ἕνας ῥήτωρ νὰ κάμῃ τὸν πανηγυρικὸν λόγον, αὐτὸς δὲ τὸν ἀπεκρίθη, ȣ̓κ ἐμοὶ, ἀλλὰ τοῖς ποτὲ μὲν ἀριςεύσασι, νῦν δ' ȣ̓κέτι περιȣ̃σιν ὁ ἔπαινος δίκαιος, ὧν αἱ πράξεις λεγόμεναι, ὠφελήσασι ϗ ἡμᾶς, κινȣ̃σαι εἰς μίμησιν· πρὸς δὲ τȣ̀ς περιόντας ὁ λόγος γενόμενος, ϗ μάλιςα πρὸς τȣ̀ς δυνατωτάτȣς, παρ' ὧν ϗ φόβος τις ὕπεςι καὶ ἐλπὶς, κολακείας ἂν παράσχοι ὑπόνοιαν· ὡς τόσον μόλις ἓν ἔτος ἀπήλαυσε τὸν θρόνον τȣ̃τον· ἔπειτα νικηθεὶς εἰς διαφόρȣς μάχας παρὰ τȣ̃ Σεβήρȣ, ἔχασε μετὰ τῆς αὐτοκρατορίας ϗ αὐτὴν τὴν ζωὴν κατὰ τὸ 195 ἔτος ἀπὸ τȣ̃ σωτηρίȣ· ἦν δὲ ἐκ γονέων μετρίως λαμπρῶν, τῆς τάξεως τῶν ἱππέων, γεννηθεὶς κατὰ τὸ πιθανώτερον εἰς τὸ Ἄκινον, ὅπȣ ὁ πάππος αὐτȣ̃ ἦτον ἐπιςάτης τῶν Καισάρων· νέος δὲ ἐπαιδεύθη ἱκανὸς τὰ ἐγκύκλια, μετὰ ταῦτα δὲ αἰωθόμενος τὴν ἰδίαν ἀνδρίαν, ἐχώρησε βαθμηδὸν εἰς τὰ ἀξιώματα, ὥςε ἠξιώθη τῶν ἐπαίνων τȣ̃ Μάρκȣ Αὐρηλίȣ· ϗ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τȣ̃ Κομμόδȣ ἔδειξε σαφέςερον τὴν ἀνδρίαν εἰς μίαν μάχην κατὰ τῶν Βαρβάρων πλησίον τῶν Δακῶν ἐπὶ τȣ̃ Ἴςρȣ· ἐςάλη δὲ ἔτι ϗ κατὰ τῶν λειποτακτησάντων ἐν Γαλλίᾳ, ἔνθα εὐδοκίμησε τόσον, ὥςε ϗ αὐτὸς ὁ Σεβῆρος διοικητὴς ὢν τὸ τότε εἰς τὴν Λυονοίσαν, τὸν ἐπῄνεσε παρὰ πολὺ εἰς τὸν Αὐτοκρά-

Digitized by Google

τορα, ὀνομάσας αὐτὸν ἄνδρα ἀναγκαῖον τῇ βασιλείᾳ· ἐντεῦθεν συνισάμενος ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικῶν, ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπατείας ἐνδόξως· εἰς δὲ τὴν εὐταξίαν τῶν στρατιωτῶν τόσον ἦτον ἀκριβὴς, ὥστε ᾗ ὁ Σεβῆρος ἐχθρὸς ὢν αὐτῇ, αὐτὸν εἶχε παράδειγμα εἰς τὰς πρὸς τὲς ἀξιωματικὲς αὐτῇ προσαγὰς· καθότι τῇ Νίγρᾳ ὁ στρατιώτης ποτὲ δὲν ἐφάνη νὰ ζητήσῃ ἁρπακτικῶς παράτινος χωρικῆ μήτε ξύλον, μήτι ἔλαιον, μήτε ἄλλην τινὰ ὑπηρεσίαν· ᾗ εἴτις παρέβαινε τὴν προσαγὴν τῇ ἰδίᾳ στρατηγῇ εἰς αὐτὸ, ἐπαιδεύετο αὐστηρῶς· ὅθεν ἐπειδὴ δέκα τινὲς στρατιῶται ἔφαγον μίαν ὄρνιθα, ἀπεφασίσθη θάνατος κατ' αὐτῶν, ᾗ ὁ δῆμιος νὰ εἶναι εἷς ἐξ αὐτῶν. ἔπειτα δὲ θορύβε γενομένε διὰ τὸ σκληρὸν τῆτο ᾗ ἀπροσδόκητον, ἐλαττώθη ἡ ποινὴ εἰς τὸ νὰ δώσωσι δέκα ὄρνιθας ἀντὶ τῆς μιᾶς, ᾗ νὰ μὴν ἀνάψωσι φωτίαν εἰς τὸ διάσημα τάυτης τῆς ἐκστρατείας, μήτε νὰ φάγωσι τὶ θερμὸν, ἀλλὰ νὰ εὐχαρισιθῶσιν εἰς τροφὴν αὐτοσχέδιον, ᾗ εἰς ποτὸν ὕδατος μόνον, ᾗ εἰς τῆτο ἐδιώρισε φύλακάς εἰς αὐτὲς· ἦτον δὲ ἐχθρὸς τῆς τρυφῆς ᾗ τῆς μαλακίας ἐν τῷ στρατοπέδῳ· ἰδὼν δὲ ποτὲ στρατιώτας πίνοντας ἐξ ἀργυρᾶς φυάλης, εἶπεν, ὅτι ἀρκετὸν εἶναι τὸ ξύλινον εἰς τὲς στρατιώτας, καθότι δὲν πρέπει νὰ καυχῶνται αἱ Βάρβαροι, ἂν τύχῃ νὰ κυριεύσωσι τὴν ἀποσκευήν, ὅτι ἔχυσι ταῦτα τὰ ἀργυρᾶ ἐκ τῶν Ρωμαϊκῶν λαφύρων· δὲν ὑπέφερε ποτὲ νὰ ἀρτοποιῶσιν εἰς τὰς ἐκστρατείας, ἀλλ' ἐπεριώριζε τὸ στρατιωτικὸν εἰς τὸ παξιμάδι· ἐσήκωσε δὲ ᾗ τὸν οἶνον θέλων νὰ εἰσάξῃ

τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν νὰ πίνωσιν ὄξος μεμιγμένον μὲ ὕδωρ· τῶν δὲ ἐν Αἰγύπτῳ στρατιωτῶν ζητούντων οἶνον· τί λέγετε, τοὺς εἶπε, ἔχετε τὸν Νεῖλον, ἢ οἶνον ζητεῖτε; ἄλλοτε δὲ νικηθέντες τινὲς παρὰ τῶν πολεμίων, ἐπροφασίζοντο αἰτίαν τὴν ἀδυναμίαν τοῦ σώματος ἐκ τῆς ὑδροποσίας· ὀρθὸς λόγος, εἶπεν, ἀλλ' οἱ νικηταὶ ὑμῶν ὕδωρ πίνουσι· καὶ ταῦτα λέγων, τὰ ἔφερεν ὁ ἴδιος καὶ εἰς πρᾶξιν· καὶ ἐντεῦθεν οἱ μὲν στρατιῶται ἐφοβοῦντο αὐτὸν, οἱ δὲ λαοὶ τὸν ἀγαπῶσαν.

Γέτας (Σεπτίμιος) υἱὸς τοῦ Αὐτοκράτορος Σεβήρου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Καρακάλλα, κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ νηπιότητι ἐφαίνετο αὐστηρὸς· προϊούσης δὲ τῆς ἡλικίας, ἔγινε γλυκὺς, καὶ συμπαθητικὸς· ὅθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν μέλλοντος τοῦ Σεβήρου νὰ φονεύσῃ ὅλους τοὺς συνωμότας τοῦ Ἀλβίνου, καὶ Νίγρου, ὀκταετὴς ἤδη ὢν ὁ Γέτας, καὶ βλέπων τὸ μελετώμενον ἐλυπεῖτο· ὁ δὲ Σεβῆρος εἶπε πρὸς αὐτὸν εἰς παρηγορίαν· ἔτοι εἰσὶ σοὶ πολέμιοι, ὧν ἐγὼ ἀπαλλάττωμαι· ὁ δὲ Γέτας ζητήσας τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ μαθὼν, ἐπρόβαλεν ἄλλο ἐρώτημα, ἂν αὐτοὶ οἱ δυσχερεῖς ἔχωσιν συγγενεῖς, καὶ μαθὼν ὅτι ἔχουσι πολλοὺς, εἶπε· ἔσονται τοίνυν πλείους οἱ συλλυπησόμενοι αὐτοῖς τῆς ἥττης, ἢ οἱ συγχαιρήσοντες ἡμῖν τῆς νίκης· ἐκ τούτου δὲ λέγουσιν ὅτι μετεβλήθη τι πρὸς τὸ παρὸν ὁ Σεβῆρος· οἱ ἐπισάται ὅμως τοῦ Πραιτωρίου Πλαυτιανὸς καὶ Γαβεναλὸς, τὸν ἐπαρακίνησαν αὖθις εἰς τὴν σκληρότητα μὲ ἐλπίδα νὰ ἀρπάσωσι τὰ πράγματά των· ἐν δὲ τοῖς εἰρημένοις ἦτον παρὼν καὶ ὁ Καρακάλ-

Digitized by Google

λας ὁ ἀδελφὸς τῦ Γέτα· ὅς τις ἐπαρακινῆσε νὰ φονεύσωσι καὶ τὰ παιδία μετὰ τῶν πατέρων· πρὸς τὸ ὁποῖον δυσκρεσηθεὶς ὁ Γέτας, εἶπε· σὺ δὲ ὅς τις εἶ φειδῆ τῦ αἵματος τῶν ἀνθρώπων, φονεύσειας ἂν τυχὸν ποτὲ καὶ τὸν σεαυτῦ ἀδελφὸν! ὅπερ καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα· ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τῦ Σεβήρε, κρατήμενος ὁ Καρακάλλας ἀπὸ τὸν φθόνον κατὰ τῦ Γέτα, ὅταν διεμοίρασε μετ' αὐτῦ τὸ βασίλειον, καὶ δοκιμάσας πολλάκις εἰς μάτην νὰ τὸν διαφθείρῃ φαρμάκῳ, τὸν ἐμαχαίρωσεν εἰς τῆς κοινῆς μητρὸς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἰυλίας· ἥτις ἐπληγώθη καὶ αὐτὴ ἐν ταὐτῷ μεταξὺ εἰς τὴν χεῖρα, τὸ 212 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε· καὶ ἕτως ὁ Γέτας ἔλαβε τέλος τὸ 23 ἔτος τῆς ἡλικίας· ἡ δὲ κλίσις αὐτῦ πρὸς τὰς τέχνας, καὶ ἡ μετριοφροσύνη, ὑπέχοντο τῷ λαῷ τῶν Ῥωμαίων εἰρήνην καὶ εὐτυχίαν.

Καρακάλλας (Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος) γεννηθεὶς ἐν Λυγδώνῳ τὸ 188 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε υἱὸς τῦ Σεβήρε καὶ τῆς Ἰυλίας Δόμνης, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ παρὰ τῶν στρατιωτῶν τὴν ἡμέραν τῦ θανάτε τῦ πατρός τε μετὰ τῦ ἀδελφῦ αὐτῦ Γέτα· αὐξομένης δὲ καθ' ἑκάσην τῆς πρὸς ἀλλήλυς αὐτιπαθείας, ἐμαχαίρωσε τὸν Γέταν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς κοινῆς μητρὸς Ἰυλίας· καὶ ἕτως ὁ ἀδελφοκτόνος ἔτος ἔμεινε μοναρχῶν, κερδήσας τῦ στρατιωτικῦ τὴν ἀγάπην μὲ τὴν αὔξησιν τῦ σιτηρεσίε· καὶ ἐκ τύτε τυφλωθέντες ἐκεῖναι, ἐδικαίωσαν τὸ ὠμότατον αὐτῦ ἔργον, κηρύξαντες τὸν Γέταν κοινὸν ἐχθρὸν τῆς πατρίδος· λαβὼν δὲ ἐντεῦθεν τὸ

στρατιωτικὸν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, φωνάζων, ὅτι ὁ Γέγας εἶχε σκοτὸν νὰ φονεύσῃ αὐτὸν τὸν ἴδιον, ἐπειδὴ ὅτι καὶ ὁ Ῥωμύλος πρὶν αὐτὸς ἐφονεύθη παρὰ τοῦ ἀδελφοῦτου, ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα· διὰ νὰ ἐλαττώσῃ δὲ ὀπωσοῦν τὸ ἀνόμημα, ἀπεθέωσε τὸν Γέταν, ἀχαριστημένος νὰ εἶναι ἐκεῖνος εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπειδὴ νὰ μὴ βασιλεύῃ ἐπὶ τῆς γῆς· sit divus, dum non sit vivus· ἐντεῦθεν ἐζήτει παντοχόσε τοὺς ἀπολογησομένους περὶ αὐτοῦ· ὅθεν ὁ Παπινιανὸς, μὴ θέλων νὰ παρακαλύψῃ τὸ πρᾶγμα κατὰ παράδειγμα τοῦ Σενέκα, κατεδικάσθη εἰς θάνατον· ἐπειδὴ ἀπεκρίθη πρὸς τὸν τύραννον ἐλευθέρως ἐκεῖνο· ταὐτὸν ἂν εἴη ἀδελφοκτόνῳ συγγνώσκειν τῷ αὐτὸν τοῦτον ποιεῖν τὸ ἀνόμημα· τιμωρούμενος δὲ ἐκ τοῦ συνειδότος ἀεί ποτε, ἐξῆλθεν εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸς περιοδιάβασιν, ἔνθα κατατραξας τὸ πλῆθος, ἐμβιάσας τὰ δικαιώματα τῶν πολεων, ἀνεχώρησε εἰς ἄκρον μεμισημένος, διὰ τὰς ὑπερ δύναμιν μάλιστα φόρους, καὶ ἄλλας κατὰ ἐθνῶν ἀδικίας· μεμφομένης δὲ τῆς μητρός του ποτὲ τὰς τοιαύτας παρανομίας, δείξας αὐτὸς τὸ ξίφος γυμνὸν, ἀπεκρίθη· ἴδε, ἔσον ἔχω τὸ ξίφος τοῦτο ἀνὰ χεῖρας, πράξω πᾶν ὅ,τι ποτὲ βουλήσομαι· αὐτὸ ὅμως τὸ ξίφος πρὸς τοὺς πολεμίους ἀπεδείχθη ἀδύνατον· καθότι οἱ Κάτθοι, οἱ Γερμανοὶ καὶ ἄλλα βόρεια ἔθνη τῆς Γερμανίας, ἐκινήθησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐξωκήσατο χρήμασι τὴν εἰρήνην, καὶ μετ' ἄκρας ἀναισχυντίας ἐδέχθη τὸ ὄνομα Γερμανικὸς, καὶ Παρθικὸς, καὶ Ἀραβικὸς· ἔπειτα ἐμιμεῖτο τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ τὸν Ἀχιλλέα, κελεύσας παντοχοῦ νὰ τὸν

ὀνομάζωσιν ἢ Ἀλέξανδρον ἢ Ἀντωνῖνον μέγαν· μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ ἔχῃ τὴν ἀρετὴν ἐκείνου τοῦ ἥρωος, προσπαθοῦσε νὰ τὸν μιμηθῇ εἰς τὸ σχῆμα τοῦ σώματος, ὑποκλίνων τὴν κεφαλὴν μικρὸν πρὸς τὸν ἕτερον ὦμον· ἐλθὼν δὲ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν διαβὰς εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἔδωκεν ἄδειαν εἰς τοὺς τραπιώτας νὰ κτυπήσωσι τὸν λαὸν, πρὸς ἐκδίκησιν τινῶν ἀστειοτήτων εἰς τὸν θάνατον τοῦ Γέτα· καὶ ἐντεῦθεν, ὡς λέγουσι, γενομένης πολλῆς σφαγῆς, ἐχρωματίσθησαν ἐκ τοῦ αἵματος τὰ πεδία, ὁ Νεῖλος, ἡ θάλασσα, τὰ παραθαλάσσια πέριξ· καὶ τέλος ἐμποδίσας καὶ τῶν σοφῶν τὰς πρὸς ἀλλήλους συναναστροφὰς, ἔκτισε τὰς γενικωτέρας ὁδοὺς τῆς πόλεως· ἀλλ' εἷς τις ἑκατόνταρχος ἐλευθέρωσε τὸ ἀνθρώπινον γένος τοῦ καρθάρματος τούτου ἀνθρωπαρίου, ἀποκτείνας αὐτὸν τὸ 217 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου· καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη ἐγένετο τῷ λαῷ ἡμέρα χαρμόσυνος καὶ ἐλευθερίας· καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ πενθῶν, ὅτε ὁ εὐεργετηθεὶς πώποτε παρ' αὐτοῦ· ὅθεν ἀφῆκε μνήμην τοῖς μεταγενεστέροις ὁμοίαν μὲ ἐκείνην τοῦ Νέρωνος καὶ τοῦ Καλιγούλου, καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων.

Μακρῖνος (Μάρκος Ὀπίλιος Σεβῆρος Μακρῖνος) γεννηθεὶς ἐν Ἀλγέρῳ ἀφανὴς, γεωργὸς μὲν τὸ πρῶτον, ἔπειτα κυνηγὸς ἀγρίων θηρίων, νοτάριος, ἐπιστάτης, ῥήτωρ τοῦ θυσαυροῦ, καὶ τέλος ἔπαρχος τοῦ Πραιτωρίου, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καρακάλλου, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἐνήργησε νὰ φονεύσωσιν, ἐψηφίσθη Αὐτοκράτωρ· ἐφαίνετο δὲ γλυκὺς, καὶ πρόθυμος εἰς το δίκαιον, ὢν δὲ καὶ ὡραῖος κατὰ τοῦ σώματος τὸ ἀ-

Digitized by Google

νάσημα· εἴλκυσε τὰς γνώμας τῦ πλήθους εἰς εὔνοιαν· ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν θρόνον, πρῶτον ἐφρόντισε νὰ ἀκυρώσῃ τὰς προσθήκας τῶν φόρων· ἔδωκεν ἐξουσίαν εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ παιδεύσῃ τὲς ὑπὸ τῦ Καρακάλλα μεμωμένες κατηγόρες· ἐξ ὧν οἱ μὲν ἐπιφανεῖς ἐξωρίωθησαν, οἱ δὲ ὄχλοι ἀνεσαυρώθησαν· μετὰ ταῦτα ὅμως ἄλλαξε γνώμην ὁ Αὐτοκράτωρ, καὶ τῷ Ἀρταβάνῃ τῦ Βασιλέως τῶν Πάρθων κηρύξαντος πόλεμον, ἀγόρασε τὴν εἰρήνην ἀτιμοτάτην· ἐξῆς δὲ δοθεὶς εἰς τὰς ἡδονὰς, εἰς τῦτο μόνον ἐχαίρετο, εἰς τὴν προσποίησιν νὰ μιμῆται τὸν Μάρκον Αὐρήλιον, ἀλλ' εἰς τὰ ἐξωτερικὰ μόνον, φυλάττων ἓν βάδισμα σοβαρὸν, μίαν προσοχὴν ἄπραν εἰς τὰς ἀποκρίσεις, ἕνα τόνον τῆς φωνῆς ἐς τοσῦτον ἰσχνὸν, ὥσε μόλις ἠκῦετο· τὰ δὲ ἄλλα ὅμως ἦτον πολλὰ μακρὰν ἀπ' ἐκεῖνα τῦ μεγάλυ ἀνδρὸς, τὸ δραστήριον, τὸ ἐνεργητικὸν, τὸν ζῆλον πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον, τὸ μετ' εὐγενείας ἁπλῦν, τὸ μετὰ μετριότητος σύνηρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα· τἐναντίον δὲ ἐδείχθη ἀμελὴς εἰς τὰς ὑποθέσεις, παραδοθεὶς εἰς τὰ θέατρα καὶ τὴν μυσικὴν· ἠθέλησε μ' ὅλον τῦτο νὰ καταφέρῃ τὴν εὐταξίαν εἰς τὸ στρατιωτικὸν· πλὴν ἔτρεπε νὰ διασκορπίσῃ τὲς λεγεῶνας πρῶτον εἰς διαφόρυς τόπυς ῥὶα νὰ εἶναι ἀδύνατοι εἰς ἀποστασίαν· οἱ ὁποῖοι ἐρεθισθέντες ἢ ἐκ τῦτο ἢ ἐξ ἄλλων πολλῶν αἰτίων τῆς δικαιοσύνης αὐτῦ πρὸς αὐτὲς, ἐκήρυξαν Αὐτοκράτορα τὸν Ἡλιογαβάλην τὸ 218 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ· ὁ δὲ Μακρῖνος ἔστειλε τὸν Ἰουλιανὸν στρατηγὸν κατ' αὐτῶν, διὰ νὰ καταπαύσῃ τὴν στάσιν· νι-

Digitized by Google

κηθεὶς ὅμως ἐφονεύθη· τοῦ ὁποίου τὴν κεφαλὴν λαβὼν τὸς τῶν συνωμοτῶν, καὶ σφραγίσας εἰς ἕνα κυτίον μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ Ἡλιανοῦ, τὴν ἔφερον εἰς τὸν Μακρῖνον, λέγων ὅτι εἶναι τοῦ Ἡλιογαβάλου, καὶ μετὰ τοσαύτην τόλμην ἔγινεν ἄφαντος· ὁ δὲ δυστυχὴς Μακρῖνος, φυγόντων ἀπ' αὐτοῦ πάντων, μεταβαλὼν τὸ σχῆμα, ἀπεσώζετο πρὸς τὴν Καππαδοκίαν, ὅτου ληφθεὶς παρά τινων στρατιωτῶν, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν· τὴν αὐτὴν δὲ τύχην ἔλαβε καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διαδουμηνιανὸς· ἐβασίλευσε δὲ τὸ ὅλον ἓν ἔτος καὶ δύο μῆνας, καὶ ἡμέρας τρεῖς.

Μάρκος Αὐρήλιος Ἡλιογαβάλης Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων ὁ ἐπονομασθεὶς Σαρδανάπαλος τῆς Ῥώμης, υἱὸς τοῦ Βαρίου Μαρκέλλου καὶ τῆς Σοιμίας, γεννηθεὶς εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν τὸ 204 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου· ἔγινε δὲ Ποντίφεξ τοῦ Ἡλίου παρὰ τῶν Φοινίκων, καὶ ἐκεῖθεν ἔλαβε καὶ τοὔνομα Ἡλιογαβάλης· ἀποθανόντος δὲ τοῦ Μακρίνου, ἔλαβεν αὐτὸς τὸν θρόνον τὸ 218 ἔτος ἐν ἡλικίᾳ 14 ἐτῶν· τὸν ἐδέχθη καὶ ἡ Γερουσία ἐκ τῆς ἀνάγκης, καὶ ἔδοσεν αὐτῷ καὶ τὸ Αὔγουστος· τὸ ὁποῖον ἔλαβον ἔτι καὶ ἡ Μοῖσα ἡ θεία αὐτοῦ, καὶ ἡ Σοιμία ἡ μήτηρ· ἐντεῦθεν δὲν εἶναι ἀτοπία, τὴν ὁποίαν δὲν ἔκαμε τὸ κάθαρμα τοῦτο· ἠθέλησε πρῶτον νὰ εἰσάξῃ τὴν θείαντου εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ νὰ ἔχῃ τόπον πλησίον τῶν Ὑπάτων· δεύτερον ἀποκατέστησεν ἓν συμβούλιον ἐκ γυναικῶν, ἔνθα ἡ μητέρα αὐτοῦ προεδρεύουσα, ἔδιδε τὰς ψήφους εἰς τὰς διαφόρους μεταβολὰς τοῦ ἱματισμοῦ (des Modes) ἐντεῦθεν λοιπὸν ὁ Αὐτοκρατορικὸς οἶκος μετεβλήθη

Digitized by Google

εἰς ἄκραν ἀναισχυντίαν, ἐνδυομένων τῶν ἀνθρώπων, ὅσα φέρουσιν εἰς ἀπώλειαν τὴν νεότητα καὶ τὰ ἤθη, καὶ κυριευόντων ἐνταῦθα τῶν κωμῳδῶν, τῶν ἁρματηλατῶν, καὶ τῶν τοιούτων αἰσχροβίων ἀνθρωπαρίων· τὰ ὁποῖα διὰ νὰ ἐμποδίσῃ ὁπωσοῦν ὁ Γάννης ὁ Παιδαγωγὸς, ἐφονεύθη ἰδίᾳ χειρὶ τοῦ Ἡλιογαβάλου· ἑτέρα δὲ μανία αὐτοῦ ἐστάθη τὸ νὰ φέρῃ ἐκ τῆς Φοινίκης τὸν θεὸν Ἡληγαβάλην, ἐξ οὗ ἔλαβε τοὔνομα καὶ αὐτὸς, καὶ νὰ τὸν συστήσῃ εἰς τὴν λατρείαν τῶν ὑπηκόων· ἦτον δὲ ὁ θεὸς οὗτος ἕνας λίθος κωνοειδὴς, μέγας, παραδόξους ἰδέας ἔχων· ἔκτισε δὲ αὐτῷ καὶ ναὸν, καλλωπίσας αὐτὸν ἐκ τῶν λαφύρων τῶν ἄλλων· καὶ κομίσας ἐκ τῆς Καρχηδόνος τὸν πλοῦτον τοῦ ναοῦ τῆς Σελήνης, καὶ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ὁμοίως, κατεπλούτισε τὸν ναόν του, καὶ ἔστησε καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Σελήνης πλησίον τοῦ ἰδίου θεοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον καὶ τὴν ὑπάνδρευσε, καὶ τοὺς γάμους αὐτῶν ἑώρτασε καὶ ἡ Ῥώμη καὶ πᾶσα ἡ Ἰταλία μετὰ πάσης τῆς λαμπροτάτης ὑποδοχῆς ἐκ τῇ βασιλικῇ οἰκίᾳ· ὁ δὲ μὴ προσκυνήσας τὴν θεότητα ταύτην, ἀπώλλετο παρευθὺς· ὁ δὲ Ἡλιογαβάλης ἔλαβε πέντε γυναῖκας· ἐξ ὧν ἡ μία ἦν ἐκ τῶν Ἑστιακῶν, ὅπερ ἦν ἀνομία θανάσιμος· πρὸς τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἀπεκρίθη, οὐδὲν ἁρμοδιώτερον γάμου Ἱερέως μεθ' ἱερείας· ἐντεῦθεν δὲ ἔδειξε μίαν παραδοξοτέραν μανίαν, ἐκήρυξε δημοσίως, ὅτι αὐτὸς εἶναι γυναῖκα· καὶ ἐντεῦθεν ὑπανδρευθεὶς ἐν λόγῳ γυναικὸς, ἔλαβεν ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα αὖθις ἕτερον ἐκ τῶν δούλων· καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἔδειξεν εἰς πόσην πτῶσιν δύναται νὰ φθάσῃ ἡ

Digitized by Google

ἀνθρώπινος φύσις, διαφθαρμένη τῇ λογικῇ· διὰ νὰ ὑπερβῇ δὲ τὸν Τιβέριος ἢ Νέρωνας κατὰ πάντα, ἐφόρεσε ἢ ἱμάτιον συριακὸν πρῶτος αὐτὸς τῶν Ῥωμαίων· τὸ ὁποῖον συχνὰς περιεργάζετο, ὥπερ τὰ παιδία· ἤυξησε δὲ ἢ τὰς φόρες διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς ἀσωτείας του· ἔπαιζε μετὰ τοῦ κοινοῦ ἢ χυδαίου λαοῦ, ἐξ ὧν ἔλαμβάνων πολλὰς εἰς τὴν τράπεζάν του, ἢ μετὰ πολλὰς ἢ ἀναξίας αὐτῆ παιδειὰς, ἢ ῥαβδισμοὺς πρὸς ἡδονὴν, τὸς ἐθυσίαζε τέλος πάντων εἰς τῶν θηρίων τὰ στόματα· ἄλλοτε ἔφερεν εἰς τὴν τράπεζαν ὀκτὼ γέροντας, ὀκτὼ Φαλακρὸς, ὀκτὼ μονοφθάλμους, ἢ ὀκτὼ χωλὸς· ὡς τόσον καταπυρανηθέντος ἐς τὸ σύστον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἐσασίασαν τέλος πάντων οἱ στρατιῶται, ἢ αὐτὸς μὴ δυνηθεὶς νὰ καταπαύσῃ τὴν στάσιν, ἐκρύβη μετὰ τῆς μητρὸς εἰς τὸς ἀποπάτους· ἔνθα εὑρόντες αὐτὸν, ἀπέκοψαν αὐτῆ τὴν μιαρὰν κεφαλὴν εἰς τῆς μητρὸς τὰς ἀγκάλας τῷ 222 ἔτει ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, ἐν ἡλικίᾳ 18 ἐτῶν, ἐξ ὧν ἐβασίλευσε τρία, ἢ μῆνας ἐννέα, ἢ ἡμέρας τέσσαρας.

Ἀλέξανδρος Σεβῆρος υἱὸς τοῦ Γενεσίου Μαρκιανοῦ ἢ τῆς Μαμέας· γεννηθεὶς εἰς τὸ Ἄρκον ἐν Φοινίκῃ τὸ 208 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, υἱοθετηθεὶς παρὰ τοῦ Ἡλιογαβάλου, ἐξ οὗ ἔλαβε ἢ τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος· ὁ δὲ Ἡλιογαβάλης βλέπων αὐτὸν, ὅτι δὲν τὸν μιμεῖται εἰς τὰ παράξενα αὐτοῦ ἀστοήματα, ἠθέλησε νὰ τὸν φονεύσῃ, πλὴν ἐμποδίθη ἀπὸ τὸν φόβον τῶν στρατιωτῶν· οἵτινες ἀγαπῶσαν παρὰ πολὺ τὸν Ἀλέξανδρον· κηρυχθεὶς δὲ ἔτος Αὔγουστος ἢ

Digitized by Google

Αὐτοκράτωρ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡλιογαβάλε κατὰ τὸ 222 ἔτος ἀπὸ τῆς σωτηρίας, ὃς ἀποβλέπων εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ὑπηκόων, ὡς πρῶτον σκοπέμενον, ἔκοψεν ὅλας τὰς καταχρήσεις, διημερεύων ἀεὶ μεταξὺ τῶν σοφῶν καὶ λαμπρῶν καὶ πεπαιδευμένων φίλων, παρ' ἐκείνων μὲν διδασκόμενος, μετὰ τούτων δὲ βουλευόμενος, συμφερόμενος μετ' αὐτῶν ἐκ τοῦ ἴσου, ἐπισκεπτόμενος αὐτὸς ἐν ταῖς ἀθηναίαις, καὶ ἐπαρκῶν εἰς τὰς χρείας· πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ ἔλεγε· τί ὅτι ἐκ αἰτεῖσθέμετι; ἀλλ' ἀγαπᾶτε τοὺς ὀλίγους, ἵνα μὴ ὀφειλητέ μοι εὐγνωμοσύνην; ἐν πρώτοις λοιπὸν ἐφρόντισε νὰ ἀναπληρώσῃ τὰς ἀναγκαίας χρείας τῶν στρατιωτῶν, εἰπὼν ταῦτα, ἐκ ὑπακέσονται τῶν ἡγεμόνων, πεινῶντες, καὶ γυμνιτεύοντες, καὶ μηδὲν ἔχοντες ἀργυρίῳ· ἔπειτα ἐκαλλώπισε τὴν Ῥώμην μὲ νέα σχολεῖα τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, διδὰς μισθὺς ὄ μόνον τοῖς διδασκάλοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς πτωχοῖς μαθηταῖς· ἔδοσε δὲ καὶ μέρος τοῦ βασιλικοῦ οἴκου εἰς κατοικίαν τῶν σοφωτέρων καὶ πλέον πεπαιδευμένων ἀνδρῶν· εἴς δὲ τις Τερῖνος ὀνομαζόμενος, ληφθεὶς ἄπιστος εἰς τὸ ἔργον τινὶ, ἐπαιδεύθη σφοδρῶς· ἐπροξένησε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος νὰ τὸν δήσωσιν εἰς ἕνα ὄρθιον πάτταλον, καὶ νὰ ἀνάψωσι κύκλῳ χορτάρι καὶ ξύλα χλωρὰ, καὶ εἴς τις κῆρυξ νὰ φωνάζῃ, ὁ πωλητὴς τοῦ κατηῆ, τιμωρεῖται διὰ κατηῆ· ὅταν δὲ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ὁ βασιλικὸς οἶκος ἐχώνευεν ὅλας τὰς θησαυρὰς τῆς ἐπιπρατείας εἰς πλῆθος ἀνθρώπων ἀχρείων καὶ ἀνωφελῶν μέχρις ἐσχάτης καταχρήσεως, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐσήκωσεν ἀφήσας μόνον τὰς ἀναγκαίας·

Digitized by Google

ὁμοίως δὲ ἐξέκοψε καὶ τὴν τρυφὴν πανταχόθεν, ἐξαρκούμενος αὐτὸς ἐν ταῖς λαμπραῖς μάλιστα ἡμέραις, εἰς δύο φασιανὲς, καὶ εἰς δύο ὄρνιθας, λέγων ὅτως, ἡ μεγαλειότης τῆς Βασιλίας ἐχ ὑφίσταται ἐν τῇ ἀλαζονείᾳ ἀλλ' ἐν τῇ ἀρετῇ· τὰ δὲ ἀξιώματα ἐδίδοντο εἰς τὲς πολιτικὲς κατ' ἀξίαν, καὶ ἐχὶ διὰ χρηματοδοσίας· περὶ ἃ καὶ ἔλεγε συνεχῶς, ὁ ἀγυράζων ἐν γένει, ἀναγκάζεται πωλεῖν ἐν μέρει· ὅθεν ὅταν ἤθελε νὰ προβιβάσῃ τινὰ, ἐδημοσίευε τὸν σκοπόντα, καὶ ἐντεῦθεν ἡ φήμη προεκήρυττεν ἐκεῖνον ἢ καλὸν ἢ κακὸν παρὰ τῶ πλήθες, καὶ ὅτως ἐγίνετο ἡ ἐκλογὴ αὐτῷ ἀδέκαστος· τὲς δὲ ἀξίες τόσον τὲς ἐτιμᾶσεν, ὥστε τὲς ἔφερε μεθ' ἑαυτῶ μέχρι τῆς κλίνης τε· τὲς δὲ Χριστιανὲς ἠγάπα τοσοῦτον, ὥστε ἔδωκεν εἰς αὐτὲς καὶ διάταγμα τῆς εἰς τὴν θρησκείαν ἐλευθερίας των· εἰς τὸ ὁποῖον εὑρέθη καὶ αὕτη ἡ γνώμη· ὠφείλεται πᾶσιν ἀνθρώποις λατρεύειν θεῷ, ὁποίῳ ἂν πρέπῃ ἕκαστος δυνηθείη· τῶν δὲ ἐθνικῶν ἐθελόντων νὰ ἁρπάσωσι μίαν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὲς Χριστιανὲς, ἐδόθη τὸ εἰρημένον διάταγμα· βιαθεὶς δὲ νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶ Ἀρταξέρξῃ, ἐνίκησεν, εὐδοκιμήσας καὶ ἀνδρίᾳ, καὶ τέχνῃ· τῶν Γάλλων δὲ μετὰ ταῦτα σασιασάντων, ἐφονεύθη μετὰ τῆς μητρὸς παράτινος ἀξιωματικῶ Μαξιμίνῳ πλησίον τῆς Μεϋένσης τὸ 235 ἔτος, καὶ ἡ Γερουσία ἐψήφισε τὴν ἀποθέωσιν ἀμφοτέροις· ζῶν δὲ, δὲν ἐδέχθη κατ' ὐδένα τρόπον τὸ, Κύριος καὶ Θεὸς, τὰ ὁποῖα ἀπήλαυσε μετὰ θάνατον.

Μαξιμῖνος (Γάϊος Ἰούλιος Βέρος) γεννηθεὶς τὸ 173 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ εἰς μίαν χώραν τῆς Θρᾴ-

κης, υἱὸς ὢν ἑνὸς χωρικοῦ Γότθου, ποιμὴν προβάτων καὶ βοῶν· συαχθέντων δὲ πανταχόθεν τῶν βοϊδοβοσκῶν εἰς διαφθέντευσίν των κατὰ τῶν κλεπτῶν, ἔγινεν αὐτὸς ὁδηγός των· καὶ κατ' ὀλίγον οὕτω δείξας ἀνδρίαν, ἀνέβη εἰς ἀξιώματα στρατιωτικὰ ἑξῆς βαθμηδὸν μέχρι τῶν ἀνωτάτων· ἀποθανόντος δὲ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, ἔγινεν αὐτὸς τοῦ θρόνου διάδοχος κατὰ τὸ 235 ἔτος· ἦτον δὲ στρατηγὸς μὲν ἐξαίρετος, ἀχρεῖος δὲ Αὐτοκράτωρ, πολλὰ κακὰ πράξας, καὶ ἄνδρας λαμπροὺς φονεύσας, τῶν ὁποίων τὸ γένος ἔφερεν ὄνειδος εἰς τὴν ἀγένειαν αὐτοῦ· ἐφόνευσε δὲ ὑπὲρ τὰς τέσσαρας χιλιάδας ἀνθρώπων μὲ πρόφασιν, ὅτι ἦσαν κατ' αὐτοῦ συνωμόται, τοὺς μὲν ἀνασταυρώσας, τοὺς δὲ κατακλείσας εἰς τὰς γαστέρας τῶν νεοσφαγέντων ζώων, καὶ ἄλλους μὲν παραδοὺς εἰς τὰ στόματα τῶν θηρίων, ἄλλους δὲ εἰς ῥαβδισμοὺς καὶ καλαφισμοὺς, καὶ τούτους χωρὶς διαφορὰν ἀξίας καὶ γένους· ἐξ ὧν οἱ εὐγενεῖς ἦσαν ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἐμίσει διὰ τὴν διαφορὰν τῆς ἀνατροφῆς καὶ τοῦ γένους· καὶ ἐντεῦθεν ἐξωλόθρευσε πάντας, ἀφ' οὗ ἀφῆκεν ἅπαξ ἐλεύθερον τὸν χαληνὸν τῆς σκληρότητος, δι' ὑποψίαν ὅτι καταφρονεῖται εἰς τὴν ἀγένειαν· ἐφόνευσε μάλιστα φίλους, παρ' ὧν εὐηργετήθη ποτὲ ἐν ταπεινῇ ὢν καταστάσει, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη ἐφαίνετο ὄνειδος εἰς τὴν μιαράντου ψυχὴν, καὶ ἐπεστηρίζετο εἰς τὴν ἀπάτην ἐκείνην, ὅτι ἡ σύστησις ἑνὸς Αὐτοκράτορος ἀσφαλίζεται εἰς τὴν ὠμότητα, καὶ ἀπανθρωπίαν· ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ τῶν Γερμανῶν, διέφθειρε μίαν ἔκτασιν γῆς ἑκατὸν πεντήκοντα ὡρῶν, ἔκαυσεν ὅ-

Digitized by Google

λας τὰς χώρας, ἡ ἐλεηλάτησε πάντα, ἡ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ ὄνομα Γερμανικὸς ἐκ τῆς νίκης αὐτῆς· ἐκ δὲ τῆς σκληρότητος ὠνομάσθη Κύκλωψ, Φάλαρις, Βέσιρις· οἱ Χριστιανοὶ ἔγιναν θῦμα τῆς λύσσας τοῦ τυράννου, καταδιωκόμενοι ἐξ ἀρχῆς τῆς μοναρχίας αὐτοῦ, ἡ τοῦτο ἐξ αἰτίας ἑνὸς στρατιώτου Χριστιανοῦ, ὅς τις δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ ἕνα στέφανον δάφνης παρ' αὐτοῦ, νομίζων τοῦτο ὡς σημεῖον εἰδωλολατρίας· ἐντεῦθεν τὸ βασίλειον ὅλον δι' ὅλης τῆς μοναρχίας αὐτοῦ ἐχρωματίσθη ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἀνθρώπων· ὅθεν τὰ ἔθνη μὴ φέροντες τὸν Τύραννον πλέον, ἐπανέστησαν, ἡ ἐκήρυξαν τὸν Γορδιανὸν ὡς Αὐτοκράτορας· ἡ τούτων αὖθις λαβόντων τέλος δυσυχές, ἐδιώρισεν ἡ Γερουσία εἴκοσιν ἀνθρώπους εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων· διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Μαξιμῖνος ἦλθεν εἰς τόσον θυμὸν, ὥστε ὠρυόμενος ὡς ἄγριος Λέων, ἐκτυπᾶσε τὴν κεφαλήν του ἐναντίον εἰς τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου· καταπαύσας δὲ τὴν λύσσαν μὲ τὴν οἰνοποσίαν, ἀπεφάσισε νὰ κινηθῇ κατὰ τῶν ἐν τῇ πόλει Ῥωμαίων· ἡ ἐλθὼν εἰς Ἰταλίαν, φανεύεται παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἔμπροσθεν τῆς Ἀκυληΐας τὸ 238 ἔτος ἀπὸ τῆς σωτηρίας ἐν ἡλικίᾳ 65 διὰ νὰ μὴ κινηθῇ ἐναντίον των ὅλος ὁ λαὸς τῆς ἐπικρατείας· ὡς τόσον τοιαύτην ὠμότητα εἶχεν, ὥστε κατὰ τὸν Καπιτωλῖνον δὲν ἐφάνη ἐπὶ τῆς γῆς θηρίον ὠμότερον· εἶχε δὲ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος πλέον τῶν ὀκτὼ ποδῶν, ἡ ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἱστορίαν ὡς Γίγας· τῆς γυναικός του οἱ στρατιῶται ἐχρυσίμευον εἰς αὐτὸν ἐν λόγῳ δακτυλιδίων· ἦσαν δὲ εἴκοσι ὀκάδες κρέας διωρισμέναι

εἰς τὴν καθημερινήν τροφήν, ᾗ δέκα ἐπάδες οἴνου· ἡ σωματικὴ ἰσχὺς παράδοξος, μόνος ἐδύνατο νὰ κινήσῃ μίαν ἅμαξαν φορτωμένην· μὲ ἓν κτύπημα ἐξέβαλλε τὸν ὀδόντα τοῦ ἵππου· ἔτριβε τοὺς λίθους εἰς λεπτὰ μεταξὺ τῶν δακτύλων, ᾗ ἔσχιζε τὸ δένδρον μεταξὺ τῶν χειρῶν του.

Πεπίνος (Μάρκος Κλαύδιος Μαξιμῖνος) γεννηθεὶς παράτικος χαλκέως τὸ 164 ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, γενόμενος δὲ στρατιωτικὸς, ἔφθασεν ἐξ ἰδίας ἀρετῆς εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα, Πραίτωρ ὢν, ᾗ Τ᾽πατος, ᾗ τῆς Ρ᾽ώμης Ε᾽παρχος, ᾗ πολλῶν ἐπαρχιῶν διοικητὴς, εἰς τὰς ὁποίας ἔδειξεν ἄκραν δικαιοσύνην, ᾗ ἐπιμέλειαν· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῶν Γορδιανῶν τῷ 237 ἔτει τὸν ἐκήρυξεν ἡ Γερουσία Αὔγουστον μετὰ τοῦ Βαλβίνου διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ ἔθνος ἀπὸ τὴν τυραννίαν τοῦ Μαξιμίνου· τούτου δὲ φονευθέντος ὑπὸ τῶν οἰκείων, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ παρὰ πάσης τῆς ἐπικρατείας, ᾗ ἦλθεν εἰς Ρ᾽ώμην νὰ χαρῇ μετὰ τοῦ λαοῦ τὴν εἰρήνην· ἑτοιμαζόμενος δὲ νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Περσῶν, σασιασάντων τῶν Πραιτωρικῶν, ἐφονεύθη μετὰ τοῦ Βαλβίνου εἰς τὰς 15 τοῦ Ἰουλίου τῷ 238 ἔτει ἀπὸ τοῦ σωτηρίου· ἦν δὲ ἄξιος νὰ ᾖ εἰς τὴν Ρ᾽ώμην, φρόνιμος ἐν πᾶσι ᾗ δίκαιος ὤν, ᾗ φιλόπατρις μάλιστα, ᾗ τῶν νόμων ὑπέρμαχος, χωρὶς τινὸς φιλοπροσωπίας, τὸ δὲ στρατιωτικὸν περιορίσας εἰς τὰ καθήκοντα· ἐβασίλευσε δὲ ἔτος ἕν, ᾗ ἡμέρας ὀλίγας, ἀπέθανε δὲ ἐν ἡλικίᾳ 74 ἐτῶν.

Βαλβῖνος (Δέκιος Κοίλιος) γεννηθεὶς ἀπὸ λαμπρᾶς οἴκου, καὶ κηρυχθεὶς Αὐτοκράτωρ Ρ᾽ωμαίων ὑπὸ

Digitized by Google

τῆς Γερουσίας τῷ 287 ἔτει ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ, ἀφ' ἧ ἔγινε δὶς Ὕπατος, ἡ ἀπικητὴς εἰς διαφόρους ἐπαρχίας· ἐπειδὴ ὅμως αἱ στρατιῶται δὲν ἦσαν εἰς τὴν ἐκλογήν τε, σασιάσαντες τὸν ἐφάνευσαν μετὰ ἓν ἔτος τῆς μοναρχίας ἐν τῷ 60 ἔτει τῆς ἡλικίας· ἦν δὲ ποιητὴς καλὸς ἡ εὐγλώττος, γλυκὺς, δίκαιος, ἐξ ὧν ἔλαβε ἡ τὴν διοίκησιν πολλῶν ἐπαρχιῶν ἐν Ἀσίᾳ, ἐν Ἀφρικῇ ἡ ἀλλαχῆ ὁμοίως, ἔνθα εἶχε πολλὴν προσοχὴν νὰ μὴ ἐπιβαρύνῃ τὺς φόρυς εἰς τὺς ὑπηκόυς.

Γορδιανὸς ὁ νέος (Μάρκος Ἀντωνῖνος Γορδιανὸς Πῖος) ἔκγονος τῆ Γέροντος Γορδιανῆ, ἐτιμήθη Καῖσαρ εἰς τὸ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας τῷ 237 ἔτει ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ, Φρόνησιν ἔχων ἐν τῇ νηπιότητι ταύτῃ γέροντος· τὸ δὲ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Τρακιλλίναν τὴν κόρην τῆ Μισιθέα τῆ περιφήμυ εἴς τε μάθησιν ἡ εὐγλωττίαν, ἡ τὴν ἄλλην ἅπασαν ἀρετὴν· τὸν ὁποῖον ὁ Γορδιανὸς ἔκαμεν Ἔπαρχον τῆ Πραιτωρίᾳ, ἡ μὲ τῆ ὁποίᾳ τὰς συμβουλὰς ἐμονάρχει· ἐντεῦθεν ἐκαθάριτε τὸ βασίλειον ἀπὸ τὰς κατάχρήσεις, ἐκόλασε τὴν στρατιωτικὴν ἀταξίαν, ἔβαλεν εἰς αὐτὺς τὴν ἀληθινὴν εὐταξίαν, ἀπολύσας τὺς ἀδυνάτυς ἐκ τῆς ἡλικίας, ἡ τὺς ἀπομάχυς ὑπότινος ἄλλυ συμβάντος, καὶ ἐξετάσας τὸ πρᾶγμα λεπτομερῶς μέχρι τῶν σμικροτάτων αὐτοπροσώπως, προξενῶν ἐντεῦθεν τοῖς στρατιωτικοῖς καταλόγοις σέβας, ἅμα ἡ φόβον· ἐν δὲ τοῖς καιροῖς τῶν πολέμων ἐφαίνετο δραστήριος καθ' ὑπερβολὴν πρὸς ἀσφάλειαν· ἡ στρατοπεδεύων ἐπεριχαρακώνετο

παντα χῆ· περιήρχετο δὲ πολλάκις διὰ νυκτὸς τὸ στρατόπεδον, περιεργαζόμενος τὰς προφυλακὰς παντα χῆ· ἐν δὲ τοῖς ὁρίοις τῆ βασιλείᾳ τὰ σιτοδοχεῖα ἦσαν ἀείποτε ἔμπλεα, ὥσε ἐπάσῃ πόλις τὰ ἀρέψῃ πᾶσαν τὴν στρατιὰν τελάχιστον 15 ἡμέρας, ἢ αἱ μεγαλήτεραι ἓν ὁλόκληρον ἔτος· τοιοῦτος ἦν ὁ Μεσιθέος! ἐν ᾧ πρὸ αὐτοῦ ἡ τοιαύτη Φροντὶς ἐδίδετο εἰς τὸς εὐνύχους, ἢ εἰς ἄλλως, τῶν ὁπαίων ἢ ἡ ἀξία ἢ ἡ ἀνιξιότης δὲν ἐλάμβανε τὴν ἀνήκουσαν ἀμοιβὴν, ἀλλ' ὀργανιζομένων τῶν πραγμάτων μετὰ χάριτας καὶ χρηματοδοσίας· ἦσαν τὰ πάντα εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, ἢ οἱ θησαυροὶ ἐξεκενώθησαν ἐκ τῆς πλεονεξίας ἢ ἀρταγῆς τῶν ἀχρήστων ἀνθρωπαρίων· ταῦτα λοιπὸν καὶ τὰ τοιαῦτα ἀποκαλύψας ὁ Μισθεος εἰς τὸν Γορδιανὸν, ἐπανόρθωσεν· ἐντεῦθεν εἶτε πρὸς αὐτὸν ποτὲ ὁ Γορδιανὸς· πολλῆς προσοχῆς ὁ Αὐτοκράτωρ εἰς τὰ πράγματα δεῖται· μὴ δυνάμενος γὰρ πάντα αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν, ἄλλως δὲ τῆς ἀληθείας κεκρυμμένης ἐν τῷ βυθῷ, βιάζεται πράττειν ὅ, τι ποτὲ ἐπαγγέλλωσιν, οἷς ἐπιμελὲς ἐστιν ἐξαπατᾶν πρὸς τὸ οἰκεῖον συμφέρον· ἐπανορθωθέντων δὲ τῶν πραγμάτων ἀπὸ τῆς προλαβούσης ἀταξίας, ἐδόθη εἰς τὰ οἰκοδομήματα, ἐξ ὧν τὸ μεγαλοπρεπέστερον ἐσάθη τὸ στρατόπεδον τῆ Ἄρεως· τὸ ἔποιον ἢ διὰ τὴν περιοχὴν ἢ τὰ περιεχόμενα ἐσάθη περίφημον· μετὰ δὲ τετραετίαν εἰρηνικὴν ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀνακηρύξεως, ἐκινήθη εἰς πόλεμον κατὰ τῆ Σαπόρη τῆ Βασιλέως τῶν Περσῶν, ὅστις διέφθειρεν ἐκεῖ τὰς ἐπαρχίας τῆ βασιλείᾳ· φθάσας δὲ εἰς τὴν Μεσίαν,

ἐκτύπησε πρῶτον τὺς Γότθυς, οἵτινες ἐφώρμησαν ἐκ τῶν βορείων ὡς χειμαῤῥος νὰ καταπνίξῃ τὸ πᾶν· ἐντεῦθεν καταςήσας ἤδη τὴν ἡσυχίαν, ἐπέρασε τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ ἐκεῖθεν ἐλθὼν εἰς Συρίαν, συνεκρότησε μάχην μετὰ τῦ Σαπόρυ, καὶ νικήσας αὐτὸν, ἐπανέλαβε τὴν Ἀντιόχειαν: ἐκυριευσε δὲ μετὰ ταύτην τὴν Κάρην καὶ τὴν Νισίβην πόλεις μεγάλας, τὰς ὁποίας εἶχαν κυριεύσῃ οἱ Πέρσαι: ἐντεῦθεν δὲ ἐψηφίσθη αὐτῷ ὁ θρίαμβος παρὰ τῆς Γερυσίας, καὶ ὁ Μισίθεος ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν, Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας· ἀλλ' ὁ Φίλιππος δεύτερος ὢν τῷ ἀξιώματι ὡς Ἔπαρχος τῦ Πραιτωρίυ, ἐπεθύμησε νὰ γένῃ πρῶτος εἰς τὸ βασίλειον, καὶ ἐντεῦθεν ἐφόνευσε τὸν Γορδιανὸν τῆς Ῥώμης τὸ κλέος, καὶ παντὸς τῦ λαῦ τὴν ἐλπίδα, κατὰ τὸ 244 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, καὶ ὕτως ἔλαβεν αὐτὸς τὸν θρόνον κατὰ δυςυχίαν τῶν Ῥωμαίων· ἐτίμησε δὲ τὸν θάνατον αὐτῦ ὁ ςρατὸς καὶ τὸν τάφον ὁμοίως μὲ ἐπιγράμματα· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ Γερυσία ἐξέδωκε ψήφισμα εἰς τιμὴν τῶν Γορδιανῶν· τὸ ὁποῖον ἐξαιρῦσε τὺς μεταγενεςέρυς ἀπὸ τὰς λειτυργείας τῦ βασιλείυ.

Φίλιππος (Μάρκος Ἰύλιος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων ἐπονομασθεὶς Ἀραβικὸς, γεννηθεὶς εἰς τὺς Βόςρυς τῆς Ἀραβίας, ἐκ γενεᾶς ἀφανῦς, ἔφθασε κατ' ἀξίαν εἰς τὰ μέγιςα ἀξιώματα τῦ ςρατιωτικῦ· ἐπιθυμῶν δὲ ἐκ κενοδοξίας νὰ μοναρχήσῃ, ἐφόνευσε τὸν νέον Γορδιανὸν· τῦ ὁποίυ ἦτον ἄρχων τῶν σωματοφυλάκων, καὶ ἐντεῦθεν ἥρπασε καὶ τὸν θρόνον κατὰ τὸ 244 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ· ἐπιθυμῶν δὲ νὰ

Digitized by Google

ἐπανέλθῃ εἰς Ῥώμην, παρεχώρησε τὴν Μεσοποταμίαν εἰς Πέρσας· καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Συρίαν μετὰ πάσης τῆς στρατιᾶς· ἐντεῦθεν διέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου ἐπροσπαθῆσε νὰ ἑλκύσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ μετὰ γλυκύτητος, καὶ μεγαλοδωρίας· ἔφερε δὲ ὕδωρ δι' ὀχετοῦ ἀπὸ τοῦ Τιβέρεως εἰς ἓν μέρος τῆς πόλεως, ἑώρτασε δὲ καὶ τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς πόλεως μὲ διαφόρους ἀγῶνας ὥπερ ποτὲ, καὶ δαχίλιοι μονομάχοι ἐπολέμησαν ἑκατέρωθεν μέχρι θανάτου εἰς πλείονα ἡδονὴν τῶν θεατῶν· ἄλλοι πάλιν ἀγῶνες διάφοροι ἔγιναν εἰς τὸ μέγιστον θέατρον τοῦ Πομπηΐου διὰ τριῶν ἡμερονυκτίων· ἡ εὐθυμία ὅμως μετεβλήθη εἰς λύπην περὶ τὸ τέλος· καθότι μία πυρκαϊὰ ἀναφθεῖσα, διέφθειρε τὸ περισσότερον μέρος τούτου τοῦ θαυμαστοῦ οἰκοδομήματος· ἀποδίδουσι τοῦτο δὲ, ὅτι ὁ Φίλιππος ἔλαβε τὸ βάπτισμα τῶν Χριστιανῶν μετὰ τοῦ υἱοῦ· τὸ δὲ ἀληθέστερον ὅμως εἶναι, ὅτι ὠργίσθη τὸ ἔθνος διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ δοθεῖσαν ἄδειαν τοῖς Χριστιανοῖς νὰ ἐκτελῶσι τὰς ἱεροπραξίας των ἐλευθέρως ἐν τῷ φανερῷ· ὡς τόσον μετὰ ταῦτα ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν ἐν Βερώνῃ, ἀφ' οὗ ἐνικήθη παρὰ τοῦ Δεκίου, ὅς τις ἐκηρύχθη πρότερον Αὐτοκράτωρ ἐν τῇ Παννωνίᾳ· ἦτον δὲ 45 ἐτῶν, ἐξ ὧν ἐβασίλευσε πέντε καὶ μῆνας τινὰς ἂν ἦτον Χριστιανὸς, ὥς τινες λέγουσι, τοῦτο ἔφερεν ὄνειδος μᾶλλον εἰς τὴν ἀμώμητον πίστιν, ἥτις λαμπρύνεται ἐκ τῶν ἠθῶν καὶ τῆς εὐσεβείας τῶν Χριστιανῶν, καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀξιωμάτων· ἐφονεύθη δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φίλιππος, ὡσαύτως εἰς τῆς μητρὸς τὰς ἀγκάλας δωδεκαετὴς ἤδη

Digitized by Google

ὢν, ὑμότροπος τῷ πατρὶ ἐξ εἰκασμῶ τῆς ηπιότητος προσδοκώμενος.

Δέκιος (Γνέϊος Μέτιος Κύντος Τραϊανὸς) γενόμενος τὸ πρῶτον ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ ἐν Βεδαλίᾳ τῆς Παιονίας, εἶχε καὶ καρδίαν καὶ θεωρίαν ἡρωϊκήν· προχωρήσας δὲ εἰς τὸ στρατιωτικὸν, ἔφθασεν εἰς τὰ μέγιστα ἀξιώματα· γενομένης δὲ στάσεως στρατιωτικῆς ἐν τῇ Μοισίᾳ κατὰ τὸ 246 ἔτος, ἐστάλη αὐτὸς παρὰ τῦ Φιλίππυ νὰ ἡσυχάσῃ, ἀλλ' αὐτὸς ἀντὶ τύτυ κατώρθωσε νὰ ἀναγορευθῇ Αὐτοκράτωρ, καὶ ἐκίνησε πρὸς τὴν Ἰταλίαν κατὰ τῦ εὐεργέτυ· ὁ φονευθέντος τῦ Φιλίππυ καὶ τῦ υἱῦ αὐτῦ, ἔλαβε τὴν διαδοχὴν παρὰ πάντων, καὶ ἐντεῦθεν ἔδειξε τὴν ἀνδρίαν αὐτῦ κατὰ τῶν Περσῶν καὶ τῶν Γότθων· οἵτινες διέφθειραν τὴν Μοισίαν καὶ Θρᾴκην· διεφθάρη δὲ παντάπασιν ἐνταῦθα, καταδιώκων τὸς Γότθυς· λέγεσι δὲ ὅτι ἀποκλεισθέντων τῶν οἰκείων εἰς μίαν μάχην, ὥρμησεν αὐτὸς μὲ τὸν ἵππον εἰς μίαν λίμνην, ἔνθα ἀφανίσθη, καὶ αὐτὸς καὶ ὁ υἱὸς αὐτῦ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτῦ τῶν βαρβάρων· ἐβασίλευσε δὲ ἔτι δύο· ἐπαινεῖται εἰς ἀνδρίαν καὶ δικαιοσύνην· διώκτης ὅμως τῶν Χριστιανῶν ἀδυσώπητος ἐν πυρὶ καὶ σιδήρῳ κατὰ μέσος, ὡς ἔοικε, τῦ Αὐτοκράτορος Φιλίππυ, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ Χριστιανικὸν αἷμα ἐμίανε τὰς ἀνοσίας αὐτῦ χεῖρας.

Γάλλος Οὐιλιανὸς (Βίβιος Τρεβωνιανὸς) κηρυχθεὶς Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων τῷ 251 ἔτει ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ, ἐκ λαμπρῦ γένυς γενόμενος, τῷ ὁποίῳ τὴν δόξαν ἐλάττωσε μὲ τὰς αἰσχρὰς καὶ ἀναξίας αὐ-

Digitized by Google

τῆ τράξεις· καθότι ἔκαμε μίαν εἰρήνην μετὰ τῶν Γότθων, ὥςε δὲν ἐνθυμοῦνται πώποτε αἰχμοτέραν Ῥωμαῖοι· καὶ δίδωσι δηλονότι οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὲς Γότθους ἐτήσιον φόρον, τὸ ὁποῖον ὁπωσοῦν ἰχνογράφησε πρῶτος πάλαι ποτὲ ὁ Δομητιανὸς, ἀγοράσας χρήμασι τῶν ἐπαρχιῶν τὴν ἀσφάλειαν· ὡς τόσον ἔλαβε τὴν ποινὴν μετ' ὀλίγον· καθότι οἱ Γότθοι καταφρονήσαντες, ἔλυσαν τὴν συνθήκην, καὶ εἰσβαλόντες εἰς τὴν Θρᾴκην καὶ Μοισίαν, καὶ Θεσσαλίαν, καὶ Μακεδονίαν, ἔκαμαν ἀπείρας βαρβαρότητας· εἰς τὸ κατὰ ταῦτα τὰ μέρη ὑπῆρχον· οἱ Πέρσαι αὖθις ἄλλόθεν γνῶντες αὐτοῦ τὸ ἀργὸν, ἐφώρμησαν ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Σαπώρ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ τὴν Συρίαν, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἐκ τῆς ὁποίας ἐδίωξαν τὸν Βασιλέα Τιριδάτην· ἀλλ' ὁ Γάλλος εἰς ὅλα αὐτὰ ἔμεινεν ἥσυχος, ἐνδεδεμένος ἐν Ῥώμη εἰς τὰς ἡδονάς του· συνάψας δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὴν μοναρχίαν τὸν Βολουσιανὸν νήπιον ἔτι ὄντα, ἄρχισε νὰ κτυπήσῃ νομίσματα μὲ ἐπιγραφὴν τοιαύτην Virtus Augustorum, ὡσὰν νὰ ἐσεβάσθησαν αὐτὸς τὸν θρόνον τῶν Καισάρων· ἐρεθισθέντος δὲ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν τοσαύτην ἀνελληνισίαν τοῦ Γάλλου, ἠθέλησε νὰ καταπαύσῃ τὴν φάσιν μὲ τὴν υἱοθεσίαν ἑνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Δεκίου· φοβέμενος ὅμως μήπως ἐκδικηθῇ αὐτὸν διὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, τὸν ἐφραμάκωσε μετὰ ταῦτα· πρὸς δὲ τέτοις τοῖς ἐλαττώμασιν ἐτρόθεσεν ἔτειτα καὶ τὸ χείριστον, τὸν διωγμὸν τῶν Χριστιανῶν· καὶ ἐντεῦθεν κατέβη ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἰς τὸ βασίλειόν του,

Digitized by Google

μία λοιμικὴ νόσος σφοδροτάτη, λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ἑῴων τῆς Αἰγύπτου πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν· ἣ ἐκεῖθεν ἐκτανθεῖσα εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας πολυχρόνιος ἣ βίαιος εἰς τὸ ἑξῆς ἑκατον· ὁ δὲ Γάλλος ἀκίνητος ὅλως ὢν καὶ ἀργὸς ἐπὶ θρόνου, ἐφονεύθη ὡς ἀνάξιος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸ Τέρνιον τὸ 253 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου· ἦν δὲ μονάρχης οἷον ἀργὸς ἣ ἀκίνητος καὶ εἰς καλὸν καὶ εἰς κακόν, ὅ ἐστὶ τὸ μέγιστον ἐλάττωμα τοῦ μονάρχου· ἐφονεύθη δὲ ἣ ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· τὸν ὁποῖον εἶχε τιμήσῃ μὲ τὴν πορφύραν.

Αἰμιλιανὸς (Κάϊος Ἰούλιος) γεννηθεὶς τὸ 207 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἐκ γενεᾶς ἀφανοῦς ἐν τῇ Μαυρητανίᾳ, εὐδοκιμήσας ὅμως εἰς τὸ στρατιωτικὸν, ἔφθασε βαθμηδὸν εἰς τὰ ἀξιώματα μέχρι τοῦ στρατηγοῦ· κρατήσας δὲ τῶν Περσῶν μετὰ μεγάλης ἀνδρίας, ἐψηφίσθη παρὰ τῶν στρατιωτῶν Αὐτοκράτωρ τὸ 254 ἔτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δεκίου· ὄντων δὲ νομιμωτέρων Αὐτοκρατόρων τὸ τότε τοῦ Γάλλου ἣ Οὐαλεριανοῦ, ἐφώρμησε κατ' αὐτῶν, ἣ τοὺς ἐνίκησεν· ἑτοιμαζόμενος δὲ νὰ τοὺς κτυπήσῃ ἣ ἐκδευτέρου, ἔμαθεν, ὅτι ὁ στρατὸς τοὺς ἐφόνευσε, ἣ ἐγνώρισεν αὐτὸν Αὐτοκράτωρα· τὸ ὁποῖον ἐπεβεβαίωσε καὶ ἡ Γερουσία· ἀλλ' ὁ Βολουσιανὸς, ὅστις ἐδέχθη τὸ σκῆπτρον παρὰ τῆς στρατιᾶς του, ἔρχεται κατ' αὐτοῦ, ἣ συγκροτοῦνται ἐν τῇ Σπολέττῃ· οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ Αἰμιλιανοῦ ἀποκαμόντες ἀπὸ τὰ ὅπλα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, τὸν ἐφόνευσαν ἐπὶ τῶν γεφύρας αὐτῆς τῆς πόλεως, ἥτις ἔλαβε τὸ ὄνομα ἔκτοτε, Γέφυρα αἵμα-

Digitized by Google

τος· ἐβασίλευσε δὲ πολλὰ ὀλίγον, δρασήριος μὲν ᾗ ἀνδρεῖος γενόμενος, ἀπείρως δὲ ᾗ ἀμαθῶς τοῖς πολιτικοῖς πράγμασι χρώμενος.

Οὐαλεριανὸς (Πόπλιος Λικίνιος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων γεννηθεὶς τὸ 190 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ ἐκ πατρὸς Σενάτωρος λαμπρᾶ γένες· λαβὼν δὲ βαθμηδὸν τὰ ἀξιώματα ὅλα, ἔγινε ᾗ Κήνσωρ παρὰ τῆς Γερυσίας· τὸ ὁποῖον ἐδεὶς ἔλαβεν ἰδιώτης ἀπὸ τῆς μοναρχίας τῦ Κλαυδίυ ᾗ ἑξῆς· ἦν δὲ τὴν ἰδέαν τῦ σώματος εὐειδὴς, ἐρασὴς τῶν ἐπισημῶν, ἔμπειρος τῶν πολεμικῶν, ἄμεμπτος ἐν τοῖς ἤθεσι, σεμνοπρεπὴς ἀεὶ, μετριόφρων, φίλος τῆς ἀρετῆς, ᾗ ἐχθρὸς τῆς κακίας, ᾗ ἀξιώτατος ἡγεμών· τὸ ὁποῖον ἔδειξε μάλιςα μετὰ τὴν ἐκλογὴν ὑπὸ τῦ ςρατῦ εἰς τὸν θρόνον, ἀφ' ἑ ἀπέθανεν ὁ Αἰμιλιανὸς τὸ 253 ἔτος· ἔλαβε δὲ τὴν διαδοχὴν τῦ θρόνυ ἐν ἡλικίᾳ 63 ἐτῶν, τὸ ὁποῖον ἐδέχθη ᾗ ἡ Γερυσία κροτῦσα τὰς χεῖρας, ᾗ ἔδωκε τῷ υἱῷ αὐτῦ Γαλλιήνῳ τὴν ὀνομασίαν τῦ Καίσαρος· τὸν ὁποῖον ὁ πατὴρ ἐσύναψεν εὐθὺς εἰς τὸν θρόνον, ὀνομάσας ᾗ Αὔγυσον· περὶ δὲ τῶν Χριςιανῶν κατ' ἀρχὰς μὲν ἔδειξε τινὰ κλίσιν, πειθεὶς ὅμως εἰς τὰς συμβελὰς τῦ Μακριανῦ, ἑνὸς τῶν ςρατηγῶν αὐτῦ, ἄναψε τὸν διωγμὸν αὐτῶν εἰς ὅλην τῦ βασιλείυ τὴν ἔκτασιν· ἔπειτα δὲ βιαθεὶς νὰ ἀντιςαθῇ ἅμα ἐναντίον τῶν Γότθων, ᾗ τῶν Περσῶν, ἔπαυσε πρὸς καιρὸν ἀπὸ τῆς τοιαύτης λύσσας· ἐντεῦθεν δὲ ἐβιάθη νὰ ςρέψῃ αὖθις τὰ ὅπλα κατὰ τῦ Σάπορος τῦ Βασιλέως τῶν Περσῶν· ὅς τις προχωρῶν ἐπὶ πολὺ, διέφθειρε τὴν Συρίαν, τὴν Κιλικίαν, καὶ

Digitized by Google

τὴν Καππαδοκίαν· ἐνωθέντων δὲ τῶν στρατῶν ἑκατέρωθεν ἐν Μεσοποταμίᾳ, καὶ κτυπηθέντων, ἐλήφθη Οὐαλεριανὸς αἰχμάλωτος τὸ 260, καὶ ἐκομίσθη εἰς τὴν Περσίαν, ὅπου ὁ Σάπωρ τὸν ἐμεταχειρίζετο ἀναξίως, ὥστε ἐπροπορεύετο πρὸ τοῦ ἵππου αὐτοῦ πεζὸς· καὶ ἔβλεπεν ὀφθαλμοφανῶς τὰς ἀτιμίας αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαριναίαν τὴν σύζυγόν του· ἀπέθανε δὲ τέλος πάντων ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ τὸ 263 ἔτος ἡλικιωμένος 71 ἔτη, βασιλεύσας μόνον ἑπτά· ὁ δὲ θάνατος αὐτοῦ ἐσάθη σκληρὸς· καθότι ὁ Σάπωρ ἔγδειρεν αὐτὸν ζῶντα, καὶ μετὰ ταῦτα ἔτριψεν ἅλας ἐπάνω εἰς τὰς σάρκας αὐτοῦ· τὸ δὲ δέρμα βυρσοδεψήσας, καὶ χρωματίσας ἐρυθρῶν, τὸ ἔβαλεν εἰς ἕνα ναὸν, εἰς αἰώνιον ὄνειδος τῶν Ῥωμαίων· ὡς τόσον ἰδιώτης ὢν ἔτι, ἐφαίνετο ἄξιος τῆς μοναρχίας, ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν θρόνον, ἔδειξε περισσότερα ἐλαττώματα· ἀγαπᾶσε μὲν τὸ δίκαιον, δὲν ἔκαμνεν ὅμως ἐκλογὴν τῶν ἀξιωματικῶν· καὶ ἐντεῦθεν ὁ ἔπαινος αὐτοῦ ἀτημαυρώθη ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων, καὶ ἡ ἀφροσύνη αὐτὴ ἐγένετο αἰτία τῆς δυσυχίας αὐτοῦ· οἱ δὲ ἐν διαφόροις ἐπαρχίαις αὐτοῦ στρατηγοὶ· μαθόντες τὴν αἰχμαλωσίαν, ἐκατώρθωσαν νὰ κηρυχθῇ ἕκαστος αὐτῶν Αὔγουστος, καὶ ἐντεῦθεν ἔφερον τὸ βασίλειον εἰς κατάσασιν νὰ κλίνῃ εἰς πτῶσιν· ὡς τόσον ὁ Οὐαλεριανὸς ἦτος εἶναι ὁ πρεσβύτερος πρὸς διαφορὰν τοῦ νεωτέρου Οὐαλεριανοῦ· ὅς τις ἦν ἔκγονος αὐτοῦ.

Γαλλιῆνος (Πόπλιος Λικίννιος) υἱὸς τοῦ Αὐτοκράτορος Οὐαλεριανοῦ συνήφθη εἰς τὴν μοναρχίαν μετὰ τοῦ πατρὸς τὸ 253 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, καὶ ἔγινε

Digitized by Google

διάδοχος αὐτῷ τὸ 260. εἰδοκίμησε δὲ εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ Σαρμάτων· ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν θρόνον, ἐδέθη εἰς τὴν ἡδονὴν, καὶ ἐμαλακίωθη, ἐν ᾧ τὸ ὑπήκοον σύμπαν ἐσείναζεν ἀπὸ διαφόρους πολέμους, καὶ ἄλλας πολλὰς δυσυχίας· αὐτὸς δὲ ἡσύχαζεν ἐν Ῥώμῃ μετὰ γυναικῶν ἀσελγῶν, νῦν μὲν κοιμώμενος εἰς τὰ ἄνθη, νῦν δὲ εἰς τὰ λυτρὰ τὰ πρὸς ἡδονὴν, νῦν δὲ διημερεύων εἰς τὸ τρώγειν καὶ πίνειν, πρὸς ἓν τέλος βλέπων, τὴν ἡδονὴν, μηδὲν ἄλλοτι σκεῦος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τε χρώμενος, εἰμὴ μόνον τὰ τῷ χρυσῷ πεπασμένα, καὶ λιθοκόλλητα· καὶ λέγουσιν, ὅτι ἐχρύσωνε καὶ τὰς ἵππους μὲ ἄμμον χρυσῆν, περικυκλωμένος ἀεὶ ὑπὸ μίμων καὶ πονηρῶν ἀνθρωπαρίων, καὶ ὑπὸ γυναικῶν νέων καὶ ὡραίων ὁδηγέμενος πρὸς τὰ λυτρὰ· πρὸς δὲ τὴν ἀρετὴν ἔγινεν ἐκ περιουσίας ἀναίσθητος· ἀκούσας δὲ παράτινος, ὅτι τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτε ἀπεξενώθη παντάπασιν ἀπ' αὐτῦ, ἀπεκρίθη, τίνε; ἠ δυνάμεθα ζῆν ἄνευ τῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτε λίνων; μαθὼν δὲ παρ' ἑτέρε τινὸς τὴν ἀποστασίαν τῶν Γάλλων, ἀπεκρίθη καὶ πρὸς τῦτο χωρὶς τινὸς ταραχῆς, καὶ τί πρὸς τῦτο; ἐδυνάμεθα ζῆν, τῶν ἐκεῖθεν λεπτῶν, καὶ μαλακῶν ἱματίων στερέμενοι; μὲ παρομίαν ἀδιαφορίαν ἤκουσε καὶ τὸν ἐν Ἀσίᾳ γενόμενον φοβερὸν σεισμὸν, καὶ τὰς ἐκ τύτε καὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Σκυθῶν δυσυχίας, ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν· ὁ δὲ Τριβέλλιος παραινεῖ καλῶς τὴν διαφθορὰν τῆς ψυχῆς τε, μὲ τὴν διήγησιν τῶν ἑξῆς· „εἰς δύο θεάματα ἀγώνων, τὰ ὁποῖα ἔκαμεν εἰς ἡδονὴν τῦ λαῦ, ἔφερον εἰς τὸ μέσον ἕνα ταῦρον μέγιστον εἰς τὸ μέγεθος, κατὰ τῦ

ὁποίου διωρίσθη νὰ ἀγωνισθῇ κυνηγός τις μέχρις οὗ νὰ τὸν φονεύσῃ μὲ τὰ βέλη καὶ τὰ ἀκόντια· οὗτος δὲ ὁ δυστυχὴς δεκάκις ῥίψας τὸ βέλος, ἀπέτυχε· καὶ ἐκ τούτου ἠξιώθη νὰ λάβῃ στέφανον παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος· θορυβησάντων δὲ τῶν θεατῶν εἰς τὸ παράλογον τοῦτο, ἐπρόσταξε τὸν κήρυκα νὰ κηρύξῃ, ἀποτυχεῖν δεκάκις τοιούτου Ταύρου οὐ ῥάδιον· „ἄλλο δὲ οὐχ ἧττον παράλογον·" ἔμπορός τις ἐπώλησε εἰς τὴν Αὐτοκρατόρισσαν λίθους κιβδήλους· ἡ δὲ γυνὴ ὀργισθεῖσα, ἐζήτει τὴν δικαίαν ἐκδίκησιν· ὁ δὲ Γαλλιῆνος ἐδιώρισε νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸ στάδιον τῶν καταδικαζομένων εἰς τῶν θηρίων τὰ στόματα· γενομένου δὲ τούτου καὶ τοῦ ἐμπόρου ἀναμένοντος ὅσον οὔπω τὸν Λέοντα, εὐθὺς εἶδεν ἕνα ἀλεκτρυῶνα ἀφειμένον κατὰ τοῦ καταδικασθέντος· τούτου δὲ γενομένου παρὰ προσδοκίαν, ἐγέλασαν συνάμα οἱ θεαταὶ, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ εἶπεν, δέδωκε τὴν δίκην ἀξίαν· ἐξαπατήσας γὰρ ἐξηπατήθη· ταῦτα μὲν ἔχουσι τινὰ ἡδονὴν καὶ ἀγχίνοιαν, ἀλλ' εἶναι τῆς μεγαλειότητος ἀνάξια, ἐν ᾧ μάλιστα ἔξωθεν ἀνεστέναζε τὸ ὑπήκοον ἐκ τῶν συμφορῶν τῶν πολλῶν· ὡς τόσον ἔπρεπε τέλος πάντων νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῆς λιθαργίας αὐτῆς· καθότι ὁ Ποστούμιος εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ ὁ Ἰγγένυος εἰς τὴν Ἰλλυρίαν ἐκηρύχθησαν Αὐτοκράτορες· ὁ δὲ Γαλλιῆνος ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ Ἰγγενύου, ἐφόνευσε καὶ αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς ἀποστάτας χωρὶς τινὸς διαφορᾶς μικροῦ καὶ μεγάλου εἰς ταπεινότητα καὶ λαμπρότητα γενεᾶς, μήτε ἡλικίας καὶ γένους, τοὺς μὲν, δι' ἑαυτοῦ· τοὺς δὲ, διὰ τῶν στρατηγῶν· ἐξ ὧν ἔγραφεν εἰς ἕνα τινὰ, λάβετε τὰ

Digitized by Google

πάθος ὡς ἴδιον, ἢ ἐπεξέλθετε αὐτοῖς ἀφειδῶς· οἱ δὲ ἐγκάτοικοι τῆς Μοισίας μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἐρεθισθέντες ἐπ τῆς τοιαύτης ὠμότητος, ἐκήρυξαν ἕτερον Αὐτοκράτορα· ὅς τις ἐφονεύθη ἢ αὐτὸς μετ' ὀλίγον παρὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν· ὁ δὲ Μακριανὸς κηρυχθεὶς Αὐτοκράτωρ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐβασίλευσεν ἔτι δύο· Τριάκοντα τύραννοι εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας ἐφόρεσαν τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον· ὁ δὲ Γαλλιῆνος ἐκδοθεὶς εἰς τὰς τρυφὰς ἢ ἡδονὰς δὲν ἐφρόντιζεν, ἔξω μόνον ἐὰν ἐθύμωνεν εἴς τι· μετὰ ταῦτα δὲ ἐξεδίδοτο αὖθις εἰς τὴν λιθαργίαν· τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ αἰχμαλωτισθέντος εἰς Πέρσας, ἀντὶ νὰ κινηθῇ κατ' ἐκείνων, ἔσειλε τὸν Ὀδηνάτον εἰς τὴν ἐκδίκησιν· ὅς τις κατώρθωσεν ἀξίως τὸ χρέος του, ἐκδιώξας τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, ἢ εἰσάξας τὸν φόβον εἰς τὰς τῶν πολεμίων· Φονευθέντος δὲ τούτου ἐνταῦθα, ἐκηρύχθη ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα Βασίλισσα τοῦ Ἀνατολικοῦ ἔθνους, ἢ ἐκήρυξε τοὺς τρεῖς παῖδας της Αὐτοκράτορας· τεμφθεὶς δὲ κατ' αὐτῆς ὁ Ἡρακλιανὸς, ἐφονεύθη ἢ αὐτὸς ἢ πᾶσα ἡ στρατιά· Αὐρίολος δὲ ὁ Δὰξ, ποιμὴν τὸ ἐπάγγελμα, ἐκηρύχθη κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν Αὐτοκράτωρ, καὶ ἐκυρίευσε τὸ Μιλάνον· ἐλθόντος δὲ τοῦ Γαλλιήνου εἰς πολιορκίαν τῆς πόλεως ταύτης, ἐμήνυσεν ὁ ἀποσάτης εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ ἐχθροῦ, ἢ τοὺς κατέπεισεν ἐν ταὐτῷ, ὅτι ὁ Γαλλιῆνος ἀπεφάσισε νὰ τοὺς φονεύσῃ· ἢ ἐντεῦθεν γενομένης συνωμοσίας, τὸν ἔσφαξαν παντηκονταετῆ τὸ 268 ἔτος μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Οὐαλερίου· τὸν ὁποῖον εἶχε συνημ-

Digitized by Google

μένον εἰς τὴν μοναρχίαν· ὅτος λοιτὸν πρὸς μὲν τὺς ὑπηκόυς ἐφάνη ὠμὸς, πρὸς δὲ τὺς Χριςιανὺς εὖνυς, ᾗ ἐσέβετο τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, δὺς ἓν διάγγελμα πρὸς εἰρήνην περὶ αὐτῶν, διακελεύσας νὰ ἐξακολυθῶσι τὰ θ Ἱεροτραξίας των ἐλευθέρως, ᾗ νὰ λάβωσι τὰ κοιμητήριά των, ἔνθα συνηθροίζοντο, ᾗ νὰ δοθῶσι τὰ πράγματά των· τὰ ὁποῖα ἦσαν δημοσίως ἐμπεδισμένα ἐξ αἰτίας τῆς θρησκείας αὐτῶν.

Σάπωρ Βασιλεὺς τῶν Περσῶν διάδοχος τῦ Ἀρταξέρξυ τῦ πατρὸς αὐτῦ τὸ 238 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, διέφθειρε τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Συρίαν, τὴν Κιλικίαν, ᾗ ἄλλας διαφόρυς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας τῶν Ῥωμαίων. ᾗ ἂν δὲν ἀνθίςατο γενναίως ὁ Ὀδηνάτος ὁ γενόμενος μετέπειτα Βασιλεὺς τῶν Παλμυρηνῶν, ἤθελε κυριεύσῃ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν. ἐμποδίσθη δὲ ὑπὸ τῦ Αὐτοκράτορος Γορδιανῦ τῦ νέυ, ᾗ περιωρίσθη εἰς τὰς ἐπαρχίας τυ. ὁ Φίλιππος ὅμως ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τὸν Γορδιανὸν, ἔκαμε πρὸς αὐτὸν τὴν εἰρήνην. μετὰ δὲ τῦτον αὖθις μιγηθεὶς κατ' αὐτῦ ὁ Οὐαλεριανὸς, ᾗ νικηθεὶς, καὶ αἰχμαλωτισθεὶς, ἔπαθε τὰ χείριςα παρ' αὐτῦ τῦ σκληρωτάτυ θηρὸς (ἴδε Οὐαλεριανός.) ὁ δὲ Ὀδηνάτος μαθὼν τὸ βάρβαρον ἔργον αὐτῦ, ἑνώσας τὴν δύναμίν τυ μετὰ τῆς στρατιᾶς τῶν Ῥωμαίων, ἐπανέλαβε τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Νισίβιν, τὴν Κάῤῥην, ᾗ ἄλλας πολλὰς πόλεις, ᾗ ἔτρεψε τὸν Σάπορα εἰς φυγὴν, κατακόψας τὴν στρατιὰν αὐτῦ, ᾗ ἁρπάσας τὰς γυναῖκας ᾗ τὺς θησαυρύς τυ, ἐκδιώξας αὐτὸν μέχρι τῦ Κτησιφῶντος. ᾗ ἐντεῦθα ἔλαβεν ὁ Σά-

Digitized by Google

πωρ τῦ βίυ τὸ τέλος, φονευθεὶς παρὰ τῶν Σατραπῶν τὸ 269 ἔτος, βασιλεύσας ἔτη 32, μισητὸς ϗ ἀλάσωρ γενόμενος.

Ποσθμιος (Μάρκος Κάσσιος Λατιῆνος) ὁ περιφημότερος τῶν κατὰ τὸ μέσον τῦ τρίτυ αἰῶνος κυριευσάντων τὸ Βασίλειον τῶν Ῥωμαίων, πρὸ δύο ἐτῶν τῆς ἀποστασίας ὀλίγον τὶ ἐξηκύετο. ὁ δὲ Οὐαλεριανὸς, θέλων νὰ ἐξασκήσῃ εἰς διοίκησιν τῶν πραγμάτων τὸν Κορνήλιον Οὐαλεριανὸν τὸν ἔγγονόντα, τὸν ἐδιώρισε στρατηγὸν τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ϗ συμβυλὴν τῦ Ποσθμιυ. ὅ δὲ Κορνήλιος κατ' ἀρχὰς μὲν εὐδοκίμησε κατὰ τῶν Γερμανῶν· ἀφαιρέσας δὲ ἔπειτα τὰ λάφυρα ἀπὸ τὺς στρατιώτας τῇ συμβυλῇ τῦ παιδαγωγῦτυ Συλβαίνυ, ἐκίνησεν αὐτὺς εἰς ἀποστασίαν, ϗ ἔτως ἐφονεύθησαν παρ' αὐτῶν ϗ οἱ δύο, ϗ ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ ὁ Ποσθμιος τὸ 261 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ. ἔτ.ς δὲ ἐξέωσε τὺς Γερμανὺς εἰς διαφόρυς μάχας, ϗ διήρκεσε μέχρι δεκαετίας, μὲ ὅλον ὅτι ὁ νόμιμος Αὐτοκράτωρ Γαλλιῆνος ἐπροσπάθησε νὰ τὸν καταδαμάσῃ. εἶχε δὲ ὁ Ποσθμιος ϗ υἱὸν ἄξιον τῦ πατρὸς, εἴς τε τὴν ἄλλην ἀρετὴν, ϗ εἰς εὐγλωττίαν, καθ' ἣν ϗ ὑπερεῖχεν ἐκεῖνος. τὸ δὲ 267 ἔτος ἐφονεύθησαν ἀμφότεροι παρὰ τῆς στρατιᾶς πλησίον de Mayence, ὅτε εἶχαν νικήσῃ τὸν Τύραννον Λαιλιανόν. ὁ Ποσθμιος λοιπὸν, καίτοι ἐξ ἀφανῦς γενεᾶς γενόμενος, ἦτον ὅμως εὐφυέστατος, ϗ δραστήριος εἰς τὸ νὰ κατορθώσῃ τὸ εὐκόλως νοηθὲν εὐκολώτατα ϗ εἰς τὰ πλέον δύσκολα ἐπιχειρήματα,

Digitized by Google

ἔχων ἐκ φύσεως προτερήματα, νὰ διοικήσῃ ἕνα βασίλειον μετὰ δόξης, ἢ νὰ τὸ προφυλάξῃ μετὰ γενναιότητος.

Λύκιος Αἰλιανὸς (Οὔλτιος Κορνήλιος Λαιλιανὸς) εἷς τῶν στρατηγῶν, οἵτινες ἔλαβον ὄνομα Αὐτοκράτορος ἐν Γαλλίᾳ. ἐκηρύχθη δὲ Αὔγουστος παρὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸ Mayence τὸ 266 ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ, προβεβηκὼς ὢν ἤδη τῇ ἡλικίᾳ, ἀνδρεῖος δὲ τὰ πολέμια, ἢ ἔμπειρος τῶν πραγμάτων. ἐκάθη δὲ ὀλίγον καιρὸν ἐπὶ θρόνου. ἐπειδὴ ὁ Ποσθέμιος ὁ νέος ἐπιθυμῶν ἢ αὐτὸς τὸν Καισαρικὸν θρόνον ἐπίσης, κινήσας τὲς λεγεῶνας κατ' αὐτῆ, τὸν ἐνίκησε τὸ 267 ἔτος, ἢ ἔτω μετὰ τῆ θρόνῳ ἔχασε ἢ τὴν ἰδίαν ζωὴν τὴν ἰδίαν ἡμέραν.

Μάριος (Μάρκος Αὐρήλιος) εἷς τῶν Τυράννων ἢ ἔτος ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆ Γαλλιήνῳ ἦτον ἀνὴρ ἰσχυρότατος, ἐργαζόμενος σίδηρον· ἀφήσας δὲ τοῦτο, ἐδόθη εἰς τὰ ὅπλα, ἢ χωρῶν βαθμηδὸν εἰς τὰ ἀξιώματα, εὐδοκίμησε κατὰ τῶν Γερμανῶν. ἀποθανόντος δὲ τῆ Βικτωρίνῳ, ἐνεδύθη αὐτὸς τὴν ἀλυργίδα. μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐφονεύθη παρὰ τῆ ἐξακολουθοῦντός αὐτὸν στρατιώτῃ. ὅς τις ὠθήσας τὸ ξίφος εἰς τὴν γαστέρα, εἶπεν ἐκεῖνο τὸ ὑβριστικὸν, τοῦτό σοι κεχάλκευται. εἶλε δὲ τοσαύτην ἰσχὺν εἰς τὰς χεῖρας ὁ Μάριος, ὥστε μίαν ἅμαξαν τρέχουσαν ἐκώλυε δι' ἑνὸς τῶν δακτύλων.

Βικτωρῖνος (Μάρκος Πιαβόϊνος) υἱὸς τῆς περιφήμου Βικτωρίνης εὐδοκίμησεν εἰς τὰ ὅπλα, ἢ ἔλαβεν ὑπόληψιν εἴς τε τὰ πολεμικὰ ἢ πολιτικά, συνήφθη

Digitized by Google

δὲ ἐν τῇ μοναρχίᾳ παρὰ Ποσθμίῳ τῷ Τυράννῳ τῶν Γάλλων τὸ 265 ἔτος· ᾗ ἐξάθη εἰς τὸ ἄξίωμα τοῦτο μέχρι τοῦ 268 ἔτους· ἔπειτα δὲ βιάσας τὴν γυναῖκα ἑνὸς γραμματέως ὀναμαζομένου Ἀττικοῦ, ἐφονεύθη παρ' αὐτῷ ἐν Κολόγνῃ. μετὰ δὲ ταῦτα ἐφονεύθη ὁμοίως ᾗ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βικτωρῖνος ὁ νέος, τὸν ὁποῖον εἶχε συνάψῃ εἰς τὴν μοναρχίαν.

Ὀδηνάτος Βασιλεὺς τῶν Παλμυρητῶν γεννηθεὶς ἐν Παλμύρῃ, γεγυμνασμένος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας νὰ παλαίῃ μὲ λέοντας, λεοπαρδάλεις, ᾗ ἄρκτους. ᾗ ἐντεῦθεν λαβὼν ὑπόληψιν τῆς ἀνδρίας, ἤνοιξε τὸν δρόμον πρὸς τὴν τύχην τῆς ὑπεροχῆς. μετὰ δὲ τὴν ἥτταν τοῦ Οὐαλεριανοῦ (ἴδε αὐτόθι) ἔμελλε νὰ πέσῃ ὅλη ἡ Ἀσία εἰς τὴν σκληρότητα τοῦ ὠμοτάτου Σάπωρος, ᾗ ὁ Ὀδηνάτος ἔσειλε πρέσβεις μὲ δῶρα, παραιτούμενος ἐναυτῷ ἐγγράφως, ὅτι ποτὲ δὲν ἐκίνησεν ὅπλα κατ' αὐτοῦ. τὸ ὁποῖον ἅμα ἀναγνὺς ὁ Σάπωρ, τὸ ἔχισε ᾗ ῥίψας τὰ δῶρα εἰς τὸν ποταμὸν, ὤμοσεν νὰ ἐπιφέρῃ πῦρ ᾗ σίδηρον εἰς τοὺς τόπους του· καθότι ἐτόλμησε νὰ γράψῃ μόνον εἰς αὐτὸν, ᾗ δὲν ἦλθε μόνος του εἰς προσκύνησιν· ᾗ πρὸς τούτοις ἐπατείλησε νὰ φονεύσῃ ᾗ αὐτὸν ᾗ πᾶσαν τὴν γενεάν του, ἐὰν δὲν ἔλθῃ νὰ προσπέσῃ μὲ τὰς χεῖρας δεδεμένας ὀπίσω. ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Ὀδηνάτος ᾗ παροργισθεὶς, ἐνώνει τὰς δυνάμεις του μὲ τὴν στρατιὰν τῶν Ῥωμαίων, ᾗ κινεῖ τὸν πόλεμον κατ' αὐτοῦ μὲ τόσην εὐτυχίαν, ὥστε ἔλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. μετὰ τοῦτο δὲ διαφθείρας τὸ σύσημα τοῦ Κυέτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Μακριανοῦ, ἔμεινε πιστὸς τοῖς Ῥω-

Digitized by Google

μαίοις. ὁ δὲ Γαλλιῆνος πρὸς ἀξίαν ἀνταμοιβὴν, τὸν ἐσύναψε μεθ' ἑαυτῦ εἰς τὴν μοναρχίαν, ὀνομάσας αὐτὸν κατὰ τὸ 264 ἔτος Καίσαρα ϗ Αὐτοκράτορα, ὀνομάσας δὲ ἔτι ϗ τὴν Ζηνοβίαν τὴν γυναῖκα αὐτῦ, ὁμοίως ϗ τὲς υἱὲς των Αὐγέσης. ἐντεῦθεν ὁ Ὀδηνάτος ἐφόνευσε τὸν ἀποσατήσαντα Βάλισον, ϗ ἐκυρίευσε τὸν Κτησιφῶντα· ϗ ἑτοιμαζόμενος νὰ κινήσῃ κατὰ τῶν Γότθων διαφθειρόντων ἤδη τὴν Ἀσίαν, ἔπαθε κακὸν οἰκοθεν ἀπροσδόκητον. καθότι γενομένης τινὸς διχονοίας μεταξὺ τῦ Ἡρωδιανῦ τῦ ἀπὸ τῆς πρώτης γυναικὸς υἱῦ τυ, ϗ τῶν δευτέρων ἀπὸ τῆς Ζηνοβίας, ϗ πρὸς τέτοις κινηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς Ζηνοβίας ἐκ ζηλοτυπίας ϗ τῦ ἀνεψιῦ Μηωνίε, ϗ σινωμωσίας ἐντεῦθεν γενομένης, ἐφανεύθη παρὰ τῦ ἀνεψιῦ εἰς ἓν συμπόσιον μεταξὺ τῆς εὐθυμίας τὸ 267 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε.

Κλαύδιος (Αὐρήλιος) γεννηθεὶς ἐν Ἰλλυρίᾳ τὸ 214 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε. χιλίαρχος δὲ ἐγένετο πρῶτον ὑπὸ τὸν Δέκιον· ἐπὶ δὲ τῦ Οὐαλερίε ἔλαβε τῆς διοίκησιν τῆς πατρίδος τυ. ϗ ἐντεῦθεν ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ παρὰ τῆς στρατιᾶς, ϗ ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἀρισίνδην γενομένη, ἀνέῤῥωσεν εὐθὺς τὸ Βασίλειον τῶν Ῥωμαίων, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῦ νέε τέτε Τραϊανῦ. καθότι διέφθειρε τὸν ἀποσάτην Αὐρήολον, ἀκύρωσε τὰς προωθήκας τῶν Φόρων, ἀπέδωκε τὰ πράγματα τῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἁρπάσῃ ὁ ἅρπαξ προκάτοχός τυ. μία δὲ γυνὴ μαθοῦσα τὴν δικαιοσύνην, ϗ προσελθοῦσα, εἶπε, Βασιλεῦ, ἀξιωματικός τις καλούμενος Κλαύδιος, ἔχει λαβὼν τὸ ἐμὸν

χωρίον παρὰ τῦ Γαλλήνε, ὃ μόνον πρόσεχέ μοι ἀγαθόν. κέλευσον ἓν τῦτο ἀποδοθῆναί μοι. ὁ δὲ Κλαύδιος συνιὼν τὸ πρᾶγμα, ὅτι περὶ αὐτῦ ὁ λόγος, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὴν μετὰ ἱλαρότητος· δίκαιον ἀποδοθῆναί σοι τὸ χωρίον παρὰ Κλαυδίε τῦ Αὐτοκράτορος, ὃ Κλαύδιος ὁ ἰδιώτης ἀφείλετο· ἀφ' οὗ δὲ ἐπανώρθωσε τὴν τάξιν τῦ ἐσωτερικῦ, ἐφρόντισε νὰ προφυλάξῃ τὴν ἐπικράτειαν ἀπὸ ἔξωθεν ἀπὸ τῶν πολεμίων, κινηθεὶς κατὰ τῶν Γότθων· οἵτινες συμποσύμενοι εἰς τριακοσίας ἢ εἴκοσι χιλιάδας, διέφθειρον τὴν Θράκην ἢ τὴν Ἑλλάδα· τὲς ὁποίες καταδιώξας ὑπὲρ τὸν Αἷμον, ἐκέρδησε μίαν περίφημον μάχην κατ' αὐτῶν, διαφθειρομένων ἤδη ἢ ὑπὸ τῆς παγώλης. ἥτις μεταδοθεῖσα ἢ εἰς τὴν στρατιὰν τῶν Ῥωμαίων, ἔκαμε μεγάλην φθορὰν, ἢ τὸ μέγιστον ἐθυσίασε ἢ τὸν Κλαύδιον τὸ 270 ἔτος εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν. ὅστις ἐσάθη στρατηγὸς ἄριστος, κριτὴς δίκαιος, ἢ Αὐτοκράτωρ καλός. ἢ ἂν παρετείνετο ἔτι τὸ ζῆν, ἤθελε φέρῃ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν ἀρχαίαν τιμὴν δόξαν.

Κυντίλλιος (Μάρκος Αὐρήλιος Κλαύδιος) ἀδελφὸς τῦ Αὐτοκράτορος Κλαυδίε. ἐξ ἓ ἔλαβε τὸ δίκαιον νὰ γένῃ ἢ τῦ θρόνε αὐτῦ διάδοχος. εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέβη τὸ 270 περὶ τὰ τέλη Μαΐε. ἐκηρύχθη δὲ ἐνταῦτῳ Αὔγυστος ἢ ὁ Αὐρήλιος παρὰ τῆς ἐν τῷ Σιρμίῳ στρατιᾶς. πρὸς τὸν ὁποῖον μὴ δυνάμενος νὰ ἀντισταθῇ ὁ Κυντίλλιος, ἤνοιξε τὰς φλέβας εἰς ἕνα λετρὸν ἢ ἀπέθανε, βασιλεύσας σχεδὸν ἡμέρας δεκαεπτὰ, ἀξιοπόθητος γενόμενος διά τε τὴν με-

Digitized by Google

τριοφροσύνην, εὐπροσηγορίαν, καὶ ἠθικὴν· καὶ πρὸς τούτοις διὰ τὴν ἐμπειρίαν εἰς τὴν στρατιωτικὴν εὐταξίαν, δὲν ἦτον ὅμως δραστήριος εἰς τὸ νὰ βαστάσῃ τὸ βάρος τοῦ βασιλείου.

Αὐρηλλιανὸς (Λούκιος Δομέτιος) γεννηθεὶς ἐν χωρίῳ τινὶ ἐν τῇ Παννωνίᾳ ἐκ γένους ἀφανοῦς· προβιβασθεὶς δὲ κατὰ τάξιν εἰς τὰ ἀξιώματα ἔφθασε νὰ γένῃ καὶ Δήμαρχος, καὶ διέφθειρε πολέμῳ τοὺς Φράγκους εἰς τὸ Mayence. ὁ δὲ Οὐαλεριανὸς, ὅς τις ἐγνώριζε τὴν ἐμπειρίαν αὐτοῦ εἰς τὴν στρατιωτικὴν εὐταξίαν, τὸν ἔδοσε τὴν ἐπιστασίαν ἐπὶ πάντων τῶν στρατευμάτων. ὅθεν στρατιώτης τὶς βιάσας μίαν γυναῖκα, ἐσχίσθη εἰς δύο, δεθεὶς ἀπὸ δύο δένδρων κυρτωμένων μὲ βίαν, καὶ ἀπολυθέντων ἔπειτα ἐλευθέρων πρὸς τὴν φυσικήν των ῥοπὴν καὶ θέσιν· οἱ δὲ φιλόνεικοι, καὶ μέθυσοι, καὶ κλέπται, καὶ ἅρπαγες ἐδιώχθησαν παρευθὺς παρ' αὐτοῦ λέγοντος πρὸς αὐτοὺς ταῦτα, πλουτεῖτε δικαίως ἐκ τῶν λαφύρων τῶν πολεμίων, ἀλλ' οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόνων τῶν συμπολιτῶν. μετὰ ταῦτα δὲ προέβιβάσθη εἰς τὴν ὑπατείαν τὸ 258 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου. καὶ ὁ Οὐαλεριανὸς, ὅς τις ὠνόμαζεν αὐτὸν ἐλευθερωτὴν τῆς Ἰλλυρίας, καὶ μιμητὴν τοῦ Σκιπίωνος, ἠθέλησε νὰ δώσῃ τοῦ προβιβασμοῦ τὴν δαπάνην. ὁ δὲ Οὔλπιος, τοῦ ὁποίου ἦν ὑποστράτηγος, ἐν τῇ Ἰλλυριᾳ, τὸν υἱοθέτησε. καὶ ὁ Κλαύδιος, ὅτις ἐτίμα μάλιστα τὴν ἀνδρίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φρόνησιν, τὸν ἔκαμεν ἀρχιστράτηγον εἰς τὴν Ἰλλυρίαν καὶ Θρᾴκην. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Κλαυδίου τὸ 270 ἔτος μιᾷ γνώμῃ καὶ φωνῇ ἦλθεν ἡ ἐκλογὴ εἰς

αὐτὸν τῦτε στρατιωτικῦ, τῆς Γερμανίας, ὑ τῦ λαῦ. ἐντεῦθεν νικήσας τὲς Γότθες, τὲς ἐδίωξεν ἀπὸ τῆς Παννωνίας· ἔπειτα ἐκτύπησε τὲς Βανδάλες, ὑ μετὰ τύτες τὲς Μαρκομάνες, ὑ Σαρμάτας· ὑ ἐντεῦθεν ἔξωθεν μὲν ἀσφάλισε τὴν εἰρήνην, ἔσωθεν δὲ τὴν ἡσυχίαν. μέμφονται δὲ αὐτὸν μετὰ ταῦτα, ὅτι ἐπαίδευσεν αὐστηρῶς ὑ σκληρῶς τινὰς διὰ παραμικρὰ ἐλαττώματα. ἐντεῦθεν δὲ διαβὰς ἀπὸ τῆς Ῥώμης εἰς τὴν Ἀσίαν διὰ τῆς Σλαβωνίας ὑ Θρᾴκης, ἔνθα κατέκοψε τὲς Βαρβάρες, ἐκυρίευσε τὴν Τυάνην ἐν Καππαδοκίᾳ, προορκισθεὶς εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως ταύτης νὰ μὴν ἀφήσῃ ἐδὲ κύνα ζῶντα. ἀφ' ἑ ὅμως παρεδόθη, κατεπραΰνθη, καὶ ἐκέλευσε τὲς στρατιώτας νὰ φονεύσωσιν ὅλες τὲς κύνας, ὅσες συναπαντήσωσιν. ἀφ' ἑ δὲ ἐνίκησε δὶς τὴν Ζηνοβίαν, τὴν κατεδίωξε μέχρι τῆς Παλμύρης, ὅπε τὴν ἐπολιόρκησεν. αὐτὴ ἡ Βασίλισσα ὅμως, ἥτις ἐδιοικῦσε μόνη της τὸν στρατὸν, ἐνθυσιάζυσα αὐτὸν, ἀμύνετο ὡς μέγας στρατηγὸς, ὑ ὡς γυνὴ Φιλότιμος ὑ παρωξυμένη. ἥτις, ζητήσαντος τῦ Αὐρηλιανῦ νὰ παραδώσῃ τὴν πόλιν, ἀπεκρίθη τοιαῦτα. δὶ ὅπλων μᾶλλον, ἢ δὶ ὑποχέσεων ὀφείλει ὁ στρατηγὸς βιάζεσθαι τὸν πολέμιον παραδῦναι τὴν πόλιν. αὐτὴ ἡ ἀπόκρισις ἔγγιξε σφοδρὸς τῦ Αὐρηλιανῦ τὸ φιλότιμον, ὑ ἐκβιάσας τὴν ἐπιμονὴν, ἔλαβε τὴν πόλιν τὸ 273 ἔτος. ἡ δὲ Ζηνοβία δοκιμάσασα νὰ φύγῃ εἰς τὴν Περσίαν, ἁλήφθη αἰχμάλωτος, ὑ ἐβλήθη εἰς τὰ δεσμά. τὴν δὲ Παλμύραν ἐπαναστάσαν μετὰ ταῦτα, τὴν κατεδάφισε, ὑ τὲς ἐγκατοίκυς ἐπέ-

Digitized by Google

ρπας σύμπαντας ἐν σώματι μαχαίρας. ἐντεῦθεν δὲ ἐκινήθη κατὰ τῆ Φιρμίᾳ. ὅς τις ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὴν Ζηνοβίαν, τὸν ὁποῖον ἡ νικήσας, ἐφόνευσε μὲ διαφόρους βασάνους. ἐκεῖθεν δὲ ἐφώρμησε κατὰ τῆ Τερτίκᾳ ἐν τῇ Γαλλίᾳ. ὅς τις ἡ ὑπετάγη εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς ῥαστιᾶς. μετὰ δὲ τοῦτο ἔρχεται νικητὴς τοσούτων ἐθνῶν εἰς τὴν Ρ'ώμην, ἡ ἐτίμησε τὸν Θριαμβον μὲ αἰχμαλώτους Γότθων, Α'λαίνων, Ρ'ωξελάνων, Φράγκων, Σουέβων, Βανδάλων, Α'λλεμάνων, Αἰθιώπων, Α'ράβων, Ἰνδῶν, Βακτριανῶν, Γεωργιάνων, Σαρακινῶν, ἡ Περσῶν· ἡ δὲ Ζηνοβία, ἡ ὁ Τέτρικος προεπορεύοντο τῆς ἁμάξης αὐτοῦ καθ' ὁδὸν· ἡ ἔπειτα ἡ μὲν Ζηνοβία ἔλαβε μέρος γῆς εἰς τροφήντης ἐν τῷ Τιβολίῳ. ὁ δὲ Τέτρικος ἔλαβε τὴν διοίκησιν ἑνὸς μέρους τῆς Ἰταλίας· τὸ ὁποῖον δὲς ὁ Αὐρηλλιανὸς εἰς αὐτὸν, εἶπε, βέλτιον διοικεῖν μέρος τῆς ἀγαθῆς γῆς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ἢ δεσπόζειν σὲ πέρα τῶν Ἄλπεων· ἐντεῦθεν γενομένης εἰρήνης ἡ ἡσυχίας, ἐκόσμει τὴν Ρ'ώμην, ἐδιώρισε τοῖς πτωχοῖς σιτηρέσιον εἰς ἄρτον καὶ κρέας, ἀκύρωσε τὰ βάρη τῶν φόρων, προσδιώρισε δὲ ἡ τὸν ἀριθμὸν τῶν εὐνέχων, ἡ ἐκώλυσε νὰ ἔχωσι παλλακὰς ἐλευθέρας· μετὰ ταῦτα δὲ ἐκρατεύων ἤδη κατὰ τῶν Περσῶν, ἐφονεύθη ἐξ ἐπιβυλῆς ἑνὸς τῶν ἀπελευθέρων αὐτοῦ ὀνομαζομένου Μνησέου, ἐξ αἰτίας τοιαύτης· οὗτος πολλὰ κακὰ πράξας, διὰ νὰ μὴ λάβῃ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ποινῆς δικαίαν, ἀνθ' ὧν ἔπραξε, μιμεῖται τὴν χεῖρα τοῦ Αὐρηλλιανοῦ, ἡ γράφει κατάσχεον, ἐν ᾧ περιείχετο πολλῶν ἀξιωματικῶν

φόνος· τοῦτο δὲ ἔκαμε τρόπον νὰ φανῇ εἰς τοὺς δήθεν καταδικασθέντας· οἵτινες ὀργισθέντες, ἐφόνευσαν τὸν Αὐρηλιανὸν πλησίον τῆς Ἡρακλείας τὸ 275 ἔτος· ἀποκαλυφθείσης δὲ μετὰ ταῦτα τῆς ἐπιβουλῆς ὅ, τε Μνησέος παρεδόθη εἰς τὰ σώματα τῶν Λεόντων, καὶ οἱ ἄλλοι συνωμόται ἔδοσαν δίκην· ὡς τόσον μεγάλην εὐταξίαν ἔταξεν ὁ Αὐρηλιανὸς εἰς ὅλην τὴν βασιλείαν τὴν ἔκτασιν, πλὴν μὲ μεγάλην αὐστηρότητα τὸ κατώρθωσε, παιδεύων τοὺς ἁμαρτάνοντας μὲ σκληρότητα, ἣ διὰ τοῦτο ἐθαυμάζετο μὲν, δὲν ἀγαπᾶτο ὅμως· λέγουσι δὲ, ὅτι ἐν διαφόροις μάχαις, ἐφόνευσεν ἰδίᾳ χειρὶ ὑπὲρ τοὺς ἐνενήκοντα ἄνδρας, ἣ παρίστατο πολλάκις εἰς τὰς καταδίκας ἣ θανάτους τῶν στρατιωτῶν· περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς βασιλείας του ἐκινήθη σκληρὸς διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ἀλλ' ἔπαυσεν αὐθις ταχέως.

Τέτρικος (Γάϊος Πισεβάβιος) ἐξ ὑπατικῆς γενόμενος γενεᾶς, ἔλαβε τὴν ἐπισασίαν τῆς Ἀκυτανίας· λαβὼν δὲ καὶ τὴν ἀλυργίδα μετὰ ταῦτα, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, τῶν Ἱσπανῶν, καὶ τῶν Βρεττανῶν· ὑπέταξε δὲ μὲ μίαν ἀξιομνημόνευτον προθυμίαν καὶ τὴν ἀποσάσαν τόλιν τὸν Αὐτον· ἐγένοντο δὲ ταῦτα, Αὐτοκρατορεύοντος Κλαυδίου, καὶ Αὐρηλιανοῦ· μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ ὑποφέρῃ τὰς συνεχεῖς σάλευσεις τῶν στρατιωτῶν, ἔγραψεν εἰς τὸν Αὐρηλιανὸν νὰ τὸν παραδώσῃ τὰς ἐπαρχίας, ἐὰν θέλῃ νὰ ἔλθῃ νὰ τὰς περιλάβῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του· ἐλθόντος δὲ τοῦ Αὐρηλιανοῦ, προσποιησάμενος τὸ πρῶτον ἀνθίστασιν, παρεδόθη εὐθὺς, καὶ ἐξημολόγησε τὸ παρά-

Digitized by Google

δεινγμα ϗ ὁ ϛρατὸς ἐξ ἀνάγκης· ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ῥώμην, ἔκαμε μὲν τὴν δουλικὴν τιμὴν εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ Αὐρηλλιανοῦ, ἀλλ' ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ϗ πᾶσαν τὴν εὔνοιαν; λαβὼν ἅμα ϗ τὴν διοίκησιν τῆς Λουκανίας (ὅρα ἀνωτέρω Αὐρηλλιανὸς.) ἰδιώτης λοιπὸν ὢν τὰ ἐντεῦθεν, ἠγαπήθη παρὰ πάντων ἐκ χρηστότητος, φρονήσεως, ϗ δικαιοσύνης, ἁπλοῦς ϗ ἴσος τοῖς πᾶσι γενόμενος· προβεβηκὼς δὲ ἐς ἔσχατον γῆρας, ἀπέθανε, ϗ συνηριθμήθη τοῖς θεοῖς· τὸ νὰ ἀφήσῃ δὲ ϗ τὴν ἀλουργίδα, τὴν ὁποίαν εἰς πενταετίαν ἐφόρεσε, ϗ τοῦτο ἀξιοσημείωτον εἶναι· ἀφῆκε δὲ υἱὸν ἄξιον τῷ ὄντι τοιούτου πατρός.

Βιργίλιος (Πούβλιος Μάρος) ἐπονομασθεὶς ἡγεμὼν τῶν ποιητῶν ἐν Λατίνοις, ἐγεννήθη εἰς Ἄνδας χωρίον τοῦτο πλησίον τῆς Μάντουας τὸ 70 ἔτος πρὸ τοῦ σωτηρίου, παρὰ πατρὸς κεραμέως εἰς τὰς Ἰδοὺς, τουτέστιν εἰς τὰς δεκαπέντε τοῦ Ὀκτωβρίου· ἐξήσκησε δὲ πρῶτον τὴν Μοῦσαν αὐτοῦ εἰς τὴν ποιμαντικὴν· ἀναλαβὼν δὲ τὴν πατρικήν του γῆν παρὰ τοῦ Αὐγούστου, ὅς τις τὴν εἶχε δώσῃ μετὰ ϗ τῶν ἄλλων εἰς τοὺς ϛρατιώτας κατά τινα προλαβοῦσαν ὑπόσχεσιν (ἴδε Αὔγουστος) ἐσύνθεσε τὸ πρῶτον Εἰδύλλιον πρὸς εὐγνωμοσύνην τοῦ εὐεργέτου· ϗ ἐντεῦθεν ἐφάνη μέγας εἰς τὸ εἶδος τῆς ποιήσεως· ἔκαμε δὲ τὸ βουκολικὸν τοῦτο ποίημα εἰς διάϛημα τριετίας· μετὰ ταῦτα δὲ ἐπεχειρίσθη τὰ Γεωργικὰ, τὸ περίφημον ἐκεῖνο ποίημα παρὰ Λατίνοις, ὥσπερ ϗ παρ' ἡμῖν τὰ ἀθάνατα ποιήματα τοῦ Ὁμήρου, μὲ τὸν ὁποῖον παραβάλλουσι τὸν Βιργίλιον· ὅρα δὲ ϗ μίαν σύγκρισιν τούτων τῶν ἀ-

Digitized by Google

ξιολόχως ἀνδρῶν εἰς τὸν ἔνατον τόμον τῦ παρ' ἐμῦ ἐκδοθέντος Θυκυδίδυ ἐν τῷ Λεξικῷ τῶν ἐνδόξων, εἰς τὸ Ὅμηρος.

Αἰνείας ἡγεμὼν τῆς Τρωάδος, υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης ἐκ τῦ Ἀγχίσυ, ἐκ πατρὸς τῦ Ἀσκάνιυ· ἁλωσείσης δὲ τῆς Τρωάδος παρὰ τῶν Ἑλλήνων, διεσώθη αὐτὸς ἔχων εἰς τὰς ὤμυς τὰ τέκτε Θεὺς τῆς πατρίδος καὶ τὸν πατέρα τυ, ἕλκων δὲ ἐκ χειρὸς καὶ τὸν υἱὸν αὐτῦ· μετὰ δὲ πολλὰ συμβεβηκότα αὐτῷ καθ' ὁδὸν, διέβη εἰς Ἰταλίαν, ἐκ ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Λατινίαν τὴν κόρην τῦ Βασιλέως Λατίνυ· ὁ δὲ Βασιλεὺς τῶν Ῥυτύλων ὀνομαζόμενος Τύρνος, ἔχων αὐτὸς ὑπόχεσιν προλαβῦσαν τῦ γάμυ, κινεῖται μὲ πόλεμον κατὰ τῦ Αἰνείυ· ἐκ νικηθεὶς, φονεύεται· ὁ δὲ νικητὴς ἐξακολυθεῖ τὸν πόλεμον ἐκ κατὰ τῦ Μεζέγκιυ τῦ Βασιλέως τῶν Τυσκων συμμαχύντος τοῖς Ῥυτύλοις· νικηθεὶς δὲ, ἐφονεύθη ἐντῷ ποταμῷ τῆς Νομίκης· καὶ ὁ Ἀσκάνης, ὁ υἱὸς αὐτῦ ἔγινε τῦ θρόνυ διάδοχος· ὁ δὲ Βιργίλιος εἰς τὴν Αἰνιάδα εἰσάγει τὸν ἔρωτα τῦ Αἰνείυ ἐκ τῆς Διδῦς τῆς Βασιλίσσης τῆς Καρχηδόνος, ἥτις ἐσάθη μετὰ τριακόσια ἔτη περίτε (ὅρα ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῶν χρόνων) ἀλλὰ ταῦτα ἐξ ἀδείας ποιητικῆς μυθικώτερα μᾶλλον, ἢ τῇ Ἱστορίᾳ προσήκοντα· ὁ δὲ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς εἰσάγει πολλὺς μαρτυρῦντας, ὅτι ὁ Αἰνείας δὲν ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν· ὅπερ ἐβίασε τὸν σοφὸν Βοχάρδην (Bochard) νὰ τὸ ἀποδείξῃ εἰς μίαν ἰδίαν διάλεξιν· ὅς τις ἐξακολυθεῖ τὴν δόξαν τῶν περισσοτέρων· αἵτινες ἐζή-

τησαν τὴν ἀλήθειαν παντα χῆ μὲ τῆς κρίσεως τὴν λαμπάδα.

Ζηνοβία Βασίλισσα τῆς Παλμύρης, γυνὴ τῦ Ὀδηνάτυ, λεγομένη νὰ κατάγηται ἀπὸ τῦ Πτολεμαίυ ἢ τῆς Κλεοπάτρας, τῶν ὁποίων εἶχε μάλιστα τὴν ἀνδρίαν· λαβῦσα δὲ τὸ ὄνομα Αὐγυσίνα, διετήρησε τὴν βασιλείαν ἐπὶ πολὺ τῆς Ἀσίας, ζῶντος τῦ Γαλλιήνυ ἢ τῦ διαδόχυ αὐτῦ Κλαιδίυ, ἐναντιυμένη ἐκεῖθεν μὲν εἰς τὰς Πέρσας, ἐντεῦθεν δὲ εἰς Ῥωμαίυς, ὑμνημένη παρὰ πάντων τῶν Ἱστορικῶν τῦ καιρῦτής εἰς ἀρετὴν ἀνδρίας, ἢ εἰς καθαρότητα σώματος, ἢ εἰς ἔρωτα ἐπισημῶν ἢ ἐλευθέρων τεχνῶν, ἔχυσα διδάσκαλον τὸν φιλόσοφον Λογγῖνον παρ' ᾧ κινηθεῖσα εἰσήγαγε καὶ τὰς ἐπισήμας εἰς τὸ βασιλείον της· ἔχυσα δὲ τὴν γνῶσιν τῆς ἀνατολικῆς ἱστορίας ἀκριβῶς, ἔκαμε συντομίαν τῆς ἱστορίας τῆς Ἀλεξανδρείας αὐτὴ ἡ ἰδία· ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ Αὐρηλλιανὸς ὀργισθεὶς κατ' αὐτῆς, ἐκινήθη εἰς πόλεμον· καὶ ἀπαντήσας αὐτὴν περὶ τὴν Ἀντιόχειαν, ἔχυσαν 600,000 στρατιωτῶν, συνεκλάκη εἰς μάχην· ἢ γενομένης ἀφιρέτως τὸ πρῶτον τῆς νίκης ἐπὶ πολὺ, νικᾶται ἡ Ζηνοβία τὸ ὕστερον, ἢ ἀποχωρήσασα μετὰ ζημίας μεγάλης τῆς στρατιᾶς, καταλείεται εἰς Παλμύρην· ἔνθα γενομένης τῆς πολιορκίας σφοδρᾶς μὲν ἔξωθεν, τῆς δὲ ἀμύνης ἔσωθεν γενναιοτέρας ἢ ἀξίας τῆς Ζηνοβίας, κατέφυγεν ὁ Αὐρηλλιανὸς εἰς τὸ νὰ ζητήσῃ μὲ συμφωνίας τῆς πόλεως τὴν παράδοσιν· ἀποκριθείσης δὲ πρὸς ταῦτα μὲ τόνον τῆς Ζηνοβίας,

Digitized by Google

(ὅρα Αὐρηλλιανὸς) ἐβίασεν ἔτι τὴν πολιορκίαν ἔξωθεν ὁ ἐχθρὸς· καὶ ἡ Ζηνοβία φοβουμένη νὰ μὴ περιπέσῃ αἰχμάλωτος, φεύγει κρυφίως πρὸς τὴν Περσίαν· καὶ καταδιωκομένη, ἐλήφθη εἰς τὸ πέρασμα τοῦ Εὐφράτου· καὶ οὕτως ἀχθεῖσα εἰς Ῥώμην, ἐκαλλώπισε τὸν θρίαμβον τοῦ νικητοῦ· τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε μομφὴν μᾶλλον, ἢ δόξαν εἰς τὸν Αὐρηλλιανὸν· ὅθεν καὶ ἐπιδιώρθωσε τοῦτο, δοὺς εἰς αὐτὴν μέρος τῆς γῆς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ἐν ᾗ ἔζησε τρεφομένη τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της· ἦν δὲ αὕτη γυνὴ περίφημος καὶ ἡρωϊκὴ, πεζῶς πορευομένη ἔμπροσθεν τῶν στρατιωτῶν εἰς τὰς ἐκστρατείας μέχρις αὐτῆς τῆς μάχης· ἤμβλυνεν ὅμως τῶν ἀρετῶντης τὴν δόξαν μὲ τὴν οἰνοποσίαν, καὶ τὴν ὠμότητα· λέγουσι δὲ νὰ ἐδέχθη τῶν Ἑβραίων τὴν θρησκίαν, ἀλλ' εἶχεν, ὡς ἔοικεν, ἓν εἶδος ἕτερον Θεϊσμοῦ· τὴν ἱστορίαν δὲ ταύτης συνέγραψεν ἀξιολόγως ὁ Πατὴρ Ἰοῦβος, δημοσιευθεῖσαν τὸ 1758 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου.

Τάκιτος (Μάρκος Κλαύδιος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, ἐκλεχθεὶς διάδοχος τοῦ Αὐρηλλιανοῦ τὸ 275 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, ἐδόθη εὐθὺς εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐπικρατείας μὲ ζῆλον δικαιοσύνης· ἐν ᾗ εὐδοκίμησε μάλιστα, εἰσαγαγὼν νόμους σοφοὺς εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐξορίσας τὰς κακὰς συνηθείας, καὶ κατακλείσας τὰ δημόσια λουτρὰ εὐθὺς μετὰ τοῦ ἡλίου τὴν δύσιν, συμφερόμενος μὲ τὴν Γερουσίαν, ὑπακούων ταῖς συμβουλαῖς αὐτῶν μᾶλλον παντὸς Αὐτοκράτορος, ὥστε ζητήσας παρ' αὐτῆς καὶ τὴν ὑπατείαν εἰς τὸν ἀδελφόντου ἀπέτυχε, λέξας,

Digitized by Google

ἡ ἐκλογὴ τῶν πολλῶν βελτείων ἔοικε τῦ ἑνὸς· ἐμπο-
δίσας δὲ τὴν Αὐτοκρατόρισσαν ἀπὸ τὸ νὰ καλλωπί-
ζηται μὲ πολυτίμους λίθους, ἐκώλυσε γενικῶς νὰ μὴ
φορῶσι μήτε ἱμάτια χρυσοκέντητα, δίδες αὐτὸς ἀφ'
ἑαυτῦ τὸ παράδειγμα· ἐ μετὰ τοιαύτης μετριοφρο-
σύνης ἐ ὀλιγαρκείας πρὸς ἑαυτὸν, ἦτον ἐλευθεριώτα-
τος εἰς τὴν δαπάνην τῶν κοινῇ συμφερόντων, ἐξ ὧν
ἐπροτίμα λόγῳ ὀρθῷ ἐ δικαίῳ τὰ διαρκέσερα· ἐπεὶ
δὴ ἐν ἑξαμήνῳ χρόνῳ, καθ' ὃν ἐκάθη. Αὐτοκράτωρ
μόλις ἔδωκεν ἅπαξ τὸν συνηθισμένον εἰς τὺς Ρω-
μαίους οἶνον ἐ κρέας· ἐκρήμνισεν ὅμως τὴν ἰδίαν ὀρ-
χίαν διὰ οἰκοδομήσῃ λυτρὸν εἰς ἀνάπαυσιν διηνεκῆ τῦ
κοινῦ ἐξ ἰδίας δαπάνης, ἐ ἔδωκε τὰ ἐν Μαυριτανίᾳ
ἴδια κτήματα εἰς τὸν ναὸν τῦ Καπιτωλίου διὰ νὰ ἐπι-
σκευάζωνται τὰ ἐκεῖσε οἰκοδομήματα· ἀφιέρωσε δὲ
ἐ διὰ τὰς ἐκ τῆς θρησκείας πανηγύρεις, τὰς γινομέ-
νας εἰς τὺς ναὺς, πάντα τὰ ἀργυρᾶ σκεύη, ὅσα εἶχεν
ἴδια ἐκ τῦ ἰδιωτικῦ ἔτι βίυ· ἦν δὲ ἐρασὴς τῶν μαθή-
σεων· ὅθεν ὅταν διημέρευεν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐ-
πικρατείας, ἀφιέρωνε μέρος νυκτὸς εἰς ἀνάγνωσιν·
εἰς δὲ τὰς ἀρχὰς τῆς βασιλείας τυ εἰσέβαλον οἱ Βάρ-
βαροι ἐντὸς τῶν ὅρων, ἀλλ' εὐθὺς ἀπεχώρησαν· τῷ
δὲ πέμπτῳ μηνὶ ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν
καὶ Σκυθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ· Φθάσας δὲ εἰς τὴν
Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, κυριεύεται ἀπὸ θέρμυ, ἢ μᾶλ-
λον εἰπεῖν φονεύεται ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν.

Φλωριανὸς (Μάρκος Ἀντώνιος) ἀδελφὸς ὁμομή-
τριος τῦ Τακίτυ ἐ διάδοχος τῦ θρόνυ κηρυχθεὶς κα-
τὰ τὸ 276 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ ἐν Κιλικίᾳ παρὰ

τῆς στρατιᾶς· ὁ δὲ ἀνατολικὸς στρατὸς ὅμως κηρύξας μὲ βίαν Αὐτοκράτορα τὸν Πρῶβον, ἑτοιμάζετο νὰ κινηθῇ κατὰ τοῦ Φλωριανοῦ· ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Πρῶβος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ καλεσθεὶς ὑπὸ τοῦ Φλωριανοῦ νὰ διαλλαγῶσιν εἰρηνικῶς, δὲν ἐδέχθη τὸ πρόβλημα· ὅθεν ὁ Φλωριανὸς ἀπελπισθεὶς ὁπωσοῦν, ἤνοιξε τὰς φλέβας καὶ ἀπέθανε, βασιλεύσας τὰς πάσας ἡμέρας ἑξήκοντα, φιλότιμος μὲν γενόμενος, μικρόψυχος ὅμως φανεὶς καὶ δειλός.

Πρῶβος (Αὐρήλιος Οὐαλέριος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων αὐτόχθων τοῦ Σιρμίου τῆς Παννωνίας, ἔφθασε δὲ νέος ἔτι εἰς τὰς πρώτας ἀξίας· ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτον τὸ πρότερον κηπουρὸς· ἔπειτα ἐλθὼν εἰς τὸ στρατιωτικὸν, ἔγινε χιλίαρχος· τὸ ὁποῖον ἀξίωμα ἔλαβε καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ ταῦτα, εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν γενόμενος· αὐξάνων δὲ ἡλικίᾳ, ἐπέδιδεν ἀναλέγως καὶ ἀξίᾳ καὶ ὑπολήψει· καὶ οὕτως ἀπὸ ἀξιώματος εἰς ἀξίωμα, ἔφθασεν εἰς τὸν θρόνον· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Τακίτου τὸ 276 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἠθέλησε νὰ λάβῃ τὸν θρόνον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φλωριανὸς (ἴδε αὐτόθι ἀνωτέρω) ὁ ἀνατολικὸς στρατὸς ὅμως τὸν ἔδωκεν εἰς τὸν Πρῶβον ὡς βραβεῖον τῆς ἀνδρίας, καλοκἀγαθίας, καὶ τῆς ἐπιεικείας αὐτοῦ· ἀνακηρυχθεὶς δὲ καὶ παρὰ τῆς Γερουσίας καὶ πάσης τῆς ἐπικρατείας, ἐκινήθη κατὰ τῶν Γάλλων, καὶ Γότθων, καὶ Βανδάλων, καὶ ἄλλων ἐθνῶν· τὰ ὁποῖα διέφθειραν τὰς ἐκεῖ ἐπαρχίας· καὶ νικήσας αὐτοὺς, διέφθειρε τετρακοσίας χιλιάδας ἐχθρῶν, καὶ τοὺς ἐβίασε νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν ζήτησιν τῆς εἰρήνης· ἐντεῦθεν διέβη

Digitized by Google

εἰς τὴν Ἰλλυρίαν κατὰ τῶν Σαρματῶν, καὶ ἀνέλαβεν ὅλους τοὺς τόπους, τοὺς ὁποίους εἶχον κυριευμένους ἐκεῖνοι· μετὰ δὲ τοῦτο κατεπολέμησε τοὺς Βλέμμους, ἄγριον ἔθνος πλησίον τῆς Αἰγύπτου· καὶ ἡ κατ' αὐτῶν νίκη ἐτρόμαξε τόσον τὸν Βαρανάνην τὸν Βασιλέα τῶν Περσῶν, ὥστε ἔστειλε παρευθὺς πρέσβεις καὶ δῶρα, ζητῶν τὴν εἰρήνην· οἱ δὲ πρέσβεις ἀπαντήσαντες αὐτὸν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων πλησίων τῶν ὁρίων Περσίας, εὗρον αὐτὸν μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν τρώγοντα κουκία βραστὰ πρὸ πολλοῦ, καὶ κρέας χοίρινον τεταριχευμένον· ὁ δὲ Πρῶβος χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ σχῆμα, ἀποκαλύψας τὴν φαλακρὰν κεφαλήντου, εἶπε πρὸς τοὺς πρέσβεις· εἴπετε τῷ Βασιλεῖ ὑμῶν, εἰμὴ κατασορέσειε τοὺς Ῥωμαίους ὀργιζομένους, οἷς οἶδε τρόπους ἀξίους τε καὶ ἱκανοῖς, οὕτω ποιήσω γυμνὴν τὴν χώραν αὐτοῦ, δείξας τὴν κεφαλὴν· ἔπειτα δὲ τοὺς ἐκάλεσεν εἰς τὸ δεῖπνον ἐκεῖνο· ταραχθεὶς δὲ ἐκ τούτων ὁ Βαρανάνης ἔτι πλέον, ἦλθεν αὐτὸς πρὸς τὸν Πρῶβον, καὶ ἔλαβεν ὅ, τι ἐζήτησεν· νικηθέντων δὲ ἔξωθεν τῶν ἐχθρῶν, ἐπανέστησαν ἔσωθεν ἄλλαι διάδοχοι ταραχαί, ἐπειδὴ ὁ Ἰούλιος Σατορῖνος, καὶ Πρόκολος, καὶ Βόνωσος ἐκηρύχθησαν Αὐτοκράτορες, ὁ μὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁ δὲ ἐν Κολόγνῃ, ὁ δὲ ἐν Γαλλίᾳ· ἀλλὰ τὸ τέλος τούτων ἐστάθη ταχὺ, καὶ τὸ βασίλειον ὅλον ἡσύχαζεν ἐν εἰρήνῃ· καθ' ἣν ὁ Πρόβος ἐπεμελήθη τὸ ἐσωτερικὸν, καλλωπίσας καὶ ἀνοικοδομήσας ἑβδομήκοντα πόλεις, διορίσας τοὺς στρατιώτας εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας ἐπωφελεῖς, καὶ δοὺς ἄδειαν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς ἄλλας χώρας νὰ φυτεύσωσιν ἀμπελῶνας,

γὲ ὅπου ἦταν ἐμποδισμένον ἀπὸ τὰς ἡμέρας ἐπὶ τῦ Δομετιανῦ· τέως δ' ἂν ἐπαιβαζόμενος τὰ ἐπερατεύσῃ αὖθις κατὰ τῶν Περσῶν ἀποσάντων, ἐφονεύθη παρὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν, ὀργισθέντων κατ' αὐτῦ διὰ τὰς διηνεκεῖς κόπους, ἐν τῇ Σιρμίῳ τὸ 282 ἔτος ἐν ἡλικίᾳ πεντηκοντούτης, βασιλεύσας ἔτη ἓξ ἢ μῆνας τέσσαρας· τὸ δὲ μέσον ἐλάττωμα αὐτῦ ἦν, ὅτι δὲν ἐμίγνυε τὸ αὐστηρὸν μετὰ τῆς γλυκύτητος· ὁ δὲ θάνατος αὐτῦ ἄφηκε πένθος μέγα εἰς τὸ βασίλειον, ἡ ὁ λαὸς ἐβόα πρὸς ἑαυτόν· ὦ ὅσα ἐπλήγησεν ἡμῶν, ἀφελὼν τὸν ἀγαθὸν Αὐτοκράτορα! ὁ δὲ αὐτὸς στρατὸς αὖθις ἐτίμησεν αὐτὸν μνήματι ἐπιγεγραμμένῳ· ἐνταῦθα κεῖται Πρόβος ὁ Αὐτοκράτωρ, ἄξιος γενόμενος τῦ ὀνόματος τούτου, ἐφεστὴς ἡ χειρώτησε Βαρβάρους νικήσας ἡ στασιώτας.

Σατορῖνος (Πέβλιος Σεμπρώνιος) ἀφανὴς ὢν, ἐνηγκαλίσθη τὸν στρατιωτικὸν βίον, ἡ ἔγινε παρὰ τῦ Οὐαλερίᾳ στρατηγὸς· νικήσας δὲ πολλάκις τοὺς Βαρβάρους, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ τὸ 263 ἔτος ἀτὸ τῦ σωτηρίᾳ· δημηγορῶν δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, εἶπε πρὸς τὸν στρατὸν· συνεστιῶται, ὑμεῖς ἀφαιρεθέντες ἀγαθὸν στρατηγὸν, ἀπελάβετε μέτριον Αὐτοκράτορα· αὐστηρῶς δὲ φερόμενος πρὸς τὴν εὐταξίαν τῆς στρατιᾶς, ἐφονεύθη παρ' αὐτῶν τὸ 267 ἔτος, ἀγαθὸς ἐν τοῖς γενόμενος, ἡ ἀρετῆς ἁπάσης ταμεῖον.

Πρόκλος ἡ Πρόκαλος (Τίτος Αἴλιος) ἀνὴρ αὐθάδης ἐκ τῆς πολλῆς ἀνδρίας, πλήσιος ἐκ λαγείας, εὐδοκιμήσας εἰς τὸ πολεμικὸν ἐπὶ Αὐρηλλιανῦ ἡ Πρώβῳ. Καίσαρ δὲ προσαγορευθεὶς εἴς τινα εὐθυμίαν ἐξ

ωσεστήνης, ἐδέχθη τέτο ἐξ ἀληθείας· ὅθεν κινηθείς ἐκ τῆς συζύγε αὐτῦ Βιτελλίας, ἀνηρέθη Αὐτοκράτωρ τὸ 280 ἔτος· ὁ δὲ Πρῶβος μὴ φέρων τὸ ἔργον, ἐκινήθη κατ' αὐτῦ, ἢ λαβὼν αὐτὸν προδοσίᾳ τῶν στρατιωτῶν τε Φράγγων, εἰς τῶν ἑπτὰ τὴν πίστιν εἶχεν ἐμπιστευόμενον ἑαυτόν, ἢ κομίσας αὐτὸν εἰς Κολόγνην, ἐκρέμασεν, ἅσπερ ἄντα καὶ φιλοκομπῆ.

Βόνωσος (Κύντος) υἱὸς Ῥήτορος, γεννηθεὶς ἐν Ἱσπανίᾳ· ἔφθασε δὲ ὑποστράτηγος τῦ Πρώβε ἐν Γάλλοις· ἀνηρέθη δὲ Καίσαρ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, ὥσπερ ἢ ὁ Πρόκλος ὀλιγῳτέρῳ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐν τῇ Γερμανίᾳ. ἀληθὲς δὲ εἰκμάλωτος ἐκρεμάθη, καθάπερ ἢ ἐκεῖνος· ὁ δὲ Πρῶβος ἰδὼν τὸν νεκρὸν αὐτῦ, εἶπε· τῦτο οὐκ ἔτι σῶμα ἀνθρώπε ἀπηγχομένε, ἀλλ' οἰνοδοχεῖον· καθότι ὁ Βόνωσος ἦτον εἰς ἄκρον μέθυσος, ὥσπερ ὁ Πρόκλος ἀσελγὴς εἰς τὸ ἔσχατον.

Κάρος (Μάρκος Αὐρήλιος) γεννηθεὶς ἐν Narβωνίᾳ κατὰ τὸ 230 ἔτος πρὸ τῦ σωτηρίε, ἔφθασεν ἐξ οἰκείας ἀρετῆς εἰς τὰ μέγιστα ἀξιώματα, ἢ ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ μετὰ τὸν θάνατον τῦ Πρώβε τὸ 282 ἔτος· κατεπολέμησε δὲ τὺς Σαρμάτας ἢ Πέρσας, ἢ ἔσαμε Καίσαρας τὺς δύο υἱέτε, Καρῖνον ἢ Νεμεριανόν· ἀτυπηθεὶς δὲ τῷ κεραυνῷ ἐν τῇ πόλει τῦ Κτησιφῶντος, ἀπέθανε, βασιλεύσας ἔτος ἓν ἢ μῆνας πέντε τὸ σύνολον, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθὸς, πεπαιδευμένος, πολιτικὸς, ἢ πάσης ἀρετῆς καταγώγιον· ἐτιμώρησε δὲ ἢ τῦ Πρώβε τὺς φονεῖς, καὶ τοῖς θεοῖς συγκατηριθμήθη.

Digitized by Google

Νουμεριανὸς (Μάρκος Αὐρήλιος) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων υἱὸς τοῦ Κάρου, ἐξηκολούθησε τὸν πατέρα εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἐκστρατείαν· τὸν ὁποῖον καὶ διεδέχθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Καρίνου τὸ 284 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἐν μηνὶ Ἰαννουαρίῳ· ἐφονεύθη δὲ παρὰ τοῦ προδότου Ἄπρου ἢ Ἄπερος τοῦ ἰδίου πενθεροῦ τῷ ἑπομένῳ Σεπτεμβρίῳ· ἦν δὲ ἀνὴρ πάσης ἀρετῆς καταγώγιον, καταγινόμενος ἀδιακόπως εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἡδυνόμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἀγαπώμενος παρὰ τῶν ὑπηκόων· ἐρχόμενος δὲ διὰ τῆς ἁμάξης, ἐφονεύθη παρὰ τοῦ πενθεροῦ· ὅς τις περικυκλώσας τὴν ἅμαξαν μὲ καλύμματα, ἀπέκρυψε τὸν θάνατον αὐτοῦ εἰς ἡμέρας τινὰς· ἀλλ' ἀποκαλυφθέντος τέλος πάντων τοῦ πράγματος ἐκ τῆς δυσῳδίας, ἔλαβε καὶ αὐτὸς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἐν ταὐτῷ.

Καρῖνος (Μάρκος Αὐρήλιος) υἱὸς τοῦ Κάρου, ὀνομασθεὶς παρ' αὐτοῦ Καίσαρ, καὶ σταλεὶς εἰς τοὺς Γάλλους· ἐκδοθεὶς δὲ αὐτόθι εἰς τὰς ἀτοπίας καὶ ἀσωτείας, ἀπολέμει πρὸς Διοκλιτιανὸν· καὶ μετὰ πολλὰς μάχας, ἐφονεύθη ἐν τῇ Μοισίᾳ τὸ 285 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου παράτινος χιλιάρχου, τοῦ ὁποίου ἐβίασε τὴν γυναῖκα, ἀφυὴς τὸ παράπαν γενόμενος, καὶ ἐξ ὁλοκλήρου διεφθαρμένος, πολλοὺς μὲν ἐγγίξας εἰς τὴν τιμὴν, πολλοὺς δὲ κατατυραννήσας τοῖς δυσβαστάκτοις φόροις· ἐκδιώξας δὲ τοὺς παρὰ τοῦ πατρὸς δοθέντας αὐτῷ συμβούλους, ἔφερεν ἀντ' αὐτῶν τοὺς πλέον ἀχρείους ἀνθρώπους· φονεύσας δὲ τὸν Ἔπαρχον τοῦ Πραιτωρίου, ἐδιώρισεν ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ χυ-

Digitized by Google

δαίῳ λαῷ· ἄλλον δέ τινα ὁμότροπον εἰς τὰς ὠμότητας, ἁπλῶν ὄντα, ἢ σχεδὸν τῷ ἰουδαίῳ λαῷ, τὸν ἐπροβίβασεν εἰς τὴν τυραννίδα· συμφυδεὶς δὲ ἔλαβεν ἐννέα γυναῖκας, τὰς ἀφορίας ἐξέβαλε κατὰ μίαν, ἀφ' ὅτων ἐδυσαρέστησεν, ἢ ἦν ἦτον ἡ ἔγκυος.

Διοκλητιανὸς (Γάϊος Οὐαλέριος) Διοκλῆς ὀνομαζόμενος τὸ ἀρχαῖον, γεννηθεὶς ἐν Δαλματίᾳ τὸ 247 ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίᾳ, κατά τινας μὲν υἱὸς γραμματέως τινὸς, κατά τινας δὲ ἀπελεύθερος· τὸ δὲ ἀληθέστερον ἐξ ἀφανῶς οἴκε γενόμενος, ἐκ δὲ στρατιώτου ἐπροχώρησε κατ' ὀλίγον εἰς τὸ στρατηγῶ τὸ ἀξίωμα· ὅταν δὲ ἔλαβε τὸν θρόνον τὸ 284 ἔτος μετὰ τὸν θάνατον τῆ Νουμεριανῆ, ἦτον στρατηγὸς τῶν ἀξιωματικῶν τῆ Αὐτοκρατορικῆ οἴκια· λέγουσι δὲ ὅτι ἰδίᾳ χειρὶ ἐφόνευσε τὸν Ἄπρον τὸν φονέα τῆ προκατόχυτε· ἔχων δὲ τινὰ χρησμὸν, ὅτι θέλει γένῃ Αὐτοκράτωρ ὅταν φονεύσῃ τὸν Ἄπρον, ὅ ἐστι κατὰ τὴν φωνὴν τῶν Λατίνων, χοῖρος, ἐφόνευσε τὸς χοίρους παντοχῆ· φονεύσας δὲ ἤδη τὸν Ἄπρον, εἶπε πρὸς τὸν Μαξιμιανὸν Ἡρκούλιον τὸν ἐπισήθιον φίλον τυ, ἰδὰ πεπλήρωται ἡ τῦ Δελφίδε πρόβρησις· ἐδιαίρεσε δὲ τὸ βασίλειον μετὰ τῆ Μαξιμιανῆ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀδιαίρετον χέσιν τὸ 286 ἔτος, ἢ ἐντεῦθεν ἐνώθησαν σφικτότερα εἰς ἀγάπην· διὰ τῦτο τὸς ὠνόμαζον ἀδελφὸς, μὲ ὅλον ὅτι δὲν ἦσαν παντελῶς συγγενεῖς· κατὰ δὲ τὸ 293 ἔτος διέφθειρε καὶ τὸν Ἀχιλλέα (ὅρα αὐτόθι κατωτέρω.) ἢ τότε ἐχειροτόνησεν ἄλλως δύο Καίσαρας Κωνσαντῖνον τὸν Χλωρὸν, ἢ Γαλλέριον τὸν Μαξιμιανὸν, ἢ τῦτο διέφθει-

Digitized by Google

ρε τὸ βασίλειον, φιλοτιμεμένων ἑκάστων νὰ ἔχωσιν ἀξιωματικοὺς καὶ στρατιώτας πολλούς, καὶ ἐντεῦθεν ἐπιφορτωμένων τῶν ἀνθρώπων εἰς φόβον δυσβάστακτον· ὁ δὲ Γαλλέριος ὕστος ἐκίνησε καὶ τὸν Διοκλητιανὸν εἰς μῖσος καὶ διωγμὸν τῶν Χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους ἠγάπα τὸ πρότερον· τότε δὲ ἔδωκε προσαγωγὴν εἰς τοὺς συμβασιλεύοντας νὰ φανερώσωσιν ἐν τοῖς οἴκοις ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς, νὰ καταδαφίσωσι τὰς ἐκκλησίας, νὰ καύσωσι τὰ βιβλία των, καὶ νὰ πωλήσωσι τοὺς μονάχους ὡς δούλους, καὶ νὰ ἐκθέσωσι τοὺς ἀξιωματικωτέρους δημοσίως εἰς καταισχύνην· ὁ δὲ διωγμὸς ὕστος ὁ ἕκτος πρὸ τοῦ Κωνσταντίνου ἤρξατο τὸ 19 ἔτος τῆς βασιλείας του, καὶ διήρκεσεν εἰς δεκαετίαν, μεταδοθεὶς καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἁγίων μαρτύρων ἔγινε τόσος πολύς, ὥστε οἱ ἐχθροὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐνόμισαν, ὅτι τὴν ἐξήλειψαν, καυχώμενοι ὕστως, ἡμεῖς ἠφανίσαμεν τῶν Χριστιανῶν τὴν δεισιδαιμονίαν, καὶ εἰσηγάγομεν αὖθις τῶν θεῶν τὴν λατρείαν· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν τρεφόμενος ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, ηὔξανε καθ' ἑκάστην· ὁ δὲ διώκτης ὕστος τὸ 304 ἔτος κυριευθεὶς ἀπὸ μίαν ἀσθένειαν, ἔπεσεν εἰς ἄκραν ἀδυναμίαν· ἀναλαβὼν δὲ, ἔμεινε μὲ πολλὰ ὀλίγον λογικόν· καὶ τότε εὑρὼν εὐκαιρίαν ὁ Μαξιμιανὸς Γαλλέριος, ἔλαβεν αὐτοῦ τὴν πορφύραν τὸ 305 ἔτος· ὁ δὲ Διοκλητιανὸς ἀναλαβὼν τὴν ὑγείαν, ἔζησεν ἔτι ἐκ τότε ἐννέα ἔτη ἡσυχος ἐν Σαλώνῃ· ἥτις ᾧ, ὡς εἰκάζουσιν, ἡ πατρὶς τοῦ ἐπιμελέμενος αὐτόθι τὸν κῆπον του, καὶ λέγων πρὸς τοὺς φίλους του· νῦν ζῶ ἠξεύρω, ἐξ ὅτε γεγόνη

ἰδιώτης· τῷ δὲ Μαξιμιανῷ, ὡς λέγεσι, βιάζοντος αὐτὸν νὰ ἀναλάβῃ τὸν θρόνον, ἀπεκρίθη, ἐκφυτάξιος ἔτος τῆς ἐμῆς ἡσυχίας· ἤδισα γὰρ ἂν κηπουρήσαιμι, ἢ τοῖς κοινοῖς πράγμασιν ἐμαυτὸν παρέχων, διατελοίην· οἱ δὲ συγχαμηλ αὐτῷ ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ἦσαν σοφοί· ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς φίλους τοιοῦτο· μὴ δυνάμενος ὁ Βασιλεὺς παραγενέσθαι τοῖς πράγμασι παντάχῃ, χρώμενος δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν οἰκείων πρὸς τὰληθές, ὁρᾷ ὅπως ἂν ταῦτα διαγήσωνται ἔτοι ἐξαπατῶντες· ὥστε συμβαίνει τοὺς μὲν ἀξίους παιδείας, ἀνταμείβεσθαι ταῖς τιμαῖς, τιμωρεῖσθαι δὲ τοὺς τὰ ἄξια πράττοντας· ἠγάπησε δὲ τῷ ὄντι ὁ Διοκλητιανὸς τὸν ἥσυχον τοῦτον βίον, ἐν ὅτῳ εὐτύχησε· οἱ παρ' αὐτοῦ γενόμενοι Καίσαρες· οἵτινες ἐδείκνυσαν αὐτῷ, ἄκραν εὐνοιαν ἐς συγκατάβασιν· ἀφ' ἧς ὅμως ἐμείναν μόνοι ὁ Κωνσταντῖνος ἐς ὁ Λικίνιος κύριοι τῆς Δυτικῆς βασιλείας, δὲν ἀνεπαύετο τότε εἰς τὴν κηπουργίαν· καθότι ὁ μὲν ἐφόνευσε τὸν Μαξιμιανὸν καὶ Μαξέντιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἠγάπα· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἔγραψεν εἰς αὐτὸν, ὑποδιζων τὴν πρὸς ἐκεῖνον φιλίαν· ταῦτα ἀκούσας ὁ Φοβηθεὶς ὁ Διοκλητιανὸς λέγεσιν, ὅτι ἀπεκαρτέρησε νὰ ἀποθάνῃ λυμῷ, τὸ 314 ἔτος· ἀφῆκε δὲ τινὰς νόμους εἰς τὸν καιρόντε, ὁ οἰκοδομὰς μεγαλοπρεπεῖς, ὁ ἐπισκευὰς πόλεων ὁ μάλισα ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐν τῷ Μεμφίῳ, ἐν Νικομηδίᾳ, ὁ ἐν Καρχηδόνι· ἤυξησαν ὅμως ἐκ τούτων οἱ φόροι, ὁ ἐφάνη βαρὺ τῷ λαῷ· καὶ μάλισα διὰ τὴν αὐλικὴν αὐτοῦ μεγαλοπρέπειαν εἰς ὑπερβολὴν ἐκτεπιωθεῖσα· ἥτις ἀρχὴν παρ' αὐτοῦ λαβοῦσα, ἔμεινε καὶ τοῖς διαδόχοις μετέπειτα· τὸ ὁποῖον ἔθος ἔφερε τὸ βασίλειον κατ' ὀλίγον εἰς πτῶ-

Digitized by Google

σιν· καὶ οἱ Αὐτοκράτορες ἐκ τούτου ὀζητοῦσαν προσκύνησιν καὶ λατρείαν.

Ἄμανδος (Κνέϊος Σάλβιος) ἐκίνησε τοὺς Γάλλους εἰς ἀποστασίαν κατὰ τὸ 285 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, βοηθούμενος παρά τινος Αἰλιανοῦ· ὅς τις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καρίνου ἔκαμεν ἐν σῶμα στρατιᾶς ἐκ λῃστῶν καὶ δούλων καὶ ἄλλων χωρικῶν βεβαρυμένων ἀπὸ τοὺς φόρους· οὗτοι λοιπὸν οἱ δύο λαβόντες τὸ ὄνομα Αὐτοκράτορες, ὥρμησαν ἐναντίον τῶν ἀνθισταμένων, διαφθείροντες τὴν γῆν πανταχοῦ, κατακαίοντας τὰ χωρία, ἀργυρολογοῦντες τὰς πόλεις· ἐντεῦθεν στέλλεται παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος κατ' αὐτῶν· ὅς τις ἀδυνατίσας αὐτοὺς μὲ διαφόρους μάχας, τοὺς ἐβίασε νὰ κατακλεισθῶσιν εἰς ἕνα φρούριον πλησίον τῶν Παρισίων· τοῦ ὁποίου ἁλωθέντος, ἀπωλέσθησαν πάντες οἱ ἐν αὐτῷ, ἐξ ὧν ἦν καὶ ὁ Ἄμανδος· περὶ δὲ τοῦ Αἰλιανοῦ ἀγνοοῦμεν ὁποῖόν τι τέλος ἔλαβε.

Αἰλιανὸς· ὅρα ἀνωτέρω Ἄμανδος.

Μαξιμιανὸς Ἑρκούλιος (Μάρκος Αὐρήλιος Βαλέριος) γεννηθεὶς πλησίον τοῦ Σιρμίου τὸ 250 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου· ἐξ ἀφανῶν δὲ καὶ πτωχοτάτων φανεὶς, προὐχώρησεν ἰδίᾳ ἀρετῇ εἰς τὸ στρατιωτικὸν· καὶ ὁ Διοκλητιανὸς συστρατιώτης αὐτῷ γενόμενος πρότερον καὶ φίλος εἰλικρινὴς, τὸν ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ κοινωνὸν τὸ 286 ἔτος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ μέρος τοῦ βασιλείου τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Γαλλίαν, καὶ τὴν Ἱσπανίαν· νικήσας δὲ πολλάκις πανταχοῦ τοὺς Βαρβάρους, ἐνικήθη καὶ αὐτὸς παρὰ τοῦ Καραυσίου μετὰ μαγίστης

Digitized by Google

ομίας· ἐξ ἧς ἐβιάσθη νὰ ἀφήσῃ τὴν Βρεταννίαν μὲ συνθήκην· κατὰ δὲ τῦ Αὐρηλίυ Ἰυλίυ τῦ κηρυχθέντος ὑπ' αὐτῦ Αὐτοκράτορος εὐδοκίμησε· τὸν ὁποῖον λαβὼν ἐφόνευσεν ἐν τῇ Ἀφρικῇ· μετὰ τῦτο δὲ καταπολεμήσας τὸς Μαύρυς, τὸς ἐβίασεν ἐκδιώκων μέχρι τῶν ὀρέων, ὁ παρεδόθησαν εἰς αὐτὸν, τὸς ὁποίυς ὑ μετεκόμισεν εἰς ἕτερον τόπον· ἀφήσας δὲ ὁ Διοκλητιανὸς τὴν ἀλλεργίδα τὸ 305 ἔτος ἐκατάτεινε ὑ αὐτὸν νὰ τὸν μιμηθῇ· ἀλλὰ βιαθεὶς μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῦ ἰδίυ τυ Μαξεντίυ, τὴν ἀνέλαβεν αὖθις· ἐπαναστάντος δὲ τῦ λαῦ κατ' αὐτῦ, ὅτι ἤθελε νὰ κόψῃ τὸν Μαξέντιον ἰδιώτην, κατέφυγεν εἰς τὸς Γάλλυς παρὰ τῷ Κωνσταντίνῳ τῷ γαμβρῷ αὐτῦ γενομένῳ ἀπὸ θυγατρὸς τῆς Φαυστίνης· τὴν ὁποίαν καὶ ἠνάγκασε νὰ προδώσῃ τὸν σύζυγόν της, ἀνοίξασα τὴν θύραν τῆς οἰκίας ἐν τῇ νυκτὶ· τὸ ὁποῖον ὑποχωρήσασα τῷ πατρὶ ἡ Φαυστίνα, εἰδοποίησε τὸν ἄνδρατης Κωνσταντίνον· καὶ ἐντεῦθεν διορισθέντος σύνεχὲ τινὸς εἰς τὴν συνήθη κοίτην τῦ Κωνσταντίνυ, ἀνοιχθείσης δὲ ὑ τῆς θύρας, εἰσέρχεται διὰ νυκτὸς ὁ ἀνέσιος ἔτος, ὑ φονεύει τὸν εὐνῦχον, ὃν ἐνόμιζε Κωνσταντίνον· ἐνταῦθα λοιπὸν συνελήφθη εὐθὺς, καὶ λαμβάνει χάριν νὰ ἐκλέξῃ τῦ θανάτυ τὸ εἶδος· ὑ ἔτος εὐχαριστήθη εἰς τὴν ἀγχόνην· τὴν ὁποίαν ὑ ἐδοκίμασε τὸ 310 ἔτος ἐν Μαρσιλλίᾳ ἐν ἡλικίᾳ ἑξήκοντα ἐτῶν, ἄξιος γενόμενος στρατηγὸς, ὠμὸς ὑ ἀπάνθρωπος ὅμως, καὶ πάσης κακίας ταμεῖον.

Μαξιμιανὸς (Γαλέριος Οὐαλέριος) γεννηθεὶς πλησίον τῆς Σαρδικης ἐκ πτωχοτάτων γονέων, ὥστε ἐν τῇ νεότητί του ἐφύλαττε τοίμνια. ἀνδρεῖος δὲ γενόμενος, ἐχώρησεν εἰς τὸ στρατιωτικόν. ὁ δὲ Διοκλητιανὸς τὸν ὠνόμασε Καίσαρα εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τὸ 292 ἔτος ἀπὸ τῆ σωτηρίε, δὲς αὐτῷ καὶ τὴν κόρην Βαλερίαν εἰς γυναῖκα. ἔτος ἐν κατεπολέμησε πρῶτον τὸς Γότθους, εἶτα τὸς Σαρμάτας. ὁ μετὰ ταῦτα πολεμήσας μὲ τὸν Νερσῆ τὸν Βασιλέα τῶν Περσῶν, ὁ σφαλεὶς ἐξ ἀπροσεξίας, διεφθάρη ὁλοτελῶς τὸ 297 ἔτος. ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν Διοκλητιανὸν νὰ λάβῃ ἑτέραν δύναμιν, ἔπεσεν εἰς ὀργὴν, ὁ ἠκολέθησε τὴν ἅμαξαν αὐτῆ πεζῶς ἐνδεδυμένος τὴν πορφύραν εἰς διάστημα μιᾶς ὥρας. ἐπιτραπεὶς ὅμως νὰ στρατολογήσῃ ἑτέραν δύναμιν, ἐπολέμησεν ἐκ δευτέρε, ὁ κατέκοψε κατὰ κράτος τὸς Πέρσας, κυριεύσας τὸ στρατόπεδον τῆ Νερσῆ, ὁ τὸς θησαυρὸς ὁ τὰς γυναῖκας ὁ τὰ παιδία τῆ νικηθέντος. τὸς ὁποίους ὁ Μαξιμιανὸς ἐπεριποιήθη ἀξίως, καὶ τὰς ἔδωκε μετέπειτα τῷ Νερσῇ μὲ συμφωνίαν νὰ ἀφήσῃ πέντε ἐπαρχίας εἰς τὰ ὧδε τῆ Τίγρητος. ἐντεῦθεν δὲ αὐξηθείσης τῆς φιλαυτίας αὐτῆ, ἐζήτει νὰ εἶναι υἱὸς τῆ Ἄρεως. ὁ δὲ Διοκλητιανὸς ἄρχισε νὰ τὸν φοβῆται ὁ μετὰ λόγυ. καθότι τὸν ἐβίασε νὰ ἀφήσῃ τὸν θρόνον τὸ 305 ἔτος. κηρυχθεὶς δὲ ὁ Αὔγυστος ἐν ταύτῳ, ἐδιοίκει καθὼς ὁ Νέρων. ὁ δὲ λαὸς μὴ δυνάμενος νὰ πληρώσῃ τὸς ὑπερβολικὸς φόρυς, ἐλάμβανε σκληρὰς τιμωρίας, ἐκτελέντων πολλῶν, ὡς λέγυσιν, εἰς τὰ σώματα τῶν θηρίων

εἰς ἡδονήν τε. ἄκρος ἐχθρὸς τῶν Χριστιανῶν, κινήσας
καὶ πρότερον τὸν Διοκλητιανὸν κατ' αὐτῶν. αἰξήσας
δὲ τὰς τυραννίας κατὰ πάντων, ἐβίασεν ἕκαστον ἰ-
διώτην νὰ δώσῃ λόγον ἀκριβῆ τῶν ἰδίων πραγμά-
των, καὶ ἐσαύρωνεν, ἢ ἔκαιε κατ' ὀλίγον, ὅσους ὑ-
πώπτευεν, ὅτι δὲν ἐμαρτύρησαν ἐκριβῶς τὴν ἀλή-
θειαν· πολλὺς δὲ τῶν πτωχῶν ἔῤῥιψεν εἰς τὴν θά-
λασσαν μὲ ὑποψίαν, ὅτι ἔκρυψαν τὰ ὑπάρχοντά
των. ταῦτα δὲ φοβούμενοι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι νὰ μὴ γένῃ
καὶ εἰς αὐτοὺς, ἐκήρυξαν Αὐτοκράτορα τὸν Μαξέντιον.
ὃς τις τὸν ἐδίωξεν ἐκ τῆς Ἰταλίας τὸ 306 ἔτος.
Φεύγων δὲ ὁ Γαλέριος, ἐκυριεύθη ὑπότινος νόσε
ἥτις ἦν ἓν ἕλκος εἰς ὅλον τὸ σῶμα. τοιαύτῃ δὲ συμ-
φορᾷ ἐπικαλεσάμενος εἰς μάτην τοὺς ψευδωνύμους
θεοὺς, κατέφυγε τέλος πάντων εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ
Θεοῦ τῶν Χριστιανῶν. ἀπέθανε δὲ τὸ 311 ἔτος εἰς
τοιαύτην ἐπώδυνον δυσχίαν, ὥστε σκληρὸς γενόμενος
πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, μήτε ὑπὸ τῆς τύχης
μεταβληθεὶς, μήτε ὑπὸ παιδείας τῶν καθηγητῶν,
καθ' ὧν καὶ αὐτῶν ἐφέρετο ἄγριος. τὸ δὲ πρόσωπον
αὐτοῦ ἦν μέγα καὶ ἄγριον, καὶ φόβον παρεῖχε καὶ
βλέμματι, καὶ φωνῇ, καὶ κινήματι, ἐξομοιωμένου καὶ
τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀκριβῶς πρὸς τὸν ἐσωτερικόν. χα-
ρακτὴρ.

Καράυσιος τύραννος ἐν Βρεταννίᾳ περὶ τὸ 300
ἔτος ἀπὸ τῆ θωτηρίᾳ γεννηθεὶς ἐν Γαλλίᾳ ἐξ ἀφα-
νῶν. ἄξιος δὲ γενόμενος εἰς τὰ πολεμικὰ κατὰ γῆν
τε καὶ θάλασσαν, ἔλαβεν ἕνα στόλον παρὰ τοῦ Μα-
ξιμιανοῦ Ἐρκυλίου εἰς προφυλακὴν τῆ Βελγικῆ πα-

Digitized by Google

ρυθαλασσίου, καταδικασθεὶς δὲ παρὰ τοῦ αὐτοῦ διά τινα ὑποψίαν, καὶ μαθὼν τοῦτο, λαμβάνει τὸν στόλον, καὶ καταφεύγει ἄντικρυς εἰς τὴν Βρεττανίαν· ἔνθα ἐνθουσιάσας τὸ ἔθνος εἰς ἀποστασίαν, κηρύττεται Αὐτοκράτωρ· καὶ ἐκτύπησε κατὰ κράτος μετὰ ταῦτα ἐλθόντα τὸν Μαξιμιανὸν κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν μεγάλην Βρεττανίαν, καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ Αὐγούστου, λαβὼν αὐτὸν κοινωνὸν εἰς τὴν βασιλείαν. μετ' ὀλίγον καιρὸν ὅμως φονεύεται παρά τινος τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ὀνομαζομένου Ἀλλήκτου, κατὰ τὸ 294 ἔτος, ἐν ἡλικίᾳ 50 ἐτῶν. ἦν δὲ ὁ Καραύσιος ἀνὴρ καὶ ἀνδρίᾳ καὶ ἀγχινοίᾳ διαφέρων· ἐπιδιώρθωσε δὲ τὸ τεῖχος τοῦ Σεπτίμου Σεβήρου ἐν τῷ διαστήματι μεταξὺ τῆς εἰρήνης.

Ἀχιλλεὺς στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατὰ τὸ 292 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, καὶ ἐστάθη εἰς τὸν θρόνον πέντε ἔτη. κινηθεὶς δὲ ὁ Διοκλητιανὸς κατ' αὐτοῦ, τὸν ἐνίκησε, καὶ κατακλείσας αὐτὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐκηρύευσεν αὐτὴν μὲ πολιορκίαν ὀκτὼ μηνῶν· καὶ τὸν μὲν Ἀχιλλέα τὸν παρέδωκε τοῖς Λέουσι· τὴν δὲ πόλιν εἰς ἁρπαγὴν, καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὠμότητα, ὁμοίως καὶ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον εἰς ἐξορίας, καὶ φόνους.

Κωνστάντιος ὁ ἐπονομασθεὶς Χλωρὸς ἐξ αἰτίας τῆς ὠχρότητος αὐτοῦ, υἱὸς τοῦ Εὐτροπίου καὶ πατὴρ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου. φανεὶς δὲ ἄξιος τῶν πραγμάτων ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων εἰς φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν, ὠνομάσθη Καίσαρ τὸ 292 ἔτος ἐξ αἰτίας τῶν τρο-

Digitized by Google

πάλιν, τὰ ὁποῖα ἔστησεν ἐν Βρεττανίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. ἀποβαλὼν δὲ τὴν πρώτην γυναῖκα, ἔλαβε Θεοδώραν τὴν κόρην τοῦ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκουλίου. γενόμενος δὲ Αὐτοκράτωρ, ἐμοιράσθη τὸ βασίλειον μετὰ τοῦ Μαξιμιανοῦ Γαλερίου κατὰ τὸ 305 ἔτος. καὶ ἐντεῦθεν ἐδόθη εἰς τὸ καλὸν, χωρὶς νὰ καταδιώκῃ τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ. προσποιηθεὶς δὲ, ὅτι θέλει ἀποβάλῃ καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, ὅσοι δὲν ἀρνηθῶσι τὸν Χριστιανισμὸν, εἶδε πολλοὺς ἀρνηθέντας διὰ σωματικὴν ὠφέλειαν, ἄλλους δὲ ἀφήσαντας τὸ παρὸν κέρδος πρὸς διατήρησιν τῆς θρησκείας των. ἐντεῦθεν λοιπὸν εἰπὼν, ὁ προδοὺς τὸν ἑαυτοῦ θεὸν, ῥᾷον προδώσει τὸν Αὐτοκράτορα, οὕτως ἔλαβεν αὖθις ἐκείνους, καὶ ἐξέβαλε τούτους. ἀπέθανε δὲ τέλος πάντων εἰς τὸ Ἐβόρακον τὸ 306 ἔτος ἀφ' οὗ ἐκήρυξε Καίσαρα τὸν υἱόν του τὸν Κωνσταντῖνον. εἶχε δὲ υἱὸν ἐκ τῆς δευτέρας γυναικὸς τὸν Ἰούλιον Κωνστάντιον τοῦ Πατέρα Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀποστάτου καὶ τοῦ Γάλλου. ἦν δὲ ὁ Κωνστάντιος ὁ Χλωρὸς ἀνὴρ ἀνδρεῖος μὲν καὶ φοβερὸς πρὸς τοὺς πολεμίους, ἥμερος δὲ καὶ φιλάνθρωπος πρὸς τοὺς ὑπηκόους, κύριος ἀπολύτως εἰς πάντα, συστέλλων δὲ τὴν ἀπόλυτον ταύτην δύναμιν μὲ τὸν χαληνὸν τῆς ἰδίας ἀρετῆς. τὸν δὲ πλοῦτον τῶν ἰδιωτῶν ἴδιον νομίζων, οὐδέ ποτε ἐφύλαττε θησαυρόν. ἐν δὲ ταῖς πανηγύρεσι καὶ τοῖς συμποσίοις ἐδανείζετο παρὰ τῶν φίλων τὰ ἀναγκαῖα σκεύη διὰ τὴν τράπεζαν· ὁ δὲ καταδιωγμὸς τῶν Χριστιανῶν ἔπαυσεν εἰς τὰς ἡμέρας αὐτοῦ παντελῶς.

Ἄλλητος Τύραννος ἐν Ἀγγλίᾳ περὶ τὰ τέλη τοῦ τρίτου αἰῶνος, ὑπὸ τὸν Καραύσιον ὢν τὸ πρῶτον, ὃς τις ἥρπασε τὴν Αὐτοκρατορίαν ἐν αὐτῇ τῇ νήσῳ (ὅρα ἀνωτέρω Καραύσιος) ἔπειτα δὲ λαβὼν παρ' αὐτῷ ἐξουσίαν, ᾗ ἐπιτραπεὶς τὰ πλείσια τῆς βασιλείας πράγματα, ἐκινήθη εἰς ἀδικίας μεγίσας· ἀφ' ὧν φοβούμενος τὴν ποινὴν, ἐφόνευσε τὸν Καραύσιον, ᾗ ἥρπασεν αὐτὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ τὸ 297 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου. ὁ δὲ Ἀσκληπιόδωρος στρατηγὸς Κωνσταντίου τοῦ Χλωροῦ, ἦλθεν εἰς χεῖρας, ᾗ νικήσας, ἐφόνευσεν αὐτόν· ᾗ ἔτως ἠνώθη αὖθις ἡ μεγάλη Βρεττανία εἰς τὸ βασίλειον τῶν Ῥωμαίων, ἀποκοπεῖσα ἐκεῖθεν εἰς δεκαετίαν.

Ναρσῆς Βασιλεὺς τῶν Περσῶν διάδοχος τοῦ πατρὸς Οὐαράνε τὸ 294 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου· εὗρε δὲ τὴν Μεσοποταμίαν ᾗ τὴν Ἀρμενίαν. ὁ δὲ Μαξιμιανὸς Γαλλέριος σταλεὶς παρὰ Διοκλητιανοῦ κατ' αὐτοῦ, τὸ μὲν πρῶτον νικᾶται· ἀναλαβὼν δὲ ἑτέραν δύναμιν, ἐνίκησεν αὐτὸν κατὰ κράτος, ᾗ ἔτρεψεν εἰς φυγὴν, κυριεύσας ᾗ θησαυρὸς ᾗ γυναῖκας, ᾗ παῖδας αὐτοῦ· τὰς ὁποίας ἀπέδωκε μετὰ ταῦτα ἐν τῇ εἰρήνῃ μὲ συμφωνίαν νὰ παραχωρήσῃ εἰς τοὺς Ῥωμαίους πέντε ἐπαρχίας εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Τίγρητος περὶ τὰς πηγάς. ὁ δὲ Ναρσῆς ἀπέθανε μετὰ ταῦτα τὸ 303 ἔτος βασιλεύσας ἐπτὰ, ἀποθεσθεὶς γενόμενος εἰς φιλοτιμίαν. ἐξ ἧς ᾗ ἔχασε τὴν ζωήν τε.

Σάπωρ Βασιλεὺς τῶν Περσῶν ᾗ υἱὸς ὀψίγονος τοῦ Ὁρμίσδε δευτέρου, ἐκηρύχθη διάδοχός τε ἐκ κοι-

Digitized by Google

λίας μητρός. ἔκαμε δὲ προσβολὰς διαφόρους εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῶν Ῥωμαίων, ᾗ ἐκυρίευσε τὴν τόλιν Ἀμίδην τὸ 359 ἔτος. νικήσας δὲ τὰς Ῥωμαίους, ἐκίνησε μέγαν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, καταπειθεὶς ὑπὸ τῶν Μάγων ᾗ Ἐθνικῶν, ὅτι εἶναι ἐχθροὶ τῆς ἐπικρατείας αὐτοῦ· ᾗ ἐντεῦθεν ἐκορέσθη ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἀθώων. ἐξακολεθῶν δὲ τὰς εἰσβολὰς εἰς τὸ βασίλειον τῶν Ῥωμαίων, ἐξεώσθη ὀπισω μετέπειτα παρὰ τοῦ Κωνσταντίου· παρὰ δὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ μετὰ ταῦτα ᾗ ἐδιώχθη μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ βασιλείου του. ἐν δὲ τῇ εἰρήνῃ ἀναγκαζόμενος ὁ Ἰουλιανὸς ἀφῆκεν αὐτῷ τὴν Νισίβιν ᾗ ἄλλας πόλεις πολλάς. αὐτὸς δὲ μὴ εὐχαριστηθεὶς, ἀνεκαίνισεν αὖθις τὸν πόλεμον τὸ 370 ἔτος, ᾗ εἰσβαλὼν εἰς τὴν Ἀρμενίαν, ἐνίκησε τὸν Αὐτοκράτορα Οὐάλεντον. ᾗ τέλος πάντων ἀπέθανεν εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Αὐτοκράτορος Γρατιανοῦ κατὰ τὸ 380 ἔτος φοβερὸς καὶ μισητὸς ἅμα γενόμενος.

Σεβῆρος (Φλάβιος Οὐαλέριος) ἐξ ἀφανοῦς γενεᾶς γεννηθεὶς ἐν Ἰλλυρίᾳ, μέθυσος ὢν ᾗ πόρνος, μηχανᾶτο ἐντεῦθεν ὑπὸ τοῦ Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαλλερίου. ἔπειτα δὲ ὁ Μαξιμιανὸς Ἑρκούλιος τὸν ἔκαμε Καίσαρα τὸ 305 διὰ παρακλήσεως τοῦ Γαλλερίου. ὁ δὲ Μαξέντιος κηρυχθεὶς Αὐτοκράτωρ ἐν Ῥώμῃ τὸ 307 ἔτος, ἐκίνησε τὸν Σεβῆρον καθ' ἑαυτοῦ. ἀλλ' ἔτος προδοθεὶς ὁ Σεβῆρος ὑπὸ μέρους τῆς στρατιᾶς, ἐβιάσθη νὰ κατακλεισθῇ εἰς τὴν Ῥαβέννην. ἔνθα πολιορκήσας αὐτὸν ἔπειτα ὁ Μαξιμιανὸς Ἑρκούλιος, ὅς τις παραιτηθεὶς τὸ πρῶτον τῆς βασιλείας, τὴν ἀνέλαβε

Digitized by Google

τότε, τὸν ἐβίασε νὰ παραδοθῇ, ἢ ἀνοίξας αὐτῷ τὰς φλέβας, τὸν ἔδοσε ἢ τὸ τέλος.

Μαξέντιος (Μάρκος Αὐρήλιος Οὐαλέριος) υἱὸς τῦ Αὐτοκράτορος Μαξιμιανῦ τῦ Ἑρκυλίε, ἢ γαμβρὸς Μαξιμιανῦ τῦ Γαλλερίε, εὑρὼν αἰτίαν τὴν παραίτησιν τοῦ πατρὸς, ἔλαβε τὴν Αὐτοκρατορικὴν ἀλλεργίδα τὸ 306 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε. ἐπ τύτε δὲ κατέτεισε τὸν πατέρα νὰ ἀναλάβῃ τὸ σκῆπτρον, ἢ ἐβίασε τὸν Σεβῆρον νὰ κατακλειωθῇ εἰς τὴν Ῥαβέννην· ἢ μετὰ ταῦτα παραβὰς τῆς ἀφέσεως τὴν ὑπόχεσιν, τὸν ἐφόνευσε. μετὰ τῦτο κινᾶται κατ' αὐτῦ Μαξιμιανὸς ὁ Γαλλέριος, ἢ ηκηθεὶς, τρέπεται εἰς φυγήν. ἢ ἔτως ἡ Ἰταλία ἡσύχασεν ἐπ ταραιλυμένη πρότερον διὰ τὰς διχονοίας τῦ υἱῦ ἢ πατρός. ὁ Μαξιμιανὸς ὅμως ὁ Ἑρκύλιος διωχθεὶς ἐκ τῆς Ῥώμης, ἢ καταφυγὼν εἰς τὸς Γάλλυς, ἐφονεύθη ἐνταῦθα. μετὰ τῦτο δὲ ὁ Μαξέντιος ἐκυρίευσε τὴν Ἀφρικὴν, ἢ ἐκίνησε διωγμὸν μέγιστον κατὰ τῶν Χριστιανῶν. ἐντεῦθεν ἄρα κινηθέντος κατ' αὐτῦ τῦ Μεγάλυ Κωνσταντίνυ, ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν, ἢ νικᾶται. ἐπαναλαβὼν δὲ τὴν μάχην, ἢ πειρώμενος νὰ περάσῃ τὴν γέφυραν τῦ Τιβέρεως τοῦ ταμοῦ, ἢ τῆς γεφύρης διαῤῥαγείσης, ἔπεσεν εἰς τὸν ποτιμὸν ἢ ἐπνίγη. τὴν δὲ ἐπιοῦσαν εἰσῆλθεν ὁ Κωνσταντῖνος εἰς Ῥώμην, ἢ ἐκήρυξεν ἐν διατάγμα ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν. λέγυσι δὲ περὶ τύτε τῦ Μαξεντίυ, ὅτι δὲν ἦτον υἱὸς τῦ Μαξιμιανῦ Ἑρκυλίυ, ἀλλ' ἡ μήτηρ αὐτῦ τὸν οἰκειοποιήθη διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὔνοιαν τῦ ἀνδρός της· τὸ δὲ ἀληθὲς ὁ Βάῤῥα-

Digitized by Google

ρος ὤτος υἱὸς δὲν εἶχε παντελῶς μέρος τῶν πατρικῶν ἀρετῶν, κακότροπος ὢν, ἢ κακοπρόσωπος, ἢ ἐν πολεμικοῖς ἀμαθής. καθότι εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς γυμνάσεως ποτὲ δὲν ἐφάνη, ἀλλ' ἐπλανᾶτο ἀεὶ εἰς τὰς ἡδονικὰς παραδείσους, καυχώμενος, ὅτι εἶναι ὁ μόνος Αὐτοκράτωρ, ἢ οἱ ἄλλοι πολεμοῦσιν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὁρίων κατὰ τῶν Βαρβάρων. ἁρπάζων δὲ τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν, τὰς ἀτίμαζε χωρὶς διαφορὰν τινὸς· φονεύσας δὲ ἢ τῶν Σενατόρων πολλοὺς ἐν διαφόροις προφάσεσιν, ἠθέλησεν ἔτι νὰ βιάσῃ ἢ τῶν Χριστιανῶν γυναικῶν τὴν τιμὴν, αἵτινες ἐπροτίμησαν τὸν θάνατον μᾶλλον, ἢ νὰ χάσωσι τὴν σωματικὴν καθαρότητα, ἢ διὰ τοῦτο ἀπέτυχεν. ἐκείνους δὲ τοὺς θησαυροὺς τε εἰς μόνας τὰς στρατιώτας διὰ νὰ τὸν φυλάξωσι νὰ γυμνώνῃ τὰς ἐπαρχίας. γενομένης δὲ πάσεως στρατιωτικῆς πρὸς τὸ πλῆθος, ἔδωκεν ἄδειαν εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ κατακόψωσι τοὺς πολίτας. ἢ ἐγένετο ἐντεῦθεν μεγάλη σφαγή. δοθείσης δὲ πολλῆς ἐξουσίας εἰς τὸ στρατιωτικὸν, ἐγίνοντο ἄπειρα κακὰ ἢ ἀδικίαι ὐ μόνον ἐν Ῥώμῃ, ἀλλὰ ἢ εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰταλίας. ἐξ ὧν συνέβη τοσαύτη ἔλλειψις τῆς τροφῆς, ὥστε δὲν ἐνδυμοῦνται οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχωσι τέτοτε.

Μαξιμῖνος (Γαλλέριος Οὐαλέριος) σαιμὴν ἐκ πατρὸς γεννηθεὶς ἐν τῇ Ἰλλυρίᾳ, ἀνεψιὸς δὲ τοῦ Γαλλερίου Μαξιμιανοῦ πρὸς μητρός. ἔλαβε δὲ τὸ ὄνομα Καίσαρ παρὰ τοῦ Διοκλητιανοῦ τὸ 305 ἔτος ἀπὸ Χ. γεννήσεως, ἔλαβε δὲ ἔτι ἐξ ἑαυτοῦ ἢ τὸ, Διὸς

γεσος τὸ 308 ἔτος· μαθητὴς δὲ ὢν, ἐναντίος εἰς τὴν εὐαγγελικὴν ἠθικὴν, ἐσάθη ἐχθρὸς τῶν Χριστιανῶν ἀδυσώπητος. ἐκινήθη δὲ κατὰ τῆς Ἀρμενίας μὲ μόνην αἰτίαν, ὅτι ἦταν Χριστιανοὶ τὸ 312 ἔτος. Φθονήσας δὲ τὸν Λικίνιον, ἐκίνησε πόλεμον κατ' αὐτοῦ. Αὐτοκράτορος ὄντος ἐν τότε. ἐνικήθη ὅμως τὸ 313 ἔτος μεταξὺ Ἡρακλείας καὶ Ἀδριανουπόλεως, καὶ ἐκδιωχθεὶς μέχρι τοῦ ὄρους Ταύρου, καὶ ἀπελπισθεὶς, ἐφόνευσεν ἕνα πλῆθος ἱερέων καὶ προφητῶν ἐθνικῶν. οἵτινες ὑπεχέθησαν εἰς αὐτὸν νίκην. καὶ ἐξέδωκε διάταγμα εἰς ὠφέλειαν τῶν Χριστιανῶν μὲ σκοπὸν μάταιον νὰ διορθώσῃ δῆθεν τὰ ἐλαττώματά τε· ἀλλὰ τὸ κακὸν εἶχε σφαλίσῃ, καὶ ἔμεινεν ἀδιόρθωτον. καταδιωκόμενος δὲ ἀκόμη πλέον, κατέφυγεν εἰς τὸν Δάνουβιν. ἐπροσπάθησε λαβεῖν εἰς μάτην νὰ ἀποθάνῃ φαρμάκῳ. ἀλλὰ μία νόσος ἐτέρατον ἐκυρίευσεν ἐπίκουος καὶ ἐπώδυνος, ἐξ ἧς διαφθαρεὶς κατ' ὀλίγον, ἔμεινε μὲ μόνα τὰ κόκκαλα καὶ τὸ δέρμα, ὡς αὐτόχρημα σκελετρον· καὶ ὕστως περὶ τὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου λέγουσί τινες νὰ ἔλαβε καὶ τὸ τέλος. ἐν ὅσῳ δὲ ἐβασίλευεν, ἔργον εἶχε νὰ τυραννῇ, νὰ τρώγῃ καὶ νὰ μεθύῃ. ἐξ οὗ κινήμενος, ἔπραττε πολλὰς ἀτοπίας, διὰ τὰς ὁποίας ἐρυθρία ἔτειτα νείφων. ὅθεν εἶχε προσάξῃ νὰ ἐκτελῶνται αἱ ἐν συμποσίῳ διαταγαὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν.

Λικίννιος. (Φλάβιος Οὐαλεριανὸς) Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, υἱὸς ἑνὸς χωρικοῦ τῆς Δαμίας, ἐν στρατιώτῃ ἔφθασεν εἰς τὰ μεγαλήτερα ἀξιώματα. ὁ δὲ Γαλλέριος Μαξιμιανὸς συστρατιώτης αὐτοῦ

πότε, καὶ μεταχειρισθεὶς αὐτὸν δεξιῶς εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον, τὸν ἔκαμε κοινωνὸν τοῦ βασιλείου τὸ 307 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, δοὺς αὐτῷ μέρος τὴν Παννωνίαν καὶ τὴν Ῥητίαν. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἰδὼν αὐτὸν ἄνδρα ῥέκτην καὶ δραστήριον, ἔκαμε μετ' αὐτοῦ φιλίαν· τὴν ὁποίαν καὶ ἐβεβαίωσε μὲ δεσμὸν συγγενείας, δοὺς αὐτῷ τὴν ἀδελφήν του Κωνσταντίαν εἰς γυναῖκα τὸ 313, καθ' ὃν χρόνον ὁ Λικίννιος ἐνίκησε τὸν Μαξιμῖνον μεταξὺ Ἡρακλείας καὶ Ἀνδριανουπόλεως, καὶ τὸν ἐδίωξεν ὄπισθεν μέχρι τοῦ ὄρους Ταύρου, καὶ βιάσας αὐτὸν νὰ πίῃ τὸ κώνειον, ἐφόνευσε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πανοικί. ἐπαρθεὶς δὲ εἰς τοῦτο, καὶ φθονῶν ἔτι τὸν Κωνσταντῖνον, ἄρχισε νὰ τὸν ἐγγίζῃ μὲ τὸν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν. τὸ ὁποῖον ἐστάθη ἱκανὸν νὰ κινήσῃ τὸν Κωνσταντῖνον εἰς ἀγανάκτησιν. ὅθεν κηρυχθέντος πολέμου, ἠπαντήθησαν ἐν τῇ πόλει Κιβάλει ἐν Παννωνίᾳ· ὅπου γενομένης μάχης ἰσχυρᾶς, παρεχώρησεν ὁ Λικίννιος εἰς τὸν Κωνσταντῖνον τὴν νίκην μετὰ μεγάλην ἀντίστασιν καὶ ἀνδρίαν. ἀναλαβὼν δὲ ἑτέρας δυνάμεις, ἦλθεν εἰς μάχην καὶ αὖθις πλησίον Ἀνδριανουπόλεως, καὶ νικᾶται τὸ δεύτερον, μὲ ὅλον ὅτι ἐσκύλευσε τὸ στρατόπεδον τοῦ Κωνσταντίνου. ἐντεῦθεν ἀποκαμόντων ἑκατέρων διὰ τὸ ἀμφιῤῥεπὲς ὁπωσοῦν καὶ τὴν πολλὴν ζημίαν, γίνεται ἡ εἰρήνη, λαβόντος τοῦ Κωνσταντίνου τὴν Ἰλλυρίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. μετὰ τοῦτο δὲ λύει αὖθις ὁ Λικίννιος τὰς συνθήκας, καὶ ἀπαντῶνται ἐκ δευτέρου περὶ τὴν Ἀνδριανούπολιν πάλιν, ἔνθα κατακοπείσης τῆς στρατιᾶς τοῦ Λικιννίου, διέφυγεν αὐτὸς

πρὸς τὴν Χαλκηδόνα, ἔνθα καταδιωκόμενος, ἐζήτησε τὴν εἰρήνην, ἣ τὴν ἔλαβε. δεξάμενος ὅμως βοήθειαν, τὴν ἔλυσεν αὐθις, ἣ ἔρχεται εἰς μάχην πρὸς τὸν ἀντίπαλον. δυσχήσας δὲ ἐνταῦθα, καταλείεται ἐξ ἀνάγκης εἰς τὴν Νικομηδίαν, ἣ βιάζεται νὰ παραδεθῇ εἰς τὸ νικητὴ τὴν διάθεσιν. ὁ δὲ Κωνσαντῖνος παρακλήσει τῆς ἀδελφῆς Κωνσαντίας, ἐχάρισεν αὐτῷ τὴν ζωὴν, ἔλαβε δὲ παρ' αὐτοῦ τὴν πορφύραν. ἣ λαβὼν αὐτὸν εἰς τὸ δεῖπνον, τὸν ἔσειλεν εἰς Θεσσαλονίκην, ἣ ἐκεῖ ἔλαβε τὸ τέλος τοῦ βίου ἀγχόνη ἀποθανὼν τὸ 324 ἔτος. ᾧ δὲ ὁ Λικίνιος ἀνὴρ γενναῖος, εἶχεν ὅμως ἐλαττώματα πλείω, φιλάργυρος, ἣ σκληρὸς γενόμενος, ἣ διώκτης τῶν Χριστιανῶν, γυμνώσας τὸς ὑπηκόους, ἣ ἁρπάζων τὰς γυναῖκας αὐτῶν, μισῶν τὸς σοφὸς ἣ πεπαιδευμένους, μὴ ἀνεχόμενος νὰ τὸς ἔχῃ μάρτυρας τῆς ἀπαιδευσίας αὐτοῦ, ἣ τῆς κακοηθείας, νομίζων τὴν φιλοσοφίαν ὡς ἕνα λοιμὸν δημόσιον.

Κωνσαντῖνος ὁ Μέγας (Φλάβιος Οὐαλέριος) υἱὸς Κωνσαντίου τοῦ Χλωροῦ, ἣ τῆς Ἑλένης γεννηθεὶς ἐν Ναΐσσῃ τῆς Δαρδανίας τὸ 274 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, ὅταν δὲ ὁ Διοκλητιανὸς ἔλαβε κοινωνὸν τοῦ βασιλείου τὸν Κωνσάντιον τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἐβάσασε τὸν Κωνσαντῖνον νὰ ἀνατραφῇ παρ' αὐτῷ διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ χάριτας. παραιτηθέντων δὲ ἀπὸ τοῦ θρόνου τοῦ Διοκλητιανοῦ ἣ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκυλίου, ὁ Γαλλέριος, Φθονήσας τὰς χάριτας τοῦ Κωνσαντίνου, τὸν ἔσπρωχνε συνεχῶς εἰς κινδύνους, τὸ μέλλον Φοβούμενος. τὰ ἀποῖα αἰσθόμενος ὁ Κωνσαντῖνος, κα-

Digitized by Google

τέφυγεν εἰς τὸν Πατέρα τυ εἰς Γαλλίαν, ἔνθα ἀποθανόντος τῦ πατρὸς μετ' ὀλίγον, ἐκηρύχθη αὐτὸς Αὐτοκράτωρ τὸ 306 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ. ὁ Γαλλέριος ὅμως δὲν ἐσυγχώρησεν αὐτῷ ϗ τὸ, Αὔγυςος, εἰμὴ μόνον τὸ Καίσαρ. ἔχων δὲ τὰς ἐκ τῦ πατρὸς ἐπαρχίας τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἱσπανίαν, ϗ τὴν μεγάλην Βρεττανίαν, ἐκινήθη πρῶτον κατὰ τῶν Φράγκων· ϗ λαβὼν αἰχμαλώτυς δύο Βασιλεῖς αὐτῶν, διέβη τὸν Ῥῆνον, ϗ περικλείσας αὐτὺς, τὺς κατέκοψε σύμπαντας. ἐντεῦθεν ἔςρεψε τὰ ὅπλα κατὰ τῦ Μαξεντίυ ἡνωμένυ κατ' αὐτῦ μετὰ τοῦ Μαξιμίνυ. προχωρῶν δὲ πρὸς τὴν Ἰταλίαν, εἶδεν, ὡς βεβαιώνυσιν, ἐν ςαθερᾷ μεσημβρίᾳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ἐν μεσυρανήματι Σταυρὸν ὑπέρλαμπρον ἐξ ἀςέρων μὲ ἐπιγραφὴν in hoc signo vinces; ἐν τέτῳ τῷ σημείῳ νίκα. τῇ δὲ ἑπομένῃ νυκτὶ εἶδεν αὖθις ὡς ἐν ὁράματι τὸν Ἰησῦν Χριςὸν κελεύοντα αὐτῷ νὰ μεταχειρισθῇ τὸν τοιῦτον ςαυρὸν ἀντὶ τῶν ςρατιωτικῶν σημείων προπορευόμενον τῦ ςρατῦ. διεγερθεὶς δὲ τῦ ὕπνυ ὁ Κωνςαντῖνος, ἔβαλε τὴν ὀπτασίαν εἰς πρᾶξιν, ϗ ὠνόμασε τὸ σημεῖον τῦτο Labarum Λατινιςὶ. μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας γενομένης μάχης πλησίον τῆς Ῥώμης τῇ 28 Ὀκτωβρίυ τῷ 312 ἔτει ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Μαξέντιον, ϗ τὸν ἐβίασε νὰ πέσῃ μετὰ τῆς γεφύρας εἰς τὸν Τίβεριν ποταμόν. τὴν δὲ ἐπιῦσαν εἰσῆλθε θριαμβεύων εἰς Ῥώμην, ἐλευθέρωσε τὺς παρὰ Μαξεντίυ ἀδίκως φυλακωμένυς· ἐσυγχώρησε τὺς συμφωνήσαντας μετ' ἐκείνυ· κηρύττεται παρὰ τῆς Γερυσίας Αὔγυςος πρῶτος, ϗ

μέγας Ἱερεὺς τοῦ Διὸς, μὲ ἄλον ὅτι ἦτον τότε κατηχημένος. μετὰ τοῦτο δὲ ἐδόθη θέσπισμα ἔξω παρ' αὐτοῦ ὡσαύτως ὑ παρὰ τοῦ Λικιννίου, νὰ ἔχωσιν ἄδειαν νὰ ἔχη ἕκαστος ὁποίαν θρησκείαν θέλη. ὑ οἱ Χριστιανοὶ νὰ λάβωσι τὰ ἁρπαωθέντα ὑπάρχοντά των ἐν τῷ προλαβόντι κατ' αὐτῶν διωγμῷ· ὑ ἐμπόδισεν ἔτι ὁ μόνον τὸν διωγμὸν, ἀλλ' ἐσυγχώρησεν εἰς αὐτοὺς νὰ λαμβάνωσιν ἔτι ὑ ἀξιώματα, τόσον πολιτικὰ, ὅσον ὑ στρατιωτικά. ὑ ἐντεῦθεν καταπαυθέντος τοῦ διωγμοῦ, ἐλάμβανε πρόοδον ὁ Χριστιανισμὸς θριαμβεύων κατὰ τῆς εἰδωλολατρίας. ὁ δὲ Λικίνιος, φθόνῳ καταχεθεὶς εἰς τὴν δόξαν τοῦ Κωνσταντίνου, ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν· ὑ ἐντεῦθεν ἐκινήθησαν εὐθὺς εἰς τὰ ὅπλα. ὑ ἀπαντηθέντες ἐν τῇ πόλει Κιβάλει κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου τὸ 314 ἔτος, ἐν τῇ Παννωνίᾳ, ὁ μὲν Κωνσταντῖνος περικυκλωμένος ὑπὸ ἀρχιερέων ὑ ἱερέων, προσευχόμενος ὑ ζητῶν τὴν βοήθειαν τοῦ ἀληθοῦς θεοῦ ὑ σωτῆρος· ὁ δὲ Λικίνιος ἐξ ἐναντίας ὑπὸ τῶν μάγων ὑ τῶν τοιούτων, ζητῶν ὑ αὐτὸς εἰς μάτην τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν τε, ἦλθον εἰς χεῖρας. ὑ ὁ Λικίνιος νικηθεὶς, ἐβιάσθη νὰ φύγῃ, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην παρὰ τοῦ νικητοῦ, τὴν ὁποίαν καὶ ἔλαβε. μετ' ὀλίγον δὲ ἀνακαινισθέντος τοῦ πολέμου ἐξ νέου, νικᾶται ὑ αὖθις ἐν τῇ Χαλκηδόνι, ὑ καταδιωχθεὶς, κλείεται εἰς τὴν Νικομηδίαν. ὅτε λαβὼν αὐτὸν αἰχμάλωτον, τὸν ἔπνιξε μετὰ ταῦτα ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὸ 323 ἔτος. καὶ ἐντεῦθεν ἔγινεν ὁ Κωνσταντῖνος κύριος ἀνατολῆς τε, ὑ δύσεως, κατα-

Digitized by Google

γινόμενος εἰς τὴν ἡσυχίαν τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐμποδίζων τὰς ἀσωτείας, τρέφων τὰ ὀρφανὰ ἐξ ἰδίων, καὶ ἐλευθερῶν τοὺς δούλους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, παρισαμένων ἀρχιερέων καὶ ποιμένων· τὸ ὁποῖον ἐγίνετο πρότερον ἐνώπιον τῶν Πραιτωρικῶν κατ' ἔθος πολιτικόν. ἐξέδωκε δὲ ἔτι διάταγμα, νὰ ἔχῃ ἕκαστος τῶν ἀξιωματικῶν εἴσοδον παρ' αὐτῷ νὰ λέγῃ κατ' ἰδίαν τὰ παράπονά του, καὶ νὰ λαμβάνῃ ἐκεῖθεν ἀμέσως τὸ δίκαιόν του. ἐσυγχώρησε δὲ τοῖς Χριστιανοῖς νὰ κτίσωσιν ἐκκλησίας, καὶ τοῦτο μάλιστα ἐκ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θησαυροῦ. μεταξὺ δὲ τῶν φροντίδων τοῦ βασιλείου, ἐφρόντιζεν ὡς ὕπτιον καὶ τῆς Ἐκκλησίας, σύνοδον ἐν Ἀρελάτῃ συγκροτήσας κατὰ Δονατιστῶν, καὶ ἑτέραν οἰκουμενικὴν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας, τὸ 325 ἔτος μὲ ἰδίαν ἔξοδα κατὰ τοῦ Ἀρείου· ἐν ᾗ παρέσῃ ὀρθιος ἐνδεδυμένος πορφύραν, καὶ καταφιλῶν τὰς πληγὰς τῶν καταδιωχθέντων πρότερον, καὶ τραυματισθέντων ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. τῶν δὲ Ἀρειανῶν λιθοβολέντων τοὺς ἀνδρειάντας αὐτοῦ, κινούμενος ὑπὸ τῶν φίλων εἰς ἄμυναν, ἔλεγεν, ὕβρις μοι ποιεῖται· ἐντεῦθεν ἀνακαινεῖ τὸ Βυζάντιον, καὶ μετακομίσας τὸν θρόνον αὐτόθι, τὸ μετωνόμασε ἐκ τούτου Κωνσταντινούπολιν. περὶ ἧς ἐψέχθη παράτινων, καθότι ἡ Ῥώμη ἔκλινεν ἐντεῦθεν εἰς πτῶσιν. ὥσπερ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν τοιούτων τὸν μέμφονται οἱ φιλοκατήγοροι. τῶν δὲ Γότθων κινηθέντων εἰς πόλεμον, ἔξειλε κατ' αὐτῶν τὸν νεώτερον αὐτοῦ υἱὸν, καὶ ἐφόνευσεν ἐξ ἐκείνων μὲ

τὸ ξίφος, μὲ τὸν λιμὸν, καὶ μὲ ἄλλας δυσκολίας χεδὸν ἑκατὸν χιλιάδας. καταδαμάσας δὲ καὶ τούτους, οἵτινες συνίσαντο ἐκ πολλῶν ἐθνῶν ἄθροισμα· τὰ ὁποῖα ἄλλα μὲν ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ, ἄλλα δὲ οὐχὶ, ἔκαμε μίαν εἰρήνην ἐπωφελῆ καὶ διὰ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ διὰ τοὺς Βαρβάρους· τὸ μὲν, ὅτι ἐξέκηψε τὸν εἰς τοὺς Βαρβάρους τεταγμένον φόρον παρὰ τῶν προκατόχων διὰ νὰ μὴ διαφθείρουν τὰ σύνορα: τὸ δὲ, ὅτι συμφερόμενοι ὁ Βάρβαροι μετὰ τῶν Ῥωμαίων διὰ τῆς εἰρήνης, ἐπολιτεύθησαν, καὶ ἀφῆκαν ἐκείνην τὴν ἀγριότητα τῶν ἠθῶν. καὶ κινηθέντος αὖθις πολέμου μεταξὺ Γότθων καὶ Σαρματῶν, ἔφυγον ἐκεῖθεν ἕως τριακόσιαι χιλιάδες ψυχαὶ, καὶ ἦλθον εἰ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐπικράτειαν· τοὺς ὁποίους ὁ Κωνσταντῖνος δεξάμενος, τοὺς ἀποκατέστησεν εἰς τὴν Θράκην, Μακεδονίαν, καὶ μέχρι τῆς Ἰταλίας, διδοὺς αὐτοῖς τὴν ἀναγκαίαν γῆν εἰς τὴν γεωργίαν. φθάσας δὲ τέλος πάντων εἰς ἡλικίαν ἑξήκοντα ἐτῶν, ἐκινήθη κατὰ τῶν Περσῶν, καὶ ἀῤῥωστήσας ἐν Νικομηδίᾳ, ἐζήτησε τὸ βάπτισμα, καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια τοῦ Χριστιανισμοῦ· καὶ ἀξιωθεὶς τούτων, ἀπέθανε συγκαταταχθεὶς μετὰ τῶν Ἁγίων τῇ 22 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους 337 τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἀφήσας τὸ βασίλειον εἰς τοὺς τρεῖς υἱούς του μετὰ διαθήκης Κωνσταντῖνον, Κωντάντιον, καὶ Κωνσταντᾶν.

Φαύστα (Φλαβία Μαξιμίνα) κόρη τοῦ Αὐτοκράτορος Μαξιμιανοῦ Ἑρκουλίου, καὶ ἀδελφὴ τοῦ Αὐτοκράτορος Μαξεντίου, καὶ σύζυγος τοῦ Αὐτο-

πράτορος μεγάλου Κωνσταντίνου, γεννηθεῖσα ἐν Ῥώμῃ ἀνετράφη ἀξίως τοῦ γένους της· καὶ ἐντεῦθεν ἔγινε κατ' ἀρχὰς τῆς ἀρετῆς τὸ παράδειγμα· καὶ προσκολλημένη εἰς τοῦ ἀνδρός της τὴν δόξαν, κατέπειθεν αὐτὸν νὰ ἀνακουφίζῃ ἀεὶ τὸν λαὸν ἀπὸ τὰ βάρη τῶν φόρων· καὶ νὰ κάμνῃ εἰς αὐτοὺς μὲ ἀφθονίαν τὰς χορηγίας. βιασθεῖσα δὲ παρὰ τοῦ πατρὸς Μαξιμιανοῦ νὰ προδώσῃ τὸν ἄνδρατης, τὸ μὲν πρῶτον ὑπεσχέθη πρὸς τὸ παρὸν; καὶ ἀποκαλύψασα τοὺς μιαροὺς ἐκείνου σκοποὺς, ἔγινεν αἰτία θανάτου (ὅρα Μαξιμιανός.) Φρόνιμος δὲ καὶ φιλότιμος οὖσα εἰς τὴν δόξαν της, ἐφαίνετο ἡ πρώτη γυνὴ τοῦ αἰῶνος της. μετὰ ταῦτα ὅμως ἐνδοῦσα εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ἐξέπεσε τοῦ καθήκοντος, καὶ κυριεύεται τῷ ἔρωτι τοῦ Κρίσπου τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου· καὶ μὴ δυναμένη νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ παράνομον τοῦτο ἔργον, ὀργίζεται κατ' αὐτοῦ· καὶ ἐντεῦθεν ἀπογυμνωθεῖσα πάσης αἰδοῦς, κατηγορεῖ ἐκεῖνον εἰς τὸν Κωνσταντῖνον ἀναξιοπαθοῦσα, ὡς δῆθεν βιασθεῖσα ὑπ' ἐκείνου εἰς τὴν τιμήν της. ἐντεῦθεν ὁ ἀθῷος καὶ δυστυχὴς Κρίσπος φονεύεται, καὶ αὐτὴ ἐκδίδεται εἰς ἀσωτείας ἑτέρων. τὸ ἑποῖον μαθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κωνσταντῖνος, ἐπέφερεν αὐτῇ τὸν πλέον ἐπώδυνον θάνατον, ἀποκλείσας αὐτὴν εἰς ἕνα λουτρὸν θερμὸν· ἔνθα ἀποπνιγεῖσα τῇ διαφθορᾷ τοῦ ἀέρος, ἔλαβε τὰ ἐπίχειρα τῶν ἐρώτων της τὸ 327 ἔτος ἀπὸ τοῦ τωτηρίου. οὕτω λοιπὸν ἐτελεύτησεν ἡ θυγάτηρ, καὶ ἀδελφὴ, καὶ γυνὴ τῶν Αὐτοκρατόρων, καὶ μή-

Digitized by Google

τηρ τριῶν υἱῶν· οἵτινες ἐςάθησαν καὶ αὐτοὶ Αὐτοτοκράτορες.

Θεοδώρα (Φλαβία Μαξιμίνα) θυγάτηρ ἑνὸς εὐγενοῦς Σύρου καὶ τῆς Εὐτροπίας, τῆς δευτέρας γυναικὸς τοῦ Μαξιμιανοῦ Ἑρκουλίου. ὅς τις τὴν ἔδωκεν εἰς γυναῖκα τῷ Κωνςαντίῳ τῷ Χλωρῷ τὸ 292 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, ἀποβληθείσης τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικὸς τῆς Ἑλένης. ἐςάθη δὲ ἡ Θεοδώρα αὕτη ἀκατηγόρητος, ἀνδρὸς τυχοῦσα ἀγαθοῦ καὶ ἐναρέτου, μεθ' οὗ ἐγέννησε καὶ υἱοὺς πολλοὺς ἐφεξῆς.

Κωνςαντία (Φλαβία Ἰουλία) θυγάτηρ τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνςαντίου τοῦ Χλωροῦ, ὡραία καὶ ἐνάρετος γενομένη, ἀνδρεία ὑπὲρ γυναικὸς φύσιν, καὶ πνευματώδης. λέγουσι δὲ νὰ ἐδέχθη τὸν Χριςιανισμὸν τὸ 311 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Κωνςαντίνου· ὅς τις τὴν ὑπάνδρευσε μετὰ δύο ἔτη μὲ τὸν Λικίννιον. φονευθέντος δὲ τοῦ Λικιννίου (ὅρα Λικίννιος.) ἔμεινε χήρα· καὶ μετ' ὀλίγον χάνει καὶ τὸν υἱόν της ἄξιον ὄντα, καὶ πολλὴν ἀγχίνοιαν δεικνύοντα. τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ὁ Κωνςαντῖνος ἐν ἡλικίᾳ ἕνδεκα ἐτῶν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν διαδόχων υἱῶν τοῦ. ἐν τούτῳ δὲ ἐσιώπησεν ἡ Θεοδώρα· μετὰ δὲ ταῦτα ἀποθανούσης τῆς μητρὸς Ἑλένης, εἰσῆλθεν εἰς τὴν εὔνοιαν αὐτοῦ, καθημένη ἐν τῷ βασιλικῷ οἴκῳ, καὶ καταπεισθεῖσα παρὰ τοῦ Εὐσεβίου Νικομηδίας, ἐβοήθει εἰς ἄκρον τοὺς Ἀρειανοὺς· τῶν ὁποίων ἐνηγκαλίσθη τὴν πλάνην.

Digitized by Google

Κωνσαντῖνος ὁ νέος (Φλάβιος Ἰούλιος) πρῶτος υἱὸς τῦ μεγάλυ Κωνσαντίνυ γεννηθεὶς ἐν τῇ Ἀρελάτῃ τὸ 316 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῦ πατρός τυ, ἔλαβεν εἰς μέρος τὴν Γαλλίαν, Ἱσπανίαν, ϗ τὴν Βρεττανίαν· ἐλθὼν δὲ εἰς ἰδέαν, ὅτι τὸ μέρος τῦ ἀδελφῦτυ Κώνσαντος εἶναι μεγαλήτερον, ἐκίνησε πόλεμον κατ' αὐτῦ, ϗ ἐνεδρευθεὶς παρὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐνικήθη, καὶ ἐφονεύθη τὸ 340 ἔτος, ϗ τὸ σῶμα αὐτῦ ἐρρίφθη εἰς τὴν Αὔσην τὸν ποταμὸν· τὸ ὁποῖον ἔπειτα λαβόντες ἐκεῖθεν τὸ ἔθαψαν ἐν Κωνσαντινυπόλει πλησίον τῦ πατρικῦ· ὕτω λοιπὸν ὁ Κωνσαντῖνος, ἀχρείως φερόμενος, ἀπέσβυσε ϗ τὴν ἐκ τῆς νίκης κατὰ τῶν Σαρματῶν ϗ Γότθων ϗ Φράγκων προτέραν τυ δόξαν· ὅσον δὲ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἐφάνη θερμὸς, καὶ πρὸς τὲς ὑπηκόυς γλυκύς τε ϗ δίκαιος.

Κωνσάντιος (Φλάβιος Ἰούλιος) δεύτερος υἱὸς τῦ Μεγάλυ Κωνσαντίνυ καὶ τῆς Φαυστίας τῆς δευτέρας αὐτῦ γυναικὸς, γεννηθεὶς εἰς τὸ Σίρμιον τὸ 317 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ, χειροτονηθεὶς Καίσαρ τὸ 323, ϗ Αὐτοκράτωρ τὸ 327 ἔτος· ἐνταῦθα οἱ στρατιῶται διὰ νὰ στερεώσωσι τὸ βασίλειον εἰς τὲς τρεῖς υἱὲς τῦ Κωνσαντίνυ, ἐφόνευσαν ὅλες τὲς θείες καὶ ἐξαδέλφες, ϗ τὲς οἰκειοτέρες αὐτῶν, ἔξω μόνον τὸν Παραβάτην Ἰουλιανὸν, ϗ τὸν ἀδελφὸν αὐτῦ Γάλλον· τινὲς δὲ ἐπιφέρυσι τὴν ἀδικίαν αὐτὴν τὴν παράνομον καὶ τρομακτικὴν εἰς τὸν Κωνσάντιον· ἐξ ὧν εἷς ἐστιν ϗ ὁ μέγας ἐν ἁγίοις Ἀθανάσιος· ἄλλοι δὲ λέγυσιν, ὅτι ἀκυσίως αὐτῦ ϗ ἐκ βίας τῦ στρατιωτικῦ συνέβη

Digitized by Google

τόσον κακὸν· μετὰ ταύτην δὲ τὴν παράνομον σφαγὴν, ἐμοίρασαν τὸ βασίλειον τῷ Κωνσαντίνῳ οἱ παῖδες· ᾧ ὁ μὲν Κωνσάντιος ἔλαβε τὴν Ἀσίαν, τὴν Θράκην, ᾧ τὴν Ἑλλάδα· ἐντεῦθεν δὲ ἐκινήθη κατὰ τῶν Περσῶν τὸ 338 ἔτος, οἵτινες ἐταλαίπωρουν ἐν τῷ τότε τὴν Νισίβην, ᾧ νικήσας αὐτὲς, τὲς ἐξέωσεν εἰς τὴν χώραντων· μετὰ δὲ τοῦτο κινηθεὶς ὁ Πέρσης αὖθις μετὰ θυμοῦ, ᾧ κερδήσας ἐννέα νίκας αἱματωδεστάτας, κατέκοψε τὴν στρατιὰν τῶν Ῥωμαίων· τὸ δὲ δυτικὸν αὖθις μέρος ἔλαβεν ἄλλην τινὰ ταραχὴν· ἐπειδὴ εἰς μὲν τὸ Αὖτον ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ παρὰ τῆς στρατιᾶς ὁ Μαγνέντιος· εἰς δὲ τὸ Σίρμιον ὁ Βετρανίων ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ᾧ ἐμοίρασαν μεταξύτων τὰς ἐπαρχίας τῷ Κωνσαντίνῳ ᾧ τῷ Κώνσαντος· ὁ δὲ Κωνσάντιος ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν ἐκινήθη κατ' ἀμφοτέρων ἐκείνων τῶν ἀποσατῶν· ἐξ ὧν ὁ Βετρανίων, λειποτακτησάντων τῶν στρατιωτῶν, ἐλθὼν προσέπεσεν εἰς τὲς πόδας τῷ Κωνσαντίῳ, ᾧ ἔλαβε τὴν συγχώμην, ᾧ τὴν τῶ λοιπῶ βίω δαψήλειαν· ὁ δὲ Μαγνέντιος μετὰ πολλὴν ἀντίσασιν, ἐνικήθη, ᾧ ἐτράπη εἰς φυγήν· ὁ δὲ Κωνσάντιος παραμερήσας εἰς μίαν ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς μάχης, καὶ ἰδὼν τὸ πεδίον κεκαλυμμένον ὑπὸ τῶν σωμάτων, ἔκλαυσε πικρῶς, ᾧ ἐπρόσαξε νὰ τὲς θάψωσι, ᾧ νὰ περιποιηθῶσι τὲς τραυματίας· ὁ δὲ Μαγνέντιος νικηθεὶς ἐκ δευτέρου ὑπὸ τῶν ὑποστρατήγων τῶ Αὐτοκράτορος, ἐβιάθη, νὰ φονευθῇ διὰ νὰ μὴν ὑποπέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶ νικητοῦ· ᾧ ἔτω λοιπὸν τὸ βασίλειον μοιραθὲν πρότερον εἰς τὲς τρεῖς ἀδελφὲς, ἐνώθη αὖθις τὸ 353

ἔτος εἰς τὸν Κωνσάντιον μόνον· ὃς τις μὴ ἔχων πλέον ἀντίζηλον, ἐδόθη εἰς σκληρότητα ἢ ἀπανθρωπίαν, ἢ ἐπὶ μικρᾷ προφάσει ἐτιμώρει ἀφειδῶς ὡς συνωμότας τῷ Μαγνεντίῳ· τὰς μὲν, ἀφαιρῶν τὰ ὑπάρχοντά τῶν· τὰς δὲ, ἐμβάλλων εἰς φυλακὴν, ἢ ἄλλας μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· ἐντεῦθεν δὲ πληροφορηθεὶς τὰς νίκας τοῦ Ἰουλιανοῦ εἰς τοὺς Γάλλους, ἢ τὴν ἄλλην εὐτυχίαν αὐτοῦ· μαθὼν δὲ ἔτι, ὅτι ἐκηρύχθη ἢ Αὔγουστος, κινεῖται κατ' αὐτοῦ μετὰ σπουδῆς ἢ ταχύτητος· φθάσας δὲ εἰς τοῦ ὄρους Ταύρου τὰς πρόποδας, ἀποθνήσκει ἐν τῇ πόλει Μοψυέστῃ τὸ 361 ἔτος, λαβὼν τὸ βάπτισμα παρά τινος Εὐζωΐου Ἀρειανοῦ ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου· οἱ δὲ Ἀρειανοὶ ἐθριάμβευσαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ, ἢ οἱ ἀληθεῖς λάτραι τῆς πίστεως τοῦ Εὐαγγελίου ἔλαβον θλῖψιν· αὐτὸς δὲ ἀφεθεὶς εἰς τοὺς εὐνέχους ἢ τοὺς περὶ αὐτὸν οἰκείους, ἐμωράνθη πανταπάσιν, ἢ ἂν δὲν ἔχανε τὴν ζωήν του, κατά τινα ἱστορικὸν, ἤθελε χάσῃ ἢ τὸ βασίλειον.

Κώνσας (Φλάβιος Ἰούλιος) τρίτος υἱὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσαντίνου καὶ τῆς Φαύστας, γεννηθεὶς τὸ 320 ἔτος ἀπὸ τοῦ σωτηρίου, ἢ κηρυχθεὶς Καίσαρ τὸ 333, ἔλαβεν εἰς τὸ μέρος του τὴν Ἰταλίαν, Ἀφρικὴν, ἢ τὴν Ἰλλυρίαν· ἢ μετὰ τὸν θάνατον αὖθις τοῦ ἀδελφοῦ Κωνσαντίνου ἔλαβε ἢ τὴν Γαλλίαν, Ἱσπανίαν, ἢ τὴν Βρεττανίαν· ὕστερον λοιπὸν κύριος παντὸς τοῦ δυτικοῦ, ὑπερασπίζετο τὴν ἀλήθειαν τῆς θρησκείας κατὰ τῶν Ἀρειανῶν· ἐντεῦθεν γράφει πρὸς τὸν Κωνστάντιον φροντίζοντα τὰ τῶν Ἀρειανῶν, νὰ δικαιώσῃ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον· εἰ δὲ μὴ, θέλει ἔλθῃ μὲ-

Digitized by Google

νος τε εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν νὰ τὸν ἀποκατασήσῃ, ᾖ νὰ καταδιώξῃ τὲς ἐχθρές τε, ᾖ νὰ τὲς παιδεύσῃ ἀξίως· ἀλλ' ὁ ὑπεραπισὶς τῆς ἀληθείας, ἐφονεύθη εὐθὺς ἐξ ἐπιβελῆς τῦ Μαγνεντίε ἐν πόλει Ἔλνῃ τὸ 350 ἔτος τριακοντέτης, βασιλεύσας ἔτη 13. ἔτος λοιπὸν παρὰ μὲν τῶν χρισιανῶν ἐπαινεῖται, οἱ δὲ ἐθνικοὶ ὑπὸ πάθες προσάπτεσι ᾖ ἐγκλήματα.

Βετρανίων στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῦ Κωνσαντίε γεννηθεὶς εἰς τὴν ἄνω Μοισίαν, καταχηράσας εἰς τὸ στρατιωτικὸν, ᾖ πατὴρ τῶν στρατιωτῶν νομιζόμενος, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ παρὰ τῆς στρατιᾶς ἐν Σιρμίῳ τῆς Παννωνίας τὸ 350 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίε τῇ πρώτῃ Μαΐε· ἀποσάντος δὲ ᾖ τῦ Μαγνεντίε ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ, ἐκινήθη κατ' ἀμφοτέρων ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσάντιος· ᾖ ἀπαντήσας ἐν Δακίᾳ τὸν Βετρανίωνα, τὸν ἐκατάπεισε μᾶλλον νὰ ἀφήσῃ τὴν θρόνον· ᾖ ὕτως ὁ Βετρανίων ἔλαβε τὴν συγγνώμην μετὰ τῆς χορηγίας τῶν ἀναγκαίων εἰς τὸ ἀξιώματε νὰ ζήσῃ τὸ ὑπόλοιπον μετὰ ἀφθονίας· ζήσας δὲ μετὰ ταῦτα ἓξ ἔτη ἐν Βιθυνίᾳ ἐν ἀρετῇ ἐλεημοσύνης ᾖ ἔργων ἀγαθῶν, ἐτελεύτησε, βασιλεύσας ᾗδὸν ἓν ἐξάμηνον, ἀνὴρ γενναῖος γενόμενος, ᾖ ὅλως μιμητὴς τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων· ἀγράμματος ὅμως εἰς τὸ παντελὲς, ὥσε κηρυχθεὶς Αὐτοκράτωρ, ὡς λέγεται, ἐβιάσθη νὰ μάθῃ νὰ γράφῃ τὸ ὄνομά τε.

Μαγνέντιος Γερμανὸς τὸ γένος, ἀπὸ ἁπλῦ στρατιώτε ἔφθασεν εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα, ἀγαπώμενος παρὰ τῦ Αὐτοκράτορος Κώνσαντος εἰς τὸ σῦ-

Digitized by Google

τὸν, ὥσε εἰς μίαν ἐπανάξασιν τῶν στρατιωτῶν ἀπεσώθη ὑπὸ τὴν ἀλυργίδα αὐτῦ κρυφθεὶς· ἀλλ' ὁ Μαγνέντιος ἀπέτισε τὴν ὀφειλὴν πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀπάνθρωπον, φονεύσας αὐτὸν χωρὶς συνειδήσεως, ἀφ' ἧ ἐκηρύχθη ὁ Αὐτοκράτωρ· ἐντεῦθεν δὲ γίνεται κύριος τῶν Γάλλων, τῆς Ἱσπανίας, τῶν Βρεττανικῶν νήσων, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἰλλυρίας, ὁ τῆς Ἰταλίας· κινηθεὶς δὲ κατ' αὐτῦ ὁ Κωνσάντιος πρὸς ἐκδίκησιν, ἀπαντᾷ αὐτὸν ἐν Μυρσίᾳ τῆς Πάννωνίας, ὁ νικήσας αὐτὸν μετὰ πολλὴν ὁ γενναίαν ἀντίστασιν, διέφθειρε πᾶσαν τὴν στρατιὰν· ὁ δὲ Μαγνέντιος καταφυγὼν πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὲς Γάλλυς, ἦλθεν ἐκ δευτέρυ εἰς μάχην ὁ νικηθεὶς κατὰ κράτος ὁ αὖθις, ἔρχεται ἐν Λυγδώνῳ, ὁ φονεύει πρῶτον ὅλυς τὲς συγγενεῖς τυ, ὁ τὴν μητέρα, ὁ τὸν ἀδελφόν τυ, ὁ ὕτω ὁ ἑαυτὸν μετὰ ταῦτα τὸ 353 ἔτος ἐν ἡλικίᾳ 50 ἐτῶν, ἀνδρεῖος ἀνὴρ γενόμενος, ὁ εὔγλωττος· σκληρὸς ὅμως ὁ πρῶτος Χριστιανὸς ἐμίανε τὰς χεῖρας εἰς αἷμα βασιλικόν.

Νεπωτιανὲς (Φλάβιος Ποπίλιος) υἱὸς τῆς Εὐτροπίας τῆς ἀδελφῆς τῦ Μεγάλυ Κωνσαντίνυ, ἀντιποιέμενος τῦ θρόνυ μετὰ τὸν θάνατον τῦ ἐξαδέλφυ τυ Κώνσαντος, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ ἐν Ῥώμῃ τὸ 350 ἔτος τῇ 3 Ἰυλίυ, καθ' ὃν χρόνον ἥρπασε ὁ Μαγνέντιος τὸ σκῆπτρον ἐν Γάλλοις· ἀλλ' ὁ Ἀνικήτας ὁ ἔπαρχος τῦ Πραιτωρίυ τῦ Μαγνεντίυ μετὰ μῆνα ἕνα ὀχεδὸν ἀπὸ τῆς βασιλείας, φονεύσας αὐτὸν ὁ τὴν μητέρα ὁ τὲς οἰκείυς αὐτῦ σύμπαντας, ἥρπασε τὴν βασιλείαν· ὁ δὲ Νεπωτιανὸς δὲν εἶχε

Digitized by Google

τοσαύτην ἀγχίνοιαν εἰς τὸ νὰ κατορθώσῃ τὸ φιλοτιμούμενον· εἶχε δὲ μάλιστα σκληρότητα καὶ ἀπανθρωπίαν, καὶ ἀντὶ νὰ ἐξαρτήσῃ ἀφ' ἑαυτῆς τοὺς Ῥωμαίους μὲ τὴν γλυκύτητα, καὶ τὰς δωρεὰς, τοὺς ἐξηγρίωσε μὲ τὰς ἐξορίας καὶ τοὺς θανάτους.

Γάλλος (Φλάβιος Κλαύδιος Κωνσάντιος) υἱὸς Κωνσαντίου ἀδελφῷ τοῦ μεγάλου Κωνσαντίου, καὶ ἀδελφὸς Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου, ἐκηρύχθη Καίσαρ τὸ 331 ἔτος ἀπὸ Χ. παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσαντίου τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ· ἀνεστράφη δὲ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰουλιανοῦ ὡς ἐν εἴδει ἐξορίας εἰς τὴν εὐσέβειαν· καὶ προσκολληθεὶς ἐντεῦθεν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν, ἐξήλειψε τὸ χρησήριον τοῦ Ἀπόλλωνος περὶ τὴν Ἀντιόχειαν, ἔνθα αὐτὸς διέτριβε· κατέκαυσε δὲ καὶ τὰς πόλεις τῶν ἀποστάντων Ἑβραίων, ἐνίκησε δὲ καὶ τοὺς Πέρσας· καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβεν ὑπόληψιν γενναίου ἀνδρὸς· οἱ ἄπιστοι σύμβουλοι ὅμως τοῦ Κωνσαντίου τὸν ἔφερον εἰς ἀπωλείαν· οἵτινες διὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὴν ἀκόρεστον φιλαργυρίαν αὐτῶν, ἐδόθησαν εἰς ἀδικίας καὶ ἁρπαγάς· αὐτὸς δὲ ἐφόνευσε τὸν Δομετιανὸν τὸν Ἔπαρχον τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς ἐπικρατείας· καὶ τὸν Θεόφιλον τὸν διοικητὴν τῆς Συρίας· καὶ τὸν Μόντιον τὸν χρηματολόγον· λέγεται δὲ, ὅτι ἐσκάτωσε νὰ ῥίψῃ ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ τὸν Αὐτοκράτορα Κωνσάντιον· ὅς τις καὶ καθείρξας αὐτὸν ἐντεῦθεν, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τὸ 354 ἔτος ἀπὸ Χ. σωτηρίου ἐν ἡλικίᾳ 29 ἐτῶν· διέφθειρε δὲ καὶ πάντας τοὺς συμβουλεύσαντας αὐτὸν εἰς τὸν παράνομον τοῦτον σκοπὸν κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος.

Digitized by Google

Σιλβανὸς (Φλάβιος) υἱὸς τῦ Βονίτυ στρατηγῦ τῶν Γάλλων· ἄξιος δὲ γενόμενος ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς, ἔφθασεν εἰς τὸ ἀξίωμα τῦ στρατηγῦ τῆς ἱππικῆς δυνάμεως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῦ Αὐτοκράτορος Κωνσαντίυ, ᾧ ἐντεῦθεν γενικῶς στρατηγὸς τῦ πεζικῦ· ἐκτύπησε δὲ μετὰ εὐτυχίας τὸς Βαρβάρυς· ἑτοιμαζόμενος δὲ νὰ τὸς ἐξωδήσῃ αὖθις, σκοφαντεῖται εἰς τὴν αὐλὴν, ὅτι ἔχει δῆθεν σκοτὸν νὰ λάβῃ τὸ σκῆπτρον· φοβηθεὶς δὲ τὴν ὀργὴν ἐπὶ τύτῳ τῦ Κωνσαντίυ σκληρῦ ὄντος ᾧ αἱμοβόρυ, λαμβάνει τὸ σκῆπτρον ἐπὶ σωτηρίᾳ. Αὔγυστος κηρυχθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τὸ 355 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ· ἐντεῦθεν δὲ πέμπεται κατ' αὐτῦ ὁ Θύρσιππος· ὃς τις ὑποκριθεὶς, ὅτι ἔρχεται εἰς τὴν ὑποταγήν τυ, τὸν ἐμαχαίρωσε βασιλεύσαντα ᾗδὸν ἕνα μῆνα· ἐγένετο δὲ ἄξιος στρατηγὸς, φέρων μὲν ἡσύχως τῦ πολέμυ τὸς πόνυς, ἔχων δὲ μετὰ τῆς ἀνδρίας μεμιγμένην ᾧ τὴν γλυκύτητα, ἐξ ἧ ἠγαπᾶτο παρὰ τῶν στρατιωτῶν· ἐφονεύθησαν δὲ μετ' αὐτῦ ᾧ τὸ περισσότερον μέρος τῶν ἀξιωματικῶν τυ· ὁ Κωνσάντιος ὅμως ἐφείσατο τῦ υἱῦ τυ, καὶ ἀφῆκεν αὐτῷ τὰ πατρικά τυ ὑπάρχοντα.

Ἰωλιανὸς ὁ λεγόμενος Ἀποσάτης, περίφημος Βασιλεὺς τῶν Ρωμαίων, υἱὸς τῦ Γάλλυ Κωνσαντίυ ἀδελφῦ τῦ Μεγάλυ Κωνσαντίνυ, ᾧ τῆς Βασιλίνης, γεννηθεὶς ἐν Κωνσαντινουπόλει τὸ 331 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίυ· ἦλθε δὲ εἰς κίνδυνον νὰ γένῃ ᾧ αὐτὸς θυσία μετὰ τῶν ἄλλων συγγενῶν τῶν υἱῶν τῦ Μεγάλυ Κωνσαντίνυ εἰς τὴν μανιώδη ἐκείνην σφαγὴν αὐτῶν· ὁ δὲ

Εὐσέβιος Νικομηδίας λαβὼν τὴν Φρουτίδα τῆς ἀνατροφῆς αὐτῷ, ᾗ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Γάλλῳ, δώρισεν ἕνα παιδαγωγὸν Μαρδόνιον τοὔνομα, ὅστις ἐνέσπειρεν αὐτοῖς τὴν σαθερότητα, τὴν μετριοφροσύνην, ᾗ τὴν σωφροσύνην· μετὰ δὲ ταῦτα ἔλαβον ᾗ οἱ δύο τὴν ἀναγνώσεν τὸ ἀξίωμα, εἰσελθόντες εἰς τὸν κλῆρον, μὲ διάφορον ὅμως γνώμην ἑκάτερος ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν· ὁ μὲν Γάλλος, ὅλως ἀφιερωμένος εἰς τὴν εὐσέβειαν· ὁ δὲ Ἰουλιανὸς, ἀποκλίνων ἐν τῷ κρυπτῷ πρὸς τὴν εἰδωλολατρίαν· τὸ ὁποῖον ἀπεκάλυψε μετὰ ταῦτα, ὅταν εἰκοσιτεσσαρακτὴς ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας· ἔνθα παραδόθη εἰς τὴν ἀσροδογίαν, εἰς τὴν μαγίαν, ᾗ εἰς τὴν ἄλλην πλάνην τῶν ἐθνικῶν, προσκολληθεὶς μάλιστα εἰς τὸν Φιλόσοφον Μάξιμον· ὅστις θεραπεύων αὐτῷ τὰ φιλότιμον, ὑπέσχετο αὐτῷ τὴν Αὐτοκρατορίαν· ἐντεῦθεν ἄρα ἀποδίδουσι τὸ αἴτιον τῆς ἀποσασίας αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ προγνωρίσῃ τὸ μέλλον, ᾗ εἰς τὴν φιλοτιμίαν τοῦ δεσπόζειν ἁπάντων· ὁ δὲ Κωνσάντιος τὸν ἔκαμε Καίσαρα τὸ 355 ἔτος· λαβὼν δὲ ᾗ τὴν σρατηγίαν τῶν Γαλλικῶν σρατευμάτων, ἔδειξεν ἀνδρίαν ᾗ φρόνησιν κατὰ τῶν Γερμανῶν, ἑπτὰ Βασιλεῖς ἅμα νικήσας αὐτῶν πλησίον τοῦ Σρασβάργου, ᾗ ἄλλοτε πολλάκις τοὺς Βαρβάρους ἐκδιώξας αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ· ὁ δὲ Κωνσάντιος ὑπαπτευθεὶς εἰς αὐτὸν εὐδοκιμήσαντα ἔτω, σέλλει νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ μέρος τῆς σρατιᾶς μὲ πρόφασιν νὰ πολεμήσῃ τοὺς Πέρσας· οἱ σρατιῶται ὅμως σασιάσαντες ἐπὶ τούτῳ, ἐκήρυξαν αὐτὸν Αὐτοκράτορα

ὃ μὴ θέλοντα ἐν τοῖς Παρισίοις· ἔνθα ἔκτισε καὶ ἕνα οἶκον Βασιλικὸν, τῷ ὁποίῳ τὰ λείψαντα φαίνονται μέχρι τῦδε· τῦτο δὲ μαθὼν ὁ Κωνσάντιος, κινεῖται κατ' αὐτὸ, ὃ καθ' ὁδὸν ἀποθνήσκει τὸ 361 ἔτος τῇ 3 Νοεμβρίῳ· ὁ δὲ Ἰυλιανὸς ἐλθὼν εἰς τὸ Ἀνατολικὸν, ἐγνωρίσθη ὃ αὐτῷ Αὐτοκράτωρ· ὃ εὐθὺς ἐπεμελήθη νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κατακρατῆσαν πάθος τῆς τρυφῆς, ὃ τῆς μαλακίας, ἐξ ὧν συνέβησαν πολλὰ κακὰ εἰς τὰς ἡμέρας τῶν προκατόχων εἰς πᾶσαν τὴν ἐπικράτειαν· ὅθεν ζητήσας ποτὲ ξυρισὴν, ὃ ἰδὼν αὐτὸν ἐλθόντα καλλωπισμένον, τὸν ἀπέπεμψεν ἐκεῖθεν, εἰπὼν· ξυρισὴν αἰτῶ; ἐμὴν δὲ Σειάτωρα· ὁ μὲν προκάτοχος αὐτῷ εἶχε χιλίους θεράποντας τῷ λατρῷ· ὁ δὲ Ἰυλιανὸς ἐβάσασεν ἕνα μόνον, ἀπολύσας τοὺς ἄλλους, εἰπὼν, καὶ τῦτο πολὺ ἀνδρὶ τρέφοντι γένειον· πολλῶν δὲ μαγείρων ὄντων ἐν τῷ Βασιλικῷ οἴκῳ, ἰδὼν ποτὲ ἕνα τινὰ τύτων μεγαλοπρεπῶς ἐνδεδυμένον, ἔφερε ὃ τὸν οἰκεῖον μάγειρον παρὸν ἐνδεδυμένον ὃ αὐτὸν κατὰ τὸ ἐπαγγελμάτιν· παραξάντων δὲ ἀμφοτέρων, ἐρώτησε τοὺς περὶ αὐτὸν, τίνος αὐτῶν εἶναι ὁ ἀξιωματικὸς γενικῶς εἰς τὸ μαγειρεῖον; ἐκεῖνοι δὲ εἶπον, ὁ ἐδικός τε· ἐντεῦθεν ἀπεδίωξε τὸν λαμπροφορεμένον μετὰ πάσης τῆς συνοδίας αὐτῦ, εἰπὼν: ὑμεῖς γὰρ διαφθείρετε τὰς ὑμετέρας ἀρετὰς, ἐμὲ θεραπεύοντες· ἐδίωξε δὲ πρὸς τύτοις ὅλους τοὺς εὐνύχους, λέγων ὅτι γυναῖκα δὲν ἔχει πλέον· καθότι εἶχεν ἀποθάνῃ ἡ Ἑλένη ἡ ἀδελφὴ τῦ Κωνσαντίου, τὴν ὁποίαν εἶχεν αὐτὸς εἰς γυναῖκα, ὃ διὰ τὴν ἀγάπην αὐτῆς μήτε ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον· ἐμπόδισε δὲ

ἔτι τοὺς ὠτακουστὰς· οἵτινες μὲ λόγον νὰ πληροφορήσωσιν αὐτὸν περίτινων ἀναγκαίων πραγμάτων, ἔφερον περισσοτέραν ζημίαν εἰς τὸν κοινωνικὸν χαρακτῆρα· ἀποκαθαριθέντος δὲ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τοσούτων ἀνθρώπων περιττῶν, ἀνεκούφισε τὸν λαὸν μὲ τὸ πέμπτον τῶν φόρων, καὶ εἶχε τὴν ἀπόλυτον ταύτην δύναμιν ἕνα μέσον διὰ νὰ σπείρῃ ἀφειδῶς τὰς εὐεργεσίας εἰς ὅλους· καὶ ἰδοὺ ὅπερ ἔγραψεν Αὐτοκράτωρ ὢν ἤδη· δειξάτωμοί τις πτωχεύσαντά τινα, ἐφ' οἷς ἐσκόρπισε τὸν πλοῦτον αὐτοῦ εἰς ἐλεημοσύνας· οὐδεὶς γ' ἂν εἴη· ἐγὼ γὰρ ὅσῳ μᾶλλον ἐλεῶ, τοσούτῳ πλέον πλουτῶ· καὶ τοῦτο πείρᾳ μεμάθηκα, ἰδιώτης ὢν ἔτι· δῶμεν οὖν τοῖς πᾶσιν ἀφθόνως κατὰ τὸ μέτρον τῆς χρείας ἑκάστῳ, μηδένα ἀποστρεφόμενοι, κἂν ἐχθρὸς οὗτος ᾖ· οὐ γὰρ τὸν τρόπον, τὸν δ' ἄνθρωπον ἐλεοῦντες τυγχάνομεν· μισήσας δὲ τινὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς πολιτικῆς ἐν τῷ φανερῷ Θαλάσσιον τοὔνομα, καὶ πολλῶν κατηγορούντων ἐνταύτῃ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι ἐστάθη ἄδικος ἐναντίον τῆς εὐσπαγχνίας καὶ εὐσεβείας αὐτοῦ, φοβηθεὶς νὰ μὴ ἔλθουν εἰς αὐθάδειαν κατ' ἐκείνου τοῦ δυστυχοῦς, εἶπεν εἰς αὐτοὺς· ὁμολογῶ, ὅτι ὁ ὑμέτερος ἐχθρὸς ἐστὶν ἐχρὸς καὶ ἐμοὶ, ἀλλὰ δεῖ ἀναβαλέσθαι ὑμᾶς τὴν δίκην αὐτῷ, μέχρις ἂν δῶ ἐμοὶ δίκην πρῶτον προτιμουμένῳ· ταῦτα δὲ εἰπὼν, εἶπεν εἰς τὸν ἔπαρχον τοῦ Πραιτωρίου νὰ μὴ δώσῃ πλέον ἀκρόασιν εἰς αὐτοὺς, ἕως οὗ νὰ τὸν συγχωρήσῃ· τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμεν ἐμπράκτως εὐθὺς, ἐξελθὼν δὲ ποτὲ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου ἐν Ἀντιοχείᾳ διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν Δία ἐν τῷ ὄρει Κασσίῳ, βλέπει ἄνθρωπόν τινα καταπεσόντα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ζητοῦντα νὰ τῷ χαρίσῃ τὸ ζῆν· ἐρωτήσας

Digitized by Google

δὲ περὶ τῦ ἀνθρώπυ, ᾗ μαθὼν παρά τινος καταφορικῶς διηγημένα περὶ αὐτῦ, „ὅτι αὐτός εἶναι Θεό„δωρος ἐκεῖνος, ὅς τις πρῶτος ὢν ποτὲ τῦ συλλόγυ „τῆς Ἱεραπόλεως, ᾗ προπέμπων τὸν Κωνσάντιον, „κινέμενον κατὰ σῦ, εὔχετο αὐτῷ τὴν νίκην, παρα„καλῶν νὰ σείλῃ τὴν κεφαλὴν σῦ τῦ ἀποσάτυ καὶ „ἀχαρίςυ, ὡς ἔλεγεν, εἰς τὴν Ἱεράπολιν", ἀπεκρίθη, πάλαι ποτὲ ᾔδειν ταῦτα· εἶτα γραφεὶς πρὸς τὸν Θεόδωρον, ὅς τις ἀνέμενε τῦ θανάτυ τὴν ψῆφον, εἶπεν, ἐπάνελθε, ἄνθρωπε, εἰς τὸν οἶκόν συ, μηδένα φοβέμενος· ζήσεις γὰρ ὑπὸ Αὐτοκράτορι, ὃς τις ἐπόμενος ἀξιώμασι φιλοσόφων, περὶ πολλῦ ποιεῖται τὲς μὲν ἐχθρὲς ὡς ἐλαχίςυς ποιεῖν, τὲς δὲ φίλυς ὡς πλείςυς· μισῶν δὲ παρὰ πολὺ τὲς κατηγόρυς, ᾗ ἰδών τινὰ συκοφαντῦντα πρὸς αὐτὸν ἕνα τινὰ τῶν πολιτῶν, ὅτι ἔχει δῆθεν σκοπὸν νὰ κηρυχθῇ Αὐτοκράτωρ, δὲν ἔδωκε παντελῶς ἀκρόασιν εἰς αὐτόν· ἐτεῦθεν ὁ συκοφάντης ἕτος προσπαθῦσε νὰ παρασήσῃ τὸ πρᾶγμα ὡς πιθανόν, φέρων τεκμήριον, ὅτι ἐκεῖνος ἔβαψεν ἓν ἱμάτιον σηρικὸν μὲ τῆς πορφύρας τὸ χρῶμα· ὁ Ἰυλιανὸς δὲ μὴ θέλων πλέον νὰ τὸν ἀκύσῃ, εἶπεν εἰς τὸν θησαυροφύλακα, δὸς τῷ ἐπικινδύνῳ τύτῳ ᾗ φλυαρῳ ἀνθρωπαρίῳ ὑπόθημα ἀλυσιτελὲς, ἵνα κομίσῃ αὐτὸ τῷ παρ' αὐτοῦ κατηγορυμένῳ πρὸς ἀμοιβὴν τῦ ἱματίυ αὐτῦ· οἱ δὲ φιλόσοφοι περιξ ἀντὶ νὰ τελειοποιήσωσι μίαν τοιαύτην ἔμφυτον ἀγαθότητα, τὴν διέφθειραν μᾶλλον, καταπείσαντες αὐτὸν νὰ ἀκυρώσῃ τὸν Χριςιανισμὸν, ᾗ νὰ εἰσάξῃ ἐκ δευτέρυ τὴν εἰδωλολατρίαν· ὅθεν ἐξέδωκεν ἔξω διάταγμα

νὰ ἀνοίξωσι πανταχῦ τὰς ναὰς τῶν ἐθνῶν, ἱεροπράττων αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰς πράξας τῦ μεγάλυ Πουτίφηκος μετὰ τῶν ἐθίμων τῶν ἐθνικῶν, ἐξαλείφων τὸν χαρακτῆρα τῦ ἁγίυ βαπτίσματος μὲ τὸ αἷμα τῶν θυσιῶν· ἐντεῦθεν ἐδιώρισε μισθὸς εἰς τὸς ἱερεῖς τῶν ἐθνῶν, ἐγύμνωσε τὰς ἐκκλησίας διὰ νὰ δίδῃ δωρεὰς εἰς τὸς στρατιώτας, ᾗ ἐσήκωσε τὰ διωρισθέντα παρὰ τῦ Μεγάλυ Κωνσταντίνυ εἰς τροφὴν τῶν Κληρικῶν, τῶν χηρῶν, ᾗ παρθένων· ἀγχίνους δὲ ᾗ πανηρὸς ὢν πλέον τῶν προλαβόντων Αὐτοκρατόρων, ᾗ εἰδὼς, ὅτι ὁ Φανερὸς διωγμὸς αὐξάνει μᾶλλον τὸν ἀριθμὸν, ἐδείκνυεν εὔνοιαν πρὸς τὸς Χριστιανὸς, ἀνακαλέσας τὸς ἐξωρισθέντας παρὰ τῦ Κωνσταντίυ ἐξ αἰτίας τῆς θρησκείας διὰ νὰ τὸς διασρέψῃ μὲ τὸ καλόν· ἀφαιρέσας δὲ τῶν ἐκκλησιῶν τὰς προσόδυς, ἔλεγεν, ὅτι πράττει τῦτο διὰ νὰ γυμνώσῃ τὸς Χριστιανὸς εἰς τὴν εὐαγγελικὴν πτωχίαν· ἐμπόδισε δὲ εἰς αὐτὸς τὰς κρισολογίας, τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῶν εἰς τὰ δικασήρια, ᾗ τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνωσι δημόσια ἀξιώματα· ἐμπόδισεν ἔτι τὴν μάθησιν τῶν ἐγκυκλίων, διὰ νὰ μὴν ἔχωσι φῶς παρὰ τῶν Προφητῶν ἐναντίον τῆς εἰδωλολατρίας· μὲ ὅλον δὲ ὅτι ἐδείκνυε τοσαύτην καταφρόνησιν, ὀνομάζων αὐτὸς Γαλιλαίυς, ἐγνώριζεν ὅμως τὴν καθαρότητα αὐτῶν ᾗ τῆς ἀρετῆς τὴν λαμπρότητα· ᾗ ἐντεῦθεν δὲν ἔπαυε νὰ ἀναφέρῃ αὐτὸς πρὸς τὸς ἐθνικὸς εἰς παράδειγμα· τοιῦτος λοιπὸν ἐφάνη ὁ χαρακτὴρ αὐτῦ τὸ πρῶτον εἰς τὸν διωγμὸν, ἀλλὰ μὴ κατορθώσας ἐκ τῆς ἐπιεικείας μηδὲν, ἐπέφερεν ἤδη τεχνιέντως ᾗ βίαν, διορίζων

Digitized by Google

ἄρχοντας τὸς πλέον σκληρὸς ἐχθρὸς τῦ Χρισιανισμῦ· ϗ ἐντεῦθεν ἔγινε μεγάλη ταραχὴ εἰς τὰς πόλεις, ϗ πολλοὶ μάρτυρες εἰς πολλὰς ἐπαρχίας· λέγεσι δὲ νὰ ἐφονεύθησαν διὰ προσαγῆς τε ἐν Χαλκεδόνι οἱ δύο πρέσβεις τῶν Περσῶν ὁ Μανυὴλ καὶ Ἰσμαὴλ, ἐπειδὴ ἦσαν Χρισιανοί· ὁ ἀρχιερεὺς δὲ Μάρτυς τῆς πόλεως ταύτης, ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτῦ παικτικῶς, διὰ τί ὁ Γαλιλαῖος αὐτῦ δὲν ἰατρεύει τὸς ὀφθαλμές τε; ἀπεκρίθη, ἐγὼ δοξάζω τὸν κύριόν με, ὅτι τυφλὸν μὲ ἐποίησεν, ἵνα μὴ βλέπων σὲ τὸν ἀποςάτην, μολύνωμαι· ἀκέσας δὲ ταῦτα ὁ Παραβάτης, ἐσιώπα ἀτάραχος· ὁ δὲ Εὐτρόπιος συγκρίνει αὐτὸν μὲ τὸν Μάρκον Αὐρήλιον· προσθέτει ὅμως, ὅτι ἦτον τῶν Χρισιανῶν μέγας διώκτης· ϗ εἶχε σκοπὸν μάλισα νὰ ἀποσβέσῃ τὸν Χρισιανισμὸν μέχρι σπινθῆρος, ἀφ' ὃ τελειώσῃ τὸν πόλεμον τῶν Περσῶν· τὸς ὁποίους ἤθελε νὰ ἐκδικήσῃ διὰ τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα εἰς ἑξηκονταετίαν ἤδη ἔκαμον τοῖς Ῥωμαίοις· εὐτυχήσας δὲ πρῶτον, κυριεύσας καὶ τόπυς ϗ πόλεις μέχρι τῦ Κτησιφῶντος, ἐπέρασε ϗ τὸν Τίγρητα ποταμὸν· ἐπαρθεὶς δὲ ἐντεῦθεν, ἔκαυσε τὸν ἴδιον σόλον, καὶ τὰς τροφὰς, διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀσυρίας· μὴ εὑρὼν ὅμως τροφὰς ἔμπροσθεν, ἀφανιζομένων πάντων ὑπὸ τῶν προπορευομένων Περσῶν, ἐβιάσθη νὰ ἐπισρέψῃ εὐθὺς εἰς τὰς ὄχθας τῦ Τίγρητος· ϗ μὴ ἔχων πλοῖα, ἐμιμήθη τὸν τρόπον τῶν μυρίων Ἑλλήνων, κινηθεὶς ἄνω πρὸς τὰ Καρδύχια ὄρη· καὶ νικῶν τὸς κρατηγὸς τῦ Σάπωρος εἰς διαφόρους ἀπαντήσεις, ἐπροχώρει εὐτυχῶς μέχρι τῆς εἰκοσῆς ἕκτης

Digitized by Google

τῦ Ἰουλίᾳ τὸ 363 ἔτος· καὶ ἐνταῦθα ἐτραυματίσθη καιρίως μὲ βέλος, ἐν ᾧ ἀνέτεινε τὴν χεῖρα διὰ νὰ ἐμψυχώσῃ τὸ στράτευμα, ἐκφωνῶν τό, tout a vous! ὁ δὲ Θεοδώρητος λέγει, ὅτι λαβὼν αἷμα ἐκ τῆς πληγῆς, ἔρριπτεν ἄνω λέγων, νενίκηκας Γαλιλαῖε! ἀλλὰ πῶς ἔχει τοῦτο τὸ ἐκ παραδόσεως λεγόμενον, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν ἀληθῶς· ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ὡς τόσον ἐφάνη ἀνδρείως καὶ εἰς τὸν θάνατον· καὶ ἰδοὺ οἱ τελευταῖοι λόγοι αὐτῦ· ἤδις ἂν νῦν ὑπήκοιμι τῷ χρεών, οὐκ εἰδὼς ὅτι, ὅς τις ἂν φιληδοτ ζῆν, ἐπειδὰν οἱ ἀναγκαῖον ἀποθανεῖν ᾖ, χείρων ἐστὶν, ἢ ὅστις ἐπιθυμοίη θανάτου, ἅτε ζῆν δέον· ὁ γὰρ ἐμὸς βίος βραχὺς μὲν, ἀλλ' αἱ ἡμέραι μοὶ πλήρεις· καὶ ὁ θάνατος, φαύλοντι τοῖς κακοῖς νομιζόμενος, ἀγαθόντι ἔσαι τοῖς ἀγαθοῖς, χρεὼν τοῦτο ἡδέως προσφερόμενον τοῖς νῦν ἔχουσιν· ἐμοὶ δὲ καὶ ἰδιώτῃ μὲν πρότερον, καὶ Αὐτοκράτορι ὕστερον ἐπιμελὲς ἐγένετο μηδὲν πράττειν, οἶμαι, ὧν ἐς ὕστερον μεταμέλειάτις μοι γένοιτο· καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐξεψύχησε τῇ ἑπομένῃ νυκτὶ ἐν ἡλικίᾳ 32 ἐτῶν· ἐτέθη δὲ εἰς τὸν τάφον αὐτὸ τὸ ἐπίγραμμα· ἐνταῦθα κεῖται Ἰουλιανὸς ἀποθανὼν εἰς τὰς ὄχθας τῦ Τίγρητος, Αὐτοκράτωρ μὲν ἔξοχος, στρατηγὸς δ' ἀγαθὸς γενόμενος· ἐν ἑνὶ δὲ λόγῳ ἐγένετο Αὐτοκράτωρ ἔξοχος καὶ ὅμοιος τῷ Μάρκῳ Αὐρηλίῳ, διώκτης ὅμως τῶν Χριστιανῶν ἀδυσώπητος· τὸ ὁποῖον ἀπέσβυσε καὶ τὴν ἄλλην αὐτῦ ἀρετήν.

Ἰοβιανὸς (Φλάβιος Κλαύδιος υἱὸς τῦ Βαρρωμιανῦ, γεννηθεὶς ἐν Σιγιδῶνι πόλει τῆς Παννωνίας τὸ 331 ἔτος ἀπὸ τῦ σωτηρίου, ἐκηρύχθη Αὐτοκράτωρ παρὰ τῆς στρατιᾶς τῶν Ρωμαίων τὸ 363 ἔτος μετὰ τὸν θάνατον Ἰουλιανῦ τῦ ἀποστάτου· τὸ ὁποῖον

κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν ἐδέχετο προσφερόμενον, μαρτυρῶν, ὅτι δὲν θέλει νὰ εἶναι ἡγεμὼν στρατιωτῶν εἰδωλολατρῶν· ἔπειτα δὲ συμπάντων διαμαρτυρομένων, ὅτι εἶναι Χριστιανοὶ, ἐδέχθη τὴν ἀλυσγίδα· τῶν δὲ πραγμάτων ὄντων ἤδη εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, ἄρχισε νὰ τὰ βάλῃ εἰς τάξιν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς Πέρσας εἰρήνης· ἡ περὶ τούτου ἐψέχθη παράτινων, πλὴν ἀλόγως· καθότι χωρὶς τῆς εἰρήνης, δὲν ἐδύνατο νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκεῖθεν, ἔνθα παραβολώτερον ἐχώρησεν ὁ Ἰοβιανὸς· εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι αὐτὸς ἐθυσίασε τὸ ἴδιον συμφέρον διὰ τὸ κοινὸν καλὸν· ἐφοβεῖτο δὲ ἐκ μέρους ἡ τὸν Προκόπιον νὰ μὴν ἀποσατήσῃ, ἔχων ἤδη δεσσαράκοντα χιλιάδας στρατοῦ· ἡ ὁ φόβος οὗτος ἐφάνη δίκαιος· καθότι ἀπεσάτησεν ἐκεῖνος μετὰ διετίαν· ὁ δὲ Ἰοβιανὸς, ἅμα δεξάμενος τὸ σκῆπτρον, κατέκλεισε τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων, ἐμπόδισε τὰς θυσίας, ἔδωκε κάθοδον εἰς τοὺς ἐξορίσους ἀρχιερεῖς ἡ πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, ἔδειξε χαρακτῆρα σοβαρὸν εἰς τοὺς Αἱρετικοὺς, ὅτι δὲν ἀγαπᾷ τὰς ταραχὰς ἡ διχονοίας τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλ' ἀπέθανε τέλος πάντων ἐν ἡλικίᾳ 33 ἐτῶν μεταξὺ Γαλατίας, ἡ Βιθυνίας τὸ 364 ἔτος, ἑπτὰ μῆνας μόνον βασιλεύσας, ἐν οἷς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φανῇ ἕνας Αὐτοκράτωρ, ὁποῖος ἔσαι εἰς δόξαν· πιθανὸν ὅμως, ὅτι ὁ Ἰοβιανὸς καθαρὸς Χριστιανὸς ὢν, ἔμελλε νὰ γένῃ ἡ Αὐτοκράτωρ καλὸς· ἀξιωματικὸς δὲ ὢν τῶν σωματοφυλάκων παρὰ τῷ Ἰουλιανῷ, ἐβιάσθη παρ' αὐτοῦ νὰ μεταβάλῃ τὴν θρησκείαν, ἀλλ' ὁ γενναῖος Ἰοβιανὸς, ἀπεσράφη τὸ πρό-

Digitized by Google

βλημα μὲ ἄκραν ἀντίςασιν· ἀφῆκε δὲ υἱὸν ἐκ τῆς Καριτῶνος Βαῤῥωνιανὸν ἐνοχαζόμενον· ὅς τις μὴ φθάσας νὰ γένῃ Καίσαρ, δὲν οἰκειοποιεῖτο ὐδὲν τῆς αὐτοκρατορίας· γενομένης δὲ περὶ αὐτοῦ ὑποψίας τρὸς τὴν διοίκησιν, ἐξώρυξαν τὸν ἕνα τυ ὀφθαλμὸν πάνυ βαρβαρικῶς ϗ ἀδίκως· ἔφθασε δὲ ὗτος ζῶν μέχρι τοῦ 380 ἔτους τοῦ σωτηρίου.

ΤΕΛΟΣ.

Digitized by Google

ΛΕΞΙΚΟΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΝ
ΤΩΝ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ,
ΤΟΥ
ΕΥΤΡΟΠΙΟΥ.

Α'βάντιον, λίφος τὶς, ἢ ὄρος μικρὸν ἐν Ἰταλίᾳ πλησίον τῆς Ῥώμης.

Α'βέρνα, πόλις ἐν τῇ Γαλλίᾳ. ἐξ ἧς ἔμεινε τὸ ὄνομα εἰς τὴν ἐπαρχίαν λεγομένην Auvergne ἤτοι Α'βερνία.

Α'γριππίνη, τὸ παλαιὸν ἐν Γαλλίᾳ. κυρίως δὲ Α'γριππίνη ἀποικία λεγομένη ἀπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Καίσαρος Κλαυδίου λαβοῦσα τὴν προσηγορίαν.

Α'διαβινὴ, ἐπαρχία ἐν τῇ Α'σσυρίᾳ. ἡ οἰκία νῦν καλεῖται Βοτὰν, κατὰ τὸν Μελέτιον.

Α'θῆναι, πόλις καὶ Δημοκρατία περίφημος ἐν τῇ Α'χαΐᾳ τόσον διὰ τὸ παλαίποτε μέγεθος, ᾧ τὴν δύναμιν, ὅσον ᾧ διὰ τὰς τέχνας ᾧ ἐπιστήμας. αἱ οἰκοῦσαι εἶχον τὴν κατοικίαν τῶν ἐν αὐτῇ.

Αἴγυπτος, ἐπαρχία τῆς Λιβύης, ἢ Α'φρικῆς, ἡ διασημοτέρα, ἀπὸ Αἰγύπτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Βήλε αὕτη καλουμένη. περιορίζεται δὲ ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς ὑπὸ τῆς Α'ραβικῆς κόλπου, ᾧ τῆς πετραίας Α'ραβίας. ἀπὸ δὲ τοῦ Βορείου, ὑπὸ τῆς Αἰγυπτίας θαλάσσης.

Digitized by Google

ἀπὸ δὲ τοῦ δυτικοῦ, ὑπὸ τῆς Κυρηναϊκῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς ἐρήμου Λιβύης. ἀπὸ δὲ τοῦ μεσημβρινοῦ, ὑπὸ τῆς Νουϊβίας κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν. ἔχει δὲ τὸν Νεῖλον ποταμὸν διερχόμενον δι' αὐτῆς, ἐξ οὗ καὶ πλημμυροῦντος ποτίζεται.

Αἷμος, ὄρος μεθορίζον τὴν Θρᾴκην καὶ τὴν Βουλγαρίαν, τοῦτ' ἔστι τὴν κάτω Μοισίαν, καλούμενον τανῦν Τουρκιστὶ Μπαλκάμι.

Αἰκανοὶ, ἔθνος ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. τὸ ὁποῖον κατοικοῦσε πρὸς τὸ ἀνατολικώτερον τῆς Καμπανίας περὶ τὴν Ῥώμην, καὶ ἦτον διαφορετικὸν τῶν Λατίνων. αὐξομένης δὲ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας, συνήφθη καὶ αὐτὸ μετὰ τῶν Σαβίνων καὶ Βολούσκων εἰς τοὺς Λατίνους. ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ὠνομάζετο Βόλαι.

Αἰτωλία, ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος, κειμένη μεταξυ τῆς Λοκρίδος μὲν ἀπ' ἀνατολῶν· τοῦ Κρισαίου δὲ κόλπου καὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους, ἀπὸ μεσημβρίας. ἀπὸ δὲ δυσμῶν, περιέχεται ὑπὸ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ· ἐκ δὲ Βορέων, ὑπὸ τῆς Δωρίδος. παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἐκτείνεται ἐπιπλέον, συμπεριλαμβανομένης, ὡς εἰκὸς, καὶ τῆς Ἀκαρνανίας.

Ἄκτιον, ἀκροτήριον καὶ πόλις ποτὲ ἐν τῇ Ἠπείρῳ παραθαλάσσιος κατὰ τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον, ἐν ᾧ καὶ ἱερὸν διάσημον ἦν ποτὲ τοῦ Ἀπόλλωνος. ὀνομάζεται δὲ ἐν τῷ νῦν Ὀποῦντα.

Ἀκράγαντα, πόλις ἐν Σικελίᾳ πρὸς τὸ δυτικονότιον περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀκράγαντος ποταμοῦ, ἐξ οὗ καὶ ἡ πόλις ἔλαβε τοὔνομα, καὶ τὸ ἔθνος ὅλον Ἀκραγαντῖνοι ὀνομαζόμενοι.

Digitized by Google

Ἀκυλήϊα, πόλις ποτὲ διάσημος καὶ ὀχυρωτάτη ἐν Ἰταλίᾳ μεταξὺ Πάρμας καὶ Γράδου, ἀπέχουσα τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους μόλις ἐννέα μίλια. ἦν δὲ μητρόπολις ποτὲ τῶν Κάρνων, καὶ προπύργιον Ἰταλίας.

Ἀκυτανία, μέγιστον μέρος τῆς Γαλλίας μεταξὺ τῶν Ποταμῶν Λίγορος (Loire) καὶ Γαρώνου (Garonne) καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Θαλάσσης νὰ λέγεται Ἀκυτανική.

Ἀλαμανοὶ, ἔθνος ἐν Γερμανίᾳ περιωρισμένον περὶ τὸν Μαῖν ποταμὸν μετὰ ταῦτα δὲ ἐξέτειναν τοὺς ὅρους των μέχρι τοῦ Ῥήνου καὶ Ἴστρου.

Ἀλβανοὶ, Σκυθικόν τι ἔθνος κατοικοῦντες παρὰ τὰ Καυκάσια ὄρη.

Ἄλβη, καὶ ἐξ αὐτῆς οἱ κάτοικοι Ἀλβανοὶ. ἔκειτο δὲ ἐν τῷ Παλαιοτάτῳ Λατίῳ εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Ἄλγιδον, ὄρος κεῖται εἰς τὴν Καμπανίαν τῆς Ῥώμης ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτον καὶ πόλις ὁμώνυμος Ἄλγιδος.

Ἄλβιος, ποταμὸς ἐν Γερμανίᾳ, Ἐλβαλτόγε νῦν παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις ὀνομαζόμενος, διερχόμενος ἀπὸ τὸ Χαμβούγιον, ἐκρέει ἔξω εἰς τὸν Γερμανικὸν Ὠκεανόν.

Ἀλεξάνδρεια, ἡ πρωτεύουσα ποτὲ πόλις τῆς Αἰγύπτου καὶ πάσης τῆς Ἀφρικῆς μετὰ τὸν καταδαφισμὸν τῆς Καρχηδόνος, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου τῷ 330 ἔτει πρὸ τοῦ σωτηρίου εἰς τῇ παραθαλασσίᾳ τῆς Αἰγύπτου, πλησίον τῆς Φάρου νήσου. τὴν ὁποίαν μετὰ ταῦτα ἡ Κλεοπάτρα ἀποχερσώσασα, ἥνωσε μετὰ τῆς ξηρᾶς.

Digitized by Google

Α'λλίας, ποταμὸς ἐν Ἰταλίᾳ ὁ πολὺ πόῤῥω τῆς Ῥώμης· ἐπίσημος δὲ διὰ τὸν περ' αὐτῷ φόνον τῶν Φαβίων. ὀνομάζεται δὲ ταῦτα Καμπάτε κατὰ τὸν Μελέτιον.

Α'λμάται, ἔθνος τι ἐν Α'σίᾳ κατὰ τὴν Α'ρμενίαν.

Α'λμων, ὄρος ἐν τῇ Σλαβωνίᾳ περὶ τὴν πόλιν Σίρμιον ὄρα αὐτόθι.

Α'λπεις ἡ Α'λπια ὄρη, μέγιστα δὲ ἡ ἐπίσημα σκῶτα, περιορίζοντα τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τῆς Γαλλίας· εἰσὶ δὲ τέσσαρες· ἐχύρωμα ὄντα ἐπιδεῖν πάσης τῆς Ἰταλίας.

Α'λπινον, πόλις ποτὲ διάσημος εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βενετίας πρὸς τὰς ἐκβολὰς τῷ Σίλεως ποταμῷ. κατεδαφισθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν Οὔνων, μόλις τινῶν φαίνονται τινὰ ἴχνη ταύτης.

Α'μβρωνες, ἔθνος τι τῶν Γερμανῶν, καὶ οὗτοι νομίζονται.

Α'μασὸς, ἢ Α'μισὸς δι' ἑνὸς σ. πόλις ποτὲ ἀξιόλογος ἐν Καππαδοκίᾳ πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον, κτίσμα μὲν Μιλησίων, ἄποικος δὲ τῶν Α'θηναίων (αἵ τινες μετωνόμασαν αὐτὴν Πειραιᾶ) ἀπεῖχε δὲ τῆς Σινώπης πρὸς Βορέαν 175 μίλια.

Α'μφίπολις, πόλις Μακεδονίας ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τῷ Στρυμόνος ποταμῷ διὰ δύο σομάτων δέλτα σχηματιζόντων, μεταξὺ τῶν ἐκείων κεῖται αὐτή. ἀλλ' ἀνεῦθε ὁ περὶ ταύτης τῆς Α'μφιπόλεως ὁ λόγος ἴσως ἀλλαχοῦ περὶ τῶν Φιλίππων. ὄρα ἐκεῖσε.

Α'νθεμουσία, ἐπαρχία τῆς Περσίας κατὰ τὴν Μεσοποταμίαν μικρὰ μὲν, εὔγειος δὲ καὶ χαρίεσσα,

ελληθεῖσα ὅτως ἀπὸ τῆς Ἀνθεμάδος πόλεως τῆς ὑπὸ τῶν Μακεδόνων αὐτόθι κτισθείσης, ὡς φησὶν ὁ Μελέτιος. ἔχει δὲ περὶ ἑαυτὴν τὸν ποταμὸν Ἀβώρραν, ἢ Χαβώραν.

Ἄμηνος, ποταμὸς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καταῤῥάκτην ποιῶν, ἐξ ἀποτόμου πέτρας καταπίπτων. λέγεται δὲ ταχὺν τοῦτον πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ῥώμης μίλια ιϛ.

Ἀντεμάται, ἢ ἡ πόλις Ἀντέμναι, ἔθνος τι ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ κατὰ τὸ παλαιὸν Λάτιον ὅμορον τῶν Σαβίνων πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Τιβέρεως ποταμοῦ.

Ἀντιόχεια ἡ μητρόπολις τῆς Συρίας, ἢ μᾶλλον ἁπάσης τῆς Ἀσίας, πόλις ποτὲ ὡραία εἰς τὰς οἰκοδομὰς, ἡ καθέδρα τῶν ἐπισήμων.

Ἀπουλία, ἐπαρχία τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸ μεσημβρινώτερον μέρος αὐτῆς· διῃρεῖτο δὲ αὕτη τὸ πάλαι εἰς Ἀπουλίαν Δαυΐαν, εἰς Πευκετίαν, καὶ εἰς Μεσσαπτίαν, τὴν ὀνομαζομένην μετέπειτα μέχρι ἡμῶν Καλαβρίαν.

Ἀπολλωνία, πόλις ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ μεταξὺ Θρᾴκης καὶ Μοισίας, ἀποικία τῶν Μιλησίων, ἐν ᾗ ἦν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. τοῦ ὁποίου τὸ ἄγαλμα συληθὲν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, μετεκομίσθη εἰς τὸ Καπιτώλιον.

Ἀραβία εἶναι μέρος τῆς Ἀσίας τὸ πλέον εὐρύχωρον καὶ ἐξαίρετον, περιοριζομένη ἀπὸ μὲν βορέως, ὑπὸ τῆς Συρίας καὶ τοῦ Εὐφράτου. ἀπὸ ἀνατολῶν δὲ, ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας, ὑπὸ τοῦ Ἀραβικοῦ πελάγους ἢ τοῦ Ὠκεανοῦ· καὶ ἀπὸ δυσμῶν, ὑπὸ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἢ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσ-

Digitized by Google

σης. διαιρεῖται δὲ αὕτη τριχῶς, ἡ μὲν Πετραία Ἀραβία λεγομένη, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον μάλιστα οἱ Ῥωμαῖοι, κεῖται μεταξὺ τῆς Συρίας καὶ τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, κλίνουσα πρὸς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, ἡ περιοριζομένη ἀπὸ μὲν δυσμῶν, ὑπὸ τῆ ἐνδοτάτῳ κόλπῳ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ὑπὸ τῆς Αἰγύπτου. ἀπὸ δὲ τῆς Ἄρκτου, ὑπὸ τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Κοίλης Συρίας. ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν ὑπὸ τῆς ἐρήμου Ἀραβίας. καὶ ἀπὸ δυσμῶν, ὑπὸ τῶν Ὀρέων τῶν μεθορίων πρὸς τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν. καλεῖται δὲ Πετραία ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῇ πόλεως ὀνομαζομένης Πέτρος. ἡ δὲ μετὰ ταύτην, Ἔρημος λέγεται Ἀραβία. ἥτις περιορίζεται ἀπὸ μὲν δυσμῶν, ὑπὸ τῆς Πετραίας, τῆς Ἰουδαίας, καὶ τῆς Κοίλης Συρίας· ἀπὸ δὲ Βορέου, ὑπὸ τῆ Εὐφράτου ποταμῆ. ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν, ὑπὸ τῶν ὀρέων τῶν πρὸς τὴν Βαβυλῶνα μεθορίων· καὶ τελευταίου ἀπὸ μεσημβρίας, ὑπὸ τῶν Ὀρέων τῶν πρὸς τὴν Εὐδαίμονα μεθορίων. ἄγονος δὲ οὖσα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐκλήθη ἔρημος. τὸ δὲ τρίτον μέρος ἡ Εὐδαίμων Ἀραβία ἐστὶ, μία Χερσόνησος, δηλαδή μεταξὺ δύο θαλασσῶν τῆς τε Ἐρυθρᾶς καὶ Περσικῆς, μείζων δὲ αὕτη καὶ πλουσιωτέρα τῶν εἰρημένων. ἔχει δὲ ἀπὸ μὲν Βορέου τὴν Πετραίαν, καὶ τὴν ἔρημον Ἀραβίαν, καὶ τὸ νότιον μέρος τοῦ Περσικοῦ κόλπου. ἀπ' ἀνατολῶν δὲ, μέρος τῆ Περσικῆ κόλπῳ καὶ τὴν θάλασσαν. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας, τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. καὶ ἀπὸ δυσμῶν, τὸν Ἀράβιον κόλπον.

Digitized by Google

Ἄββερνα, πόλις ἐν Γαλλίᾳ μεγίστη τὸ πάλαι.

Ἄρδεα, ἡ μητρόπολις τῶν Ῥουτύλων (Rutuli) ἔθνους ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὸ παλαιὸν Λάτιον.

Ἀρίμινος, πόλις τῆς πλησιεστέρας λεγομένης παρὰ τῶν Ῥωμαίων Γαλλίας, ἥτις περιεῖχε τὸ Πιεμόντιον, τὰ Μεδιόλανα, τὴν Μάντεαν, τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βενετίας, τὴν Γένναβαν, τὴν Πάρμαν, τὴν Ὁλωνίαν, καὶ εἴτις ἑτέρα πόλις μεταξὺ τούτων κειμένη.

Ἀρμενία, ἐπαρχία τῆς Ἀσίας, διαιρεῖται δὲ εἰς μικρὰν καὶ μείζονα Ἀρμενίαν· καὶ ἡ μὲν μικρὰ περιορίζεται ἀπὸ μὲν δυσμῶν καὶ Βορέου, ὑπὸ τὸ ὄρος Σορδιαῖον· ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν, ὑπὸ τὸ Εὐφράτου ποταμοῦ· καὶ ἀπὸ μεσημβρίας, ὑπὸ τὸ Ἄμανος ὄρος. ἡ δὲ μείζων Ἀρμενία, ἥτις καὶν καὶ Τορκομανία λέγεται, περιορίζεται πρὸς μὲν Βορέαν, ὑπὸ τῆς Γεωργίας· πρὸς δυσμὰς δὲ, ὑπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας· πρὸς δὲ ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Περσίας· καὶ πρὸς μεσημβρίαν, ὑπὸ τὸ Διαρμπεκίρ.

Ἀρτάξατα, πόλις πρωτεύουσα τῆς Ἀρμενίας, ἐν ᾗ κατῴκουν οἱ Βασιλεῖς τῶν Ἀρμενίων. ἐκτίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ἀρτάξου διὰ προτροπῆς τοῦ Ἀννίβου τοῦ Καρχηδονίου.

Ἀρμόρικον, ἐπαρχία τῆς Γαλλίας μεγίστη, ἥτις μικρὰ λέγεται καὶν Βρεττανία, κειμένη παραθαλάσσιος ἀπέναντι τῆς μεγάλης Βρεττανίας εἰς τὸν Ὠκεανόν.

Ἀσσυρία, ἐπαρχία τῆς Ἀσίας κειμένη πέραν τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ, περιοριζομένη πρὸς μὲν Βο-

Digitized by Google

ρέαν ὑπὸ τῆς μείζονος Ἀραβίας· πρὸς δὲ δυσμὰς ὑπὸ τῆς Μεσοποταμίας καὶ τοῦ Τίγρητος· πρὸς δὲ μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Σκριωνῆς· καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Μηδείας.

Ἀτέλη ἢ Ἀτέλλη, πόλις ποτὲ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κειμένη πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Κατύης.

Αὔριον, ὄρος ἐν Μοισίᾳ. τὸ ὁποῖον Χρυσοῦν ὄρος παρὰ τῷ Μελετίῳ καλεῖται.

Ἀφρικὴ, ἐξ ἧς Ἄφροι οἱ Καχηδόνιοι, τὸ μεσημβρινὸν πᾶν τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἐν ᾗ ἦτον καὶ ἡ Καρχηδών.

Ἀχαΐα, ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος, ἥτις τανῦν Λιβαδία λέγεται μέχρι τοῦ Ἰωθμοῦ τῆς Πελοποννήσου.

Βαβυλὼν ἡ περίφημος, προτεύουσα πόλις τῶν Χαλδαίων καὶ Ἀσσυρίων.

Βαστέρναι, ἔθνος τι Σκυθικόν. οἵτινες οἱ αὐτοὶ καὶ Πευκῖνοι ὠνομάζοντο. ἐξ ὧν ἄλλοι μὲν ἦσαν ἐν τῇ Γερμανίᾳ, καὶ ἄλλοι ἐν τῇ Εὐρωπαίᾳ Σκυθίᾳ, ὅπου τανῦν κεῖται ἡ ἐλάσσων Ῥωσσία.

Βαντάλοι, ἔθνος κατοικοῦντες μεταξὺ τῆς Ἔλβης, ἢ Ἀλβίου, καὶ τῆς ἀνατολικῆς θαλάσσης.

Βέειον, ἐξ οὗ τὸ ἔθνος Βέειοι, πόλις ποτὲ ὀχυρωτάτη ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, περίπου δύο καὶ ἥμισυ Γερμανικὰ μίλια ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἀπέχουσα παρὰ τὸν ποταμὸν Βάλκαν· ὅπου καὶ μέχρι τοῦδε φαίνονται τὰ ἐρείπια· εἰς δεκαετίαν δὲ πολιορκηθεῖσαν, μόλις ἐκυρίευσεν ἐλθὼν ὁ Κάμιλλος ἔπειτα.

Βέκτη, πόλις ἐν Βρεττανίᾳ, ἐν τῷ τενῷ πρὸς τὴν Γαλλίαν τῆς θαλάσσης κειμένη.

Digitized by Google

Βαλήτιον, ἐπαρχία τῆς Γαλλίας τὸ πάλαι πρὸς τὸν βορειότερον Ὠκεανὸν, τὸ περὶ τὴν Ὀλάνδαν.

Βανέσια ἡ μητρόπολις τῆς Βενετικῆς ἐπαρχίας· ἥτις ἐστὶ πολυάνθρωπος καὶ ὡραιοτάτη, καὶ ἐμπόριον περίφημον ἔχουσα· ἐξ ἧς ἦτον ποτὲ τῆς Εὐρώπης ὁ θησαυρός.

Βανδάλιοι, ἐπαρχία, τὸ πλεῖστον τῆς Βαβαρίας περιέχουσα μέρος, καὶ τὰ μεταξὺ τοῦ Δανάβεως καὶ Γύνε τῶν Πεταυιῶν, καὶ μέρος τῆς Σουαβίας καὶ τοῦ Τυρωλίου.

Βενεβεντὸς, πόλις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ μέχρι καὶ νῦν ἔτω καλουμένη· κεῖται δὲ ἐν τῷ Πριγκιπάτῳ Ὀλτρα.

Βερενίκη πόλις ἐν τῇ Ἀφρικῇ περὶ τὴν Κυρήνην ἡ Βερνὶχ τὴν σήμερον καλουμένη· ἐλέγετο δὲ αὕτη πάλαι ποτὲ καὶ Ἑσπερία.

Βερῶνα πόλις τῆς ἐπικρατείας τῆς Βενετίας ἐν τῇ ἄνω Ἰταλίᾳ· ἥτις ἐφύλαξεν ἔκτοτε τὸ αὐτὸ ὄνομα μέχρι καὶ νῦν.

Βέσσοι, ἔθνος τι νεμόμενον εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ ὄρους Αἷμα πλησίον Ῥοδόπης· ἦρα Στράβωνα, ζ.

Βηδριάκος, ἡ Βεδριάκος πόλις ἐν Ἰταλίᾳ μεταξὺ Βερώνης καὶ Κρεμώνης.

Βιθυνία, ἐπαρχία τῆς Ἀσίας τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ Πόντου εἰς τὸ ἀντιπέρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Βικτόαλοι, ἢ Βικτόφαλοι, ἔθνος τι κατοικοῦν ἐν τῇ Παννωνίᾳ.

Βιμινάλιος, λόφος τις, ἢ ὄρος μικρὸν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ἀπέχων τῆς Ῥώμης ἐν τῇ Χώρᾳ τῶν Σαβίνων.

Digitized by Google

Βολῦσκοι, ἔθνος ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, μέρος μὲν ἐν τῇ Καμπανίᾳ τῆς Ῥώμης, ᾧ μέρος ἐν τῇ γῇ τῶ Λαβάρε ἀποκαθισάμενον. Οὐλῦσκοι δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἕλλησι λέγονται· ὅρα Ἀππιανὸν περὶ ἐμφυλ. 1,600.

Βονωνία, πόλις ἐν Γαλλίᾳ ἐν τῷ κατασένῳ πρὸς τὴν Ἀγγλίαν· ἥτις Βολώνια ταννῦν ὀνομάζεται.

Βόσπορος, ὁ μέν ἐστιν ὁ Θρᾳκικὸς, ὁ διαχωρίζων τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας κατὰ τὸ Βυζάντιον· ὁ δὲ, ὁ συνάπτων τὴν Μαιώτιδα μὲ τὸν Εὔξεινον Πόντον· ὅς τις ᾧ Βόσπορος Κιμβρικὸς λέγεται, ᾧ οἱ περὶ αὐτὸν κατοικοῦντες Βοσποριανοὶ ὀνομάζονται· ἔστι δὲ ᾗ πόλις τις· ἴδε Παντικάπαιον,

Βυδαλία πόλις ἐν Παννωνίᾳ πλησίον τῆ Σιρμίῳ.

Βυργιγάλοι, πόλις ἐν τῇ Ἀκυτανίᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Γαλλίας ἡ πρωτεύουσα παρὰ τὸν Γαρώναν ποταμὸν, (garonne.)

Βυρζιαώνη, πόλις, ἡ ἐπαρχία κατὰ τὸ δυτικὸν τῆ Εὐξείνῳ Πόντῳ ἐπὶ τῆς νῦν καλυμένης Βελγαρίας· κατάτινας δὲ Βιζόρα καλεῖται.

Βρεττανία ἡ Ἐγκλητέρρα, ἥτις μεγάλη Βρεττανία λέγεται πρὸς διαφορὰν τῆς μικρᾶς Βρεττανίας· ἥτις ἔστιν ἐπαρχία τῆς Γαλλίας πρὸς τὸν Ὠκεανὸν τὸν βόρειον τετραμμένη.

Βρεντδίσιον, πόλις ἐν τῇ παραθαλασσίᾳ τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει, ἔχουσα λιμένα ἐξαίρετον.

Βρύττοι, ἐπαρχία τῆς Ἰταλίας, ἥτις μέρος τῆς Καλαβρίας· ἐξ ὧν οἱ ἐγκάτοικοι ἐλέγοντο Βρύττιοι.

Digitized by Google

Βυζάντιον, πόλις ἐπὶ τῦ Θρακικῦ Βοσπόρυ ἡ νῦν πρωτεύουσα τῦ Ὀθωμανικῦ Βασιλείυ Κωνσταντινούπολις.

Γαβία, πόλις ἐν Ἰταλίᾳ δυνατὴ ποτὲ ἡ ἐπίσημος τῶν παλαιῶν Λατίνων, κειμένη μεταξὺ καθ' ὁδὸν Πραινέστε, ἡ Ῥώμης.

Γαλατία, ἐπαρχία τῆς μικρᾶς Ἀσίας περὶ τὸν Πόντον· ἔχε δὲ τὄνομα ἐκ τῶν εἰς αὐτὴν ἐλθόντων ποτὲ Γάλλων.

Γαλλαῖκοι, ἔθνος κατοικῦντες ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ εἰς τὴν νῦν λεγομένην Γαλιτζίαν.

Γερμανία· αὕτη ἡ ἐπαρχία τὸ πάλαι ἐλαμβάνετο πλατύτερον τῆς νῦν Γερμανίας, ἐκτεταμένη ὅσα ἐπὶ πολὺ μέρος τῆς Εὐρώπης· διότι περιεῖχεν ὐ μόνον τὴν νῦν Γερμανίαν, ἀλλ' ἔτι ἡ τὸ Βέλγιον πᾶσαν τε Ῥήνε, τὰ μέρη τῆς Σναβίας, Βαβαρίας, Αὐστρίας, Οὐγγαρίας πρὸς τὴν ἀριστερὰν τῦ Δανάβεως ὄχθην, τὴν Πρυσίαν, ἡ μέρος τῆς Λεττονίας· ἦσαν δὲ ἔθνη Γερμανικὰ ἐκτεταμένα πέρα μέρος ἡ μέχρι τῆς Ῥωσσίας, ἡ πέραν τῦ Δανάβεως μέχρι τῦ Εὐξείνυ Πόντυ, ἡ εἰς τὰς νήσυς τὰς Βορειοτέρας· ἐν οἷς συναριθμῦνται ἡ οἱ Σουέζοι, ἡ οἱ Νορβεγοί.

Γότθοι ἦσαν ἔθνος ἐν τῇ Σκανδιναυίᾳ κατοικῦντες ἐν Γαλλίᾳ τὸ πάλαι, ἔχοντες πρωτεύουσαν πόλιν τὴν Τόλωσαν.

Δακία, τὸ πάλαι ἦτον τὸ ἀνατολικώτερον μέρος τῆς Δακίας, ἡ δυτικώτερον τῆς Βελγαρίας· τῆς ὁποίας τὸ παρὰ τὸν Ἴστρον ποταμὸν ἐλέγετο Δακία

Digitized by Google

Ῥίτενσία· πρὸ δὲ τότε ἐκτείνετο προσέτι εἰς τὴν Τρανσιλβανίαν, Βλαχίαν, Μολδαβίαν, καὶ Βεσσαραβίαν· τὰ ὁποῖα ἐπὶ Τραϊανοῦ ἦσαν ὑπήκοα τοῖς Ῥωμαίοις.

Δαλματία, ἐπαρχία τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος πρὸς ἀνατολὰς παρατείνουσα· περιεῖχε δὲ τὸ πάλαι καὶ μέρος τῆς Ἀλβανίας.

Δάρδανοι, ἔθνός τι τῆς ἄνω Μοισίας, ἤτοι τῆς Σερβίας.

Δάφνη, μέτριόν τι χωρίον, μέγα δὲ πεδίον, πλῆρες ὑδάτων καὶ ἄλλων χαρίτων, ἔχον καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἄλλο τι ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος, κείμενον ἐπόρρω τῆς Ἀντιοχείας· τῆς ὁποίας λέγεται καὶ προάστειον.

Ἐβόρακον, ταυτὸν δὲ Ἔβορακ, πόλις ἐν Νορθουμβρίᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀγγλίας ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κομητάτου Ἐβορακίου.

Ἔδεσσα, διάσημος πόλις ποτὲ ἐν Μεσοποταμίᾳ· ἥτις καὶ Ἀντιόχεια ποτὲ ἐκαλεῖτο, καὶ Καλλιρόη κατὰ τὸν Μελέτιον εἰσάγοντα τὸν Προκόπιον.

Ἑλβετοί, νῦν δὲ Σφίτζεροι, κατῴκουν τὸ πάλαι εἰς τὰ σύνορα τῆς νῦν Ἑλβετίας· ἔπειτα δὲ προχωρήσαντες εἰς τὴν πλησιόχωρον αὐτόσε Γαλλίαν, ἀπεκατεστάθησαν αὐτόσε εἰς ἡμερώτερον καὶ καρποφορώτερον τόπον.

Ἐρυθρὰ θάλασσα, παρὰ τοῖς παλαιοῖς δὲν ἦτον ὁ Ἀραβικὸς κόλπος, ἀλλ' ὁ Περσικὸς μάλιστα, τοῦτ' ἔστιν ἡ μεταξὺ Περσίας, Ἰνδίας, καὶ Ἀραβίας θάλασσα ἡ μέχρι σχεδὸν τῆς Βαβυλῶνος ἀποστενουμένη μεταξὺ τῶν εἰρημένων ἐπαρχιῶν.

Digitized by Google

Ε᾽σκύλινος, λόφος τις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαβίνων περί που δύο μίλια ἀπέχων τῆς Ῥώμης.

Εὐφράτης, μέγιστος ποταμὸς ἐν Ἀσίᾳ, ἀπὸ τῆς μείζονος Ἀραβίας πηγάζων, καὶ διαιρῶν ταύτην ἀπὸ τῆς Ἐλάσσονος, ἐκρέει διὰ τῆς Μεσοποταμίας εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

Ἔφεσος, πόλις ἐπισημοτάτη ποτὲ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ παρὰ τὸν Κάϊστρον ποταμὸν, ὀ μακρὰν πολὺ τῆς θαλάσσης· ἦν δὲ περίφημος μᾶλλον διὰ τὸν Ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος· τὸν ὁποῖον ἔκαυσεν ὁ Ἡρώστρατος· νῦν δὲ χωρίον σμικρὸν καὶ εὐτελὲς, καὶ μόλις σώζει τὸ σεμνὸν ἐκεῖνο ὄνομα.

Ἤπειρος, ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος ἐκτεινομένη κατὰ μῆκος ἀπὸ τῆς Ἐπιδάμνε μέχρι τῆς Δωρίδος, ὡς πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἀπὸ τῶν Πινδίων ὀρέων μέχρι τοῦ Ἰονίου πελάγους ὡς πρὸς τὴν δύσιν.

Ἡράκλεια πόλις ἐν τῇ Ἀσίᾳ πλησίον τοῦ ὄρους Λάτμου· ἑτέρα δὲ μάλιστα, περὶ ἧς ἐνταῦθα ὁ λόγος (ἥτις ἐλέγετο πρότερον Πέρινθος) εἰς τὴν Θρᾴκην παραθαλάσσιος ἐπὶ τῆς Προποντίδος.

Θαῖφαλοι, ἔθνος τι Γερμανικὸν ὄχι τόσον γνωστόν.

Θεσσαλία, ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ἀπὸ μὲν τῆς ἀνατολῆς, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· ἀπὸ δὲ δύσεως, τὴν Ἤπειρον· ἀπὸ δὲ βορέως, τὴν Μακεδονίαν· καὶ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας, τὴν κυρίως Ἑλλάδα, διηρημένη ἀπ᾽ αὐτῆς μὲ μίαν γραμμὴν ἀπὸ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ Μαλικοῦ παρὰ τὰς Θερμοπύλας.

Digitized by Google

Θεσσαλονίκη, πόλις παραθαλάσσιος ἐν τῷ Θερμαϊκῷ κόλπῳ ἐν Μακεδονίᾳ, ἔνδοξος νῦν διὰ τὸ ἐμπόριον, ἢ πολυάνθρωπον.

Θρᾴκη, ἐπαρχία τῆς Εὐρωπαίας Τουρκίας, περιοριζομένη, ἀπὸ μὲν τῶν βορείων, ὑπὸ τῆ Αἵμῳ ὄρει· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας, ὑπὸ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν, ὑπὸ τὸν Εὔξεινον Πόντον ἢ τὸν Ἑλλήσποντον ἢ ἀπὸ τῶν δυτικῶν, ὑπὸ τὸν Νέσσον ποταμόν.

Θύμβρις, ποταμὸς ἔτος ἐν τῷ Λατινικῷ Τίβερις λέγεται· ὅρα αὐτόθι.

Ἰανίκηλος, λόφος τις τῶν πάλαι Λατίνων πλησίον τῆς Ῥώμης.

Ἰβηρία, ἐπαρχία μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἢ τῆς Κασπίας θαλάσσης.

Ἱεροσόλυμα, πόλις ποτὲ περίφημος ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, νῦν δὲ μικρά τις κωμόπολις, ἢ λυπηρὸν τῆς παλαίποτε δόξης μνημεῖον.

Ἴλιον, ἡ Τρῳὰς ἢ Τροία πόλις ποτὲ ἔνδοξος ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἑλλήνων κατ' αὐτῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐν Ἀριστερῷ ἐξιόντι τὸν Ἑλλήσποντον.

Ἰλλυρία, μεγάλη τις ἐπαρχία ποτὲ ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει πέραν τῆς Ἰταλίας· περιεῖχε δὲ τὴν Δαλματίαν, τὴν Ἀλβανίαν, ἢ μέρος τῆς Βοσνίας, ἢ Κροατίας.

Ἰνδοί, ἔθνος τι περὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν· μέρος δὲ τοῦτο εἶναι τὴν σήμερον τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδῶν· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ὅμως, ἀγνοοῦντες τὰ μεμακρυσμένα αὐτόσε ἔθνη, πάντα ἐκάλεσαν Ἰνδοὺς τῷ αὐτῷ ὀνόματι.

Digitized by Google

Γ'αυρία, ἐπαρχία τῆς μικρᾶς Ἀσίας πλησίον τῆς Κιλικίας ὑπὸ τῷ Ταύρῳ ὄρει, κατοικημένη ὑπότινος ἔθνος λῃστρικόν· τὸ ὑποῖον μόλις ὑπέταξεν ὁ Σερβίλιος· ὑβιάσατο αὐτὸ νὰ δεχθῇ τῶν Ῥωμαίων τοὺς νόμους, ἐβριάμβευσε κατ' αὐτῶν.

Γ'εδαία, ἐπαρχία ἐν τῇ Παλαιστίνῃ· ὅρα αὐτόθι.

Γ'σιον καὶ Σαράπιον

ἦσαν δύο νησοι, ὁ μὲν τῆς Γ'σιδος· ἥτις ἐφεῦρε παρ' Αἰγυπτίοις τὸ πῦρ· ὁ δὲ τοῦ Σαράπιδος τοῦ ἐφευρετοῦ τῆς Γ'ατρικῆς ἐπιστήμης. Αἰγύπτιοι δὲ ὄντες, εἰσήχθησαν καὶ εἰς τὴν θρησκείαν τῶν Ῥωμαίων.

Γ'σροι, ἔθνος πρὸς τὸ ἐνδότατον τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους πλησίον τῆς Κροατίας, ἕτω ὑπὸ νῦν ἔτι ὀνομαζόμενον, ὑφ' ἣ χώρα αὐτῶν καλεῖται ὁμοίως Γ'σρία.

Γ'σρος, ἡ Γ'σρόπολις πόλις ποτὲ ἀξιόλογος παραθαλάσσιος ἐν τῇ κάτω Μοισίᾳ πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Γ'σρος, ἡ Δάναβις ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης, ἔχων τὰς πηγὰς ἄνωθεν ἀπὸ τῆς Γερμανίας, ὑδ δεχόμενος πολλοὺς ποταμοὺς κατὰ διάφορα ἔθνη, εἰσέρχεται εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Κάβειρα, πόλις ἐν τῷ Πόντῳ ἡ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου τοῦ Μιθριδάτου πλησίον τῆς Ἀρμενίας· ἥτις μετωνομάσθη μετέπειτα ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου Διόσπολος· ἔπειτα αὖθις Σεβαστὴ ὑπὸ τῆς Βασιλίσσης τοῦ Πυθοδώρου κατὰ τὸν Στράβωνα Βιβλ. ιβ.

Κάβυλα ἢ Καλύβη, πόλις τῶν Βέσσων ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἄιμου.

Digitized by Google

Καινιναῖοι, ἐκ τῶν Καινινῶν τῆς ἑαυτῶν πόλεως, ἔθνος τὶ ἐν τῷ ἀρχαίῳ Λατίῳ πλησίον τῆς Ῥώμης.

Καισάρειαι πόλις, μία μὲν ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ ἀπὸ τοῦ Καίσαρος ἀνακαινισθεῖσα, ἑτέρα δὲ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ κοσμηθεῖσα ϗ αὕτη ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Βασιλέως· ἐλέγετο δὲ Καισάρεια Στράτωνος.

Καλαβρία, ἡ ἀρχαία ἦν ἡποτὲ Μεσαππία ἡ νῦν Ὄτραντο ἐπαρχία ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, τὸ μεσημβρινώτερον πρὸς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

Κάλατος, πόλις τῆς κάτω Μοισίας, εἴτ' οὖν τῆς Βουργαρίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου παραθαλάσσιος· λέγουσι δέ τινες, ὅτι εἶναι ἡ νῦν Κιλία.

Καμπανία, ἐπαρχία τῆς κάτω Ἰταλίας, τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ ἄνω μέρους τοῦ Βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, ἔχουσα πρωτεύουσαν πόλιν τὴν Κάπουαν.

Κάνναι, κατὰ μὲν τὸν Λίβιον, Ἀππιανὸν, ϗ Φλῶρον, ἦτον χωρίοντι εὐτελὲς, ἐφημισθὲν μόνον ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῷ γενομένης νίκης τοῦ Ἀννίβου· κατὰ δὲ τὸν Πολύβιον (ὅς τις ϗ ἑνικῶς σχηματίζει τὴν λέξιν, Κάννα εἰπὼν βιβλ. δ'.) πόλις· ἥτις ϗ κατηδαφίσθη μετὰ ἔτος ἓν ἀπὸ τῆς νίκης ἐκείνης· ἀλλ' ἐπειδὴ συγκαταριθμεῖται παρὰ τοῦ Πλινίου εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἀπολίας, φαίεται ὅτι ἐκτίσθη εὖθις ἐξ ὑπαρχῆς.

Κανταβρία, ἐπαρχία τῆς Ἱσπανίας, ὅπου νῦν εἶναι ἡ Ἀστουρία, ἡ Γαλλίτζια, ϗ ἡ Βισκαΐα.

Κανταλάουνοι τόπος ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Γαλλίας τῆς Βελγικῆς.

Καπιτώλιον, ὄρος μικρὸν ἢ λόφος, ἐν ᾧ ἡ ἀκρόπολις τῆς Ῥώμης καὶ ναὸς τοῦ Διὸς.

Digitized by Google

Καππαδοκία, ἐπαρχία ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ μεγαλωτάτη.

Καπέλλη, ἡ Κάπυα, πόλις ἐν Ἰταλίᾳ ἡ πρωτεύουσα τῆς Καμπανίας κατὰ τὸ μέσον σχεδὸν κειμένη· νῦν δὲ ἐκπεπτωκυῖα τῆς ἀρχαίας εὐκλείας, τὰ τείχη μόνα Κάπυας ὀνομάζεται.

Καρδηνοὶ καὶ Μαρκομῆδαι ἀμφότερα τὰ ἔθνη κατῴκουν πέραν τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ ἐν τῇ Ἀσίᾳ.

Κάρτοι ἔθνος τι Σκυθικὸν· ὅρα Βασέραι καὶ Σαρμάται.

Κάρραι πόλις ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ.

Καρχηδόνες δύο, μία μὲν ἡ περίφημος ἐν τῇ Ἀφρικῇ πρὸς τὸ δυτικώτατον τῆς Σικελίας κατὰ τὸ νῦν λεγόμενον Τύνισι· ἡ δὲ ἑτέρα ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ παραθαλάσσιος καὶ αὕτη ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Πάλου πρὸς τὸ δυτικόν.

Κατάνη, πόλις ἐν Σικελίᾳ παραθαλάσσιος ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς νήσου περὶ τὸ μέσον, Κατάνια παρὰ τοῖς λεγομένη.

Κάτθαι· ἔθνός τι κατοικῶν ἀναμφιβόλως τὸν σήμερον ὀνομαζόμενον τόπον Ἔσσεν (hessen) εἶχεν ὅμως πλείονα ἔκτασιν.

Κέλλιος, λόφος τις πλησίον τῆς Ῥώμης ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Βεΐων, ἢ Φιδηναίων ἢ τῶν Ἀλβανῶν.

Κελτιβηρία, ἐπαρχία ποτὲ ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ περὶ τὸν Ἴβηρον· τὸ ὁποῖον μέρος εἶχον ποτὲ οἱ αὐτόθι Κελτοί, ἐκτεινόμενον ἐν μέρει εἰς τὴν Ἀραγωνίαν καὶ τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Καστιλίαν.

Κίβαλις πόλις ἐν Παιωνίᾳ.

Digitized by Google

Κιλικία, ἐπαρχία ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, περατουμένη ἀπὸ μὲν δυσμῶν ὑπὸ τῆς Παμφυλίας· ἀπὸ δὲ τῶν βορέων, ὑπὸ τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Ἑλλάσσονος Ἀρμενίας· ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν, ὑπὸ τοῦ Ἀμανοῦ Ὄρους, ἢ τῆς Συρίας, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας, ὑπὸ τοῦ Κιλικίου πελάγους.

Κίμβροι, κατὰ τὰς ὀρθοτέρας παρατηρήσεις ἦσαν ἔν μίγμα Γάλλων τε καὶ Κελτῶν, ἐξελθόντων ἀπὸ τῆς μεσογείου Γερμανίας πρὸς εὐρυχωροτέραν τινὰ κατοικίαν, ἐκ τῆς ἀνάγκης βεβιασμένων· ἀποκατεσάθησαν ὡς τόσον εἰς τῆς Δανιμάρκας τὰς νήσους· ὁ δὲ Φλῶρος λέγει, ὅτι ἦλθον ἐκ τοῦ ἐξωτέρω μέρους τῆς Γαλλίας.

Κλυτέα, πόλις ἐν Ἀφρικῇ παραθαλάσσιος πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Ἑρμοῦ ἀπέναντι τῆς Σικελίας, Ἀσπίδαν ποτὲ λεγομένην διὰ τὸ σχῆμα ἴσως τοῦ Χωρίου, ἐν ᾧ αὐτη κεῖται.

Κόγχη πόλις Περσῶν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ.

Κομμαγηναὶ, ἔθνος τι ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπάνυτοι γνωστὸν, ὅπου κατῴκει ποτέ.

Κονκορδία, πόλις ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει πλησίον τοῦ Ἀλτίνου· ὅρα αὐτόθι ἔτω ἢ μέχρι τοῦδε ἀμφότεραι αὗται καλοῦνται.

Κόρινθος, πόλις τῆς Πελοποννήσου ἐντὸς τοῦ Ἰσθμοῦ ἐνδοξοτάτη καὶ πλουσιωτάτη γενομένη τὸ πάλαι, ἡ πρωτεύουσα πάσης τῆς Ἀχαΐας, καὶ ἀκρόπολιν ἔχουσα ἀνωτέρω ἐφ' ὑψηλοῦ λόφου ὀχυρωτάτην.

Κορσίκη, ἡ νῦν Κόρσικα, ποτὲ δὲ Κύρνη νῆσος αὕτη ἐν τῇ μεσογείῳ θαλάσσῃ ὑποκειμένη ταυτὶ εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸς τὸ βόρειον τῆς Σαρδινίας.

Digitized by Google

Καύδοι, ἔθνος ποτὲ ἐν τῇ Γερμανίᾳ κατοικῶν τὴν ἐπαρχίαν τὴν νῦν λεγομένην Μοραυίαν.

Κυριολοι, ἔθνος ἐν τῇ Ἰταλίᾳ· τῶν ὁποίων ἡ πόλις, στρατηγέντος μὲν τῶ Ποσθμίῳ, ἀνδρίᾳ δὲ Γαΐῳ Μαρκίῳ, τῷ ἐκ τότε ἐπονομαθέντος Κυριολάνῳ, αἰχμαλωτίσθη τῷ 262 ἔτει ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης· ἐπὶ δὲ τῶ Πλινίῳ οὐδὲ ἴχνος αὐτῆς δὲν ἐσώζετο· ὅθεν ἠγνόησον, ὅπου ποτὲ ἔκειτο.

Κόχλοι, ἔθνος ἀποκαθισάμενον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῶ Πόντῳ.

Κρήτη, νῆσος περίφημος ἐν τῇ Μεσογείῳ μεγίστη, περίμετρον ἔχουσα ἑξακοσίων μιλίων· μῆκος δὲ, ὀγδοήκοντα· πλάτος δὲ, ὅπου πλατυτάτη, ἑξήκοντα.

Κρεσομῖνοι· ὧν ἡ πόλις Κρεσομέριον, ἀποικία τῶν Ἀλβίνων παρὰ τὴν ἀρίστερὰν ὄχθην τῶ Τιβέρεως ποταμῶ.

Κτησιφῶν, πόλις ἐνδοξοτάτη τῆς Ἀσσυρίας, εἰς τὰς ὄχθας τῶ Τίγρητος, πλησίον τῆς αὐτόθι Σελευκείας περίπου μίλια τρία.

Κύζικος πόλις ἐν Βιθυνίᾳ, ἢ μᾶλλον ἐν τῇ ἐλάσσονι Μυσίᾳ παραθαλάσσιος, μεγάλη ποτὲ καὶ διάσημος ἐπὶ τῶ Ἑλλησπόντῳ ἐντὸς τῶ Ἰσθμῶ τῆς Χερσονήσου.

Κυρινάλιος, λόφος τις, ἢ ὄρος μικρὸν ἢ πολὺ ἀπέχων τῆς Ῥώμης.

Κυρήνη, πόλις πρωτεύουσά ποτε ἐν τῇ Κυρηναϊκῇ ἐπαρχίᾳ εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἔνδοξος γενομένη διὰ τὸ εὔκαρπον.

Κωνσαντινόπολις· ὅρα Βυζάντιον.

Digitized by Google

Κώρυκος, ὄρος τὸ αὐτό ἐστιν ἐν Λυκίᾳ, ἀλλ' ἐχὶ ἐν Κιλικίᾳ, ὀνομαζόμενον ταυτὸν Κόρυκον.

Λάτιον, ὃ ἐντεῦθεν φαίνεται ὠνομάθησαν οἱ Λατῖνοι, ἐπαρχία ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ἡ μεγάλη Ἑλλὰς· ὅτι ἦλθεν ὁ Αἰνείας ἀπὸ τῆς Τρῳάδος.

Λιβόρνοι ἔθνος λῃστικὸν ἐν τῇ Ἰλλυρίᾳ, ἔχοντες ναῦς διήρεις, τὰς ὁποίας ἔπειτα ἐμιμήθησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὀνομάζοντες αὐτὰς Λιβυρνικάς.

Λιβύη, ἐπαρχία τῆς Ἀφρικῆς περιοριζομένη, ἀπὸ μὲν βορέρως ὑπὸ τῆς μεσογείου θαλάσσης· ἀπὸ δὲ τοῦ νότου, ὑπὸ τοῦ Αἰθιοπικοῦ Ὠκεανοῦ· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας, ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ, καὶ ἀπὸ ἀνατολῶν, ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Λίβυσσα, χωρίον τι ἐν τῇ Βιθυνίᾳ, ἔνθα ἦτον ὁ τάφος τοῦ Ἀννίβου.

Λίγγωνες, πόλις ἐν τῇ Γαλλίᾳ.

Λιγύριοι, ἔθνος ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατοικοῦντας τὴν νῦν λεγομένην Γένοβαν καὶ τὴν Λύκαν· ὅθεν ὁ τόπος Λιγυρία τὸ πάλαι.

Λιλύβαιον, ἀκροτήριον ἐν Σικελίᾳ καὶ πόλις αὐτῷ ὁμώνυμος Μαρσάλα ταυτὸν λεγομένη.

Λούγδωνον, πόλις καὶ πάλαι καὶ νῦν περίφημος ἐν Γαλλίᾳ, Λυὸν ταυτὸν ὀνομαζομένη, ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ κειμένη.

Λευκανία ἢ Λευκανία, ἐξ ἧς τὸ ἔθνος λέγονται Λευκανοί, ἦτον ἐπαρχία τῆς Ἰταλίας εἰς τὸ μεσημβρινώτερον μέρος αὐτῆς.

Λυσιτανία, μέρος τῆς Ἱσπανίας, ἡ νῦν Πορτογαλλία ἐν μέρει, κειμένη ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ.

Digitized by Google

Λυκία, ἐπαρχία τῆς Ἀσίας μεταξὺ Καρίας καὶ Παμφυλίας.

Λώριον, ἢ Λαύριον, χωρίον ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὴν Αὐρηλίαν ὁδὸν κείμενον.

Μαγνησία, πόλις ἐν τῇ Ἑλάσσονι Ἀσίᾳ ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ πρὸς τὴν Μεσόγειον· καὶ ἑτέρα δέ τις πρὸς τὰς Σάρδεις Μαγνησία πρὸς τῷ Σιπύλῳ λεγομένη.

Μαγνησία δὲ ἐπαρχία ἐν τῇ Ἑλλάδι τῆς Θεσσαλίας μεταξὺ τοῦ Θερμικοῦ κόλπου, καὶ τοῦ Πελασγικοῦ· ἔχει δὲ σχῆμα, ὡς χερσονήσου.

Μαδήνη μέρος τῆς Ἀρμενίας μεταξὺ τοῦ Κύρου καὶ Ἀράξου τῶν ποταμῶν.

Μαζάκη, πόλις ποτὲ ἔνδοξος ἡ πρωτεύουσα ἐπὶ Ἀρχελάου τῆς Καππαδοκίας, νῦν δὲ τόπος τὶς εὐτελὴς Τισσάρα, ἢ Γισὰρ ὀνομαζόμενον.

Μακεδονία ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος μεγίστη, ἐκτεινομένη μάλιστα ἀπὸ τοῦ Ἰονικοῦ πελάγους κατὰ τὴν δύσιν μέχρι τοῦ ποταμοῦ Νέστου πρὸς ἀνατολάς.

Μαρκομῆδοι· ὅρα Καρδουηνοὶ ἀνωτέρω.

Μαρκομάννοι ἔθνος Γερμανῶν, κατοικοῦντες μέρος τῆς Γερμανίας ἐν Μοραυίᾳ καὶ μέρος ἔτι τῆς Βοεμίας.

Μαρσοὶ καὶ Πελίγνοι, ἔθνη ἐν τῇ Ἰταλίᾳ πρὸς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος κατοικοῦντες μεταξὺ τοῦ Ἀγκῶνος καὶ τοῦ Μολικινίου Κομητάτου.

Μασσαλία ἡ νῦν ἐν Γαλλίᾳ Μαρσίλεια, πόλις παραθαλάσσιος περίφημος καὶ νῦν καὶ τὸ πάλαι διὰ τὴν ἰδίαν λαμπρότητα, καὶ διὰ τὸν λιμένατης.

Digitized by Google

Μαυριτανία ἡ Νεμιδία ἐπαρχίαι τῦ Βασιλείυ Ἀλγερίᾳ ἐν τῇ Ἀφρικῇ πρὸς τὸ δυτικὸν ἀπὸ τῆς Καρχηδόνος.

Μεδιόλανος, πόλις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τῇ ἀνωτέρᾳ τὸ νῦν Μελάνον λεγόμενον.

Μεσοποταμία ἐπαρχία τῆς Ἀσσυρίας, ἡ χώρα δηλονάτι τῶν δύο ποταμῶν μεταξὺ, Εὐφράτυ ἡ Τίγρητος· ἥτις ἡ μέση τῶν ποταμῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησι λέγεται.

Μογοντιακὸν, πόλις τῶν Γάλλων ἀρχαιοτάτη· τὴν ὁποίαν εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι ὡς προπύργιον ἐν τοῖς ὁρίοις κατὰ τῶν Γερμανῶν· ταυῦν δὲ λέγεται Mains.

Μελβία, γέφυρα ἦτον αὐτὴ ἐπὶ τῦ Τιβέρεως ποταμῦ περίπυ ἓν μίλιον Ἰταλικὸν τῆς Ῥώμης ἀπέχησα.

Μέρσα ἡ Μερσία πόλις διάσημος διὰ τὴν μακροτάτην ἐν αὐτῇ γέφυραν ἐν τῇ Παννωνίᾳ ἡ Βόσνᾳ πρὸς τὸν Δαῦρον κειμένη ποταμόν.

Μοισία, ἡ μὲν ἄνω εἶναι, ἡ νῦν Σερβία· ἡ δὲ κάτω, ἡ νῦν Βελγαρία.

Μυσία δὲ, ἐπαρχία ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἣ ἡ μὲν ἐλάσσων ἐκτείνεται κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον μεταξὺ Βιθυνίας ἡ Φρυγίας, ἔχυσα ἀπὸ μὲν βορέως τὴν προποντίδα· ἀπὸ δε νότυ, τὴν Τρωάδα· ἡ δὲ μείζων Μυσία εἶναι ἀνατολικωτέρα, μεταξὺ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας πρὸς δεσμὰς, τῆς Βιθυνίας πρὸς βορέαν, τῆς μεγάλης Φρυγίας πρὸς ἀνατολὰς, ἡ τῦ Αἰγαίυ πελάγυς πρὸς μεσημβρίαν.

Ναρίκυοι ἔθνος ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατοικῦντες μέρος τῆς Μεσοποταμίας.

Digitized by Google

Ναρβωνίσιη, πόλις ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἡ πρωτεύουσα τῆς κάτω Ναρβωνισίας ἐπαρχίας.

Νεῖλος ὁ μέγιστος ποταμὸς ἐν Αἰγύπτῳ· τὰ ὁποῖα αἱ πηγαὶ ἔχουσιν ἀρχὴν ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ Αἰθιοπίᾳ εἰς τὸ βασίλειον τῶν Χαμπεσίων κατὰ τὴν Σακαχάλαν ἀπὸ ὑψηλοτάτων ὀρέων, ὃ διερχόμενος πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον, ἐκβάλλει εἰς τὸ Αἰγυπτιακὸν πέλαγος ἐν τῇ μεσογείῳ θαλάσσῃ.

Νικομηδία, ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Βιθυνίας.

Νισίβη ἢ Νίσιβις, πόλις πολυάνθρωπος τῆς Μεσοποταμίας· ἥτις καὶ Ἀντιόχεια ἐκαλεῖτο Μυγδωνική.

Νομιδία, ἐξ ἧς τὸ ἔθνος Νομίδαι ἐντῇ ἐνδοτέρᾳ τῆς Ἀφρικῆς περὶ τὴν Καρχηδόνα εἰς τὸ νῦν λεγόμενον Ἀλγγέριον

Νομαντία, πόλις ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ πλησίον τοῦ Δωρείου ποταμοῦ, ὃ τὸ ἔθνος δυνατὸν ὃ πολεμικὸν, ἀμιλλώμενον πρὸς Ῥωμαίους, ὀλίγον ὅμως εἰς δέκα χιλιάδας στρατιωτῶν.

Νώλα πόλις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ὕτως ἔτι ὃ νῦν καλουμένη ἐν τῇ terra di savoro. τὸ ὁποῖον ποτὲ ἦν μέρος τῆς Καμπανίας.

Νωρικὸν, ἐπαρχία ἐν τῇ Γερμανίᾳ, περιέχουσα μέρος τῆς Βαβαρίας εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἴνου ποταμοῦ. ὃ μέρος τῆς Αὐστρίας, ὃ τὸ Σαλσβοῦργον.

Ὄλυμπος, ὄρος ὃ τοῦτο ἐν τῇ Κιλικίᾳ τῆς Ἀσίας ὁμώνυμον τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ Ὀλύμπου. ἦτον δὲ πλῆρες λῃστῶν.

Ὀρχάδες, σύνημα πολλῶν νήσων πλησίον τῆς Σκωτίας κατὰ τὸ βορειότερον ἐν τῷ Ὠκεανῷ.

Digitized by Google

Ὀσδροηνία, ἡ τὸ ἔθνος Ὀσδροηνοί, μέρος ἐπαρχίας ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ.

Ὄσια, πόλισμα ἐν τῇ Ἰταλίᾳ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβέρεως, ἡ ταυτὸν ὕστω καλουμένη· εὐτελὴς δὲ ἡ μηδενὸς λόγου ἀξία, διὰ τὴν ἀχρειότητα τοῦ λιμένος. ἦσαν δὲ ἐνταῦθα ἁλικαὶ αὐτοχέδιοι, ἔνθα ἐξερχόμενον τὸ θαλάσσιον ὕδωρ ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἡ μένον ἐπηγνύετο εἰς ἅλας. ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἁλικὴ ὁδὸς, ἡ φέρουσα δηλαδὴ εἰς τὸ ἅλας.

Οὐάνδαλοι. ὅρα Βάνδαλοι.

Οὐσκυδάμη, πόλις ἡ χώρα ἐν Θράκῃ. νομίζουσι δὲ τινὲς, ὅτι εἶναι ἡ ταυτὸν Ἀνδριανούπολις.

Παιωνία, ἐπαρχία Μακεδονίας, ἐν διαφόροις τόποις τιθεμένη παρὰ τῶν Γεωγράφων. τὸ δὲ μέσον φυλάττων τις, τάττει αὐτὴν μεταξὺ Στρυμόνος ἡ Ἀξίου τῶν ποταμῶν.

Παλαιοφάρσαλα. ὅρα Φάρσαλα.

Παλαιστίνη ἡ ποτὲ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, μέρος δὲ τῆς Συρίας ἀρχαιότατον· ἐπὶ δὲ τῶν Αὐτοκρατόρων Ῥωμαίων Ἰουδαία μετωνομάσθη.

Παλάτιον, ὄρος ἐν Ῥώμῃ, ἡ πρώτη κατοικία τοῦ Ῥωμύλου. ἀπὸ δὲ Αὐγούστου ἡ ἐξῆς ἔλαβε τοὔνομα τοῦτο ὁ Αὐτοκρατορικὸς οἶκος ἀπὸ τοῦ Ὄρους, ἐν ᾧ ἔκειτο. ἡ ἐντεῦθεν ἐν τοῖς ἐχάτοις χρόνοις μετεδόθη ἡ λέξις ἡ εἰς τοὺς Ἕλληνας.

Παφλαγονία, ἐπαρχία τῆς Ἀσίας Βορειοτέρα ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, τὸ δυτικώτερον δηλονότι μέρος τοῦ Πόντου.

Παμφυλία, ἐπαρχία τῆς Ἀσίας, ἐκ μὲν τῶν δυτι-

Digitized by Google

κῶν περιοριζομένη ὑπὸ τῆς Λυκίας· ἐκ δὲ τῆ βορέως, ὑπὸ τῆς Πεισιδίας ϗ Φρυγίας. ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν, ὑπὸ τῆς Κυλικίας ϗ Καππαδοκίας ἐν μέρει. ἀπὸ δὲ τῆς μεσημβρίας, ὑπὸ τῆ ὁμωνύμε πελάγους.

Παννωνία περιεῖχε τὴν Κραϊναν τῆς Α'υστρίας ϗ μέρος τῆς Κροατίας, ϗ Βόσνησι, ϗ Οὐγγαρίας, ϗ Σλαβωνίας ϗ τὸ Πελεγράδιον ἐν τῆ Σερβία.

Παντικάπαιον ϗ Βόσπορος ἡ αὐτὴ πόλις κατὰ τὸν Πλίνιον (δ', 12) ἐν τῷ ξενῷ τῆ Κάφφα ὑπὸ τοῖς Ταρτάροις.

Παρθενόπολις, πόλις ἐν τῆ κάτω Μοισίᾳ ἡ Βυλγαρίᾳ κατὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Πάρθοι ϗ Πέρσαι τὸ αὐτὸ κατὰ τὰς διαφόρυς μεταβολὰς τῶν ἐθνῶν. ἐπειδὴ πρὸ τῆ Α'λεξάνδρυ ἐλέγοντο Πέρσαι. ἔπειτα δὲ ἐπὶ τῶν Ρ'ωμαίων μετωνομάθησαν Πάρθοι, ϗ εἰς τρίτον αἰῶνα αὖθις ἔλαβον τὸ πρῶτον ὄνομα Πέρσαι.

Πελίγνοι· ὄρα ἐν τῷ Μαρσοί.

Περυσία ἡ Περύσιον, νῦν δὲ Περυγία ἐν Τυσκοις τῆς Ι'ταλίας εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆ Πάπα.

Πειραιεὺς, ὁ περίφημος λιμὴν τῶν Α'θηναίων.

Πικένται, ἔθνος ἐν τῆ Ι'ταλίᾳ κατοικοῦντες νῦν ἐν τῆ Marcia di Ancona.

Πικένιον, ἐπαρχία ἐν τῆ Ι'ταλίᾳ εἰς τὸν Α'γκῶνα Μάρκια, ἔχυσα ἀπ' ἀνατολῶν τὸ Α'δριατικὸν πέλαγος.

Πόντος, ἐπαρχία τῆς Α'σίας ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ πρὸς μεσημβρίαν.

Digitized by Google

Πραίνεσος, ἡ τὸ ἔθνος Πραινεσινοὶ, πόλις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατὰ τὸ Λάτιον, ταυῦν δὲ καλουμένη Παλεστρίνη.

Πτολαιμαΐς, πόλις ἐν τῇ Ἀφρικῇ εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν ἐπικράτειαν· ἐλέγετο δὲ κοινῶς Βάρκη ἐν τῷ Λιβυκῷ πελάγει.

Πυρήναια ὄρη, τὰ μεθόρια νῦν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἱσπανίας.

Ῥαβένη, πόλις ἐν τῇ ἄνω Ἰταλίᾳ τὸ αὐτὸ σώζουσα ὄνομα καὶ μέχρι τῆς σήμερον.

Ῥῆνος, ποταμὸς διάσημος ἐν τῇ Γερμανίᾳ, περιορίζων αὐτὴν τὴν σήμερον ἀπὸ τῆς Γαλλίας. πηγάζων δὲ ἀπὸ τῆς Σουαβίας τὰ ὄρη, εἰσβάλλει εἰς τὸν Ὠκεανὸν κατὰ τὴν Ὁλάνδαν.

Ῥητία, ἐπαρχία περιέχουσα τὴν νῦν Σουαβίαν καὶ Βαβαρίαν πέραν τοῦ Ἴσρυ ἕως τοῦ Ἴννυ, καὶ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Τυρωλίου, καὶ μέρος τῆς Ἰταλίας.

Ῥηπενσία Δακία. ὅρα Δακία.

Ῥοδανὸς, ποταμὸς ἐν Γαλλίᾳ ἄνωθεν ἐκ τῶν Ἑλβετίων ὀρέων πηγάζων καταῤῥεῖ μὲ ὀξύτητα εἰς τὴν μεσόγειον θάλασσαν.

Ῥοδόπη, ὄρος ἐν Θράκῃ ἀπὸ τοῦ Ἔβρου ὑπερτεινόμενον μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Ῥόδος, νῆσος παρατείνουσα τὴν δυτικὴν γωνίαν τῆς Ἀσίας. ἔχει δὲ καὶ πόλιν ὁμώνυμον, διάσημος οὖσα καὶ διὰ ἄλλα φυσικὰ προτερήματα, καὶ μάλιστα διὰ τοῦ ἀέρος τὴν εὐκρασίαν.

Ῥώμη ἡ περίφημος καὶ ἐνδοξοτάτη πόλις τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας, κτισθεῖσα κατὰ τὸ πιθανὸν ὑπὸ τοῦ Ῥωμύλου ἐν ὄρει τῷ Παλατίῳ.

Digitized by Google

Σαβῖνοι, ἔθνος ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τῶν ποταμῶν Ἀνιήνε, Ἀλλίε, ϗ τοῦ Νάρα. τούτων τῶν Σαβίνων μέρος εἶναι ϗ νῦν αὐτόθι ἐν τῇ Παπικῇ ἐπικρατείᾳ.

Σαγῦντον, ἐξ οὗ τὸ ἔθνος Σαγῦντοι ἢ Σαγυντῖνοι, πόλις ἐν τῇ μεσογείῳ Ἱσπανίᾳ.

Σαλεντῖνοι, ἔθνος ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατοικοῦντες μέρος τῆς Μασαπίας, ἢ Καλαβρίας εἰς τὸ μεσημβρινώτερον κατὰ τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

Σάλωνες ἢ Σαλῶναι, πόλις παραθαλάσσιος ἐν τῇ Δαλματίᾳ, ἔνδοξος ποτὲ γενομένη, ϗ Παλάτιον Διοκλητιανοῦ ἔχουσα.

Σάμος, νῆσος ἀνατολικὴ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἔχουσα ἀπέναντι ἐν τῇ Ἀσίᾳ τὴν Ἔφεσον ϗ Μυκάλην. περιέχει δὲ ἡ νῆσος ϗ πόλιν ὁμώνυμον.

Σάμνιον, ἐξ οὗ οἱ πολῖται Σαμνῖται, πόλις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τὰ νῦν Ἀβρῦζον λεγόμενον.

Σαρδὼ, νῦν δὲ Σαρδινία, νῆσος μεγίστη μετὰ τὴν Σικελίαν εἰς τὸ δυτικὸν τῆς Ἰταλίας. τῆς ὁποίας ἡ περίμετρος ἔχει μίλια 500, τὸ δὲ μῆκος 170, τὸ δὲ μεῖζον πλάτος 90.

Σαλλασσὸς πόλις ἐν τῇ Ὀρεινῇ Ἰταλίᾳ εἰς τὸ Δυκάτον Ἄοσαν.

Σαράπιον. ὄρα εἰς τὸ Ἴσιον.

Σαρμάται, ἔθνος μέγα ἐν μὲν τῇ Εὐρώπῃ κατοικοῦντες μέρος Λεχίας ϗ μέρος Ῥωσσίας, ϗ τὴν Κριμαίαν. ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ, τὸ Καζὰν, ϗ Ἀστραχὰν, ϗ τὰ πέριξ.

Σαυρομάται, οἱ αὐτοὶ εἶναι καὶ Σαρμάται. ὄρα ἀνωτέρω.

Digitized by Google

Σελεύκεια. τρεῖς δὲ πόλις τῷ αὐτῷ ὀνόματι γνωριζόμεναι, μία μὲν τῆς Ἀντιοχείας λεγομένη, ἑτέρα δὲ τῆς Ἰσαυρίας, ἡ δὲ τρίτη τῆς Ἀσσυρίας.

Σένων, ἡ τὸ ἔθνος Σένωνες ἔθνος Φοβερὸν κατὰ τῶν Ῥωμαίων τὸ πάλαι, κατοικοῦντες ὑ μακρὰν τῶν Παρισίων.

Σένα, πόλις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σενιγαγλία τανῦν λεγομένη εἰς τὸ Πικένιον. ὅρα ἀνωτέρω αὐτόθι.

Σηκυανοὶ, οἱ αὐτοὶ λέγονται ἡ Ἑλβετοί. ὅρα αὐτόθι.

Σίγγαρα, πόλις ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὸς τὸν Τίγρην ποταμὸν ἐν τῷ ὄρει Σιγγάρᾳ.

Σινώπη, πόλις παραθαλάσσιος τῆς Ἀσίας εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Μιθριδάτου.

Σίπυλος, ὄρος ἐν τῇ Λυδίᾳ τῆς Ἀσίας, πλησίον τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ κατὰ τὸ σύνορον τῆς μεγάλης Φρυγίας. καλεῖται δὲ τοῦτο ἡ Φλεγαῖον ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἡ ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου Κεραύνιον.

Σίρμιον, πόλις ποτὲ περίφημος ἐν τῇ Σλαβωνίᾳ πρὸς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως. ἐξ ἧς τανῦν ἐδόθη τόνομα εἰς τὴν ἐπαρχίαν. εἶναι δὲ ἡ Κώμητις μικρὰ πλησίον τοῦ Βακοντίκ ποταμοῦ.

Σκορδίσκοι, ἔθνος καταγόμενον μὲν ἐκ τῶν Γάλλων, κατοικοῦν δὲ ἐν Βόσνῃ ἡ ἐν Σερβίᾳ· ἡ ἐντεῦθεν εὑρίσκονται ἐξ αὐτῶν, ὡς λέγουσιν, ἐν Μακεδονίᾳ, ἡ ἐν τῇ Θρᾴκῃ, ἡ πρὸσέτι ἐν τῇ Παννωνίᾳ ἢ Οὐγγαρίᾳ.

Σκύθοι κατοικοῦσαν ἐν τῇ Κριμαίᾳ, ἐν Ῥωσσίᾳ ἐπὶ Ἀσδραχὰν, ἡ Καζὰν εἰς τὴν Ἀσίαν.

Σμύρνα, ἔνδοξος πόλις τὴν σήμερον μάλιστα διὰ τὸ

Digitized by Google

ἐμπόριον, ᾧ τὸ πολυάνθρωπον, κεῖται ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Ἀσίας, ἀπέναντι τῆς Χίου νήσου.

Σεβῆνοι, ἔθνος τὸ τὴν Σεκίαν, νῦν δὲ Σβετζίαν καλουμένην οἰκοῦντες, οἱ Σβέτζοι κοινῶς λεγόμενοι.

Σεπρῖνοι, ἔθνος ἐν τῇ Ἰταλίᾳ σύμμαχον τῶν Ῥωμαίων κατοικοῦντες ἐν τῇ Ἐτρουρίᾳ ἢ Τυσκάνᾳ. διωχθέντες δὲ ὑπὸ τῶν Τυρρηνῶν, ἀπέλαβον τὴν πόλιν των αὖθις διὰ τῆς δυνάμεως τῶν Ῥωμαίων, Καμίλλου στρατηγοῦντος.

Στάδιον, τόπος ἐν Ῥώμῃ, ὅπου ἐξησκοῦντο οἱ γυμναζόμενοι. εἶχε δὲ καθέδρας ἐν κύκλῳ διὰ τοὺς θεατὰς, ἑκτὰσιν δὲ 125 βημάτων.

Συράκουσαι, πόλις διάσημος ἡ πρωτεύουσα Σικελίας, κειμένη παραθαλάσσιος ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς· εἶχε δὲ περίμετρον, κατὰ τὸν Διόδωρον, σταδίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα, τοῦτ' ἔστι εἴκοσι καὶ δύο μιλίων.

Σύεσσα, πόλις ἐν Ἰταλίᾳ· ἥτις μετωνομάσθη ἔπειτα Πομετία εἰς διαφορὰν τῆς Συέσσης Ἀρρέγκας· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς ὠνομάσθησαν Πομεντῖνοι.

Συρία, μέγα τι μέρος τῆς Ἀσίας, ᾧ ποτὲ μὲν περιεῖχε καὶ τὸ ἀνατολικὸν, εἶτ' ὂν τὴν παλαιὰν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἀσσυρίαν, καὶ τὴν Βαβυλῶνα· νῦν δὲ τὸ δυτικὸν μόνον· τὸ ὁποῖον παρατείνει τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς μεσογείου θαλάσσης πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κύπρου.

Σωφανὴ, ἢ Σωφήνη, μικρὸν μέρος τῆς Ἀρμενίας.

Ταράκων, ἢ Ταρράκων, ὡς ὁ Λατῖνος, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐπιφανεστάτη· ταυτὸν δὲ Ταραγγώνα

Digitized by Google

Φίλιπποι, πόλις ἔνδοξος ποτὲ, ὅπου ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἐπιστολὰς τοῖς ἐκεῖσε χριστιανοῖς ἔγραψεν· ἔκειτο δὲ αὕτη κυρίως μὲν ἐν Μακεδονίᾳ πλησίον τῶν συνόρων τῆς Θράκης· νῦν δὲ ἀπελήφθη εἰς Θράκην ἐρείπιον ὂσα ἢ ὀδὲν πλέον· πλησίον τῆς ὁποίας εὑρίσκεταί τι χωρίον ποταπόν.

Φοινίκη, ἐπαρχία τῆς Ἀσίας ἐν τῇ Συρίᾳ, ἔχουσα παλαίποτε τὴν Τύρον πρωτεύουσαν.

Φρυγία ἐπαρχία ἐν τῇ Ἀσίᾳ εἰς μείζονα ἢ ἐλάσσονα ὑπὸ τῶν Γεωγράφων διαιρεμένη· ἢ ἡμὲν ἐλάσσων τὰ περὶ τὴν Τρωάδα ἢ τὸν Ἑλλήσποντον λέγονται· ἡ δὲ μείζων ἀνατείνεται πρὸς ἀνατολὰς ἐν τῇ μεσογείῳ.

Χαιρώνεια, πόλις τῆς Φωκίδος, ἢ τῆς Ἀχαΐας μετὰ τεῦτα, διάσημος· ταυῦν δὲ ἐρείπιον ὂσα, καλεῖται Κάπραινα· πατρὶς αὕτη ἦτον τῦ Πλυτάρχυ ἢ Σέξτυ τῶν περιφήμων.

Χαλκηδὼν, πόλις ἐν τῇ Ἀσίᾳ παραθαλάσσιος ἐπὶ τῆς Προποντίδος ἄντικρυς τῦ Βυζαντίυ· ἦν δέποτε μητρόπολις τῶν Βιθυνῶν, ἔχουσα λιμένας ἑκατέρωθεν· νῦν δὲ μόλις φαίνονται τὰ ἐρείπια ταύτης.

ΤΕΛΟΣ.

Digitized by Google

ΠΙΝΑΞ

τῶν

ἐνδόξων Ἀνδρῶν κατὰ Ἀλφάβητον.

Ἄγκος Μάρκιος. 10
Ἀγρίππας (Μάρκος Βιστάνιος). . . 162
Ἀδερβάλης ὁ τῦ Μικίψα. . . . 82
Ἀδριανὸς (Αἰμίλιος). 225
Αἰλιανὸς. 302
Αἰμίλιος (Κάϊος Ἴϐλιος) 273
Αἰμίλιος Παῦλος Μακεδονικὸς. . . . 65
Αἰνείας ἡγεμὼν τῆς Τρῳάδος. . . . 290
Ἀλβῖνος (Δέκιος Κλαύδιος Σεπτίμιος. . 251
Ἀλέξανδρος (Σεβῆρος). 261
Ἄλληκτος Τύραννος Ἀγγλίας. . . 308
Ἄμανδος (Κνέϊος Σάλβιος). . . . 302
Ἀμιλκάρης ὁ Βάρκας. 39
Ἀνδρίσκος ἰδε Ψευδοφιλιππος. . . . 72
Ἀννίβας στρατηγὸς Καρχηδονίων. . . 44
Ἀντίοχος ὁ τρίτος ὁ ϗ Μέγας Βασιλεὺς τῆς Συρίας. 61

Digitized by Google

Ἀντωνῖνος (ὁ Πῖος). 230
Ἀντώνιος (Μάρκος). 134
Ἀντώνιος Γάϊος. 140
Ἄππιος Κλαύδιος Κήνσωρ. . . . 27
Ἀρισίων. 112
Ἀρισένικος υἱὸς τῦ Εὐμενῦς. . . . 74
Ἀρχέλαος. 112
Ἀρχέλαος Βασιλεὺς Καππαδόκων. . . 173
Ἀσδροβάλης Βάρκας. 49
Ἀσδροβάλης ἕτερος στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων. 67
Ἄτταλος Βασιλεὺς Βιθυνίας. . . . 51
Ἄτταλος δεύτερος Βασιλεὺς τῆς Περγάμυ ὁ φιλαδέλφης. 63
Ἄτταλος τρίτος Βασιλεὺς τῆς Περγάμυ. . 73
Αὐρηλιανὸς (Λύκιος Δομέτιος). . . . 285
Ἀχιλλεὺς στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων. . . 306
Βαλβῖνος (Δέκιος Κοίλιος). 266
Βάῤῥων (Μάρκος Τερέντιος). . . . 51
Βεντίδιος Βάσσος. 163
Βετρανίων στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων. . . 324
Βιργίλιος (Πύβλιος Μάρος). . . . 289
Βικτωρῖνος (Μάρκος Πιαβώνιος) . . . 281
Βιργινία. 22
Βιτέλλιος Αὖλος. 199
Βόνωσος (Κύντος). 297
Βρῦτος Ἰούλιος Λύκιος Ἰούνιος. . . . 15
Βρῦτος (Μάρκιος Ἰούνιος). 147
Γάϊος Λυκέλλιος Νέτος. 38

Digitized by Google

Γάϊος Λευτάτιος Κατῦλος. 42
Γάϊος Κάσσιος Λογκῖνος. 141
Γάλβας (Σέρβιος Σελπίτιος). . . . 191
Γαλλιῆνος (Πόπλιος Λικίννιος). . . . 275
Γάλλος Ὁσιλιανὸς (Βίβιος Τρεβονιανὸς). . 271
Γάλλος (Φλάβιος Κλαύδιος Κωνσαῦντιος). . 326
Γέτας (Σεπτίμιος). 254
Γνέϊος ὁ Σέξτος. 147
Γορδιανὸς ὁ νέος (Μάρκος Ἀντωνῖνος Πῖος). 267
Δέκιος (Γνέϊος Μέτιος Κύντος Τραϊανὸς). . 271
Διοκλητιανὸς (Γάϊος Οὐαλέριος). . . 299
Δομετιανὸς (Τίτος Φλάβιος). . . . 212
Δρῦσος ὁ τῦ Τιβερίυ Νέρων. . . . 164
Ἐσιάδες. 6
Εὐμενὴς ὁ δεύτερος Βασιλεὺς τῆς Περγάμυ. 64
Ζηνοβία Βασιλὶς τῆς Παλμύρης. . . 291
Θεοδώρα (Φλαβία Μαξιμίνα). . . . 320
Ἱέρων δεύτερος Βασιλεὺς τῶν Συρακυσίων. . 37
Ἰοβιανὸς (Φλάβιος Κλαύδιος). . . . 334
Ἰυγέρθας ὁ τῦ Μανεσαβάλυ. . . . 81
Ἰυλιανὸς (Δίδιος). 247
Ἰυλιανὸς ὁ Παραβάτης. 327
Ἴρτιος. 149
Καίσαρ (Γάϊος Ἰύλιος). 87
Καλιγύλας (Γάϊος Καίσαρ). 173
Κάμμιλος. ὅρα Φύριος. 23
Καρακάλας (Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος). 255
Καρῖνος (Μάρκος Αὐρήλιος). . . . 298
Κάρος (Μάρκος Αὐρήλιος). . . . 297

Digitized by Google

Καραύσιος Τύραννος ἐν Βρεττανίᾳ. . . . 305
Κάσσιος (Σπέριος). 19
Κατιλίνας (Λεύκιος). 132
Κατῦλος· ὅρα Κύντος Λυτάτιος Κατῦλος. . 86
Κάτων τῆς Οὐτρίκης. 143
Κίννας (Λεύκιος Κορνήλιος). 112
Κλαύδιος Νέρων. 179
Κλαύδιος (Αὐρήλιος). 283
Κλαύδιος Ἄππιος. 22
Κλεοπάτρα. 158
Κολλατῖνος Λεύκιος Ταρκίνιος. 17
Κόμοδος (Λεύκιος Αἴλιος Αὐρήλιος). . . 242
Κοριολάνος· ὅρα Κύντος Μάρκιος Κοριολάνος. 19
Κυκέρων (Μάρκος Τύλλιος). 125
Κυνέας Φιλάσοφος. 35
Κύντος Λυτάτιος Κατῦλος. 86
Κύντος Καικίλιος Μέτελλος. . . . 81
Κύντος Μέκιος Σκαιβόλας. 89
Κύντος Μάρκιος Κοριολάνος. . . . 19
Κύντος Κικινάτος. 21
Κυντίλιος (Μάρκος Αὐρήλιος Κλαύδιος). . 284
Κωνσάντιος ὁ Χλωρός. 306
Κωνσαντῖνος ὁ Μέγας (Φλάβιος Οὐαλέριος). 314
Κωνσαντία (Φλαβία Ἑλία). 320
Κωνσαντῖνος ὁ νέος (Φλάβιος Ἕλιος). . 321
Κώνσας (Φλάβιος Ἕλιος). 323
Κωνσάντιος (Φλάβιος Ἕλιος). 321
Λικίννιος (Φλάβιος Οὐαλεριανὸς. . . . 312
Λικίννιος Κράσος (Πόπλιος). 89

Digitized by Google

Λικίνιος Κράσσος (Μάρκος). . . . 122
Λόλλιος Αἰλιανὸς (Οὔλπιος Κορνήλιος Λαιλιανός). 281
Λόλλιος Ἄννιος Ἀντωνῖνος Οὔηρος. . . 234
Λόλλιος Λόλλελλος Λικίνιος. . . . 117
Λόλλιος Μερήνας. 141
Λυκρητία. 14
Μαγνέντιος Γερμανὸς. 324
Μάγνων ἀδελφὸς τῆ Ἀννίβα. . . . 50
Μακρῖνος (Μάρκος Ὀπίλιος Σεβῆρος). . 257
Μάνλιος Τορκοάτος. 25
Μαξιμιανὸς Ἑρκούλιος (Μάρκος Αὐρήλιος). 302
Μαξιμιανὸς (Γαλλέριος Οὐαλέριος). . . 304
Μαξέντιος (Μάρκος Αὐρήλιος Οὐαλέριος). 310
Μαξιμῖνος (Γαλλέριος Οὐαλέριος). . . 311
Μαξιμῖνος (Γάϊος Ἰούλιος Βέρος). . . 263
Μάριος (Μάρκος Αὐρήλιος). . . . 281
Μάριος (Γάϊος). 83
Μάριος υἱὸς τῆ ἀνωτέρω. 86
Μάριος Αἰμίλιος Λέπιδος. . . . 113
Μάρκελλος (Μάρκος Κλαύδιος). . . 143
Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος. . . . 236
Μάρκος Αὐρήλιος Ἡλιογαβάλης. . . 259
Μάρκιος Κάϊος. 26
Μάρκος Κύριος Δενδάτας. . . . 28
Μάρκος Ἀττίλιος Ρήγοῦλος. . . . 35
Μάρκος Κλαύδιος Μάρκελλος. . . . 43
Μάρκος Λύλιος. 172
Μάρκος Αὐρήλιος Κόττας. . . . 117

Digitized by Google

Μασινίσσας Βασιλεὺς ἐν Ἀφρικῇ. . . 57
Μέτελλος (Κύντος Καικίλιος). . . . 141
Μιθριδάτης Βασιλεὺς τῦ Πόντυ. . . 75
Μικίψας Βασιλεὺς Νεμιδίας. . . . 82
Μύκιος (Κόρδος Σκαιβόλας). . . . 18
Μύμμιος Λύκιος. 73
Ναρσῆς Βασιλεὺς τῶν Περσῶν. . . . 308
Νεπωτιανὸς (Φλάβιός Πυπίλιος). . . 325
Νέρων (Δομετιανὸς). 181
Νέρβας (Κοκκέϊος). 214
Νίγρος (Πεσκέντιος Γ'ῦγος). . . . 251
Νικομήδης δεύτερος Φιλοπάτωρ. . . 67
Νυμᾶς Πομπήλιος. 6
Νυμεριανὸς (Μάρκος Αὐρήλιος). . . 298
Ξάνθιππος στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων. . 39
Ὄθων (Μάρκος Σαλβῖνος) . . . 196
Οὐκταβιανὸς Αὔγυστος. 149
Ὀρόδης Βασιλεὺς τῶν Πάρθων. . . . 124
Οὐαλεριανὸς (Πέπλιος Λικίννιος). . . 274
Οὐαλέριος (Λύκιος Πυβλικόλας). . . 17
Οὐαλέριος Κορβῖνος. 26
Οὐδηνάτος Βασιλεὺς τῶν Παλμυρηνῶν. . 282
Οὐεσπασιανὸς (Τίτος Φλάβιος). . . . 202
Πάνσας (Γάϊος Βίβιος). 149
Παπήριος Κέρσωρ (Λύκιος). . . . 26
Περσεὺς Βασιλεὺς Μακεδόνων. . . . 64
Περτίναξ (Πύβλιος Ἕλβιος). . . . 244
Πλωτίνα Πομπηΐα. 224
Πομπήϊος ὁ Μέγας. 97

Digitized by Google

Ποντίφεξ Μάξιμος. 40
Πορσήνας Βασιλεὺς τῆς Ἐτρυρίας. . . 17
Ποσθύμιος (Μάρκος Κρέσσιος Λατιῆνος. . 280
Πεπίηνος (Μάρκος Κλαύδος Μαξιμῖνος). . 266
Πέβλιος Κορνήλιος Ῥοῦφῖνος. . . . 28
Πέπλιος Κλαύδιος Πούλχρος. . . . 41
Πρῶβος (Αὐρήλιος Οὐαλέριος). . . . 294
Πρόκλος ἢ Πρόκολος (Τίτος Αἴλιος). . . 296
Πύῤῥος Βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου. . . . 29
Ῥέα Σιλβία. 6
Ῥωμύλος ὁ πρῶτος Βασιλεὺς Ῥώμης. . 3
Ῥῶμος ἀδελφὸς τοῦ Ῥωμύλου. . . . 5
Σάπωρ Βασιλεὺς τῶν Περσῶν. . . . 279
Σάπωρ ἕτερος Βασιλεὺς τῶν Περσῶν. . . 308
Σατορνῖνος (Πέβλος Σεμπρόνιος). . . 296
Σεβῆρος Φλάβιος Οὐαλέριος. . . . 309
Σεβῆρος (Λέκιος Σεπτίμιος). . . . 248
Σερτώριος (Κύντος). 115
Σέξτος ἴδε Γνέϊος. 117
Σέρβιος Φέβλιος. 42
Σερούϊος Τοῦλλος. 11
Σιλβανὸς (Φλάβιος). 327
Σκιπίων (Πέβλιος Κορνήλιος). . . . 52
Σκιπίων (Λέκιος Κορνήλιος). . . . 62
Σκιπίων (Πέβλιος Αἰμιλιανὸς Ἀφρικανὸς ὁ νέος. 69
Σολπίκιος Ῥοῦφος (Σέρβιος). . . . 112
Σπάρτακος. ὅρα Λικίννιος Κράσσος. . . 122
Σύλλας (Λέκιος Κορνήλιος). . . . 104

Digitized by Google

Σίφαξ Βασιλεὺς Νομιδίας. 56
Τάκιτος (Μάρκος Κλαύδιος). 292
Ταρκύνιος Πρίσκος. 10
Ταρκύνιος Σύπερβος. 12
Τέτρικος (Γάϊος Πισεβέβιος). 288
Τιβέριος (Κλαύδιος Νέρων). 165
Τιγράνης Βασιλεὺς Ἀρμενίας. 121
Τίτος (Οὐεσπασιανὸς). 208
Τύλλος Ὁστίλιος. 9
Τραϊανὸς (Οὔλπιος Κρίνιτος). 218
Φάβιος Μάξιμος. 27
Φάβιος Μάξιμος (Κύντος). 27
Φαβρίκιος Καΐος. 33
Φαρνάκης ὁ Μιθριδάτου. 147
Φαύστα ἡ Φαυστία (Φλαβία Μαξιμίνα). . 318
Φίλιππος (Μάρκος Ἰούλιος). 269
Φίλιππος Βασιλεὺς Μακεδόνων πέμπτος. . 58
Φλαμίνιος (Καΐος). 51
Φλαμίνιος Τίτος Κύντος. 60
Φλωριανὸς (Μάρκος Ἀντώνιος). . . . 293
Φούριος Κάμιλλος. 23
Ψευδοφίλιππος ἢ Ἀνδρίσκος. . . . 72

Digitized by Google

Διόρθωσις τῶν τῆ τύπῃ Παροραμάτων.

Σελ. 4, 28. ἀντὶ ἐνέμω, Γράφε ἀνέμω. Σελ. 7, 14. ἀντὶ συναγροφῆς, συναναγροφῆς. Σελ. 9, 11. ἀντὶ Ἄβλην, Ἄλβην. Σελ. 20, 10. ἀντὶ εἴτινες, οἵτινες. Σελ. 25, 4. ἀντὶ τῆς ἐχθρὲς, τὲς ἐχθρὲς. ϗ αὐτόθι 25, ἀντὶ λαβὸν, λαβών. Σελ. 43, 24. ἀντὶ Ἀννίας, Ἀννίβας. Σελ. 54, 27. ἀντὶ ἐριθισμένον, ἐρεθισμένον. Σελ. 64, 8. ἀντὶ τῆ πασρός τε, τῆ πατρός τε· ϗ αὐτόθι 10. ἀντὶ τῆ τότου, τόσον. Σελ. 65, 5. ἀντὶ Πεινεῖ, Πηνειῶ. Σελ. 75, 14. ἀντὶ ἐνεατῆ, ἐνναετῆ. Σελ. 78, 9. ἀντὶ ςίθος, ςῆθος. Σελ. 100, 21. ἀντὶ εὐχαρίςησαν, εὐχαρίςησεν. Σελ. 105, 13. ἀντὶ λέπεις, λέγεις. Σελ. 125, 10. ἀντὶ τῆ κεδόδοξος, κενόδοξος. Σελ. 130, 14. ἀντὶ τῆ μᾶλο, μᾶλον. Σελ. 157, 7. ἀντὶ περιος ῶτας, περιεφῶτας. Σελ. 171, 15. ἀντὶ τῆ σκηρὸς, σκληρὸς. καὶ αὐτόθι 22, ἀντὶ τῆ εὐσπαγχνίαν, εὐσπλαγχνίαν. Σελ. 178, 4. ἀντὶ πάγγυμον, πάγγυμναν. Σελ. 186, 24. ἀντὶ τῷ ὄντα, τῷ ὄντι. Σελ. 191, 1. ἀντὶ ἐκαλεσίας, ἐκκλησίας. Σελ. 201, 4. ἀντὶ νικᾶσι, νικῶσι. Σελ. 204, 29. ἀντὶ κάτοιχοι, κάτοχοι. Σελ. 207, 24. ἀντὶ ταῦτο, τᾶτο. ϗ 26, ἀντὶ δεκῶ, δοκῶ. Σελ. 214, 17. ἀντὶ τῆ ἄπραττεν, ἔπραττεν. ϗ 23 ἀντὶ τῆ εἶδον, ἔνδον. Σελ. 235, 21. ἀντὶ ἀγύρω, ἀργύρω. Σελ. 236, 1. ἀντὶ ἐν λόγε, ἐν λόγῳ. Σελ. 256, 2. ἀντὶ Γίγας, Γίτας. ϗ 6. ἀντὶ ἀχαρις ημένος, εὐχαρις ημένος. Σελ. 271, 20. ἀντὶ ἔτι, ἔτη. Σελ. 302, 29. ἀντὶ μαγίσης, μεγίσης. Σελ. 307, 18. ἀντὶ τῆ, τὸν. Σελ. 312, 23. ἀντὶ νείφων, νήφων. Σελ. 324, 3. ἀντὶ ὑπερασπισὴς, ὑπερασπιςὴς. Σελ. 330, 21. ἀντὶ ἐχρὸς, ἐχθρὸς. Σελ. 332, 2. ἀντὶ πράξας, πράξεις. Σελ. 335, 13. ἀντὶ διασμεράκοντα, τεσσαράκοντα.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google